

Jordbruksstatistisk årsbok 1973

Statistical Yearbook of Agriculture Utgivare: Statistiska centralbyrån

INLEDNING

TILL

Jordbruksstatistisk årsbok / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1965-.
– (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1964-.

1965-1994 framställd av Statistiska centralbyrån.

1995-1998 framställd av Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden, Statistiska centralbyrån.

1965-2000 med innehållsförteckning, sammanfattning samt parallelltitel på engelska: Statistical yearbook of agriculture ..., från 1975 och framåt: Yearbook of agricultural statistics. – Publiceras elektroniskt fr.o.m. 2001 på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se, och fr.o.m. 2002 även på Statistiska centralbyråns webbplats www.scb.se.

Föregångare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1913-1963.

Översiktspublikationer:

Svensk jordbruksstatistik 200 år / Statistiska centralbyrån. – Stockholm: Statistiska centralbyrån, 1999.

Jordbruket i siffror 1866-2007 / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån.
– Jönköping ; Stockholm, 2011. – (Sveriges officiella statistik).

Jordbruksstatistisk årsbok 1973. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Jordbruksstatistisk årsbok 1973

SCB:s BIBLIOTEK

77. 07 25

ÖREBRO

STATISTISKA CENTRALBYRÅN · STOCKHOLM

OFFICIAL STATISTICS
OF SWEDEN

Statistical Yearbook of Agriculture 1973

Form för hänvisning. Jordbruksstatistisk årsbok 1973 (SOS). Statistiska centralbyrån, Stockholm 1973.

Jordbruksstatistisk årsbok har tidigare utgivits under samma namn inom serien Sveriges officiella statistik: Jordbruk med binärningar. Den första årgången av publikationen utkom 1965 och innebar en fortsättning på Jordbruk och Boskapsskötsel: 1866—1963.

Published by
the National Central Bureau
of Statistics,
S-102 50 Stockholm

Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-01471-8

Printed in Sweden
AB Fälths Tryckeri
Värnamo 1973

Suggested citation. Statistical Yearbook of Agriculture 1973 (SOS). National Central Bureau of Statistics. Stockholm 1973.

Statistical Yearbook of Agriculture has previously been published within the series of Official Statistics of Sweden: Agriculture and fisheries. The first yearbook was published in 1965 and was a continuation of Agriculture: 1866—1963.

Förord

Preface

Statistiska centralbyrån (SCB) framlägger härmed Jordbruksstatistisk årsbok 1973. Syftet med årsboken är att ge en samlad redovisning av den svenska jordbruksstatistiken. Förutom uppgifter från SCBs egna undersökningar innehåller publikationen sålunda statistik producerad av andra myndigheter samt av institutioner, organisationer, föreningar etc.

Jordbruksstatistisk årsbok 1973 innehåller huvudsakligen uppgifter avseende kalenderåret 1972 eller produktionsåret 1971/72. På riksnivå redovisas dessutom i regel uppgifter för de fyra närmast föregående undersökningstillfällena. Där så kunnat ske ansluter redovisningen till de översikter för perioden 1945—1969, som lämnades i Jordbruksstatistisk årsbok 1970.

Det redaktionella arbetet med publikationen, vilket har varit förlagt till avdelningen för areell statistik inom SCB, har skett i samverkan med berörda statistikproducenter. Verket vill härmed betyga sin tacksamhet för värdefullt bistånd.

Redaktör för Jordbruksstatistisk årsbok 1973 har varit förste aktuarie Majvor Bergström.

Stockholm den 12 juni 1973

INGVAR OHLSSON

Knut Medin

Innehåll

Contents

3	Förord	Preface
19	Symboler använda i tabellerna	Explanation of symbols
20	Tabellernas motsvarighet i Jordbruksstatistisk årsbok 1972 och 1970	Corresponding tables in Statistical Yearbook of Agriculture 1972 and 1970
21	Svensk-engelsk ordlista	Swedish-English vocabulary
30	Engelsk översikt	Summary
35	1. Områdesindelningar i lantbruksstatistiken	1. Geographical divisions for agricultural statistics
38	2. Företagsstruktur. Ägoslagsfördelning m m	2. Structure of agricultural enterprises. Types of land etc.
38	2.1. Lantbrukets företagsregister	2.1. Register of enterprises in agriculture and forestry
52	2.2. Lantbruksräkningen	2.2. Census of agriculture
55	3. Befolkning och arbetskraft	3. Population and labour force
55	3.1. Folkräkningen	3.1. Census of population
59	3.2. Arbetskraftsundersökningarna	3.2. Labour force surveys
60	3.3. Lantbrukets företagsregister	3.3. Register of enterprises in agriculture and forestry
63	3.4. Jordbruksinventeringen	3.4. Agricultural survey
66	3.5. Löneförhållandena för lantarbetare	3.5. Wages of farm workers
70	3.6. Sysselsättningen inom enskilt skogsbruk	3.6. Employment in private forestry
71	3.7. Lantbrukarnas sysselsättning utanför brukningsenheten	3.7. Holders' employment outside their holdings
76	4. Fastigheter och byggnader	4. Real estates and buildings
76	4.1. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden	4.1. Assessed values of agricultural real estates
80	4.2. Jordbruksfastigheternas priser	4.2. Market prices of agricultural real estates
87	4.3. Nybyggnadsverksamheten inom jordbruket	4.3. New building in the agricultural sector
89	4.4. Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader	4.4. Agricultural building cost index
91	5. Maskiner och anläggningar m m	5. Machinery and plants etc.
91	5.1. Lantbruksräkningen	5.1. Census of agriculture
91	5.2. Traktorernas användningsområden m m	5.2. Tractor uses
95	5.3. Maskindriften m m inom jordbruket	5.3. Employment of agricultural machinery etc.
96	5.4. Jordbrukets inköp av maskiner, redskap m m	5.4. Purchases of machines, tools etc. by the agricultural sector

99	6. Förmödenheter	6. Requisites
99	6.1. Förbrukningen av handelsgödsel	6.1. Consumption of fertilizers
101	6.2. Förbrukningen av växt-näringsämnen i handelsgödsel	6.2. Application of plant nutrient in fertilizers
104	6.3. Förbrukningen av fodermedel	6.3. Consumption of feeding stuffs
106	6.4. Inköpen av växtskyddsmedel m m	6.4. Purchases of pesticides etc.
108	7. Växtodling. Vegetabilisk produktion	7. Crop farming. Vegetable production
108	7.1. Lantbrukets företagsregister	7.1. Register of enterprises in agriculture and forestry
109	7.2. Lantbruksräkningen	7.2. Census of agriculture
116	7.3. Årsväxtrapporteringen	7.3. Crop outlook reports
121	7.4. De objektiva skördeuppskattningarna	7.4. Objective crop yield surveys
127	7.5. Totalskörden av spannmål, slättervall och potatis	7.5. Total harvest of grain, ley and potatoes
130	7.6. Förmalningen av spannmål. Producentpriserna på vegetabilieprodukter m m	7.6. Milling of grain. Producers' price of vegetable products etc.
133	7.7. Odlingen av oljeväxter	7.7. Cultivation of oleiferous plants
136	7.8. Odlingen av sockerbeter	7.8. Cultivation of sugar beets
136	7.9. Trädgårdsräkningen	7.9. Census of horticulture
141	7.10. Statsplomberingen av utsäde	7.10. Official inspection of seed
142	7.11. Utsädesmängderna för spannmål	7.11. Quantities of grain seed
145	7.12. Höstsådda arealer	7.12. Autumn-sown areas
145	7.13. Odlingen av olika spannmålssorter	7.13. Cultivation of various species of grain
152	7.14. Skördesättet för spannmål	7.14. Methods of grain harvesting
152	7.15. Bröd- och fodersädens kvalitet	7.15. Quality of bread and coarse grain
153	7.16. Arealer av vallfrö	7.16. Areas of ley for seeds
154	7.17. Slättervallarnas åldersfördelning och avkastning	7.17. Area and yield within different age groups of ley
157	7.18. Höskördens botaniska sammansättning och kvalitet	7.18. Botanical composition and quality of hay
158	7.19. Bärningsmetoder för slättervall och potatis	7.19. Methods of ley and potato harvesting
161	7.20. Arealen av olika matpotatiser	7.20. Area of various species of table potatoes
161	7.21. Potatisarealens fördelning och avkastning	7.21. Yield and area of potatoes on cultivations of different size
165	7.22. Så- och skördetidpunkter, växtperiodens längd samt skördeavkastning efter såtidpunkt	7.22. Dates for sowing and harvesting, growing time and yield per hectare on areas with different sowing date

172	7.23. Skörd av spannmål, slåtter- vall och potatis inom olika stor- leksgrupper	7.23. Yield of grain, ley and potatoes in different size groups
174	7.24. Jordbrukets skördeskade- skydd	7.24. Crop insurance
179	8. Husdjurskötsel. Animalisk produktion	8. Livestock farming. Animal production
179	8.1. Lantbrukets företagsregister	8.1. Register of enterprises in agriculture and forestry
191	8.2. Jordbruksinventeringen	8.2. Agricultural survey
194	8.3. Antalet galtar och betäckta sugor	8.3. Numbers of boars and covered sows
194	8.4. Mjölkboskapskontrollen	8.4. Milk recording
197	8.5. Mjolkproduktionen och dess användning	8.5. Production and use of milk
198	8.6. Mejerihanteringen. Produ- centpriset på mjölk	8.6. Dairying. Producers' price on milk
201	8.7. Svinstamkontrollen	8.7. Pig progeny testing
202	8.8. Suggkontrollen	8.8. Sow litter recording
206	8.9. Svinlaktens omfattning	8.9. Slaughter of pigs
207	8.10. Fårkontrollen	8.10. Sheep breeding control
208	8.11. Hästpremieringen	8.11. Awarding of prizes to horses
210	8.12. Produktionen av kött och fläsk. Producentpriserna på slakt- djur	8.12. Meat production. Producers' price on carcasses
212	8.13. Äggproduktionen. Produ- centpriset på ägg	8.13. Egg production. Producers' price on eggs
213	9. Konsumtion av födo- och mjöl- ningsämnen	9. Food consumption
216	10. Utrikeshandel	10. Foreign trade
220	11. Jordbruksekonomiska upp- gifter	11. Agricultural economics
220	11.1. Jordbrukarnas taxerade in- komster och utgifter m m	11.1. Assessed incomes and ex- penditures etc. of farmers
233	11.2. Den jordbruksekonomiska undersökningen	11.2. Farm economic investiga- tion
241	11.3. Inkomsterna av jordbruks- fastighet samt inkomstfördel- ningen för inkomsttagare inom jordbruk m m	11.3. Income of agricultural real estates and distribution of the incomes of the income-earners in agriculture etc.
247	11.4. Jordbrukets prisindex	11.4. Agricultural price indices
250	11.5. Jordbrukets kreditmarknad	11.5. Agricultural credit market
252	11.6. Jordbrukssektorn i natio- nalräkenskaperna	11.6. Agricultural sector product

256	12. Statliga rationaliseringsinsatser	12. Government rationalization measures
264	13. Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse	13. Farmers' co-operative associations
267	14. Lantbruksundervisningen	14. Agricultural training
269	15. Internationella uppgifter	15. International statistics
277	Bilaga	Appendix
280	Sakregister	Alphabetical index

Tabeller

Företagsstruktur. Ägoslagsfördelning

40	1. Antal ägda och arrenderade brukningsenheter, åkerarealen på dessa samt arealen av olika ägoslag inom län och produktionsområden år 1972	1. Number of owned and leased holdings, the area of arable land on these holdings and the area of different types of land in 1972
42	2. Antal brukningsenheter inom olika storleksgrupper samt åkerarealen på dessa brukningsenheter den 26 juni 1972	2. Number of holdings in different size groups and the area of arable land on these holdings on June 26th, 1972
44	3. Antal brukningsenheter samt arealen åker på dessa fördelade efter brukarekategori år 1972	3. Number of holdings and the area of arable land on these holdings distributed according to the category of holder in 1972
46	4. Antal brukningsenheter med mer än 100 hektar åker inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972	4. Number of holdings with more than 100 hectares of arable land in different size groups on June 26th, 1972
47	5. Procentuell fördelning av åkerarealen inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972	5. Percentage distribution of the area of arable land on June 26th, 1972
48	6. Antal företag inom olika storleksgrupper efter skogsmarksarealen samt arealen skogsmark vid dessa företag den 26 juni 1972	6. Number of holdings by area of forest land and the area of forest land on these holdings on June 26th, 1972
53	7. Antal företag samt åkerarealen och skogsmarksarealen på dessa fördelade efter åker- resp skogsmarksarealens storlek den 24 juni 1971	7. Number of holdings, area of arable and forest land in different size groups by the area of arable and forest land respectively on June 24th, 1971
54	8. Skogsmarksarealen fördelad på företagarekategorier den 24 juni 1971	8. Area of forest land distributed by category of holder on June 24th, 1971

Tables

Structure of agricultural enterprises. Types of land

Befolkning och arbetskraft

- 56 **9.** Folkmängdens fördelning på större åldersgrupper år 1970
- 58 **10.** Folkmängdens fördelning på glesbygd och tätort år 1970
- 59 **11.** Förvärsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m samt dennas procentuella andel av den totala förvärsarbetande befolkningen år 1972
- 61 **12.** Jordbrukarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper och produktionsområden den 26 juni 1972
- 62 **13.** Antal brukningsenheter och antal kor fördelade efter enskilda brukares ålder samt kobesättingarnas storlek den 26 juni 1972
- 64 **14.** Antal arbetstimmar i jordbruk utförda av brukare, brukares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1971
- 65 **15.** Antal arbetstimmar i skogsbruk utförda av brukare, brukares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1971
- 66 **16.** Genomsnittliga timförtjänster samt timförtjänsternas spridning år 1971 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år
- 68 **17.** Tim- och årsförtjänsternas spridning år 1971 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år på brukningsenheter av olika storlek
- 69 **18.** Timförtjänsternas sammansättning år 1971 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år
- 69 **19.** Genomsnittliga tim- och årsförtjänster åren 1967—1971 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år

Population and labour force

- 9.** Distribution of the population by large age groups in 1970
- 10.** Distribution of the population by sparsely populated and built-up areas in 1970
- 11.** Economically active population in agriculture, forestry etc., and its proportion of the total economically active population in 1972
- 12.** Age distribution of holders with holdings in different size groups and production areas on June 26th, 1972
- 13.** Number of holdings and number of cows distributed by age of holders and size of cow-stocks on June 26th, 1972
- 14.** Number of hours worked in agriculture by holders, holders' families and hired labour in 1971
- 15.** Number of hours worked in forestry by holders, holders' families and hired labour in 1971
- 16.** Average hourly earnings and the variation in hourly earnings in 1971 for male farm workers in the age group 18—64
- 17.** The variation in hourly and annual earnings in 1971 for male farm workers in the age group 18—64 on holdings of different size
- 18.** Composition of hourly earnings in 1971 for male farm workers in the age group 18—64
- 19.** Average hourly and annual earnings 1967—1971 for male farm workers in the age group 18—64

70	20. Sysselsättningen inom enskilt skogsbruk under vissa veckor åren 1968—1972	20. Employment in private forestry during some specified weeks 1968—1972
72	21. Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten åren 1961, 1966 och 1971	21. Holders' work outside their holdings in 1961, 1966 and 1971
73	22. Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter brukarnas ålder	22. Holders' employment outside their holdings distributed by age of holders in 1971
74	23. Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter åkerarealens storlek resp antalet nötkreatur	23. Holders' employment outside their holdings in 1971 distributed by size of arable land and number of cattle
75	24. Jordbrukarnas totala arbetsinsats fördelad på olika verksamhetsgrenar år 1971	24. Holders' total work in different activities in 1971
<i>Fastigheter och byggnader</i>		
77	25. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden och antal taxeringsenheter enligt fastighets-taxeringen år 1972	<i>Real estates and buildings</i>
25. Assessed values of agricultural real estates and number of assessed units according to the assessment of real estate in 1972
78	26. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden fördelade efter ägarekategori enligt fastighets-taxeringen år 1972	26. Assessed values of agricultural real estates by owner category according to the assessment of real estate in 1972
79	27. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden per hektar åker resp skog samt antal taxeringsenheter enligt den allmänna fastighetstaxeringen år 1970	27. Assessed values of agricultural real estates per hectare and number of assessed units according to the general assessment of real estate in 1970
81	28. Köpeskillingar och taxeringsvärden för åren 1970 och 1971 frivilligt försålda jordbruks-fastigheter	28. Market prices and assessed values of agricultural real estates voluntarily sold in 1970 and 1971
82	29. Köpeskillingar och taxeringsvärden för år 1971 frivilligt försålda jordbruksfastigheter fördelade efter taxeringsvärdet	29. Market prices and assessed values of agricultural real estates voluntarily sold in 1971 distributed by the assessed value
84	30. Köpeskillingar och taxeringsvärden för år 1971 frivilligt försålda jordbruksfastigheter inom olika storleksgrupper	30. Market prices and assessed values of agricultural real estates voluntarily sold in 1971 by different size groups
86	31. Köpeskillingar och taxeringsvärden för frivilligt försålda jordbruksfastigheter efter köpare- och säljarekategorier åren 1970 och 1971	31. Market prices and assessed values of agricultural real estates voluntarily sold in 1970 and 1971 by categories of buyers and sellers

88	32. Antal nyuppförda byggnader av olika slag inom jordbruket samt antal nyuppförda ladugårdar i procent av totalantalet åren 1966—1970	32. Number of newly erected buildings of different kinds, and number of newly erected cowsheds in per cent of the total number of buildings 1966—1970
88	33. Antal nyuppförda kreatursplatser åren 1966—1970	33. Number of newly erected cattle places 1966—1970
89	34. Kostnader för nyuppförda ekonomibyggnader åren 1966—1970	34. Costs of newly erected farm buildings 1966—1970
90	35. Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader åren 1968—1972	35. Agricultural building cost index 1968—1972
	<i>Maskiner och anläggningar m m</i>	<i>Machinery and plants etc.</i>
92	36. Antal brukningsenheter med olika slag av maskiner och anläggningar den 24 juni 1971	36. Number of holdings with different types of machines and plants on June 24th, 1971
93	37. Antal maskiner den 24 juni 1971	37. Number of machines on June 24th, 1971
94	38. Antal registrerade traktorer inom olika användningsområden med procentuell fördelning efter drivmedelsslag den 31 december 1966	38. Number of registered tractors in various uses and a percentage distribution by kind of motor fuel on December 31st, 1966
95	39. Antal maskiner m m av olika slag inom jordbruket med fördelning på olika drivmedelsslag åren 1964—1970	39. Number of machines of different kinds in the agricultural sector distributed by kind of motor fuel 1964—1970
96	40. Driv- och smörjmedelsförbrukningen inom jordbruket åren 1963—1969	40. Consumption of motor fuel and lubricants by the agricultural sector 1963—1969
97	41. Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1967—1971	41. Purchases of machinery and tools by the agricultural sector 1967—1971
98	42. Antal till jordbruket levererade traktorer, genomsnittlig effekt samt medelpris per traktor åren 1967—1971	42. Number of tractors delivered to the agricultural sector, their average capacity and average price 1967—1971
	<i>Förnödenheter</i>	<i>Requisites</i>
99	43. Inhemsk förbrukning av handelsgödselmedel gödselåren 1967/68—1971/72	43. Domestic consumption of fertilizers 1967/68—1971/72
100	44. Priser på vissa slag av handelsgödselmedel åren 1967/68—1971/72 samt 1968—1972	44. Prices of certain types of fertilizers 1967/68—1971/72 and 1968—1972
102	45. Förbrukningen av kväve, fosfor och kalium till olika grödor inom jordbruket år 1971	45. Application of nitrogen, phosphorus and potassium to different crops in the agricultural sector in 1971

104	46. Beräknad förbrukning av fodermedel åren 1967/68—1971/72	46. Estimated consumption of certain types of feeding stuffs 1967/68—1971/72
105	47. Produktion av foderblandningar för olika djurslag samt råvaror ingående i dessa blandningar åren 1967/68—1971/72	47. Production of feeding stuff mixtures for different kinds of domestic animals and the raw materials included in these mixtures 1967/68—1971/72
106	48. Jordbrukets totala inköp av växtskyddsmedel m m åren 1967—1971	48. Total purchases of pesticides etc. by the agricultural sector 1967—1971
107	49. Trädgårdsbrukets totala inköp av växtskyddsmedel åren 1967—1971	49. Total purchases of pesticides by the horticultural sector 1967—1971
	<i>Växtodling. Vegetabilisk produktion</i>	<i>Crop farming. Vegetable production</i>
110	50. Åkerjordens användning år 1972	50. Use of arable land in 1972
112	51. Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972	51. Use of arable land in different size groups on June 26th, 1972
113	52. Arealer för olika växtslag i procent av hela åkerarealen under tiden 1955—1972	52. Acreages for different crops in per cent of the total area of arable land 1955—1972
114	53. Antal brukningsenheter med odling av olika grödor år 1971	53. Number of holdings with cultivation of different kinds of crops in 1971
115	54. Genomsnittlig areal av olika grödor per brukningsenhet år 1971	54. Average acreage per holding for different kinds of crops in 1971
116	55. Procentuell andel upplöjd areal intill mitten av maj 1972	55. Percentage of area ploughed by the middle of May, 1972
117	56. Medeltal av sifferomdömen i maj 1972 för övervintringen	56. Averages of the assessments of the wintering in May, 1972
118	57. Medeltal av sifferomdömen i augusti 1972 för skördeutsikterna	57. Averages of the assessments of the harvest prospects in August, 1972
119	58. Medeltal av sifferomdömen i oktober 1972 för skördeutfallet	58. Averages of the assessments of the harvest outcome in October, 1972
120	59. Antal församlingar efter uppgift i oktober om skördens kvalitet år 1972	59. Number of parishes by the report on the quality of the harvest in 1972
124	60. Biologisk skörd år 1972	60. Biological yield in 1972
125	61. Bärgad skörd år 1972	61. Actual yield in 1972
128	62. Total skörd av spannmål, slättervall och potatis år 1972	62. Total harvest of grain, ley and potatoes in 1972

131	63. Jordbrukarnas leveranser av spannmål, återförsålt utsäde, förmalning, leveranser av mjöl samt lager av vete och råg åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	63. Farmers' deliveries of grain, resold grain seed, grinding, deliveries of flour, and storage of wheat and rye 1967/68—1971/72 and 1968—1972
132	64. Producentpriser på spannmål, vallhö, fabrikspotatis och sockerbetor samt partipris på matpotatis åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	64. Producers' prices on grain, hay, potatoes for processing, sugar beets and wholesale price of table potatoes 1967/68—1971/72 and 1968—1972
134	65. Oljeväxtodlingen år 1972	65. Cultivation of oleiferous plants in 1972
136	66. Sockerbetsodlingen år 1972	66. Cultivation of sugar beets in 1972
137	67. Antal företag med odling av trädgårdsväxter samt växthus- och bänkgårdsyta och areal frilandsodling vid dessa företag år 1971	67. Number of enterprises with horticultural production, areas of greenhouses, frames and cultivation on open ground on these enterprises in 1971
138	68. Odlingen av olika trädgårdsväxter på friland år 1971	68. Cultivation of horticultural plants on open ground in 1971
139	69. Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård år 1971	69. Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames in 1971
142	70. Total kvantitet statsplomberat utsäde år 1971/72	70. Total quantity of sealed seed in 1971/72
143	71. Utsädesmängderna för spannmål år 1965	71. Quantities of grain seed in 1965
144	72. Höstsådda arealer år 1972	72. Autumn-sown acreages in 1972
146	73. Spannmålsarealens fördelning på olika sorter år 1971	73. Acreage of grain by varieties in 1971
150	74. Spannmålsarealens fördelning efter skördesätt år 1971	74. Acreage of grain by method of harvesting in 1971
152	75. Den levererade brödsädens fördelning på olika kvalitetsgrupper åren 1970—1972	75. Delivered bread grain by quality groups 1970—72
153	76. Den totala bröd- och fodersädens medelhektolitervikt och medelproteinhalt åren 1971—1972	76. The average weight per hectolitre and average value of protein content in the total crop of bread and coarse grain in 1971—1972
154	77. Arealer för skörd av vallfrö år 1972	77. Areas cultivated as ley for seeds in 1972
155	78. Arealen slåttervall fördelad på olika åldersgrupper år 1972	78. Area of ley distributed on different age groups in 1972
156	79. Biologisk första skörd från slåttervallar av olika ålder år 1972	79. Biological yield of ley of various ages in 1972

157	80. Höskördens botaniska sammansättning år 1972	80. Botanical composition of the hay harvest in 1972
158	81. Höskördens fodervärde år 1972	81. Fodder value of the hay harvest in 1972
159	82. Arealen slåttervall fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1971	82. Area of ley distributed by different methods of harvesting in 1971
160	83. Arealen mat- resp fabrikspotatis fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1971	83. Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by different methods of harvesting in 1971
162	84. Arealen matpotatis fördelad på olika sorter år 1971	84. Area of table potatoes distributed on different varieties in 1971
163	85. Arealen mat- resp fabrikspotatis fördelad efter odlingens storlek åren 1969 och 1970	85. Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by size of cultivations in 1969 and 1970
164	86. Biologisk skörd av mat- resp fabrikspotatis vid odlingar av olika storlek åren 1969 och 1970	86. Biological yield of table potatoes and potatoes for processing on cultivations in different size groups in 1969 and 1970
166	87. Mediantidpunkt för sådd av spannmål och sättning av potatis åren 1968—1971	87. Median date for grain sowing and potato setting 1968—1971
167	88. Mediantidpunkt för skörd av spannmål, slåttervall och potatis åren 1968—1971	88. Median date for harvesting grain, ley and potatoes 1968—1971
168	89. Växtperiodens genomsnittliga längd för olika grödor åren 1967—1971 samt respektive grödas areal med procentuell fördelning på olika långa växtperioder år 1971	89. Average number of days between sowing and harvesting in 1967—1971 and distribution of the acreage by time interval between sowing and harvesting in 1971
170	90. Biologisk skörd av vissa grödor på arealer med olika såtidpunkt år 1971	90. Biological yield per hectare on acreages with different sowing date in 1971
173	91. Biologisk skörd inom olika storleksgrupper år 1972	91. Biological yield per hectare in different size groups of holdings in 1972
177	92. Resultat av ersättningsberäkningarna för 1972 års skörd	92. Results of the compensation calculations for the harvest in 1972
178	93. Procentuell fördelning på län av antal ersättningar och ersättningsbelopp åren 1968—1972	93. Percentage distribution by counties of the number of compensations and the amount of compensation 1968—1972

	<i>Husdjursskötsel. Animalisk produktion</i>	<i>Livestock farming. Animal production</i>
179	94. Antal husdjur inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972	94. Number of livestock in different size groups on June 26th, 1972
180	95. Antal husdjur den 26 juni 1972	95. Number of livestock on June 26th, 1972
182	96. Antal brukningsenheter med nötkreatur den 26 juni 1972 fördelade efter antalet kor samt antal nötkreatur vid dessa besättningar	96. Number of holdings with cattle on June 26th, 1972 distributed by number of cows and number of cattle on these holdings
184	97. Antal brukningsenheter med svin den 26 juni 1972 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal svin vid dessa besättningar	97. Number of holdings with pigs on June 26th, 1972 distributed by size of the stocks and number of pigs on these holdings
186	98. Antal brukningsenheter med får den 26 juni 1972 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal tackor och baggar vid dessa besättningar	98. Number of holdings with sheep on June 26th, 1972 distributed by size of the stocks and number of ewes and rams on these holdings
188	99. Antal brukningsenheter med höns den 26 juni 1972 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal höns vid dessa besättningar	99. Number of holdings with poultry on June 26th, 1972 distributed by size of the stocks and number of poultry on these holdings
189	100. Beräknat antal nötkreatursenheter den 24 juni 1971	100. Number of units of cattle on June 24th, 1971
190	101. Genomsnittligt antal husdjur per brukningsenhet den 26 juni 1972	101. Average number of livestock per holding on June 26th, 1972
192	102. Antal husdjur den 15 oktober 1968, 3 mars 1969, 2 mars 1970, 1 mars 1971 och 1972	102. Number of livestock on October 15th, 1968, March 3rd, 1969, March 2nd, 1970, March 1st, 1971 and 1972
193	103. Antal betäckta suggor månadsvis och årsmedeltal för antalet tjänstbara galtar år 1972	103. Number of covered sows each month and average number of boars in 1972
195	104. Resultat från den officiella mjölkboskapskontrollen år 1971/72	104. Results of the milk recording in 1971/72
196	105. Antal mjölkboskapsbesättningar och kor i officiell kontroll kontrollåret 1971/72	105. Number of stocks and cows in the public milk recording in 1971/72
197	106. Totala mjölkproduktionen och dess användning åren 1958—1970	106. Total production of milk and its uses 1958—1970

197	107. Mjolkproduktionen och dess användning inom olika storleksgrupper år 1970	107. Production of milk and its uses in different size groups of holdings in 1970
198	108. Mjolkproduktionens storlek inom produktionsområden åren 1958—1970	108. Milk production by production areas 1958—1970
199	109. Antal mejerier och mejerileverantörer samt vid mejerier invägd mjölk och medelinvägning per leverantör inom olika föreningar m m år 1972	109. Number of dairies and suppliers, weight of delivered milk and average weight of delivered milk per supplier in different associations etc. in 1972
200	110. Antal mejerier och mejerileverantörer, vid mejerier invägd mjölk, mejerimjölakens medelfett-halt, användning av invägd mjölk samt pris på mejerimjök åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	110. Number of dairies and suppliers to dairies, weight of delivered milk, average fat content of dairy milk, uses of dairy milk and the price of dairy milk 1967/68—1971/72 and 1968—1972
200	111. Mejeriproduktion och produktion av mjölkpulver åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	111. Dairy production and production of milk powder 1967/68—1971/72 and 1968—1972
202	112. Svinstamkontrollens omfattning samt medeltal av uppnådda resultat kontrollåren 1967/68—1971/72	112. Scope of the pig progeny testing and averages of the test results 1967/68—1971/72
203	113. Antal besättningar i den officiella suggkontrollen kontrollåret 1971/72	113. Number of herds in the sow litter recording in 1971/72
204	114. Resultat från den databearbetade officiella suggkontrollen kontrollåret 1971/72	114. Results of the sow litter recording in 1971/72
206	115. Totala antalet slaktade svin åren 1965—1971	115. Total number of slaughtered pigs 1965—1971
206	116. Svinlaktens fördelning på olika storleksgrupper åren 1965—1971	116. The distribution of the pig-slaughter on different size groups of holdings in 1965—1971
207	117. Svinlaktens fördelning på produktionsområden åren 1965—1971	117. The distribution of the pig-slaughter on production areas in 1965—1971
208	118. Resultat från fårkontrollen kontrollåret 1971/72	118. Results of the sheep breeding control in 1971/72
209	119. Antal premierade hästar, beslutade belöningar m m år 1972	119. Number of awarded horses, awards given etc. in 1972
210	120. Antal besiktigade slaktkroppar åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	120. Number of inspected carcasses 1967/68—1971/72 and 1968—1972

211	121. Produktion av kött och fläsk åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	121. Meat production 1967/68—1971/72 and 1968—1972
211	122. Priser på slaktdjur åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	122. Prices on carcasses 1967/68—1971/72 and 1968—1972
212	123. Beräknad total produktion av ägg, partihandelns invägningspris på svenska ägg samt producentpris på ägg åren 1967/68—1971/72 och 1968—1972	123. Estimated production of eggs, wholesalers' purchases of eggs and producers' price on eggs 1967/68—1971/72 and 1968—1972
	<i>Konsumtion av födo- och njutningsämnen</i>	<i>Food consumption</i>
214	124. Konsumtion av födo- och njutningsämnen åren 1968—1972	124. Food consumption 1968—1972
	<i>Utrikeshandel</i>	<i>Foreign trade</i>
217	125. Importen av livsmedel åren 1968—1972	125. Imports of foodstuffs 1968—1972
218	126. Exporten av livsmedel åren 1968—1972	126. Exports of foodstuffs 1968—1972
219	127. Utrikeshandeln med egentliga jordbruksprodukter åren 1968—1972	127. Foreign trade in agricultural products 1968—1972
	<i>Jordbruksekonomiska uppgifter</i>	<i>Agricultural economics</i>
222	128. Jordbrukarnas taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder åren 1970 och 1971	128. Holders' assessed incomes, expenditures, net receipts, assets and liabilities in 1970 and 1971
224	129. Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m m inom produktionsområden, hela riket och storleksgrupper år 1971. Per brukningsenhet	129. Holders' cash incomes and expenditures etc. in production areas, whole of Sweden and size groups in 1971. Per holding
228	130. Jordbrukarnas taxerade nettointäkter m m per brukningsenhet år 1971	130. Holders' assessed net receipts etc., per holding in 1971
229	131. Jordbrukarnas taxerade tillgångar och skulder samt nettoförmögenhet per brukningsenhet år 1971	131. Holders' assessed assets and liabilities, and net capital, per holding in 1971

230	132. Antal brukningsenheter fördelade efter produktionsintäkter och sammanräknad inkomst år 1969	132. Number of holdings distributed by production earnings and total income in 1969
231	133. Genomsnittliga nettointäkter av jordbruksfastigheter och övriga förvärvskällor samt antal brukningsenheter fördelade efter produktionsintäkter och storleksgrupper år 1969	133. Average net income of agricultural real estates and other sources of income and number of holdings distributed by production earnings in different size groups in 1969
232	134. Genomsnittliga nettointäkter av jordbruksfastigheter och övriga förvärvskällor samt antal brukningsenheter fördelade efter sammanräknad inkomst och storleksgrupper år 1969	134. Average net income of agricultural real estates and other sources of income and number of holdings distributed by total income in different size groups in 1969
234	135. Intäkter och kostnader i jordbruket år 1970. Per 10 hektar åker	135. Receipts and costs per 10 hectares of arable land in 1970
236	136. Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1970. Per brukningsenhet	136. Holders' assets and liabilities, per holding on December 31st, 1970
238	137. Jordbrukarfamiljens inkomst år 1970. Per brukningsenhet	137. Net income of farming families, per holding in 1970
242	138. Inkomst av jordbruksfastighet enligt taxeringen till statlig inkomstskatt år 1972	138. Income of agricultural real estates according to the assessment in 1972
243	139. Inkomsttagare inom jordbruk med binäringar fördelade efter yrkesställning år 1971	139. Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by employment status in 1971
244	140. Inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet fördelade efter kön och ålder år 1971	140. Income-earners with income of agricultural real estate distributed by sex and age in 1971
245	141. Inkomst av jordbruksfastighet med inkomsttagarna fördelade efter yrkesställning åren 1970 och 1971	141. Income of agricultural real estate with income-earners distributed by employment status in 1970 and 1971
246	142. Inkomsttagare inom jordbruk med binäringar fördelade efter sammanräknad inkomst och yrkesställning år 1971	142. Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by total income and employment status in 1971
249	143. Jordbrukets prisindex åren 1967/68—1971/72	143. Agricultural price indices 1967/68—1971/72

250	144. Kreditgivning till enskilda jordbrukare åren 1968—1972	144. Credit extended to private holders 1968—1972
251	145. Jordbrukskasserörelsens utlåning till enskilda jordbrukare åren 1968—1972	145. Lending by agricultural credit societies to private holders 1968—1972
251	146. Sparbankernas utlåning till enskilda jordbrukare åren 1968—1972	146. Lending by savings banks to private holders 1968—1972
252	147. Statens lån till enskilda jordbrukare budgetåren 1967/68—1971/72	147. Government loans to private holders 1967/68—1971/72
253	148. Sektorprodukten inom jordbruk m m samt bruttonationalprodukten med fördelning på faktorinsatser, indirekta skatter och subventioner åren 1967—1971	148. Agricultural sector product and gross domestic product by factor incomes, indirect taxes and subsidies 1967—1971
254	149. Jordbrukets m m och skogsbrukets bidrag till bruttonationalprodukten åren 1950—1971. Löpande priser	149. Contribution to the gross domestic product by agriculture etc. and forestry 1950—1971. Current prices

Statliga rationaliseringsinsatser

Government rationalization measures

256	150. Statligt stöd till inre och yttre rationalisering m m åren 1968—1972	150. Government support for internal rationalization and structural improvement etc. 1968—1972
257	151. Statligt stöd till inre och yttre rationalisering m m år 1972	151. Government support for internal rationalization and structural improvement etc. in 1972
258	152. Statligt stöd till anläggningar m m i samband med särskild rationalisering (SR) år 1972	152. Government support for special rationalization measures on certain holdings in 1972
258	153. Antal storleksrationaliserade brukningsenheter i enskild ägo inom olika storleksgrupper efter ägd areal före åtgärd samt rationaliseringens effekt år 1972	153. Number of rationalized holdings in private ownership in different size groups by owned acreage before support and the effect of the rationalization in 1972
260	154. Lantbruksnämndernas fastighetsinnehav år 1972	154. Real estate holding of county agricultural boards in 1972

	<i>Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse</i>	<i>Farmers' co-operative associations</i>
265	155. Antal medlemmar m m inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1967—1971	155. Number of members etc. in agricultural economic associations 1967—1971
266	156. Omsättningsvärden inom jordbrukets ekonomiska före- ningsrörelse åren 1967—1971	156. Turnover values in agri- cultural economic associations 1967—1971
	<i>Lantbruksundervisningen</i>	<i>Agricultural training</i>
267	157. Antal närvarande och av- gångna elever vid vissa hög- skolor åren 1970/71—1971/72	157. Number of attending and graduating pupils at certain university-level colleges 1970/71—1971/72
268	158. Antal elever i gymnasie- skolans jordbruks- och skogs- brukslinjer samt anknutna spe- cialkurser läsåret 1971/72	158. Number of students at the agricultural and forest lines and connected courses of the intergrated upper secondary school in 1971/72
	<i>Internationella uppgifter</i>	<i>International statistics</i>
270	159. Ägoviddens fördelning på särskilda ägoslag inom olika länder	159. Areas of different types of land in different countries
271	160. Akerarealens användning inom olika länder år 1970	160. Use of arable land in differ- ent countries in 1970
272	161. Totalskördens storlek inom olika länder åren 1970 och 1971	161. Total harvest in different countries in 1970 and 1971
274	162. Antal husdjur inom olika länder år 1969/70	162. Number of livestock in different countries in 1969/70
275	163. Förvärvsarbetande befolk- ning inom jordbruk med bi- näringar samt dennas andel av den totala förvärvsarbetande be- folkningen inom olika länder år 1970	163. Economically active popula- tion in agriculture and subsidiary enterprises and its proportion of the total economically active population in different countries in 1970

**Symboler använda
i tabellerna**
Explanation of
symbols

»	Upprepning
—	Intet finns att redovisa
0 } 0,0 }	Mindre än $\left\{ \begin{matrix} 0,5 \\ 0,05 \end{matrix} \right\}$ av enheten
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges
.	Uppgift kan ej förekomma

Repetition
Magnitude nil
Magnitude less than half of unit employed
Data not available
Category not applicable

Tabellernas motsvarighet i Jordbruksstatistisk årsbok 1972 och 1970

Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1973	Motsvarande tabell i Jordbruks- statistisk årsbok		Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1973	Motsvarande tabell i Jordbruks- statistisk årsbok		Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1973	Motsvarande tabell i Jordbruks- statistisk årsbok	
	1972	1970		1972	1970		1972	1970
1	1	1	56	55	55	111	105	—
2	2	2	57	56	57	112	106	114
3	3	3	58	57	58	113	107	—
4	4	4	59	58	59	114	108	115
5	—	—	60	59	60	115	109	116
6	6	—	61	60	61	116	110	117
7	5	—	62	61	62	117	111	118
8	—	—	63	62	63	118	112	119
9	7	9	64	63	64	119	113	120
10	8	10	65	64	66	120	114	121
11	9	12	66	65	65	121	115	122
12	10	13, 14	67	51	—	122	116	123
13	11	—	68	—	—	123	117	124
14	13	—	69	—	—	124	118	125
15	14	—	70	66	68	125	119	126
16	15	18	71	67	69	126	120	127
17	16	19	72	68	70	127	121	128
18	17	20	73	69	71	128	122	129
19	18	21	74	70	72	129	124	131
20	19	22	75	71	73	130	125	133
21	—	—	76	—	—	131	126	135
22	—	—	77	72	74	132	—	—
23	—	—	78	73	75	133	—	—
24	—	—	79	74	76	134	—	—
25	22	23	80	75	77	135	127	136
26	23	23	81	76	78	136	128	137
27	—	—	82	77	79	137	129	138
28	24	24	83	78	80	138	130	141
29	25	25	84	79	81	139	131	142
30	26	26	85	80	82	140	132	—
31	27	27	86	81	83	141	133	—
32	28	28	87	82	84	142	134, 135	143
33	29	29	88	83	85	143	136	144
34	30	30	89	84	86	144	137	145
35	31	31	90	85	87	145	138	146
36	32	32	91	86	88	146	139	147
37	33	33	92	87	89	147	140	148
38	34	35	93	88	90	148	141	149
39	38	39	94	89	92	149	142	150
40	39	40	95	90	91	150	143	151
41	40	41	96	91	94	151	144	152
42	41	42	97	92	95	152	145	153
43	42	43	98	93	96	153	146	154
44	43	44	99	94	97	154	147	155
45	—	—	100	—	93	155	148	156
46	44	45	101	95	99	156	149	157
47	45	46	102	96	102	157	150	158
48	46	47	103	97	103	158	—	—
49	47	48	104	98	105	159	153	160
50	48	49	105	99	106	160	154	161
51	49	50	106	100	107	161	155	162
52	50	51	107	101	108	162	156	163
53	52	53	108	102	109	163	157	164
54	53	54	109	103	—	—	—	—
55	54	56	110	104	110	—	—	—

Swedish-English Vocabulary

Ackordslön	Piece-wages
Administrativa områden	Administrative areas
Aktiebolag	Limited company
Aktuell	Current, present
Allmän	General, common
Allmänning	Common land
Alsikeklöver	Alsike clover
Ammonsulfat	Ammonium sulphate
Andel	Proportion, share
Andra	Other
Animalisk	Animal
Anläggning	Plant, works
Anmälan	Application
Annan sallat	Other lettuce
Anställd	Employee
Antal	Number
Anvisning	Instruction
Användning	Use
Arbetare	Worker
Arbete	Work
Arbetskostnad	Labour costs
Arbetskraft	Labour force
Arbetstimmar	Working-hours
Areal	Area, acreage
Arrendator	Tenant
Arrende	Tenancy
Arrenderad	Held on lease
Aska	Ashes
Avdrag	Deduction
Avdragsbar	Allowable deduction
Avelssvin	Breeding pig
Avgångna	Departured
Avgångsvederlag	Severance pay
Avkastning	Yield
Avräkningsprisindex	Producer price index
Avse	Concern, refer to
Avsevärd	Considerable
Avskrivningar	Depreciation

Baggar	Rams
Baljväxter	Leguminous plants

Barnbidrag	Child allowances
Bearbetning	Processing
Befolkning	Population
Belopp	Amount
Belöning	Award
Bensin	Petrol
Beräknad	Calculated, estimated
Besiktigad	Inspected
Besädd areal	Area sown
Besättning	Stock, herd
Bete	Pasture
Betesmark	Meadow
Betesvall	Pasture
Betäckta (sugor)	Covered (sows)
Binäring	Subsidiary enterprise
Biologisk	Biological
Blandad	Mixed
Blandning	Mixture
Blandsäd	Mixed grain
Blankett	Form, questionnaire
Blomkål	Cauliflower
Blommor	Flowers
Bogserad	Towed
Bolag	Company
Borgen	Security
Bortfall	Non-response
Boskapsskötsel	Cattle-farming
Bostad	Dwelling
Botanisk	Botanical
Brukare	Holder, farmer
Brukarekategori	Category of holder, (farmer)
Brukningenshet	Holding
Brukningsform	Type of holding
Bruttonationalprodukt	Gross domestic product
Brödsäd	Bread grain
Budgetår	Budget year
Buffel	Buffalo
Bukvägg	Belly wall
Byggnad	Building
Byggnadskostnadsindex	Building cost index
Bänkgård	Frame, hotbed
Bär	Berries
Bärbuske	Berry-bush
Bärgad (skörd)	Actual (yield)
Bärgningsmetod	Method of harvesting
Bättre	Better

Sodium nitrate
About

Dag	Day	Falltal	Falling number
Dagsverke	Day's work	Familjemedlem	Member of the family
Definitiva uppgifter	Definitive results	Fast anställd	Permanently employed
Deklarationer	Income tax returns	Fasta priser	Constant prices
Del av	Part of	Fastighet	Real estate
Delvis (ägd)	Partly (owned)	Fastighetslängd	Tax register of real estate
Diesel	Diesel fuel	Fastighetsmarknad	Real estate market
Digivande	Giving suck	Fastighetstaxering	Assessment of real estate
Diverse	Various	Fetthalt	Fat content
Djupfryst	Frozen products	Fisk	Fish
Djur	Animal	Fiskmjöl	Fish meal
Djurskötare	Cattleman	Fjäderfä	Poultry
Djurslag	Type of animal	Fläsk	Pork
Dragbilar	Lorries (cars converted to tractors)	Foderblandningar	Feeding stuff mixtures
		Foderenhet	Feed unit
Driftsledning	Works management	Foderfosfat	Fodder phosphate
Driftsöverskott	Operating surplus	Fodermedel	Feeding stuff
Drivmedel	Motor fuel	Foderrotfrukter	Fodder root crop
Dräktig första gången	Being with young for the first time	Fodersäd	Coarse grain
		Fodertillskott	Additional fodder
Dvs	That is, i.e.	Fodertran	Fodder train oil
Därav	Of which	Fodervärde	Feed value
Däröver	More	Foderväxt	Fodder plant
Död	Dead	Foderärter	Fodder peas
Dödsbo	Estate of a deceased person	Folkmängd	Population
		Folkräkning	Census of population
Effekt	Capacity, power, effect	Fosfor	Phosphorus
Efter	After	Fotogen	Paraffin oil
Egentlig	Real, actual	Framställning	Production
Eget	Own	Fri kost	Board free
Ej	Not	Frilandsodling	Cultivation on open ground
Ekonomibyggnader	Farm buildings	Frivillig	Voluntary
Ekonomisk	Economic	Frukt	Fruit
Elever	Trainees, pupils	Frukträd	Fruit tree
Enhet	Unit	Frö	Seed
Enkla	Simple	Fröslag	Kind of seed
Enligt	According to	Frövall	Seed ley
Ensilageväxter	Plants for silage	Fysisk person	Natural person
Ensilering	Ensilage	Får	Sheep
Enskild	Private	Fårkontroll	Sheep breeding control
Ersättning	Compensation	Född	Born
Ersättningsbelopp	Compensation	Födo- och njutnings-	Food, beverages and
Ersättningsberäkningar	Compensation calculations	ämnen	tobacco
Examinerad	Examined	Föl	Foal
Exploateringsvärde	Value of development	Förbrukning	Use, consumption, application
Export	Exports	Förbränningsmotorer	Internal-combustion engines
			Distributed
Fabrikspotatis	Potatoes for processing	Fördelad	Distribution
Faktorinsats	Factor income	Fördelning	

Före	Before	Hektoliter	Hectolitre
Förening	Society, association	Hela riket	Whole of Sweden
Företagare	Enterpriser, holder	Helt	Fully
Företagarvinst	Net profit	Helträda	Bare fallow
Företagsräkning	Census of economic activities	Hemslakt	Home slaughter
Förlust	Loss	Hingst	Stallion
Förmalning	Grinding	Hirs	Millet
Förmögenhet	Property, fortune	Husdjur	Livestock
Förnödenheter	Requisites	Hushåll	Household
Förräntning	Net return (on capital)	Hushållningssällskap	County agricultural society
Församling	Parish	Huvudområde	Main area
Första	First	Hypoteksförening	Mortgage society
Försåld	Sold	Hyra	Rent
Försäkrad	Insured	Hässjning	Putting on frame for drying
Försäljning	Sale	Hästar	Horses
Förtjänst	Profit, earning	Hästkraft	Horse-power
Förvärv	Purchase	Häststallar	Stables
Förvärvsarbete (befolkning)	Economically active (population)	Hö	Hay
Förvärvskälla	Source of income	Högskolor	University-level colleges
Förändring	Change	Högst	At most
		Höns	Poultry
		Höskörd	Hay crop
		Höstraps	Winter rape
		Höstrybs	Winter turnip rape
		Höstråg	Winter rye
		Höstsådd	Autumn sown
		Höstsäd	Winter grain
		Höstvete	Winter wheat
		Hötork	Grass drier
Galt	Boar		
Genomsnittlig	Average	Import	Imports
Getter	Goats	Indelning	Division
Gift	Married	Indirekt skatt	Indirect tax
Glesbygd	Sparsely populated area	Inhemsk	Domestic
Godkänd	Approved	Inklusive	Including
Grädd	Cream	Inkommen	Received
Gräs	Grass	Inkomst	Income
Gräsbärande	Grass-grown	Inkomstklass	Size of income, income-bracket
Gröda	Crops	Inkomstår	Income year
Grödgrupp	Crop group	Inköp av	Purchase of
Grönfoder	Green fodder	Inom	Within
Gymnasieskola	Integrated upper secondary school	Inre	Internal
Gödkalv	Fattened calf	Inräknad	Included
Gödsel	Fertilizer, manure	Insektsmedel	Insecticide
Gödselstad	Dung stead	Inte	Not
Gödsvin	Fattening pig, porker	Inteckning	Mortgage
		Internationell	International
Hallon	Raspberries		
Halvgräs	Sedges		
Handelsgödsel	Fertilizer		
Handupptagning	Hand-lifting		
Havre	Oats		
Hektar	Hectare		

Intäkter	Receipts	Kor	Cows
Inventarier (döda)	Farm equipment	Korn	Barley
Inventarier (levande)	Livestock	Korsningsdjur	Crossbreeding animal
Inventering	Survey	Kortfristig	Short-term
Invånare	Inhabitant	Kostnad	Cost
Invägning	Weighing in	Kostnadsprisindex	Cost price index
Isbergssallat	Iceberg lettuce	Kost och logi	Board and lodging
		Krakning	Cocking of hay and cereals on poles
Jordbearbetningsredskap	Implements for tillage	Kreatur	Livestock
Jordbruk	Agriculture	Kreatursplats	Cattle place
Jordbrukare	Holder, farmer	Kredit	Credit
Jordbruksfastighet	Agricultural real estate, farm property	Kreditgivning	Granting of credit
Jordbruksinventering	Agricultural survey	Kronor	Swedish kronor
Jordbrukskassa	Cooperative loan fund	Kroppslängd	Length of carcass
Jordbrukslinje	Agricultural line	Krukväxter	Pot-plants
Jordbruksreglerade	Price regulated agricultural products	Krusbär	Gooseberries
		Kull	Litter
Jordförvärvstillstånd	Permission to acquire farm property	Kultiverad betesmark	Cultivated natural pastures
Jordgubbar	Strawberries	Kvadratmeter	Square metre
Julstjärna	Christmas-flower (poinsettia)	Kvalitet	Quality
Juridisk person	Juridical person	Kvantitet	Quantity
		Kvarn	Mill
		Kvartil	Quartile
		Kviga, kvigor	Heifer, heifers
		Kvigkalv	Cow-calf
		Kvinnor	Women
Kalenderår	Calendar year	Kväve	Nitrogen
Kalisalt	Potassium chloride	Kyckling(ar)	Chicken(s)
Kalisuper	Potassium phosphate	Kyrkan	Church
Kalium	Potassium	Köksväxter	Vegetables
Kalkammonsalpeter	Ammonium nitrate	Kön	Sex
Kalksalpeter	Calcium nitrate	Köp	Purchase
Kalluft	Cold air	Köpare	Buyer
Kalv, kalvar	Calf, calves	Köpekontrakt	Sales contract
Kalva	Calve	Köpeskilling	Price, purchase-sum
Kameler	Camels	Köpeskillingskoefficient	Coefficient of market price
Kasthjulsmaskin	Potato spinner	Körsbär	Cherries
Kategori	Category	Körslor	Driving
Kläckt	Hatched	Kött	Meat
Klöver	Clover	Köttfodermjöl	Meat meal
Knölar	Tubers	Köttfullhet	Meatiness
Kollektivavtal	Collective agreement		
Kommun	Municipality		
Komplement	Supplement		
Konsumentprisindex	Consumer price index		
Konsumtion	Consumption	Lada	Barn
Kontant	Cash	Ladugård	Cowshed
Kontroll	Control	Ladugårdsförmän	Farm foreman
Kontrollår	Control year	Lager	Stock

Lamm	Lamb	Medeltal	Average
Lammvikt	Lamb weight	Median	Median
Landsbygd	Rural area	Mediantidpunkt	Median date
Lantarbetare	Farm worker	Medlem	Member
Lantbrukets företagsregister, lantbruksregistret	Register of enterprises in agriculture and forestry, farm register	Megakalori	Megacalorie
Lantbrukshögskola	Royal Agricultural College	Mejeri	Dairy
		Mejerihantering	Dairying
		Mejerileverantör	Supplier to dairies
Lantbruksnämnd	County agricultural board	Mellan	Between
		Mellanbygd	Central hill and lowland district
Lantbruksräkningen	Census of agriculture	Mellersta	Central
Lantsmör	Farm butter	Melon	Melon
Lejd	Hired	Mer än	More than
Levande	Living	Mervärdeskatt	Surplus value tax
Leverans	Delivery	Milj kronor	Millions of Swedish kronor
Levererad	Delivered		Decrease
Livsmedel	Food, foodstuffs	Minskning	Flour
Loge	Barn	Mjöl	Milk
Lån	Loan	Mjölk	Milk recording
Lånegaranti	Loan guarantee	Mjölkboskapskontroll	Milking machine
Långfristig	Long-term	Mjölkningsmaskin	Milk production
Län	County	Mjölkproduktion	Milk powder
Länder	Countries	Mjölkpulver	Milk transporting
Länsgräns	County border	Mjölksportkärl	container
Löckblommor	Bulbous flowers		Breeding sow
Lönesumma	Amount of wages	Modersugga	Carrots
Löpande	Current	Morötter	Mules and asses
Löpande priser	Current prices	Mulåsnor och åsnor	Month
		Månad	Men
		Män	
Magasin	Storehouse		
Majs	Maize		
Manlig	Male		
Mantalslängd	Register of population	Naturaförmåner	Benefits in kind
Manuell	Manual	Naturligt jordbruksområde	Natural agricultural area
Mark	Ground		
Marknadsförd slakt	Marketed slaughter	Nedre	Lower
Marknadspris	Market price	Nejlikor	Carnations
Maskin	Machine	Nettoförmögenhet	Net capital
Maskinhallar	Machine shops	Nettointäkt	Net receipt
Maskinuthyrning	Machine leasing	Normskörd	Standard yield
Maskinstation	Agricultural machinery centre, machine station	Norra	Northern
		Nybildning	New formation
Matlök	Onions	Nybyggnad	New building
Matpotatis	Table potatoes	Nyodling	Land reclamation
Medelavkastning	Average yield	Nyuppförda	Newly-erected
Medelpris	Average price	Näringsgren	Branch of industry
Medelproteinhalt	Average value of protein content	Närvarande	Present
		Nötkreatur	Cattle

Nötkreatursenhet	Unit of cattle	Produktionsområde	Production area
Oavsett löneform	Regardless of form of payment	Provisioner	Commission
Objektiv skördeuppskattning	Objective crop yield survey	Purjolök	Leek
Obrukad åker	Untilled arable land	Pålägg	Breeding
Obärgad	Unharvested	Pälsdjursuppfödning	Fur farming
Och	And	Päron	Pears
Odlad	Grown, cultivated	Rapport	Report
Odling	Cultivation	Raps	Rape
Officiell	Official	Ras	Breed
Ogräs	Weeds	Rationalisering	Rationalization
Ogräsmedel	Herbicide	Redovisningsskyldighet	Obligation to render accounts
Okänd	Unknown	Redskap	Tool
Olika	Different	Reducerad	Reduced
Oljekraftfoder	Oilcake	Registrerad	Registered
Oljelin	Linseed	Rensningsmaskin	Cleaning machine
Oljeväxter	Oleiferous plants	Repad	Rippled
Omfattning	Size, scope	Reparationer	Repairs
Område	Region	Resultat	Result
Omsättningsskatt	Sales tax	Reverslån	Promissory note loan
Omsättningsvärde	Turnover value	Riksområde	Major region
Oskift dödsbo	Undivided estate (of a deceased person)	Rosor	Roses
Ost	Cheese	Rotfruktsväxter	Root-crops
Ovägd	Unweighted	Rumsenhet	Room unit
		Rybs	Turnip rape
		Ryggsäck	Back fat
		Råg	Rye
Partihandel	Wholesale trade	Råproteinhalt	Protein content
Partipris	Wholesale price	Råvara	Raw material
Personbil	Car	Ränta	Interest
Personer	Persons	Rättare	Farm foreman
Plantskola	Nursery	Röda vinbär	Red currants
Plantskolealster	Nursery plants	Rödbetor	Red beets
Plomberad	Sealed	Rödklöver	Red clover
Plommon	Plums	Rörelseidkare	Employer
Potatis	Potatoes	Rörmjölkningsanläggning	Pipe line milking installation
Preliminära uppgifter	Preliminary results		
Premiera	Award		
Preparattyp	Kind of preparation		
Pris	Price		
Prisnivå	Price level	Saknas	Not available
Prisregleringsprisindex	Price regulation index	Sammanfatta	Summarize
Procent	Percentage	Sammanräknad	Total
Producentbidrag	Producer subsidy	Sammansättning	Composition
Producentpris	Producers' price	Samt	And
Produktion	Production	Samtliga	Total
Produktionsintäkt	Production earning	Sannolikhet	Probability
Produktionsmedelsprisindex	Cost price index	Sektorprodukt	Sector product
		Semesterlön	Holiday pay

Sifferomdöme	Assessment in figures	Specialkurser	Courses
Självbindare	Binder	Spill	Harvesting losses
Självdeklaration	Income tax return	Spidning	Deviation
Självrisk	Excess	Spädgris	Sucking-pig
Självägande brukare	Owner holders	Spädkalv	Sucking-calf
Skattad	Estimated	Stadigvarande	Permanent
Skattepliktig fastighet	Real estate, liable to real estate duty	Staten	Government, State
Skogsbrukslinje	Forest line	Statligt stöd	Government support
Skogsbruksvärde	Value of standing forest and value of forest land	Statsbidrag	Government subsidy
Skogsbygd	Forest region	Statsplomberat	Sealed
Skogsfastighet	Forest real estate	Sticklingar	Cuttings
Skogshögskola	Royal College of Forestry	Stickprovsmetodik	Sampling method
Skogskonto	Forest account	Stiftelse	Foundation
Skogsmark	Forest land	Storboskap	Cattle
Skogsägare	Forest owner	Storlek	Size
Skuld	Debt, liability	Storleksgrupp	Size group
Skuldprocent	Percentage debt	Stutar	Steers
Skulltork	Hay-loft drier	Städer	Towns
Skummjolk	Skim milk	Stöd	Support
Skärmaskin	Cutting-machine	Subvention	Subsidy
Skörd	Harvest, yield	Sugga	Sow
Skördeområden	Yield survey districts	Suggkontroll	Sow litter control
Skördeskadeskydd	Swedish crop insurance	Summa	Total
Skördestation	Yield laboratory	Superfosfat	Superphosphate
Skördesätt	Method of harvesting	Svarta vinbär	Black currants
Skördetidpunkt	Date for harvesting	Svensk	Swedish
Skördetröska	Combine	Svin	Pig
Skördeutfall	Outcome of harvest	Svinhus	Pigsty, piggery
Skördeutsikter	Harvest prospects	Svinn	Waste, loss
Slag	Kind	Svinstamkontroll	Pig progeny testing
Slakt	Slaughter	Syfte	Purpose
Slaktdjur	Slaughter animal	Sysselsatt	Employed
Slaktkropp	Carcass	Sådd	Sowing
Slumpfel	Sampling error	Sållmatteupptagare	Potato elevator-digger
Slåttervall	Ley	Såtidpunkt	Date for sowing
Slättbygd	Plain district	Säd	Grain
Smörjmedel	Lubricants	Säkerhet	Security
Snittblommor	Cut flowers	Säljare	Seller
Snittgrönt	Cut green	Sämre	Worse
Sockerbetor	Sugar beets	Särskild	Special
Sockerhalt	Sugar content	Södra	Southern
Sojaböner	Soya beans	Tackor	Ewes
Sort	Kind, variety	Tal	Number
Spannmål	Grain	Taxerad	Assessed
Spannmålstork	Grain drier	Taxeringsenheter	Assessment units
Sparbank	Savingsbank	Taxeringsvärde	Assessed value
Specialarbetare	Specialized worker	Taxeringsår	Year of assessment
		Thomasfosfat	Thomas phosphate

Tidigare	Earlier	Utfall	Result
Tidlön	Time rate	Utfodring	Feeding
Tidpunkt	Time, date	Utgifter	Expenditure
Till avsalu	For sale	Utlåning	Lending
Tillfällig	Temporary	Utnyttja	Utilize
Tillgångar	Assets	Utplanteringsväxter	Bedding-plants
Tillhörig	Belonging to	Utrikeshandel	Foreign trade
Tillskott	Addition	Utsäde	Seed
Tillväxt	Growth	Utvintring	Out-wintering
Timförtjänst	Hourly earnings		
Timotej	Timothy		
Tjocklek	Thickness		
Tjur	Bull	Vall	Ley
Tjurkalv	Bull calf	Vall till fröskörd	Ley for seeds
Tomt- och industrivärde	Site and plant value	Vallfrö	Clover and grass seeds
Torkanläggning	Drying plant	Vallhö	Hay
Torkning på slag	Drying on the ground	Vallväxter	Herbage plants
Total	Total	Vallålder	Age of the ley
Traktor	Tractor	Varaktigt	Durable, permanent
Traktorförare	Tractor driver	Varmluft	Hot air
Transportredskap	Transport equipment	Varuslag	Type of goods
Trädgårdsbruk	Horticulture	Vattenhalt	Content of water
Trädgårdsföretag	Horticultural enterprise	Vecka	Week
Trädgårdsräkning	Census of horticulture	Vegetabilisk	Vegetable
Trädgårdsväxter	Horticultural plants	Verksamhet	Activity
Tröskning	Threshing	Vete	Wheat
Tulpaner	Tulips	Vetemjöl	Wheat flour
Typ	Type	Veterinärbesiktigad	Inspected
Täckdikning	Underdrainage	Veterinärhögskola	Royal Veterinary College
Tätort	Built-up area		
		Vicker	Vetches
		Vikt	Weight
		Viktigare	More important
Underhåll	Maintenance	Vitaminfodermedel	Vitaminized feeding stuff
Undersökning	Survey	Vitkål	White cabbage
Undervisning	Education	Vitsenap	White mustard
Undre	Lower	Volmning	Drying in a cock
Unghästar	Colts	Vårrops	Spring rape
Ungnöt	Young cattle	Vårrys	Spring turnip rape
Uppgift	Information, figure	Våråg	Spring rye
Uppgiftslämnare	Respondent	Vårsäd	Spring grain
Upphöra	Discontinue	Vårvete	Spring wheat
Upplöjd	Ploughed up	Vägd	Weighted
Uppnådd	Reached	Värde	Value
Uppräknad	Aggregated	Världsmarknadsprisindex	World market price index
Uppskattad	Estimated		
Urinbrunn	Liquid manure cistern	Växel	Bill of exchange
Urval	Sample	Växthus	Greenhouse
Urvalsram	Sampling frame	Växtnäringsämne	Plant nutrient
Utan	Without	Växtperiod	Growing time
Utbildning	Education, training		

Växtprodukt	Vegetable product	Åtgärd	Measure, act
Växtsjukdom	Plant disease	Ågarekategori	Category of owner
Växtskyddsmedel	Pesticides	Ågd	Owned
Växtslag	Plant type	Ågg	Egg
Växttrådhalt	Plant-fibre content	Ågo	Ownership
		Ågoslag	Type of land
Yrkesställning	Employment status	Ång	Meadow
Yrkesverksam	Economically active	Äpplen	Apples
Yta	Area		
Yttre rationalisering	Structural improvement	Ökning	Increase
		Örtartade ogräs	Herbaceous weeds
Aker	Arable land	Överföring	Transfer
Akerareal	Area of arable land	Övergångsbidrag	Transitional subsidy
Alder	Age	Överstiga	Exceed
Åldersgrupp	Age group	Översyn	Revision
År	Year	Övertidstillägg	Overtime pay
Årlig	Annual	Övervintring	Wintering
Årsförtjänst	Annual earnings	Övre	Upper
Årsväxtrapport	Crop outlook report	Övre kvartil	Upper quartile
Återförsålt	Resold	Övrig	Other

Summary

In most cases the data published in the Statistical Yearbook of Agriculture 1973 refer to the year 1972 or the production year 1971/72. As a rule there are also data from the four immediately preceding surveys. Some summary data for the years 1945—1969 can be found in the Statistical Yearbook of Agriculture 1970.

1. Geographical divisions for agricultural statistics

In the Swedish agricultural statistics, information is presented by administrative areas and by areas defined in accordance with natural farming conditions. For the current surveys, data are usually given for counties and larger areas, although the register of enterprises in agriculture and forestry (also called the farm register) provides information by individual parishes, municipalities etc.

The majority of the counties has, on the basis of different climatic conditions, the quality of the soil etc., been divided into "natural farming areas". These areas can be combined into "production areas" and "major regions". See further Appendix 1 where there also is a map of Sweden. For the objective crop yield surveys (see below), the country is divided into 415 "yield survey districts", which have been made as homogeneous as possible with regard to the annual harvest outcome. This division is also used in the crop insurance system (see below).

2. Structure of agricultural enterprises. Types of land etc.

Since 1968 an annual registration of enterprises in agriculture and forestry has been a responsibility for the National Central Bureau of Statistics (SCB).

The farm register includes the following types of enterprises:

- a) enterprises with at least 2 hectares of arable land
- b) enterprises with less than 2 hectares of arable land (including enterprises without arable land) which include real estate assessed as agricultural real estate
- c) enterprises with large stocks of animals
- d) enterprises with horticultural production of a certain size.

Data from enterprises of type a) have been collected by mail during the later part of June each year, while data from the other types of enterprises have been collected in certain years.

During 1968—1972 particulars have been collected annually for the farm register relating to name, address, telephone number and civil registration number of the holder, real estates included in the enterprise and their respective area under arable land and forest, owner of leased property, tenant of leased land, the area under various crops, the area of the arable land, the number of livestock of various kinds and the number of employees in the enterprise. A number of other data are collected at intervals of a few years.

Before the creation of the farm register this kind of land data were provided by the agricultural censuses, which were performed every fifth year by the SCB.

Some data on the number of owned and leased holdings and their areas of different types of land from the 1972 version of the farm register are given in Table 1. Information on the number of holdings and the area of arable land in different size groups distributed by category of holder are found in Tables 2—5.

Some data on the number of holdings and the area of forest land in different size groups of forest land on holdings with more than 2 hectares of arable land are given in Table 6.

The total area of forest land in Sweden distributed by different categories of holders and different size groups of arable and forest land in 1971 are given in Tables 7—8.

3. Population and labour force

The general censuses of population carried out by the SCB include a great deal of information

about agricultural conditions. They give statistics, for instance, on the age distribution of the population in sparsely populated and built-up areas. See Tables 9—10.

The SCB also carries out monthly labour force sample surveys. The *number of persons economically active in agriculture* as indicated by the 1972 September, October and November surveys is shown in Table 11.

The farm register provides data on *the age distribution of the holders*. See Tables 12—13.

Earlier the SCB carried out three agricultural sample surveys a year, but since 1969 only one sample survey, in March, is performed. From March 1972 the survey provides *i.a. the number of working-hours in agriculture and forestry*. See Tables 14—15.

Statistics on farm workers' wages are compiled every year by the SCB on the basis of information from a sample of farms. See Tables 16—19. The SCB also makes annual sample *surveys on employment in private forestry*. See Table 20.

The Agricultural Economics Research Institute has made studies on *the farmers' occupation in and outside their own enterprises* in 1971. See Tables 21—24.

4. Real estates and buildings

Statistics based on data taken from the tax register of real estate are compiled and published every year by the SCB. These statistics include *data on the assessed value of agricultural real estates*. See Tables 25—27.

Special statistics on the prices of agricultural real estates emerge from an annual study made by the SCB, which includes all the agricultural properties of which legal ratification has been applied for on the grounds of purchase in voluntary sale during the year. See Tables 28—31.

Information on new building activities in the agricultural sector was reported annually till 1970 by the State Research Institute for Farm Buildings on the basis of surveys made in a sample of parishes. See Tables 32—34. *Annual index calculations on agricultural building costs* are made by the SCB. See Table 35.

5. Machinery and plants etc.

The *census of agriculture* in 1971 included some information on machinery and plants in agri-

culture. The main results from this part of the census are shown in Tables 36—37.

The number of tractors in different activities in 1966 are shown in Table 38.

In co-operation with the National Agricultural Marketing Board, the SCB has made special *surveys on employment etc. of agricultural machinery*. Some results of these surveys are reported in Tables 39—40.

Current statistics on purchases of machinery, tools etc. in agriculture are obtained from surveys made by the Agricultural Economics Research Institute. The primary material for these surveys is obtained from manufacturers and importers. See Tables 41—42.

6. Requisites

Information on the consumption of fertilizers based on figures supplied by manufacturers and importers, is reported annually by the National Agricultural Marketing Board. On the basis of information from Supra, the Marketing Board also reports *certain price data on fertilizers*. See Tables 43—44.

In connection with the objective crop yield surveys in 1971 investigations has been made about *the application of plant nutrients in commercial fertilizers* in agriculture. See Table 45.

Information on the consumption of feeding stuffs is continually compiled by the National Agricultural Marketing Board on the basis of figures collected directly from manufacturers and importers. See Tables 46—47.

The Agricultural Economics Research Institute makes an annual *survey on the purchases of pesticides*. Information is provided by the firms that have imported or manufactured the products concerned. See Tables 48—49.

7. Crop farming. Vegetable production

Since 1968 information on *the use of arable land* is obtained from the farm register, see Tables 50—52. Earlier these data were provided by the annual agricultural survey in June.

The agricultural census in 1971 included information on the use of arable land. Table 53 contains data on the number of holdings with different kinds of crops, and in Table 54 the average acreages of the cultivations are presented.

Special crop outlook reports are sent three times a year to the SCB, viz. in May, August and October. The data are collected by subsections of the county agricultural boards. See Tables 55—59.

Quantitative information on the size of the harvest per hectare is now obtained from the objective crop yield surveys. The 1972 surveys comprised, as in previous years, a main survey and a series of special surveys to determine harvesting losses etc. These surveys cover a sample of about 13 000 holdings. See Tables 60—61.

The SCB makes estimates of the total harvest on the basis of the objective crop yield surveys. See Table 62.

Quantitative information on farmers' deliveries of grain, the grinding, the marketed production of flour etc. is compiled and reported every month by the National Agricultural Marketing Board, which also prepares statistics on the prices of vegetable produce. The main part of the current statistics on vegetable produce is based on information collected under the auspices of the Board. See Tables 63—64.

Data on the cultivation of oleiferous plants and sugar beets, based on information from the Swedish Oil Plant Association and the Swedish Sugar Co., Ltd., are given in Tables 65—66.

In 1972 a horticultural census was performed in Sweden. The census covered enterprises with commercial cultivation of horticultural plants. Information on enterprises with horticultural production and area and harvest of different kinds of horticultural plants in 1971 is found in Tables 67—69.

Under current regulations, the seed for marketing is to be controlled by the Swedish State Seed Testing Institute. *Statistics on government sealing* are reported annually by the respective seed control establishments. See Table 70.

In connection with the objective crop yield surveys (see above), investigations have been made about the quantities of grain seed (Table 71), the autumn-sown areas (Table 72), the cultivation of different varieties of grain (Table 73), the methods of grain harvesting (Table 74), the quality of bread and coarse grain (Tables 75—76), the areas cultivated as ley for seeds (Table 77),

the distribution by age of ley (Table 78), the yield from ley of different ages (Table 79), the botanical composition and quality of hay (Tables 80—81), the methods of harvesting for ley and potatoes (Tables 82—83), the cultivation of different varieties of table potatoes (Table 84), the distribution of the potato acreage by the size of the cultivations and the yield from these cultivations (Tables 85—86), the date for sowing and harvesting, average growing time and yield per hectare on areas with different sowing dates (Tables 87—90) and the yield of grain, hay and potatoes on holdings in different size groups (Table 91).

Since 1961 a special crop insurance system has been in existence, in which all farmers in Sweden with 2 hectares or more of arable land participate. From 1968 on the participation is compulsory. The scheme covers at present grain, potatoes, oleiferous plants, sugar beets and ley. The main authority for this scheme is the National Agricultural Marketing Board, while the compensation is computed by the SCB. See Tables 92—93.

8. Livestock farming. Animal production

Since 1968 annual information on the number of livestock in agriculture is obtained partly from the farm register and partly from the agricultural sample survey in March. Corresponding information was earlier collected at the three annual agricultural surveys. Data from the farm register, referring to 1972, are given in Tables 94—101.

Data on the number of livestock have also been obtained in the agricultural surveys in October 1968 and in March 1969—1972. The results are given in Table 102.

Certain figures from the SCB's statistics on the number of serviceable boars and covered sows are given in Table 103.

The control of dairy cattle and pigs is continually carried out under the supervision of the National Board of Agriculture. *Statistics on milk recording and sow litter recording* are continually published. See Tables 104—105 and 113—114.

On several occasions, the SCB, in co-operation with the National Agricultural Marketing Board,

has made special surveys on milk production and the use of milk. Some results from these surveys are reported in Tables 106—108.

Information on the number of dairy suppliers, the quantity of delivered milk, the uses and the price of dairy milk etc. is given in the detailed statistics on dairy operations published by the Swedish Dairies' Association. See Tables 109—111.

Results of pig progeny testing and sheep breeding control are continually reported by the National Board of Agriculture, which is the authority responsible for these activities. See Tables 112 and 118.

Also in co-operation with the National Agricultural Marketing Board, the SCB from time to time makes studies on the slaughter of pigs. See Tables 115—117.

The awarding of prizes to horses is done under the supervision of the National Board of Agriculture. Some results are given in Table 119.

Information on slaughter inspections, the production of meat (incl. pork) and the prices on carcasses is reported monthly by the National Agricultural Marketing Board. Such reports are based on information obtained from, e.g. the Swedish Farmers' Meat Marketing Association. See Tables 120—122.

Estimates of the total annual egg production are made by the National Agricultural Marketing Board, which also reports statistics on egg prices. See Table 123.

9. Food consumption

Information on the consumption of food, beverages and tobacco is obtained through calculations made twice a year by the National Agricultural Marketing Board. The basis for these calculations is taken from official manufacturing and foreign trade statistics and the Marketing Board's own statistics. See Table 124.

10. Foreign trade

On the basis of the official foreign trade statistics, the National Agricultural Marketing Board in co-operation with the SCB makes an annual statement on the foreign trade in foodstuffs. See Tables 125—127.

11. Agricultural economics

A special survey of the cash incomes, expenditures and net receipts of holders is made every year by the SCB on the basis of holders' income tax returns. Data on approx. 11 000 holders are processed in each study. See Tables 128—131. A special study of data from this survey has been made in order to illustrate the agricultural income structure. See Tables 132—134.

In order to illustrate receipts, costs and profitability in Swedish agriculture, the National Board of Agriculture makes an annual farm-economic investigation. In 1969 this investigation covered approx. 1 100 farms, and its primary material consisted of the books kept by the participating farms. See Tables 135—137.

In its statistics on the outcome of taxation (see above) the SCB includes annual information on the income of agricultural real estates. The SCB also compiles annual statistics on wage earners and employers. See Tables 138—142.

The development of prices and costs for agricultural products and requisites is reflected in the National Agricultural Marketing Board's monthly calculations of producer price, price regulation, world market price, cost price, food industry price and consumer price indices. See Table 143.

Summary statistics on the agricultural credit market are published continually by the Agricultural Economics Research Institute. As far as possible, these statistics only cover credits to private farmers. See Tables 144—147.

The SCB produces national accounts statistics. Some results regarding the agricultural sector and the gross domestic product are given in Tables 148—149.

12. Government rationalization measures

Current statistics on public expenditure for rationalization measures etc. are published by the National Board of Agriculture. The information for these statistics is reported by the county agricultural boards, which exercise the power of decision in their respective counties on public measures to promote agricultural rationalization. See Tables 150—154.

13. Farmers' co-operative associations

Information on membership and trade turnover in the co-operative associations is given by the Federation of Swedish Farmers, which is the central body for the agricultural co-operative movement, and for its different branch organizations. See Tables 155—156.

14. Agricultural training

Statistics on the number of students at the agricultural and forest lines and connected courses of the integrated upper secondary school are kept by the SCB. Corresponding information on the colleges associated with agriculture — pri-

marily the Royal Agricultural College, the Royal Veterinary College and the Royal College of Forestry — is collected by the SCB. See Tables 157—158.

15. International statistics

Information on the scope of agriculture in different countries is obtained from the statistics published annually by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). These include information on the distribution by type of land, use of arable land, harvest, livestock and the number of persons economically active in agriculture. See Tables 159—163.

1. Områdesindelningar i lantbruksstatistiken

Geographical divisions for agricultural statistics

Sedan lång tid tillbaka sker inom lantbruksstatistiken en omfattande områdesredovisning av de resultat som framkommer genom skilda undersökningar. Redovisning förekommer sålunda dels för olika administrativa områden, dels för områden som avgränsats främst med hänsyn till de naturliga förutsättningarna för jordbruk.

Administrativa områden

En vanlig redovisningsgrund i den löpande statistiken är länen, varvid i regel den länsindelning som gällde vid tidpunkten för uppgiftsinsamlingen används. Så avser t ex de uppgifter för år 1972 som publiceras för länen i denna årgång av Jordbruksstatistisk årsbok indelningen den 1 januari 1972.

Till Jordbruksstatistisk årsbok 1970, där länsuppgifter lämnas för en serie av år, omräknades tidigare publicerade data till att avse län enligt indelningen den 1 januari 1969.

Dessa omräkningar gjordes främst av länsuppgifterna rörande areal av olika grödor, antal husdjur samt totalskörden av spannmål, slättervall, potatis och oljeväxter.

I vissa fall sammanförs länen till huvudområdena Svealand, Götaland och Norrland. Dessa områden sammanfaller inte med de tre riksområdena, som redovisas nedan.

Ur lantbrukets företagsregister erhålls för varje år från 1968 (se s 38) uppgifter för församlingar och kommuner. Tidigare har resultat för dessa mindre administrativa om-

råden endast erhållits vart femte år genom de allmänna jordbruksräkningarna.

Kommunblock användes för första gången som redovisningsgrund vid 1966 års jordbruksräkning. De används numera som redovisningsgrund för viss statistik baserad på uppgifter i lantbrukets företagsregister.

Naturliga jordbruksområden. Produktionsområden. Riksområden

Vid bearbetning och redovisning av lantbruksstatistiken är de administrativa områdena ur vissa synpunkter inte alltid lämpliga som indelningsgrund. Flertalet län är därför uppdelade på särskilda s k naturliga jordbruksområden. Därvid har hänsyn tagits till de naturförhållanden, som väsentligt påverkar förutsättningarna för jordbruk, t ex berggrundens och de lösa jordarternas beskaffenhet, landskapets topografiska bildning och klimatet. De naturliga jordbruksområdena är uppbyggda av församlingar och i vissa fall delar av församlingar.

År 1972 var landet indelat i 62 naturliga jordbruksområden. Dessa områden kan i sin tur, vilket närmare framgår av *bilaga 1*, sammanföras till 18 produktionsområden, 8 produktionsområden samt 3 riksområden. En karta över de 8 produktionsområdena finns i *bilaga 1*.

De 18 produktionsområdena ligger till grund för indelningen i naturliga jordbruksområden. Eftersom länsgränserna ibland ändras erhålles den aktuella avgränsningen av de naturliga jordbruksområdena genom att länsgränserna kombineras med gränserna för de 18 produktionsområdena.

För skördeberäkningar har en anpassning av de naturliga jordbruksområdena till indelningen i skördeområden gjorts. De naturliga jordbruksområden som bildats av skördeområden kallas anpassade naturliga jordbruksområden.

Skördeområden m m

Den officiella skördestatistiken baserades tidigare på uppskattningar enligt subjektiv metod, vid vilken någon speciell områdesindelning ej tillämpades. Med införandet av den objektiva skördeuppskattningsmetoden och ett skördeskadeskydd för jordbruket (se s 121 resp 174) uppstod behov av en särskild indelning där områdena var homogena framför allt med avseende på skördens variation från år till år. Eftersom statistiskt material i stor utsträckning saknats beträffande skördevariationerna mellan olika år måste man utgå från faktorer som i hög grad bestämmer hektarskördarna och deras variationer. Vid de översyner, som fortlöpande skett, har eftersträvat homogenitet beträffande klimat, jordart, topografiska förhållanden, odlingsinriktning och gårdsstorlek. Dessutom har risken för speciellt svåra skördeskador, exempelvis p g a översvämning eller svår torka, beaktats.

I regel följer områdena församlingsgränserna, men i vissa fall har församlingarna varit så heterogena ur jordbrukssynpunkt, att en delning ansetts nödvändig.

Den översyn av områdesindelningen som genomfördes 1959—1964 gjordes av praktiska skäl länsvis. Översynen 1966—1972 har bl a syftat till en förbättrad geografisk fördelning av de samlade resurserna för de objektiva skördeuppskattningarna. Vid översynen har en samtidig prövning gjorts av områdesindelningen i större regioner omfattande ett flertal län. Härvid har områden bestående av församlingar från två eller flera län bildats om områdesindelningen härigenom kunnat förbättras.

Områdena används i såväl de objektiva skördeuppskattningarna som i skördeskadeskyddet och benämnes numera *skördeområden*. De tidigare beteckningarna var skördeuppskattningsområden resp ersättningsområden.

För beräkningar inom SCB har av de olika skördeområdena bildats följande specialområden. För beräkning av variations- och

korrelationskoefficienter för grödgrupper har bildats variansområden, som består av skördeområden med någorlunda lika normskördevärde och skördevariation. Koefficienterna används bl a vid beräkning i skördeskadeskyddet av det enskilda företagets självrisk.

I de fall skördeuppskattningarna för en viss gröda inte ger tillräckligt underlag för bestämning av skörden i ett skördeområde, beräknar man i allmänhet genomsnitt för en grödgrupp, som omfattar grödor med likartade odlingskrav. Om inte heller materialet för grödgruppen är tillräckligt utvidgas beräkningarna till att omfatta två eller flera skördeområden. Man utökar stegvis antalet områden tills tillräckligt underlag för beräkningarna erhålles. Skördeområden med likartade odlingsförhållanden har för detta ändamål grupperats samman till en utjämningshierarki. Av beräkningstekniska skäl är denna hierarki uppdelad i 27 utjämningsområden.

För beräkning av spill av potatis, bärgningsförluster på slättervall och kvalitet för hö, brödsäd och fodersäd används en indelning i 17 spillområden, som vid redovisning sammanslås till större områden. Spillområdena har erhållits genom sammanslagningar av skördeområden och i huvudsak baserats på indelningen i naturliga jordbruksområden.

Återväxten på slättervall varierar starkt inom vissa av de 17 spillområdena och därför har dessa delats upp på mindre områden benämnda återväxtområden.

En sammanställning över av SCB använda områdesindelningar i lantbruksstatistiken ges i vidstående tablå.

Särskilda indelningar

I vissa fall tillämpas för statistiska ändamål andra områdesindelningar än de ovan beskrivna. Som exempel kan nämnas den indelning i fem större jordbruksområden, som används för årliga beräkningar av jordbrukets

Områdesindelningar använda inom lantbruksstatistiken samt antal områden år 1972

Administrativ indelning		Lantbruksanknutna indelningar			
Områden	Antal	Områden	Antal	Områden	Antal
Församling (del av)	2 567	Församling ¹ (del av)	2 567 (31)	Församling ¹ (del av)	2 567 (226)
↓		↓		↓	
Kommun	464			Skördeområden ² (del av)	415 (41)
↓		Naturliga jordbruksområden	62	↓	
Kommunblock	272	↓		Variansområden	35
↓		Produktionsområden	8	Utgjänningsområden	26
Län	24	↓		Spillområden	11 (5, 17)
		Riksområden	3	Återväxtområden	20

¹Vid indelningen med avseende på naturliga förutsättningar för jordbruk utgår man från församlingen som minsta enhet. För vissa församlingar har dock en delning ansetts nödvändig.
— ²Skördeområdena är endast summerbara till

så anpassade naturliga jordbruksområden, vilka avviker något från de naturliga jordbruksområdena. Skördeområden eller delar av dessa är dock summerbara till län.

byggnadskostnadsindex. Syftet med indelningen är att skapa homogena områden med avseende på förutsättningar för jordbruksdrift, vissa byggnadstekniska förhållanden, priser på byggnadsmaterial samt löner till byggnadsarbetare.

Ytterligare ett exempel är den speciella regionindelning av landet som utförts av lantbruksstyrelsen och som i första hand används för att beskriva utvecklingen inom jord- och skogsbruket. Vid denna indelning har man sökt sammanföra områden med likartade sociala, ekonomiska och fysiska förutsättningar till enhetliga regiontyper.

Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse har även en omfattande regional statistik-

produktion med redovisning bl a på enskilda förenings verksamhetsområden.

Övrig publicering

SCB lämnar information om landets indelningar den 1 januari 1972 dels i Rikets indelningar 1972, dels i Meddelanden i samordningsfrågor 1971:3 och 1972:1, där ändringar från år 1971 redovisades. En utförlig beskrivning av områdesindelningen i lantbruksstatistiken återfinns i Meddelanden i samordningsfrågor 1972:3 och 4.

Områdesindelningen i lantbruksstatistiken år 1973 redovisas i samma serie nr 1973:4 och 5.

2. Företagsstruktur. Ägoslagsfördelning m m

Structure of agricultural enterprises.
Types of land etc.

2.1. Lantbrukets företagsregister

Med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 29 mars 1968 (nr 111) med ändring den 3 mars 1972 (nr 46) insamlas årligen uppgifter till lantbruksstatistiken. Dessa uppgifter skall även ingå i det av SCB och lantbruksstyrelsen gemensamt upprättade lantbrukets företagsregister.

Lantbrukets företagsregister omfattar följande typer av företag:

- a) företag med minst 2 hektar åker
- b) företag med mindre än 2 hektar åker (inkl företag utan åker) vari ingår fastighet taxerad som jordbruksfastighet
- c) företag med större djurbesättning
- d) företag med frukt- och trädgårdsproduktion av viss omfattning.

Uppgifter från företag av typ a) har insamlats varje år. Fr o m 1970 insamlas årligen även uppgifter från företag av typ c). Uppgifter för företag i grupp d) insamlades i en särskild trädgårdsräkning 1972 (se s 136).

Blanketten, på vilken uppgifterna lämnas, utgör för företag med minst 2 hektar åker samtidigt anmälan för reglering av skörde-skada som omfattas av det permanenta skördeskadskyddet (se s 174). Fr o m 1972 utgör blanketten dessutom deklaration för potatisregleringen. I fortsättningen används uttrycket "lantbruksregistret" som en sammanfattande benämning på det nya systemet för samordnad redovisning.

Detta system innebär i stort att det årligen sedan 1968 utförs en totalundersökning i juni och en stickprovsundersökning i mars, s k jordbruksinventering. Med 3—5 års mellanrum utökas uppgiftsinsamlingen i juni väsentligt för att möjliggöra specialstudier av olika slag. Vid dessa tillfällen ges undersökningen benämningen lantbruksräkning.

Vid stickprovsundersökningen i mars insamlas mera detaljerade uppgifter om husdjuren samt uppgifter för specialundersökningar, som kräver mera detaljerad information än vad som är rimligt att inhämta genom totalundersökningen eller av annan anledning lämpligen insamlas under vårvintern.

Lantbruksräkningen 1971

Den första lantbruksräkningen genomfördes 1971. Denna bestod av en både till omfattningen och innehållet utvidgad aktualisering av lantbruksregistret. De insamlade uppgifterna avsåg förhållandena den 24 juni 1971. Förutom företag med minst 2 hektar åker omfattade lantbruksräkningen skogsföretag och företag med mindre än 2 hektar åker på fastighet taxerad som jordbruksfastighet.

Till lantbruksräkningen inhämtades fler uppgifter än vid den årliga registreringen. Sålunda insamlades tex uppgifter om antal hästar samt maskiner och anläggningar vid jordbruksföretag.

Utsädnings- och bearbetningsrutinerna för lantbruksräkningen överensstämde i huvudsak med dem, som används vid den årliga registreringen till lantbruksregistret, se nedan.

Vissa av de uppgifter som insamlas s k lantbruksräkningsår har tidigare erhållits genom de allmänna jordbruksräkningarna.

Lantbrukets företagsregister 1972

Omfattning

Enligt bestämmelserna skall den som inom landet driver jordbruk, skogsbruk, husdjurs-

skötsel, fruktodling eller trädgårdsodling eller äger mark, där annan driver sådan verksamhet, lämna uppgifter till lantbruksstatistiken.

Skyldighet att lämna uppgifter till lantbruksregistret har omfattat dem som den 26 juni 1972:

- a) brukade sammanlagt minst 2,0 hektar åker eller
- b) ägde djurbesättning (oavsett om åkerareal fanns) som den 26 juni eller tidigare under 1972 har omfattat
 - . minst 250 svin eller
 - . minst 500 får (inkl lamm) eller
 - . minst 1 000 höns (inkl kycklingar)

Innehåll

De under 1972 inhämtade uppgifterna framgår av följande tablå.

Slag av uppgift	1972
Brukarens (företagarens) namn, adress, person- och telefonnummer ..	X
Arealer av olika grödor ..	X
Ny- och ombyggnadsverksamheten	X
Antalet sysselsatta	X
Antalet kor, övriga nötkreatur, svin, får, höns och kycklingar samt getter	X
I brukningsenheten (företaget) ingående registerfastigheter och delar därav samt fastigheternas arealer uppdelade på åker under eget bruk, utarrenderad och arrenderad åker samt identifieringsuppgifter för arrendator resp ägare	X
Orsaker till förändring i åkerarealen	X
Arealerna åker, skogsmark, kultiverad betesmark, annan gräsbärande mark och övrig mark fördelade efter de församlingar i vilka företaget är beläget	X

Insamling, komplettering och granskning

SCB sände uppgiftsblanketter direkt till de uppgiftsskyldiga. För brukare, som tidigare lämnat uppgifter till lantbruksregistret, påfördes maskinellt, förutom namn, adress och identifieringsnummer, även fjolårets uppgifter om fastigheter och ägoslag. Samtidigt bifogades anvisningar med exempel på en ifyllt blankett samt portofritt svarskuvert. Ifyllda blanketter skulle insändas till SCB senast den 4 juli 1972. Vid SCB avprickades de inkomna blanketterna maskinellt medelst sk optisk läsning. Avprickningsdatum har sedan lagts till grund för statens jordbruksnämnds beslut huruvida en blankett skall godkännas för beräkning av skördeskadeersättningar eller anses ha kommit in för sent. Påminnelser utsändes av SCB vid två tillfällen under juli månad. I mitten av augusti tillställdes lantbruksnämnderna listor över företag för vilka blankett ej inkommit. Om en uppgiftsskyldig, trots påminnelser och kontakter från lantbruksnämnden, inte lämnade de begärda uppgifterna kontrollerade nämnden med hjälp av tillgängliga källor de på blanketten förtryckta uppgifterna och fyllde om möjligt i övriga uppgifter. De sålunda erhållna uppgifterna ingick sedan i framställningen av statistik ur registret men lades inte till grund för beräkning av skördeskadeersättning. För 269 företag som tidigare redovisat mer än 2 hektar åker och som tillställts blankett, har uppgifter för 1972 inte kunnat inhämtas. Dessa företag ingår inte i redovisningen.

Efter avprickning, manuell granskning och registrering av uppgifterna på magnetband vidtog maskinell granskning av alla blanketter enligt ett särskilt granskningsprogram. Därvid granskades alla uppgifter på registerblanketten med avseende på logiska fel och orimligheter. Dessutom gjordes enligt programmet summakontroller, kontroll av stora värden, ovanliga värden samt ovanliga kombinationer av värden. Kontroll av uppgifterna på 1972 års blankett skedde i vissa fall mot motsvarande värden enligt 1971 års register.

Tabell 1 Antal ägda och arrenderade brukningsenheter, åkerarealen på dessa samt arealen av olika ägoslag inom län och produktionsområden år 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Område	Antal brukningsenheter			Summa
	Helt ägda	Helt arrenderade	Delvis arrenderade	
<i>Län¹</i>				
Stockholms	893	758	698	2 349
Uppsala	1 869	993	1 296	4 158
Södermanlands	1 204	1 047	895	3 146
Östergötlands	2 326	1 989	1 600	5 915
Jönköpings	4 349	1 155	2 656	8 160
Kronobergs	3 629	533	1 999	6 161
Kalmar	3 269	1 062	2 113	6 444
Gotlands	1 554	252	1 283	3 089
Blekinge	1 749	179	772	2 700
Kristianstads	5 274	1 094	2 332	8 700
Malmöhus	5 118	2 077	2 453	9 648
Hallands	4 336	654	1 694	6 684
Göteborgs o Bohus	3 397	534	1 475	5 406
Älvsborgs	6 836	1 083	3 246	11 165
Skaraborgs	5 927	1 674	3 018	10 619
Värmlands	4 947	669	2 183	7 799
Örebro	2 194	704	1 422	4 320
Västmanlands	1 631	707	994	3 332
Kopparbergs	2 280	316	2 045	4 641
Gävleborgs	3 009	294	2 105	5 408
Västernorrlands	4 231	226	2 078	6 535
Jämtlands	2 654	290	1 540	4 484
Västerbottens	4 956	309	3 382	8 647
Norrbottens	2 783	146	1 504	4 433
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	6 128	2 149	2 952	11 229
» mellanbygder	7 091	1 629	3 957	12 677
» norra slättbygder	8 551	2 658	4 154	15 363
Svealands slättbygder	8 212	4 029	5 232	17 473
Götalands skogsbygder	24 696	5 328	12 948	42 972
Mellersta Sveriges skogsbygder	7 453	1 615	4 206	13 274
Nedre Norrland	9 725	754	6 045	16 524
Övre Norrland	8 559	583	5 289	14 431
<i>Hela riket</i>				
1972	80 415	18 745	44 783	143 943
1971	85 792	18 997	45 225	150 014
1970	90 000	19 880	45 484	155 364
1969	94 835	18 504	48 816	162 155
1968	106 061	21 921	43 920	171 902

¹ Ändrad länsindelning 1 januari 1971. I Jordbruksstatistisk årsbok 1972, bilaga 2, lämnades arealuppgifter för år 1970 enligt 1971 års länsindelning för län som berördes av ändringar.

Number of owned and leased holdings, the area of arable land on these holdings and the area of different types of land in 1972

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Akerareal, hektar			Kultiverad betesmark, hektar	Annan gräsbärande mark, hektar	Skogs- mark, hektar	Övrig mark, hektar
Ägd	Arren- derad	Summa				
42 602	59 259	101 861	3 061	5 615	98 815	17 643
96 615	66 166	162 781	5 058	9 043	146 251	19 362
70 492	74 782	145 274	4 453	7 483	141 506	17 738
114 244	109 517	223 761	13 381	26 970	186 971	31 475
58 224	43 839	102 063	16 979	21 001	276 039	71 183
43 954	20 338	64 292	9 857	10 449	222 084	54 492
85 802	54 324	140 126	7 675	26 670	288 154	49 696
61 776	19 961	81 737	3 036	7 515	88 823	31 730
30 314	11 585	41 899	2 582	4 539	103 301	9 235
126 829	61 071	187 900	15 849	14 522	125 573	24 226
182 052	130 058	312 110	12 748	11 120	38 149	12 448
90 199	34 365	124 564	5 827	4 264	118 828	35 235
49 164	22 393	71 557	3 892	6 904	92 383	70 947
115 084	49 620	164 704	10 218	13 333	291 578	90 163
190 470	95 117	285 587	9 672	15 305	158 101	35 993
86 425	38 341	124 766	2 101	6 390	317 911	37 223
76 539	47 068	123 607	2 497	3 697	163 858	19 806
81 080	51 811	132 891	2 356	3 961	165 040	15 691
42 616	24 930	67 546	1 238	3 414	251 070	33 931
53 665	26 338	80 003	1 518	4 187	395 716	32 984
45 879	18 760	64 639	2 442	7 944	421 124	65 750
31 434	15 464	46 898	1 973	4 519	376 625	171 174
68 301	26 811	95 112	2 058	4 734	541 238	185 153
35 907	14 908	50 815	1 540	4 379	387 500	196 764
221 615	138 967	360 582	10 305	7 746	43 262	14 448
228 195	105 155	333 350	19 158	37 481	238 752	70 501
299 228	167 646	466 874	13 794	28 715	207 734	54 010
388 007	297 316	685 323	16 542	29 778	649 134	80 839
372 252	217 205	589 457	65 512	83 552	1 399 521	354 279
138 786	85 220	224 006	7 073	13 529	624 809	73 366
121 634	60 805	182 439	5 673	16 575	1 175 613	204 128
109 950	44 512	154 462	3 954	10 582	1 057 813	478 471
1 879 667	1 116 826	2 996 493	142 011	227 958	5 396 638	1 330 042
1 915 504	1 100 819	3 016 323	141 318	232 906	5 535 162	1 381 949
1 937 307	1 095 086	3 032 393	141 769	235 187	5 596 120	1 422 132
2 017 771	1 016 881	3 034 652	141 698	239 641	5 803 691	1 510 345
2 002 652	1 067 479	3 070 131	141 784	246 714	6 230 335	1 617 260

Tabell 2 Antal brukningsenheter inom olika storleksgrupper samt åkerarealen på dessa brukningsenheter den 26 juni 1972

Område	Antal brukningsenheter inom storleksgrupper, hektar åker						
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0 ¹
<i>Län</i>							
Stockholms	152	288	498	384	451	376	200
Uppsala	206	368	893	783	995	701	212
Södermanlands	173	342	641	537	597	554	302
Östergötlands	483	728	1 268	942	1 129	1 002	363
Jönköpings	2 220	2 794	1 920	675	378	147	26
Kronobergs	1 896	2 361	1 311	350	173	60	10
Kalmar	887	1 517	1 745	990	839	364	102
Gotlands	379	420	698	604	672	272	44
Blekinge	612	916	629	232	198	93	20
Kristianstads	1 248	2 006	2 612	1 278	958	444	154
Malmöhus	934	1 393	2 535	1 738	1 708	959	381
Hallands	1 069	1 678	2 115	892	624	229	77
Göteborgs o Bohus	1 193	1 854	1 441	507	294	106	11
Älvsborgs	2 630	3 297	2 964	1 167	747	291	69
Skaraborgs	1 012	1 862	3 135	1 804	1 638	870	298
Värmlands	2 215	2 406	1 559	645	520	346	108
Örebro	578	799	1 010	647	674	467	145
Västmanlands	158	269	659	681	824	554	187
Kopparbergs	1 447	1 138	1 041	488	360	147	20
Gävleborgs	1 104	1 592	1 541	630	387	141	13
Västernorrlands	2 259	2 402	1 267	351	181	64	11
Jämtlands	1 530	1 527	958	278	129	54	8
Västerbottens	2 349	3 162	2 118	627	318	67	6
Norrbottens	1 401	1 554	877	302	198	94	7
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	933	1 455	3 140	2 075	2 060	1 133	433
» mellanbygder	1 374	2 150	3 473	2 312	2 154	947	267
» norra slättbygder	1 314	2 396	4 306	2 532	2 549	1 654	612
Svealands slättbygder	1 135	1 979	3 697	3 109	3 699	2 761	1 093
Götalands skogsbygder	10 397	14 153	10 932	4 002	2 359	935	194
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 131	3 836	3 172	1 408	1 008	586	133
Nedre Norrland	5 362	5 532	3 596	1 141	642	222	29
Övre Norrland	4 489	5 172	3 119	953	521	164	13
<i>Hela riket</i>							
1972	28 135	36 673	35 435	17 532	14 992	8 402	2 774
1971	30 639	39 135	36 685	17 799	14 920	8 132	2 704
1970	32 122	41 417	38 309	18 254	14 791	7 895	2 576
1969	35 513	43 950	39 852	18 463	14 485	7 435	2 457
1968	40 246	47 349	41 701	18 789	14 284	7 110	2 423

¹ I tab 4 redovisas för år 1972 en storleksgruppering av brukningsenheter med mer än 100 hektar åker.

Number of holdings in different size groups, and the area of arable land on these holdings
on June 26th, 1972

Åkerareal i hektar inom storleksgrupper, hektar åker								
Summa	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	Summa
2 349	557	2 305	7 662	9 545	17 669	26 552	37 571	101 861
4 158	767	2 881	14 047	19 749	39 254	47 932	38 151	162 781
3 146	665	2 732	9 953	13 637	23 706	38 702	55 879	145 274
5 915	1 834	5 731	19 299	23 828	44 687	69 405	58 977	223 761
8 160	8 575	20 878	27 788	16 563	14 658	9 904	3 697	102 063
6 161	7 424	17 470	18 638	8 744	6 417	4 050	1 549	64 292
6 444	3 510	11 728	26 069	24 813	32 499	24 557	16 950	140 126
3 089	1 391	3 223	10 784	15 176	26 185	17 790	7 188	81 737
2 700	2 370	6 963	9 343	5 795	7 721	6 092	3 615	41 899
8 700	4 688	15 608	39 063	31 668	37 213	30 315	29 345	187 900
9 648	3 349	11 040	37 979	43 459	66 230	64 743	85 310	312 110
6 684	4 162	12 922	31 270	21 979	23 694	14 980	15 557	124 564
5 406	4 528	13 996	20 861	12 357	11 202	7 000	1 613	71 557
11 165	9 899	25 000	43 051	28 727	28 425	19 552	10 050	164 704
10 619	3 837	14 701	47 633	45 262	63 946	58 919	51 289	285 587
7 799	8 135	17 829	22 644	16 089	20 007	23 889	16 173	124 766
4 320	2 178	6 124	15 121	16 192	26 464	31 814	25 714	123 607
3 332	606	2 171	10 447	17 234	32 629	37 504	32 300	132 891
4 641	5 164	8 368	15 222	12 058	13 786	9 358	3 590	67 546
5 408	4 113	12 201	22 618	15 421	14 654	8 881	2 115	80 003
6 535	8 278	17 652	17 849	8 516	6 712	4 204	1 428	64 639
4 484	5 672	11 231	13 915	6 764	4 896	3 435	985	46 898
8 647	8 867	23 700	30 264	15 425	11 758	4 395	703	95 112
4 433	5 182	11 261	12 495	7 442	7 451	6 109	875	50 815
11 229	3 309	11 623	47 081	51 653	79 599	75 799	91 518	360 582
12 677	5 138	16 892	53 200	58 114	83 637	63 346	53 023	333 350
15 363	4 992	18 849	65 260	63 701	99 959	113 064	101 049	466 874
17 473	4 283	15 607	57 397	78 451	145 825	190 316	193 444	685 323
42 972	40 051	106 740	158 645	98 477	90 540	63 328	31 676	589 457
13 274	11 652	28 894	46 348	34 890	38 621	39 412	24 189	224 006
16 524	19 593	41 007	51 595	27 716	24 297	14 084	4 147	182 439
14 431	16 733	38 103	44 489	23 441	19 385	10 733	1 578	154 462
143 943	105 751	277 715	524 015	436 443	581 863	570 082	500 624	2 996 493
150 014	114 904	296 171	542 207	443 101	578 971	551 615	489 354	3 016 323
155 364	120 707	313 171	566 579	454 270	573 637	535 059	468 970	3 032 393
162 155	133 965	333 947	590 976	460 289	562 039	504 368	449 068	3 034 652
171 902	150 659	358 563	615 856	467 419	553 206	481 940	442 488	3 070 131

Tabell 3 Antal brukningsenheter samt arealen åker på dessa fördelade efter brukarekategori år 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Område; storleksgrupp	Antal brukningsenheter brukade av						
	Enskilda personer	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Andra kategorier	Okänd brukarekategori
<i>Län</i>							
Stockholms	2 253	55	21	5	6	9	—
Uppsala	4 062	69	16	6	2	3	—
Södermanlands	3 039	58	35	2	—	12	—
Östergötlands	5 777	102	23	2	4	7	—
Jönköpings	7 900	245	7	4	2	2	—
Kronobergs	5 975	175	2	2	2	5	—
Kalmar	6 296	129	14	2	—	3	—
Gotlands	2 995	85	6	2	1	—	—
Blekinge	2 634	57	4	1	2	2	—
Kristianstads	8 513	135	30	9	3	10	—
Malmöhus	9 407	133	82	6	3	17	—
Hallands	6 486	176	13	2	3	4	—
Göteborgs o Bohus	5 222	169	5	2	1	6	1
Älvsborgs	10 772	366	11	8	5	3	—
Skaraborgs	10 378	194	31	8	2	6	—
Värmlands	7 344	434	16	2	1	2	—
Örebro	4 181	115	15	3	1	5	—
Västmanlands	3 232	71	17	4	4	3	1
Kopparbergs	4 322	299	8	2	2	8	—
Gävleborgs	5 145	238	11	5	1	8	—
Västernorrlands	6 193	305	6	5	5	21	—
Jämtlands	4 274	192	1	3	1	13	—
Västerbottens	8 413	220	3	4	2	5	—
Norrbottnens	4 272	144	3	5	4	5	—
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	10 946	158	96	6	4	19	—
» mellanbygder	12 376	241	40	8	3	9	—
» norra slättbygder	14 991	298	44	13	6	11	—
Svealands slättbygder	16 917	393	99	19	14	30	1
Götalands skogsbygder	41 694	1 177	42	21	13	24	1
Mellersta Sveriges skogsbygder	12 569	642	39	8	3	13	—
Nedre Norrland	15 635	816	14	10	8	41	—
Övre Norrland	13 957	441	6	9	6	12	—
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1— 5,0	26 673	1 435	16	2	3	6	—
5,1— 10,0	35 236	1 394	17	7	3	15	1
10,1— 20,0	34 542	785	42	32	4	30	—
20,1— 30,0	17 211	267	19	7	8	20	—
30,1— 50,0	14 759	157	37	11	4	23	1
50,1—100,0	8 220	84	48	13	13	24	—
Över 100,0	2 444	44	201	22	22	41	—
<i>Hela riket</i>							
1972	139 085	4 166	380	94	57	159	2
1971	144 878	4 421	360	102	67	173	13
1970	149 999	4 581	334	100	73	160	117
1969	156 231	5 023	312	100	86	148	255
1968	165 539	5 519	326	106	88	159	165

Number of holdings, and the area of arable land on these holdings distributed according to the category of holder in 1972

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Summa	Åkerareal i hektar brukad av							Summa
	Enskilda personer	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Andra kategorier	Okänd brukare-kategori	
2 349	94 107	1 639	3 329	846	884	1 056	—	101 861
4 158	152 941	2 122	5 559	1 665	185	309	—	162 781
3 146	132 727	1 986	8 141	359	—	2 061	—	145 274
5 915	215 187	2 912	3 802	156	495	1 209	—	223 761
8 160	99 254	1 898	642	65	173	31	—	102 063
6 161	62 441	1 326	69	185	130	141	—	64 292
6 444	134 554	2 470	2 547	327	—	228	—	140 126
3 089	78 924	1 435	1 053	128	197	—	—	81 737
2 700	39 991	805	923	47	106	27	—	41 899
8 700	179 595	2 952	3 738	267	301	1 047	—	187 900
9 648	285 384	4 157	19 806	460	106	2 197	—	312 110
6 684	117 921	2 909	2 396	50	916	372	—	124 564
5 406	69 375	1 487	292	32	15	346	10	71 557
11 165	159 497	3 238	1 104	409	221	235	—	164 704
10 619	272 899	4 621	6 174	799	179	915	—	285 587
7 799	118 026	4 055	2 383	138	76	88	—	124 766
4 320	116 868	2 084	3 865	72	202	516	—	123 607
3 332	122 851	2 095	5 842	651	1 040	362	50	132 891
4 641	62 878	2 326	1 685	90	131	436	—	67 546
5 408	75 890	2 382	1 046	277	2	406	—	80 003
6 535	61 247	2 191	438	163	157	443	—	64 639
4 484	45 009	1 364	37	56	94	338	—	46 898
8 647	92 740	1 552	113	366	157	184	—	95 112
4 433	49 126	1 109	153	180	180	67	—	50 815
11 229	329 390	5 650	20 979	472	1 093	2 998	—	360 582
12 677	318 681	5 345	8 053	420	335	516	—	333 350
15 363	447 468	7 275	8 359	1 217	598	1 957	—	466 874
17 473	640 975	10 623	23 841	3 456	2 387	3 991	50	685 323
42 972	571 172	11 051	4 693	811	620	1 100	10	589 457
13 274	208 179	6 204	7 924	461	221	1 017	—	224 006
16 524	173 602	5 918	1 022	405	356	1 136	—	182 439
14 431	149 965	3 049	266	546	337	299	—	154 462
28 135	100 332	5 320	59	9	9	22	—	105 751
36 673	266 959	10 408	136	59	26	117	10	277 715
35 435	510 991	11 392	632	480	56	464	—	524 015
17 532	428 417	6 644	483	193	210	496	—	436 443
14 992	572 752	6 053	1 504	427	170	907	50	581 863
8 402	556 593	6 079	3 583	1 049	991	1 787	—	570 082
2 774	403 388	9 219	68 740	5 571	4 485	9 221	—	500 624
143 943	2 839 432	55 115	75 137	7 788	5 947	13 014	60	2 996 493
150 014	2 862 829	55 421	70 889	7 876	6 037	13 119	152	3 016 323
155 364	2 879 058	57 208	68 820	7 389	5 809	11 829	2 280	3 032 393
162 155	2 882 207	61 333	59 681	8 822	5 679	10 491	6 439	3 034 652
171 902	2 914 914	65 145	60 742	9 234	5 509	10 639	3 948	3 070 131

Tabell 4 Antal brukningsenheter med mer än 100 hektar åker inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972

Number of holdings with more than 100 hectares of arable land in different size groups on June 26th, 1972

Område	Storleksgrupp, hektar åker					Summa
	100,1 – 200,0	200,1 – 300,0	300,1 – 400,0	400,1 – 500,0	Över 500,0	
<i>Län</i>						
Stockholms	142	32	18	3	5	200
Uppsala	162	32	8	2	8	212
Södermanlands	217	56	17	8	4	302
Östergötlands	308	35	10	5	5	363
Jönköpings	21	5	—	—	—	26
Kronobergs	8	2	—	—	—	10
Kalmar	81	15	4	1	1	102
Gotlands	40	1	1	—	2	44
Blekinge	16	2	1	—	1	20
Kristianstads	106	34	5	4	5	154
Malmöhus	258	55	23	14	31	381
Hallands	58	11	3	1	4	77
Göteborgs o Bohus	10	1	—	—	—	11
Älvsborgs	62	5	1	1	—	69
Skaraborgs	247	26	12	5	8	298
Värmlands	94	10	2	1	1	108
Örebro	109	23	8	1	4	145
Västmanlands	152	21	8	3	3	187
Kopparbergs	16	—	2	1	1	20
Gävleborgs	10	3	—	—	—	13
Västernorrlands	11	—	—	—	—	11
Jämtlands	8	—	—	—	—	8
Västerbottens	6	—	—	—	—	6
Norrbottens	7	—	—	—	—	7
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	300	63	25	12	33	433
» mellanbygder	196	43	10	8	10	267
» norra slättbygder	513	58	22	8	11	612
Svealands slättbygder	836	163	56	15	23	1 093
Götalands skogsbygder	162	27	2	1	2	194
Mellersta Sveriges skogsbygder	102	14	7	6	4	133
Nedre Norrland	27	1	1	—	—	29
Övre Norrland	13	—	—	—	—	13
<i>Hela riket</i>						
1972	2 149	369	123	50	83	2 774
1971	2 090	371	112	48	83	2 704
1970	1 972	367	109	50	78	2 576
1969	1 880	347	105	45	80	2 457
1968	1 859	334	102	48	80	2 423

Tabell 5 Procentuell fördelning av åkerarealen inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972

Percentage distribution of the area of arable land on June 26th, 1972

Område	Storleksgrupp, hektar åker							Summa
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
<i>Län</i>								
Stockholms	0,5	2,3	7,5	9,4	17,3	26,1	36,9	100,0
Uppsala	0,5	1,8	8,6	12,1	24,1	29,5	23,4	100,0
Södermanlands	0,5	1,9	6,8	9,4	16,3	26,6	38,5	100,0
Östergötlands	0,8	2,6	8,6	10,6	20,0	31,0	26,4	100,0
Jönköpings	8,4	20,5	27,2	16,2	14,4	9,7	3,6	100,0
Kronobergs	11,5	27,2	29,0	13,6	10,0	6,3	2,4	100,0
Kalmar	2,5	8,4	18,6	17,7	23,2	17,5	12,1	100,0
Gotlands	1,7	3,9	13,2	18,6	32,0	21,8	8,8	100,0
Blekinge	5,7	16,6	22,3	13,8	18,4	14,6	8,6	100,0
Kristianstads	2,5	8,3	20,8	16,9	19,8	16,1	15,6	100,0
Malmöhus	1,1	3,5	12,2	13,9	21,2	20,8	27,3	100,0
Hallands	3,3	10,4	25,1	17,7	19,0	12,0	12,5	100,0
Göteborgs o Bohus	6,3	19,6	29,2	17,3	15,6	9,8	2,2	100,0
Älvsborgs	6,0	15,2	26,1	17,4	17,3	11,9	6,1	100,0
Skaraborgs	1,3	5,1	16,7	15,9	22,4	20,6	18,0	100,0
Värmlands	6,5	14,3	18,2	12,9	16,0	19,1	13,0	100,0
Örebro	1,8	5,0	12,2	13,1	21,4	25,7	20,8	100,0
Västmanlands	0,4	1,6	7,9	13,0	24,6	28,2	24,3	100,0
Kopparbergs	7,6	12,4	22,5	17,9	20,4	13,9	5,3	100,0
Gävleborgs	5,1	15,3	28,3	19,3	18,3	11,1	2,6	100,0
Västernorrlands	12,8	27,3	27,6	13,2	10,4	6,5	2,2	100,0
Jämtlands	12,1	24,0	29,7	14,4	10,4	7,3	2,1	100,0
Västerbottens	9,3	24,9	31,8	16,2	12,4	4,6	0,8	100,0
Norrbottens	10,2	22,2	24,6	14,6	14,7	12,0	1,7	100,0
<i>Hela riket</i>								
1972	3,5	9,3	17,5	14,6	19,4	19,0	16,7	100,0
1971	3,8	9,8	18,0	14,7	19,2	18,3	16,2	100,0
1970	4,0	10,3	18,7	15,0	18,9	17,6	15,5	100,0
1969	4,4	11,0	19,5	15,2	18,5	16,6	14,8	100,0
1968	4,9	11,7	20,1	15,2	18,0	15,7	14,4	100,0

Tabell 6 Antal företag inom olika storleksgrupper efter skogsmarksarealen samt arealen skogsmark¹ vid dessa företag den 26 juni 1972

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Område	Antal företag inom storleksgrupper, hektar skogsmark						
	0	0,1 – 5,0	5,1 – 25,0	25,1 – 50,0	50,1 – 100,0	100,1 – 200,0	200,1 – 400,0
<i>Län</i>							
Stockholms	793	100	573	423	285	115	33
Uppsala	1 195	305	1 263	766	445	133	33
Södermanlands	1 136	190	897	459	258	103	43
Östergötlands	2 577	455	1 249	745	531	260	71
Jönköpings	1 340	270	2 555	2 383	1 283	289	28
Kronobergs	633	331	2 170	1 809	935	236	36
Kalmar	1 682	475	1 162	1 334	1 161	491	104
Gotlands	506	309	1 173	610	358	111	15
Blekinge	288	205	894	710	436	142	20
Kristianstads	4 015	1 347	2 048	766	415	82	11
Malmöhus	7 952	944	516	136	61	14	11
Hallands	2 403	981	1 732	968	499	88	5
Göteborgs o Bohus	1 026	1 175	2 070	744	327	55	6
Älvsborgs	1 555	1 325	4 586	2 376	1 020	241	48
Skaraborgs	3 539	2 397	3 281	868	352	128	30
Värmlands	877	649	2 587	1 842	1 223	477	111
Örebro	965	566	1 540	693	364	126	39
Västmanlands	840	191	820	686	523	221	30
Kopparbergs	400	175	1 274	1 266	985	440	90
Gävleborgs	487	294	1 101	1 054	1 313	868	258
Västernorrlands	758	604	1 485	1 120	1 318	909	289
Jämtlands	466	223	813	807	912	812	367
Västerbottens	554	338	1 806	2 246	2 216	1 116	329
Norrbottens	338	150	611	924	1 124	849	383
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	8 954	1 072	858	208	87	22	10
» mellanbygder	5 381	1 934	2 852	1 408	778	239	50
» norra slättbygder	5 238	3 350	4 861	1 204	450	184	52
Svealands slättbygder	4 732	1 414	5 238	3 126	1 906	725	189
Götalands skogsbygder	7 362	3 698	14 116	10 116	5 762	1 583	246
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 879	834	4 120	3 199	2 204	844	148
Nedre Norrland	1 698	1 160	3 537	3 083	3 561	2 486	849
Övre Norrland	1 081	537	2 624	3 391	3 596	2 223	846
<i>Hela riket</i>							
1972	36 325	13 999	38 206	25 735	18 344	8 306	2 390
1971	37 280	14 758	40 362	26 957	18 994	8 539	2 459
1970	38 915	15 398	41 965	27 940	19 451	8 607	2 442

¹ Sveriges totala skogsmarksareal redovisas i tab 7 och 8.

Number of holdings by area of forest land and the area of forest land on these holdings
on June 26th, 1972

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

		Areal skogsmark inom olika storleksgrupper, hektar skogsmark								
Över 400,0	Summa	0,1 – 5,0	5,1 – 25,0	25,1 – 50,0	50,1 – 100,0	100,1 – 200,0	200,1 – 400,0	Över 400,0	Summa	
27	2 349	333	8 963	15 908	20 016	15 499	9 300	28 796	98 815	
18	4 158	953	18 940	28 248	31 337	17 900	9 091	39 782	146 251	
60	3 146	654	13 672	16 523	17 632	14 511	11 623	66 891	141 506	
27	5 915	1 351	17 972	27 676	38 405	36 378	19 867	45 322	186 971	
12	8 160	897	41 770	88 638	88 756	37 781	7 271	10 926	276 039	
11	6 161	1 069	34 998	66 189	64 576	31 485	9 632	14 135	222 084	
35	6 444	1 313	18 312	50 420	83 222	66 519	27 537	40 831	288 154	
7	3 089	995	17 237	22 670	25 346	14 775	3 767	4 033	88 823	
5	2 700	686	13 577	26 385	30 816	18 570	5 272	7 995	103 301	
16	8 700	3 417	27 582	27 722	28 356	10 540	2 984	24 972	125 573	
14	9 648	1 906	6 311	4 559	4 115	1 934	3 329	15 995	38 149	
8	6 684	2 639	24 814	35 718	34 671	11 070	1 377	8 539	118 828	
3	5 406	3 231	27 593	27 167	22 581	7 584	2 074	2 153	92 383	
14	11 165	3 941	66 872	86 259	71 072	32 427	12 905	18 102	291 578	
24	10 619	6 524	41 797	31 005	24 347	17 392	7 893	29 143	158 101	
33	7 799	2 023	38 465	67 680	86 006	64 452	29 494	29 791	317 911	
27	4 320	1 751	21 785	25 289	25 665	17 703	10 349	61 316	163 858	
21	3 332	634	12 699	25 763	37 734	29 638	8 542	50 030	165 040	
11	4 641	578	20 306	47 361	70 275	60 082	23 391	29 077	251 070	
33	5 408	844	17 066	40 120	96 856	120 834	68 643	51 353	395 716	
52	6 535	1 587	22 398	42 267	97 086	128 649	78 240	50 897	421 124	
84	4 484	630	12 522	30 278	67 804	116 747	99 365	49 279	376 625	
42	8 647	1 028	29 430	84 605	159 820	154 067	87 057	25 231	541 238	
54	4 433	441	10 071	35 757	83 512	120 782	104 592	32 345	387 500	
18	11 229	2 408	10 491	6 633	5 319	2 447	2 173	13 791	43 262	
35	12 677	4 935	39 996	52 005	54 676	31 283	13 283	42 574	238 752	
24	15 363	9 164	61 650	42 651	31 242	24 066	13 072	25 889	207 734	
143	17 473	4 494	77 656	114 930	134 094	98 718	51 822	167 420	649 134	
89	42 972	10 955	215 099	373 969	403 702	212 955	67 726	115 115	1 399 521	
46	13 274	2 697	63 433	119 485	155 698	114 472	38 902	130 122	624 809	
150	16 524	3 160	54 027	115 871	262 492	351 151	227 164	161 748	1 175 613	
133	14 431	1 612	42 800	128 663	262 783	312 227	229 453	80 275	1 057 813	
638	143 943	39 425	565 152	954 207	1 310 006	1 147 319	643 595	736 934	5 396 638	
665	150 014	41 522	597 572	999 946	1 356 437	1 178 511	661 233	699 941	5 535 162	
646	155 364	43 430	620 789	1 035 048	1 388 776	1 188 836	657 963	661 278	5 596 120	

Maskinell ändring (rättning) utfördes i vissa fall vid den maskinella granskningen. S k granskningsmeddelanden om maskinellt gjorda ändringar och uppgifter som fordrade ytterligare manuell granskning skrevs ut på en särskild blankett. På denna angavs dels vilka granskningskriterier som berördes, dels de uppgifter som på ett eller annat sätt kunde ha samband med felet.

Den efterföljande manuella granskningen skedde vanligen vid SCB. I vissa fall sändes materialet till lantbruksnämnden.

Definitioner

Med *brukningsenhet* (företag) menas inom jordbruk, skogsbruk, husdjursskötsel, frukt- och trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Tillarrenderad mark skall räknas med i brukningsenheten men inte utarrenderad mark. Areal från vilken grödan har överlåtits på rot och areal som tillfälligt har upplåtits till bete skall redovisas av markägaren.

Med *brukare* (företagare) menas den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarat för brukningsenheten (företaget).

Följande definitioner av de olika ägoslagen tillämpas.

Aker: mark som lagts under plog och nyttjas för växtodling (även fältmässiga odlingar av köksväxter, frukt och bär). Hit räknas dock ej mångåriga slätter- och betesvallar som utnyttjas endast undantagsvis eller som inte väntas bli plöjda på nytt.

Kultiverad betesmark: gräsbärande mark som används för bete och har förbättrats genom röjning, bearbetning med redskap, gödsling eller insådd med vallväxter samt gräsbärande mark som tidigare har varit åker och utnyttjas som bete.

Annan gräsbärande mark: gräsbärande mark som ej är att hänföra till åker eller kultiverad betesmark, gårdsplaner eller dylikt. Hit räknas bl a betes- och slätterängar,

strand- och hagmarksbeten samt tidigare åker, om den (åkern) inte används till bete eller för skogsändamål.

Skogsmark: mark som antingen är skogsbärande eller kan göras skogsbärande utan mera omfattande grundförbättringar och ej är att hänföra till åker, kultiverad betesmark eller annan gräsbärande mark.

Övrig mark (även tomt och trädgård): gårdsplaner, bebyggd mark, mark för hemträdgård och park, vägar, större avloppsdiken o d. Hit räknas även ej odlade eller trädbevuxna mossar och myrar, kärr, berg och annan dylik mark som inte kan hänföras till något annat ägoslag.

Redovisning

Registret, som årligen aktualiseras genom totalundersökningen i juni, finns dels centralt i form av magnetband vid SCB, dels lokalt, utskrivet i klartext, vid varje lantbruksnämnd. Uppgifterna i registret läggs till grund för en omfattande årlig statistikproduktion som huvudsakligen publiceras i Statistiska meddelanden. Uppgifter för år 1971 redovisades i publikationen Lantbruksräkningen 1971 (SOS).

Resultatens tillförlitlighet

Redovisningsprinciper

De uppgifter som redovisas från lantbruksregistret avser i regel brukningsenheter (företag) med mer än 2,0 hektar åker. Till denna grupp räknas emellertid inte företag med mindre än 0,3 hektar utnyttjad åker, även om den totala åkerarealen överstiger 2,0 hektar.

I åkerarealen har inräknats även ej utnyttjad åker (med nyssnämnda undantag) bestående av slätter- och betesvallar som ej utnyttjades 1972 samt annan obrukad åker. Helträda har hänförs till utnyttjad åker.

Metodförändringar

Inga ändringar i tillämpad metodik har gjorts sedan lantbruksregistret infördes 1968. Om hänsyn tas till förändringar i den administrativa indelningen (se s 35) bör uppgifterna för åren 1968—1972 vara helt jämförbara, vilket även torde gälla för tidigare totalundersökningar dvs jordbruksräkningarna.

Förändringarna i den administrativa indelningen var särskilt omfattande årsskiftet 1970/71. För att möjliggöra länsvisa jämförelser lämnades i Jordbruksstatistisk årsbok 1972 (*bilaga 2*) uppgifter om antal företag, arealen av olika ägoslag och antal husdjur 1970 enligt 1971 års länsindelning för län, som berördes av ändringar.

Det bör även observeras att uppgifterna för enskilda år kan växla något beroende på tillfälligheter vid uppgiftslämnning samt insamling och bearbetning av materialet. Dessutom bör beaktas att uppgifter år 1972 inte kunde inhämtas från 269 företag med sammanlagt ca 5 800 hektar.

Resultat

I tab 1—6 redovisas uppgifter för brukningsenheter med mer än 2,0 ha åker enligt lantbruksregistret 1972. Uppgifterna ges med uppdelning på län och produktionsområden. Dessutom ges uppgifter på riksnivå enligt lantbruksregistret 1968—1971.

Av tab 1 framgår antalet ägda och arrenderade brukningsenheter, arealen ägd resp arrenderad åker samt arealen för resp kultiverad betesmark, annan gräsbärande mark samt skogsmark. I tab 2 redovisas antalet brukningsenheter samt åkerarealen inom olika storleksgrupper.

Uppgifter om brukningsenheternas och åkerarealens fördelning på olika brukarekategorier samt uppgifter om antalet bruknings-

enheter med mer än 100 hektar åker uppdelade på storleksgrupper återfinns i tab 3 resp 4.

Uppgifterna i tab 5 är en bearbetning av arealuppgifterna i tab 3 och visar åkerjordens procentuella fördelning inom olika storleksgrupper.

Uppgifter om antal företag med skogsbruk och åker- och skogsmarksarealens fördelning på olika storleksgrupper år 1972 för företag med mer än 2 hektar åker redovisas i tab 6.

Övrig publicering

En utförlig beskrivning av lantbrukets företagsregister har lämnats i Statistisk tidskrift 1971:5.

Statistik baserad på uppgifterna i lantbrukets företagsregister 1968—1970 och 1972 har publicerats i Statistiska meddelanden. Där redovisas uppgifter för naturliga jordbruksområden, län, produktionsområden och hela riket. Resultaten för 1972 återfinns vad avser antal brukningsenheter och areal av olika ägoslag i Statistiska meddelanden J 1973:14 och beträffande antalet brukningsenheter och arealen åker fördelade efter brukarekategorier i samma serie nr J 1973:16.

Uppgifter om antal företag med skogsbruk och skogsmarksarealens fördelning år 1972 återfinns i Statistiska meddelanden J 1973:20.

En detaljerad redovisning av uppgifter från lantbruksräkningen 1971 lämnades för kommuner, församlingar, kommunblock, län, naturliga jordbruksområden, produktionsområden och hela riket i publikationen Lantbruksräkningen 1971 (SOS), del 1 och 2.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 1 och 2 för åren 1944, 1951, 1956, 1961, 1966, 1968 och 1969.

2.2. Lantbruksräkningen

Till lantbruksräkningen 1971 inhämtade SCB bl a uppgifter om skogsmarksarealens storlek. De dessförinnan senast tillgängliga uppgifterna om totala skogsmarksarealen är resultat från en specialbearbetning av 1965 års fastighetstaxering, se närmare Jordbruksstatistisk årsbok 1969.

Till skillnad från den årliga registreringen till lantbruksregistret — som omfattar företag med mer än 2 hektar åker, se s 38 — insamlades 1971 även uppgifter om företag utan åker eller med högst 2 hektar åker på jordbruksfastigheter, varför även rena skogsföretag ingick i lantbruksräkningen.

Vid användning av resultaten bör särskilt beaktas att två skilda principer tillämpats vid företagsavgränsningen. För företag med minst 0,3 hektar åker gäller att all skogsmark knuten till ett visst företag (brukningsenhet) redovisas under detta företag. Rena skogsföretag (med högst 0,2 hektar åker) redovisas däremot uppdelade på taxeringsenheter.

Resultat

I *tab 7* redovisas uppgifter om antal företag inom olika storleksgrupper med minst 0,3 hektar åker resp antal taxeringsenheter vid jordbruksfastigheter utan åker fördelade efter skogsmarksarealens storlek den 24 juni 1971.

Dessutom återfinns uppgifter om åker- resp skogsmarksareal vid dessa företag.

Av tabellen framgår att på cirka 150 000 företag med mer än 2 hektar åker fanns år 1971 5,5 milj hektar skogsmark, vilket var 24 % av den totala skogsmarken i riket, omfattande 22,7 milj hektar.

I *tab 8* redovisas skogsmarksarealen fördelad på företagarekategorier inom län, produktionsområden och hela riket den 24 juni 1971. Av den totala skogsmarken ägdes 42 % av enskilda personer, 26 % av aktiebolag och 20 % av staten.

Antal företag över 2 hektar åker och skogsmarksarealen vid dessa företag inom olika storleksgrupper areal skog den 26 juni 1972 redovisas i avsnitt 2.1., *tab 6*.

Övrig publicering

Uppgifter om antal företag med mer än 2 hektar åker fördelade efter skogsmarksarealens storlek 1971, redovisades för kommuner och större områden i publikationen Lantbruksräkningen 1971 (SOS), Del 2. Dessutom redovisades för samtliga företag uppgifter om skogsmarken inom naturliga jordbruksområden, län, produktionsområden och hela riket.

Detaljerade uppgifter om skogsbruket redovisas årligen av skogsstyrelsen i publikationen Skogsstatistisk årsbok (SOS).

**Tabell 7 Antal företag samt åkerarealen och skogsmarks-
arealen på dessa fördelade efter åker- resp skogsmarks-
arealens storlek den 24 juni 1971. Hela riket**

Number of holdings, area of arable and forest land in different
size groups by the area of arable and forest land respectively on
June 24th, 1971. Whole of Sweden

Storleksgrupp, hektar skogsmark	Storleksgrupp, hektar åker							Summa över 2,0	0,3 – 2,0 hektar åker	Utan åker ^{1 2}
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0			
<i>Antal företag³</i>										
0	5 671	6 631	9 102	5 713	5 616	3 406	1 141	37 280	2 773	10 979
0,1 – 5,0	4 703	3 713	3 341	1 443	1 019	446	93	14 758	2 655	26 689
5,1 – 25,0	10 330	11 966	9 609	4 066	2 965	1 216	210	40 362	3 721	55 555
25,1 – 50,0	5 036	8 423	6 882	3 012	2 318	1 076	210	26 957	1 420	25 594
50,1 – 100,0	2 959	5 513	4 995	2 300	1 872	1 062	293	18 994	836	17 137
100,1 – 200,0	1 425	2 183	2 125	970	868	660	308	8 539	385	8 816
200,1 – 400,0	437	607	542	261	216	199	197	2 459	120	3 652
Över 400,0	78	99	89	34	46	67	252	665	22	2 788
Summa	30 639	39 135	36 685	17 799	14 920	8 132	2 704	150 014	11 932	151 210
<i>Åkerareal, hektar</i>										
0	20 469	50 979	137 374	143 051	219 608	231 525	190 357	993 363	4 002	—
0,1 – 5,0	16 942	27 881	49 389	35 774	38 732	29 977	15 299	213 994	3 624	—
5,1 – 25,0	38 701	89 452	141 056	100 783	114 004	81 018	34 230	599 244	4 858	—
25,1 – 50,0	19 745	63 752	100 686	74 981	89 458	71 555	33 285	453 462	1 838	—
50,1 – 100,0	11 508	42 229	73 133	57 048	72 678	72 487	46 201	375 284	1 084	—
100,1 – 200,0	5 546	16 685	31 414	24 188	34 191	46 232	51 115	209 371	492	—
200,1 – 400,0	1 689	4 476	7 845	6 441	8 486	13 806	39 119	81 862	164	—
Över 400,0	304	717	1 310	835	1 814	5 015	79 748	89 743	33	—
Summa	114 904	296 171	542 207	443 101	578 971	551 615	489 354	3 016 323	16 095	—
<i>Skogsmarksareal, hektar</i>										
0,1 – 5,0	12 921	10 785	9 389	3 930	2 886	1 313	298	41 522	7 274	79 226
5,1 – 25,0	146 876	178 932	143 631	61 517	44 934	18 597	3 085	597 572	48 021	757 200
25,1 – 50,0	183 343	311 479	256 787	112 024	87 363	40 990	7 960	999 946	51 439	936 201
50,1 – 100,0	210 259	389 439	358 556	163 913	134 502	77 506	22 262	1 356 437	58 920	1 220 416
100,1 – 200,0	197 280	301 281	289 665	133 493	120 503	92 367	43 922	1 178 511	53 078	1 230 959
200,1 – 400,0	117 920	163 325	144 163	68 651	57 372	54 093	55 709	661 233	31 922	1 007 464
Över 400,0	46 730	55 330	68 510	23 110	28 823	81 045	396 393	699 941	15 539	11 680 169
Summa	915 329	1 410 571	1 270 701	566 638	476 383	365 911	529 629	5 535 162	266 193	16 911 635

¹ Inkl enheter med 0,1 – 0,2 hektar åker. — ² Vid företag utan åker avses antal taxeringsenheter.

Tabell 8 Skogsmarksarealen fördelad på företagarekategorier den 24 juni 1971. Hektar

Area of forest land distributed by category of holder on June 24th, 1971. Hectares

Område	Enskilda personer	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Kyrkan	Andra kategorier ¹	Summa
<i>Län</i>								
Stockholms	150 047	14 252	28 996	35 499	47 007	6 939	8 834	291 574
Uppsala	164 502	11 447	156 718	31 999	25 420	10 238	4 643	404 967
Södermanlands	204 537	15 456	35 933	36 325	31 470	5 860	3 982	333 563
Östergötlands	354 712	27 398	101 735	59 576	40 058	13 163	9 639	606 281
Jönköpings	474 166	39 361	39 752	46 901	15 750	19 745	5 395	641 070
Kronobergs	389 455	27 801	65 278	32 631	13 095	16 095	4 200	548 555
Kalmar	491 335	33 998	62 836	75 153	14 003	11 068	5 974	694 367
Gotlands	105 246	4 949	4 916	7 339	668	5 369	1 992	130 479
Blekinge	151 073	7 830	13 988	6 128	5 390	2 576	434	187 419
Kristianstads	194 683	11 337	16 223	23 247	5 326	6 102	5 619	262 537
Malmöhus	46 862	3 658	5 970	5 780	6 696	1 121	1 532	71 619
Hallands	167 416	10 072	6 645	13 408	7 824	4 856	2 039	212 260
Göteborgs o Bohus	124 548	10 071	5 754	10 806	7 212	2 736	2 969	164 096
Älvsborgs	466 181	39 730	47 809	35 550	20 124	14 593	10 608	634 595
Skaraborgs	211 364	14 445	31 709	36 479	14 071	11 348	4 421	323 837
Värmlands	622 173	74 511	506 447	25 455	21 009	30 051	3 229	1 282 875
Örebro	220 288	13 536	201 419	118 381	19 535	5 018	4 697	582 874
Västmanlands	165 609	10 473	96 542	73 015	22 172	9 282	1 300	378 393
Kopparbergs	650 923	150 956	645 320	259 703	213 724	18 667	14 731	1 954 024
Gävleborgs	554 771	44 858	649 015	103 853	65 512	18 839	3 244	1 440 092
Västernorrlands	689 000	84 463	885 670	128 843	22 851	25 125	21 461	1 857 413
Jämtlands	947 490	106 742	1 206 972	158 642	26 066	40 002	103 762	2 589 676
Västerbottens	1 119 457	79 287	717 091	1 047 313	116 202	16 697	61 595	3 157 642
Norrbottens	970 963	113 525	401 119	2 095 737	251 329	73 418	56 691	3 962 782
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	51 322	2 977	5 590	5 659	2 398	991	664	69 601
» mellanbygder	292 449	17 210	30 844	29 741	11 581	9 872	5 010	396 707
» norra slättbygder	292 184	16 999	20 934	39 488	23 777	12 266	7 314	412 962
Svealands slättbygder	856 619	62 354	302 105	148 765	135 985	35 902	20 520	1 562 250
Götalands skogsbygder	2 358 811	170 886	265 708	239 268	96 417	78 819	39 011	3 248 920
Mellersta Sveriges skogsbygder	987 154	109 411	933 897	282 628	69 248	34 899	17 981	2 435 218
Nedre Norrland	2 260 986	310 029	2 532 568	312 758	194 016	85 488	41 337	5 737 182
Övre Norrland	2 537 276	260 290	1 842 211	3 409 456	479 092	110 671	211 154	8 850 150
Hela riket	9 636 801	950 156	5 933 857	4 467 763	1 012 514	368 908	342 991	22 712 990

¹ Inkl okänd företagarekategori.

3. Befolkning och arbetskraft

Population and labour force

3.1. Folkräkningen

Vid SCB utförs folkräkningar med i regel femårsintervall. Undersökningen år 1970 reglerades av Lag om allmän folk- och bostadsräkning resp Kungl Maj:ts kungörelse den 20 mars 1970 (nr 74 resp 75). I räkningarna ingår bl a uppgifter av intresse för belysning av vissa förhållanden inom jordbruket. Sålunda redovisas data rörande befolkningens fördelning på tätort och glesbygd, befolkningens åldersfördelning, antalet förvärvsarbetande inom olika näringsgrenar etc.

Folkräkningens uppläggning

Folk- och bostadsräkningen 1970 har utförts som totalräkning. Uppgifterna om befolkningen hänför sig till läget den 1 november 1970 och redovisas enligt länsindelningen den 1 januari 1971.

Underlaget till den demografiska statistiken har hämtats från länsstyrelsernas magnetbandsregister avseende länets mantalsskrivna befolkning, ordnad efter mantalsskrivningsfastighet. Regional redovisning sker, förutom på administrativa områden, även för tätorter och glesbygd. Som *tätort* har definierats alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avstånden mellan husen normalt inte överstigit 200 meter. Tätortsavgränsningen har huvudsakligen utförts på ekonomiska kartor.

Folk- och bostadsräkningens övriga avsnitt bygger främst på uppgifter, som inhämtats direkt från allmänheten och fastighetsägarna på särskilda blanketter.

Uppgifterna i det demografiska avsnittet sammanförs med hjälp av dator med uppgifterna i blankettmaterialet och uppgifter från inkomststatistiken.

Resultat

Uppgifter från folkräkningen 1970 om folkmängdens fördelning på större åldersgrupper efter födelseår inom olika län lämnas i *tab 9*. I den lägsta åldersgruppen ingår inte barn födda efter den 1 november 1970.

I *tab 10* redovisas folkmängdens fördelning på glesbygd, tätort och kön inom olika län år 1970 och den procentuella andelen folkmängd i glesbygd. Av tabellen framgår att knappt en femtedel av befolkningen år 1970 var bosatt i egentlig glesbygd.

Befolkningsutvecklingen åren 1870—1965 och folkmängdens fördelning på landsbygd och städer framgår av följande tablå.

År	Städer	Landsbygd	Summa
1965	4 175 683	3 590 298	7 765 981
1960	3 861 520	3 633 609	7 495 129
1950	3 278 304	3 763 525	7 041 829
1945	2 807 240	3 866 509	6 673 749
1940	2 380 912	3 990 520	6 371 432
1930	1 995 875	4 146 316	6 142 191
1920	1 743 111	4 161 378	5 904 489
1910	1 367 600	4 154 803	5 522 403
1900	1 103 951	4 032 490	5 136 441
1890	899 698	3 885 283	4 784 981
1880	690 431	3 875 237	4 565 668
1870	539 649	3 628 876	4 168 525

Övrig publicering

De hittills publicerade resultaten från 1970 års folkräkning återfinns i publikationen Folk- och bostadsräkningen 1970 (SOS), Del 1—3, där detaljerade demografiska uppgifter för församlingar, kommuner, kommunblock och tätorter redovisas samt i Del 5—6, där uppgifter om förvärvsarbetande befolkning resp hushållsuppgifter publiceras.

Tabell 9 Folkmängdens fördelning på större åldersgrupper år 1970

Län	Män			
	0 – 14 år	15 – 44 år	45 – 64 år	Över 64 år
<i>Glesbygd¹</i>				
Stockholms	5 449	10 330	7 455	4 436
Uppsala	4 564	8 429	6 809	4 480
Södermanlands	4 008	7 362	5 909	3 746
Östergötlands	7 085	12 859	10 461	6 922
Jönköpings	6 255	11 451	10 053	6 987
Kronobergs	4 215	8 792	8 541	6 435
Kalmar	5 604	11 482	10 984	7 734
Gotlands	2 693	4 856	3 715	2 436
Blekinge	3 023	6 602	6 045	4 378
Kristianstads	6 913	14 033	12 428	7 532
Malmöhus	9 235	17 581	14 019	8 324
Hallands	6 827	12 503	9 563	5 919
Göteborgs o Bohus	6 831	12 777	10 089	7 121
Älvsborgs	9 281	17 857	15 147	10 568
Skaraborgs	8 647	15 846	13 167	8 948
Värmlands	7 489	14 768	14 002	9 448
Örebro	4 510	8 625	7 784	5 352
Västmanlands	3 337	5 912	5 137	3 100
Kopparbergs	4 744	9 562	9 055	5 964
Gävleborgs	5 444	11 557	10 484	6 748
Västernorrlands	5 972	12 955	12 224	7 772
Jämtlands	4 659	9 516	9 321	6 417
Västerbottens	7 712	14 931	13 244	7 275
Norrbottens	5 680	12 233	9 903	5 264
Hela riket	140 177	272 819	235 539	153 306
<i>All bebyggelse</i>				
Stockholms	151 663	321 408	176 608	67 502
Uppsala	24 139	46 257	23 902	13 679
Södermanlands	27 709	51 158	30 414	15 647
Östergötlands	40 858	77 270	48 165	24 778
Jönköpings	33 811	60 711	39 288	19 890
Kronobergs	18 065	33 477	21 233	12 440
Kalmar	24 927	46 750	31 840	18 261
Gotlands	6 103	10 682	6 639	3 806
Blekinge	16 333	31 570	19 035	10 613
Kristianstads	27 705	51 938	34 118	18 966
Malmöhus	73 618	149 865	87 486	43 046
Hallands	21 384	38 602	24 440	13 070
Göteborgs o Bohus	74 743	152 849	88 537	40 475
Älvsborgs	43 797	81 410	50 660	26 391
Skaraborgs	28 064	50 812	32 553	19 020
Värmlands	28 780	54 689	38 961	21 177
Örebro	28 497	54 371	36 466	18 948
Västmanlands	30 714	56 179	31 262	14 004
Kopparbergs	28 545	53 583	37 692	20 200
Gävleborgs	30 100	58 223	38 765	21 092
Västernorrlands	27 730	54 332	36 584	19 368
Jämtlands	12 322	23 426	17 870	10 490
Västerbottens	25 522	48 097	30 259	14 780
Norrbottens	30 537	55 918	31 061	13 213
Hela riket	855 666	1 663 577	1 013 838	500 856

¹ Som tätort har i allmänhet räknats alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avståndet mellan husen normalt icke överstigit 200 meter. Övriga områden har hänförs till glesbygd.

Distribution of the population by large age groups in 1970

Kvinnor				Summa			
0-14 år	15-44 år	45-64 år	Över 64 år	0-14 år	15-44 år	45-64 år	Över 64 år
5 086	8 763	6 525	4 141	10 535	19 093	13 980	8 577
4 249	6 983	5 959	4 013	8 813	15 412	12 768	8 493
3 872	6 160	5 321	3 260	7 880	13 522	11 230	7 006
6 442	10 785	9 430	6 123	13 527	23 644	19 891	13 045
5 892	9 400	8 770	6 494	12 147	20 851	18 823	13 481
3 912	6 738	7 023	5 895	8 127	15 530	15 564	12 330
5 306	9 114	9 577	7 066	10 910	20 596	20 561	14 800
2 507	3 921	3 366	2 468	5 200	8 777	7 081	4 904
2 754	5 076	5 374	4 019	5 777	11 678	11 419	8 397
6 502	11 081	10 642	7 192	13 415	25 114	23 070	14 724
8 632	14 646	12 333	7 709	17 867	32 227	26 352	16 033
6 376	10 383	8 065	5 537	13 203	22 886	17 628	11 456
6 221	10 396	9 109	6 922	13 052	23 173	19 198	14 043
8 674	14 286	13 272	10 519	17 955	32 143	28 419	21 087
8 123	12 676	11 315	7 984	16 770	28 522	24 482	16 932
6 988	12 343	12 082	9 222	14 477	27 111	26 084	18 670
4 276	7 081	6 999	4 716	8 786	15 706	14 783	10 068
3 037	4 940	4 353	2 765	6 374	10 852	9 490	5 865
4 431	7 816	8 159	5 726	9 175	17 378	17 214	11 690
5 127	8 985	9 383	6 392	10 571	20 542	19 867	13 140
5 558	10 155	11 249	7 498	11 530	23 110	23 473	15 270
4 249	7 393	7 973	5 825	8 908	16 909	17 294	12 242
7 143	12 095	11 415	6 294	14 855	27 026	24 659	13 569
5 509	9 321	8 656	4 596	11 189	21 554	18 559	9 860
130 866	220 537	206 350	142 376	271 043	493 356	441 889	295 682
144 590	314 608	193 644	106 681	296 253	636 016	370 252	174 183
22 942	45 115	24 501	16 757	47 081	91 372	48 403	30 436
26 308	47 964	30 635	18 435	54 017	99 122	61 049	34 082
38 704	73 908	48 800	29 722	79 562	151 178	96 965	54 500
32 088	58 923	38 491	23 369	65 899	119 634	77 779	43 259
16 658	31 587	19 570	13 631	34 723	65 064	40 803	26 071
23 858	43 849	30 809	20 562	48 785	90 599	62 649	38 823
5 648	10 031	6 482	4 389	11 751	20 713	13 121	8 195
15 353	29 070	18 848	12 694	31 686	60 640	37 883	23 307
26 401	48 766	33 309	22 958	54 106	100 704	67 427	41 924
69 918	144 891	92 040	58 044	143 536	294 756	179 526	101 090
20 008	36 541	23 457	15 208	41 392	75 143	47 897	28 278
70 531	143 785	91 375	52 906	145 274	296 634	179 912	93 381
41 448	77 231	50 704	31 740	85 245	158 641	101 364	58 131
26 816	47 243	31 459	21 419	54 880	98 055	64 012	40 439
27 072	52 082	37 473	24 264	55 852	106 771	76 434	45 441
27 092	52 413	36 708	22 295	55 589	106 784	73 174	41 243
28 506	53 018	30 355	16 229	59 220	109 197	61 617	30 233
27 022	49 897	37 043	23 219	55 567	103 480	74 735	43 419
28 528	53 802	38 385	24 535	58 628	112 025	77 150	45 627
26 224	50 711	36 201	22 368	53 954	105 043	72 785	41 736
11 597	21 781	16 595	11 155	23 919	45 207	34 465	21 645
24 045	46 381	28 725	15 396	49 567	94 478	58 984	30 176
28 966	51 873	28 943	14 645	59 503	107 791	60 004	27 858
810 323	1 585 470	1 024 552	622 621	1 665 989	3 249 047	2 038 390	1 123 477

Tabell 10 **Folkmängdens fördelning på glesbygd och tätort¹ år 1970**

Distribution of the population by sparsely populated and built-up areas in 1970

Område	Glesbygd			Tätort ¹			Hela folkmängden			Folkmängd i glesbygd i procent av hela folkmängden
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<i>Län</i>										
Stockholms	27 670	24 515	52 185	689 511	735 008	1 424 519	717 181	759 523	1 476 704	3,5
Uppsala	24 282	21 204	45 486	83 695	88 111	171 806	107 977	109 315	217 292	20,9
Södermanlands	21 025	18 613	39 638	103 903	104 729	208 632	124 928	123 342	248 270	16,0
Östergötlands	37 327	32 780	70 107	153 744	158 354	312 098	191 071	191 134	382 205	18,3
Jönköpings	34 746	30 556	65 302	118 954	122 315	241 269	153 700	152 871	306 571	21,3
Kronobergs	27 983	23 568	51 551	57 232	57 878	115 110	85 215	81 446	166 661	30,9
Kalmar	35 804	31 063	66 867	85 974	88 015	173 989	121 778	119 078	240 856	27,8
Gotlands	13 700	12 262	25 962	13 530	14 288	27 818	27 230	26 550	53 780	48,3
Blekinge	20 048	17 223	37 271	57 503	58 742	116 245	77 551	75 965	153 516	24,3
Kristianstads	40 906	35 417	76 323	91 821	96 017	187 838	132 727	131 434	264 161	28,9
Malmöhus	49 159	43 320	92 479	304 856	321 573	626 429	354 015	364 893	718 908	12,9
Hallands	34 812	30 361	65 173	62 684	64 853	127 537	97 496	95 214	192 710	33,8
Göteborgs o Bohus	36 818	32 648	69 466	319 786	325 949	645 735	356 604	358 597	715 201	9,7
Älvsborgs	52 853	46 751	99 604	149 405	154 372	303 777	202 258	201 123	403 381	24,7
Skaraborgs	46 608	40 098	86 706	83 841	86 839	170 680	130 449	126 937	257 386	33,7
Värmlands	45 707	40 635	86 342	97 900	100 256	198 156	143 607	140 891	284 498	30,3
Örebro	26 271	23 072	49 343	112 011	115 436	227 447	138 282	138 508	276 790	17,8
Västmanlands	17 486	15 095	32 581	114 673	113 013	227 686	132 159	128 108	260 267	12,5
Kopparbergs	29 325	26 132	55 457	110 695	111 049	221 744	140 020	137 181	277 201	20,0
Gävleborgs	34 233	29 887	64 120	113 947	115 363	229 310	148 180	145 250	293 430	21,9
Västernorrlands	38 923	34 460	73 383	99 091	101 044	200 135	138 014	135 504	273 518	26,8
Jämtlands	29 913	25 440	55 353	34 195	35 688	69 883	64 108	61 128	125 236	44,2
Västerbottens	43 162	36 947	80 109	75 496	77 600	153 096	118 658	114 547	233 205	34,4
Norrbottens	33 080	28 082	61 162	97 649	96 345	193 994	130 729	124 427	255 156	24,0
<i>Hela riket</i>										
1970	801 841	700 129	1 501 970	3 232 096	3 342 837	6 574 933	4 033 937	4 042 966	8 076 903	18,6
1965	934 247	820 239	1 754 486	2 945 525	3 065 970	6 011 495	3 879 772	3 886 209	7 765 981	22,6
1960	1 080 991	960 483	2 041 474	2 657 705	2 795 950	5 453 655	3 738 696	3 756 433	7 495 129	27,2

¹ Se not till tab 9.

3.2. Arbetskraftsundersökningarna

Sedan januari 1970 utför SCB månatliga arbetskraftsundersökningar. Dessa baseras på tre separata urval om vardera cirka 18 000 personer, vilket motsvarar en urvalskvot på

cirka 1:350. Personerna i vart och ett av dessa urval, som förnyas med 1/8 vid varje tillfälle, intervjuas en gång i kvartalet. Skattningar för ett helt kvartal baseras på de tre separata urvalen sammantagna. Mätperioden är fr o m 1970 en period om två angränsan-

Tabell 11 Förvärvsarbetande befolkning¹ inom jordbruk, skogsbruk m m samt dennas procentuella andel av den totala förvärvsarbetande befolkningen år 1972
Economically active population in agriculture, forestry etc., and its proportion of the total economically active population in 1972

Område	Antal inom jordbruk, skogsbruk m m förvärvsarbetande, 100-tal							Inom jordbruk, skogsbruk m m förvärvsarbetande personer i procent av totala antalet förvärvsarbetande
	Jordbruk och jakt	Skogsbruk	Summa ²	Därav				
				Företagare	Anställda (inkl medhjälpare)	Män	Kvinnor	
<i>Län</i>								
Stockholms	80	18	101	31	70	82	19	1,4
Uppsala	76	10	88	47	41	73	16	9,3
Södermanlands	80	11	92	49	43	78	15	8,2
Östergötlands	97	22	120	54	66	104	16	7,3
Jönköpings	115	14	129	71	58	92	37	9,2
Kronobergs	88	24	112	57	56	84	28	15,3
Kalmar	108	19	130	51	79	100	30	14,3
Gotlands	44	0	44	27	17	34	10	18,0
Blekinge	64	7	72	31	41	54	18	11,4
Kristianstads	164	17	183	90	93	133	49	16,1
Malmöhus	201	8	211	96	116	160	51	6,5
Hallands	113	9	122	68	54	89	33	13,2
Göteborgs o Bohus	88	7	112	66	46	94	19	3,5
Älvsborgs	140	28	167	89	79	138	30	9,5
Skaraborgs	177	9	186	114	72	156	30	16,7
Värmlands	64	34	98	31	67	66	32	8,4
Örebro	44	24	70	27	43	57	13	6,0
Västmanlands	72	14	86	33	54	65	22	7,7
Kopparbergs	66	34	101	35	66	76	25	9,0
Gävleborgs	57	54	113	42	71	93	20	9,2
Västernorrlands	72	50	123	37	86	83	40	10,1
Jämtlands	53	26	81	24	57	58	23	15,5
Västerbottens	74	50	125	34	91	89	37	12,9
Norrbottnens	39	46	87	24	63	67	20	8,6
<i>Hela riket</i>								
1972	2 175	536	2 753	1 226	1 527	2 124	630	7,7
1971 ³	2 286	583	2 906	1 266	1 641	2 226	680	8,1
1970 ³	2 435	603	3 092	1 361	1 731	2 415	677	8,6

¹ Avser personer i åldrarna 16—74 år, vilka under mätveckan arbetat 20 timmar eller mer. — ² Inkl förvärvsarbetande befolkning inom fiske. — ³ Uppgifterna för 1970 och 1971 avser åldrarna 16 år och äldre.

de mätveckor i varje månad. Uppgifter inhämtades för varje intervjuperson om arbetsförhållande m m under en viss mätvecka.

Genom en särskild bearbetning har resultaten för arbetskraftsundersökningarna i september, oktober, november 1972 anpassats till de i folk- och bostadsräkningen 1970 använda begreppen. Som förvärvsarbetande person avses den som under mätveckan utfört inkomstgivande arbete eller som under mätveckan varit tillfälligt frånvarande från sådant arbete. Som förvärvsarbetande avses även alla medhjälpande familjemedlemmar oavsett om de haft lön eller inte.

Resultat

I *tab 11* redovisas uppgifter avseende jordbrukssektorn från de till folk- och bostadsräkningen 1970 anpassade arbetskraftsundersökningarna 1972. Det bör observeras att vissa läsuppgifter är baserade på små stickprov varför slumpfelen här kan vara avsevärda.

Övrig publicering

Resultat från arbetskraftsundersökningarna redovisas fortlöpande i Statistiska meddelanden, undergrupp Am. Uppgifter från arbetskraftsundersökningarna under september, oktober och november 1972 med resultaten anpassade till folk- och bostadsräkningen 1970 återfinns i Am 1973:33.

3.3. Lantbrukets företagsregister

Till lantbruksregistret (se s 38) insamlas bl a uppgifter om brukarnas födelsenummer. Detta har gjort det möjligt att erhålla uppgifter om åldersstrukturen för olika områden och verksamhetsgrenar. För åren 1968 — 1972 har specialbearbetningar gjorts för att belysa strukturförhållandena inom mjölkproduktionen med avseende på brukarens ålder och besättningarnas storlek.

Resultat

I *tab 12* redovisas uppgifter enligt lantbrukets företagsregister om jordbrukarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper resp inom produktionsområden. Redovisningen omfattar samtliga brukare (fysiska personer). Om flera personer hade brukat en brukningsenhet gemensamt medtogs uppgifter för högst 3 brukare.

I *tab 13* redovisas antal brukningsenheter och antal kor med fördelning efter enskilda brukares ålder och kobesättningarnas storlek för år 1972. De brukningsenheter som redovisat mer än en brukare har fr o m 1971 klassificerats efter den äldste brukaren. Tidigare har det varit den brukare som upptagits först på uppgiftsblanketten, vilket enligt anvisningarna varit den äldste.

Det bör observeras att totalsumman i *tab 13* avser antalet brukningsenheter, medan motsvarande uppgifter i *tab 12* avser antalet brukare.

Övrig publicering

Uppgifter om jordbrukarnas åldersfördelning samt nötkreatursbesättningarnas storlek kombinerade med brukarens ålder år 1972 redovisas i Statistiska meddelanden J 1973:18.

Viss statistik över lantbrukarnas yrkesverksamhet och utbildning år 1970 finns publicerad i Statistiska meddelanden J 1971:49.

Tabell 12 Jordbrukarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper och produktionsområden den 26 juni 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Age distribution of holders with holdings in different size groups and production areas on June 26th, 1972

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Storleksgrupp; område	Antal brukare i åldern, år								Uppgift saknas	Summa
	Under 30	30 – 39	40 – 49	50 – 54	55 – 59	60 – 66	67 – 74	Över 74		
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>										
2,1 – 5,0	641	1 947	4 454	3 554	4 220	6 762	5 349	2 007	162	29 096
5,1 – 10,0	1 073	3 060	6 756	5 380	6 222	8 768	5 296	1 708	185	38 448
10,1 – 20,0	1 531	3 986	8 404	5 935	6 244	7 489	3 026	834	139	37 588
20,1 – 30,0	1 047	2 798	4 953	3 090	2 901	2 708	875	212	42	18 626
30,1 – 50,0	1 168	2 993	4 610	2 687	2 208	1 792	530	145	54	16 187
50,1 – 100,0	885	1 952	2 743	1 508	1 089	885	232	57	35	9 386
Över 100,0	290	603	776	441	333	291	96	47	26	2 903
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	613	1 631	2 750	1 732	1 701	2 085	796	218	37	11 563
» mellanbygder	727	1 879	3 103	1 976	2 020	2 139	889	292	40	13 065
» norra slättbygder	1 059	2 248	3 721	2 390	2 404	2 922	1 376	413	44	16 577
Svealands slättbygder	1 023	2 374	4 204	2 918	2 834	3 210	1 506	460	99	18 628
Götalands skogsbygder	1 791	4 896	9 497	6 522	6 966	8 841	5 233	1 756	178	45 680
Mellersta Sveriges skogsbygder	508	1 333	2 753	2 053	2 049	2 728	1 778	677	89	13 968
Nedre Norrland	469	1 575	3 311	2 564	2 687	3 644	2 237	768	85	17 340
Övre Norrland	445	1 403	3 357	2 440	2 556	3 126	1 589	426	71	15 413
<i>Hela riket</i>										
1972	6 635	17 339	32 696	22 595	23 217	28 695	15 404	5 010	643	152 234
1971	6 516	17 687	34 846	23 503	24 155	29 504	15 683	5 239	1 518	158 651
1970	6 381	18 568	36 984	24 344	25 039	30 226	16 038	5 348	858	163 786
1969	6 232	19 613	39 447	24 947	26 230	30 887	16 381	5 603	1 343	170 683
1968	6 947	21 243	42 412	26 072	27 674	32 000	17 065	5 919	580	179 912

Tabell 13 Antal brukningsenheter och antal kor fördelade efter enskilda brukares ålder samt kobesättningarnas storlek den 26 juni 1972. Hela riket

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Number of holdings and number of cows distributed by age of holders and size of cow-stocks on June 26th, 1972. Whole of Sweden

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Besättningsstorlek	Brukare i åldern, år								Uppgift saknas	Övriga brukare-kategorier ¹	Summa
	Under 30	30 – 39	40 – 49	50 – 54	55 – 59	60 – 66	67 – 74	Över 74			
<i>Antal brukningsenheter</i>											
<i>Besättningsstorlek</i>											
Utan nötkreatur	2 013	5 209	8 898	6 146	6 190	8 089	5 853	2 105	192	2 245	46 940
0 Kor ²	672	1 856	2 790	1 608	1 570	1 902	1 169	276	55	269	12 167
1 – 3 »	495	1 524	3 794	2 869	3 510	5 638	3 992	1 335	63	911	24 131
4 – 9 »	692	2 557	6 437	5 334	6 209	7 662	2 682	876	55	854	33 358
10 – 24 »	1 050	3 525	6 821	4 213	3 673	3 111	740	232	29	348	23 742
25 – 49 »	143	656	975	521	337	232	70	23	9	106	3 072
Över 49 »	18	59	125	73	48	48	21	12	4	125	533
<i>Summa</i>											
1972	5 083	15 386	29 840	20 764	21 537	26 682	14 527	4 859	407	4 858	143 943
1971	4 953	15 714	31 774	21 609	22 365	27 461	14 807	5 076	1 119	5 136	150 014
1970	5 050	16 817	34 099	22 530	23 225	28 053	14 871	4 921	433	5 365	155 364
1969	4 931	17 804	36 330	23 110	24 358	28 671	15 196	5 171	660	5 924	162 155
1968	5 600	19 391	39 189	24 227	25 719	29 803	15 897	5 492	221	6 363	171 902
<i>Antal kor</i>											
<i>Besättningsstorlek</i>											
1 – 3 Kor	949	2 921	7 528	5 928	7 264	11 567	7 895	2 639	118	1 883	48 692
4 – 9 »	4 519	16 484	41 154	33 678	38 548	45 782	15 181	4 977	311	4 961	205 595
10 – 24 »	15 602	52 641	99 098	59 314	50 512	41 467	9 931	3 139	408	4 839	336 951
25 – 49 »	4 576	20 743	30 762	16 407	10 402	7 468	2 302	776	311	3 817	97 564
Över 49 »	1 226	4 411	9 256	5 160	3 547	3 799	1 645	957	332	12 642	42 975
<i>Summa</i>											
1972	26 872	97 200	187 798	120 487	110 273	110 083	36 954	12 488	1 480	28 142	731 777
1971	26 688	95 237	189 909	116 807	109 300	108 387	36 528	13 140	3 644	28 411	728 051
1970	27 548	104 281	201 917	120 215	112 020	110 933	37 091	12 748	1 519	29 477	757 749
1969	27 852	113 474	218 793	125 997	120 686	118 639	41 673	13 889	2 688	32 106	815 797
1968	29 259	117 085	227 108	128 052	124 091	121 286	43 228	14 173	1 075	32 986	838 343

¹ Inkl enheter för vilka uppgift om brukarekategori saknas. — ² Avser brukningsenheter med enbart andra nötkreatur än kor.

3.4. Jordbruksinventeringen

SCB genomförde under en följd av år fram till 1968 stickprovsundersökningar — jordbruksinventeringar — tre gånger om året. Undersökningarna utfördes i månaderna mars, juni och oktober. Vid omläggningarna av jordbruksstatistiken i anslutning till upprättandet av lantbrukets företagsregister 1968 (se s 38) beslöts att inventeringarna i juni och oktober skulle utgå från 1969, medan undersökningen i mars behölls med något ändrad utformning.

Viss information om inventeringarnas metodik etc lämnas på s 191.

Undersökningens innehåll

Vid inventeringen i mars insamlas uppgifter om arbetsinsatser (arbetstimmar) inom jordbruk och skogsbruk under föregående år. På uppgiftsblanketten (se Statistiska meddelanden) skall brukarna ange det totala antalet arbetstimmar under föregående år i jordbruks- och skogsarbete vid brukningsenheten som utförts av "Brukaren och maka/make", av "Övriga familjemedlemmar" samt av "Lejd arbetskraft". Hushållsarbete och arbete som utförts av personer födda efter år 1955 ingår ej. För "Brukaren och maka/make" skall även redovisas antalet arbetstimmar utanför brukningsenheten.

Som "Övriga familjemedlemmar" räknas enligt anvisningarna endast brukarens föräldrar och hemmavarande barn. Andra släktingar betraktas som "Lejd arbetskraft" oavsett om lön för det utförda arbetet utgått eller ej.

För juridiska personer (inklusive oskifta dödsbon) skall all arbetsinsats vid brukningsenheten redovisas som "Lejd arbetskraft".

I särskilda anvisningar ges exempel på vilka sysslor som betraktas som arbete inom jordbruk resp skogsbruk. Däremot lämnas inga

anvisningar för hur avgränsningen skall göras mellan arbetstid och tid för annan sysselsättning.

Vid granskningen av blanketterna framgick att det i vissa fall varit svårt att uppskatta antalet arbetstimmar för brukaren och familjemedlemmarna, medan antalet lejda arbetstimmar i regel varit lättare att ange.

Resultat

I nedanstående tablå redovisas antalet lejda arbetstimmar inom jordbruket åren 1967—1971.

År	Totala antalet lejda arbetstimmar i milj
1971	54,9
1970	53,8
1969	63,2
1968	66,6
1967	69,7

För 1968 och tidigare år avser resultaten i princip endast lejda arbetstimmar för vilka lön utgått, medan resultaten för år 1969 och senare även avser arbetstimmar för vilka lön inte utgått.

I tab 14 och tab 15 redovisas antalet utförda arbetstimmar i jordbruk resp skogsbruk år 1971 enligt marsinventeringen 1972. Uppgifter ges med uppdelning på olika kategorier för storleksgrupper, produktionsområden och hela riket.

Sammanlagda antalet arbetstimmar i jordbruksarbete uppgick år 1971 till 406 miljoner, vilket innebär en minskning sedan 1970 med 1,5 procent. Mellan 1969 och 1970 var motsvarande minskning omkring 18 procent. I skogsarbete var antalet arbetstimmar 36 miljoner och minskningen drygt 11 procent.

Vissa uppgifter från en specialbearbetning av marsinventeringen lämnas på s 75.

Tabell 14 Antal arbetstimmar i jordbruk utförda av brukare, brukares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1971. 1 000-tal timmar

Number of hours worked in agriculture by holders, holders' families and hired labour in 1971. Thousands of hours

Storleksgrupp: område	Brukare och maka/make ¹			Övriga familjemedlemmar ²			Lejd arbetskraft ³	
	Män födda		Kvinnor födda 1955 och tidigare	Män födda		Kvinnor födda 1955 och tidigare	Män födda 1955 och tidigare	Kvinnor födda 1955 och tidigare
	1904 – 1955	1903 och tidigare		1904 – 1955	1903 och tidigare			
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1 – 5,0	17 845	3 790	10 278	837	..	470	1 395	893
5,1 – 10,0	41 171	5 277	17 205	2 030	..	1 086	3 902	1 728
10,1 – 20,0	65 630	4 377	22 518	3 829	867	988	5 193	1 942
20,1 – 30,0	41 480	1 493	12 735	3 396	705	714	4 212	1 029
30,1 – 50,0	37 345	677	9 528	4 321	680	641	5 983	992
50,1 – 100,0	22 110	398	4 630	3 204	445	288	8 408	835
Över 100,0	5 721	88	812	821	59	62	17 344	1 032
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	24 021	1 340	5 945	2 254	293	254	8 922	1 547
» mellanbygder	27 837	932	8 862	2 232	464	621	6 654	1 190
» norra slättbygder	29 742	1 773	6 668	2 253	539	414	5 866	578
Svealands slättbygder	31 619	1 726	8 666	3 034	489	384	9 962	1 136
Götalands skogsbygder	70 233	6 058	23 177	4 628	1 038	1 194	8 569	1 647
Mellersta Sveriges skogsbygder	16 133	1 318	6 300	1 300	..	383	2 737	843
Nedre Norrland	16 767	1 645	9 683	1 471	..	641	2 600	903
Övre Norrland	14 950	1 308	8 405	1 266	..	358	1 127	607
<i>Hela riket</i>								
1971	231 302	16 100	77 706	18 438	3 420	4 249	46 437	8 451
1970 ³	236 612	16 314	77 035	19 920	3 576	4 984	45 412	8 349
1969 ³	278 815	20 807	102 615	25 273	4 234	6 613	52 405	10 774

¹ Avser arbete inom den egna brukningsenheten. — ² Som »Övriga familjemedlemmar» räknas brukarens föräldrar och hemmavarande barn. Övriga släktingar redovisas som »Lejd arbetskraft». — ³ Åldersangivelserna avser 1971 års uppgifter. För 1969 och 1970 gäller motsvarande åldersgränser.

Övrig publicering

Resultaten från inventeringen i mars 1972 avseende den totala arbetsinsatsen inom jord- och skogsbruk återfinns i Statistiska meddelanden nr J 1972:32.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter om antalet i jordbruket sysselsatta personer med uppdelning på produktionsområden och riksområden åren 1951—1968 samt inom storleksgrupper åren 1954—1968.

Tabell 15 Antal arbetstimmar i skogsbruk utförda av brukare, brukares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1971. 1 000-tal timmar
Number of hours worked in forestry by holders, holders' families and hired labour in 1971. Thousands of hours

Storleksgrupp; område	Brukare och maka/make ¹		Övriga familje- medlemmar ²	Lejd arbetskraft ²
	Män	Kvinnor		
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>				
2,1— 5,0	4 615	..	260	418
5,1— 10,0	6 761	..	424	969
10,1— 20,0	6 394	..	580	1 040
20,1— 30,0	3 182	..	442	655
30,1— 50,0	2 359	..	374	1 083
50,1—100,0	1 241	..	309	1 326
Över 100,0	338	..	40	2 943
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	248	..	..	443
» mellanbygder	879	..	84	751
» norra slättbygder	1 118	..	111	639
Svealands slättbygder	2 843	..	409	1 887
Götalands skogsbygder	9 965	174	905	2 531
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 978	..	320	1 000
Nedre Norrland	3 831	..	315	986
Övre Norrland	3 028	..	245	197
<i>Hela riket</i>				
1971	24 890	323	2 429	8 434
Därav personer födda 1904—1955	23 660	318	2 160	..
» » » 1903 o tidigare	1 230	..	269	..
1970	27 792	419	2 981	9 394
Därav personer födda 1903—1954	25 935	416	2 778	..
» » » 1902 o tidigare	1 857	..	203	..
1969	29 908	268	3 143	9 125
Därav personer födda 1902—1953	28 369	267	2 922	..
» » » 1901 o tidigare	1 539	..	221	..

¹ Avser arbete inom den egna bruksenheten. — ² Som »Övriga familjemedlemmar» räknas brukarens föräldrar och hemmavarande barn. Övriga släktingar redovisas som »Lejd arbetskraft».

3.5. Löneförhållandena för lantarbetare

Statistik över lantarbetarnas löner utarbetas årligen av SCB. De i föreliggande redogörelse införda uppgifterna avser i huvudsak år 1971.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Primärmaterialet till undersökningen av lantarbetarnas löner 1971 insamlades från samma urval av brukningsenheter som åren 1967—1970. Dessa brukningsenheter hade genom ett systematiskt urvalsförfarande utvalts bland

Tabell 16 Genomsnittliga timförtjänster samt timförtjänsternas spridning år 1971 för manliga lantarbetare i åldern 18-64 år

Average hourly earnings and the variation in hourly earnings in 1971 for male farm workers in the age group 18-64

m k = med kollektivavtal; u k = utan kollektivavtal

m k = with collective agreement; u k = without collective agreement

Kategori	Timförtjänst, öre				
		Genomsnittlig förtjänst ¹	Undre kvartil ²	Median ²	Övre kvartil ²
<i>Arbetare utan naturaförmåner</i>					
Rättare	m k	1 341	1 236	1 308	1 409
Traktorförare	m k	1 204	1 124	1 186	1 259
	u k	1 154	1 000	1 146	1 279
Ladugårdsförmän	m k	1 569	1 385	1 547	1 692
Djurskötare	m k	1 321	1 198	1 283	1 460
	u k	1 022	833	984	1 105
Specialarbetare	m k	1 284	1 204	1 253	1 336
Övriga lantarbetare	m k	1 131	1 000	1 070	1 181
	u k	1 011	903	1 000	1 139
<i>Arbetare med kost och logi</i>					
Övriga lantarbetare	u k	964	754	1 001	1 093
<i>Samtliga arbetare (oavsett löneform)</i>					
	m k	1 245	1 104	1 194	1 290
	u k	977	860	1 000	1 165
	Totalt	1 169	1 000	1 133	1 246
<i>Arbetare med naturaförmåner</i>					
Rättare	m k	1 361	1 245	1 323	1 416
Traktorförare	m k	1 205	1 128	1 186	1 260
	u k	1 140	1 000	1 138	1 279
Ladugårdsförmän	m k	1 576	1 394	1 549	1 699
Djurskötare	m k	1 313	1 197	1 282	1 460
	u k	816	555	782	1 000
Specialarbetare	m k	1 286	1 204	1 255	1 337
Övriga lantarbetare	m k	1 118	1 000	1 072	1 187
	u k	911	805	1 000	1 138

¹ Se texten. — ² Om arbetare i en viss grupp ordnas i stigande följd efter förtjänstens storlek, är undre kvartilen, medianen och övre kvartilen den förtjänst som uppnås eller överskrids av resp 75, 50 och 25 % av samtliga arbetare i gruppen. Median- och kvartilförtjänsterna avser de *individuella* genomsnittliga timförtjänsterna.

brukningsenheter med mer än 10 hektar åker i dåvarande Riksförbundet Landsbygdens Folks (RLF:s) jordbruksregister. I följande tabell redovisas uppgiftsmaterialets omfattning vid det senaste undersökningstillfället.

Storleksgrupp (hektar åker)	Urvals- kvot	Antal till- skrivna bruknings- enheter	Svarsbort- fall (procent)
10,1—20,0	1/87	456	12,3
20,1—50,0	1/35	797	14,2
Över 50,0	1/4	1 890	18,0
Summa		3 143	16,2

Lejd arbetskraft anlitas under året vid 1 093 av de brukningsenheter för vilka uppgift inkom. Totalt redovisades för dessa brukningsenheter cirka 3 600 arbetare.

Blankett, definitioner m m

Liksom tidigare begärs uppgifter om arbetstid och löner för ledda arbetare (exkl brukarens familjemedlemmar). Endast lantarbetare redovisas. Sålunda redovisas inte befallningsmän, inspektorer m fl, skogsarbetare, trädgårdsarbetare och arbetare vid maskinstationer. Av lantarbetare utfört skogsarbete medräknas endast om det utförts mot samma tidlön som jordbruksarbetet. Beträffande den använda yrkesgrupperingen, som framgår av förspalten i tab 16, kan nämnas att till gruppen "specialarbetare" räknas maskinskötare, lastbilsförare, smeder och reparatörer. Gruppen "övriga lantarbetare" består av arbetare för vilka inte någon särskild yrkesspecialitet uppgivits.

Särskilda uppgifter inhämtas om hur den kontanta lönen för ackordsarbete fördelar sig på olika slag av dylikt arbete. "Fria naturprodukter" — t ex mjölk eller bränsle — värderas av uppgiftslämnaren enligt gällande

marknadpriser. För fritt logi, fri bostad, fri kost och fri tvätt anges under vilken tidsperiod respektive förmån åtnjuts samt förmånens omfattning.

Blanketterna utsänds direkt till de berörda brukarna, medan insamlingen sker under medverkan av lantbruksnämnden i respektive län enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 25 maj 1967 (nr 418) om uppgifter till lantarbetarstatistiken.

Resultatberäkning

Användbara blanketter inkom från 2 633 brukningsenheter. Beräkningarna av de i tabellerna redovisade uppgifterna har gjorts med användande av uppräknade primäruppgifter. Dessa erhålls för varje storleksgrupp genom att primäruppgifterna multipliceras med en faktor som utgörs av kvoten mellan hela antalet brukningsenheter (enligt 1966 års jordbruksräkning) inom storleksgruppen och antalet brukningsenheter från vilka svar erhålls.

Den *genomsnittliga timförtjänsten* för olika grupper framräknas på så sätt att den sammanlagda lönesumman för samtliga arbetare inom respektive grupp divideras med det antal arbetstimmar som dessa arbetare utfört mot tidlön. Den *individuella genomsnittliga timförtjänsten* definieras som kvoten mellan en arbetares lönesumma och det antal arbetstimmar han utfört mot tidlön. Den *genomsnittliga årsförtjänsten* erhålls genom att dividera summan av arbetarnas förtjänster under året med antalet arbetare; vid dessa beräkningar medtas dock endast arbetare med minst 230 arbetsdagar under året hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna. Vid beräkningarna av årsförtjänsten medtas lön för ackordsarbete i lönesummorna men inte vid timförtjänstberäkningarna.

Vid bearbetningen av materialet värderas numera förmånen av fritt logi och fri bostad enligt de värden som fastställts av riksskatteverket till ledning vid taxeringen.

Resultat

Vissa huvudresultat för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år från undersökningen avseende 1971 redovisas i tab 16—19.

I tab 16 lämnas uppgifter om timförtjänsternas genomsnittliga storlek samt om timförtjänsternas spridning. Tab 17 innehåller uppgifter om tim- och årsförtjänsterna inom olika storleksgrupper av jordbruk. I tab 18 redovisas timförtjänsternas sammansättning.

Tab 19 slutligen visar de beräknade genomsnittliga förtjänsterna för vissa grupper av lantarbetare under perioden 1967—1971.

Av tabelluppgifterna framgår bl a att den genomsnittliga timförtjänsten för män steg med 9 % från 1970 till 1971. Vidare noteras att den genomsnittliga timförtjänsten 1971 inom gruppen "övriga lantarbetare utan naturaförmåner" var 12 % högre på brukningsenheter där kollektivavtal tillämpades än på övriga brukningsenheter.

Tabell 17 Tim- och årsförtjänsternas spridning år 1971 för manliga lantarbetare i åldern 18—64 år på brukningsenheter av olika storlek

The variation in hourly and annual earnings in 1971 for male farm workers in the age group 18—64 on holdings of different size

m k = med kollektivavtal; u k = utan kollektivavtal

m k = with collective agreement; u k = without collective agreement

Storleksgrupp (hektar åker); kategori		Timförtjänst, öre			Årsförtjänst, kr		
		Undre kvartil ¹	Median ¹	Övre kvartil ¹	Undre kvartil ¹	Median ¹	Övre kvartil ¹
10,1—20,0 hektar							
Samtliga arbetare (oavsett yrke)	u k	901	1 000	1 150	..	..	..
	Totalt	931	1 000	1 146	..	..	..
Övriga lantarbetare	u k	902	1 000	1 191	..	..	..
20,1—50,0 hektar							
Samtliga arbetare (oavsett yrke)	m k	1 028	1 142	1 248	..	..	..
	u k	758	1 000	1 128	..	..	..
	Totalt	797	1 000	1 170	..	..	..
Övriga lantarbetare	u k	797	1 000	1 107	..	..	..
Över 50,0 hektar							
Samtliga arbetare (oavsett yrke)	m k	1 117	1 204	1 306	23 770	26 030	29 630
	u k	955	1 077	1 226	18 000	23 160	26 050
	Totalt	1 090	1 192	1 295	23 440	25 770	29 130
Rättare	m k	1 245	1 323	1 416	26 900	28 950	31 540
Traktorförare	m k	1 127	1 188	1 257	23 090	24 710	26 510
	u k	1 002	1 144	1 271	21 530	23 830	26 890
Ladugårdsförmän	m k	1 394	1 549	1 699	30 540	33 810	36 600
Djurskötare	m k	1 197	1 282	1 460	25 610	28 310	31 710
	u k	825	1 081	1 376	..	..	..
Specialarbetare	m k	1 204	1 255	1 337	24 380	26 170	28 730
Övriga lantarbetare	m k	999	1 090	1 200	21 820	23 860	26 340
	u k	884	1 000	1 141	15 390	21 210	23 990

¹ Se not 2 till tab 16.

Tabell 18 Timförtjänsternas sammansättning år 1971 för manliga lantarbetare i åldern 18-64 år (oavsett löneform)

Composition of hourly earnings in 1971 for male farm workers in the age group 18-64

m k = med kollektivavtal; u k = utan kollektivavtal

m k = with collective agreement; u k = without collective agreement

Kategori		Total genom- snittlig timför- tjänst ¹ , öre	Därav (öre)				
			Kontant tidlön ² (exkl över- tidstillägg)	Övertids- tillägg	Semester- lön och semester- ersättning	Provisio- ner och övriga kontanta ersätt- ningar	Naturaför- månar
Rättare	m k	1 361	1 196	49	80	23	14
Traktorförare	m k	1 205	1 086	28	82	7	2
	u k	1 140	1 058	8	60	2	11
Ladugårdsförmän	m k	1 576	1 338	16	108	107	7
Djurskötare	m k	1 313	1 148	21	92	46	7
	u k	816	704	1	29	—	81
Specialarbetare	m k	1 286	1 161	26	86	12	1
Övriga lantarbetare	m k	1 118	1 011	18	71	5	12
	u k	911	790	1	23	1	97

¹ Se texten. — ² Här ingår grundlön, ackordskompensation vid ersättartjänstgöring på sön- och helgdagar, vid förberedelse- och avslutningsarbete samt vid annat övertidsarbete, tillägg för obekvämt arbetstid och månads-
tillägg för skolad rättare, reparatör eller skolad djurskötare i förmansställning.

Tabell 19 Genomsnittliga tim- och årsförtjänster åren 1967-1971 för manliga lantarbetare i åldern 18-64 år

Average hourly and annual earnings 1967-1971 for male farm workers in the age group 18-64

m k = med kollektivavtal; u k = utan kollektivavtal

m k = with collective agreement; u k = without collective agreement

År	Samtliga yrkes- grupper (oavsett löneform och kollektivavtal)	Traktorförare utan naturaför- månar, m k	Djurskötare utan naturaför- månar, m k	Övriga lant- arbetare utan naturaförmånar, u k	Övriga lant- arbetare med kost och logi, u k
<i>Timförtjänster, öre</i>					
1971	1 169	1 204	1 321	1 011	839
1970	1 071	1 119	1 214	902	810
1969	977	1 006	1 089	830	695
1968	896	931	1 027	756	640
1967	827	867	945	723	493
<i>Årsförtjänster, kronor</i>					
1971	24 260	24 910	28 920	..	..
1970	22 820	23 720	27 320	..	..
1969	20 620	21 100	24 240	..	..
1968	19 300	20 110	23 080	..	..
1967	17 790	18 830	21 490	..	..

Övrig publicering

Uppgifter om lantarbetarnas löner år 1971 återfinns i Statistiska meddelanden Am 1973: 1 samt i Löner 1971, Del 2 (SOS).

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 19 fr o m år 1946.

3.6. Sysselsättningen inom enskilt skogsbruk

SCB har vid fyra tillfällen varje år, i februari, maj, augusti och november, utfört undersökningar rörande sysselsättningen inom det enskilda skogsbruket. Vid undersökningarna har

Tabell 20 Sysselsättningen inom enskilt skogsbruk under vissa veckor åren 1968-1972

Employment in private forestry during some specified weeks 1968-1972

År; vecka	Antal dagsverken, i 1 000-tal, utförda av								Summa dagsverken, i 1 000-tal			
	Lejd arbetskraft				Skogsägarna och deras familjemedlemmar				Södra Sve-rige ¹	Meller-sta Sve-rige ²	Norra Sve-Sverige	Hela riket
	Södra Sve-rige ¹	Meller-sta Sve-rige ²	Norra Sve-Sverige	Hela riket	Södra Sve-rige ¹	Meller-sta Sve-rige ²	Norra Sve-Sverige	Hela riket				
1972												
13—18 nov	28	24	22	74	58	33	39	130	86	57	61	204
7—12 aug	24	13	9	46	27	8	21	56	51	21	30	102
15—20 maj	36	23	19	77	36	16	28	81	72	39	47	158
7—12 febr	38	28	20	86	64	35	37	137	102	63	57	223
1971												
8—13 nov	35	23	19	77	37	21	46	104	72	44	65	181
9—14 aug	25	21	10	55	30	10	22	63	55	31	32	118
10—15 maj	45	29	22	96	40	16	32	88	85	45	54	184
8—13 febr	65	42	24	131	111	73	58	242	176	115	82	373
1970												
9—14 nov	47	32	20	99	59	26	42	127	106	58	62	226
10—15 aug	34	27	11	72	49	19	25	94	83	46	36	166
11—16 maj	59	33	23	115	52	27	31	110	111	60	54	225
9—14 febr	35	36	25	97	88	50	41	178	123	86	66	275
1969												
10—15 nov	63	44	18	125	121	49	54	224	184	93	72	349
11—16 aug	19	18	11	48	32	14	22	68	51	32	33	115
5—19 maj	52	22	12	87	59	23	36	118	111	45	48	204
10—15 febr	48	30	21	98	71	31	29	131	119	61	50	230
1968												
11—16 nov	51	35	26	113	71	30	50	151	122	65	76	263
12—17 aug	28	20	20	68	42	15	31	88	70	35	51	156
13—18 maj	55	28	21	103	58	23	38	119	113	51	59	223
12—17 febr	62	38	25	125	82	40	45	167	144	78	70	292

¹ Omfattar Götalands södra slättbygder, Götalands mellanbygder, Götalands skogsbygder samt Götalands norra slättbygder. — ² Omfattar Svealands slättbygder samt Svealands skogsbygder.

uppgifter inhämtats från ett urval av skogsägare. Dessa undersökningar har upphört från utgången av år 1972. Arbetskraften och arbetsinsatsen inom hela det svenska skogsbruket kommer i fortsättningen att belysas genom årliga undersökningar. Resultat avseende 1972 kommer att föreligga under sensvåren 1973.

I föreliggande avsnitt redovisas resultat från den hittillsvarande kvartalsundersökningen.

Undersökningarnas genomförande

I det ursprungliga urvalet (uttaget år 1957), ingick sammanlagt 6 010 brukningsenheter, motsvarande $\frac{1}{3}$ av de i RLF-registret medtagna enheterna, med minst 25 hektar skogsmark i norra Sverige eller med minst 10 hektar skogsmark i mellersta och södra Sverige. Av de ursprungligen uttagna brukningsenhetererna har ett stort antal enheter på grund av olika förändringar, tex sammanslagning med andra brukningsenheter eller uppdelning på flera enheter, borttagits ur undersökningsurvalet. För åren 1968—1972 har totalantalet uppgiftslämnare vid undersökningarna varierat mellan 4 561 och 5 386.

På särskilda blanketter, vilka utsänds direkt till uppgiftslämnarna, skall vid varje undersökningstillfälle uppgifter lämnas om sysselsättningen i skogsarbete för gårdens räkning under en viss angiven vecka. Uppgifterna skall avse antalet dagsverken som utförts på gårdens skogsareal beträffande leverans- och husbehovsvirke samt skogsvård och andra skogsarbeten. Som ett dagsverke räknas 6 à 8 timmars arbetsdag. Skilda uppgifter anges för å ena sidan skogsägaren och dennes familjemedlemmar över 15 år, och å andra sidan fast och tillfälligt lejd arbetskraft.

Vid bearbetningen multipliceras de redovisade uppgifterna om antalet dagsverken med talet 28, dvs med inverterade värdet av den ursprungliga urvalskvoten.

Resultat

I tab 20 redovisas resultat från undersökningarna för åren 1968—1972. Av uppgifterna framgår bl a att antalet dagsverken, som utförts under respektive mätveckor, varierar starkt under året.

Antalet dagsverken var lägst i augusti under samtliga år och högst i februari alla år utom 1969, då det högsta antalet redovisades i november.

Övrig publicering

Uppgifter från 1972 års undersökningar i februari, maj, augusti och november finns publicerade i Statistiska meddelanden Am 1972:19, 37, 52 och 1973:3.

3.7. Lantbrukarnas sysselsättning utanför brukningsenheten

Som komplement till den officiella statistiken har Jordbrukets utredningsinstitut under åren 1961 och 1966 utfört struktur- och befolkningsutredningar och år 1971 en undersökning om lantbrukarnas sysselsättning och planering.

Undersökningen 1971 grundades på ett helt nytt urval och hade delvis ett annat syfte än de tidigare undersökningarna, eftersom lantbrukets strukturutveckling och sysselsättningsförhållanden numera belyses genom SCBs statistik (se s 38 och s 63). Tyngdpunkten i 1971 års undersökning lades därför på sysselsättningen utanför gården. Vidare ingick en studie av jordbrukarnas åsikter om utvecklingen i olika produktionsgrenar.

För att få uppgifter om jordbrukarnas arbetsinsatser i olika verksamhetsgrenar, beställdes från SCB en specialbearbetning av jordbruksinventeringen i mars 1972.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Undersökningens population omfattade brukningsenheter med mer än 2 hektar åker enligt SCBs lantbruksregister. Urvalet stratifierades efter område, produktionsstorlek och produktionsinriktning. Genom kombination av två områden — Norrland resp övriga Sverige — med tre produktionsstorlekar (mätta efter antal av vissa husdjur) bildades sex strata. Inom dessa gjordes en indelning efter produktionsinriktning (kor, nötkreatur exkl kor, svin exkl sugor och galtar). Olika urvalskvoter tillämpades för vart och ett av de sex strata.

Det sålunda erhållna stickprovet omfattade 5 861 brukningsenheter.

Insamling, granskning och bearbetning

Jordbrukets utredningsinstitut sände ut uppgiftsblanketter per post till samtliga i urvalet ingående brukningsenheter i slutet av december 1971. Svar inkom från 5 330 enheter. Eftersom 144 enheter visade sig ha upphört mellan juni 1970 och undersökningstillfället, blev den direkta svarsprocenten 91. Genom att en speciell bortfallskorrigerings utfördes, varvid uppgifter inhämtades från ett urval brukare, som ej svarat, i södra och mellersta Sverige, kan den verkliga svarsprocenten anges till 95 för hela riket och 97 för södra och mellersta Sverige.

De inkomna uppgiftsblanketterna gjordes till föremål för en omfattande manuell och maskinell granskning. Upptäckta fel kunde i

Tabell 21 Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten åren 1961, 1966 och 1971. Hela riket

Holders' work outside their holdings in 1961, 1966 and 1971. Whole of Sweden

År	Antal dagsverken				Samtliga
	0	1 – 50	51 – 150	Över 150	
<i>Antal brukare¹</i>					
1971	77 800	21 600	15 300	33 000	149 100 ²
1966	117 800	10 700	23 200	26 800	178 500
1961	152 400	15 700	26 900	29 100	224 100
<i>Procentuell fördelning</i>					
1971	52	15	10	22	100 ²
1966	66	6	13	15	100
1961	68	7	12	13	100

¹ Åren 1961 och 1966 avses samtliga brukare medan för år 1971 avses endast en brukare per brukningsenhet. — ² Inkl »ej svar».

Tabell 22 Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter brukarnas ålder. Procent
 Holders' employment outside their holdings distributed by age of holder in 1971. Per cent

Brukarens ålder	Antal dagsverken						Summa	Antal brukare
	0	1—10	11—50	51—150	Över 150	Ej svar		
Under 40	29	10	15	14	31	1	100	23 355
40—49	38	6	10	12	33	1	100	35 614
50—59	50	6	8	12	23	1	100	42 378
60—66	68	4	8	9	10	1	100	25 878
Över 66	92	2	2	1	2	1	100	19 108
Ej svar	40	1	3	8	33	15	100	2 761
Samtliga	52	6	9	10	22	1	100	149 094

vissa fall rättas med hjälp av andra uppgifter på blanketten. I övriga fall togs kontakt med lantbrukarna per brev eller telefon.

Resultat

I *tab 21* redovisas hur lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten förändrats från början av 1960-talet. En kraftig ökning av detta arbetes relativa betydelse har ägt rum under perioden och då i synnerhet under den senaste femårsperioden.

Tab 22 visar omfattningen av brukarnas arbete utanför brukningsenheten i olika åldersklasser. I undersökningen 1971 har an-

vänts följande benämningar på brukarna efter deras arbetsinsats utanför gården:

	Antal dagsverken utanför brukningsenheten
Heltidsarbetare	0—10
Deltidsarbetare	11—150
Korttidsarbetare	Minst 151

Av *tab 23* framgår att det är småbrukare (under 67 år), som har det mest omfattande utomgårdsarbetet samt att brukare utan mjölkkor i relativt stor utsträckning är korttidsbrukare.

I *tab 24* redovisas resultat från specialbearbetningen av jordbruksinventeringens uppgifter. För närmare information om defini-

Tabell 23 Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter åkerarealens storlek resp antalet nötkreatur. Procent
Holders' employment outside their holdings in 1971 distributed by size of arable land and number of cattle. Per cent

Avser endast brukare under 67 år
 Distribution refers to holders under 67 years of age

Storleksgrupp; antal nötkreatur	Antal dagsverken						Summa	Antal brukare
	0	1 – 10	11 – 50	51 – 150	Över 150	Ej svar		
<i>Storleksgrupp; hektar åker</i>								
2 – 10	34	3	7	14	41	1	100	53 292
11 – 20	50	7	13	10	19	1	100	34 194
21 – 50	59	9	11	11	10	0	100	29 407
Över 50	63	13	14	7	3	0	100	10 332
Samtliga	46	6	10	12	25	1	100	127 225
<i>Antal nötkreatur</i>								
Utan nöt	30	5	8	13	43	1	100	41 182
Endast slaktnöt	37	5	10	13	34	1	100	15 201
Antal mjölkkor								
1 – 9	53	6	10	12	18	1	100	45 474
10 – 24	66	11	13	8	2	0	100	22 258
Över 24	74	8	10	5	3	—	100	3 110
Samtliga	46	6	10	12	25	1	100	127 225

tioner m m i jordbruksinventeringen se s 63
 Av tabellen framgår att arbete i annan verksamhet har stor omfattning för brukare på de mindre brukningsenheterna.

Övrig publicering

Huvudresultaten från undersökningen 1971 har av Jordbrukets utredningsinstitut publicerats i institutets meddelandeserie nr 3—72,

4—72 och 5—72. Rapporterna innehåller tabellredovisning jämte vissa tolkningar och förklaringar av erhållna resultat.

Lantbrukarnas sysselsättning utanför gården samt en specialbearbetning av SCBs sysselsättningsuppgifter från jordbruksinventeringen redovisas i det första meddelandet. Det andra meddelandet belyser lantbrukarnas attityder till utomgårdsarbetet och det tredje lantbrukarnas åsikter om utvecklingen i olika produktionsgrenar.

Tabell 24 Jordbrukarnas totala arbetsinsats¹ fördelad på olika verksamhetsgrenar år 1971. Procent

Holders' total work in different activities in 1971. Per cent

Avser brukare under 67 år

Figures refer to holders under 67 years of age

Storleksgrupp; hektar åker	Inom brukningsenheten		Utanför brukningsenheten		I annan verksamhet	Totalt
	Jordbruk	Skogsbruk	Jordbruk	Skogsbruk		
2,1 – 5,0	41	10	1	5	42	100
5,1 – 10,0	64	10	1	4	21	100
10,1 – 20,0	80	7	1	2	10	100
20,1 – 30,0	85	7	1	1	6	100
30,1 – 50,0	90	5	0	1	4	100
Över 50,0	91	5	0	1	3	100
Samtliga	75	8	1	2	14	100

¹ Enligt jordbruksinventeringen i mars 1972.

4. Fastigheter och byggnader

Real estates and buildings

4.1. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden

Uppgifter om taxeringsutfallet publiceras årligen av SCB. Vart femte år äger numera allmän fastighetstaxering rum — den senaste år 1970 — och däremellan verkställs särskild fastighetstaxering.

I föreliggande avsnitt redovisas vissa data rörande jordbruksfastigheternas taxeringsvärden enligt 1972 års särskilda fastighetstaxering. Som underlag för denna statistikproduktion har använts kopior av de magnetband på vilka länsstyrelserna förvarar uppgifter från fastighetslängderna. Dessutom redovisas jordbruksfastigheternas hektarvärden ur en bearbetning av den allmänna fastighetstaxeringen år 1970.

Resultat från taxeringsstatistiken finns även intagna i kapitlet "Jordbruksekonomiska uppgifter" (s 241).

Undersökningens genomförande

Särskild fastighetstaxering sker för varje fastighet de år då allmän fastighetstaxering inte äger rum. Därvid tas närmast föregående års värde upp oförändrat om inte nytt taxeringsvärde skall åsättas. De vanligaste orsakerna till förändring är nytaxering vid avstyckning eller sammanslagning av taxeringsenheter samt omtaxering av fastighet, vars värde ändrats med minst 20 % genom ny-, till- eller ombyggnad.

Särskild fastighetstaxering skall ske efter det allmänna prisläge och de uppskattnings-

grunder i övrigt som tillämpats vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering.

För jordbruksfastigheter skulle således vid 1970 års allmänna fastighetstaxering eftersträvas en taxeringsvärdenivå, som för varje taxeringsenhet utgjorde 75 % av det allmänna saluvärde som genomsnittligt gällde under 1968.

Det totala taxeringsvärdet uppdelades vid 1970 års taxering i fem delvärden (jordbruksvärde, skogsbruksvärde, övrig marks värde, värde av särskilda tillgångar och exploateringsvärde). Vid föregående taxeringar skedde en uppdelning i tre delvärden. I tablån nedan redovisas sambandet mellan uppdelningen vid de två senaste allmänna fastighetstaxeringarna.

1965 års taxering	1970 (och 1972) års taxering
jordbruksvärde	jordbruksvärde + övrig marks värde + värde på särskilda tillgångar + skogsmarksvärde
skogsvärde	skogbruksvärde ./ skogsmarksvärde
tomt- och industrivärde	exploateringsvärde (Begreppet exploateringsvärde har en vidare innebörd än begreppet tomt- och industrivärde.)

En ungefärlig jämförelse mellan vissa resultat av 1965 års allmänna fastighetstaxering och motsvarande värden för jordbruksfastigheter åren 1970 och 1972 ger nedanstående tablå. Uppgifter för hela riket åren 1970 och 1972 har omräknats enligt 1965 års definitioner (milj kr).

	1965	1970	1972
Jordbruksvärde	16 428	20 923	20 874
Skogsvärde	9 563	11 575	11 642
Tomt- och industrivärde	434	756	701
Totalt taxeringsvärde	26 425	33 254	33 216

Tabell 25 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden och antal taxeringsenheter enligt fastighetstaxeringen år 1972. 1 000-tal kronor

Assessed values of agricultural real estates and number of assessed units according to the assessment of real estate in 1972. Thousands of Swedish kronor

Område	Jordbruks- värde	Därv åkervärde	Skogs- bruks- värde	Därv skogs- marks- värde	Övrig marks värde	Värde av särskilda tillgångar	Exploa- terings- värde	Totalt taxerings- värde	Antal taxerings- enheter
<i>Län</i>									
Stockholms	489 681	431 922	234 678	29 063	5 856	147 767	180 125	1 058 106	5 127
Uppsala	679 370	634 869	374 434	47 114	1 277	45 034	32 847	1 132 962	7 654
Södermanlands	621 277	550 913	341 703	48 334	2 700	44 510	27 413	1 037 603	5 881
Östergötlands	1 295 959	1 219 177	791 348	108 238	2 584	41 815	31 814	2 163 520	11 071
Jönköpings	639 441	554 545	984 387	145 884	2 695	30 012	20 021	1 676 556	16 411
Kronobergs	513 586	458 276	794 770	124 730	3 904	19 990	6 041	1 338 291	13 956
Kalmar	760 104	664 083	949 336	140 307	4 490	30 735	11 598	1 756 262	13 117
Gotlands	299 832	280 321	34 829	3 274	902	3 741	1 880	341 183	6 258
Blekinge	329 895	300 076	214 888	49 973	601	7 881	6 512	559 777	5 812
Kristianstads	1 536 835	1 390 395	294 788	78 375	1 952	31 861	21 093	1 886 529	17 738
Malmöhus	3 300 940	3 123 941	59 776	22 104	4 707	30 855	73 531	3 469 810	16 976
Hallands	907 173	861 436	225 825	55 237	2 949	15 255	22 744	1 173 946	11 053
Göteborgs o Bohus	496 307	456 958	126 018	26 504	3 442	10 706	131 624	768 098	9 620
Älvsborgs	918 301	850 251	780 168	124 161	2 726	28 195	28 661	1 758 050	23 220
Skaraborgs	1 487 666	1 399 162	482 377	77 385	1 490	16 475	15 031	2 003 039	19 140
Värmlands	632 026	572 209	1 218 707	144 713	4 820	19 995	7 056	1 882 604	23 625
Örebro	530 606	487 764	618 710	73 219	2 067	32 363	33 791	1 217 537	9 472
Västmanlands	525 837	489 390	407 715	47 138	2 223	23 745	16 568	976 089	5 905
Kopparbergs	593 048	530 639	1 074 178	59 504	2 916	17 646	4 532	1 692 320	33 963
Gävleborgs	370 572	318 938	868 685	49 261	1 830	29 430	5 284	1 275 800	14 862
Västernorrlands	365 290	326 495	771 318	32 192	3 513	11 164	6 657	1 157 942	19 384
Jämtlands	313 499	294 526	375 917	9 732	3 517	92 956	5 077	790 967	16 279
Västerbottens	533 163	494 795	649 219	21 647	2 892	16 855	5 927	1 208 056	24 872
Norrbottnens	359 682	336 281	501 649	15 612	6 074	19 295	4 708	891 409	19 015
<i>Hela riket</i>									
1972	18 500 090	17 027 362	13 175 423	1 533 701	72 127	768 281	700 535	33 216 456	350 411
1971	18 539 146	17 064 349	13 068 063	1 529 525	70 607	768 923	714 373	33 161 108	351 158
1970	18 588 406	17 104 620	13 105 599	1 531 056	73 217	730 276	756 015	33 253 513	351 268

Tabell 26 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden fördelade efter ägarekategori enligt fastighetstaxeringen år 1972. 1 000-tal kronor

Assessed values of agricultural real estates by owner category according to the assessment of real estate in 1972. Thousands of Swedish kronor

Område	Fysisk person	Juridisk person						Ägare okänd	Samtliga ägarekategorier
		Staten	Borgerlig kommun	Kyrkan	Dödsbo	Svenskt aktiebolag	Annan juridisk person		
<i>Län</i>									
Stockholms	505 012	60 542	169 742	28 462	57 796	106 784	129 767	—	1 058 106
Uppsala	681 638	56 277	39 728	34 868	59 365	189 691	71 396	1	1 132 962
Södermanlands	752 279	63 389	50 897	28 540	57 596	53 656	31 246	—	1 037 603
Östergötlands	1 537 712	131 773	93 092	65 963	83 530	157 235	94 216	—	2 163 520
Jönköpings	1 293 368	83 917	50 394	54 277	116 909	60 302	17 389	—	1 676 556
Kronobergs	1 022 865	51 907	26 175	42 711	79 187	105 799	9 646	—	1 338 291
Kalmar	1 330 470	146 771	43 704	37 707	83 336	91 564	22 712	—	1 756 262
Gotlands	303 768	4 535	2 520	7 681	16 020	5 682	978	—	341 183
Blekinge	482 583	10 860	21 872	7 571	19 859	15 678	1 354	—	559 777
Kristianstads	1 603 443	71 061	47 526	46 146	61 162	38 298	18 858	36	1 886 529
Malmöhus	2 616 883	124 565	238 067	178 667	112 524	142 339	56 765	—	3 469 810
Hallands	968 504	31 415	39 386	31 723	75 632	19 416	7 869	1	1 173 946
Göteborgs o Bohus	539 765	16 365	107 707	14 113	47 516	31 190	11 442	—	768 098
Älvsborgs	1 386 200	58 385	55 996	37 169	111 254	77 723	31 313	11	1 758 050
Skaraborgs	1 583 238	110 676	34 416	79 735	95 912	62 293	36 769	1	2 003 039
Värmlands	1 102 623	39 366	30 557	42 394	139 431	516 977	11 234	22	1 882 604
Örebro	696 515	155 153	47 146	18 515	55 658	207 491	37 056	4	1 217 537
Västmanlands	559 471	122 578	48 071	25 998	42 165	141 278	36 529	—	976 089
Kopparbergs	838 417	108 227	19 795	12 769	158 254	490 630	64 171	58	1 692 320
Gävleborgs	653 267	56 898	18 565	20 312	53 583	453 687	19 487	—	1 275 800
Västernorrlands	554 634	61 479	15 290	20 892	63 119	429 878	12 651	—	1 157 942
Jämtlands	418 233	57 550	8 487	11 334	49 124	242 237	4 003	—	790 967
Västerbottens	743 715	187 186	12 827	5 859	49 634	197 825	11 009	—	1 208 056
Norrbottens	457 607	245 363	7 758	3 039	44 117	88 836	44 690	—	891 409
<i>Hela riket</i>									
1972	22 632 208	2 056 236	1 229 717	856 443	1 732 681	3 926 488	782 549	134	33 216 456
1971	22 810 700	2 005 568	1 212 727	857 163	1 660 235	3 853 240	761 417	59	33 161 108
1970	22 835 232	1 996 071	1 205 894	864 899	1 784 837	3 862 451	702 352	1 777	33 253 513

Tabell 27 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden i kronor per hektar åker resp skog samt antal taxeringsenheter enligt den allmänna fastighetstaxeringen år 1970

Assessed values of agricultural real estates in Swedish kronor per hectare and number of assessed units according to the general assessment of real estate in 1970

Område; storleksgrupp	Antal taxeringsenheter	Jordbruksvärde	Därvåkervärde	Skogsbruksvärde	Därvåskogsmarksvärde
<i>Län</i>					
Stockholms	6 424	4 605	4 189	841	106
Uppsala	5 823	4 284	4 049	979	121
Södermanlands	6 037	4 319	3 930	1 031	148
Östergötlands	10 726	5 921	5 620	1 372	191
Jönköpings	16 649	5 923	5 180	1 490	221
Kronobergs	14 102	7 043	6 378	1 439	226
Kalmar	13 242	5 216	4 645	1 301	192
Gotlands	6 336	3 583	3 383	265	25
Blekinge	5 850	7 509	6 938	1 166	272
Kristianstads	18 198	8 109	7 487	1 111	296
Malmöhus	16 625	10 680	10 240	846	312
Hallands	11 046	7 013	6 717	1 043	262
Göteborgs o Bohus	9 475	6 325	5 869	786	165
Älvsborgs	23 642	5 146	4 809	1 187	191
Skaraborgs	19 164	5 234	4 953	1 477	238
Värmlands	23 855	4 267	3 898	944	113
Örebro	9 523	4 201	3 947	1 079	130
Västmanlands	6 392	4 022	3 776	1 092	128
Kopparbergs	33 538	6 480	5 891	545	32
Gävleborgs	14 882	4 154	3 617	606	35
Västernorrlands	19 483	4 521	4 182	372	16
Jämtlands	16 302	5 349	5 076	148	4
Västerbottens	24 769	4 588	4 285	204	7
Norrbottnens	19 073	4 919	4 687	113	4
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>					
0	78 717	—	—	—	—
1	23 371	15 191	13 443	—	—
2	30 388	10 173	9 040	—	—
3— 5	72 132	6 947	6 233	—	—
6— 10	65 435	5 496	5 011	—	—
11— 20	46 541	5 253	4 914	—	—
21— 30	16 338	5 562	5 286	—	—
31— 50	11 190	5 783	5 536	—	—
51—100	5 175	5 593	5 335	—	—
Över 100	1 869	5 967	5 634	—	—
<i>Storleksgrupp, hektar skog</i>					
0	57 437	—	—	—	—
1— 5	48 057	—	—	754	156
6— 25	118 695	—	—	830	135
26— 50	60 234	—	—	837	121
51—100	39 507	—	—	740	98
101—200	17 909	—	—	609	73
201—400	6 021	—	—	596	73
Över 400	3 296	—	—	435	39
<i>Hela riket</i>	351 156	5 853	5 459	571	68

Resultat

I *tab 25* redovisas de vid 1972 års särskilda fastighetstaxering åsatta värdena fördelade på delvärden. Av det totala värdet för skattepliktiga jordbruksfastigheter år 1972 utgjorde (enligt 1970 års definition) jordbruksvärdet 56 % och skogsbruksvärdet 40 %.

Av *tab 26*, där taxeringsvärdena redovisas fördelade efter ägarkategori, framgår att 22 632 milj kr eller 68 % belöpte sig på fysiska personer.

I *tab 27* redovisas jordbruksfastigheternas taxeringsvärden per hektar åker resp skog på län och olika storleksgrupper år 1970. Av tabellen framgår att södra Sverige har de högsta jordbruksvärdena och Gotland samt norra Sverige de lägsta skogsbruksvärdena per hektar. De högsta jordbruksvärdena per hektar återfinns i de minsta storleksgrupperna, medan värdena för storleksgrupper över 5 hektar är tämligen lika.

Övrig publicering

Resultaten från den allmänna fastighetstaxeringen 1970 redovisas i Allmän fastighetstaxering 1970 (SOS), Del 1. Uppgifter om jordbruksfastigheternas hektarvärden kommer att publiceras i Del 2. Uppgifter om taxeringsutfallet vid de särskilda fastighetstaxeringarna redovisas i Taxeringsutfallet (SOS) och för 1972 i Statistiska meddelanden N 1972:68.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 återfinns en sammanfattning av efterkrigstidens allmänna fastighetstaxeringar samt uppgifter om de särskilda taxeringarna under slutet av 1960-talet.

4.2. Jordbruksfastigheternas priser

SCB upprättar årligen statistik över priser på jordbruksfastigheter. Resultaten ligger bl a till grund för förslag till ändringar av taxeringsvärdena vid den allmänna fastighetstaxeringen.

En omläggning av undersökningen gjordes år 1970. Systemet för uppgiftsinsamlingen ändrades och en övergång skedde från subjektiva till objektiva kriterier vid bedömningen av vilka köp, som skulle betraktas som representativa. Övergången från manuella till maskinella bedömningsrutiner kan i viss mån ha påverkat antalet köp, som medtas i statistiken, varför uppgifterna från 1970 inte är helt jämförbara med uppgifter för tidigare år.

Undersökningens genomförande

Statistiken grundar sig på lagfartsunderrättelser från inskrivningsdomarna, vilka kompletteras med uppgifter från fastighetslängderna om taxeringsvärde, areal, församling m m. Statistiken omfattar i princip frivilliga köp av fastigheter taxerade som jordbruksfastighet. För att ett köp skall medtas i statistiken erfordras dock att a) fastighetens taxeringsvärde överstiger 5 000 kronor, b) lagfart söktes inom sex månader från köpekontraktets datum, c) köpet inte avsevärt avviker från prisbildningen på normala, självständiga jordbruksfastigheter. Förvärv på exekutiv auktion, genom inlösen, expropriation eller annat s k extinktivt fång, ingår enligt anvisningarna ej i redovisningen. Även vissa frivilliga köp, vilka inte kan anses representativa för prisbildningen på den allmänna fastighetsmarknaden, lämnas utanför statistiken. Hit hör exempelvis de s k slätköpen. Särskild statistik över priserna på slätköp av jordbruksfastigheter redovisas från 1970.

Resultat

I *tab 28* redovisas antalet under 1970 och 1971 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, den totala köpeskillingen och det sammanlagda taxeringsvärdet för dessa samt den s k köpeskillingskoefficienten inom län och produktionsområden. Köpeskillingskoefficienten anges som kvoten mellan köpeskillingen och

**Tabell 28 Köpeskillingar och taxeringsvärden för åren
1970 och 1971 frivilligt försålda jordbruksfastigheter**

Market prices and assessed values of agricultural real estates
voluntarily sold in 1970 and 1971

Område	Antal köp		Köpeskillings, 1 000-tal kr		Taxeringsvärde, 1 000-tal kr		Köpeskillingskoefficient ¹			
	1970	1971	1970	1971	1970	1971	Vägd		Ovägd	
							1970	1971	1970	1971
<i>Län</i>										
Stockholms	36	18	6 158,7	4 318,0	4 113,6	2 493,5	1,50	1,73	1,73	1,59
Uppsala	45	44	5 468,1	6 146,2	4 118,8	3 944,5	1,33	1,56	1,57	1,60
Södermanlands	50	54	8 013,0	8 269,5	5 850,0	4 853,0	1,37	1,70	1,49	1,81
Östergötlands	75	86	14 121,8	16 173,1	10 230,0	9 828,0	1,38	1,65	1,63	1,68
Jönköpings	104	102	14 817,0	13 079,5	10 132,0	8 049,0	1,46	1,62	1,58	1,70
Kronobergs	96	100	9 083,4	10 947,9	6 332,2	6 800,6	1,43	1,61	1,47	1,71
Kalmar	72	70	14 337,1	12 634,3	9 361,1	8 415,1	1,53	1,50	1,55	1,52
Gotlands	35	27	3 712,0	2 438,0	2 295,8	1 570,8	1,62	1,55	1,68	1,70
Blekinge	44	36	4 637,9	6 922,8	3 034,0	3 721,1	1,53	1,86	1,64	1,64
Kristianstads	169	134	22 724,6	16 864,7	14 383,2	10 170,5	1,58	1,66	1,65	1,75
Malmöhus	205	225	33 664,1	42 149,5	23 192,7	25 541,3	1,45	1,65	1,53	1,66
Hallands	63	79	8 036,2	12 791,6	6 130,6	7 036,7	1,31	1,82	1,40	1,76
Göteborgs o Bohus	48	52	4 583,5	5 486,2	2 659,0	3 181,4	1,72	1,72	1,82	1,81
Älvsborgs	187	184	17 423,7	22 899,0	11 123,0	12 877,0	1,57	1,78	1,60	1,75
Skaraborgs	205	244	24 099,0	28 809,7	15 651,3	16 948,0	1,54	1,70	1,55	1,72
Värmlands	124	120	12 841,9	12 548,1	8 282,4	7 571,2	1,55	1,66	1,57	1,77
Örebro	89	84	10 615,1	9 562,5	7 149,0	5 943,0	1,48	1,61	1,59	1,63
Västmanlands	44	51	6 828,0	7 803,6	5 144,9	4 623,4	1,33	1,69	1,44	1,82
Kopparbergs	40	63	2 987,1	5 243,6	1 937,4	3 083,1	1,54	1,70	1,57	1,78
Gävleborgs	71	56	4 746,8	3 941,0	3 125,4	2 322,8	1,52	1,70	1,58	1,81
Västernorrlands	100	97	6 083,2	5 251,1	3 439,6	2 968,8	1,77	1,77	1,66	1,78
Jämtlands	48	60	2 096,8	3 568,6	1 267,0	2 118,0	1,65	1,68	1,67	1,62
Västerbottens	76	90	3 461,2	4 932,3	2 364,8	3 011,7	1,46	1,64	1,48	1,67
Norrbottnens	57	65	3 355,1	3 501,4	2 018,0	2 078,0	1,66	1,68	1,66	1,67
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	172	187	32 212,9	37 552,7	22 478,6	22 286,4	1,43	1,69	1,51	1,73
» mellanbygder	206	195	25 773,8	32 061,8	16 898,2	19 841,0	1,53	1,62	1,57	1,59
» norra slättbygder	271	281	35 493,9	37 536,5	24 920,7	22 343,1	1,42	1,68	1,54	1,70
Svealands slättbygder	256	236	38 407,2	37 208,4	26 858,8	22 774,4	1,43	1,63	1,57	1,67
Götalands skogsbygder	621	626	73 216,5	76 523,0	47 710,9	45 600,1	1,53	1,68	1,61	1,73
Mellersta Sveriges skogsbygder	203	225	18 934,5	23 451,2	12 198,9	13 349,2	1,55	1,76	1,56	1,81
Nedre Norrland	214	218	12 755,7	12 827,7	7 701,6	7 367,6	1,66	1,74	1,64	1,76
Övre Norrland	140	173	7 100,8	9 120,9	4 568,1	5 588,7	1,55	1,63	1,56	1,66
<i>Hela riket</i>	2 083	2 141	243 895,3	266 282,2	163 335,8	159 150,5	1,49	1,67	1,58	1,71

¹ Se texten.

Tabell 29 Köpeskillingar och taxeringsvärden för år 1971 frivilligt försålda Jordbruksfastigheter fördelade efter taxeringsvärdet

Område	Taxeringsvärde, kr						
	5 100 – 20 000				20 100 – 50 000		
	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskil- lingskoef- ficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr
<i>Län</i>							
Stockholms	—	—	—	—	7	405,0	264,6
Uppsala	2	49,0	32,0	1,53	9	538,7	302,0
Södermanlands	3	112,5	51,0	2,21	20	1 372,0	729,0
Östergötlands	5	154,0	87,0	1,77	31	1 796,4	1 034,0
Jönköpings	7	234,0	120,0	1,95	33	1 982,7	1 131,0
Kronobergs	7	217,0	115,7	1,88	41	2 387,5	1 382,1
Kalmar	2	50,0	32,0	1,56	15	854,4	558,1
Gotlands	7	172,0	85,9	2,00	10	591,0	352,6
Blekinge	9	162,0	122,9	1,32	13	833,3	472,0
Kristianstads	8	226,5	136,9	1,65	56	3 673,3	1 938,2
Malmöhus	10	286,0	159,0	1,80	70	4 244,2	2 557,3
Hallands	2	51,0	29,0	1,76	21	1 342,5	698,9
Göteborgs o Bohus	6	172,7	101,0	1,71	24	1 738,5	862,4
Älvsborgs	14	427,0	238,0	1,79	73	4 439,0	2 592,0
Skaraborgs	27	680,3	442,0	1,54	98	5 855,1	3 310,0
Värmlands	32	943,2	480,0	1,97	48	2 813,2	1 645,4
Örebro	8	236,5	133,0	1,78	36	2 118,7	1 281,0
Västmanlands	5	200,0	85,0	2,35	14	1 010,5	511,2
Kopparbergs	11	330,8	166,7	1,98	34	1 920,3	1 096,4
Gävleborgs	17	489,1	243,0	2,01	26	1 524,0	854,3
Västernorrlands	39	1 028,7	576,8	1,78	47	2 665,1	1 461,0
Jämtlands	16	401,5	249,0	1,61	34	1 718,5	1 060,0
Västerbottens	29	664,3	406,4	1,63	45	2 371,2	1 426,8
Norrbottens	17	420,5	264,0	1,59	41	2 389,2	1 369,0
<i>Hela riket</i>							
1971	283	7 708,6	4 356,3	1,77	846	50 584,3	28 889,3
1970	277	7 164,6	4 118,9	1,74	790	44 428,6	27 448,1

¹ Se texten.

Market prices and assessed values of agricultural real estates voluntarily sold in 1971
distributed by the assessed value

50 100 – 100 000					Över 100 000			
Köpeskil- lingskoef- ficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskill. 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskil- lingskoef- ficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskill. 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskil- lingskoef- ficient ¹ , vägd
1,53	5	653,0	394,0	1,66	6	3 260,0	1 834,9	1,78
1,78	20	2 351,5	1 508,5	1,56	13	3 207,0	2 102,0	1,53
1,88	18	2 245,5	1 268,0	1,77	13	4 539,5	2 805,0	1,62
1,74	21	2 753,0	1 564,0	1,76	29	11 469,7	7 143,0	1,61
1,75	44	5 215,3	3 135,0	1,66	18	5 647,5	3 663,0	1,54
1,73	32	4 119,9	2 334,7	1,76	20	4 223,5	2 968,1	1,42
1,53	22	2 294,8	1 609,0	1,43	31	9 435,1	6 216,0	1,52
1,68	6	785,0	471,5	1,66	4	890,0	660,8	1,35
1,77	3	285,0	173,0	1,65	11	5 642,5	2 953,2	1,91
1,90	43	5 188,0	3 108,8	1,67	27	7 776,9	4 986,6	1,56
1,66	73	8 633,6	5 253,8	1,64	72	28 985,7	17 571,2	1,65
1,92	33	3 852,6	2 360,8	1,63	23	7 545,5	3 948,0	1,91
2,02	17	2 024,0	1 251,0	1,62	5	1 551,0	967,0	1,60
1,71	68	8 353,0	4 768,0	1,75	29	9 680,0	5 279,0	1,83
1,77	74	9 281,0	5 212,0	1,78	45	12 993,3	7 984,0	1,63
1,71	24	2 650,7	1 626,7	1,63	16	6 141,0	3 819,1	1,61
1,65	24	2 473,5	1 644,0	1,50	16	4 733,8	2 885,0	1,64
1,98	16	1 795,5	1 084,5	1,66	16	4 797,6	2 942,7	1,63
1,75	13	1 689,5	1 041,2	1,62	5	1 303,0	778,8	1,67
1,78	9	1 027,7	639,0	1,61	4	900,2	586,5	1,53
1,82	8	957,3	561,0	1,71	3	600,0	370,0	1,62
1,62	8	788,0	512,0	1,54	2	660,6	297,0	2,22
1,66	15	1 711,8	1 024,2	1,67	1	185,0	154,3	1,20
1,75	7	691,7	445,0	1,55	—	—	—	—
1,75	603	71 820,9	42 989,7	1,67	409	136 168,4	82 915,2	1,64
1,62	590	64 525,5	42 017,6	1,54	426	127 776,6	89 751,2	1,42

Tabell 30 Köpeskillingar och taxeringsvärden för år 1971 frivilligt försålda jordbruksfastigheter inom olika storleksgrupper

Avser jordbruksfastigheter med ett skogsbruksvärde uppgående till högst 25 % av totala taxeringsvärdet

Område	Storleksgrupp, hektar åker									
	Högst 5				6-10				11-20	
	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr
<i>Län</i>										
Stockholms	2	140,0	84,0	1,67	2	300,0	125,0	2,40	3	328,0
Uppsala	6	330,7	226,5	1,46	5	492,0	230,0	2,14	14	1 692,0
Södermanlands	15	1 104,0	523,0	2,11	9	754,0	428,0	1,76	5	677,0
Östergötlands	19	971,5	550,0	1,77	8	523,2	318,0	1,65	8	1 268,0
Jönköpings	16	824,5	438,0	1,88	2	190,0	112,0	1,70	3	515,0
Kronobergs	18	1 185,0	631,3	1,88	1	90,0	44,0	2,05	—	—
Kalmar	4	226,0	127,0	1,78	1	64,4	38,0	1,69	5	613,0
Gotlands	10	320,0	188,4	1,70	3	222,0	114,1	1,95	7	673,0
Blekinge	11	618,5	347,4	1,78	2	143,0	86,0	1,66	1	245,0
Kristianstads	46	2 746,8	1 482,0	1,85	34	3 431,5	1 991,1	1,72	28	4 476,9
Malmöhus	91	6 306,7	3 668,3	1,72	48	5 342,1	3 259,3	1,64	56	11 577,1
Hallands	13	762,5	398,0	1,92	19	2 404,0	1 310,3	1,83	15	2 746,1
Göteborgs o Bohus	19	1 555,5	761,0	2,04	7	662,0	330,4	2,00	4	349,0
Älvsborgs	39	2 115,0	1 295,0	1,63	24	2 168,5	1 224,0	1,77	12	1 477,0
Skaraborgs	52	2 160,3	1 265,1	1,71	46	3 542,0	1 987,7	1,78	48	5 735,1
Värmlands	31	1 586,1	856,9	1,85	7	633,0	445,3	1,42	1	105,0
Örebro	23	1 263,5	769,0	1,64	10	693,0	435,0	1,59	12	1 173,5
Västmanlands	8	411,5	229,1	1,80	4	424,0	179,7	2,36	11	1 091,0
Kopparbergs	21	1 199,3	730,7	1,64	3	135,0	105,9	1,27	1	160,0
Gävleborgs	23	768,9	426,1	1,80	3	205,0	114,3	1,79	2	145,2
Västernorrlands	49	1 808,3	973,4	1,86	6	346,0	238,0	1,45	2	278,0
Jämtlands	31	1 116,0	750,0	1,49	8	464,0	285,0	1,63	1	47,0
Västerbottens	37	1 167,6	717,4	1,63	16	845,5	573,9	1,47	6	662,0
Norrbottnens	32	1 276,5	806,0	1,58	9	469,5	276,0	1,70	4	367,0
<i>Hela riket</i>										
1971	616	31 964,7	18 243,6	1,75	277	24 543,7	14 251,0	1,72	249	36 400,9
1970	564	27 292,6	16 366,4	1,67	275	23 537,8	15 042,8	1,56	243	34 379,7

¹ Köpeskillingskoefficient, se texten.

Market prices and assessed values of agricultural real estates voluntarily sold in 1971 by different size groups

Figures refer to agricultural real estates maximum value of forest and forest land 25 % of total assessed value

		21 - 30				31 - 50				Över 50			
Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd
194,0	1,69	1	115,0	84,0	1,37	1	170,0	139,0	1,22	2	815,0	534,9	1,52
1 085,0	1,56	3	490,0	324,0	1,51	3	1 097,0	710,0	1,55	1	440,0	238,0	1,85
406,0	1,67	4	899,5	497,0	1,81	1	210,0	154,0	1,36	2	1 775,0	1 092,0	1,63
712,0	1,78	2	702,2	402,0	1,75	3	1 405,0	903,0	1,56	3	2 885,0	1 645,0	1,75
307,0	1,68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
426,0	1,44	2	200,5	222,0	0,90	1	253,1	184,0	1,38	—	—	—	—
417,2	1,61	2	320,0	182,4	1,75	4	890,0	660,8	1,35	—	—	—	—
176,0	1,39	—	—	—	—	1	590,0	389,0	1,52	1	2 080,0	824,0	2,52
2 918,8	1,53	5	1 672,0	933,6	1,79	5	2 192,0	1 435,6	1,53	1	695,0	517,7	1,34
7 343,5	1,58	17	7 481,1	4 336,1	1,73	10	5 442,5	3 894,1	1,40	3	6 000,0	3 040,0	1,97
1 573,0	1,75	6	1 715,0	950,0	1,81	—	—	—	—	1	950,0	562,0	1,69
265,0	1,32	—	—	—	—	—	—	—	—	1	680,0	404,0	1,68
837,0	1,76	5	1 090,0	559,0	1,95	3	959,0	511,0	1,88	—	—	—	—
3 261,5	1,76	17	4 150,3	2 487,0	1,67	5	2 083,0	1 212,2	1,72	2	1 200,0	820,8	1,46
48,5	2,16	—	—	—	—	1	450,0	261,0	1,72	1	225,0	127,0	1,77
862,0	1,36	3	858,0	454,0	1,89	3	735,0	425,0	1,73	—	—	—	—
691,2	1,58	3	598,0	329,0	1,82	4	1 310,0	700,0	1,87	1	720,0	467,3	1,54
90,0	1,78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71,3	2,04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
148,0	1,88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46,0	1,02	2	457,6	226,0	2,02	—	—	—	—	—	—	—	—
418,2	1,58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
220,0	1,67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22 517,2	1,62	72	20 749,2	11 986,1	1,73	45	17 786,6	11 578,7	1,54	19	18 465,0	10 272,7	1,80
23 163,3	1,48	67	16 174,3	10 973,8	1,47	46	14 855,6	11 499,9	1,29	32	23 783,0	17 845,4	1,33

Tabell 31 Köpeskillingar och taxeringsvärden för frivilligt försälda jordbruksfastigheter efter köpare- och säljarekategorier åren 1970 och 1971

Market prices and assessed values of agricultural real estates voluntarily sold by categories of buyers and sellers in 1970 and 1971

Köpare- och säljarekategorier		Samtliga försälda jordbruksfastigheter				Därav med mer än 5 hektar åker och skogsbruksvärde till högst 50 procent av taxeringsvärdet			
		Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskillingskoefficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskillingskoefficient ¹ , vägd
<i>Köpare</i>	— <i>Säljare</i>								
Fysisk person, dödsbo	— Fysisk person, 1971	1 601	195 529,7	116 632,7	1,68	625	115 669,0	69 781,7	1,66
	dödsbo 1970	1 580	175 195,5	119 892,8	1,46	663	113 153,3	79 250,1	1,43
Staten	— Fysisk person, 1971	469	54 104,5	32 933,2	1,64	278	36 099,5	22 440,2	1,61
	dödsbo 1970	425	54 202,9	34 120,8	1,59	225	28 249,6	18 314,7	1,54
Aktiebolag	— Fysisk person, 1971	42	9 568,9	5 459,2	1,75	5	903,9	591,4	1,53
	dödsbo 1970	48	9 160,3	5 473,8	1,67	11	3 100,0	2 170,2	1,43
Annan juridisk person	— Fysisk person, 1971	8	3 232,0	1 501,0	2,15	6	2 177,0	990,0	2,20
	dödsbo 1970	18	3 554,4	2 696,2	1,32	11	2 866,0	2 241,2	1,28
Summa transaktioner	1971	2 120	262 435,0	156 526,1	1,68	914	154 849,3	93 803,3	1,65
	1970	2 071	242 113,0	162 183,6	1,49	910	147 368,9	101 976,2	1,45

¹ Se texten.

taxeringsvärde. Den har beräknats dels som ett ovägt medeltal av alla köpeskillingskoefficienter, dels som en med taxeringsvärdena vägd genomsnittskoefficient.

Tidigare angavs relationen mellan pris och taxeringsvärde genom den s k överprisprocenten. Sålunda motsvaras t ex 70 % överpris av köpeskillingskoefficienten 1,70.

För 1971 lämnas i *tab 29* motsvarande uppgifter med fördelning efter taxeringsvärdet och i *tab 30* med fördelning efter åkerarealen.

I *tab 31* redovisas uppgifter för 1970 och 1971 om köpens fördelning på vissa köpare- och säljarekategorier.

Övrig publicering

Detaljerade resultat från undersökningen med bl a redovisning för naturliga jordbruksområden ges årligen i Statistiska meddelanden. Beträffande undersökningarna för 1970 och 1971 hänvisas till nr P 1972:25 (reviderad version) resp 1973:6, där även de s k släktköpen redovisas.

4.3. Nybyggnadsverksamheten inom jordbruket

Vid institutionen för lantbrukets byggnadsteknik, LBT (tidigare statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, SFL) företogs tidigare årliga undersökningar för att belysa nybyggnadsverksamheten inom jordbruket. Genom dessa undersökningar erhöles statistik över bl a antalet nyuppförda byggnader av olika slag samt kostnaderna för nybyggnadsverksamheten. Undersökningarna utfördes under medverkan av lokala ombud vid lantbruksnämnderna och hushållningssällskapen.

SCB har övertagit undersökningen av antalet färdigställda byggnader inom jordbruket. Till lantbruksregistret (se s 38) inhämtas uppgifter om den nybyggnadsverksamhet, som

förekommit sedan föregående rapporttillfälle. Detaljuppgifter om nybyggnadsverksamheten inhämtas därefter i slutet av året genom intervjuer med de brukare som rapporterat att nybyggnad ägt rum. Fr o m år 1972 avses rapporteringen till lantbruksregistret omfatta en årsperiod, dvs från den 24 juni 1971 till den 26 juni 1972. Resultaten kommer dock att sammanställas och redovisas per kalenderår.

Insamling och bearbetning av uppgifterna görs inom organisationen för de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121).

I föreliggande avsnitt redogörs för LBTs undersökning samt redovisas resultat för åren 1966—1970.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Primäruppgifter till undersökningen 1970 insamlades från 477 socknar (församlingar), vilka uttagits från en population omfattande samtliga socknar i riket. Uppgiftslämnandet, vilket enligt reglerna för undersökningen skall avse brukningsenheter med mer än 2 hektar åker, berörde nästan 34 000 gårdar representerande cirka 20 % av landets totala åkerareal.

Innehåll

För uppgiftsinsamlingen användes särskilda frågeformulär, fastställda av institutionen för lantbrukets byggnadsteknik. Uppgifterna gällde dels rena nybyggnader, dels byggnader som uppförts på gammal grund eller på gamla murar. Även mera omfattande ombyggnader beaktades.

Resultatberäkning

Skattningar av totalsummor för de undersökta variablerna utfördes med utgångspunkt från relationen mellan antalet brukningsenheter enligt föregående års lantbruksregister (tidigare enligt senaste allmänna jordbruksräkning) och

Tabell 32 Antal nyuppförda byggnader av olika slag inom jordbruket samt antal nyuppförda ladugårdar i procent av totalantalet åren 1966–1970

Number of newly erected buildings of different kinds, and number of newly erected cowsheds in per cent of the total number of buildings 1966–1970

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Typ av byggnad	1966	1967	1968	1969	1970
<i>Antal nyuppförda byggnader</i>					
Ladugårdar	566	377	390	308	287
Häststallar	37	16	25	20	15
Svinhus	369	338	341	287	461
Hus för fjäderfä	96	195	178	75	77
Maskinutrymmen	249	391	450	342	342
Logar och lador	194	95	184	91	140
Magasin	73	28	55	71	18
Gödselstäder	153	142	139	102	78
Urinbrunnar	72	94	27	57	57
Gödselbehållare	459	293	318	167	165
Traktorgarage	449	311	387	288	230
Spannmålstorkar	1 935	1 541	1 869	1 190	1 293
Ensilagesilos	276	264	224	143	74
<i>Nybyggnadsprocent¹</i>					
Ladugårdar	0,24	0,20	0,21	0,17	0,18

¹ Antalet nyuppförda byggnader i procent av totalantalet byggnader.

Tabell 33 Antal nyuppförda kreatursplatser åren 1966–1970

Number of newly erected cattle places 1966–1970

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	1966	1967	1968	1969	1970
<i>Antal nyuppförda kreatursplatser¹</i>					
Södra Sveriges slättbygder ²	10 388	8 355	11 069	7 482	13 673
Mellersta Sveriges slättbygder ³	7 658	7 292	10 827	11 701	7 970
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	6 854	6 942	7 015	5 662	6 242
Norra Sverige	5 343	4 128	3 501	2 700	2 383
Hela riket	30 243	26 717	32 412	27 545	30 268

¹ Se not till texten. — ² Omfattar Skåne—Hallands slättbygder samt sydsvenska mellanbygden. — ³ Omfattar Öland, Gotland, Östgötaslätten, Vänerslätten samt Mälar- och Hjälmabygden.

Tabell 34 Kostnader för nyuppförda ekonomibyggnader åren 1966–1970. Milj kronor
 Costs of newly erected farm buildings 1966–1970.
 Millions of Swedish kronor

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

År	Löpande priser	1949 års priser
1970	130	52
1969	118	51
1968	156	65
1967	129	53
1966	131	57

antalet i undersökningen ingående brukningsenheter. Vid beräkningarna uppdelades materialet på fyra större produktionsområden — se noter till tab 33 — samt storleksgrupperna 2—10, 10—20, 20—50 och över 50 hektar åker.

Kostnaderna för den i undersökningen redovisade byggnadsverksamheten uppskattades fr o m 1966 med ledning av enhetspriser, vilka framräknades inom institutionen för lantbrukets byggnadsteknik. Enhetspriserna grundade sig på en undersökning 1966 av mängd- och storleksuppgifter, som insamlats från material ur lantbruksstyrelsens låne- och bidragsverksamhet. I enhetspriserna ingick inte byggmästararvoden och liknande kostnader, som kraftigt varierar beroende på jordbrukarens eget engagemang i byggnationen.

Resultatens tillförlitlighet

För flertalet av undersökningsvariablerna redovisades årligen uppgifter om resultatens medelfel. Av denna redovisning framgår att slumpfelen i vissa fall är av betydande storlek.

Resultat

I tab 32 har för åren 1966—1970 sammanställts uppgifter om antalet nyuppförda byggnader av olika slag. Tab 33 innehåller för samma period beräknade värden för antalet nyuppförda kreatursplatser¹ inom vissa större jordbruksområden. I tab 34 slutligen redovisas kostnaderna för nyuppförda ekonomibyggnader under åren 1966—1970, uttryckta i såväl löpande som fasta priser.

¹ En kreatursplats = så stor del av en stallbyggnad som erfordras för ett fullvuxet nötkreatur motsvarande 2 ungdjur eller kalvar, 2/3 häst, 4/3 unghäst eller föl, 10/3 får eller get, 5 svin eller 20 höns.

Övrig publicering

Resultaten från 1970 års undersökning återfinns i stenciltryck nr 1036 från institutionen för lantbrukets byggnadsteknik.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 32, 33 och 34 fr o m år 1945.

4.4. Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader

Fr o m juli 1970 har beräkningarna av byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader (jordbrukets byggnadskostnadsindex) överförts från Lantbrukshögskolans institution för lantbrukets byggnadsteknik i Lund (LBT) till SCB. Sammanställning av uppgifter för fem olika områden sker per den 1 juli varje år (årsstatistiken) samt dessutom för ett område (östra Mellansverige) per den första i varje kvartal.

Beräkningsmetodik

Indexen som är av fastbastyg enligt Laspeyres' modell, har 1964 som bas (= 100). En utförlig redogörelse för hur indexberäk-

ningarna utförts återfinns i stenciltryck nr 1002 från LBT, april 1966, vilket också innehåller en utförlig beskrivning av de fem områdena.

Till grund för beräkningarna ligger uppgifter rörande material- och arbetskostnader. Materialprisuppgifter (cirkapriser) erhålls genom hänvändelse till drygt ett hundratal tillverkare och försäljare av byggnadsmaterial, medan arbetskostnaderna beräknas med utgångspunkt från avtalslönen enligt gällande ackordsprislister. För vart och ett av de fem områdena beräknas en gårdsindex genom att index för olika byggnadsdelar sammanvägs till en index för en totalbyggnad omfattande ladugård, loge och magasin. En för hela landet gällande totalindex erhålls genom sammanvägning av de olika gårdsindexerna.

Resultat

I tab 35 redovisas utvecklingen för gårdsindex under åren 1968—1972. Uppdelning görs på sten- och trähus, resp hög- och låghus. Av tabellen framgår att index, som mellan 1968 och 1969 sjönk p g a omläggningen från allmän varuskatt till mervärdeskatt, har stigit med 19—25 enheter mellan 1969 och 1972. Index har vidare stigit mest i de norra delarna av landet. Enligt nedanstående tablå, som visar utvecklingen av totalindex (1964 = 100), steg arbetskostnaden, beräknad enligt avtalslön per den 1 juli resp år, mer än materialkostnaden mellan 1971 och 1972.

År	Arbete	Material	Totalt
1972	138	131	134
1971	125	124	125
1970	122	121	121
1969	115	111	113
1968	115	117	116

Övrig publicering

En utförligare redogörelse för undersökningen ges i Statistiska meddelanden Bo 1972:38.

Tabell 35 Byggnadskostnadsindex¹ för Jordbruksbyggnader åren 1968—1972

Agricultural building cost index 1968—1972

1964 = 100

Område ²	Gårdsindex			
	Ladugård, höghus		Ladugård, låghus	
	Stenhus	Trähus	Stenhus	Trähus
<i>Södra Sveriges slättbygder</i>				
1972	132	131	132	131
1971	122	122	123	122
1970	120	119	120	119
1969	111	111	112	111
1968	116	116	116	116
<i>Sydsvenska höglandet</i>				
1972	134	135	134	135
1971	125	125	125	125
1970	120	121	120	121
1969	112	113	112	113
1968	117	118	117	118
<i>Västra Mellansverige</i>				
1972	133	133	133	133
1971	124	124	124	124
1970	122	122	121	122
1969	113	113	113	113
1968	116	116	116	116
<i>Östra Mellansverige</i>				
1972	131	131	131	131
1971	123	123	123	123
1970	121	121	120	120
1969	112	112	112	112
1968	115	115	115	115
<i>Nordsverige</i>				
1972	139	140	139	140
1971	131	132	131	132
1970	126	127	126	127
1969	115	115	115	115
1968	117	117	117	117

¹Inkl allmän varuskatt år 1968, exkl mervärdeskatt fr o m 1969. — ²Beträffande områdesindelningen, se stenciltryck nr 1002 från LBT.

5. Maskiner och anläggningar m m

Machinery and plants etc.

5.1. Lantbruksräkningen

Till lantbruksräkningen 1971 — se närmare s 38 — inhämtades från samtliga jordbruksföretag vissa uppgifter om innehavet av maskiner och anläggningar. Motsvarande uppgifter insamlades tidigare vid de allmänna jordbruksräkningarna.

På blanketten skulle brukaren dels ange antalet traktorer och skördetröskor, dels meddela om hötork, spannmålstork, silo eller rörmjölkningsanläggning fanns vid brukningsenheten. Traktorer som endast användes i skogsbruk skulle ej medräknas.

Resultat

Antalet brukningsenheter med maskiner och anläggningar av olika slag den 24 juni 1971 redovisas i *tab 36*. Uppgifter om antalet maskiner vid brukningsenheterna lämnas i *tab 37*.

Resultaten visar att traktorer fanns vid 73 % av samtliga brukningsenheter över 2 hektar åker och att det fanns 163 989 traktorer vid dessa jordbruk.

Totala antalet traktorer inom och utom jordbruket år 1971 är enligt det centrala bilregistret cirka 244 000. En uppfattning om traktorernas användningsområden erhålls på s 94, *tab 38*, där uppgifter från en kontrollundersökning i anslutning till 1966 års jordbruksräkning redovisas.

Antalet brukningsenheter med rörmjölkningsanläggning inom olika storleksgrupper i hela riket den 24 juni 1971 redovisas i nedanstående tablå.

Storleksgrupp, hektar åker	Antal brukningsenheter med rörmjölkningsanläggning	
	med tank	utan tank
2,1— 5,0	2	13
5,1— 10,0	15	54
10,1— 20,0	424	230
20,1— 30,0	1 313	400
30,1— 50,0	2 303	384
50,1—100,0	1 764	243
Över 100,0	722	100
Summa	6 543	1 424

Övrig publicering

Resultat angående inom jordbruket befintliga maskiner och anläggningar återfinns i Lantbruksräkningen 1971 (SOS), Del 2. Där redovisas uppgifter inom olika storleksgrupper av jordbruk för naturliga jordbruksområden, produktionsområden, län och hela riket. Uppgifterna från centrala bilregistret avseende 1971 publicerades i Statistiska meddelanden T 1972:12.

5.2. Traktorernas användningsområden m m

Som ett led i kontrollarbetet vid 1966 års jordbruksräkning gjordes en särskild undersökning för att belysa redovisningen av traktorbeståndet. Genom denna undersökning erhöles uppgifter om antal traktorer även inom andra verksamhetsgrenar än jordbruket. Sådana uppgifter insamlades inte till undersökningarna i avsnitt 5.1. och 5.3.

Tabell 36 Antal bruksenheter med olika slag av maskiner och anläggningar den 24 juni 1971

Number of holdings with different types of machines and plants on June 24th, 1971

Avser bruksenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Traktor	Skördetröska		Hötork med kallluft	Spannmålstork		Silo för ensilering		
		Självgående	Bogserad		Med varm-luft	Med kall-luft	Tornsilos av		Groppsilo, plansilo
							Betong	Annat material	
<i>Län</i>									
Stockholms	2 136	825	568	228	296	516	224	212	124
Uppsala	3 819	1 785	987	407	957	1 136	378	300	224
Södermanlands	2 914	1 278	780	319	414	936	322	519	187
Östergötlands	5 349	2 383	1 148	1 017	526	1 216	479	1 126	420
Jönköpings	5 729	587	404	1 570	81	1 304	529	544	337
Kronobergs	3 916	272	532	429	55	862	232	372	234
Kalmar	5 086	1 162	831	582	76	1 087	469	503	569
Gotlands	2 586	412	1 122	76	58	336	272	319	475
Blekinge	1 873	379	241	89	20	286	94	58	279
Kristianstads	7 292	1 374	1 143	798	161	1 971	249	314	1 615
Malmöhus	8 676	2 590	2 480	582	488	2 372	272	186	2 327
Hallands	5 460	1 092	1 080	891	174	2 170	772	1 191	763
Göteborgs o Bohus	3 935	507	373	1 141	68	1 283	185	215	106
Älvsborgs	8 328	1 057	1 207	1 969	217	2 361	419	525	268
Skaraborgs	9 301	2 352	2 058	2 008	710	2 590	642	624	328
Värmlands	5 138	674	842	523	220	913	122	337	152
Örebro	3 736	1 109	1 082	343	309	822	188	191	106
Västmanlands	3 086	1 425	1 129	330	630	1 013	230	222	101
Kopparbergs	3 467	477	885	388	270	751	230	203	199
Gävleborgs	3 853	489	516	584	131	1 849	158	63	81
Västernorrlands	3 779	368	339	472	93	2 148	40	127	37
Jämtlands	2 594	156	162	311	17	954	106	298	81
Västerbottens	5 599	501	87	1 095	67	2 874	168	74	258
Norrbottens	2 593	243	152	361	54	969	68	176	55
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	10 183	3 240	2 711	820	629	3 330	660	769	2 340
» mellanbygder	10 888	2 499	2 755	855	231	2 490	712	643	2 354
» norra slättbygder	13 400	4 353	2 947	2 802	1 219	3 866	982	1 216	582
Svealands slättbygder	15 896	6 595	4 467	1 709	2 714	4 573	1 316	1 519	765
Götalands skogsbygder	31 146	3 714	3 864	6 335	489	7 840	2 132	3 160	2 377
Mellersta Sveriges skogsbygder	9 740	1 353	2 112	1 154	437	1 844	508	659	368
Nedre Norrland	10 077	984	1 033	1 359	252	4 896	260	432	197
Övre Norrland	8 915	759	259	1 479	121	3 880	278	301	343
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>									
2,1 — 5,0	12 966	183	346	178	43	802	148	119	152
5,1 — 10,0	25 421	704	1 605	1 292	121	3 936	508	560	690
10,1 — 20,0	31 352	3 009	6 285	4 445	383	9 548	1 383	1 869	2 246
20,1 — 30,0	16 340	3 982	5 835	3 751	524	6 891	1 168	1 779	2 099
30,1 — 50,0	13 903	6 942	4 595	3 799	1 337	6 744	1 527	2 155	2 256
50,1 — 100,0	7 684	6 200	1 200	2 188	2 078	3 757	1 333	1 599	1 305
Över 100,0	2 579	2 477	282	860	1 606	1 041	781	618	578
<i>Hela riket</i>									
1971	110 245	23 497	20 148	16 513	6 092	32 719	6 848	8 699	9 326
1966	120 480	14 720	26 057	..	4 888	24 098	8 707	10 101	14 466

Tabell 37 Antal maskiner den 24 juni 1971

Number of machines on June 24th, 1971

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings with more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Antal traktorer			Antal skördetröskor	
	Diesel-brännolja-drivna	Bensin eller fotogendrivna	Summa	Självgående	Bogserade
<i>Län</i>					
Stockholms	3 270	705	3 975	863	565
Uppsala	5 839	1 189	7 028	1 832	986
Södermanlands	4 680	969	5 649	1 321	785
Östergötlands	8 342	1 590	9 932	2 386	1 158
Jönköpings	5 057	2 103	7 160	512	379
Kronobergs	3 274	1 247	4 521	257	488
Kalmar	6 058	1 582	7 640	1 060	805
Gotlands	3 007	816	3 823	324	1 016
Blekinge	2 112	515	2 627	304	227
Kristianstads	9 295	2 692	11 987	1 375	1 137
Malmöhus	14 175	3 206	17 381	2 729	2 513
Hallands	5 862	1 635	7 497	1 028	1 037
Göteborgs o Bohus	3 092	1 744	4 836	463	358
Älvsborgs	7 362	3 696	11 058	983	1 148
Skaraborgs	11 135	3 643	14 778	2 332	2 047
Värmlands	4 272	2 194	6 466	638	792
Örebro	4 521	1 498	6 019	1 125	1 075
Västmanlands	4 806	870	5 676	1 421	1 136
Kopparbergs	3 236	1 275	4 511	412	836
Gävleborgs	3 403	1 229	4 632	395	486
Västernorrlands	2 784	1 618	4 402	225	271
Jämtlands	1 943	1 000	2 943	123	148
Västerbottens	4 424	1 963	6 387	266	77
Norrbottens	2 316	745	3 061	107	113
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	16 425	3 427	19 852	3 337	2 726
» mellanbygder	14 534	3 381	17 915	2 295	2 619
» norra slättbygder	17 356	5 070	22 426	4 350	2 930
Svealands slättbygder	23 214	5 282	28 496	6 705	4 455
Götalands skogsbygder	28 372	11 821	40 193	3 409	3 700
Mellersta Sveriges skogsbygder	9 360	3 865	13 225	1 302	2 046
Nedre Norrland	7 874	3 791	11 665	696	898
Övre Norrland	7 130	3 087	10 217	387	209
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>					
2,1 – 5,0	5 218	8 216	13 434	168	324
5,1 – 10,0	14 820	12 603	27 423	542	1 482
10,1 – 20,0	29 428	9 977	39 405	2 374	5 957
20,1 – 30,0	21 959	4 196	26 155	3 491	5 674
30,1 – 50,0	24 513	3 028	27 541	6 605	4 579
50,1 – 100,0	17 916	1 328	19 244	6 167	1 254
Över 100,0	10 411	376	10 787	3 134	313
<i>Hela riket</i>					
1971	124 265	39 724	163 989	22 481	19 583
1966	..	..	163 404	13 993	25 365
1961	..	..	148 245	4 154	22 191

Undersökningens genomförande

Undersökningen berörde ett urval om 7/1 000 av samtliga traktorer i länsstyrelsernas traktorregister. Från besiktningsinstrumenten för de uttagna traktorerna inhämtades uppgifter om traktorns fabrikat, ålder, registreringsstidpunkt, drivmedelsslag samt ägare. Genom telefonintervju med ägaren erhöles information om traktorns användning.

Såväl genomgången av länsstyrelsernas traktorregister som intervjuerna utfördes under medverkan av organisationen för objektiva skördeuppskattningar.

Resultat

Resultat från undersökningen redovisas i tab 38. Beträffande fördelningen på drivmedelsslag bör påpekas att traktorer med tändkulemotorer förts till gruppen diesel-drivna och traktorer med hesselmanmotorer till gruppen fotogendrivna.

Övrig publicering

En fullständigare redogörelse för undersökningen av traktorernas användningsområden m m den 31 december 1966 har lämnats i Statistiska meddelanden J 1968:12.

Tabell 38 Antal registrerade traktorer inom olika användningsområden med procentuell fördelning efter drivmedelsslag, den 31 december 1966. Hela riket
Number of registered tractors in various uses and a percentage distribution by kind of motor fuel on December 31st, 1966. Whole of Sweden

Användningsområde	Antal traktorer	Fördelning efter drivmedelsslag			
		Bensin	Diesel	Fotogen	Summa
<i>Traktorer, vars ägare drev jordbruk eller skogsbruk</i>	183 572 ¹	16	60	24	100
Därav med användning inom enbart jordbruk	108 161	16	54	30	100
både jordbruk och skogsbruk	71 389	17	67	16	100
enbart skogsbruk	4 022	4	68	28	100
<i>Traktorer, vars ägare ej drev jordbruk eller skogsbruk</i>	32 463	8	69	23	100
Därav med huvudsaklig användning inom jordbruk	6 320	16	50	34	100
skogsbruk	5 027	3	86	11	100
entreprenadarbeten	6 464	2	96	2	100
kommunala arbeten	2 729	5	90	5	100
andra arbeten ²	11 923	11	53	36	100
<i>Traktorer ur bruk</i>	19 679	7	47	46	100
Därav varaktigt ur bruk (skrotade)	9 768	3	32	65	100
tillfälligt ur bruk (till försäljning)	9 911	10	62	28	100
<i>Samtliga traktorer</i>	235 714	14	60	26	100

¹ Av dessa användes 20 % även utanför den egna brukningsenheten. — ² Hit har även förts traktorer med mera vidsträckt användningsområde och traktorer med kort årlig användningstid.

5.3. Maskindriften m m inom jordbruket

Efter framställning från statens jordbruksnämnd inhämtade SCB vid jordbruksinventeringen i mars 1970 uppgifter om dels antalet maskiner per den 1 januari 1970, dels dessa maskiners driv- och smörjmedelsförbrukning kalenderåret 1969. Uppgifterna avsåg maskiner i jordbruksdrift respektive jordbruk i kombination med skogsbruk. Samma slag av undersökningar har under efterkrigstiden utförts med i regel treårsintervaller.

I avsnitt 5.1. — se s 91 — lämnas uppgifter från en totalräkning av traktorerna inom jordbruket år 1971. I föreliggande avsnitt redovisas uppgifter från en stickprovsundersökning, som omfattade cirka 12 600 brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Undersökningsmetodiken vid jordbruksundersökningen i mars har beskrivits i ett annat avsnitt — se s 191 — till vilket hänvisas. Det kan inte uteslutas att de här redovisade uppgifterna kommit att innebära någon över-skattning.

Tabell 39 Antal maskiner m m av olika slag inom jordbruket med fördelning på olika drivmedelsslag åren 1964–1970

Number of machines of different kinds in the agricultural sector distributed by kind of motor fuel 1964–1970

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Drivmedels- slag; år	Traktorer	Dragbilar och jeepar	Skördetröskor		Stationära förbrännings- motorer
			Självgående	Bogserade med hjälp- motor	
<i>Bensin</i>					
1970	24 170	384	4 175	162	2 104
1967	26 337	986	3 772	202	2 121
1964	27 404	1 563	2 332	232	3 313
<i>Fotogen</i>					
1970	28 704	75	318	271	434
1967	38 493	211	241	322	527
1964	50 870	503	223	416	960
<i>Brännolja</i>					
1970	128 645	594	16 921	643	1 089
1967	109 237	323	10 043	439	1 071
1964	88 258	190	4 961	364	1 019
<i>Summa</i>					
1970	181 519	1 053	21 414	1 076	3 627
1967	174 067	1 520	14 056	963	3 719
1964	166 532	2 256	7 516	1 012	5 292

Tabell 40 Driv- och smörjmedelsförbrukningen inom jordbruket åren 1963–1969
Consumption of motor fuel and lubricants by the agricultural sector 1963–1969

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Driv- och smörjmedelsslag	1963	1966	1969
<i>Drivmedel, 1 000-tal liter</i>			
Startbensin	12 014	7 790	5 189
Drivbensin	31 111	25 460	21 476
Fotogen	78 040	43 637	24 832
Brännolja	179 242	208 305	236 716
Samtliga drivmedelsslag	300 407	285 192	288 213
<i>Smörjmedel, ton</i>			
Olja	9 700	8 669	9 026
Fett	1 387	1 292	1 338
Samtliga smörjmedelsslag	11 087	9 961	10 364

Resultat

Uppgifter om maskindriften inom jordbruket enligt undersökningarna i anslutning till marsinventeringen 1970 redovisas i *tab 39–40*. Tab 39 innehåller uppgifter om maskinernas fördelning på drivmedelsslag. Där framgår att antalet brännoljedrivna maskiner ökade liksom även bensindrivna självgående skörde-tröskor, medan övriga bensindrivna och samtliga fotogendrivna maskinslag minskade. Av tab 40 framgår att förbrukningen av brännolja ökat mellan 1966 och 1969, medan övriga drivmedelsslag visar minskad förbrukning.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen av maskindriften inom jordbruket finns redovisade i Jordbruksekonomiska meddelanden 1970:11.

5.4. Jordbrukets inköp av maskiner, redskap m m

Inom Jordbrukets utredningsinstitut utarbetas årligen statistik över jordbrukets anskaffning av maskiner, redskap och varaktiga inventarier för driften. Primärmaterialet härför insamlas från tillverkare och importörer, som uppger försäljningsvärdet på den svenska marknaden beräknat i förbrukarpriser, s k bruttopriser (katalogpriser).

För att förenkla undersökningen tillskrivs företag, vilkas omsättning under tre år understiger ett visst belopp per år, endast vart tredje år. Sedan 1967 års undersökning har detta årliga belopp varit 100 000 kronor. Antalet ej tillskrivna företag 1970 var 71 med ett sammanlagt leveransvärde år 1968 av 2,0 milj kronor (exkl oms), vilket påförts respektive maskingrupper. För år 1971 begär-

des uppgifter in från samtliga företag. Antalet faktiska uppgiftslämnare till 1971 års undersökning var 273. Av dessa var 18 nytillkomna.

Sedan lång tid har en viss direktimport av traktorer genom privatpersoner eller kommissionärer förekommit. Denna import, som fram till mitten av 1960-talet utgjorde cirka en procent av försäljningssumman, har ökat under senare år och uppgick 1969 till tre procent av leveranserna. På grund av svårigheten att införskaffa direkta uppgifter har denna import tidigare inte ingått i beräkningen av jordbrukets inköp av traktorer. Med hjälp av data från den officiella registreringsstatistiken har antalet tidigare ej medräknade traktorer beräknats för åren 1967—1971. Dessa har värdeberäknats enligt priser, som base-

rats på uppgifter ur enkäterna. Resultatet av beräkningarna, som också ingår i tabellerna 41 och 42, framgår av nedanstående tablå.

År	Antal	Värde, milj kr
1971	58	0,9
1970	339	4,9
1969	485	6,3
1968	412	5,4
1967	303	3,9

Det bör beaktas att ovan beskrivna förfarande ger något osäkra värden.

För vissa maskingrupper har det av olika skäl inte varit möjligt att erhålla uppgifter till undersökningen. De viktigaste av dessa grupper är elektriska motorer, pumpar, hydroforer samt äggkläckningsmaskiner och annan utrustning för hönsgrårdar.

Tabell 41 Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1967—1971.

Milj kronor

Purchases of machinery and tools by the agricultural sector 1967—1971.

Millions of Swedish kronor

Varuslag	1967 ¹	1968 ¹	1969 ²	1970 ²	1971 ²
<i>Löpande priser</i>					
Traktorer och jeepar					
Egentliga traktorer	208,8	221,5	210,2	209,2	256,9
Övriga traktorer	12,8	10,8	11,2	11,3	12,4
Jordbearbetningsredskap	45,4	53,5	58,3	52,3	62,2
Redskap för sådd, spridning m m	33,1	35,3	38,5	35,0	47,2
Redskap för skörd och tröskning	152,2	163,3	151,8	137,5	191,7
Kombivagnar	8,4	9,4	10,9	9,7	10,9
Torkar, kvarnar, rensningsmaskiner och stationära skärmaskiner	25,0	30,4	26,0	25,2	30,1
Potatis- och rotfruktsredskap	14,9	21,4	18,7	21,5	18,6
Transportredskap och lastapparater ³	34,6	40,8	41,2	39,6	46,1
Mjölkningsmaskinanläggningar jämte andra fasta och lösa inventarier i djurstallar	14,0	16,9	17,0	18,1	19,9
Mjölkransportkärl ⁴	14,8	21,8	19,6	14,9	15,1
Diverse	17,0	19,8	20,9	22,4	19,6
Summa	581,0	644,9	624,3	596,7	730,7
<i>1971 års priser</i>					
Traktorer	227,2	242,9	240,0	222,4	256,9
Övriga maskiner och redskap	402,5	449,2	461,8	408,1	473,8
Summa	629,7	692,1	701,8	630,5	730,7

¹ Inkl oms. — ² Exkl moms. — ³ Exkl vagnar. — ⁴ Inkl gårdstankar.

Tabell 42 Antal till jordbruket levererade traktorer, genomsnittlig effekt samt medelpris per traktor åren 1967–1971**Number of tractors delivered to the agricultural sector, their average capacity and average price 1967–1971**

Antal	1967	1968	1969	1970	1971
Antal levererade traktorer	8 960	9 055	8 657	7 347	7 557
Genomsnittligt antal hästkrafter per traktor	44,4	47,0	47,3	48,5	52,6
Medelpris ¹ per traktor, kronor	23 304	24 462 ²	24 281	28 479	34 000

¹ Inkl oms t o m 1968, exkl moms fr o m 1969. — ² Motsvarande värde beräknat exkl oms blir 22 993 kronor.

Uppgifter om anskaffningen av vagnar har infordrats i de fall tillverkarnas adresser kunnat erhållas och redovisas i Jordbrukets utredningsinstituts stencil.

Resultat

Jordbrukets inköp av maskiner åren 1967–1971 framgår av tab 41. Värdesummorna för investeringarna redovisas där i löpande priser samt för varugrupperna som helhet även i fasta priser.

För åren 1967–1968 är omsättningsskatten inkluderad i värdesummorna, medan mervärdesskatten inte ingår 1969–1971, eftersom den är kvittningsbar mot mervärdesskatt erhållen vid produktförsäljning.

Vid användningen av undersökningsresultaten bör observeras att eventuella rabatter på de av tillverkarna och importörerna angivna riktpiserna (katalogpriserna) i regel ej kunnat beaktas i undersökningen. Vidare bör erinras om att möjligheter saknats att för vissa var för sig mindre betydande grupper av inventarier frilägga jordbrukets andel (gäller bl a utrustning till traktorer, handredskap o d). I sådana fall har beloppen i sin helhet upp-

tagits som hörande till jordbruket, såvida det ansetts att huvudparten gått till detta, men utelämnats om största delen antagits gå till andra områden (trädgårdsodling, skogsbruk etc).

Anskaffningen till jordbruket av nya traktorer åren 1967–1971 belyses närmare i tab 42. Medelpriset per traktor har mellan 1970 och 1971 ökat med 19,4 % varav 6,3 % är rena prishöjningar och resten hänförs till standardhöjningar.

Övrig publicering

Resultaten från Jordbrukets utredningsinstituts undersökningar av maskininköpen m m redovisas i två stencilerade redogörelser vanligen 4 à 5 månader efter undersökningsårets utgång. I den ena rapporten redogörs för anskaffningen av traktorer, medan den andra innehåller en sammanfattande redovisning för samtliga i undersökningen ingående varuslag.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades antal levererade traktorer, medelpris per traktor samt inköpsvärden för traktorer resp övriga maskiner och redskap åren 1945–1968.

6. Förnödenheter

Requisites

6.1. Förbrukningen av handelsgödsel

Inom statens jordbruksnämnd görs årligen en sammanställning över den inhemska förbrukningen av handelsgödsel. Som primärmaterial för beräkningarna används uppgifter erhållna från tillverkare och importörer. Förutom denna statistik över förbrukningen re-

dovisar jordbruksnämnden på grundval av uppgifter från Supra (tidigare Svenska Superfosfatförsäljnings Aktiebolaget) även prisuppgifter för vissa gödselslag (avser förbrukarpriser).

Resultat

Förbrukningen av handelsgödsel under gödningsåren 1967/68—1971/72 uttryckt i milj kilogram kväve (N), fosfor (P) resp kalium (K) redovisas i tab 43. Av denna framgår bl a att användningen av sammansatta gödselmedel ökat under perioden och att dessa 1971/72 svarade för 40, 90 resp 99 % av den totala kväve-, fosfor- resp kaliumgödsel-förbrukningen.

Uppgifter om priserna lämnas i tab 44.

Tabell 43 Inhemsk förbrukning av handelsgödselmedel gödselåren¹ 1967/68—1971/72. Milj kilogram

Domestic consumption of fertilizers 1967/68—1971/72. Millions of kilogrammes

Avser mängd kväve (N), fosfor (P) resp kalium (K)

Figures refer to the amount of nitrogen (N), phosphorus (P) and potassium (K)

Gödselslag	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
<i>Kvävegödsel</i>					
Enkla gödselmedel	130	132	137	145	141
Sammansatta gödselmedel	51	59	68	81	93
Summa	181	191	205	226	234
<i>Fosforgödsel</i>					
Enkla gödselmedel	6	8	7	7	7
Sammansatta gödselmedel	50	53	54	57	60
Summa	56	61	61	64	67
<i>Kaliumgödsel</i>					
Enkla gödselmedel	2	3	2	2	2
Sammansatta gödselmedel	96	102	105	107	113
Summa	98	105	107	109	115

¹ Avser perioden juni—maj.

Tabell 44 **Priser¹ på vissa slag av handelsgödselmedel åren 1967/68–1971/72 samt 1968–1972. Kronor per deciton****Prices of certain types of fertilizers 1967/68–1971/72 and 1968–1972. Swedish kronor per 100 kilogrammes**

År	Chile-salpeter 16,0 % N	Kalk-salpeter 15,5 % N	Ammon-sulfat 21,0 % N	Kalkam-monsal-peter 26,0 % N	Super-fosfat ² 11,0 % P	Thomas-fosfat ³ 6,3 % P	Kalisalt ⁴ 49,8 % K	Supra PK 8–15 ⁵
1972	36,80	22,22	20,53	31,77	26,68	17,42	32,05	28,36
1971	37,52	22,26	19,75	31,80	26,69	16,60	31,57	28,28
1970	36,89	22,30	22,17	31,64	26,40	15,22	31,51	27,97
1969	36,50	23,16	27,25	33,32	..	14,88	31,92	..
1968	35,95	24,02	28,72	35,26	21,32	14,43	31,92	24,62
1971/72	37,11	22,32	20,27	32,05	26,97	17,63	31,82	28,66
1970/71	37,36	22,11	19,02	31,38	26,23	15,34	31,22	27,66
1969/70	36,50	22,56	26,20	31,98	26,64	15,04	31,92	28,39
1968/69	36,37	24,01	28,69	35,23	21,32	14,64	31,92	24,62
1967/68	34,85	24,03	28,72	35,26	21,32	14,14	31,92	24,62

¹ Förbrukarpris banfritt Stockholm (med ev tariffhamnstillägg). Uppgifterna för gödselår avser tiden juni–maj. — ² Kornad vara. Tidigare, jämför not 5, 19–20 % resp 25 % P₂O₅. — ³ Kornad vara. — ⁴ Kornad vara. Tidigare, jämför not 5, 60 % K₂O. — ⁵ T o m maj 1969 kalisuper PK 7–12, därefter PK 8–15 (enligt tidigare benämningar, som angav halten av P₂O₅ resp K₂O, PK 15–15 resp PK 18–18. De nya talen anger halt av ren P och ren K).

Övrig publicering

En utförlig redogörelse rörande försörjningen med handelsgödsel publiceras varje år i Jordbruksekonomiska meddelanden. I tabelldelen till denna publikation ges dessutom i varje nummer uppgifter om priserna för olika gödselslag.

Beträffande förbrukning m m gödselåret 1971/72 hänvisas till den särskilda redogörelsen i häfte nr 1973:1 av tidskriften.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 43 och 44 fr o m gödselåret 1944/45.

6.2. Förbrukningen av växtnärsämnen i handelsgödsel

I samband med de objektiva skördeuppskattningarna 1971 — se s 121 — inhämtade SCB uppgifter om förbrukningen av handelsgödsel till olika grödor.

Undersökningens genomförande

Undersökningen utfördes på varannan av de i objektiva skördeuppskattningarna 1971 uttagna gårdarna, dvs cirka 6 500. Av dessa utgick 288 gårdar på grund av nedläggning av gården eller vägran att delta i undersökningen.

Undersökningen omfattade dels grödor ingående i objektiv skördeuppskattning, dvs höstvet, vårvete, höstråg, korn, havre, blandsäd, slättervall, matpotatis och fabrikspotatis, dels betesvall, höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs, vitsenap och sockerbeter.

För grödor som ingår i de objektiva skördeuppskattningarna begärdes uppgifter om gödsling per hektar endast för de fält där provtyper förekom, medan för övriga grödor (exkl sockerbeter) inhämtades uppgifter om förbrukning per hektar för varje fält med grödan i fråga. Alla uppgifter om förbrukning av handelsgödsel till sockerbeter erhöles från Svenska Sockerfabriks AB.

Efter rimlighetsbedömning och viss komplettering av materialet skattades för respektive gröda totalförbrukning av olika handelsgödselmedel och grödareal. Skattningarna ge-

nomfördes primärt för skördeområden vilka sedan sammanvägdes till större områden. För att erhålla uppgifter om förbrukningen per hektar för resp näringsämne och gröda omräknades totalförbrukningsuppgifterna till uppgifter för rena näringsämnena varefter dessa dividerades med den skattade grödarealen.

Resultat

I tab 45 redovisas för produktionsområden och hela riket förbrukningen per hektar av rent kväve, fosfor och kalium för olika grödor år 1971. Av tabellen framgår att förbrukningen av näringsämnena varierar högst betydligt mellan olika grödor. För oljeväxter redovisades kvävegivor över 110 kilogram/hektar (kg/ha) medan till blandsäd och vallar gavs givor under 50 kg/ha. Fosforgivorna varierade mellan 65 kg/ha för sockerbeter och 13 kg/ha för vallar. De högsta kaliumgivorna tilldelades potatis, cirka 160 kg/ha, och de lägsta betesvall med 25 kg/ha.

Beträffande slätter- och betesvallar har det ej med säkerhet kunnat fastställas om all gödsling av återväxten har beaktats i undersökningen.

Övrig publicering

Uppgifter om förbrukningen av näringsämnena i handelsgödselmedel 1971 redovisades för län, produktionsområden och hela riket i Statistiska meddelanden J 1972:23.

Tabell 45 Förbrukningen av kväve, fosfor och kalium till olika grödor inom jordbruket år 1971. Kilogram per hektar

Application of nitrogen, phosphorus and potassium to different crops in the agricultural sector in 1971. Kilogrammes per hectare

Gröda; växtnäringssämne	Götalands södra slättbygder	Götalands mellan- bygder	Götalands norra slättbygder	Svealands slättbygder	Götalands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogsbygder	Nedre Norrländ	Övre Norrländ	Hela riket
<i>Höstvete</i>									
Kväve	121	92	107	87	77	68	..	—	100
Fosfor	31	33	28	21	21	24	..	—	27
Kalium	57	76	30	20	31	33	..	—	38
<i>Vårvete</i>									
Kväve	106	81	110	91	43	..	..	—	93
Fosfor	21	27	24	23	19	..	..	—	23
Kalium	41	52	28	18	29	..	..	—	34
<i>Höstråg</i>									
Kväve	73	65	87	67	57	63	..	—	72
Fosfor	25	30	28	21	27	23	..	—	27
Kalium	49	67	38	26	45	37	..	—	48
<i>Korn</i>									
Kväve	81	69	80	78	51	63	31	22	67
Fosfor	24	30	24	23	23	23	21	23	24
Kalium	44	64	33	18	45	39	31	43	38
<i>Havre</i>									
Kväve	73	70	68	71	44	57	30	26	63
Fosfor	26	30	23	21	21	20	17	22	22
Kalium	48	59	30	18	40	33	27	39	30
<i>Blandsäd</i>									
Kväve	..	39	58	55	30	62	24	24	44
Fosfor	..	20	22	17	18	22	17	25	19
Kalium	..	46	28	18	32	40	25	44	29
<i>Slättvall</i>									
Kväve	84	63	48	55	47	37	22	25	44
Fosfor	21	23	13	10	18	9	6	8	13
Kalium	44	54	19	14	36	17	12	17	26

Betesvall

Kväve	79	59	40	51	42	38	23	13	47
Fosfor	19	20	11	12	15	8	6	4	13
Kalium	37	46	17	15	30	13	11	9	25

Matpotatis

Kväve	117	101	100	77	63	73	70	73	88
Fosfor	61	53	56	58	41	53	50	55	53
Kalium	188	161	179	162	121	156	137	127	157

Fabrikspotatis

Kväve	..	115	—	..	95	—	—	—	111
Fosfor	..	51	—	..	50	—	—	—	52
Kalium	..	160	—	..	161	—	—	—	161

Höstraps

Kväve	179	168	129	150	150	..	—	—	167
Fosfor	36	39	26	22	40	..	—	—	35
Kalium	68	85	33	22	60	..	—	—	64

Vårrops

Kväve	158	..	128	105	..	..	—	—	118
Fosfor	40	..	24	24	..	..	—	—	27
Kalium	65	..	39	15	..	..	—	—	32

Hösttrybs

Kväve	..	129	137	96	..	..	—	—	120
Fosfor	..	32	31	18	..	..	—	—	27
Kalium	..	83	36	16	..	..	—	—	40

Vårtrybs

Kväve	..	..	125	113	..	82	..	—	108
Fosfor	..	..	27	30	..	19	..	—	26
Kalium	..	..	40	34	..	32	..	—	37

Sockerbetor

Kväve	..	..	—	—	..	—	—	—	140
Fosfor	..	..	—	—	..	—	—	—	65
Kalium	..	..	—	—	..	—	—	—	128

6.3. Förbrukningen av fodermedel

Sammanställningar över förbrukningen av s k köpfodermedel upprättas varje år av statens jordbruksnämnd. Till grund för denna statistik ligger uppgifter, som jordbruksnämnden erhåller dels från tillverkare och importörer, dels från den officiella handelsstatistiken.

Resultat

Förbrukningen av vissa huvudtyper av fodermedel åren 1967/68—1971/72 redovisas i tab 46. Uppgifter om produktionen av foderblandningar för fjäderfä, svin och nötkreatur m fl samt om de använda råvarorna lämnas för samma år i tab 47.

Av tab 46 framgår att förbrukningen av fiskmjöl och oljekraftfoder ökat år 1971/72 efter en mindre nedgång de två föregående åren. Inom gruppen oljekraftfoder svarar bomullsfrökakor och sojamjöl för den största ökningen.

Det svenska jordbrukets behov av proteinrika fodermedel täcks till stor del genom import. Omfattningen härav framgår av tab 127 (s 219), som för kalenderåren 1968—1972 innehåller uppgifter om utrikeshandeln med jordbruksprodukter.

Förbrukningen av köpfodermedel påverkas i viss utsträckning av den aktuella tillgången på foderspannmål. I tab 62 (s 129) belyses närmare storleken av fodersädesskördarna under perioden 1968—1972.

Övrig publicering

Uppgifter om inhemsk tillverkning, utrikeshandel, förbrukning m m beträffande fodermedel meddelas årligen av statens jordbruksnämnd i stencilform.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 46 och 47 fr o m år 1960/61.

Tabell 46 Beräknad förbrukning av fodermedel åren¹ 1967/68—1971/72. Milj kilogram

Estimated consumption of certain types of feeding stuffs 1967/68—1971/72. Millions of kilogrammes

Slag av fodermedel	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
Fiskmjöl ²	73,4	84,0	82,8	80,7	87,5
Köttfodermjöl	23,5	23,5	26,4	24,7	25,5
Diverse vitaminfodermedel	20,5	20,5	20,0	20,0	20,4
Foderfosfater	38,4	42,9	44,6	41,7	46,6
därav foderbenmjöl	4,5	4,5	3,9	3,2	3,0
» monokalciumfosfat	0,6	21,4	20,1	21,3	21,5
» dikalciumfosfat	27,0	15,3	19,6	16,5	21,5
» trikalciumfosfat	0,2	0,2	0,1	—	—
» mononatriumfosfat	0,6	0,8	0,6	0,5	0,5
» dinatriumfosfat	5,5	0,7	0,3	0,2	0,1
Oljekraftfoder	448,8	424,1	423,6	396,5	430,0
därav bomullsfrökakor/expeller	98,5	101,4	100,8	83,7	96,1
» jordnötskakor/expeller	44,2	49,7	50,4	36,3	32,7
» sojamjöl	161,4	144,1	152,7	161,8	175,1
» kokoskakor/expeller	51,3	51,4	30,4	27,7	36,9
» raps-, rybs- och senapsmjöl	75,6	72,9	84,4	78,9	85,4
» annat oljekraftfoder	17,8	4,6	4,9	8,1	3,8

¹ Redovisningsåren avser perioden juli—juni. — ² Reviderade uppgifter t o m 1969/70.

Tabell 47 Produktion av foderblandningar för olika djurslag samt råvaror ingående i dessa blandningar åren¹ 1967/68–1971/72. Milj kilogram
Production of feeding stuff mixtures for different kinds of domestic animals and the raw materials included in these mixtures 1967/68–1971/72. Millions of kilogrammes

Slag av blandning; råvara	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
<i>Blandningar för fjäderfä</i>					
Råg och vete	53,7	74,9	92,6	103,1	107,0
Majs	63,1	58,8	36,7	33,1	37,7
Annan spannmål	151,7	151,5	137,1	143,7	145,5
Vetekli	9,5	9,7	10,9	11,2	10,1
Andra kvarnbiprodukter	1,6	1,0			
Oljekraftfoder	64,5	60,7	56,6	61,2	64,0
Fiskmjöl	25,9	31,0	25,6	21,6	21,0
Köttfodermjöl	5,5	5,5	7,3	8,0	7,6
Hömjöl ²	17,0	17,6	15,9	15,3	15,4
Fodertran och foderfett	2,7 ³	3,4 ³	7,3	7,3	7,8
Andra råvaror	33,1	38,8	39,0	35,8	37,2
Summa	428,3	452,9	429,0	440,3	453,3
<i>Blandningar för svin</i>					
Råg och vete	20,8	41,0	41,4	52,0	47,7
Majs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Annan spannmål	361,7	326,1	337,4	362,5	389,5
Vetekli	19,5	25,5	39,5	46,3	46,4
Andra kvarnbiprodukter	11,4	11,5			
Oljekraftfoder	47,8	41,2	41,8	50,2	55,6
Fiskmjöl	41,5	47,0	50,7	55,0	61,2
Köttfodermjöl	15,0	13,5	14,7	12,8	13,4
Hömjöl ²	6,5	6,5	6,2	6,4	6,9
Fodertran och foderfett	0,1 ³	0,3 ³	3,6	3,8	4,4
Andra råvaror	36,4	46,1	44,4	39,9	43,2
Summa	560,7	558,7	579,7	628,9	668,3
<i>Blandningar för nötkreatur m fl</i>					
Råg och vete	4,6	2,2	7,0	8,0	7,2
Majs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Annan spannmål	69,3	72,7	103,1	97,7	97,6
Vetekli	10,1	12,9	21,1	14,3	16,3
Andra kvarnbiprodukter	0,9	1,6			
Oljekraftfoder	57,3	77,4	92,7	96,0	122,1
Fiskmjöl	1,1	2,5	2,1	2,0	2,3
Köttfodermjöl	1,0	1,2	2,4	2,4	2,4
Hömjöl ²	6,1	5,3	6,4	10,6	9,5
Fodertran och foderfett	0,1 ³	0,2 ³	3,4	2,5	2,9
Andra råvaror	49,0	74,4	96,8	99,0	112,7
Summa	199,5	250,4	335,0	332,5	373,0

¹ Redovisningsåren avser perioden juli–juni. — ² Betecknades t o m 1968/69 lusermjöl. — ³ T o m 1968/69 endast fodertran.

6.4. Inköpen av växtskyddsmedel m m

Uppgifter rörande försäljningen av växtskyddsmedel m m till jordbruk och trädgårdsodling insamlas varje år av Jordbrukets utredningsinstitut. Primärmaterialet till denna undersökning utgörs av sammanställningar över leveransernas storlek och värde, upprättade av de företag, som under respektive kalenderår haft import eller tillverkning av berörda preparat. För att underlätta uppgiftslämnandet behövde företagen vid undersökningarna för åren 1966—1969 endast redovisa en totalsumma för varje preparat. Denna summa fördelades därefter på jordbruk resp trädgårdsodling enligt tidigare års redovisning. Från undersökningen för år 1970 krävdes dock en uppdelning. Under 1971 har 30 företag medverkat som uppgiftslämnare.

Resultat

I tab 48 och tab 49 har för åren 1967—1971 sammanställts data rörande jordbrukets resp trädgårdsbrukets inköp av växtskyddsmedel m m. De uppgifter, som redovisas för åren från 1968 överensstämmer ej med de ursprungligen redovisade och är ej helt jämförbara med tidigare år beroende på att uppgifter erhållits från företag, som tidigare ej ingått i undersökningarna.

I undersökningen har en så noggrann fördelning som möjligt av försäljningen till jordbruk resp trädgårdsbruk eftersträfvats. Vissa preparat används emellertid inom båda produktionsgrenarna. I sådana fall har varje vara, som inte kunnat fördelas, påförts den produktionsgren där den haft sin huvudsakliga användning.

Tabell 48 Jordbrukets totala inköp av växtskyddsmedel m m åren 1967—1971
Total purchases of pesticides etc. by the agricultural sector 1967—1971

Kvantitet resp värde; år	Växtskyddsmedel					Baljväxt- bakterier	Rengörings- och desinfek- tionsmedel
	Insektsmedel	Medel mot växtsjuk- domar ¹	Ogräsmedel	Övriga pre- parat för växt- odling och lagring	Summa		
<i>Kvantitet, ton</i>							
1971	540	2 143	5 653	70	8 406	..	2 246
1970	481	2 227	5 777	71	8 556	..	2 537
1969 ²	738	2 209	6 141	45	9 133	..	2 468
1968 ²	846	2 128	6 373	24	9 371	..	2 201
1967	1 071	1 805	5 614	9	8 499	..	2 468
<i>Värde, 1 000-tal kronor</i>							
1971	9 011	8 674	43 974	1 240	62 899	80	5 846
1970	7 665	8 152	43 376	1 074	60 267	82	5 445
1969 ²	7 217	6 891	42 633	721	57 462	40	4 959
1968 ²	5 878	8 128	42 587	308	56 901	42	4 825
1967	5 337	7 212	37 524	140	50 213	62	5 423

¹ Inkl betningsmedel, förbrukade av företag inom utsädesbranschen. — ² Reviderade uppgifter, se texten.

Tabell 49 Trädgårdsbrukets totala inköp av växtskyddsmedel åren 1967–1971
Total purchases of pesticides by the horticultural sector 1967–1971

Kvantitet resp värde; år	Insektsmedel	Medel mot växtsjuk- domar ¹	Ogräsmedel	Övriga pre- parat för växt- odling och lagring	Summa
<i>Kvantitet, ton</i>					
1971	126	137	274	9	546
1970	187	185	320	10	702
1969 ²	215	414	74	14	717
1968 ²	214	364	60	31	669
1967	225	420	99	38	782
<i>Värde, 1 000-tal kronor</i>					
1971	1 827	2 358	2 332	244	6 761
1970	2 215	2 653	2 508	208	7 584
1969 ²	3 640	3 702	1 361	243	8 946
1968 ²	1 902	3 267	1 172	353	6 694
1967	1 863	3 161	1 253	273	6 550

¹ Inkl betningsmedel, förbrukade av företag inom utsädesbranschen. — ² Reviderade uppgifter, se texten.

De leveransvärden som redovisas i tabellerna skall i princip vara grundade på förbrukarpriserna. Vissa svårigheter torde dock ha förelegat för uppgiftslämnarna att ange dessa priser eftersom de av återförsäljarna eventuellt lämnade rabatterna ej varit kända.

Vid studiet av förändringarna i användningen av bekämpningsmedel bör observeras att preparaten från år till år varierar i koncentration och sammansättning. De redovisade kvantiteterna är inte justerade med hänsyn till detta.

Övrig publicering

En detaljerad redogörelse för jordbrukets och trädgårdsbrukets inköp av växtskyddsmedel m m redovisas årligen i stencilform av Jordbrukets utredningsinstitut. Dessa resultat föreligger i regel cirka 9 månader efter redogörelseårets utgång.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 48 och 49 för åren fr o m 1948 resp 1951.

7. Växtodling. Vegetabilisk produktion

Crop farming. Vegetable production

7.1. Lantbrukets företagsregister

Uppgifter om åkerjordens användning erhålls fr o m 1968 genom den årliga uppgiftsinsamlingen i juni till lantbrukets företagsregister.

Dessa uppgifter insamlas från samtliga brukningsenheter med minst 2 hektar åker. Motsvarande uppgifter erhöles tidigare vid de årliga jordbruksinventeringarna i juni. För närmare information om lantbruksstatistikens uppläggning hänvisas till avsnitt 2.1, där även lantbrukets företagsregister beskrivs. Uppgifter om odlingen av trädgårdsväxter 1971 lämnas i avsnitt 7.9. I föreliggande avsnitt redovisas resultat från lantbruksregistret 1972.

Resultat

I *tab 50* redovisas med fördelning på län, produktionsområden och hela riket uppgifter om åkerjordens användning 1972 vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Av tabellen framgår att såväl den totala åkerarealen som den utnyttjade arealen har minskat något mellan 1971 och 1972. För enskilda grödor har arealen procentuellt ökat mest för vörrybs, vörapps och höstråg nämligen med 77, 44 resp 31 % och minskat mest för matpotatis, med 24 %.

Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper framgår av *tab 51*. I *tab 52* har sammanställts uppgifter om olika växtslagsgrupperns procentuella andel av den odlade åkerarealen under tiden 1955—1972. Av tabellen framgår att odlingen av brödsäd fortsatt att öka sin andel, medan andelen foder-säd minskat mellan 1971 och 1972.

Övrig publicering

Uppgifter om åkerjordens användning 1972 har redovisats i Statistiska meddelanden nr J 1973:15.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 gavs en beskrivning av de omräkningar som gjorts på grund av ändrade definitioner och områdesindelningar åren 1945—1968. Dessutom redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 50* fr o m år 1945.

7.2. Lantbruksräkningen

Vid 1971 års lantbruksräkning — se s 38 — inhämtades uppgifter om hur åkerarealen utnyttjades för olika grödor under sommaren 1971. De insamlade uppgifterna möjliggjorde en redovisning av antal brukningsenheter med odling av olika grödor samt odlingarnas genomsnittliga storlek.

Resultat

I *tab 53* redovisas antalet brukningsenheter med odling av olika grödor 1971 och i *tab 54* den genomsnittliga arealen av olika grödor på de brukningsenheter där odling av grödan

i fråga förekom. Enligt *tab 53* var slåttervall den vanligast förekommande grödan och odlades på omkring 85 % av brukningsenheterna. På mer än hälften av brukningsenheterna odlades korn, havre och potatis. Ur *tab 54* kan utläsas att arealernas genomsnittliga storlek var mindre i Norrland än i Svealand och Götaland för alla grödor utom slåttervall.

Övrig publicering

Detaljerade uppgifter om odlingsfrekvensen för olika grödor inom kommunblock och större områden återfinns i publikationen *Lantbruksräkningen 1971 (SOS), Del 1*.

Tabell 50 Åkerjordens användning år 1972¹. Hektar
 Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Foder- ärter och vicker	Kök- ärter	Höst- råps	Vår- råps	Höst- rybs
<i>Län</i>												
Stockholms	14 386	2 527	2 862	..	15 953	20 832	3 501	42	202	914	1 776	2 866
Uppsala	21 045	3 387	4 789	14	39 614	28 943	11 090	80	185	191	3 762	3 087
Södermanlands	19 820	2 594	3 835	12	21 581	41 845	2 393	116	703	263	4 097	1 861
Östergötlands	41 001	3 930	15 041	23	31 574	40 388	8 960	299	2 049	4 501	4 309	5 150
Jönköpings	881	381	498	29	14 386	22 430	4 797	77	..	153	138	64
Kronobergs	338	154	601	26	9 203	13 340	2 462	37	..	..	77	83
Kalmar	12 014	1 210	9 142	164	25 367	16 669	4 359	39	388	1 545	359	578
Gotlands	9 062	401	6 177	85	20 932	3 731	884	118	792	768	276	692
Blekinge	1 981	1 831	2 734	102	8 463	2 398	785	14	..	175	750	18
Kristianstads	9 441	4 389	15 089	411	50 022	12 401	3 253	217	..	4 726	3 108	907
Malmöhus	40 372	12 023	24 046	348	81 217	22 356	2 952	410	22	27 735	5 184	4 495
Hallands	2 278	2 468	2 279	40	35 680	29 536	3 603	182	..	185	1 981	73
Göteborgs o Bohus	1 030	615	407	13	12 466	16 938	2 398	53	..	..	467	..
Älvsborgs	3 011	533	1 066	16	25 687	47 113	3 271	90	12	38	2 098	115
Skaraborgs	32 101	835	11 023	33	46 264	95 558	4 375	179	81	978	6 487	1 828
Värmlands	2 462	173	496	15	26 167	19 217	833	45	..	13	207	128
Örebro	5 775	2 021	3 400	..	28 340	35 940	746	48	44	87	5 759	377
Västmanlands	9 395	2 533	2 483	13	35 469	38 961	2 658	60	155	37	7 084	547
Kopparbergs	626	31	269	20	22 019	9 080	883	27	..	..	132	157
Gävleborgs	314	100	126	16	19 253	15 394	1 528	21	..	..	25	80
Västernorrlands	59	..	12	27	14 786	2 187	1 431	24	..	..	..	..
Jämtlands	..	..	..	..	8 017	940	524	22	..	..	..	..
Västerbottens	26	..	..	19	23 511	1 790	2 470	24	..	..	..	..
Norrbottnens	19	..	..	18	7 814	665	492	..	15	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slätt- bygder	44 017	14 817	24 268	215	97 975	36 887	3 949	558	18	27 329	7 907	4 761
Götalands mellanbygder	26 716	5 877	30 922	800	86 443	20 371	4 265	352	1 146	7 144	2 761	1 761
Götalands norra slätt- bygder	67 747	4 358	23 016	30	75 554	130 361	8 037	466	1 989	4 946	11 465	6 292
Svealands slättbygder	70 926	12 977	17 032	53	147 355	167 567	20 428	356	1 279	1 493	21 974	8 761
Götalands skogsbygder	11 738	3 449	7 952	231	94 281	122 775	24 610	291	112	1 216	2 649	1 023
Mellersta Sveriges skogs- bygder	6 044	620	3 085	49	48 241	43 510	3 108	111	112	197	1 292	466
Nedre Norrland	209	48	100	50	41 980	14 653	3 231	59	..	..	28	45
Övre Norrland	48	..	..	37	31 956	2 528	3 020	35	20	..	..	..
<i>Hela riket</i>												
1972	227 445	42 149	106 385	1 465	623 785	538 652	70 648	2 228	4 678	42 332	48 076	23 109
1971	205 500	41 403	81 363	1 656	650 378	564 152	74 662	2 226	4 931	46 980	33 464	14 926
1970	225 915	40 475	78 492	1 582	656 755	546 280	82 254	2 307	4 530	48 265	24 321	13 126
1969	222 371	44 670	70 956	1 868	639 159	513 344	83 727	2 387	4 179	63 385	18 163	15 303
1968	197 487	52 320	67 762	1 991	599 831	518 872	95 468	2 310	4 558	60 230	22 492	18 433

¹ Reviderade uppgifter för år 1968. Tidigare publicerade i Jordbruksstatistisk årsbok 1970. — ² Inkl övriga oljevaxter.

Use of arable land in 1972. Hectares

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Vår- rybs	Vit- senap ²	Grön- foder- och en- silage- växter	Slätter- vall ut- nyttjad 1972	Frö- vall	Betes- vall ut- nyttjad 1972	Mat- och foder- potatis	Fab- rika- potatis	Sock- erb- etor	Övriga växt- slag	Hel- träda	Summa utnytt- jad åker 1972	Slätter- och betes- vallar ej ut- nyttja- de 1972	Annan obru- kad åker	Hela åker- arealen
1 384	..	364	17 195	293	6 159	656	—	—	275	8 474	100 672	656	533	101 861
2 624	..	813	25 378	444	6 203	706	—	—	183	9 173	161 720	674	387	162 781
4 527	..	771	23 859	1 185	8 489	416	—	—	156	5 882	144 412	464	398	145 274
5 700	80	1 377	39 064	3 145	6 912	1 587	..	—	315	7 406	222 812	491	458	223 761
305	—	948	44 108	366	9 052	1 338	13	—	384	645	100 995	731	337	102 063
..	—	824	25 476	117	8 681	929	138	—	247	514	63 270	713	309	64 292
234	39	1 541	40 914	696	13 780	1 795	317	3 174	1 939	2 302	138 565	954	607	140 126
687	134	1 164	19 308	307	8 073	595	—	3 976	481	2 569	81 212	334	191	81 737
40	..	429	10 408	48	5 404	906	3 464	593	589	262	41 397	302	200	41 899
288	139	2 032	37 572	766	18 346	2 930	6 528	8 590	4 232	889	186 281	898	721	187 900
428	680	2 746	29 966	1 958	12 961	4 247	940	25 106	8 578	1 753	310 523	789	798	312 110
1 014	22	1 145	25 892	359	11 952	2 889	130	439	762	795	123 706	539	319	124 564
257	—	371	23 485	336	8 192	910	—	—	123	2 259	70 328	803	426	71 557
1 198	—	805	55 356	1 056	15 723	1 470	..	—	935	2 610	162 204	1 583	917	164 704
5 710	..	1 085	50 233	1 335	16 108	2 516	145	—	730	6 397	284 008	868	711	285 587
7 410	35	852	40 341	1 733	12 476	1 579	—	—	262	5 592	120 041	2 818	1 907	124 766
2 379	—	547	21 396	1 946	7 559	1 085	48	—	401	4 348	122 251	711	645	123 607
4 008	15	490	16 277	1 234	5 423	226	—	—	59	5 075	132 202	418	271	132 891
1 621	..	743	20 943	171	5 925	959	—	—	74	2 403	66 090	910	546	67 546
266	..	621	29 060	357	7 178	1 070	..	—	181	2 167	77 773	1 360	870	80 003
—	—	1 399	33 171	530	5 870	1 671	—	—	112	937	62 225	1 803	611	64 639
—	—	1 349	27 451	78	5 279	812	—	—	79	489	45 059	1 374	465	46 898
—	—	1 638	54 276	396	4 409	2 207	..	—	70	1 238	92 092	2 271	749	95 112
—	—	1 061	31 385	335	2 967	1 616	..	—	79	1 556	48 029	2 006	780	50 815
1 366	616	2 637	29 222	2 394	14 649	5 559	1 267	27 848	9 116	1 678	359 053	684	845	360 582
947	374	4 126	67 889	1 097	28 540	5 355	8 622	13 526	6 193	5 405	330 632	1 525	1 193	333 350
11 036	85	1 777	73 796	4 183	21 459	3 339	54	—	1 679	12 655	464 324	1 445	1 105	466 874
20 162	58	2 925	105 771	5 661	35 016	3 114	48	—	1 073	34 911	678 940	3 526	2 857	685 323
1 841	28	5 501	216 277	2 331	66 756	7 390	1 733	504	2 242	7 113	582 043	4 869	2 545	589 457
4 477	19	1 824	71 603	1 869	21 270	2 535	..	—	509	7 639	218 581	3 268	2 157	224 006
261	—	3 187	86 409	909	17 257	3 815	..	—	283	3 478	176 012	4 563	1 864	182 439
—	—	3 138	91 547	747	8 174	4 008	..	—	151	2 856	148 282	4 590	1 590	154 462
40 090	1 180	25 115	742 514	19 191	213 121	35 115	11 730	41 878	21 246	75 735	2 957 867	24 470	14 156	2 996 493
22 610	1 679	26 604	783 576	16 068	213 248	46 235	12 812	40 566	22 035	75 293	2 982 367	20 176	13 780	3 016 323
8 711	1 756	28 113	801 729	11 213	218 388	51 505	13 541	39 970	24 413	73 892	2 997 533	18 589	16 271	3 032 393
7 984	2 515	30 784	815 460	11 456	221 514	51 990	12 810	40 285	23 409	93 411	2 991 130	20 928	22 594	3 034 652
7 157	3 516	32 039	850 021	18 091	237 462	53 286	15 269	41 978	23 332	94 710	3 018 615	24 604	26 912	3 070 131

Tabell 51 Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972. Hela riket

Use of arable land in different size groups on June 26th, 1972. Whole of Sweden

Gröda	Storleksgrupp, hektar åker							Summa
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
Höstvete	836	3 380	15 586	22 096	45 133	63 877	76 537	227 445
Vårvete	379	1 332	3 841	4 499	8 494	10 824	12 780	42 149
Höstråg	834	2 793	9 350	12 198	23 014	28 498	29 698	106 385
Vårråg	87	173	290	177	250	327	161	1 465
Summa brödsäd	2 136	7 678	29 067	38 970	76 891	103 526	119 176	377 444
Korn	10 782	41 643	104 347	95 598	132 142	132 857	106 416	623 785
Havre	10 160	37 936	95 729	85 179	115 623	109 502	84 523	538 652
Blandsäd	2 605	9 193	19 711	13 646	14 202	8 562	2 729	70 648
Summa fodersäd	23 547	88 772	219 787	194 423	261 967	250 921	193 668	1 233 085
Foderarter och vicker	81	180	294	224	423	491	535	2 228
Kokärter	19	31	129	272	862	1 426	1 939	4 678
Summa baljväxter	100	211	423	496	1 285	1 917	2 474	6 906
Höstraps	73	352	2 043	4 056	8 753	11 671	15 384	42 332
Vårraps	101	292	1 746	2 895	8 214	14 175	20 653	48 076
Höstrybs	48	166	908	1 782	3 878	7 279	9 048	23 109
Vårrybs	136	493	1 773	2 776	7 174	12 662	15 076	40 090
Vitsenap	6	17	104	109	192	285	272	985
Övriga oljeväxter	1	6	15	23	28	44	78	195
Summa oljeväxter	365	1 326	6 589	11 641	28 239	46 116	60 511	154 787
Grönfoder- och ensilageväxter	1 907	3 642	5 149	3 863	4 298	3 461	2 795	25 115
Slåttvall utnyttjad 1972	54 545	125 537	180 722	121 005	124 562	85 536	50 607	742 514
Frövall	256	987	1 952	1 919	3 367	5 129	5 581	19 191
Betesvall utnyttjad 1972	9 653	25 036	44 610	34 938	40 108	31 838	26 938	213 121
Summa vall	64 454	151 560	227 284	157 862	168 037	122 503	83 126	974 826
Mat- och foderpotatis	3 654	5 760	6 880	4 575	5 691	4 760	3 795	35 115
Fabrikspotatis	43	391	1 576	1 831	2 800	2 680	2 409	11 730
Summa potatis	3 697	6 151	8 456	6 406	8 491	7 440	6 204	46 845
Sockerbetor	353	1 242	5 419	7 048	10 824	9 527	7 465	41 878
Övriga växtslag	1 397	2 122	3 457	2 296	3 463	3 681	4 830	21 246
Helträda	2 510	5 827	10 539	9 170	13 776	16 857	17 056	75 735
Slåtter- och betesvallar ej utnyttjade 1972	3 995	6 742	4 998	2 413	2 647	2 023	1 652	24 470
Annan obrukad åker	1 290	2 442	2 847	1 855	1 945	2 110	1 667	14 156
Summa åker	105 751	277 715	524 015	436 443	581 863	570 082	500 624	2 996 493

Tabell 52 Arealer för olika växtslag i procent av hela åkerarealen¹ under tiden 1955–1972

Acreages for different crops in per cent of the total area of arable land 1955–1972

Grödsgrupp	1955/ 59	1960/ 64	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
Brödsäd	13,4	11,2	11,6	8,0	10,9	10,9	11,7	11,9	11,4	13,1
Fodersäd	32,1	35,8	37,5	41,7	39,9	41,5	42,7	44,0	44,3	42,8
Baljväxter	0,7	0,5	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
All säd	46,2	47,5	49,4	50,0	51,0	52,7	54,6	56,1	55,9	56,1
Potatis och rotfrukter	5,7	5,0	4,1	3,8	3,8	3,8	3,6	3,6	3,4	3,1
Foderväxter	45,1	44,4	42,6	43,6	41,1	38,9	37,3	36,2	35,8	34,7
Oljeväxter	2,4	2,4	3,3	1,9	3,4	3,8	3,7	3,3	4,1	5,4
Övriga växtslag	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
Summa åker ¹	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Exkl helträda och obrukad åker.

Tabell 53 Antal brukningsenheter med odling av olika grödor år 1971

Number of holdings with cultivation of different kinds of crops in 1971

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker¹

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete	Vårvete	Hösträs	Vårräs	Korn	Havre	Blandsäd	Oljeväxter	Slåttvall utnyttjad 1971	Betesvall utnyttjad 1971	Potatis	Socker- betor	Totala an- talet bruk- ningsen- heter
<i>Län</i>													
Stockholms	1 326	448	316	..	1 540	1 866	583	726	1 825	974	1 008	—	2 443
Uppsala	2 202	583	621	..	3 266	3 243	1 661	1 066	3 132	1 651	1 421	—	4 249
Södermanlands	1 879	418	471	..	2 209	2 912	359	754	2 499	1 525	949	—	3 251
Östergötlands	3 564	769	1 891	25	3 888	4 276	1 709	1 624	4 775	1 811	1 561	—	6 096
Jönköpings	274	712	168	48	4 289	5 834	1 576	71	8 037	3 450	4 686	—	8 436
Kronobergs	136	290	291	34	3 406	3 958	1 134	21	6 046	3 463	3 777	—	6 401
Kalmar	2 297	671	1 949	130	4 285	3 125	1 246	514	6 146	3 838	3 680	910	6 690
Gotlands	2 032	162	1 649	25	2 726	1 166	274	1 021	2 780	1 978	1 004	1 663	3 163
Blekinge	430	450	661	62	1 864	937	407	225	2 528	1 718	2 834	225	2 811
Kristianstads	1 424	1 058	1 892	136	6 680	3 414	1 177	1 354	7 333	4 739	5 208	3 128	8 951
Malmöhus	4 562	2 110	2 853	130	8 819	5 071	1 053	4 436	6 017	3 338	3 268	5 676	9 904
Hallands	250	516	378	37	5 236	4 846	1 104	267	5 513	3 747	3 024	265	6 844
Göteborgs o Bohus	513	655	186	14	3 111	3 917	885	87	4 927	3 082	3 627	—	5 565
Älvsborgs	707	547	309	23	5 934	8 732	1 166	436	10 485	5 922	6 134	—	11 596
Skaraborgs	4 445	331	2 059	20	6 835	9 913	887	1 224	8 013	4 627	2 816	—	10 941
Värmlands	997	167	220	10	4 577	3 954	292	534	7 230	3 780	4 220	—	8 220
Örebro	981	317	557	..	3 031	3 728	241	705	3 325	1 992	1 562	—	4 480
Västmanlands	1 233	282	390	..	2 736	3 080	442	1 055	2 312	1 298	576	—	3 405
Kopparbergs	337	23	100	..	3 525	2 505	278	128	4 173	1 864	2 423	—	4 871
Gävleborgs	168	80	55	15	3 880	3 517	674	66	4 961	2 485	3 309	—	5 615
Västernorrlands	31	..	..	..	4 314	1 026	732	—	6 602	2 522	5 139	—	7 056
Jämtlands	..	..	..	..	2 630	482	357	—	4 698	1 829	3 053	—	4 903
Västerbottens	..	—	..	10	5 566	896	1 006	—	8 840	2 738	6 935	—	9 332
Norrbottnens	..	..	..	..	1 722	249	209	—	4 378	1 458	3 433	—	4 791
<i>Produktionsområden</i>													
Götalands södra slåttbygder	5 014	2 617	3 092	105	10 269	6 471	1 226	4 967	6 501	3 897	3 527	6 005	11 484
» mellanbygder	5 096	1 468	5 250	276	11 176	5 273	1 438	2 577	11 107	7 196	7 534	5 388	13 007
» norra slåttbygder	7 272	986	3 382	24	10 298	13 714	1 594	2 901	11 483	6 395	3 558	—	15 781
Svealands slåttbygder	7 936	2 040	2 326	28	13 069	14 915	3 272	4 640	13 079	7 573	5 188	—	18 020
Götalands skogsbygder	2 784	3 112	2 189	271	24 041	28 062	8 090	750	41 169	22 998	25 866	474	44 541
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 559	327	720	23	8 162	8 046	863	430	12 239	6 547	6 661	—	13 898
Nedre Norrland	130	50	67	25	11 379	4 949	1 689	49	16 335	6 660	12 088	—	17 667
Övre Norrland	13	..	12	16	7 675	1 217	1 280	—	14 662	4 563	11 225	—	15 616
<i>Hela riket</i>													
1971	29 804	10 605	17 038	768	96 069	82 647	19 452	16 314	126 575	65 829	75 647	11 867	150 014

¹ Där antalet brukningsenheter är mindre än tio har .. ersatt antalsuppgiften.

Tabell 54 Genomsnittlig areal av olika grödor per brukningsenhet år 1971. Hektar

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker där odling av respektive gröda förekom¹

Average acreage per holding for different kinds of crops in 1971. Hectares

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land where cultivation of respectively crop occurred

Område	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Vårråg	Korn	Havre	Blandsäd	Oljeväxter	Slättervall utnyttjad 1971	Betesvall utnyttjad 1971	Potatis	Socker- beter
<i>Län</i>												
Stockholms	8,7	6,3	5,5	..	12,6	12,3	6,2	8,0	9,9	6,5	1,0	—
Uppsala	7,5	5,4	4,7	..	13,0	10,5	6,8	6,8	8,6	3,9	0,7	—
Södermanlands	9,2	5,7	4,9	..	11,6	15,5	6,9	9,7	10,1	5,7	0,7	—
Östergötlands	11,2	4,8	6,5	1,4	9,3	10,2	5,6	7,9	8,5	4,0	1,2	—
Jönköpings	2,6	0,6	1,9	0,6	3,6	3,6	3,1	6,4	5,7	2,5	0,3	—
Kronobergs	1,8	0,6	1,3	0,8	2,9	3,1	2,2	8,3	4,4	2,5	0,4	—
Kalmar	4,7	1,8	4,0	1,4	6,3	5,3	3,6	5,7	6,9	3,5	0,8	2,9
Gotlands	4,3	2,7	3,5	2,8	7,5	2,7	2,8	3,5	7,0	4,2	0,9	2,0
Blekinge	3,3	4,8	2,9	1,6	5,1	2,4	1,9	4,1	4,2	3,0	1,8	2,7
Kristianstads	6,1	4,5	6,5	2,7	7,7	3,8	3,1	6,4	5,2	3,8	2,2	2,7
Malmöhus	8,4	5,7	6,3	3,6	9,8	5,2	3,4	7,8	5,2	3,9	2,1	4,4
Hallands	7,0	5,3	3,4	1,6	6,9	6,0	3,6	9,3	4,8	3,1	1,2	1,7
Göteborgs o Bohus	1,4	1,0	1,5	0,9	4,0	4,1	2,9	5,6	5,0	2,7	0,4	—
Älvsborgs	3,8	1,0	2,5	1,0	4,4	5,2	2,9	6,3	5,6	2,7	0,3	—
Skaraborgs	6,7	2,6	4,1	4,0	7,2	10,0	5,1	7,6	6,7	3,5	1,1	—
Värmlands	2,6	1,1	2,1	1,9	5,8	4,9	3,5	9,9	6,0	3,3	0,5	—
Örebro	5,4	4,1	4,2	..	9,4	11,0	4,4	7,7	6,7	3,9	0,8	—
Västmanlands	6,1	6,5	4,5	..	13,2	14,2	6,7	7,9	7,7	4,4	0,6	—
Kopparbergs	1,9	1,2	2,5	..	6,4	3,9	3,5	5,5	5,3	3,3	0,5	—
Gävleborgs	2,0	1,0	2,0	1,3	4,8	4,1	2,6	3,0	6,2	2,8	0,4	—
Västernorrlands	1,8	..	..	..	3,3	1,8	1,8	—	5,5	2,3	0,4	—
Jämtlands	..	..	..	..	3,0	1,7	1,9	—	6,3	2,7	0,3	—
Västerbottens	..	—	..	1,8	3,8	2,3	2,6	—	6,7	1,7	0,4	—
Norrbottens	..	..	..	..	4,4	2,3	2,3	—	7,7	2,1	0,6	—
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder	8,2	5,9	5,8	2,2	10,0	6,4	3,7	7,6	4,7	3,8	2,5	4,6
» mellanbygder	4,9	4,3	4,9	3,0	8,0	3,8	3,1	5,3	6,2	4,0	2,3	2,3
» norra slättbygder	8,9	4,2	5,5	3,0	7,9	9,9	5,3	7,6	6,9	3,4	1,1	—
Svealands slättbygder	7,4	5,6	4,7	3,4	12,1	12,6	6,6	8,1	8,6	4,7	0,8	—
Götalands skogsbygder	3,6	1,2	2,6	1,0	4,1	4,2	3,2	6,7	5,4	2,8	0,5	1,1
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,8	1,5	3,2	2,3	6,0	5,6	4,0	7,5	6,2	3,3	0,5	—
Nedre Norrland	1,6	0,7	1,1	2,5	3,6	2,7	2,0	2,4	5,7	2,5	0,4	—
Övre Norrland	4,5	..	1,3	1,9	3,8	2,2	2,4	—	6,8	1,8	0,4	—
<i>Hela riket</i>												
1971	6,9	3,9	4,8	2,2	6,8	6,8	3,8	7,3	6,2	3,2	0,8	3,4

¹ Där antalet brukningsenheter med odling av respektive gröda är mindre än tio har .. ersatt medeltalet.

7.3. Årsväxtrapporteringen

Subjektiva omdömen om årsväxt och skörd har i någon form insamlats sedan 1799 och därmed utgör denna rapportserie den äldsta alltfjämt existerande grenen av svensk jordbruksstatistik. Rapporteringen har dock under årens lopp haft växlande innehåll och omfattning. Bearbetning av materialet har sedan 1870-talet utförts av SCB.

Undersökningsresultaten används bl a för skördeprognoser och prisförhandlingar.

Undersökningarnas genomförande

Årsväxtrapporter avges vid tre tillfällen under året nämligen i mitten av maj, månads-skiftet juli—augusti och mitten av oktober. År 1972 var rapportdatum 17 maj, 2 augusti och 18 oktober. På grund av väderleksförhållandena under augusti 1972 avgavs dessutom en extra årsväxtrapport den 1 september.

Innehåll

Rapporteringen i maj avser allmänna omdömen om övervintringen, uppgifter om utvintringens omfattning och orsaker samt vissa upplysningar om vårsådden.

Till juli/augusti- och oktoberrapporterna insamlas omdömen om skördeutsikterna resp skördeutfallet, uppgifter om växtligheten sedan föregående rapporttillfälle samt upplysningar om skördens kvalitet. I oktober insamlas även uppgifter om tidpunkten för höst-sådden.

Omdömena i maj om övervintringen uttrycks med siffervärden 1—4, där 3 är normal och 4 mycket god övervintring. Uppgifterna i juli/augusti och oktober om skördeutsikterna resp skördeutfallet lämnas enligt en skala 0—5, där 3 är medelskörd och 5 mycket god skörd.

Utformningen av de under 1972 utnyttjade blanketterna framgår av bilagor i resp Statistiska meddelanden.

Tabell 55 Procentuell andel upplöjd areal intill mitten av maj 1972
Percentage of area ploughed by the middle of May, 1972

Område	Höstveto	Höststråg	Höststraps	Höststrybs	Första års slättervall
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	—	—	0,2	0,1	—
» mellanbygder	0,2	0,2	0,7	1,8	0,8
» norra slättbygder	3,3	9,6	1,5	0,5	0,3
Svealands slättbygder	0,3	0,5	0,3	2,6	1,0
Götalands skogsbygder	7,4	7,9	2,2	2,9	0,1
Mellersta Sveriges skogsbygder	—	—	—	—	—
Nedre Norrland	2,5	—	—	65,3	0,2
Övre Norrland	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>					
1972	1,6	3,2	0,5	2,4	0,4
1971	1,6	0,3	16,2	13,3	1,5
1970	16,7	15,5	28,6	33,8	7,7
1969	3,7	3,4	16,0	12,5	0,4
1968	4,4	2,2	6,5	9,1	0,3

Tabell 56 Medeltal av sifferomdömen¹ i maj 1972 för övervintringen
Averages of the assessments of the wintering in May, 1972

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs	Första års slättervall
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	3,7	3,6	3,7	3,6	3,3
» mellanbygder	3,4	3,3	3,3	3,0	3,2
» norra slättbygder	2,9	2,6	3,2	3,2	3,1
Svealands slättbygder	3,4	3,4	3,2	3,2	3,1
Götalands skogsbygder	2,8	2,9	3,0	3,2	3,1
Mellersta Sveriges skogsbygder	2,9	2,6	2,7	1,9	3,0
Nedre Norrland	2,5	2,6	—	1,6	3,0
Övre Norrland	—	—	—	—	2,8
<i>Hela riket</i>					
Maj 1972	3,3	3,2	3,5	3,2	3,1
» 1971	3,2	3,2	2,3	2,5	2,8
» 1970	2,5	2,4	1,9	1,9	2,6
» 1969	2,9	2,9	2,2	2,1	3,0
» 1968	3,0	3,1	2,9	2,6	3,1

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Insamling av primäruppgifter

Årsväxtrapporterna avges av lantbruksnämndernas ortsombud. Materialet granskas av respektive nämnd, som sedan sänder det till SCB.

I rapporteringen ingår från 1970 de församlingar, som enligt föregående års lantbruksregister hade en total åkerareal om mer än 50 ha. Samma arealgräns gällde 1968 och 1969, men då enligt arealerna vid 1966 års jordbruksräkning. Dessförinnan ingick samtliga församlingar med åkerareal.

Komplettering och granskning

Vid SCB verkställs erforderliga kompletteringar av uppgiftsmaterialet samt en ytterligare granskning av primäruppgifterna. Denna granskning, vilken främst omfattar de tekniska kontrollerna, sker numera så gott som helt med dator.

Resultatberäkning

För varje naturligt jordbruksområde sammanvägs församlingsomdömena med försam-

lingsarealerna för respektive grödor (enligt föregående års lantbruksregister) som vikter. Även andelen upplöjd areal vägs på detta sätt. Områdesmedeltalen vägs sedan samman till medeltal för län, produktionsområden och hela riket. För övriga uppgifter beräknas ovägda medeltal.

Resultat

Majrapporten

Uppgifter om de på grund av utvintring upplöjda arealerna 1971/72 redovisas i tab 55. Av tab 56 framgår att övervintringen var bättre än normal för samtliga höstsådda grödor.

Juli/augustirapporten

Enligt rapporteringen i augusti 1972 — se tab 57 — var skördeutsikterna i genomsnitt bättre än normalt för samtliga grödor utom vårråg.

**Tabell 57 Medeltal av sifferomdömen¹ i augusti 1972
för skördeutsläktena**

**Averages of the assessments of the harvest prospects in August,
1972**

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker	Höst- råps	Vår- råps	Höst- rybs	Vår- rybs	Vit- senap	Potatis	Socker- betor	Hö- från vall	Bete
<i>Produktionsområden</i>																		
Götalands södra slättbygder	3,6	3,5	3,4	3,4	3,5	3,4	3,5	2,7	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4	3,6	3,9	3,7
» mellanbygder	3,2	3,2	3,3	2,7	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	2,8	2,8	3,2	3,2	3,9	2,9
» norra slättbygder	3,7	3,5	3,5	3,0	3,7	3,5	3,6	3,2	3,4	3,1	3,7	3,2	3,6	3,2	3,3	—	4,2	4,1
Svealands slättbygder	4,1	3,8	3,8	4,0	4,0	4,0	4,0	3,4	3,8	3,5	3,7	3,5	3,7	4,0	3,1	—	4,3	3,4
Götalands skogsbygder	3,3	3,1	3,3	3,1	3,3	3,2	3,3	3,0	3,3	3,1	3,0	3,3	2,9	3,0	3,1	3,5	4,0	3,9
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,6	3,5	3,5	3,0	3,6	3,7	3,7	3,5	3,5	3,1	3,8	2,8	3,3	3,5	3,1	—	4,1	3,6
Nedre Norrland	3,1	3,6	3,0	4,0	3,4	3,5	3,4	—	2,6	—	—	2,2	3,6	—	3,3	—	4,1	3,8
Övre Norrland	—	—	3,0	—	3,2	3,1	3,1	—	3,0	—	—	—	—	—	3,1	—	4,1	3,4
<i>Hela riket</i>																		
Augusti 1972	3,7	3,5	3,4	2,9	3,6	3,6	3,6	3,2	3,4	3,3	3,5	3,4	3,6	3,2	3,2	3,5	4,1	3,6
Juli 1971	3,4	3,3	3,3	3,1	3,4	3,4	3,2	3,3	3,2	2,2	3,0	2,6	3,1	3,1	3,2	3,4	3,1	2,8
» 1970	2,9	2,7	2,7	2,0	2,8	2,9	2,9	3,1	3,0	2,5	2,7	2,5	3,0	2,6	3,2	3,2	2,9	2,9
» 1969	2,8	2,5	2,6	2,2	2,4	2,3	2,3	2,4	2,6	2,7	2,0	2,6	1,9	2,3	2,4	2,3	2,8	1,8
» 1968	3,4	3,2	3,2	2,9	3,1	3,1	3,1	3,0	3,1	3,2	2,7	3,0	2,6	3,0	3,2	3,4	3,4	3,1

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Tabell 58 Medeltal av sifferomdömen¹ i oktober 1972 för skördeutfallet

Averages of the assessments of the harvest outcome in October, 1972

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Vår-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kok-ärter	Foder-ärter och vicker	Höst-raps	Vår-raps	Höst-rybs	Vår-rybs	Vit-senap	Potatis	Sockerbeter	Höfrånvall	Bete på slåttervall	Övrigt bete
<i>Produktionsområden</i>																			
Götalands södra slåttbygder	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0	3,2	3,1	3,0	3,3	3,3	2,9	3,3	2,9	3,1	3,3	3,6	3,8	3,5	3,5
» mellanbygder	2,9	2,7	3,0	2,5	2,9	2,8	2,9	2,7	2,9	3,0	2,7	2,9	2,4	2,8	3,1	3,4	3,7	3,2	3,1
» norra slåttbygder	3,5	3,2	3,2	—	3,2	3,0	3,1	2,7	2,9	3,0	3,1	3,0	2,9	2,7	3,0	—	4,1	4,0	3,9
Svealands slåttbygder	3,9	3,6	3,4	4,0	3,8	3,3	3,5	3,4	3,8	3,4	3,1	3,3	2,9	—	3,0	—	4,2	3,3	3,3
Götalands skogsbygder	3,2	2,9	3,0	2,8	2,9	2,9	3,0	2,4	3,3	3,0	2,8	3,1	2,4	3,0	2,8	3,2	3,9	3,7	3,7
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,7	3,3	3,3	2,7	3,3	3,3	3,4	3,8	3,0	3,1	3,2	2,8	2,8	3,5	2,8	—	4,1	3,4	3,4
Nedre Norrland	3,0	3,2	3,0	—	3,0	2,9	3,1	—	3,0	—	—	1,7	3,0	—	2,9	—	3,9	3,2	3,3
Övre Norrland	—	—	—	—	2,9	2,9	2,9	—	—	—	—	—	—	—	3,2	—	3,9	3,1	3,0
<i>Hela riket</i>																			
Oktober 1972	3,5	3,2	3,1	2,6	3,2	3,1	3,2	2,9	3,2	3,2	3,0	3,2	2,8	2,9	3,1	3,5	4,0	3,5	3,5
» 1971	3,4	3,4	3,5	3,2	3,5	3,6	3,3	3,2	3,2	2,5	3,4	2,8	3,2	3,0	3,0	3,6	3,2	3,1	3,0
» 1970	2,8	2,6	2,8	2,3	3,0	3,1	2,9	3,1	2,9	2,6	2,9	2,6	3,2	2,5	3,6	3,4	3,0	3,1	3,0
» 1969	2,8	2,6	2,6	2,3	2,5	2,2	2,3	2,2	2,5	2,7	2,0	2,5	1,9	2,2	2,3	2,7	2,7	2,0	2,1
» 1968	3,7	3,3	3,3	2,8	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,4	2,9	3,1	2,8	2,9	3,3	3,9	3,4	3,1	3,1

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Tabell 59 Antal församlingar efter uppgift i oktober om skördens kvalitet år 1972
Number of parishes by the report on the quality of the harvest in 1972

Gröda (gröddgrupp): uppgift om skördens kvalitet	Göta-lands södra slätt-bygder	Göta-lands mellan-bygder	Göta-lands norra slätt-bygder	Svea-lands slätt-bygder	Göta-lands skogs-bygder	Mellersta Sveriges skogs-bygder	Nedre Norr-land	Övre Norr-land	Hela riket
Höstsäd									
bättre än normal	26	5	51	153	31	43	3	—	312
normal	126	158	286	239	336	95	25	—	1 265
sämre än normal	122	81	28	7	52	1	—	—	291
uppgift saknas ¹	9	13	12	8	273	33	147	97	592
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vårsäd									
bättre än normal	25	2	19	61	47	46	31	20	251
normal	150	171	208	273	441	106	116	44	1 509
sämre än normal	99	67	148	66	193	15	12	4	604
uppgift saknas ¹	9	17	2	7	11	5	16	29	96
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Höstoljeväxter									
bättre än normal	24	—	11	45	5	3	—	—	88
normal	212	188	207	236	93	32	8	—	976
sämre än normal	7	5	9	10	9	—	1	3	44
uppgift saknas ¹	40	64	150	116	585	137	166	94	1 352
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Våroljeväxter									
bättre än normal	20	—	17	34	10	10	—	—	91
normal	171	123	258	296	126	71	18	5	1 068
sämre än normal	5	5	36	16	4	6	—	2	74
uppgift saknas ¹	87	129	66	61	552	85	157	90	1 227
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potatis									
bättre än normal	23	3	2	16	20	5	13	15	97
normal	182	182	227	281	465	142	140	64	1 683
sämre än normal	8	39	75	40	172	11	12	18	375
uppgift saknas ¹	70	33	73	70	35	14	10	—	305
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hö									
bättre än normal	31	67	15	58	72	52	40	55	390
normal	144	168	103	292	319	92	104	38	1 260
sämre än normal	40	4	240	39	256	15	8	—	602
uppgift saknas ¹	68	18	19	18	45	13	23	4	208
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Avser även församlingar där grödan inte odlats 1972.

Oktoberrapporten

Enligt de i oktober — se tab 58 — avgivna omdömena blev skördeutfallet bättre än normalt för vete, sockerbeter, hö och bete. För övriga grödor ansågs skörden vara normal.

Skörden angavs i huvuddelen av församlingarna vara av normal kvalitet, vilket framgår av tab 59.

Övrig publicering

Resultat för län, produktionsområden och hela riket från årsväxtrapporteringen under 1972 har publicerats i Statistiska meddelanden J 1972:22, 36, 40 och 50.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 56 fr o m år 1953 och motsvarande de i tab 57 och 58 fr o m år 1945.

7.4. De objektiva skördeuppskattningarna

De objektiva skördeuppskattningarna, som årligen utförs av SCB, avser främst att bestämma skörden per hektar för olika grödor. Viss arealstatistik har knutits till skördeuppskattningarna liksom undersökningar av skördemetoder, sortanvändning m m.

Uppskattningarna av skörden omfattade under 1972 liksom de närmast föregående åren dels en huvudundersökning avseende den på fältet befintliga skörden per hektar — s k biologisk skörd —, dels en serie specialundersökningar för bestämning av spill, bärgningsförluster, kvalitet m m.

Huvudundersökning*Omfattning*

De objektiva skördeuppskattningarna avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och har sedan 1960 omfattat höstvet, höst-

råg, vårvete, korn, havre, slåttervall, matpotatis och fabrikspotatis och sedan 1961 även blandsäd.

Urval av brukningsenheter

Undersökningarna berör inom varje skördeområde (se s 36) ett urval av brukningsenheter, vilka uttas slumpmässigt med sannolikheten proportionell mot åkerarealens storlek. Sammanlagt ingick cirka 13 000 brukningsenheter i 1972 års urval.

Fälтарbetets genomförande

Den centrala ledningen av skördeuppskattningarna utövas av SCB, medan fälтарbetet genomförs i samarbete med lantbruksnämnderna. Hos varje nämnd anställs dels en ledare, dels ett antal provtagare bosatta i olika delar av länet. Antalet provtagare uppgick 1972 totalt till 420. Utbildning av ledarna sker vid centrala kurser och konferenser i SCBs regi. Utbildningen av provtagarna sker vid lokala endagskurser. En särskild handbok med anvisningar för olika moment i fälтарbetet utges också årligen.

Fälтарbetet omfattar i huvudsak två moment, nämligen utläggning av provytor samt provtagning.

Sedan SCB verkställt urvalet av provytegårdar och upprättat förteckningar över dessa sker utläggningen av provytor under våren och försommaren. För varje gröda, som ingår i skördeuppskattningarna (se ovan) och som finns representerad vid gården, skall ett fält utväljas för provtagning. Även detta sker slumpmässigt och med sannolikheten proportionell mot fältarealen. Efter uppmätning av de uttagna fältens längd och bredd väljs med hjälp av slumpantalstabell två punkter ut, vilka bildar mittpunkter i provytorna.

Vid provtagningen, som skall utföras i så nära anslutning till jordbrukarens skörd som möjligt, avgränsas provytorna för spannmål och vall, vilka omfattar 1 kvadratmeter, med hjälp av cirkelinstrument. För potatis utgör

provytan 4 längdmeter av en fåra. All skörd på provytan tillvaratas vid provtagningen, dvs spill skall i möjligaste mån undvikas. Den nära anslutningen till jordbrukarens skörd kan ibland vara svår att uppnå. Sålunda kan exempelvis regn orsaka uppskov med skörden. Speciellt i fråga om vallarna kan detta få betydelse för kvantiteten och särskilda uppgifter inhämtas därför för dessa om tidsdifferensen mellan provyteskörd och jordbrukarens skörd. Dessa uppgifter används sedan vid korrektionsberäkningar, se s 126.

Proven av spannmål och hö förtorkas hos provtagarna och insamlas därefter länsvis i särskilda lagerlokaler, där ytterligare torkning eventuellt sker. Proven skickas sedan till SCBs provcentral. Vid provcentralen finns utrustning för tröskning resp hackning samt nedtorkning och vägning. Med hjälp av en speciellt konstruerad torkanläggning torkas hela provytesköörden ned till torrsubstans, varefter vägning sker.

Provytesköörden av potatis vägs i omedelbar anslutning till provtagningen. Två slag av biologisk skörd beräknas för denna gröda, dels total biologisk skörd, dels skörd efter reducering för stora och små samt rötskadade och grönfärgade knölar. För fabrikspotatis görs dock reducering endast för rötskador.

Granskning och bearbetning

Bearbetningen av det stora antalet uppgifter sker centralt sedan ledarna för fälтарbetet utfört viss kontroll av uppgiftsmaterialet.

Vid SCB granskas materialet mer ingående varefter den biologiska skörden per hektar skattas på grundval av provyteskördarna.

Uppgifterna för spannmål och slättervall omräknas samtidigt till att gälla 16,5 % vattenhalt. Med ledning av resultaten från de särskilda undersökningarna rörande spill, bärgningsförluster och tillväxt på slättervall, (för närmare beskrivning se s 123 och 126) sker slutligen en omräkning av den skattade biologiska skörden till att avse bärgad skörd.

Skattningarna av de biologiska hektarskördarna utförs i första hand för varje skördeområde. Genom sammanvägningar erhålls sedan skattningar för län, produktionsområden och hela riket.

Resultatens tillförlitlighet

För att möjliggöra en bedömning av resultatens tillförlitlighet lämnas i följande tabell för åren 1968—1972 uppgifter om dels det totala antalet för skördeuppskattning uttagna brukningsenheter, dels bortfallet bland dessa med fördelning efter orsak. Bortfall har uppstått dels då en gård visat sig vara nedlagd, uppdelad på flera gårdar e d, dels då vederbörande jordbrukare vägrat medverka i undersökningen.

År	Antal uttagna brukningsenheter	Bortfall beroende på	
		nedläggning o d	vägran
1972	12 959	238	268
1971	12 966	281	232
1970	12 908	331	304
1969	12 989	433	96
1968	12 908	324	156

Dessutom uttas samtliga brukningsenheter där potatisarealen överstiger en viss gräns. Vidare gjordes i vissa skördeområden ett extra urval för spannmål. Antalet sålunda uttagna brukningsenheter 1972 var 3 101 resp 97.

Eftersom de uttagna gårdarna i regel ej odlar samtliga undersökta grödor, blir antalet fält per gröda betydligt lägre än antalet provytgardar. I vissa fall förekommer dessutom bortfall av provtagning av utlagda provtytor, varför antalet fält med skördeuppgift reduceras ytterligare något. Provytefält, som blivit obärgade, har dessutom uteslutits i samband med att separat korrigering för obärgad

areal blivit gjord. I nedanstående tablå anges för åren 1968—1972 för olika grödor uppgift om antalet fält som ingått i bearbetningen samt bortfallet av uttagna fält år 1972 fördelade efter bortfallsorsak.

Resultat

I tab 60 redovisas för län, produktionsområdet och hela riket den på grundval av provytorna skattade biologiska skörden per hektar för olika grödor. Tab 61 innehåller uppgifter om bärgad skörd. Denna har, som tidigare nämnts, erhållits genom korrigering av den biologiska skörden med avseende på det spill och de bärgningsförluster m m som redovisats i specialundersökningarna.

Den bärgade skörden per hektar 1972 var för hela riket bättre än normal för samtliga grödor. För slättervall redovisas särskilt hög avkastning.

Specialundersökningar av spill, bärgningsförluster m m

Nedan ges kortfattade beskrivningar av de specialundersökningar, vars resultat utnyttjas vid beräkning av den bärgade skörden per

hektar (se ovan). För övriga specialundersökningar lämnas särskilda redogörelser på annan plats i denna publikation.

Flertalet specialundersökningar omfattar ett underurval av de i huvudundersökningen ingående brukningsenheterna (i vissa fall tas samtliga gårdar i huvudundersökningen med). Härvid tillämpas i regel en särskild områdesindelning. Skördeområdena (se s 36) har sålunda sammanförts till s k spillområden. Vid denna gruppering har man i huvudsak utgått från den i jordbruksstatistiken använda indelningen i naturliga jordbruksområden (se s 35). Skattningar av spill för spannmål har primärt utförts för de naturliga jordbruksområdena.

Spill för spannmål

Särskilda undersökningar av spillet för spannmål utförs på omkring hälften av de för huvudundersökningen uttagna brukningsenheter. Vid dessa undersökningar, som äger rum omedelbart efter jordbrukarens egen skörd, fastställs genom noggrann kontroll av ett antal små provytor hur stor mängd spannmål som blivit kvarlämnad på fältet efter skör-

Gröda	Antal brukningsenheter (fält) som ingått i bearbetningen			Bortfall av uttagna fält 1972			
	1968	1969	1970	1971	1972	Ej provtaget	Obärgat eller annan orsak
Höstvete	3 896	4 211	4 366	3 869	3 993	58	20
Vårvete	1 710	1 352	1 342	1 281	1 277	34	13
Höstråg	2 057	2 161	2 450	2 329	2 792	32	26
Korn	9 182	9 304	9 537	9 409	9 322	194	94
Havre	7 709	7 757	8 006	7 946	8 021	153	44
Blandsäd	1 937	1 672	1 560	1 525	1 397	32	20
Slättervall	10 198	9 943	9 776	9 675	9 631	298	3
Matpotatis	3 073	3 392	4 554	4 060	4 175	176	63
Fabrikspotatis	587	578	491	855	788	15	9

Tabell 60 Biologisk skörd¹ år 1972. Kilogram per hektar
 Biological yield in 1972. Kilogrammes per hectare

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Slätter- vall	Mat- potatis	Fabriks- potatis
<i>Län</i>									
Stockholms	4 600	3 640	3 680	3 860	3 140	3 130	5 300	20 380	—
Uppsala	4 770	3 970	4 010	4 150	3 790	3 520	5 220	26 120	—
Södermanlands	4 690	3 670	3 790	3 860	3 430	..	5 540	25 350	—
Östergötlands	4 770	3 970	3 590	3 880	3 330	3 360	6 180	33 250	—
Jönköpings	3 800	2 290	2 650	2 830	2 980	3 060	5 810	28 440	..
Kronobergs	..	..	3 280	3 060	3 020	2 680	6 030	25 390	28 780
Kalmar	3 720	2 570	2 940	2 960	2 730	2 540	6 240	26 640	34 260
Gotlands	2 760	..	2 540	2 490	2 070	..	5 220	32 790	..
Blekinge	4 890	3 810	3 610	3 060	3 200	2 930	6 010	30 400	32 620
Kristianstads	5 060	3 870	3 510	3 780	3 980	3 290	6 170	33 180	31 690
Malmöhus	4 780	3 700	4 120	4 000	4 380	3 410	6 620	42 290	38 940
Hallands	4 270	3 490	3 670	3 480	3 880	3 680	6 010	36 830	..
Göteborgs o Bohus	3 750	1 910	..	2 250	2 510	2 230	6 210	17 830	—
Älvsborgs	4 340	2 760	3 390	2 890	2 840	2 780	6 040	22 960	—
Skaraborgs	4 620	3 860	3 610	3 670	3 740	3 370	6 350	35 870	..
Värmlands	3 510	..	2 610	2 940	3 260	..	5 070	24 440	..
Örebro	4 790	4 120	3 450	3 940	3 630	..	6 030	29 490	..
Västmanlands	4 870	4 170	3 910	4 100	3 920	3 970	5 640	23 710	..
Kopparbergs	3 840	..	..	2 930	3 250	..	4 850	26 280	—
Gävleborgs	..	..	..	2 610	2 660	1 990	4 530	21 670	—
Västernorrlands	..	—	..	2 460	2 570	2 360	4 540	21 610	—
Jämtlands	—	—	—	2 580	3 070	..	4 530	21 810	—
Västerbottens	—	—	..	2 340	3 190	2 400	3 570	24 180	..
Norrbottns	—	—	—	2 030	..	..	3 550	20 170	..
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	4 900	3 750	4 170	4 060	4 410	3 980	6 420	39 610	36 230
» mellanbygder	3 680	3 490	3 210	3 240	3 410	2 740	6 220	35 430	32 590
» norra slättbygder	4 750	3 940	3 670	3 700	3 560	3 420	6 390	34 960	..
Svealands slättbygder	4 710	3 910	3 790	3 970	3 630	3 500	5 550	25 240	..
Götalands skogsbygder	3 880	2 590	3 010	2 900	2 920	2 870	5 940	26 350	30 540
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 980	3 580	2 940	2 890	3 170	2 950	5 260	25 510	..
Nedre Norrland	..	..	..	2 550	2 600	2 350	4 500	22 360	—
Övre Norrland	—	—	..	2 270	2 960	2 320	3 590	22 140	..
<i>Hela riket</i>									
1972	4 580	3 690	3 600	3 440	3 440	3 120	5 460	30 840	32 630
1971	4 300	4 000	3 870	3 550	3 720	3 070	4 470	30 620	29 090
1970	3 930	3 200	3 070	3 370	3 600	3 010	4 150	33 060	35 840
1969	3 690	3 020	2 700	2 860	2 530	2 470	3 990	22 930	21 930
1968	4 610	3 730	3 230	3 350	3 410	3 120	4 750	30 470	34 270

¹ Uppgifterna i denna tabell bygger på resultaten från huvudundersökningen, varvid talen för spannmål och slätterrall omräknats att avse 16,5 % vattenhalt. I fråga om slätterrall har endast den s k första skörden beaktats. För potatis har reducering gjorts för stora och små samt rötskadade och grönfärgade knölar (för fabriks-potatis reducering endast för rötskador).

Tabell 61 Bärgad skörd¹ år 1972. Kilogram per hektar

Actual yield in 1972. Kilogrammes per hectare

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Slätter-vall ²	Mat-potatis ³	Fabriks-potatis ⁴
<i>Län</i>									
Stockholms	4 440	3 330	3 500	3 610	2 910	2 950	4 700	14 630	—
Uppsala	4 690	3 870	3 910	4 010	3 690	3 390	4 640	20 010	—
Södermanlands	4 540	3 550	3 620	3 610	3 210	..	4 940	21 140	—
Östergötlands	4 650	3 820	3 450	3 710	3 190	3 170	5 490	24 860	—
Jönköpings	3 680	2 190	2 510	2 550	2 780	2 870	5 390	22 300	..
Kronobergs	..	..	3 100	2 780	2 790	2 470	5 610	19 010	27 020
Kalmar	3 590	2 460	2 770	2 760	2 530	2 360	5 620	20 540	32 060
Gotlands	2 650	..	2 440	2 330	1 900	..	4 560	25 880	..
Blekinge	4 750	3 710	3 450	2 900	3 050	2 730	5 450	25 430	30 020
Kristianstads	4 890	3 680	3 360	3 540	3 710	3 070	5 620	26 570	28 980
Malmöhus	4 590	3 570	3 940	3 770	4 090	3 190	5 960	35 310	35 910
Hallands	4 110	3 310	3 480	3 230	3 670	3 450	5 420	29 820	..
Göteborgs o Bohus	3 610	1 830	..	2 100	2 380	2 050	5 300	13 270	—
Älvsborgs	4 090	2 620	3 210	2 650	2 600	2 480	5 400	16 630	—
Skaraborgs	4 460	3 640	3 430	3 420	3 510	3 080	5 710	28 580	..
Värmlands	3 350	..	2 010	2 740	3 120	..	4 420	18 470	..
Örebro	4 650	3 980	3 300	3 760	3 470	..	5 270	23 740	..
Västmanlands	4 730	4 060	3 790	3 950	3 760	3 750	4 970	19 000	..
Kopparbergs	3 700	..	..	2 740	3 080	..	4 180	21 810	—
Gävleborgs	..	..	..	2 400	2 540	1 880	4 120	17 060	—
Västernorrlands	..	—	..	2 290	2 410	2 230	4 230	17 020	—
Jämtlands	—	—	—	2 370	2 880	..	4 250	15 960	—
Västerbottens	—	—	..	2 220	3 050	2 270	3 320	17 550	..
Norrbottens	—	—	—	1 960	..	..	3 280	13 590	..
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	4 700	3 610	3 990	3 830	4 160	3 730	5 720	32 530	33 130
» mellanbygder	3 550	3 360	3 070	3 030	3 170	2 560	5 520	28 990	29 850
» norra slättbygder	4 600	3 780	3 520	3 480	3 340	3 180	5 670	27 370	..
Svealands slättbygder	4 580	3 760	3 640	3 790	3 460	3 350	4 930	19 590	..
Götalands skogsbygder	3 760	2 480	2 840	2 660	2 730	2 650	5 430	20 150	28 550
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 830	3 390	2 770	2 690	3 010	2 790	4 510	20 130	..
Nedre Norrland	..	..	..	2 350	2 480	2 230	4 180	17 430	—
Övre Norrland	—	—	..	2 160	2 830	2 200	3 330	15 590	..
<i>Hela riket</i>									
1972	4 440	3 550	3 440	3 230	3 250	2 930	4 910	24 440	29 970
1971	4 090	3 840	3 730	3 360	3 550	2 910	4 060	24 560	26 590
1970	3 750	3 040	2 890	3 120	3 310	2 760	3 710	26 610	31 810
1969	3 560	2 880	2 590	2 670	2 370	2 280	3 730	17 150	19 480
1968	4 500	3 630	3 100	3 190	3 270	2 960	4 490	24 470	30 820

¹ Avser biologisk skörd minus spill och med reducering för obärgad areal. — ² Avser bärgad första skörd. —³ Efter reducering för stora, små och skadade knölar. — ⁴ Efter reducering för rötskadade knölar.

den. Spilletts storlek i kilogram per hektar åren 1968—1972 för de olika grödorna framgår av följande tablå (avser rikssiffror).

<i>Gröda</i>	1968	1969	1970	1971	1972
Höstvete	106	130	166	208	144
Vårvete	102	130	140	152	139
Höstråg	130	106	186	146	154
Korn	156	184	228	178	197
Havre	136	156	226	170	192
Blandsäd	162	182	212	154	190

Tillväxt för slåttervall

I fråga om slåttervall skall den biologiska skörden justeras för tillväxten mellan provyteskörden och jordbrukarens skörd. För varje provytfält inhämtas uppgift om tidsskillnaden mellan provtagning och skörd. Med ledning därav skattas genomsnittlig tidsskillnad för varje skördeområde. Denna tidsskillnad multipliceras med den genomsnittliga tillväxten. Det använda tillväxttalet har beräknats som riksnedeltal av resultaten vid undersökningarna 1960—1965 och uppgår till 2,4 % per dag.

Bärgningsförluster på slåttervall

För bestämning av bärgningsförlusterna på slåttervall läggs ett stort antal provtytor ut på fält (eller del av fält) vid cirka 700 provytegårdar. I samband med jordbrukarens bärgning fastställs sedan den bärgade skörden på denna areal. Vidare uppmäts arealen för beräkning av bärgad skörd per hektar. Skillnaden mellan provyteskörd — justerad för tillväxten mellan provtagningen och jordbrukarens skörd — och bärgad skörd utgör den s k bärgningsförlusten. Denna beror till viss del även av skillnader i stubbhöjd m m vid jordbrukarens skörd resp provyteskörden. Resultaten för 1972 visar att bärgningsförlusterna totalt sett utgjorde 799 kilogram per hektar eller 13,8 % av den biologiska skörden.

Återväxt på slåttervall

Återväxten på slåttervall bestäms genom särskilda provtagningar på ett underurval av brukningsenheter i huvudundersökningen. På uttagna gårdar, där återväxten tillvaratas, skördas två provtytor på samma fält som användes för huvudundersökningen. Provtagningen sker sista betesdagen i de fall återväxten används till bete och i anslutning till brukarens skörd i de fall den tas till hö, ensilage eller direktutfodring. För att kunna beakta ofullständig betning skördas på betade fält även ytor på betad areal.

Återväxten per hektar slåttervall där återväxten tillvaratas 1972 beräknas totalt för hela riket ha uppgått till 2 200 kilogram per hektar eller 40 % av den biologiska första skörden.

Vallåterväxtens tillvaratagande

Uppgift om vallåterväxtens användning inhämtas från samtliga gårdar i huvudundersökningen, där slåttervall förekom. Av resultaten för hela riket framgår att på omkring 68 resp 5 % av arealen slåttervall användes återväxten 1972 till bete och grönfoder resp ensilage medan 25 % av arealen ej utnyttjades. Dessa uppgifter används för beräkning av utnyttjad återväxt per hektar slåttervall.

Spill för potatis

Genom undersökningar, (efterskörd på tre provtytor), på cirka var fjärde provytegård fastställs spillet för potatis, dvs den i jorden kvarlämnade kvantiteten. För matpotatis utgjorde 1972 det totala spillet 2 520 kilogram per hektar (8,2 % av den biologiska skörden) och för fabrikspotatis 2 590 kilogram per hektar (7,9 %).

Obärgad areal

Uppgifter om bärgningen inhämtas på samtliga provytegårdar. I november görs en allmän förfrågan. Gårdar med obärgad areal besöks sedan för kontroll. Ny kontakt tages

med sådana gårdar i början av december för slutgiltigt bestämning av obärgad areal.

Resultaten från undersökningen visar att i medeltal för hela riket blev 0,0—0,3 % av arealerna obärgade för de grödor som undersöks genom objektiv skördeuppskattning. I Gotlands län uppgick år 1972 den obärgade arealen av blandsäd till 5 % och i Göteborgs och Bohus län var 3 % av kornarealen obärgad.

Övrig publicering

Resultaten från 1972 års objektiva skördeuppskattningar (huvudundersökningen samt vissa specialundersökningar) har redovisats i Statistiska meddelanden J 1973:10.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 60 och 61 fr o m år 1960 resp 1945.

7.5. Totalskörden av spannmål, slättervall och potatis

SCB utför varje år beräkningar av totalskördar för spannmål, slättervall och potatis vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.

Beräkningarnas utförande

Totalskördeuppgifterna erhålls genom att grödornas arealer (enligt lantbruksregistret) multipliceras med hektarskördarna (enligt objektiv skördeuppskattning).

Eftersom skörden per hektar avser skörd på enbart besädd areal har arealuppgifterna (se tab 50) inte kunnat utnyttjas för totalskördeberäkningarna förrän vissa justeringar blivit utförda. I syfte att erhålla underlag för sådana justeringar har i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna under en följd av år utförts fältnätningar på ett urval av brukningsenheter. Resultaten från dessa mätningar har utnyttjats vid fastställandet av följande

korrigeringstal, som anger med hur många procent arealuppgifterna reducerats för att de skall avse den besädda arealen.

Grödgrupp (gröda)	Riksom- råde ¹	Reducerings- tal, procent		
		1972	1971	1967- 1970
Brödsäd	1	0	0	0
(höstvete, vår- vete och höstråg)	2	7	7	7
	3	10	10	10
Fodersäd	1	5	5	5
(korn, havre och blandsäd)	2	10	10	10
	3	10	15	15
Slättervall	Samt- liga	7	7	7
Matpotatis ²	1	0	5	5
	2	0	25	25
	3	25	40	50
Fabrikspotatis ²	Samt- liga	0	—	—
Oljeväxter ³	1	0	0	0
(höstraps, vår- raps, höstrybs, vårrys och vitsenap)	2 och 3	5	5	5

¹Se bilaga 1. — ²T o m 1971 gjordes beräkningarna för grödan potatis omfattande mat- och fabrikspotatis. — ³I fråga om oljeväxter har den reducerade arealen använts vid beräkning av hektarskörden. Se närmare härom s 133.

På grundval av resultaten från fältnätningarna har reduceringstalen år 1972 för fodersäd i norra Sverige och för potatis ändrats. Det förtjänar påpekas att reduceringstalen för mat- resp fabrikspotatis 1972 grundas på resultaten från endast ett års mätningar och därför inte är så säkert underbyggda som tidigare reduceringstal för potatis. De för år 1972 beräknade uppgifterna för mat- resp fabrikspotatis kan därför anses vara något osäkra.

Tabell 62 Total skörd av spannmål, slättervall och potatis år 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Område	Höstvete		Vårvete		Höstråg		Korn ¹	
	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar
<i>Län</i>								
Stockholms	63 920	14 386	8 400	2 527	10 010	2 862	54 740	15 155
Uppsala	98 600	21 045	13 110	3 387	18 710	4 789	150 720	37 633
Södermanlands	89 940	19 820	9 200	2 594	13 890	3 835	73 970	20 502
Östergötlands	188 210	40 509	14 860	3 887	51 120	14 835	109 450	29 541
Jönköpings	3 010	819	780	354	1 160	463	33 070	12 947
Kronobergs	..	..	..	..	1 730	559	23 050	8 283
Kalmar	42 370	11 808	2 870	1 164	24 950	9 006	65 270	23 673
Gotlands	23 980	9 062	..	..	15 080	6 177	46 290	19 886
Blekinge	9 300	1 960	6 750	1 822	9 340	2 707	23 030	7 932
Kristianstads	46 070	9 428	16 080	4 369	50 450	15 020	166 720	47 044
Malmöhus	185 000	40 323	42 910	12 007	94 620	24 009	289 550	76 844
Hallands	9 290	2 259	8 090	2 444	7 820	2 247	107 600	33 355
Göteborgs o Bohus	3 460	958	1 040	572	..	..	23 580	11 219
Älvsborgs	12 170	2 972	1 340	513	3 340	1 041	62 950	23 765
Skaraborgs	142 870	32 049	3 030	832	37 620	10 968	149 460	43 652
Värmlands	8 090	2 412	..	..	970	483	66 810	24 364
Örebro	26 540	5 703	8 000	2 010	11 060	3 354	99 770	26 528
Västmanlands	44 340	9 376	10 280	2 530	9 410	2 481	132 820	33 590
Kopparbergs	2 150	581	..	..	..	..	54 220	19 817
Gävleborgs	..	..	..	..	..	..	41 660	17 328
Västernorrlands	..	..	..	..	..	..	30 510	13 307
Jämtlands	..	..	..	..	..	..	17 100	7 215
Västerbottens	..	..	..	..	..	..	47 040	21 160
Norrbottnens	..	..	..	..	..	..	13 800	7 033
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	207 060	44 017	53 520	14 817	96 630	24 268	356 780	93 076
» mellanbygder	94 710	26 716	19 750	5 877	94 770	30 922	249 330	82 121
» norra slättbygder	311 840	67 747	16 490	4 358	80 880	23 016	250 220	71 776
Svealands slättbygder	324 980	70 926	48 770	12 977	61 940	17 032	531 550	139 987
Götalands skogsbygder	41 060	10 916	7 960	3 208	20 960	7 395	226 570	84 853
Mellersta Sveriges skogsbygder	21 530	5 621	1 950	577	7 940	2 869	117 230	43 417
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	..	89 170	37 782
Övre Norrland	..	..	..	..	..	..	62 330	28 761
<i>Hela riket</i>								
1972	1 001 560	226 175	148 830	41 859	363 390	105 601	1 883 180	581 773
1971 ³	836 720	204 346	158 210	41 109	301 490	80 797	2 028 980	603 458
1970 ³	839 340	224 593	122 790	40 160	225 340	77 876	1 903 650	609 760
1969 ³	787 760	220 976	128 770	44 363	181 690	70 384	1 575 180	593 368
1968 ³	885 380	196 220	188 170	51 882	209 090	67 176	1 776 000	556 718

¹ Ändrat reduceringstal i norra Sverige för beräkningarna år 1972, se texten. — ² Ändrat reduceringstal för beräkningarna år 1972. — ³ Fr o m år 1972 uppdelning på mat- och fabrikspotatis, tidigare sammanvägt till potatis. Uppgift för potatis åren 1968–1971 redovisas under matpotatis. — ⁴ Avser bärgad skörd per hektar × besädd areal. Samtliga tal omräknade att motsvara 16,5 % vattenhalt. — ⁵ Beträffande innebörden av begreppet »besädd areal», se texten. — ⁶ Avser bärgad skörd per hektar × besädd areal. För matpotatis har reducering gjorts för stora, små och skadade knölar och för fabrikspotatis för rötskadade knölar.

Total harvest of grain, ley and potatoes in 1972

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Havre ¹		Blandsäd ¹		Slättervall, första skörd		Matpotatis ^{2 3}		Fabrikspotatis ^{2 3}	
Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar	Total skörd ⁶ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar	Total skörd ⁶ , ton	Beräknad besädd areal ⁵ , hektar
57 550	19 790	9 800	3 326	75 220	15 991	9 600	656	—	—
101 380	27 496	35 750	10 536	109 460	23 602	14 120	706	—	—
127 690	39 753	..	..	109 660	22 189	8 790	416	—	—
119 510	37 476	26 140	8 256	199 600	36 330	39 450	1 587	..	..
56 160	20 187	12 380	4 317	221 060	41 020	29 840	1 338	..	..
33 540	12 006	5 460	2 216	132 960	23 693	17 660	929	3 730	138
38 630	15 244	9 380	3 981	213 800	38 050	36 860	1 795	10 160	317
6 750	3 544	..	..	81 920	17 956	15 400	595	—	—
6 840	2 244	1 990	727	52 740	9 679	23 040	906	104 000	3 464
43 080	11 599	9 220	2 999	196 370	34 942	77 840	2 930	189 190	6 528
86 450	21 115	8 860	2 773	165 960	27 868	149 960	4 247	33 750	940
101 030	27 498	11 520	3 343	130 580	24 080	86 160	2 889	..	..
36 220	15 244	4 420	2 158	115 740	21 841	12 080	910	—	—
113 210	43 578	7 370	2 976	277 740	51 481	24 440	1 470	..	..
316 350	90 231	12 670	4 115	266 660	46 717	71 900	2 516	..	..
56 100	18 010	..	..	165 680	37 517	27 380	1 482	—	—
116 890	33 657	..	..	104 940	19 898	25 750	1 085	..	..
138 380	36 823	9 430	2 517	75 260	15 138	4 300	226	—	—
25 200	8 172	..	..	81 400	19 477	18 450	846	—	—
35 160	13 855	2 590	1 375	111 400	27 026	15 370	901	..	..
4 740	1 968	2 880	1 288	130 340	30 849	21 330	1 253	—	—
2 440	846	..	..	108 550	25 529	9 720	609	—	—
4 910	1 611	5 060	2 223	167 480	50 477	29 050	1 655	..	..
..	..	..	..	95 800	29 188	16 480	1 212	..	..
145 570	35 043	13 980	3 751	155 570	27 176	180 790	5 559	41 970	1 267
61 370	19 352	10 340	4 052	348 800	63 137	155 190	5 355	257 380	8 622
413 890	123 843	24 250	7 635	389 310	68 630	91 390	3 339	..	..
550 650	159 189	64 820	19 407	484 610	98 367	60 990	3 114	..	..
301 230	110 497	58 580	22 149	1 091 880	201 138	148 880	7 390	49 480	1 733
117 680	39 159	7 800	2 797	300 630	66 591	51 020	2 535	..	..
32 690	13 188	6 460	2 908	335 790	80 360	49 870	2 861	—	—
6 420	2 275	5 970	2 718	283 730	85 139	46 840	3 006	..	..
1 629 500	502 546	192 200	65 417	3 390 320	690 538	784 970	33 159	351 690	11 730
1 866 730	526 181	201 710	68 815	2 945 560	728 726	1 241 680	49 656	..	..
1 685 830	509 379	209 190	75 873	2 763 190	745 608	1 490 160	53 460	..	..
1 129 220	478 687	177 100	77 275	2 824 910	758 381	931 160	52 684	..	..
1 584 060	483 952	262 190	88 221	3 556 160	790 518	1 486 160	56 316	..	..

Vid beräkningarna har de reducerade arealerna för naturliga jordbruksområden summerats till länstal, varefter totalskörden beräknats genom multiplicering med det aktuella länets bärgade skörd per hektar. Rikstalen för totalskörden av spannmål, potatis och slättervall har erhållits genom summering av länstalen. På grund av vägnings- och avrundningseffekter avviker dessa rikstal något från produkten av respektive hektarskörd för hela riket och motsvarande areal. Av liknande orsaker avviker produkten av respektive hektarskörd och motsvarande besädd areal från den för produktionsområden redovisade totalskörden.

Resultat

Av tab 62 framgår att skörden 1972 för brödsäd och slättervall var större än föregående år, medan skörden av fodersäd och potatis var mindre.

Övrig publicering

Beräkningar av totalskörden baserade på objektivet uppskattade skördar redovisas årligen i Statistiska meddelanden. Resultaten avseende skördeåret 1972 återfinns i denna serie nr J 1973:19.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 62 fr o m år 1945.

7.6. Förmalningen av spannmål. Producentpriserna på vegetabilieprodukter m m

Kvantitetsuppgifter om jordbrukarnas leveranser av brödsäd, kvarnarnas förmalning, saluförd produktion av mjöl etc sammanställs och redovisas varje månad av statens jordbruksnämnd. Vidare lämnas månadsvis uppgifter om prisutvecklingen för olika vegetabilieprodukter. Redovisningen ingår som en del i jordbruksnämndens löpande månadsstatistik över produktion, försäljning, lagringshållning, utrikeshandel samt priser på jordbrukets produkter och förnödenheter.

Större delen av den löpande vegetabiliestatistiken baseras på uppgifter som insamlas i jordbruksnämndens egen regi. Insamling av uppgifter om priserna sker dock huvudsakligen av jordbrukets organisationer.

Uppgifterna sammanställs dels per kalenderår, dels per regleringsår. Regleringsåren avsåg tidigare i allmänhet tiden september—augusti men har från den 1 juli 1968 omlagts till att sammanfalla med budgetåret, dvs perioden juli—juni. Detta gäller dock inte för vissa uppgifter om brödsäd, fabrikspotatis och sockerbetor, där den gamla periodindelningen, som sammanhänger med skördeåret eller med den speciella prisregleringen för dessa varor, kvarstår.

Tabell 63 Jordbrukares leveranser av spannmål, återförsålt utsäde, förmalning, leveranser av mjöl samt lager av vete och råg åren 1967/68–1971/72 och 1968–1972. Milj kilogram

Farmers' deliveries of grain, resold grain seed, grinding, deliveries of flour, and storage of wheat and rye 1967/68–1971/72 and 1968–1972. Millions of kilogrammes

År	Jordbrukares leveranser ¹			Återförsålt utsäde			Förmalning ²			Leveranser av vete- och råg-mjöl ³	Lager av spannmål ⁴		Därav lager hos handelskvarnar	
	Höst-vete ⁵	Vår-vete ⁶	Råg	Höst-vete	Vår-vete	Råg	Vete	Råg	Havre		Vete	Råg	Vete	Råg
1972	817	124	319	..	..	..	468	127	22	483	696	309	196	89
1971	713	128	266	..	..	..	466	131	23	486	679	252	211	82
1970	712	98	195	..	..	..	487	123	26	492	628	259	207	81
1969	696	123	166	..	..	..	479	122	22	483	734	227	205	86
1968	755	155	190	..	..	..	478	118	24	471	830	236	181	95
1971/72	729	138	271	29	9	18	458	133	22	481	399	145	151	62
1970/71	700	98	197	25	9	12	462	124	25	481	343	131	152	54
1969/70	678	109	164	29	8	13	493	121	25	481	344	143	145	63
1968/69	750	163	193	28	12	11	480	118	23	484	458	148	124	72
1967/68	853	145	186	24	9	10	491	123	24	485	485	112	125	75

¹ Leveranser till handelskvarnar och spannmålshandlare av respektive års skörd. Regleringsåren avser skörden under det först angivna året, dvs som levereras under perioden sept–aug. — ² Förmalning av inhemsk och utländsk spannmål vid handelskvarnar (exkl s k löneförmalning). Regleringsåren avser perioden juli–juni. —

³ Leveranser från handelskvarnar. Regleringsåren avser perioden juli–juni. — ⁴ Lager hos handelskvarnar, Svensk Spannmålshandel samt spannmåls- och utsädeshandlare. Avser lager av inhemsk och utländsk spannmål sista dagen respektive år (dvs för regleringsåren lagren av gammal skörd per den 31 aug). — ⁵ Avser normalvete. — ⁶ Avser kvalitetsvete.

Resultat

I tab 63 och tab 64 har för åren 1968–1972 och 1967/68–1971/72 sammanställts uppgifter om produktionen av vegetabilier etc samt om prisutvecklingen för dessa.

Den första tabellen innehåller kvantitetsdata om jordbrukarnas leveranser av brödsäd, återlevererat utsäde, kvarnarnas förmalning samt saluförd produktion av mjöl. Vidare ingår vissa uppgifter om lagren av vete och råg (avseende lagren den sista dagen respektive år). Redovisningen i tabellen baseras dels på

uppgifter som jordbruksnämnden insamlat direkt från handelskvarnarna, dels på statistik som sammanställts i samarbete med föreningen Svensk Spannmålshandel.

De redovisade producentpriserna på vegetabilieprodukter (för matpotatis engrospris) avser i samtliga fall ovägd årsgenomsnitt av respektive månadsvärden. För vete och råg utgör priserna medeltal av Lantbrukarnas Riksförbunds (t o m 1970 Sveriges Lantbruksförbunds) noteringar (exkl förmalningsavgift) eller, om sådana noteringar ej funnits, gäl-

lande inlösenpriser. Även för fodersäd redovisas genomsnitt av Lantbrukarnas Riksförbunds noteringar och för vallhö priset till producent för pressad vara på stationer i mellersta Sverige. Priset för matpotatis avser engrospriset i Stockholm för prima välsorterad vara (sortklass I) och priset för fabrikspotatis det av samarbetsorganet för stärkelseproducenter och bränneriätkare fastställda priset vid 17,5 % stärkelsehalt och 70 kilogram hektolitervikt. Prisuppgifterna för sockerbeter slutligen utgör grundpriset till producent för vara med 16 % sockerhalt.

Övrig publicering

Fortlöpande uppgifter om försörjningen med vegetabilieprodukter och om prisutvecklingen redovisas varje månad i Jordbruksekonomiska meddelanden. I samma tidskrift införs dessutom årligen sammanfattande artiklar rörande produktionen m m av jordbruksprodukter.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 63 och 64 för om år 1944/45.

Tabell 64 Producentpriser på spannmål, vallhö, fabrikspotatis och sockerbeter samt partipris på matpotatis åren 1967/68–1971/72 och 1968–1972¹. Kronor per deciton

Producers' prices on grain, hay, potatoes for processing, sugar beets and wholesale price of table potatoes 1967/68–1971/72 and 1968–1972. Swedish kronor per 100 kilogrammes

År	Vete ²	Råg ²	Havre ³	Korn ³	Vallhö	Mat-potatis ⁴	Fabriks-potatis ⁵	Socker-beter ⁶
1972	49,78	49,61	42,88	46,38	26,89	45,11	15,76	9,65
1971	50,53	50,53	44,07	47,34	28,83	29,21	15,30	9,40
1970	50,48	50,48	43,61	46,88	31,67	43,43 ⁷	15,63	9,40
1969	50,53	50,53	44,98	48,28	23,79	43,38	16,13	9,40
1968	52,18	52,18	46,72	50,06	19,00	36,64	16,13	10,03
1971/72	50,53	50,53	44,18	47,45	28,28	36,83	15,60	9,40
1970/71	50,48	50,48	43,90	47,17	31,00	30,63	15,29	9,40
1969/70	50,53	50,53	43,74	47,01	31,43	53,71 ⁷	15,79	9,40
1968/69	49,57	49,57	46,67	50,02	18,00	35,75	16,29	10,03
1967/68	53,40	53,40	46,85	50,17	19,66	38,09	16,15	10,50

¹ Beträffande den närmare innebörden i redovisade priser se texten. — ² Regleringsåren avser perioden sept–aug. — ³ Regleringsåren avser perioden aug–juni. — ⁴ Sortklass I. — ⁵ Regleringsåren avser perioden sept–aug. Priset inkluderar skördeskadeavgift. — ⁶ Inkl skördeskadeavgift. Samma priser är insatta på kalenderår och det regleringsår, som börjar under kalenderåret. De avser perioden sept–juni 1967/68 och därefter juli–juni. Periodindelningen sammanhänger med den speciella sockerregleringen. — ⁷ Medeltal för 9 månader.

7.7. Odlingen av oljeväxter

Detaljerad information om oljeväxtodlingen redovisas årligen i föreningen Sveriges Oljeväxtintressenters s k kontrakts- och leveransstatistik. För olika grödor och län lämnas sålunda data rörande bl a kontrakterad areal, totalskörd samt skördens vatten- resp oljehalt. Eftersom odlingen av oljeväxter till viss del sker utanför kontrakt företer Oljeväxtintressenternas arealstatistik vissa avvikelser i förhållande till de arealuppgifter som redovisas i tab 50.

Resultat

Uppgifter länsvis om skörden av oljeväxter 1972 lämnas i *tab 65*. Under kolumnrubriken "Total skörd" redovisas i tabellen de av Sveri-

ges Oljeväxtintressenter mottagna kvantiteterna. Hektarskördetalen utgör kvoten mellan dessa totalskördar och de till besädd areal korregerade arealerna enligt lantbruksregistret (se närmare s 127).

Av tab 65 framgår att totalsköörden av oljeväxter var högre 1972 än året innan med undantag för skörden av vitsenap. Så var t ex skörden av höstrybs och vårrybs 87 resp 69 % större än föregående år.

Övrig publicering

Uppgifter för 1972 om skörden av oljeväxter har av SCB redovisats i Statistiska meddelanden J 1973:19.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 publicerades uppgifter om oljeväxtodlingen 1962 — 1969 för län och hela riket.

Tabell 65 Oljeväxtodlingen år 1972. Preliminära uppgifter

Område	Höstraps			Våraps		
	Skörd per hektar ¹ , kg	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ³ , ton	Skörd per hektar ¹ , kg	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ³ , ton
<i>Län</i>						
Stockholms	2 060	914	1 890	1 530	1 776	2 720
Uppsala	..	..	60	1 990	3 762	7 500
Södermanlands	..	..	480	1 790	4 097	7 330
Östergötlands	2 760	4 481	12 340	1 890	4 274	8 070
Jönköpings	..	..	340	..	..	160
Kronobergs	..	..	10	..	..	90
Kalmar	2 500	1 537	3 850	..	..	410
Gotlands	2 090	768	1 600	..	..	230
Blekinge	..	..	410	2 000	747	1 490
Kristianstads	3 030	4 721	14 330	1 760	3 099	5 440
Malmöhus	3 090	27 715	85 660	1 580	5 158	8 170
Hallands	..	..	470	1 950	1 977	3 860
Göteborgs o Bohus	..	..	..	..	..	700
Älvsborgs	..	..	40	1 710	2 075	3 540
Skaraborgs	1 980	970	1 920	2 010	6 473	13 030
Värmlands	..	..	..	..	..	70
Örebro	..	..	40	2 110	5 733	12 090
Västmanlands	..	..	20	2 180	7 077	15 460
Kopparbergs	..	..	..	..	..	..
Gävleborgs	..	..	..	..	..	..
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
1972	2 920	42 261	123 460	1 890	47 878	90 370
1971 ⁴	2 460	46 882	115 550	2 220	33 346	73 960
1970 ⁴	2 270	48 193	109 540	1 940	24 231	47 000
1969 ⁴	2 450	63 250	155 070	1 040	18 112	18 890
1968 ⁴	2 880	60 124	173 270	1 950	22 421	43 640

¹ Avser frö med 18 % vattenhalt. — ² Beträffande innebörden i begreppet »besädd areal», se s 127. — ³ Levererade kvantiteter (leveranser efter den 1 februari respektive år delvis ej beaktade). — ⁴ Definitiva uppgifter.

Cultivation of oleiferous plants in 1972. Preliminary results

Höstrybs			Vårrys			Vitsenap		
Skörd per hektar ¹ , kg	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ^{1 3} , ton	Skörd per hektar ¹ , kg	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ^{1 3} , ton	Skörd per hektar ¹ , kg	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ^{1 3} , ton
2 260	2 866	6 460	1 510	1 384	2 090	..	..	..
2 050	3 087	6 340	1 640	2 624	4 310	..	..	..
1 940	1 861	3 620	1 600	4 527	7 250	—	—	—
2 380	5 122	12 210	1 870	5 659	10 560	..	..	110
..	..	150	..	..	340	—	—	—
..	..	200	..	..	10	—	—	—
2 230	568	1 260	..	..	300	..	..	30
1 710	692	1 180	1 220	687	840	..	..	130
..	..	30	..	..	70	..	..	..
2 470	907	2 240	..	..	500	..	..	90
2 690	4 494	12 100	..	..	700	1 200	594	710
..	..	90	1 690	1 006	1 700	..	..	40
..	..	..	..	..	320	—	—	—
..	..	80	1 330	1 187	1 580	—	—	—
1 760	1 817	3 190	1 580	5 687	8 960	—	—	—
..	..	..	1 350	7 348	9 900	..	..	..
..	..	490	1 700	2 335	3 970	—	—	—
1 760	546	960	1 550	4 001	6 190	..	..	..
..	..	130	1 640	1 540	2 520	..	..	..
..	..	60	..	..	320	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 210	23 032	50 790	1 570	39 761	62 430	1 130	983	1 110
1 830	14 879	27 180	1 650	22 460	37 040	1 550	1 545	2 400
1 690	13 078	22 130	1 570	8 642	13 540	1 480	1 638	2 430
1 750	15 248	26 680	940	7 922	7 460	1 160	2 324	2 690
1 990	18 374	36 510	1 340	7 097	9 500	1 690	3 448	5 840

7.8. Odlingen av sockerbetor

Areal- och kvantitetsuppgifterna för sockerbetor bygger på Svenska Sockerfabriks Aktiefabrikets s k kontrakt- och leveransstatistik. Hektarskörden har av SCB beräknats som kvoten mellan levererad kvantitet och kon- trakterad besädd areal.

Resultat

I tab 66 har uppgifter rörande arealer och skördeutfall sammanställts för de län där sockerbetsodling förekom. Dessa uppgifter är preliminära, men de definitiva uppgifterna har tidigare år inneburit relativt obetydliga avvikelser från de preliminära.

De i tab 66 redovisade arealuppgifterna avviker något från motsvarande uppgifter enligt lantbruksregistret — se tab 50.

Tabell 66 Sockerbetsodlingen år 1972. Preliminära uppgifter
Cultivation of sugar beets in 1972. Preliminary results

Län	Areal, hektar	Skörd per hektar, kg	Total skörd, ton
Kalmar	3 111	41 180	128 140
Gotlands	4 017	38 810	155 900
Blekinge	578	45 300	26 180
Kristianstads	8 474	44 790	379 530
Malmöhus	24 758	43 500	1 076 860
Hallands	432	38 040	16 420
<i>Hela riket</i>			
1972	41 370	43 100	1 783 030
1971 ¹	40 129	42 520	1 706 260
1970 ¹	39 482	39 520	1 560 520
1969 ¹	39 580	37 150	1 470 490
1968 ¹	40 957	48 380	1 981 540

¹ Definitiva uppgifter.

Övrig publicering

Detaljuppgifter om sockerbetsodlingen lämnas fortlöpande i Sockerbolagets månadsrapporter samt i dess årsberättelser. Utöver de i föreliggande publikation meddelade resultaten ges där bl a uppgifter om försäljningen av socker och sirap samt om avkastningens råsockervärde.

Beträffande 1972 års sockerbetsodling har i Statistiska meddelanden J 1973:19 lämnats uppgifter om skördad areal samt hektar- och totalskörd.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 66 fr o m år 1945.

7.9. Trädgårdsräkningen

Fr o m 1970 ingår företag med trädgårdsproduktion i lantbruksregistret, se s 38. Vid registreringen 1970 inhämtades vissa grundläggande uppgifter om trädgårdsodlingens omfattning och karaktär. År 1972 genomförde SCB i nära samarbete med lantbruksstyrelsen en särskild trädgårdsräkning, varvid uppgifter inhämtades om odlingen av olika växtslag under 1971 samt vissa uppgifter om företagen den 31 december 1971.

Undersökningens genomförande

Omfattning och innehåll

Uppgifter till trädgårdsräkningen, som inhämtades med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 29 mars 1968 (nr 111), skulle lämnas av:

- jordbruksföretag med odling av trädgårdsväxter
- andra företag med yrkesmässig trädgårdsodling, varmed avsågs odling för regelbunden försäljning
- andra enheter med trädgårdsodling (anstalter, institutioner m m) omfattande minst 200 kvadratmeter under glas eller 2 500 kvadratmeter frilandsareal.

Tabell 67 Antal företag med odling av trädgårdsväxter samt växthus- och bänkgårdsyta och areal frilandsodling vid dessa företag år 1971

Number of enterprises with horticultural production, areas of greenhouses, frames and cultivation on open ground on these enterprises in 1971

Område; storleksgrupp	Växthus		Bänkgård		Friland		Totala antalet företag ¹
	Yta, kvadratmeter	Antal företag	Yta, kvadratmeter	Antal företag	Areal, hektar	Antal företag	
<i>Län</i>							
Stockholms	372 058	319	68 566	166	299,0	320	446
Uppsala	31 295	59	12 561	38	48,2	65	85
Södermanlands	77 288	113	27 531	100	123,0	137	149
Östergötlands	126 664	149	34 025	120	270,4	237	256
Jönköpings	78 421	100	17 245	86	272,8	231	258
Kronobergs	37 279	66	12 745	62	298,3	280	302
Kalmar	83 061	112	16 576	92	596,5	525	543
Gotlands	23 413	29	2 309	15	344,6	268	282
Blekinge	80 127	69	13 819	59	460,9	407	422
Kristianstads	472 399	270	28 484	101	3 605,0	1 107	1 202
Malmöhus	1 813 314	633	74 703	177	3 380,7	1 043	1 251
Hallands	177 391	148	45 275	105	342,8	306	372
Göteborgs o Bohus	144 428	156	27 613	94	118,0	185	233
Älvsborgs	178 039	147	29 790	107	134,0	225	276
Skaraborgs	101 615	128	26 443	100	324,7	266	286
Värmlands	31 399	75	17 901	67	121,9	207	229
Örebro	51 327	79	13 445	57	346,0	267	286
Västmanlands	67 501	65	12 131	47	56,7	74	92
Kopparbergs	42 362	69	8 322	41	52,0	73	90
Gävleborgs	65 500	65	19 460	53	65,4	86	103
Västernorrlands	38 042	63	16 638	54	48,2	85	111
Jämtlands	7 250	24	6 809	22	57,4	86	89
Västerbottens	26 452	37	10 187	30	52,8	148	151
Norrbottnens	24 125	39	6 695	28	57,2	92	98
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
Under 2,1	3 375 136	2 424	427 142	1 459	2 211,2	2 692	3 442
2,1 — 5,0	262 604	233	46 251	153	916,2	941	987
5,1 — 10,0	159 226	135	29 469	93	1 228,5	904	942
10,1 — 20,0	179 266	97	22 429	55	1 787,5	921	950
20,1 — 30,0	37 338	33	4 667	16	1 272,3	511	521
30,1 — 50,0	25 066	33	4 475	10	1 622,5	438	451
50,1 — 100,0	55 672	19	3 370	9	1 148,9	197	199
Över 100,0	56 442	40	11 470	26	1 289,4	116	120
Hela riket ¹	4 150 750	3 014	549 273	1 821	11 476,5	6 720	7 612

¹ Mer än ett slag av odling kan förekomma vid samma företag varför summan av antalet företag med olika slag av odling kan överstiga totala antalet.

Tabell 68 Odlingen av olika trädgårdsväxter på friland år 1971. Hela riket
Cultivation of horticultural plants on open ground in 1971. Whole of Sweden

Växslag	Areal, hektar	Skörd ¹	Antal företag ²
<i>Köksväxter¹</i>			
Gurka	410,7	5 410	1 169
Blomkål	504,8	6 179	749
Vitkål	631,3	22 736	989
Matlök	307,0	6 367	889
Purjolök	117,0	2 214	520
Morötter	1 137,2	35 405	1 552
Rödbetor	494,7	15 199	1 159
Isbergssallat	108,4	3 699	458
Annan sallat	166,4	13 817	883
Övriga köksväxter	1 109,1	..	1 292
Summa köksväxter	4 986,6	..	3 581
<i>Frukt¹</i>			
Äpple	2 690,5	21 018	1 426
Päron	445,8	3 243	782
Plommon	303,6	1 285	795
Körsbär	55,5	85	409
Summa frukt	3 495,4	..	1 508
<i>Bär¹</i>			
Jordgubbar	1 487,2	13 815	2 184
Hallon	32,2	157	474
Svarta vinbär	284,9	1 093	904
Röda vinbär	10,0	110	490
Krusbär	2,4	22	239
Summa bär	1 816,7	..	2 735
<i>Blommor</i>	287,6	..	1 609
<i>Plantskola</i>	890,2	..	683

¹ Redovisas i 1 000 styck för sallat och i ton för andra köksväxter och frukt. Bär redovisas i 1 000 liter. — ² Se not 1 till tab 67.

Tabell 69 Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård år 1971. Hela riket

Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames in 1971. Whole of Sweden

Växtslag	Utnyttjad yta, 100-tal kvadratmeter	Skörde- kvantiteter ¹	Antal företag ²
<i>Köksväxter¹</i>			
Tomater	8 718	8 680	1 330
Gurka	3 938	8 118	558
Melon	739	316	113
Isbergssallat	46	44	37
Annat sallat	3 879	7 320	520
Övriga köksväxter	1 813	..	362
Summa köksväxter	19 133	..	1 676
<i>Snittblommor¹</i>			
Nejlikor	2 730	38 281	112
Rosor	4 624	58 003	139
Krysanthemum	6 468	24 492	1 092
Snittgrönt	1 289	42 941	116
Övriga snittblommor	3 097	22 879	577
Summa snittblommor	18 208	186 596	1 384
<i>Krukväxter¹</i>			
Begonia	2 394	3 908	934
Krysanthemum	1 059	2 743	215
Cyklamen	1 337	1 872	635
Julstjärna	2 338	3 503	500
Pelargon	2 450	4 167	1 205
Övriga krukväxter	5 569	10 920	1 061
Summa krukväxter	15 147	27 113	1 557
<i>Lökblommor¹</i>			
Tulpaner	4 940	119 811	1 352
Narcisser	939	12 852	1 227
Hyacinter	824	6 838	1 181
Övriga lökblommor	716	7 004	492
Summa lökblommor	7 419	146 505	1 479
<i>Övrigt¹</i>			
Utplanteringsväxter	9 436	78 454	1 936
Sticklingar el plantor för vidare kultur	2 202	33 517	594
Totala antalet företag ²	..	..	3 148

¹ Tomater, gurka och melon redovisas i ton, övriga växtslag redovisas i 1 000 styck. — ² Se not 1 till tab 67.

Som trädgårdsodling räknades odling av köksväxter, blommor, krukväxter, frukt, bär och plantskolealster.

Uppgifter inhämtades om odlingen av olika växtslag i växthus, bänkgård samt på friland under 1971. Vidare infordrades bl a vissa tekniska data om växthus och bänkgård (storlek, ålder, byggnadsmaterial m m) samt uppgifter om maskiner och anläggningar den 31 december 1971 och om bränsleförbrukning under 1971.

Insamling och bearbetning

Uppgifter till trädgårdsräkningen 1972 insamlades för företag som kunde antas ha bedrivit odling i växthus eller bänkgård av särskilda intervjuare, medan uppgifter från företag med enbart frilandsodling inhämtades genom postenkät. För genomförandet av intervjudelen samt visst granskningsarbete svarade fältorganisationen för de objektiva skördeuppskattningarna.

Granskningen i övrigt samt bearbetningen av materialet utfördes manuellt vid SCB. Då intervjuarna i regel kunnat erhålla fullständiga uppgifter, kunde granskningen av intervjublanketterna göras relativt summariskt. Vid kontrollen av blanketterna från postenkäten visade det sig, att ett omfattande kompletteringsarbete behövdes.

Relativt många uppgiftslämnare hade svårigheter att besvara frågorna om odlingen av olika växtslag. Behövliga kompletteringar gjordes vid SCB i regel efter telefonkontakt med uppgiftslämnaren. Beträffande odlingen av olika växtslag erhöles i regel uppgifter om antingen utnyttjad areal eller skördad kvantitet. Där endera av uppgifterna var utelämnade, gjordes uppskattningar med hjälp av genomsnittsuppgifter.

Av 9 917 enheter i förteckningen över uppgiftslämnare hade under 1971 odling av trädgårdsväxter ej förekommit vid 2 029 enheter. Av dessa avgångar utgjordes huvudde-

len av jordbruksföretag som vid lantbruksregistreringen 1970 eller 1971 angivit att åkerareal utnyttjats för odling av trädgårdsväxter utan att någon trädgårdsodling i realiteten bedrivits. I många fall hade prydnadsväxter vid bostadshuset redovisats som att en mindre del av åkerarealen utnyttjats för odling av trädgårdsväxter. Av de återstående 7 888 enheterna hade uppgift inkommit från 7 612 eller 96,5 procent.

Resultat

I *tab 67* redovisas dels länsvis, dels för olika storleksgrupper av areal åker uppgifter om antal företag med trädgårdsodling, total växthus- resp bänkgårdsyta samt frilandsareal för trädgårdsväxter vid dessa företag 1971. En jämförelse mellan statistiken från registreringen i juni 1970 och trädgårdsräkningen 1972 visar att antalet företag med växthus och bänkgård samt ytan vid dessa var större den 31 december 1971 än i juni 1970, medan frilandsodlingen av trädgårdsväxter var av väsentligt mindre omfattning. Skillnaderna torde snarare sammanhånga med ändrad teknik för uppgiftsinsamlingen än avspeglade faktiska förändringar.

Uppgifter om utnyttjad areal och skördad kvantitet av olika köksväxter, frukt, bär och blommor på friland och i växthus och bänkgård för hela riket under år 1971 redovisas i *tab 68—69*. Vissa svårigheter har förelegat att erhålla säkra uppgifter om hur bl a växthusytan använts för olika växtslag i de fall antalet kulturer varit stort. Främst gäller detta odlingen av krukväxter och lökblommor. För dessa växter har mellan 3 och 15 procent av den totala arealen beräknats med hjälp av genomsnittsuppgifter. Det bör observeras att samma yta kan odlas flera gånger under året, varför summan av ytor för olika växtslag är större än den totala yta, som utnyttjas för trädgårdsodling.

Övrig publicering

Uppgifter om odlingen av trädgårdsväxter samt maskiner och anläggningar av olika slag vid trädgårdsföretag enligt trädgårdsräkningen 1972 redovisades länsvis i Statistiska meddelanden J 1972:57.

Uppgifter från lantbrukets företagsregister 1970 avseende trädgårdsföretag publicerades i samma serie nr J 1971:45.

7.10. Statsplomberingen av utsäde

Sedan 1961 har utsäde av strå- och trindsäd varit underkastat obligatorisk statsplombering. Fr o m 1 juli 1968 gäller detta även övriga jordbruksväxter med undantag av sockerbetor, lin och hampa. Fr o m 1 juli 1970 är också vallväxter för grönyteändamål underkastade obligatorisk statsplombering. Kraven på utsäde i det nu tillämpade plomberings-systemet har anpassats till dem som gäller i OECD-systemet för plombering av utsäde.

Plomberingsverksamhetens organisation m m

I lantbruksstyrelsens kungörelse 1968:5 har Kungl Maj:t fastställt vilka organ som får utföra statsplombering och vilka grundläggande krav som dessa organ skall uppfylla. Förutom av statens centrala frökontrollanstalt, som är centralt organ för den statliga och den med statsunderstöd bedrivna frökontrollverksamheten inom riket, får plombering sålunda utföras av sådan lokal frökontrollanstalt som lantbruksstyrelsen förklarat behörig här till. Sådan behörighet hade under verksamhetsåret 1971/72 frökontrollanstalterna i Örebro, Linköping och Skara.

Det ankommer vidare på lantbruksstyrelsen att utfärda närmare föreskrifter rörande

plomberingsförfarandet. Med stöd härav har lantbruksstyrelsen som grundläggande villkor för statsplombering föreskrivit att vederbörande uppdragsgivare skall disponera lokaler och anordningar för rensning av utsädet. Varuparti provtas i sådan lokal av provtagare från frökontrollanstalt, behörig att utföra statsplombering.

Plomberingen utförs i någon av plomberingsklasserna A, B, C, D, E eller U. För plombering i de olika klasserna fordras att uppställda krav på frökvalitet för respektive klasser uppfylls. Plombering i klass U förekommer främst under bristsituationer. Kvalitetskrav för klassen bestäms därför först då sådan plombering behöver tillgripas.

Enligt bestämmelserna får statsplombering ske endast av utsäde av sådan sort som statens växtsortnämnd prövat och funnit lämplig för odling inom landet (eller för export). I vissa fall kan lantbruksstyrelsen dock medge statsplombering även av annat utsäde.

Enligt bestämmelserna skall ett parti, för att kunna statsplomberas, uppfylla vissa krav avseende bl a sortrenhet, renhetsgrad, ogräshalt, grobarhet, vattenhalt, halten av främmande gagnväxter och sundhet.

Varje kolli med statsplomberad utsädesvara förses med plomberingsbevis innehållande uppgift om plomberingsklass, renhetsgrad, främmande gagnväxter, antal ogräsfrön, rent grott frö m m.

Resultat

Omfattningen av statsplomberingsverksamheten 1971/72 belyses i tab 70. Dessa uppgifter har erhållits genom summering av uppgifter för den centrala verksamheten samt för de lokala anstalterna i Örebro, Linköping och Skara.

Tabellen visar att 63 % av hela den för statsplombering godkända kvantiteten 1971/72 statsplomberats enligt plomberingsklass D.

Tabell 70 Total kvantitet statsplomberat utsäde i deciton år¹ 1971/72. Hela riket
Total quantity of sealed seed 1971/72. Whole of Sweden

Utsädeslag	Plomberat utsäde med statsplomb						Summa
	A	B	C	D	E	U	
Stråsäd	67 091	207 757	408 598	1 327 480	56 303	683	2 067 912
Baljväxter	2 086	1 879	7 208	11 687	7 580	8	30 448
Vallväxter	726	1 032	3 410	29 659	39 247	2 269	76 343
Övriga växtslag ²	178	6 109	1 739	7 069	4 589	2 493	22 177
Summa							
1971/72	70 081	216 777	420 955	1 375 895	107 719	5 453	2 196 880
1970/71	82 042	229 226	373 122	1 378 274	114 061	7 077	2 183 802
1969/70	85 121	236 377	364 615	1 316 446	119 319	11 844	2 133 722
1968/69	65 115	222 973	479 479	1 062 117	122 069	1 219	1 952 972

¹ Avser tiden 1 juli—30 juni. — ² Avser rotfrukts-, olje- och spånadsväxter samt övriga jordbruksväxter exkl köksväxter.

Plombering enligt klass C omfattade 19 % och plombering enligt klasserna B och E 10 resp 5 %.

Potatisplombering sker enligt ett särskilt plomberingssystem och omfattade 1971/72 313 638 deciton.

Övrig publicering

I de olika frökontrollanstaltarnas årsredogörelser återfinns detaljuppgifter om plomberingsverksamhetens omfattning.

7.11. Utsädesmängderna för spannmål

År 1965 inhämtade SCB i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) uppgifter om utsädesmängderna för spannmål. Undersökningen av utsädesmängden ba-

serades på samma urval av gårdar som skördeuppskattningarna (sammanlagt cirka 12 700). Uppgifterna om utsädeskvantiteten per hektar inhämtades av fältpersonalen genom förfrågan hos brukaren vid besök för utläggning av provytor.

Resultat

De skattade utsädeskvantiteterna per hektar 1965 inom län och hela riket redovisas i tab 71, som också innehåller uppgifter om de beräknade totala utsädesmängderna samma år.

Som framgår av tabellen föreligger vissa regionala skillnader i fråga om utsädesmängderna per hektar. Sälunda konstateras för Norrland något lägre tal än för landet i övrigt.

Övrig publicering

En fullständigare redogörelse för utsädesundersökningen 1965 har lämnats i Statistiska meddelanden J 1966:5.

Tabell 71 Utsädesmängderna för spannmål år 1965

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Quantities of grain seed in 1965

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Län	Utsädesmängd per hektar, kg						Total utsädesmängd, ton					
	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Korn	Havre	Blandsäd	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Korn	Havre	Blandsäd
Stockholms	225	242	207	220	225	233	3 105	1 063	270	3 419	3 755	2 748
Uppsala	222	241	207	217	222	231	3 619	1 318	564	5 273	3 792	3 899
Södermanlands	221	249	197	219	222	225	4 811	788	274	4 969	8 148	1 032
Östergötlands	218	229	201	210	217	223	10 126	889	1 333	5 169	7 535	3 895
Jönköpings	219	211	205	210	221	222	323	210	148	1 760	5 019	1 877
Kronobergs	208	211	200	208	249	215	143	90	159	1 094	3 959	1 061
Kalmar	213	229	198	204	223	220	3 023	494	1 588	4 019	3 980	1 971
Gotlands	216	222	199	193	187	196	1 864	146	992	3 387	280	159
Blekinge	215	240	204	211	214	218	470	445	485	1 395	510	528
Kristianstads	219	244	196	203	204	211	2 459	1 139	1 991	7 400	2 070	2 843
Malmöhus	216	243	199	203	201	214	7 645	4 067	1 726	11 821	3 420	3 403
Hallands	212	232	200	202	212	217	600	728	409	5 163	5 384	1 599
Göteborgs o Bohus	211	226	201	212	222	223	438	309	123	1 655	3 403	837
Älvsborgs												
norra delen	215	221	200	211	227	232	757	279	199	3 168	6 565	483
södra »	219	200	195	205	214	214	53	71	37	1 298	2 918	730
Skaraborgs	223	225	204	216	229	228	5 853	247	1 069	8 791	19 694	1 796
Värmlands	208	211	193	210	222	213	853	144	141	4 099	5 298	368
Örebro	206	234	200	215	224	229	1 170	524	304	6 148	7 536	436
Västmanlands	217	243	190	218	223	221	1 938	1 133	288	7 145	8 229	1 871
Kopparbergs	204	201	177	201	222	221	340	10	114	3 887	1 898	340
Gävleborgs	222	226	198	213	226	221	195	63	31	3 593	2 186	932
Västernorrlands	—	..	—	186	187	200	—	..	—	2 072	337	653
Jämtlands	—	—	—	158	157	141	—	—	—	1 341	109	154
Västerbottens	—	—	..	155	138	155	—	—	..	2 999	65	501
Norrbottnens	—	—	—	152	142	151	—	—	—	1 154	46	112
Hela riket	218	238	199	204	221	219	49 768	14 179	12 231	101 691	105 617	34 258

Tabell 72 Höstsådda arealer i hektar år 1972

Autumn-sown acreages in 1972. Hectares

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs
<i>Län</i>				
Stockholms	16 033	3 043	741	3 852
Uppsala	24 266	4 512	87	3 448
Södermanlands	23 064	2 667	262	2 373
Östergötlands	44 066	12 726	4 443	6 784
Jönköpings	867	384	93	143
Kronobergs	155	384	2	56
Kalmar	11 353	7 292	2 044	1 072
Gotlands	7 024	4 871	1 306	1 615
Blekinge	2 065	2 108	246	—
Kristianstads	9 570	14 564	5 205	986
Malmöhus	40 468	16 738	30 895	5 432
Hallands	2 699	1 583	398	177
Göteborgs o Bohus	1 168	573	16	—
Älvsborgs	3 266	1 040	—	68
Skaraborgs	33 632	9 025	958	1 583
Värmlands	3 162	617	—	—
Örebro	6 481	2 470	9	259
Västmanlands	10 606	2 339	12	897
Kopparbergs	636	290	—	31
Gävleborgs	575	51	—	177
Västernorrlands	..	..	..	..
Jämtlands	..	..	..	..
Västerbottens	..	..	..	..
Norrbottns	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	44 506	16 417	31 293	5 379
» mellanbygder	24 862	27 392	8 266	3 376
» norra slättbygder	73 661	19 890	4 941	7 695
Svealands slättbygder	81 685	15 054	1 102	10 800
Götalands skogsbygder	10 799	6 078	1 021	1 326
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 435	2 359	94	237
Nedre Norrland	..	..	..	..
Övre Norrland	..	..	..	..
<i>Hela riket¹</i>				
1972	241 156	87 277	46 717	28 953
1971	226 595	103 405	40 633	23 476
1970	205 722	78 190	59 625	17 482
1969	267 823	86 880	65 314	18 180
1968	229 734	74 853	73 808	18 635

¹ Exkl arealer i de fyra nordligaste länen.

7.12. Höstsådda arealer

I anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) utförs fr o m 1969 en undersökning av de höstsådda arealernas storlek. Tidigare har motsvarande uppgifter inhämtats vid jordbruksinventeringarna i oktober. Uppgifter om areal, som under hösten 1972 besåts med höstvet, höstråg, höstraps och höstrybs, inhämtas för hela landet med undantag för de fyra nordligaste länen.

Resultat

Omfattningen av höstsådden 1972 inom län, produktionsområden och hela riket redovisas i *tab 72*. Därav framgår att sådden av höstvet ökat med 6 % medan däremot höstråg minskat med 16 % jämfört med föregående år. Arealerna höstraps och höstrybs har ökat i omfattning med 15 resp 23 % jämfört med 1971.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen av höstsåddens omfattning 1972 återfinns i Statistiska meddelanden J 1972:63.

7.13. Odlingen av olika spannmålsorter

SCB företog i samband med de objektiva skördeuppskattningarna 1971 (se närmare s 121) undersökningar av hur odlingen av spannmål, med undantag av blandsäd, fördelade sig på olika sorter. Uppgifter om arealer av spannmål och odlade sorter inhämtades av provtagarna vid besök på brukningsenheterna för utläggning av provtytor. Bestämningen av sort grundades helt på jordbrukarnas uppgifter.

Resultat

I *tab 73* redovisas den procentuella andelen av arealen för höstvet, vårvete, höstråg, korn resp havre som 1971 utnyttjades för odling av de olika sorterna. I tabellen har ett flertal mindre vanliga sorter sammanförts i kolumnerna för "Övriga sorter". Bland dessa odlades höstvetet Werla på 60 % av höstvetarealen i Gotlands län.

Som framgår av tabellen dominerade för hela riket ett fåtal sorter starkt för samtliga grödor medan avsevärda regionala variationer förekom.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen 1971 av spannmålsens sortfördelning finns publicerade i Statistiska meddelanden J 1972:34, där även uppgifter för mindre vanliga sorter finns särredovisade.

Tabell 73 Spannmålsarealens fördelning på olika sorter år 1971. Procent
 Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Område	Höstvete							Vårvete		
	Starke	Starke II	Norre	Virgo	Seba	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Svenno	Rings
<i>Län</i>										
Stockholms	78,5	12,9	2,0	3,6	—	3,0	—	100	5,7	4,0
Uppsala	86,4	4,7	2,4	1,5	—	5,0	—	100	9,1	5,9
Södermanlands	74,1	15,1	1,4	7,8	—	0,9	0,7	100	3,1	2,0
Östergötlands	72,1	20,9	0,1	6,7	—	0,2	—	100	8,4	12,1
Jönköpings	73,7	13,1	—	—	—	1,9	11,3	100	56,2	2,0
Kronobergs	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Kalmar	73,3	7,3	—	1,6	13,5	3,4	0,9	100	11,7	4,9
Gotlands	26,8	5,1	—	—	6,2	60,5	1,4	100	..	..
Blekinge	82,1	4,3	—	—	6,3	7,3	—	100	0,4	9,5
Kristianstads	60,8	14,7	—	—	17,6	5,0	1,9	100	2,8	2,4
Malmöhus	50,6	16,9	0,1	—	28,7	2,4	1,3	100	2,9	2,8
Hallands	54,8	41,4	—	—	3,8	—	—	100	4,7	2,6
Göteborgs o Bohus	42,0	—	12,5	12,8	—	9,8	22,9	100	47,3	1,1
Älvsborgs	66,4	6,7	1,5	13,6	—	7,4	4,4	100	13,0	1,8
Skaraborgs	77,4	15,4	0,9	5,0	0,7	—	0,6	100	3,2	12,0
Värmlands	25,8	6,0	17,5	9,0	—	30,0	11,7	100	..	..
Örebro	67,1	22,5	1,3	6,3	—	0,9	1,9	100	5,6	10,3
Västmanlands	75,5	7,8	9,7	1,0	—	5,8	0,2	100	—	6,7
Kopparbergs	47,2	3,5	26,1	—	—	4,7	18,5	100	..	..
Gävleborgs	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Västernorrlands	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	51,3	16,1	—	—	28,4	3,0	1,2	100	2,8	1,9
» mellanbygder	53,2	10,7	0,2	—	12,3	22,2	1,4	100	2,5	7,6
» norra slättbygder	74,4	18,6	0,4	5,8	0,3	0,2	0,3	100	7,6	12,4
Svealands slättbygder	75,9	11,2	3,5	4,4	—	3,6	1,4	100	5,2	5,3
Götalands skogsbygder	71,3	12,4	1,2	6,5	1,2	3,0	4,4	100	25,8	3,4
Möllersta Sveriges skogsbygder	60,3	11,7	5,6	8,2	—	6,8	7,4	100	11,1	1,5
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Övre Norrland	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..
<i>Hela riket</i>										
1971	67,2	14,6	1,3	3,6	7,3	4,7	1,3	100	5,6	5,1
1970	87,1	0,8	2,1	0,5	3,2	4,4	1,9	100	19,8	17,4
1968	85,6	—	3,4	—	—	7,8	3,2	100	33,6	49,4
1967	84,4	—	4,2	—	—	8,9	2,5	100	36,3	48,2

Acreage of grain by varieties in 1971. Per cent

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

						Höstråg							
Prins	Pompe	Rang	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Kungs II	Petkus II	Värne	Otello	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	
1,6	83,1	—	3,6	2,0	100	94,7	—	—	—	—	5,3	100	
1,9	78,2	—	4,8	0,1	100	88,1	0,8	—	4,4	—	6,7	100	
—	94,9	—	—	—	100	94,2	0,7	—	3,5	—	1,6	100	
0,4	76,7	1,1	1,3	—	100	85,1	8,9	0,1	4,5	0,6	0,8	100	
5,6	8,9	—	15,0	12,3	100	..	..	..	..	..	..	100	
..	..	..	..	..	100	75,7	22,1	—	—	—	2,2	100	
4,1	41,5	33,4	2,6	1,8	100	26,6	53,6	12,3	3,2	—	4,3	100	
..	..	..	..	..	100	5,0	75,6	15,8	—	2,4	1,2	100	
3,8	68,7	12,1	5,5	—	100	9,3	88,3	—	0,7	—	1,7	100	
1,3	29,0	58,0	3,9	2,6	100	18,7	78,4	0,5	1,6	—	0,8	100	
0,3	18,2	72,0	2,0	1,8	100	45,6	45,0	1,2	6,4	—	1,8	100	
0,3	85,1	1,8	4,4	1,1	100	84,3	2,0	—	7,4	3,5	2,8	100	
11,2	23,0	—	7,3	10,1	100	..	..	..	..	..	..	100	
4,0	43,9	9,4	13,5	14,4	100	80,3	—	—	14,5	—	5,2	100	
—	72,2	—	8,4	4,2	100	91,4	1,1	—	2,6	—	4,9	100	
..	..	..	..	..	100	76,8	—	—	1,5	9,1	12,6	100	
..	81,4	—	2,7	—	100	91,8	0,3	—	5,1	0,1	2,7	100	
1,3	89,4	—	0,7	1,9	100	99,3	—	—	0,7	—	—	100	
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100	
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100	
..	..	..	..	..	100	—	—	—	—	—	—	—	
..	..	..	..	..	—	—	—	—	—	—	—	—	
..	..	..	..	..	—	—	—	—	—	—	—	—	
..	..	..	..	..	100	—	—	—	—	—	—	—	
—	29,2	62,7	2,0	1,4	100	49,2	41,2	0,7	6,4	0,2	2,3	100	
2,8	38,6	41,5	4,6	2,4	100	13,3	75,0	7,8	1,4	0,6	1,9	100	
0,1	74,6	1,3	2,1	1,9	100	88,3	4,9	0,1	4,2	0,4	2,1	100	
1,1	85,0	—	2,6	0,8	100	93,2	0,3	—	2,8	0,1	3,6	100	
5,1	38,2	11,1	8,4	8,0	100	64,7	22,9	1,7	4,9	0,7	5,1	100	
—	67,2	—	19,9	0,3	100	80,7	11,7	—	2,0	1,6	4,0	100	
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100	
..	..	..	..	..	100	—	—	—	—	—	—	—	
1,2	52,5	30,4	3,3	1,9	100	54,6	36,1	2,8	3,6	0,4	2,5	100	
2,4	43,8	10,9	2,8	2,9	100	59,8	30,9	4,3	0,2	0,5	4,3	100	
6,7	3,6	—	3,3	3,4	100	60,4	29,8	3,7	—	1,0	5,1	100	
7,6	—	—	4,5	3,4	100	58,9	28,7	4,1	—	0,5	7,8	100	

Tabell 73 (forts) Spannmålsarealens fördelning på olika sorter år 1971. Procent

Område	Korn								
	Ingrid	Hellas	Särla	Cilla	Birgitta	Arla	Mari	Edda II	Åsa
<i>Län</i>									
Stockholms	69,8	6,4	17,1	—	1,4	1,3	—	1,8	0,0
Uppsala	70,4	4,1	17,5	0,6	1,4	0,4	2,3	0,7	—
Södermanlands	76,9	2,8	13,8	0,3	0,5	1,4	0,8	0,5	1,2
Östergötlands	58,4	6,1	16,5	0,9	1,0	0,1	2,3	12,5	0,4
Jönköpings	71,2	5,5	2,7	2,4	12,6	1,4	0,1	0,7	—
Kronobergs	56,9	4,0	3,6	13,4	14,1	3,2	—	—	—
Kalmar	59,6	5,7	6,6	17,4	2,5	0,9	1,6	0,3	—
Gotlands	80,3	3,4	0,5	8,5	0,5	4,0	0,3	0,3	—
Blekinge	46,0	4,5	6,6	35,6	1,5	1,2	1,7	—	—
Kristianstads	59,8	6,5	1,8	21,4	2,0	—	4,6	—	—
Malmöhus	36,0	8,8	1,3	31,5	1,4	0,4	7,6	—	—
Hallands	47,4	14,3	11,3	14,0	5,5	0,4	0,9	0,2	0,4
Göteborgs o Bohus	53,8	14,4	12,2	0,8	8,8	1,6	0,4	0,8	—
Älvsborgs	51,5	11,6	10,3	2,8	17,5	1,4	1,0	—	—
Skaraborgs	49,5	12,4	26,9	0,2	4,1	1,5	0,2	1,2	—
Värmlands	39,8	8,8	8,8	0,3	27,8	5,4	1,9	1,1	0,3
Örebro	43,3	8,2	36,3	—	7,3	1,7	0,3	0,2	0,8
Västmanlands	60,2	3,7	29,9	0,1	2,0	0,6	—	—	0,4
Kopparbergs	46,5	1,6	10,8	—	25,8	3,9	2,8	3,5	0,9
Gävleborgs	40,3	3,9	3,7	0,2	30,3	8,6	2,4	4,8	1,5
Västernorrlands	14,3	0,1	—	0,1	21,8	6,6	5,9	40,0	8,5
Jämtlands	0,6	—	—	—	18,4	3,4	21,8	32,3	20,6
Västerbottens	—	—	—	—	8,1	0,6	3,4	72,8	13,4
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	76,7	22,3
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	36,9	10,4	4,4	28,6	1,4	0,3	6,9	0,1	0,1
» mellanbygder	61,8	6,0	2,4	19,8	1,6	1,1	2,3	0,1	—
» norra slättbygder	51,0	10,3	23,3	0,6	4,1	1,0	1,1	5,0	0,2
Svealands slättbygder	62,0	5,4	22,5	0,2	4,3	1,1	0,9	0,5	0,4
Götalands skogsbygder	60,1	8,0	6,1	7,7	10,2	1,3	0,8	1,1	—
Mellersta Sveriges skogsbygder	51,2	4,6	11,3	0,6	20,3	4,0	1,7	1,9	0,2
Nedre Norrland	19,8	1,1	0,9	0,2	27,9	7,4	7,7	23,3	7,8
Övre Norrland	—	—	—	—	6,2	0,7	2,9	72,8	15,9
<i>Hela riket</i>									
1971	50,1	6,8	11,2	9,1	6,8	1,5	2,7	5,6	1,3
1970	57,4	8,0	6,8	3,4	7,4	1,8	3,2	5,0	1,0
1968	64,8	0,4	0,4	—	8,4	3,6	3,6	5,7	1,3
1967	61,0	0,1	0,0	—	6,0	4,6	4,0	6,1	1,3

			Havre										
Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Sol II	Blenda	Condor	Linda	Sörbo	Titus	Selma	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	
1,3	0,9	100	56,5	7,0	8,9	3,0	1,4	6,0	11,8	3,1	2,3	100	
1,9	0,7	100	53,9	1,9	13,4	0,5	3,8	4,0	19,4	2,2	0,9	100	
1,7	0,1	100	83,7	0,3	4,5	0,9	1,4	1,7	5,8	1,7	—	100	
1,3	0,5	100	43,9	3,7	11,7	9,1	4,0	4,9	20,1	1,9	0,7	100	
2,7	0,7	100	6,9	15,5	3,5	35,5	25,3	6,6	3,6	2,3	0,8	100	
3,8	1,0	100	4,9	7,7	7,2	13,2	23,7	16,9	18,2	7,1	1,1	100	
4,4	1,0	100	18,5	12,0	9,5	26,6	5,3	2,1	21,2	3,5	1,3	100	
2,2	0,0	100	0,4	16,9	5,5	22,9	7,0	1,2	34,0	10,1	2,0	100	
2,1	0,8	100	1,4	3,8	9,6	8,6	29,7	0,7	44,8	1,4	—	100	
3,5	0,4	100	1,9	3,2	9,9	4,3	35,3	1,8	39,6	3,1	0,9	100	
12,5	0,5	100	1,8	3,1	12,2	2,2	27,7	0,8	45,5	6,4	0,3	100	
4,3	1,3	100	18,1	1,8	7,8	4,6	18,3	1,8	44,7	2,6	0,3	100	
3,8	3,4	100	40,7	1,8	14,4	10,1	11,9	8,0	8,9	1,7	2,5	100	
3,1	0,8	100	34,0	2,9	10,0	8,0	18,8	12,0	9,6	3,6	1,1	100	
2,6	1,4	100	35,2	2,5	9,9	5,1	20,4	5,5	18,6	1,7	1,1	100	
3,6	2,2	100	19,7	3,3	29,2	3,2	17,1	15,1	10,6	0,8	1,0	100	
1,4	0,5	100	48,3	5,0	14,0	2,1	7,5	7,2	8,8	6,6	0,5	100	
3,1	—	100	60,0	2,0	10,7	2,1	3,3	4,0	14,8	3,1	—	100	
2,8	1,4	100	27,2	7,2	12,6	1,4	4,9	21,2	10,6	14,5	0,4	100	
0,4	3,9	100	1,3	8,1	4,9	2,2	3,6	63,2	2,1	13,9	0,7	100	
1,6	1,1	100	—	—	—	—	3,2	86,7	—	7,8	2,3	100	
0,5	2,4	100	—	—	—	—	3,3	92,7	—	3,1	0,9	100	
1,3	0,4	100	—	2,1	—	—	—	56,1	—	40,6	1,2	100	
0,2	0,8	100	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100	
10,2	0,7	100	8,9	1,8	9,8	2,1	22,9	1,4	49,4	3,3	0,4	100	
4,4	0,5	100	1,0	9,9	8,7	10,3	22,5	1,6	37,3	7,4	1,3	100	
2,5	0,9	100	38,0	2,4	10,8	5,0	16,5	5,0	19,5	2,0	0,8	100	
2,1	0,6	100	58,9	2,7	11,6	1,5	4,7	4,6	12,3	3,1	0,6	100	
3,5	1,2	100	22,6	6,5	8,9	16,8	18,5	8,7	13,5	3,2	1,3	100	
2,9	1,3	100	38,1	5,5	13,0	5,8	7,1	16,5	6,7	6,5	0,8	100	
0,9	3,0	100	0,1	6,3	1,1	1,8	1,6	74,0	1,1	13,0	1,0	100	
1,0	0,5	100	—	1,7	—	—	1,0	58,9	—	37,4	1,0	100	
4,0	0,9	100	37,5	3,9	10,4	6,1	12,5	7,8	17,3	3,7	0,8	100	
4,2	1,8	100	38,5	5,1	13,5	6,6	13,4	7,1	6,7	6,9	2,2	100	
9,9	1,9	100	32,8	12,6	17,6	8,0	7,4	6,8	—	13,1	1,7	100	
15,3	1,6	100	36,6	19,3	19,4	7,1	2,7	2,7	—	10,1	2,1	100	

Tabell 74 Spannmålsarealens fördelning efter skördesätt år 1971. Procent
 Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Område	Höstvete				Värvete				Hösttråg	
	Skörde- tröska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Summa	Skörde- tröska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Summa	Skörde- tröska	Bin- dare
<i>Län</i>										
Stockholms	99,3	0,7	—	100	99,9	0,1	—	100	100,0	—
Uppsala	99,7	0,3	—	100	99,1	0,9	—	100	100,0	—
Södermanlands	99,2	0,8	—	100	99,7	0,3	—	100	95,9	2,4
Östergötlands	99,8	0,2	—	100	98,7	1,3	—	100	99,7	0,2
Jönköpings	88,7	11,3	—	100	43,6	49,8	6,6	100	..	..
Kronobergs	..	..	..	100	..	..	..	100	85,3	7,5
Kalmar	99,1	0,7	0,2	100	87,5	11,1	1,4	100	99,0	0,6
Gotlands	100,0	—	—	100	..	..	..	100	100,0	—
Blekinge	99,7	0,3	—	100	98,4	1,0	0,6	100	98,8	—
Kristianstads	99,9	0,1	—	100	99,8	0,2	—	100	99,7	0,3
Malmöhus	99,7	0,3	—	100	98,5	1,5	—	100	100,0	—
Hallands	100,0	—	—	100	97,9	2,1	—	100	96,1	3,9
Göteborgs o Bohus	94,2	5,8	—	100	73,0	27,0	—	100	..	..
Älvsborgs	96,5	3,5	—	100	64,6	35,4	—	100	91,3	7,9
Skaraborgs	98,2	1,7	0,1	100	91,3	8,7	—	100	98,7	0,9
Värmlands	97,7	2,3	—	100	..	..	..	100	99,0	—
Örebro	99,0	1,0	—	100	93,8	6,2	—	100	98,4	1,6
Västmanlands	100,0	—	—	100	100,0	—	—	100	100,0	—
Kopparbergs	91,1	8,9	—	100	..	..	..	100	..	..
Gävleborgs	..	..	..	100	..	..	..	100	..	..
Västernorrlands	..	..	..	100	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..
Norrbottens	—	—	—	—	..	..	..	100	—	—
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	99,8	0,2	—	100	98,7	1,3	—	100	99,8	0,2
» mellanbygder	99,8	0,1	0,1	100	99,8	—	0,2	100	99,9	—
» norra slättbygder	99,1	0,9	0,0	100	96,3	3,7	—	100	99,6	0,4
Svealands slättbygder	99,5	0,5	—	100	99,0	1,0	—	100	98,8	0,8
Götalands skogsbygder	96,8	3,2	—	100	70,2	26,8	3,0	100	95,4	3,5
Mellersta Sveriges skogsbygder	95,9	4,1	—	100	86,8	11,7	1,5	100	97,1	1,5
Nedre Norrland	..	..	..	100	..	..	..	100	..	..
Övre Norrland	—	—	—	—	..	..	..	100	..	..
<i>Hela riket</i>										
1971	99,3	0,7	0,0	100	96,6	3,1	0,3	100	99,2	0,6
1970	99,0	1,0	0,0	100	95,5	4,2	0,3	100	98,8	1,0
1969	98,4	1,6	0,0	100	96,0	3,6	0,4	100	97,5	2,3
1968	98,4	1,6	0,0	100	94,6	5,2	0,2	100	98,0	1,7
1967	97,3	2,7	0,0	100	92,3	7,1	0,6	100	95,7	3,6

¹ Avser areal skördad med självavläggare, slättermaskin och lie samt obärgad areal och bete.

Acreage of grain by method of harvesting in 1971. Per cent

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

		Korn				Havre				Blandsäd			
Övriga skörde-sätt ¹	Summa	Skörde-tröska	Bin-dare	Övriga skörde-sätt ¹	Summa	Skörde-tröska	Bin-dare	Övriga skörde-sätt ¹	Summa	Skörde-tröska	Bin-dare	Övriga skörde-sätt ¹	Summa
—	100	99,7	0,3	—	100	95,9	4,1	—	100	73,7	26,3	—	100
—	100	99,7	0,3	—	100	98,8	1,2	—	100	82,6	17,0	0,4	100
1,7	100	98,6	0,8	0,6	100	94,9	4,6	0,5	100	74,8	21,7	3,5	100
0,1	100	99,3	0,7	0,0	100	94,8	5,2	0,0	100	76,3	22,1	1,6	100
..	100	97,8	2,0	0,2	100	74,2	24,9	0,9	100	64,9	32,2	2,9	100
7,2	100	99,3	0,4	0,3	100	81,7	15,9	2,4	100	62,5	32,3	5,2	100
0,4	100	99,1	0,8	0,1	100	88,2	10,4	1,4	100	76,0	23,5	0,5	100
—	100	100,0	—	—	100	100,0	—	—	100	..	..	..	100
1,2	100	98,8	0,4	0,8	100	93,9	2,9	3,2	100	72,6	18,0	9,4	100
—	100	99,6	0,3	0,1	100	96,6	3,1	0,3	100	83,3	15,5	1,2	100
—	100	99,4	0,6	—	100	99,6	0,4	0,0	100	78,2	21,8	—	100
—	100	99,5	0,5	0,0	100	96,0	3,9	0,1	100	74,3	25,7	—	100
..	100	96,7	2,9	0,4	100	83,6	15,3	1,1	100	57,4	42,3	0,3	100
0,8	100	98,8	1,2	0,0	100	84,9	14,7	0,4	100	78,7	21,1	0,2	100
0,4	100	99,4	0,6	0,0	100	89,3	10,6	0,1	100	88,1	11,1	0,8	100
1,0	100	99,4	0,6	—	100	94,3	5,4	0,3	100	..	..	..	100
—	100	98,9	0,6	0,5	100	96,6	2,9	0,5	100	..	..	..	100
—	100	100,0	—	—	100	99,8	0,2	—	100	100,0	—	—	100
..	100	99,0	0,8	0,2	100	91,1	8,5	0,4	100	..	..	..	100
..	100	96,1	3,4	0,5	100	88,3	11,3	0,4	100	74,6	25,3	0,1	100
—	—	89,7	9,6	0,7	100	92,0	5,1	2,9	100	77,7	19,6	2,7	100
—	—	84,4	13,6	2,0	100	89,0	10,0	1,0	100	..	..	..	100
..	100	90,1	9,0	0,9	100	97,0	2,8	0,2	100	88,9	10,2	0,9	100
—	—	93,7	5,4	0,9	100	98,9	—	1,1	100	..	..	..	100
—	100	99,6	0,4	—	100	99,0	1,0	—	100	93,6	6,4	—	100
0,1	100	99,8	0,2	0,0	100	99,1	0,8	0,1	100	81,2	18,8	—	100
0,0	100	99,6	0,4	—	100	91,7	8,3	—	100	86,8	11,0	2,2	100
0,4	100	99,5	0,3	0,2	100	97,5	2,3	0,2	100	82,9	16,5	0,6	100
1,1	100	98,0	1,8	0,2	100	82,2	16,8	1,0	100	68,0	30,4	1,6	100
1,4	100	99,0	0,8	0,2	100	91,8	7,9	0,3	100	79,0	20,9	0,1	100
..	100	91,9	7,4	0,7	100	87,1	12,2	0,7	100	74,4	24,2	1,4	100
..	100	90,3	8,6	1,1	100	97,0	2,8	0,2	100	87,5	11,7	0,8	100
0,2	100	98,5	1,3	0,2	100	92,6	7,1	0,3	100	78,2	20,7	1,1	100
0,2	100	98,1	1,7	0,2	100	89,6	9,8	0,6	100	72,8	25,0	2,2	100
0,2	100	97,5	2,3	0,2	100	88,4	10,9	0,7	100	70,4	28,3	1,3	100
0,3	100	96,8	2,9	0,3	100	84,4	15,0	0,6	100	63,1	34,9	2,0	100
0,7	100	95,2	4,3	0,5	100	77,4	21,7	0,9	100	54,1	43,7	2,2	100

7.14. Skördesättet för spannmål

SCB inhämtar årligen i samband med de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) uppgifter rörande skördesättet för spannmål. Undersökningen omfattar samtliga gårdar i huvudundersökningen.

Resultat

Skördesättet 1971 inom län, produktionsområden och hela riket redovisas grönvis i tab 74. Av tabellen framgår att spannmålen huvudsakligen skördades med skördetröska. Havre och blandsäd skördades dock delvis med bindare.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen av skördesättet för spannmål framläggs årligen i Statistiska meddelanden. Beträffande 1971 års undersökning hänvisas till nr J 1972:46.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 74 fr o m år 1958.

7.15. Bröd- och fodersädens kvalitet

I anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) utför SCB vissa undersökningar av spannmåls kvaliteten. Undersökningarna är avsedda att ge såväl underlag för skördeskadeskyddets prisberäkningar (se s 174) som allmän information om skördens kvalitet.

Undersökningarnas genomförande

Kvalitetsuppgifterna erhålls dels från leveransbesked, dels genom analys av särskilt uttagna prov. På grundval av de förstnämnda uppgifterna görs bestämningar för den levererade spannmålen, medan de senare används för beräkningar avseende totalskörden.

Upplysningar om den levererade spannmålsskörden insamlas från samtliga provyttegårdar och har tidigare avsett leveranser före den 1 januari. Under 1972 har en begränsning skett till leveranser lämnade före den 1 december. Till grund för undersökningen ligger leveransbeskedens uppgifter om avräk-

Tabell 75 Den levererade brödsädens fördelning på olika kvalitetsgrupper åren 1970–1972 i procent

Delivered bread grain by quality groups in 1970–1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Kvalitetsgrupp	Höstvete			Vårvete			Höstråg ¹
	1970	1971	1972	1970	1971	1972	1972
Ej inlösenbar brödsäd samt brödsäd avräknad till bottenpris p g a låg volymvikt m m	0,7	0,5	2,9	0,7	0,5	3,5	3,4
Brödsäd avräknad till bottenpris p g a lågt falltal ²	—	0,0	0,1	0,2	0,0	—	0,8
» med falltal i intervallen 80–180 (höstvete), 70–180 (vårvete) resp 70–90 (höstråg)	0,6	7,5	6,3	7,0	5,5	1,0	7,2
» med falltal över 190 (vete) resp 100 (höstråg)	98,7	92,0	90,7	92,1	94,0	95,5	88,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ P g a ändrad falltalsindelning 1972 redovisas inte uppgifter för tidigare år. — ² Lägre än 80 (höstvete), 70 (vårvete) resp 70 (höstråg).

Tabell 76 Den totala bröd- och fodersädens medelhektolitervikt och medelproteinhalt åren 1971–1972

The average weight per hectolitre and average value of protein content in the total crop of bread and coarse grain in 1971–1972

Gröda	Medelhektolitervikt, kg		Medelproteinhalt, procent	
	1971	1972	1971	1972
Höstvete	79,8	77,6	12,3	12,0
Vårvete	79,5	77,6	13,8	14,2
Höstråg	74,3	72,1	9,5	9,5
Korn	68,7	..	12,5	..
Havre	54,0	..	12,1	..

ningspriser, torkningskostnader, falltal (för brödsäden) och hektolitervikter.

Beträffande den totala skörden baseras undersökningarna på prov uttagna på ett urval av provytegårdar. Analyser av dessa prov utförs vid Cereallaboratoriet i Svalöv, varvid i första hand falltal (för brödsäden), hektolitervikt och proteinhalt fastställs. Vidare bestäms genom analyserna brödsädens renhet.

Resultat

Av tab 75 framgår hur höstvete, vårvete åren 1970–1972 samt höstråg år 1972 fördelar sig på olika kvalitetsgrupper. Vid grupperingen har nedre falltalsgränsen för vårvete satts till 70. Detta är nedre gränsen för kvalitetsvårvete, vilket utgör huvuddelen av vårvetet. Falltalet, som bestäms enligt en kemisk metod, utgör ett mått på mältningen.

I tab 76 lämnas uppgifter om hektolitervikt och proteinhalt för den totala bröd- och fodersäden åren 1971–1972.

Övrig publicering

Uppgifter om brödsädens kvalitet 1972 återfinns i Statistiska meddelanden J 1973:23 och information om fodersädens kvalitet 1971 i nr J 1972:26.

7.16. Arealer av vallfrö

Fram t o m 1968 erhöles årligen uppgifter om odlingen av olika vallfröslag genom en särskild vallfröinventering i oktober. Sedan 1969 inhämtas motsvarande uppgifter genom de objektiva skördeuppskattningarnas fältpersonal, som under senare delen av juli gör en förfrågan om vallfröarealen hos brukare av gård som ingår i huvudundersökningen (se s 121). Uppgifter om den totala vallfröarealen erhålls sedan 1968 på grundval av uppgifter i lantbruksregistret.

Resultat

Odlingen av olika slag av vallfrö inom produktionsområden och hela riket 1972 framgår av tab 77. Det bör observeras att uppgifterna t o m 1968 inhämtades i oktober och därefter i slutet av juli, varför de inte är helt jämförbara med uppgifter om den totala vallfröarealen i juni som redovisas i tab 50. Full jämförbarhet kan inte heller föreligga mellan uppgifter om vallfröarealen t o m 1968 och därefter eftersom de som ovan nämnts erhållits genom olika undersökningar.

Tabell 77 Arealer för skörd av vallfrö år 1972. Hektar
Areas cultivated as ley for seeds in 1972. Hectares

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Timotejfrö	Rödklöverfrö	Alsikeklöverfrö	Annat vallfrö	Summa vallfrö
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	192	465	—	1 460	2 117
» mellanbygder	104	382	—	238	724
» norra slättbygder	1 521	2 348	113	62	4 044
Svealands slättbygder	4 024	1 479	20	68	5 591
Götalands skogsbygder	835	849	105	45	1 834
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 435	581	26	51	2 093
Nedre Norrland	1 061	346	43	2	1 452
Övre Norrland	1 030	123	53	66	1 272
<i>Hela riket</i>					
1972	10 202	6 573	360	1 992	19 127
1971	8 523	4 858	334	1 827	15 542
1970	5 410	2 865	99	993	9 367
1969	4 610	2 580	290	1 780	9 260
1968 ¹	8 820	4 490	430	3 290	17 030

¹ Enl jordbruksinventeringen i oktober.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen av odlingen av vallfrö 1972 återfinns i Statistiska meddelanden J 1972:41.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 77 fr o m år 1953.

7.17. Slåttervallarnas åldersfördelning och avkastning

Fortlöpande information om slåttervallarnas åldersfördelning och avkastning erhålls varje år sedan 1959 genom de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121).

Resultat

I tab 78 och tab 79 redovisas vallarealens procentuella fördelning efter vallålder resp avkastningen (biologisk första skörd) från vallar av olika ålder 1972. Av tabellerna framgår att vallåldern är lägre i södra Sverige än i norra och att tvåårsvallarna normalt ger den största avkastningen. Det framgår vidare att för hela riket har andelen äldre vallar ökat något.

Övrig publicering

Resultat från undersökningarna av vallarnas åldersfördelning och avkastning 1972 finns redovisade i Statistiska meddelanden J 1972: 64.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 78 och 79 fr o m år 1959.

Tabell 78 Arealen slåttervall fördelad på olika åldersgrupper år 1972. Procent
Area of ley distributed on different age groups in 1972. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Vallålder, år				
	1	2	3	Över 3	Summa
<i>Län</i>					
Stockholms	28,7	20,6	24,0	26,7	100
Uppsala	25,2	26,1	21,8	26,9	100
Södermanlands	30,5	36,2	15,2	18,1	100
Östergötlands	36,2	31,6	14,9	17,3	100
Jönköpings	22,2	27,1	24,7	26,0	100
Kronobergs	22,2	21,7	24,2	31,9	100
Kalmar	32,3	29,5	16,0	22,2	100
Gotlands	24,7	19,2	18,1	38,0	100
Blekinge	23,9	31,3	21,7	23,1	100
Kristianstads	32,0	32,8	18,3	16,9	100
Malmöhus	41,8	36,7	15,9	5,6	100
Hallands	30,4	40,0	16,8	12,8	100
Göteborgs o Bohus	28,6	24,3	20,0	27,1	100
Älvsborgs	28,8	29,7	24,0	17,5	100
Skaraborgs	30,4	33,2	19,8	16,6	100
Värmlands	21,0	26,1	24,7	28,2	100
Örebro	24,3	36,1	19,2	20,4	100
Västmanlands	22,7	28,4	26,3	22,6	100
Kopparbergs	19,9	28,9	29,0	22,2	100
Gävleborgs	26,4	26,8	27,0	19,8	100
Västernorrlands	25,4	23,7	22,6	28,3	100
Jämtlands	19,9	21,2	21,4	37,5	100
Västerbottens	24,8	24,8	25,2	25,2	100
Norrbottnens	15,5	20,0	22,6	41,9	100
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slåttbygder	40,5	44,6	7,6	7,3	100
» mellanbygder	34,4	30,4	16,4	18,8	100
» norra slåttbygder	32,6	35,4	18,0	14,0	100
Svealands slåttbygder	26,2	29,6	21,6	22,6	100
Götalands skogsbygder	26,1	26,7	23,2	24,0	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	24,0	27,3	22,3	26,4	100
Nedre Norrland	23,6	24,8	25,1	26,5	100
Övre Norrland	21,2	22,5	23,6	32,7	100
<i>Hela riket</i>					
1972	27,0	28,3	21,4	23,3	100
1971	27,8	25,4	24,3	22,5	100
1970	24,9	28,6	23,8	22,7	100
1969	28,3	29,0	23,2	19,5	100
1968	30,2	28,9	23,1	17,8	100

Tabell 79 Biologisk första skörd från slåttervallar av olika ålder år 1972¹. Kilogram per hektar

Biological yield of ley of various ages in 1972. Kilogrammes per hectare

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Vallålder, år				
	1	2	3	Över 3	Samtliga
<i>Län</i>					
Stockholms	4 600	6 090	5 780	4 860	5 260
Uppsala	5 150	5 250	5 540	5 090	5 240
Södermanlands	5 160	5 900	6 280	4 870	5 540
Östergötlands	5 850	6 650	6 600	5 650	6 180
Jönköpings	5 910	6 460	5 850	5 010	5 810
Kronobergs	6 410	6 680	6 150	5 210	6 020
Kalmar	6 530	6 820	6 190	5 050	6 230
Gotlands	5 160	5 830	5 630	4 770	5 230
Blekinge	6 210	6 840	6 180	4 400	5 980
Kristianstads	6 400	6 630	5 920	5 120	6 170
Malmöhus	6 820	6 700	5 970	5 920	6 590
Hallands	6 030	6 210	5 910	5 460	6 010
Göteborgs o Bohus	6 940	6 610	6 250	5 540	6 340
Älvsborgs	6 170	6 510	5 910	5 560	6 100
Skaraborgs	6 430	6 670	6 490	5 620	6 390
Värmlands	4 940	5 820	5 080	4 490	5 080
Örebro	6 380	6 240	5 780	5 420	6 020
Västmanlands	5 500	5 840	5 480	5 830	5 660
Kopparbergs	4 910	5 450	5 030	4 180	4 940
Gävleborgs	4 660	4 780	4 530	3 960	4 520
Västernorrlands	5 010	5 160	4 390	3 690	4 530
Jämtlands	4 760	5 000	4 940	4 110	4 610
Västerbottens	3 580	3 700	3 520	3 390	3 550
Norrbottnens	3 770	3 970	3 640	3 140	3 520
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slåttbygder	6 260	6 620	6 070	5 720	6 370
» mellanbygder	6 520	6 630	6 090	5 160	6 230
» norra slåttbygder	6 300	6 760	6 510	5 760	6 420
Svealands slåttbygder	5 210	5 890	5 820	5 240	5 550
Götalands skogsbygder	6 180	6 460	5 980	5 190	5 970
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 540	5 880	5 160	4 540	5 290
Nedre Norrland	4 790	4 950	4 500	3 900	4 520
Övre Norrland	3 660	3 820	3 600	3 300	3 560
<i>Hela riket</i>					
1972	5 670	5 980	5 410	4 670	5 470
1971	4 330	4 940	4 600	4 020	4 480
1970	3 920	4 640	4 270	3 720	4 160
1969	4 000	4 420	3 950	3 380	3 990
1968	4 880	5 230	4 610	3 930	4 750

¹ Avser biologisk första skörd med 16,5 % vattenhalt.

7.18. Höskördens botaniska sammansättning och kvalitet

I samband med de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) utförs årligen vissa undersökningar av höskördens kvalitet. Genom dessa erhålls information om dels skördens botaniska sammansättning, dels skördens fodervärde.

Undersökningarnas genomförande

För bestämning av höskördens *botaniska sammansättning* analyseras skörden från provtytor på de gårdar, som ingår i bärgningsförlustundersökningarna (se s 126). Analysen, som sker centralt vid SCBs provcentral, omfattar

först en uppdelning av skörden på följande grupper.

Klöver
Lusern
Sådda gräs
Ej sådda gräs
Halvgräs
Örtartade ogräs

Härefter fastställs vikten för varje prov och grupp. De erhållna vikttaletal omräknas till gemensam vattenhalt (torrsubstans) och används sedan för skattning av kvantiteten per hektar för respektive grupp.

Undersökningen av skördens *fodervärde* baseras på särskilda höprov, som också tas på de ovan nämnda gårdarna. De kemiska analyserna av dessa prov avser att bestämma halten protein, växttråd, socker samt aska och vatten.

Tabell 80 Höskördens botaniska sammansättning år 1972
Botanical composition of the hay harvest in 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Skördens fördelning på olika botaniska grupper, procent						Summa
	Klöver ¹	Lusern ²	Sådda gräs ³	Ej sådda gräs ⁴	Halv-gräs ⁵	Örtartade ogräs ⁶	
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	14,4	0,1	72,7	10,4	0,0	2,4	100
» mellanbygder	15,5	4,4	63,3	12,5	0,1	4,2	100
» norra slättbygder	27,3	—	50,0	11,4	0,1	11,2	100
Svealands slättbygder	30,7	0,6	47,0	9,6	0,1	12,0	100
Götalands skogsbygder	17,7	—	45,1	28,4	0,5	8,3	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	16,0	—	47,1	26,6	1,8	8,5	100
Nedre Norrland	15,3	—	45,5	25,3	0,4	13,5	100
Övre Norrland	7,2	—	39,6	28,8	5,1	19,3	100
<i>Hela riket</i>							
1972	19,0	0,6	48,7	21,0	0,8	9,9	100
1971	12,6	0,9	55,1	23,5	0,9	7,0	100
1970	14,8	0,5	51,1	22,8	1,2	9,6	100
1969	19,2	0,4	54,9	17,2	1,0	7,3	100
1968	20,9	0,9	57,2	14,7	1,2	5,1	100

¹ Rödklöver, alsikeklöver, vitklöver och vildväxande klöver. — ² Vanlig lusern och humlelusern. — ³ Timotej, ängssvingel, hundäxing, engelskt rajgräs, italienskt rajgräs, renlost, foderlost, ängskavle m fl. — ⁴ Kvickrot, kryppen, kärrgröe, ängsgröe m fl. — ⁵ Tuvttätel, kärrkavle och bladvass. — ⁶ Baldersbrå m fl.

Tabell 81 Höskördens fodervärde år 1972

Fodder value of the hay harvest in 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och skörd med 16,5 % vattenhalt
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and a harvest of 16,5 % moisture content

Område	Råprotein, procent	Växttråd, procent	Aska, procent	Sockershalt, procent	Foderenheter per kg hö	Megacal per kg hö	Smältbart råprotein gr/kg hö
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	8,9	29,1	5,1	6,2	0,44	1,76	51
» mellanbygder	8,0	28,7	5,1	7,4	0,45	1,77	47
» norra slättbygder	8,5	29,3	5,2	6,5	0,43	1,74	49
Svealands slättbygder	7,5	28,9	5,0	8,3	0,44	1,77	44
Götalands skogsbygder	7,9	28,2	4,8	8,0	0,46	1,80	47
Mellersta Sveriges skogsbygder	7,2	28,3	4,3	8,9	0,46	1,81	43
Nedre Norrland	7,0	27,5	4,6	9,9	0,48	1,82	43
Övre Norrland	7,4	26,6	4,8	9,4	0,51	1,85	45
<i>Hela riket</i>							
1972	7,8	28,3	4,8	8,1	0,46	1,79	46
1971	7,5	26,2	4,5	11,2	0,52	1,88	46
1970	8,5	26,8	5,0	8,9	0,50	1,84	52
1969	8,7	25,4	—	9,4	0,53	—	—
1968	7,9	26,7	—	9,5	0,50	—	—

Med ledning av analysresultaten erhålls en uppskattning av antalet foderenheter (fe/sk) per kilogram hos undersökta prov. Dessa uppgifter används senare för beräkning av foderenhetsinnehållet hos den totala höskörden.

Som uttryck för fodervärdet 1972 har förutom foderenheterna även beräknats antalet megakalorier och smältbart råprotein per kilogram hö.

Resultat

I tab 80 redovisas uppgifter om höskördens botaniska sammansättning och i tab 81 ges upplysningar om skördens fodervärde. Av tab 80 framgår att andelen klöver ökat under år 1972 jämfört med de närmast föregående två åren och andelen sådda gräs minskat mellan 1971 och 1972. Resultaten i tab 81 visar att höskörden 1972 har hög växttrådhalt och därmed lågt antal foderenheter per kg hö.

Övrig publicering

En separat redogörelse för undersökningarna av höskördens botaniska sammansättning och kvalitet har lämnats i Statistiska meddelanden J 1972:61.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 80 och 81 från år 1963 resp 1961.

7.19. Bärningsmetoder för slåttervall och potatis

I anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) inhämtas årligen uppgifter om bärningsmetoder för första skörd av slåttervall samt för potatis.

För slåttervall omfattar undersökningarna första skörden vid samtliga provytegårdar där vallodling förekommer och för potatis alla provytegårdar där potatisodlingen omfattar minst 0,13 hektar.

Tabell 82 Arealen slåttervall fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1971. Procent

Area of ley distributed by different methods of harvesting in 1971. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Hässj- ning	Krak- ning	Volm- ning	Tork- ning på slag	Skull- tork- ning	Ensile- ring	Annan metod	Ej till- vara- taget	Summa
<i>Län</i>									
Stockholms	14,2	0,0	3,4	57,2	11,1	9,4	2,7	2,0	100
Uppsala	12,1	—	4,0	66,4	12,1	5,2	0,2	0,0	100
Södermanlands	32,7	—	0,3	40,2	12,4	12,3	1,0	1,1	100
Östergötlands	16,7	2,8	0,5	44,9	21,2	13,6	0,3	—	100
Jönköpings	36,0	7,2	3,7	23,0	24,5	5,0	0,1	0,5	100
Kronobergs	51,8	4,3	3,1	23,9	7,4	9,5	—	—	100
Kalmar	7,9	15,6	11,8	42,9	10,3	11,4	—	0,1	100
Gotlands	—	0,0	5,4	86,9	2,0	4,6	0,5	0,6	100
Blekinge	24,4	4,7	10,9	50,9	2,3	6,6	—	0,2	100
Kristianstads	20,6	0,5	1,8	60,2	6,0	10,5	—	0,4	100
Malmöhus	5,8	—	6,7	67,0	4,9	15,0	0,6	—	100
Hallands	37,9	0,9	0,9	25,0	18,3	17,0	—	—	100
Göteborgs o Bohus	24,3	15,5	6,0	17,8	32,8	2,1	—	1,5	100
Älvsborgs	18,2	8,2	18,3	21,4	27,1	5,9	0,5	0,4	100
Skaraborgs	17,0	11,4	4,8	26,5	34,2	5,2	0,3	0,6	100
Värmlands	38,5	0,7	9,1	31,5	14,0	4,2	0,1	1,9	100
Örebro	38,8	—	0,7	34,9	16,5	5,7	2,3	1,1	100
Västmanlands	24,8	1,3	—	54,9	13,9	5,0	—	0,1	100
Kopparbergs	58,4	—	0,8	14,3	14,7	9,5	1,1	1,2	100
Gävleborgs	54,2	—	0,3	21,2	21,5	1,7	—	1,1	100
Västernorrlands	77,5	—	—	4,0	12,8	4,0	—	1,7	100
Jämtlands	66,5	—	—	9,0	12,6	8,9	0,3	2,7	100
Västerbottens	66,0	—	—	6,2	26,1	0,9	0,3	0,5	100
Norrbottnens	58,6	0,5	1,4	16,2	12,2	8,3	0,6	2,2	100
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slåttbygder	13,1	0,3	3,6	50,0	15,7	17,2	0,1	—	100
» mellanbygder	5,7	0,9	9,5	68,1	5,2	10,1	0,3	0,2	100
» norra slåttbygder	14,9	11,7	5,9	28,3	29,3	9,4	0,4	0,1	100
Svealands slåttbygder	24,9	0,4	3,1	47,7	14,1	7,9	0,9	1,0	100
Götalands skogsbygder	30,0	7,8	5,3	29,6	19,6	7,1	0,1	0,5	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	38,6	0,6	9,2	30,2	14,2	5,6	0,8	0,8	100
Nedre Norrland	66,7	—	—	9,7	16,3	5,2	0,1	2,0	100
Övre Norrland	65,1	0,2	0,5	9,3	20,0	3,4	0,4	1,1	100
<i>Storleksgrupper, hektar åker</i>									
2,1—10,0	60,3	5,4	7,3	20,2	4,4	0,9	0,1	1,4	100
10,1—20,0	41,9	5,7	5,2	28,8	14,0	3,6	0,2	0,6	100
20,1—50,0	20,5	2,0	3,0	40,0	25,4	8,2	0,2	0,7	100
Över 50,0	7,3	0,7	0,9	36,0	30,6	23,0	1,3	0,2	100
<i>Hela riket</i>									
1971	34,8	3,7	4,4	31,2	17,5	7,2	0,4	0,8	100
1970	42,2	4,8	4,6	25,0	14,6	7,5	0,3	1,0	100
1969	41,8	5,7	5,5	26,6	11,5	8,2	0,2	0,5	100
1968	50,8	6,9	5,7	18,4	9,4	8,3	0,1	0,4	100
1967	55,8	7,5	6,3	13,8	7,6	7,9	0,4	0,7	100

Tabell 83 Arealen mat- resp fabrikspotatis fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1971. Procent

Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by different methods of harvesting in 1971. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och minst 0,13 hektar potatis

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 0,13 hectares of potatoes

Område	Matpotatis						Fabrikspotatis					
	Hand- upp- tag- ning	Kast- hjul- maskin	Såll- matte- upp- tagare	Sam- lings- upp- tagare	Annan upp- tagare	Summa	Hand- upp- tag- ning	Kast- hjul- maskin	Såll- matte- upp- tagare	Sam- lings- upp- tagare	Annan upp- tagare	Summa
<i>Län</i>												
Stockholms	5,2	1,9	51,1	41,0	0,8	100	—	—	—	—	—	—
Uppsala	7,5	2,9	23,0	66,6	—	100	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	15,8	12,4	28,7	43,1	—	100	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	7,0	2,1	6,2	84,7	—	100	—	—	—	—	—	—
Jönköpings	6,5	25,3	27,5	40,7	—	100	..	..	..	..	..	100
Kronobergs	17,3	23,6	31,9	27,0	0,2	100	..	..	..	..	..	100
Kalmar	5,8	7,6	22,1	64,5	—	100	..	..	..	..	..	100
Gotlands	5,6	7,1	7,6	79,7	—	100	—	—	—	—	—	—
Blekinge	14,9	22,9	26,0	36,1	0,1	100	0,5	3,4	8,5	86,7	0,9	100
Kristianstads	1,0	12,6	9,9	76,5	—	100	0,1	1,7	9,1	89,1	—	100
Malmöhus	0,3	2,8	15,1	81,7	0,1	100	0,8	—	11,2	88,0	—	100
Hallands	1,2	6,2	4,3	88,3	—	100	..	..	..	..	..	100
Göteborgs o Bohus	7,3	48,1	39,3	5,3	—	100	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	9,4	29,5	29,4	31,7	—	100	..	..	..	..	..	100
Skaraborgs	0,2	3,7	7,2	88,9	—	100	..	..	..	..	..	100
Värmlands	1,8	11,3	9,1	77,8	—	100	—	—	—	—	—	—
Örebro	3,4	5,8	26,9	63,9	—	100	..	..	..	..	..	100
Västmanlands	..	..	..	..	..	100	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	1,9	11,9	20,9	65,3	—	100	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	6,0	22,4	27,7	43,9	—	100	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	9,9	42,8	10,3	36,6	0,4	100	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	1,7	34,7	49,9	13,3	0,4	100	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	10,1	12,8	4,6	71,9	0,6	100	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens	7,1	4,0	17,1	70,8	1,0	100	..	..	..	..	..	100
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slätt- bygder	0,1	2,2	7,7	89,9	0,1	100	—	—	3,6	96,4	—	100
Götalands mellan- bygder	2,5	7,0	15,8	74,7	0,0	100	0,1	1,4	8,0	90,1	0,4	100
Götalands norra slätt- bygder	1,2	3,4	3,3	92,1	—	100	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder	5,4	7,0	25,5	61,9	0,2	100	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder	10,4	26,2	26,8	36,6	0,0	100	2,2	9,8	20,7	67,3	—	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,0	10,8	23,5	62,7	—	100	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrland	5,9	33,5	23,6	36,7	0,3	100	—	—	—	—	—	—
Övre Norrland	8,4	9,2	12,1	69,5	0,8	100	..	..	..	..	..	100
<i>Hela riket</i>												
1971	4,3	11,4	16,8	67,4	0,1	100	0,4	2,4	9,4	87,5	0,3	100
1970	5,4	12,0	17,9	64,5	0,2	100	0,9	4,7	16,6	77,4	0,4	100
1969	6,2	14,7	20,4	58,5	0,2	100	0,8	5,8	16,2	77,2	—	100
1968	7,0	17,1	24,9	50,9	0,1	100	0,5	12,6	20,7	65,6	0,6	100
1967	9,3	20,1	31,1	39,5	0,0	100	1,0	12,3	24,6	62,1	—	100

Resultat

Av *tab 82* framgår att hässjningen är den dominerande bärgningsmetoden för slåttervall i de mindre storleksgrupperna. Totalt har hässjningen minskat, medan torkning på slag och skulttorkning har ökat.

För bärgning av potatis är samlingsupptagaren vanligast och har ytterligare befast sin ställning vilket framgår av *tab 83*.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningarna av bärgningsmetoder för slåttervall och potatis år 1971 finns redovisade i Statistiska meddelanden J 1972:46. I denna finns en utförlig redovisning av bärgningsmetoderna för slåttervall inom olika storleksgrupper och områden.

7.20. Arealen av olika matpotatis-sorter

SCB företog i samband med de objektiva skördeuppskattningarna 1971 (se s 121) undersökningar av hur odlingen av potatis var fördelad på olika sorter — s k tidig potatis ingick inte. Undersökningen omfattade endast gårdar med potatisodling om minst 0,13 hektar.

Resultat

Matpotatisarealens fördelning 1971 på olika sorter inom län, produktionsområden och hela riket framgår av *tab 84*. Undersökningen visade att sorterna Bintje, King Edward och Magnum Bonum dominerade kraftigt och att de tillsammans odlades på 85 % av den samlade matpotatisarealen.

Övrig publicering

Detaljuppgifter om matpotatisarealens fördelning på olika sorter 1971 finns publicerade

i Statistiska meddelanden J 1972:31. Där redovisas även fabrikspotatisarealens fördelning på olika sorter.

7.21. Potatisarealens fördelning och avkastning

I anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) utförs en särskild bearbetning med syfte att belysa potatisarealens fördelning med hänsyn till odlingarnas storlek samt avkastningen inom olika storleksgrupper. I bearbetningen ingår i princip alla provytgårdar med en potatisareal om minst 0,13 hektar.

Resultat

Den procentuella fördelningen inom produktionsområden åren 1969 och 1970 av arealen mat- resp fabrikspotatis på odlingar av olika storlek framgår av *tab 85*. Av tabellen kan utläsas att odlingarna genomsnittligt var större i södra Sverige än i norra samt att andelen odlingar i den största storleksgruppen ökade mellan 1969 och 1970.

I *tab 86* redovisas skörd per hektar inom olika storleksgrupper. Av tabellen framgår att avkastningen per hektar ökar med odlingens storlek.

De angivna skördesiffrorna avser biologisk skörd utan reducering för stora och små eller skadade knölar. Eftersom spillet kan variera mellan odlingar av olika storlek är det möjligt att skillnaderna i fråga om bärgad skörd avviker från de här redovisade.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningarna av areal och avkastning av potatis avseende åren 1969 och 1970 har redovisats i Statistiska meddelanden J 1971:29.

**Tabell 84 Arealen matpotatis fördelad på olika sorter
år 1971. Procent**

Area of table potatoes distributed on different varieties in 1971.
Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Bintje	King Edward	Magnum Bonum	Up to date	Majestic	British Queen	Mandel, gul	Aquila	Elsa	Vit drott- ning	Blå Mandel	Övriga sorter	Sort okänd/ el. uppg. sakn.	Summa
<i>Län</i>														
Stockholms	19,1	2,5	30,5	—	—	—	—	1,1	—	46,3	—	—	0,5	100
Uppsala	35,0	11,1	47,0	0,8	—	—	—	—	—	0,5	—	3,6	2,0	100
Södermanlands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Östergötlands	30,8	38,9	25,0	0,4	—	—	—	3,9	—	—	—	1,0	—	100
Jönköpings	15,3	13,9	47,2	5,8	—	1,8	—	7,9	—	—	3,3	3,8	1,0	100
Kronobergs	8,2	66,2	3,9	5,6	—	—	—	7,9	2,1	—	3,5	2,2	0,4	100
Kalmar	71,4	4,7	5,6	12,2	0,4	—	—	0,9	2,1	—	—	2,3	0,4	100
Gotlands	93,4	—	—	5,4	—	—	—	—	—	—	0,3	0,9	—	100
Blekinge	36,6	16,9	3,2	0,7	—	—	—	6,2	31,5	—	3,6	1,3	—	100
Kristianstads	70,7	17,0	4,2	—	0,1	—	—	1,1	1,1	—	0,2	5,5	0,1	100
Malmöhus	96,2	1,7	—	—	—	—	—	—	0,2	—	—	1,8	0,1	100
Hallands	40,4	55,1	—	0,4	1,9	—	—	1,7	—	—	0,5	—	—	100
Göteborgs o Bohus	0,2	66,8	4,0	—	10,4	—	—	7,3	—	—	—	9,2	2,1	100
Älvsborgs	5,7	67,1	3,5	0,4	—	—	—	1,3	—	—	15,8	5,6	0,6	100
Skaraborgs	53,3	35,1	11,1	0,1	—	—	—	0,3	—	—	—	0,1	—	100
Värmlands	3,4	46,5	2,7	0,6	—	44,4	—	—	0,3	—	0,3	0,8	1,0	100
Örebro	32,8	40,2	24,0	1,5	—	0,3	—	—	—	—	—	0,5	0,7	100
Västmanlands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Kopparbergs	46,4	33,0	16,4	—	—	1,3	0,1	—	0,2	—	—	0,4	2,2	100
Gävleborgs	31,6	12,5	42,7	—	0,6	—	8,0	—	—	—	1,1	1,2	2,3	100
Västernorrlands	33,3	35,1	3,0	2,7	—	—	17,2	—	—	—	—	4,2	4,5	100
Jämtlands	59,6	11,4	—	—	—	—	17,1	—	—	—	—	7,2	4,7	100
Västerbottens	70,9	—	3,0	—	—	—	25,8	—	—	—	—	0,3	—	100
Norrbottnens	60,3	—	—	—	—	—	27,2	—	—	—	—	0,1	12,4	100
<i>Produktionsområden</i>														
Götalands södra slättbygder	71,2	27,3	—	0,2	1,0	—	—	0,3	—	—	—	—	—	100
» mellanbygder	81,1	5,9	1,8	2,3	0,1	—	—	0,4	5,1	—	0,1	3,1	0,1	100
» norra slättbygder	48,4	39,4	10,9	0,1	—	—	—	1,1	—	—	—	0,0	0,1	100
Svealands slättbygder	27,3	21,5	30,4	0,2	—	5,3	—	0,3	0,2	12,0	0,1	1,5	1,2	100
Götalands skogsbygder	22,8	38,2	14,6	4,6	1,1	0,3	—	5,6	2,0	—	5,2	5,0	0,6	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	25,0	36,0	20,4	0,9	0,1	14,5	1,3	—	0,1	—	0,3	0,6	0,8	100
Nedre Norrland	37,7	28,2	9,7	0,9	—	4,7	11,2	—	—	—	0,2	3,0	4,4	100
Övre Norrland	65,8	—	1,7	—	—	0,1	26,4	—	—	—	—	1,1	4,9	100
<i>Hela riket</i>														
1971 ¹	51,4	24,2	9,7	1,5	0,4	2,1	2,9	1,3	1,5	1,2	0,9	1,9	1,0	100
1969 ¹	50,5	19,8	12,3	1,8	0,4	0,9	2,7	1,3	1,5	1,4	—	4,2	3,2	100
1966 ²	40,8	20,2	11,5	3,1	1,2	2,3	4,4	3,3	2,1	..	7,7	—	3,4	100
1965 ²	32,3	22,2	12,9	3,3	1,2	1,8	5,9	—	—	15,1	—	—	5,3	100

¹ Avser odlingar om minst 0,13 hektar. — ² Avser odlingar om minst 0,05 hektar.

Tabell 85 Arealen mat- resp fabrikspotatis fördelad efter odlingens storlek åren 1969 och 1970. Procent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by size of cultivations in 1969 and 1970. Per cent

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; år	Matpotatis						Fabrikspotatis					
	Storleksgrupp, hektar						Storleksgrupp, hektar					
	0,13 – 0,3	0,4 – 0,8	0,9 – 1,5	1,6 – 3,0	Över 3,0	Summa	0,13 – 0,3	0,4 – 0,8	0,9 – 1,5	1,6 – 3,0	Över 3,0	Summa
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder												
1970	0,7	3,4	7,9	13,2	74,8	100	—	2,6	10,5	11,5	75,4	100
1969	1,5	4,7	10,6	17,2	66,0	100	—	14,5	8,8	29,9	46,8	100
Götalands mellanbygder												
1970	3,9	9,4	11,8	14,8	60,1	100	0,8	3,1	6,8	16,1	73,2	100
1969	4,7	11,2	16,8	17,6	49,7	100	0,8	2,8	9,4	19,9	67,1	100
Götalands norra slättbygder												
1970	4,0	4,3	7,7	5,4	78,6	100	..	..	..	..	..	100
1969	6,0	4,5	5,9	7,2	76,4	100	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder												
1970	9,5	10,0	7,8	13,4	59,3	100	..	..	..	..	..	100
1969	9,2	13,2	10,9	9,6	57,1	100	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder												
1970	28,2	20,3	13,4	10,8	27,3	100	4,7	8,9	17,5	18,1	50,8	100
1969	29,2	22,4	12,0	9,4	27,0	100	6,9	11,6	21,4	24,5	35,6	100
Mellersta Sveriges skogsbygder												
1970	12,8	12,1	7,1	17,3	50,7	100	—	—	—	—	—	—
1969	16,5	15,1	11,3	11,5	45,6	100	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrland												
1970	31,2	16,0	11,2	10,2	31,4	100	—	—	—	—	—	—
1969	43,0	17,0	10,1	10,7	19,2	100	—	—	—	—	—	—
Övre Norrland												
1970	13,4	3,3	1,9	17,9	63,5	100	—	—	—	—	—	—
1969	28,1	7,7	14,7	8,7	40,8	100	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>												
1970	12,2	10,3	9,4	12,7	55,4	100	1,3	3,9	8,6	15,7	70,5	100
1969	14,5	12,4	12,1	12,7	48,3	100	1,8	5,2	11,4	21,3	60,3	100
1968	15,7	13,4	12,6	11,3	47,0	100	1,7	3,5	8,2	20,8	65,8	100
1967	17,4	13,6	11,1	14,4	43,5	100	1,8	3,1	10,4	17,8	66,9	100
1966	19,9	15,5	11,0	14,6	39,0	100	2,4	6,4	13,8	21,3	56,1	100

Tabell 86 Biologisk skörd av mat- resp fabrikspotatis vid odlingar av olika storlek åren 1969 och 1970. Kilogram per hektar

Avser bruksenheter med mer än 2 hektar åker

Biological yield of table potatoes and potatoes for processing on cultivations in different size groups in 1969 and 1970. Kilogrammes per hectare

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; år	Matpotatis						Fabrikspotatis					
	Storleksgrupp, hektar						Storleksgrupp, hektar					
	0,13 – 0,3	0,4 – 0,8	0,9 – 1,5	1,6 – 3,0	Över 3,0	Samtliga	0,13 – 0,3	0,4 – 0,8	0,9 – 1,5	1,6 – 3,0	Över 3,0	Samtliga
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder												
1970	34 160	36 260	31 340	38 450	37 290	36 940	—	..	39 490	34 650	35 790	
1969	26 880	21 780	26 730	24 210	25 190	25 050	—	..	24 420	25 260	23 450	
Götalands mellanbygder												
1970	25 950	31 630	33 680	36 280	39 930	37 340	..	34 220	32 280	35 070	36 810	36 020
1969	15 720	18 240	21 640	22 880	24 530	22 640	..	21 280	20 760	20 690	22 130	21 340
Götalands norra slättbygder												
1970	31 650	33 180	37 480	35 080	37 850	37 220	..	..	..	..	..	..
1969	19 380	17 630	18 670		22 850	21 860	..	..	..	..	..	..
Svealands slättbygder												
1970	22 750	25 250	22 630	23 670	28 590	26 570	..	..	..	..	..	..
1969	16 150	16 840	15 840	18 740	23 940	20 910	..	..	..	..	..	..
Götalands skogsbygder												
1970	29 700	31 440	31 350	35 240	36 300	32 670	32 320	33 680	29 240	36 610	36 910	35 080
1969	20 890	19 830	25 360	26 450	24 380	22 650	23 490	23 590	24 100	23 510	24 460	23 860
Mellersta Sveriges skogsbygder												
1970	27 720	23 500	27 660	27 010	31 990	29 170	—	—	—	—	—	—
1969	20 100	20 560	24 140	21 890	20 480	21 000	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrland												
1970	24 520	24 950	28 920	26 260	28 290	26 490	—	—	—	—	—	—
1969	20 730	22 620	23 980	23 700		22 270	—	—	—	—	—	—
Övre Norrland												
1970	26 140	28 810	32 150	22 160		27 960	—	—	—	—	—	—
1969	20 050	17 900	23 700	25 170		22 960	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>												
1970	27 600	29 680	31 260	31 970	35 430	33 060	27 890	34 540	32 050	35 780	36 530	35 840
1969	20 120	19 520	22 890	23 450	24 150	22 750	22 090	21 820	21 900	21 930	22 600	21 930
1968	25 640	29 950	30 870	30 490	32 150	30 480	30 340	34 360	34 020	34 210	34 400	34 270
1967	26 320	28 070	29 320	32 500	33 080	30 690	28 550	29 950	32 240	32 120	33 170	32 710
1966	26 410	27 220	31 270	31 470	33 900	31 010	28 760	24 860	26 910	28 070	29 250	28 530

7.22. Så- och skördetidpunkter, växtperiodens längd samt skördeavkastning efter såtidpunkt

I samband med de objektiva skördeuppskattningarna (se s 121) inhämtar SCB sedan 1966 uppgifter om tidpunkten för sådd och skörd av olika grödor. På grundval av dessa uppgifter görs även vissa bearbetningar som avser att belysa dels tidsperioden mellan sådd och skörd (växtperioden), dels skördeavkastningen på arealer med olika såtidpunkt.

Undersökningarnas genomförande

Uppgifter om så- och skördetidpunkter inhämtas från samtliga bruksenheter som ingår i huvudundersökningen.

Såtdsundersökningen 1971 omfattade höstvet, höstråg, höstraps, höstrybs, vårvete, korn, havre, blandsäd, matpotatis och fabrikspotatis. Undersökningen av skördetidpunkter omfattade förutom ovan nämnda grödor, med undantag av höstraps och höstrybs, även slättervall.

Tidsuppgifterna inhämtas hos jordbrukarna dels vid utläggningen av provytor, dels kort tid efter skörden.

Uppgifterna grupperas på ett tiotal tidsperioder (vanligen omfattande en vecka) som avpassats för de olika grödorna. Den areal som besåts resp skördats under angivna perioder skattas för de olika grödorna, varefter den totala arealens procentuella fördelning på de olika tidsperioderna beräknas. Som ett sammanfattande uttryck för så- och skördetidpunkten görs en approximativ beräkning av mediantidpunkten, dvs den tidpunkt då hälften av arealen var sådd resp skördad.

Uppgifterna för så- och skördetidpunkten bearbetas för grödorna vårvete, korn, havre och blandsäd även med avseende på växtperiodens längd. Därvid beräknas först, för varje bruksenhet i undersökningen, tids-

perioden mellan sådd och skörd på provyterfältet för respektive gröda. De sålunda erhållna tidsperioderna klassificeras dels efter längd (antal dagar), dels efter såtidpunkt. För olika grödor skattas den genomsnittliga längden av växtperioden primärt för skördeområden vilka sedan sammanvägs till större områden. På liknande sätt beräknas dels den totala grödarealens fördelning på olika växtperiodslängder, dels den biologiska skörden per hektar för de arealer som hänförs till de olika såtidsperioderna.

Resultat

I tab 87—88 redovisas mediantidpunkterna för sådd resp skörd av de olika grödorna inom produktionsområden åren 1968—1971 och för hela riket.

Av tab 87 framgår att tidpunkten för vårsådden varierar betydligt mellan olika områden. Sålunda var t ex hälften av arealen fodersäd i södra Götaland sådd drygt sex veckor tidigare än i övre Norrland 1971. För riket som helhet var halva vårsådden utförd drygt en vecka tidigare än 1970.

För fodersäd och slättervall var enligt tab 88 skillnaden i skördetidpunkt 1971 mellan södra Götaland och Norrland cirka en månad. Uppgifter om den genomsnittliga växtperioden åren 1967—1971 samt arealens fördelning på olika växtperioder år 1971 återfinns i tab 89 för produktionsområden och hela riket. Det bör observeras att med växtperiod avses här tiden mellan sådd och skörd.

I tab 90 redovisas vissa resultat för produktionsområden och hela riket från undersökningen av avkastningen på arealer med olika såtidpunkt. Det framgår av tabellen att avkastningen för undersökta grödor i allmänhet är lägre på senare sådda arealer. Undantag utgör år 1971 potatis, där inget klart

Tabell 87 Mediantidpunkt¹ för sådd av spannmål och sättning av potatis åren 1968–1971

Median date for grain sowing and potato setting 1968–1971

Avser bruksenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde; år	Höst-vete	Höst-råg	Vårvete	Korn	Havre	Bland-sådd	Mat-potatis	Fabriks-potatis
<i>Götalands södra slättbygder</i>								
1971	21/9	21/9	16/4	17/4	22/4	20/4	27/4	3/5
1970	23/9	23/9	7/5	7/5	10/5	11/5	12/5	15/5
1969	21/9	20/9	19/4	22/4	29/4	1/5	30/4	7/5
1968	21/9	21/9	20/4	14/4	22/4	19/4	26/4	25/4
<i>Götalands mellanbygder</i>								
1971	23/9	22/9	21/4	23/4	23/4	26/4	4/5	9/5
1970	26/9	23/9	8/5	12/5	14/5	14/5	20/5	23/5
1969	23/9	22/9	30/4	7/5	7/5	7/5	17/5	19/5
1968	23/9	22/9	26/4	22/4	24/4	20/4	4/5	8/5
<i>Götalands norra slättbygder</i>								
1971	18/9	10/9	29/4	3/5	3/5	4/5	10/5	—
1970	21/9	14/9	8/5	12/5	13/5	13/5	21/5	..
1969	17/9	11/9	27/5	28/5	28/5	28/5	29/5	..
1968	16/9	9/9	30/4	26/4	28/4	27/4	2/5	..
<i>Svealands slättbygder</i>								
1971	9/9	5/9	1/5	5/5	5/5	7/5	17/5	—
1970	12/9	6/9	11/5	13/5	13/5	14/5	24/5	..
1969	10/9	6/9	8/5	17/5	18/5	16/5	27/5	..
1968	10/9	3/9	1/5	27/4	27/4	29/4	16/5	..
<i>Götalands skogsbygder</i>								
1971	19/9	19/9	3/5	5/5	5/5	6/5	10/5	10/5
1970	20/9	21/9	13/5	14/5	14/5	15/5	20/5	21/5
1969	19/9	21/9	28/5	27/5	27/5	26/5	25/5	23/5
1968	18/9	21/9	5/5	30/4	2/5	3/5	8/5	9/5
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>								
1971	8/9	9/9	8/5	17/5	12/5	13/5	20/5	—
1970	12/9	13/9	11/5	20/5	16/5	16/5	22/5	—
1969	11/9	12/9	22/5	25/5	25/5	26/5	26/5	—
1968	6/9	8/9	4/5	19/5	8/5	6/5	19/5	..
<i>Nedre Norrland</i>								
1971	..	..	..	2/6	30/5	1/6	2/6	—
1970	..	..	..	31/5	28/5	2/6	1/6	—
1969	..	..	..	29/5	28/5	31/5	1/6	—
1968	..	..	..	29/5	21/5	29/5	30/5	—
<i>Övre Norrland</i>								
1971	—	—	..	7/6	7/6	7/6	9/6	..
1970	—	—	—	2/6	2/6	1/6	4/6	—
1969	—	—	—	1/6	29/5	2/6	3/6	..
1968	—	—	—	31/5	12/6	31/5	3/6	—
<i>Hela riket</i>								
1971	17/9	15/9	24/4	3/5	4/5	7/5	11/5	9/5
1970	20/9	19/9	8/5	14/5	14/5	15/5	21/5	22/5
1969	16/9	16/9	5/5	21/5	24/5	23/5	23/5	20/5
1968	16/9	15/9	28/4	27/4	29/4	1/5	8/5	7/5

¹ Avser den tidpunkt då hälften av arealen blivit sådd.

Tabell 88 Mediantidpunkt¹ för skörd av spannmål, slåttervall och potatis åren 1968–1971

Median date for harvesting grain, ley and potatoes 1968–1971

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde; år	Höst-vete	Höst-råg	Vårvete	Korn	Havre	Bland-säd	Slätter-vall ²	Mat-potatis	Fabriks-potatis
<i>Götalands södra slätt-bygder</i>									
1971	25/8	14/8	27/8	17/8	27/8	22/8	14/6	20/9	4/10
1970	27/8	16/8	14/9	28/8	18/9	16/9	17/6	29/9	12/10
1969	24/8	7/8	1/9	13/8	24/8	19/8	16/6	20/9	7/10
1968	26/8	7/8	29/8	11/8	29/8	24/8	14/6	17/9	29/9
<i>Götalands mellan-bygder</i>									
1971	25/8	14/8	30/8	19/8	27/8	25/8	22/6	23/9	2/10
1970	30/8	22/8	22/9	3/9	17/9	15/9	23/6	1/10	10/10
1969	20/8	7/8	4/9	18/8	26/8	19/8	20/6	25/9	7/10
1968	25/8	9/8	2/9	18/8	1/9	24/8	17/6	23/9	25/9
<i>Götalands norra slätt-bygder</i>									
1971	25/8	15/8	5/9	27/8	3/9	3/9	30/6	25/9	..
1970	27/8	25/8	20/9	22/9	21/9	18/9	27/6	30/9	..
1969	18/8	13/8	7/9	5/9	3/9	4/9	27/6	29/9	..
1968	25/8	9/8	1/9	28/8	31/8	30/8	27/6	24/9	..
<i>Svealands slättbygder</i>									
1971	23/8	16/8	4/9	3/9	6/9	6/9	3/7	24/9	..
1970	26/8	21/8	22/9	27/9	20/9	23/9	28/6	22/9	..
1969	16/8	10/8	31/8	2/9	25/8	26/8	28/6	24/9	..
1968	25/8	15/8	2/9	31/8	2/9	1/9	27/6	22/9	..
<i>Götalands skogsbygder</i>									
1971	27/8	18/8	5/9	28/8	5/9	2/9	2/7	26/9	29/9
1970	2/9	28/8	24/9	20/9	24/9	23/9	29/6	1/10	7/10
1969	24/8	16/8	7/9	5/9	5/9	3/9	28/6	3/10	6/10
1968	26/8	17/8	5/9	30/8	5/9	2/9	29/6	25/9	24/9
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>									
1971	28/8	20/8	15/9	17/9	16/9	11/9	5/7	18/9	—
1970	29/8	27/8	24/9	26/9	25/9	25/9	5/7	20/9	—
1969	17/8	15/8	9/9	7/9	3/9	4/9	4/7	22/9	—
1968	26/8	19/8	8/9	13/9	7/9	8/9	4/7	20/9	..
<i>Nedre Norrland</i>									
1971	..	..	..	28/9	29/9	26/9	15/7	19/9	—
1970	..	..	..	27/9	28/9	22/9	15/7	22/9	—
1969	..	..	..	9/9	10/9	6/9	16/7	20/9	—
1968	..	..	..	14/9	16/9	6/9	11/7	22/9	—
<i>Övre Norrland</i>									
1971	—	..	..	18/9	2/10	22/9	16/7	14/9	..
1970	—	—	—	7/9	24/9	9/9	15/7	15/9	..
1969	—	—	—	30/8	9/9	3/9	17/7	14/9	..
1968	—	—	—	9/9	18/9	9/9	14/7	14/9	—
<i>Hela riket</i>									
1971	25/8	15/8	31/8	28/8	4/9	4/9	4/7	22/9	2/10
1970	27/8	22/8	20/9	18/9	22/9	21/9	1/7	27/9	10/10
1969	18/8	9/8	2/9	1/9	1/9	1/9	30/6	25/9	7/10
1968	25/8	10/8	1/9	28/8	2/9	31/8	1/7	22/9	25/9

¹ Avser den tidpunkt då hälften av arealen blivit skördad. — ² Avser första skörd.

Tabell 89 Växtperiodens genomsnittliga längd för olika grödor åren 1967–1971 samt respektive grödas areal med procentuell fördelning på olika långa växtperioder år 1971

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Average number of days between sowing and harvesting 1967–1971 and distribution of the acreage by time interval between sowing and harvesting in 1971

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde; gröda	Genomsnittligt antal dagar mellan sådd och skörd (växt- periodens längd)					Arealens fördelning på olika växtperiodslängder 1971, procent									
	1967	1968	1969	1970	1971	Under 100 dagar	100 – 104	105 – 109	110 – 114	115 – 119	120 – 124	125 – 129	130 – 139	Över 139 dagar	Summa
<i>Götalands södra slättbygder</i>															
Vårvete	134	139	132	131	131	0,4	—	—	0,3	1,8	10,6	19,4	59,2	8,3	100
Korn	120	121	114	113	120	0,1	0,5	4,9	14,3	19,9	32,0	23,7	4,5	0,1	100
Havre	122	130	116	129	125	—	0,9	1,0	4,1	13,1	23,6	28,7	27,0	1,6	100
Blandsäd	116	125	110	125	122	—	—	6,3	6,7	18,6	24,4	29,4	12,9	1,7	100
<i>Götalands mellanbygder</i>															
Vårvete	130	135	122	134	130	—	—	1,6	2,6	7,1	10,2	24,8	42,1	11,6	100
Korn	114	118	104	115	116	4,3	7,0	12,6	18,4	17,6	16,7	14,9	7,7	0,8	100
Havre	118	129	109	127	123	1,3	2,2	4,2	11,3	14,5	19,6	19,2	24,5	3,2	100
Blandsäd	115	123	104	124	118	3,1	3,7	16,9	9,7	12,7	19,3	21,5	12,0	1,1	100
<i>Götalands norra slättbygder</i>															
Vårvete	132	131	107	134	128	—	—	—	1,7	10,8	16,4	33,9	32,0	5,2	100
Korn	119	122	101	131	116	3,0	5,3	13,7	25,9	17,0	14,9	10,8	6,7	2,7	100
Havre	122	124	98	130	121	0,6	1,2	6,0	13,6	17,5	25,2	16,8	16,4	2,7	100
Blandsäd	121	122	99	127	120	1,5	1,1	5,9	16,9	18,4	26,0	16,0	13,7	0,5	100
<i>Svealands slättbygder</i>															
Vårvete	132	131	112	134	124	0,5	—	1,1	10,0	14,2	25,0	21,8	21,5	5,9	100
Korn	119	123	106	136	121	1,4	2,1	9,8	20,6	17,8	16,0	11,2	11,9	9,2	100
Havre	121	124	102	129	123	0,8	1,9	5,7	14,1	16,2	15,6	14,7	22,5	8,5	100
Blandsäd	119	123	102	130	123	2,4	8,1	6,6	10,4	13,9	14,5	15,0	16,0	13,1	100
<i>Götalands skogsbygder</i>															
Vårvete	128	128	110	135	126	0,7	0,2	2,8	8,6	13,3	15,1	18,5	31,5	9,3	100
Korn	118	121	103	126	115	1,1	6,2	15,8	29,1	17,3	15,0	9,2	5,1	1,2	100
Havre	124	124	103	132	122	0,4	2,0	4,8	15,7	15,1	20,7	20,3	18,4	2,6	100
Blandsäd	120	121	102	129	118	1,3	4,8	9,0	17,0	18,9	21,6	17,8	8,8	0,8	100

Mellersta Sveriges skogsbygder

Vårvete	126	129	110	134	126	—	—	—	3,8	23,2	14,7	23,5	30,7	4,1	100
Korn	119	120	106	131	120	1,2	4,6	8,9	17,6	18,7	14,5	10,8	17,3	6,4	100
Havre	124	121	101	132	125	0,7	1,5	4,2	10,3	16,0	14,0	15,0	27,2	11,1	100
Blandsäd	118	124	105	128	120	1,1	6,8	5,1	15,6	13,3	23,0	20,2	12,5	2,4	100

Nedre Norrland

Vårvete	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Korn	111	110	104	120	116	8,0	8,4	9,5	15,0	16,8	15,7	12,4	12,8	1,4	100
Havre	112	115	108	124	121	0,4	5,5	8,2	10,9	16,9	21,9	12,6	16,7	6,9	100
Blandsäd	111	104	99	113	116	8,1	10,7	6,4	20,7	13,4	7,3	25,9	7,5	0,0	100

Övre Norrland

Vårvete	—	—	—	—	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Korn	101	101	90	98	102	41,4	21,1	16,0	10,8	5,8	3,8	1,0	0,1	—	100
Havre	..	109	103	110	114	8,4	7,1	9,6	14,3	34,1	18,1	6,7	1,7	—	100
Blandsäd	99	102	94	100	104	31,4	20,7	11,4	21,2	9,8	4,2	1,3	—	—	100

Hela riket

Vårvete	132	134	120	133	128	0,4	0,0	0,8	4,2	8,1	15,6	22,4	40,6	7,9	100
Korn	117	120	105	125	118	3,8	4,9	10,9	20,2	17,5	17,8	13,1	8,4	3,4	100
Havre	122	124	102	130	123	0,7	1,8	5,1	13,1	16,1	19,7	17,5	20,7	5,3	100
Blandsäd	118	121	102	127	119	3,4	6,2	8,0	14,6	16,1	18,6	17,1	11,5	4,5	100

Götalands skogsbygder

Vårvete	—	—	4 217	3 967	3 963	3 875	3 007	2 784	2 176	..			
Korn			4 084	3 775	3 745	3 702	3 397	3 111	2 984	2 187	1 816	..	
Havre			..	4 527	3 994	3 952	3 656	3 244	3 017	2 668	2 129	..	
Blandsäd			—	4 073	3 431	3 674	3 233	3 112	2 744	2 501	—	..	
Matpotatis				37 461	39 210	33 654	31 596	29 946	28 275	28 181	28 832	..	—
Fabrikspotatis		—	—	—	30 289	31 911	33 081	27 673	18 893	26 177	29 239		

Mellersta Sveriges skogsbygder

Vårvete	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Korn			—	—	..	3 051	3 189	3 028	2 595	2 664	2 237	1 876	
Havre			—	—	4 141	3 193	3 408	3 025	2 773	2 510	2 355	2 228	
Blandsäd			—	—	—	3 675	3 174	2 692	2 838	2 496	2 207	2 862	
Matpotatis			—	—	—	—	25 110	26 195	25 815	22 544	28 174	23 009	27 879
Fabrikspotatis		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Nedre Norrland

Vårvete	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Korn			—	—	—	—	—	3 279	3 025	2 746	2 583	2 168	
Havre			—	—	—	—	4 255	3 061	3 147	2 922	3 103	2 471	
Blandsäd			—	—	—	—	—	2 665	3 097	2 495	2 770	1 776	
Matpotatis			—	—	—	—	—	26 008	29 052	26 873	24 016	21 332	19 829
Fabrikspotatis		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Övre Norrland

Vårvete	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Korn			—	—	—	—	—	2 565	1 905	2 379	1 998	1 748	
Havre			—	—	—	—	—	—	..	1 684	2 317	2 629	
Blandsäd			—	—	—	—	—	—	—	2 425	1 736	2 274	
Matpotatis			—	—	—	—	—	—	—	16 169	20 486	21 619	24 528
Fabrikspotatis		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	

Hela riket

Vårvete	—	3 334	4 332	4 738	4 169	3 753	3 338	3 020	3 794	3 145			
Korn			4 177	4 609	4 125	3 701	3 551	3 167	2 782	2 651	2 370	1 889	
Havre			4 208	4 683	4 361	3 984	3 713	3 326	2 983	2 721	2 771	2 445	
Blandsäd			3 617	4 130	3 681	3 422	3 078	2 997	2 579	2 490	2 382	2 186	
Matpotatis				37 494	37 662	34 064	34 651	32 109	27 568	25 071	25 018	22 493	23 922
Fabrikspotatis		—	—	—	35 688	30 375	29 749	27 975	24 638	26 984	21 407		

samband föreligger. Redovisade skördevariationer torde ej enbart bero av såtidpunkten vilket bör beaktas vid bedömningen av resultaten. Sålunda kan exempelvis jordart och belägenhet vara olika på arealer med olika såtidpunkt.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningarna 1971 av tidpunkten för sådd och skörd av olika grödor har redovisats i Statistiska meddelanden J 1972:54. Där redovisas för län och produktionsområden arealens procentuella fördelning efter tidpunkten för sådd och skörd för respektive grödor. Resultaten från undersökningen 1971 av tidsperioden mellan sådd och skörd återfinns i samma serie nr J 1972:55. För uppgifter om skördeavkastningen 1971 på arealer med olika såtidpunkt hänvisas till J 1972:58.

7.23. Skörd av spannmål, slättervall och potatis inom olika storleksgrupper

SCB utför en särskild bearbetning av uppgiftsmaterialet från de objektiva skördeuppskattningarna i syfte att belysa avkastningen inom olika storleksgrupper av brukningsenheter.

Samtliga brukningsenheter och grödor (höstvete, vårvete, höstråg, korn, havre, bland-säd, slättervall, matpotatis och fabrikspotatis) för vilka den biologiska skörden hade beräknats ingick i bearbetningen. För närmare information om urval, undersökningsmetod

mm vid de objektiva skördeuppskattningarna hänvisas till s 121.

Den biologiska skörden av respektive gröda skattades för vardera av fyra storleksgrupper, nämligen för brukningsenheter med 2,1—10,0, 10,1—20,0, 20,1—50,0 resp mer än 50,0 hektar åker. Vid uppdelningen av provytgårdarna på storleksgrupper användes den areal som uppgivits för provtagaren i anslutning till utläggningen av provytor.

Resultat

I tab 91 redovisas uppgifter om den biologiska skörden per hektar inom de olika storleksgrupperna produktionsområdesvis för år 1971. Det bör observeras att beräkningarna av skörden gällde den biologiska skörden. Som uttryck för avkastningen torde den biologiska skörden vara lämpligast. Den bärgade skörden erhålls efter reducering för spill och bärgningsförluster, som torde variera något mellan större och mindre gårdar beroende på skillnader i skördemetoderna.

Vid bedömningen av skillnaderna i avkastning bör beaktas att dessa ej enbart får tillskrivas gårdsstorleken. Mellan mindre och större gårdar kan förekomma skillnader i jordart, belägenhet mm, som påverkar avkastningen.

Övrig publicering

Resultaten från de särskilda bearbetningarna av materialet från de objektiva skördeuppskattningarna 1971 återfinns i Statistiska meddelanden nr J 1972:15.

**Tabell 91 Biologisk skörd i kilogram per hektar inom olika storleksgrupper
år 1971. Produktionsområden**

Biological yield per hectare in different size groups of holdings in 1971. Production areas

Gröda; stor- leksgrupp, hektar åker	Göta- lands södra slätt- bygder	Göta- lands mellan- bygder	Göta- lands norra slätt- bygder	Svea- lands slätt- bygder	Göta- lands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogs- bygder	Nedre Norr- land	Övre Norr- land	Hela riket
<i>Höstvete</i>									
2,1—10,0	..	..	3 900	..	3 580	3 800	..	—	3 930
10,1—20,0	5 190	4 160	4 010	3 790	4 060	2 860	..	—	4 200
20,1—50,0	5 110	4 000	4 360	3 660	4 200	3 300	..	—	4 280
Över 50,0	5 270	4 530	4 320	3 880	4 410	3 390	..	—	4 350
Samtliga	5 200	4 220	4 290	3 810	4 270	3 320	..	—	4 300
<i>Vårvete</i>									
2,1—10,0	..	..	..	..	2 650	..	—	..	3 270
10,1—20,0	4 550	3 920	2 790	2 750	3 090	..	..	—	3 690
20,1—50,0	4 710	3 970	4 250	3 060	3 690	..	..	—	4 050
Över 50,0	4 770	4 120	3 770	3 590	4 100	..	—	—	4 100
Samtliga	4 720	4 020	3 780	3 400	3 320	2 890	..	..	4 000
<i>Höstråg</i>									
2,1—10,0	..	3 140	..	..	3 120	..	..	—	3 560
10,1—20,0	4 330	3 270	3 870	..	3 060	2 590	..	—	3 530
20,1—50,0	4 760	3 270	3 960	3 680	3 320	3 270	..	..	3 790
Över 50,0	4 740	3 630	4 100	3 820	3 550	3 210	..	—	4 030
Samtliga	4 700	3 420	4 050	3 750	3 360	3 160	..	..	3 870
<i>Korn</i>									
2,1—10,0	4 240	3 440	3 330	2 810	3 180	2 320	2 320	1 740	2 910
10,1—20,0	4 350	3 730	3 940	3 170	3 390	2 610	2 560	1 940	3 340
20,1—50,0	4 520	3 690	4 000	3 340	3 390	2 860	2 700	1 860	3 580
Över 50,0	4 700	3 880	4 010	3 450	3 620	3 080	2 870	1 920	3 800
Samtliga	4 550	3 730	3 970	3 370	3 390	2 780	2 570	1 860	3 550
<i>Havre</i>									
2,1—10,0	3 790	3 980	3 780	3 150	3 170	2 370	2 590	2 050	3 200
10,1—20,0	4 550	3 830	4 130	3 110	3 540	2 870	2 860	2 700	3 600
20,1—50,0	4 710	4 060	4 120	3 380	3 750	3 090	3 200	2 150	3 730
Över 50,0	4 890	4 200	4 410	3 500	3 940	3 370	3 500	..	3 910
Samtliga	4 690	4 070	4 210	3 400	3 610	3 020	3 000	2 460	3 720
<i>Blandsäd</i>									
2,1—10,0	..	3 790	..	..	3 050	2 880	2 720	..	3 070
10,1—20,0	4 180	3 140	3 610	2 650	3 190	2 710	2 320	2 040	3 000
20,1—50,0	4 300	3 520	3 460	2 790	3 470	2 880	2 630	2 070	3 130
Över 50,0	..	..	3 230	3 000	3 540	..	..	..	3 140
Samtliga	4 230	3 410	3 420	2 810	3 240	2 840	2 520	2 130	3 070
<i>Matpotatis</i>									
2,1—10,0	34 010	30 020	..	24 520	27 860	23 290	23 030	17 170	26 210
10,1—20,0	32 920	29 230	34 440	26 590	30 570	24 580	23 640	18 990	28 530
20,1—50,0	36 960	32 810	35 780	27 040	32 740	25 950	22 700	20 080	31 010
Över 50,0	36 720	34 770	39 440	27 890	35 690	29 050	30 380	16 890	34 080
Samtliga	35 860	32 580	37 000	27 200	31 050	25 570	23 440	18 940	30 620
<i>Fabrikspotatis</i>									
2,1—10,0	..	25 410	..	—	23 740	—	—	—	25 330
10,1—20,0	..	26 940	—	—	29 400	—	—	—	27 480
20,1—50,0	33 330	28 400	..	—	30 410	—	—	—	29 120
Över 50,0	34 660	29 820	..	..	31 690	—	—	..	30 420
Samtliga	34 110	28 530	..	..	29 540	—	—	..	29 090
<i>Slättervall</i>									
2,1—10,0	5 360	5 040	4 760	3 590	4 970	3 800	3 820	3 240	4 230
10,1—20,0	4 890	5 600	4 950	3 550	5 320	4 240	4 280	3 240	4 570
20,1—50,0	4 980	5 440	4 810	3 750	5 180	4 560	4 540	3 440	4 640
Över 50,0	4 560	4 990	4 450	3 730	5 240	4 650	4 580	3 570	4 390
Samtliga	4 900	5 340	4 750	3 690	5 150	4 260	4 160	3 300	4 470

7.24. Jordbrukets skördeskadeskydd

År 1961 infördes ett system för permanent skördeskadeskydd. Detta skydd utformades som ett allriskskydd, dvs det skulle täcka alla typer av skador oavsett vad som förorsakat dessa. Huvudmyndighet för skördeskadeskyddet blev statens jordbruksnämnd, medan ersättningsberäkningar skulle utföras vid SCB. Från 1968 är enligt beslut av 1967 års riksdag anmälan till skördeskadeskyddet obligatorisk — se nedan.

I detta avsnitt ges en allmän beskrivning av skördeskadeskyddets utformning, finansiering m m jämte resultat av ersättningsberäkningarna för 1972 års skörd.

Skördeskadeskyddets utformning m m

Omfattning

I skördeskadeskyddet ingår samtliga jordbruk i riket med en åkerareal av minst 2 hektar. Potatisodlingar med en sammanlagd areal understigande 0,5 hektar har i enlighet med statsmakternas beslut från 1972 uteslutits ur skyddet.

Skyddet omfattar för närvarande följande grödor.

- I Höstvete
 Vårvete
 Höstråg
 Korn
 Havre
 Blandsäd
 Slåttervall
 Matpotatis
 Fabrikspotatis
- II Höstraps
 Vårhaps
 Höstrybs
 Vårrys
 Vitsenap
 Sockerbetor

- III Övriga oljeväxter (vårhaps)
 Vårråg (vårvete)
 Foderärter och vicker (blandsäd)
 Grönfoder (slåttervall)
 Betesvall på åker (slåttervall)
 Vallfrö (slåttervall)

För grödor under I har skördestatistik erhållits genom de objektiva skördeuppskattningarna och för grödor under II genom kontrakts- och leveransuppgifter från Sveriges Oljeväxtintressenter resp Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget. För grödor under III där emot finns ingen särskild skördestatistik varför dessa vid ersättningsberäkningarna behandlats som de inom parentes angivna sk representantgrödorna.

Undersökningar av möjligheterna att utvidga skyddet till att gälla även andra grödor pågår.

Anmälan m m

Anmälan till skördeskadeskyddet samordnades 1968 med uppgiftsinsamlingen till lantbruksstatistiken och lantbruksregistret. I samband med detta blev uppgiftslämningen obligatorisk och flyttad från september till juni månad. På blanketten inhämtas bl a uppgifter om åkerarealens användning. Själva insamlingsförfarandet och behandlingen av de insamlade uppgifterna har redovisats i ett tidigare avsnitt (se s 38), till vilket hänvisas.

I fråga om arealuppgifterna görs varje år en speciell kontroll. För detta syfte uttas slumpmässigt ett antal gårdar. Vid de uttagna gårdarna sker sedan kontrollen genom fältmätningar av de aktuella arealerna.

Skördeområden

För bl a skördeskadeskyddet har riket indelats i skördeområden, tidigare betecknade ersättningsområden (se s 36). År 1972 fanns 417 områden (inkl tillfälliga områden).

Områdesindelningen har årligen varit föremål för viss översyn. Enligt statsmakternas

beslut skall den fastställda områdesindelningen i regel inte ändras under löpande skördeår. Vissa begränsade möjligheter finns dock att tillfälligt anpassa områdesindelningen efter skadornas utbredning. Denna möjlighet får tillgripas, då det uppstått "lokalt koncentrerade totalskador" på skörden. En förutsättning för att en sådan anpassning skall kunna göras är bl a att erforderlig skördestatistik kan erhållas för de tillfälliga områdena och dessa måste därför i regel vara minst lika stora som de fastställda ersättningsområdena.

För 1972 års skörd har två skördeområden, ett i Hallands och ett i Älvsborgs län, tillfälligt delats på lokal koncentrerade skador på fodersåden. I tre skadeområden, ett i vardera Östergötlands, Kalmar och Malmöhus län, har obärgad areal av matpotatis beaktats individuellt.

Ersättningsberäkningar

Områdesvis fastställs för varje gröda primärt dels *normskörd*, som motsvarar normal avkastning inom området, dels *aktuell skörd*, som avser det aktuella årets skörd. Dessa uppgifter multiplicerade med *normpris* resp *aktuellt pris* ger *normskördevärde* resp *aktuellt skördevärde* uttryckt i kronor per hektar. Genom att multiplicera dessa värden med arealuppgifterna erhålls ett normskördevärde och ett aktuellt skördevärde för de i skyddet ingående grödorna på varje företag. Totala skördevärdet för företaget räknas fram genom addering av skördevärdena för de enskilda grödorna. Skillnaden mellan företagets totala normskördevärde och dess totala aktuella skördevärde utgör det beräknade värdet av skördeavvikelsen vid företaget.

Normskörd

1972 års normskörd erhöles på följande sätt. För spannmål, potatis samt första skörden av vall beräknades för varje län normskörden

med hjälp av multipel regressionsanalys av skördestatistik för perioden 1922—1971 (gillesombudens årsväxt- och skörderapporter — se s 116 — för åren före 1957 och därefter objektiva skördeuppskattningar). Beträffande potatis har dock skördestatistik för åren 1957—1961 uteslutits vid beräkningarna för 1972 års skörd. Beräkningarna var så utformade att genomsnittsskörden under perioden med objektiva skördeuppskattningar och hektarskördeförändringen under hela analysperioden blev utslagsgivande för normskörden. Eftersom perioden med objektiv skördestatistik är förhållandevis kort gjordes vissa modifieringar. Inom varje län differentierades normskördarna sedan på skördeområden med ledning av särskilda relationstal.

Normskörden av tillvaratagen vallåterväxt bestämdes på material för åren efter 1958 enligt de objektiva skördeuppskattningarna.

För oljeväxter saknas i huvudsak skördestatistik för åren före 1956. Genomsnittsskördar för perioderna 1956—1971 (vår-oljeväxter) och 1957—1971 (höstoljeväxter) användes därför som normskördar 1972 sedan de förra ökats med den beräknade skördeökningen per hektar från respektive periods mitt. Differentieringen på skördeområden av dessa normskördar, vilka framräknats på grundval av material från Sveriges Oljeväxtintressenter och lantbruksregistret, gjordes länsvis med hjälp av särskilda relationstal.

Normskörden för sockerbetor beräknades för varje skördeområde som ett medeltal för åren från 1956 på basis av uppgifter från Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget.

Aktuell skörd

Uppgifter rörande områdets aktuella skörd, uttryckt i kilogram per hektar, erhöles dels genom de objektiva skördeuppskattningarna (spannmål, vall och potatis), dels från Sveriges Oljeväxtintressenter (oljeväxter) och Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget (sockerbetor).

Priser

För brödsäd, oljeväxter, fabrikspotatis och sockerbetor beräknades normpriser och aktuella priser med utgångspunkt från sk inlösenpriser eller motsvarande per den 1 november 1972 sedan dessa justerats med hänsyn till skördens kvalitet. För fodersäden beräknades normpriser och aktuella priser med utgångspunkt från den genomsnittliga noteringen per den 1 november 1972. Med undantag för de fyra nordligaste länen beaktades därvid kvaliteten för de saluförda kvantiteterna korn och havre. Normpriset för matpotatis beräknades med utgångspunkt från mittpriset medan det aktuella priset grundades på under året gällande engrosprisonoteringar i Stockholm efter justering för frakt- och emballagekostnader. De genomsnittliga hantlings- och fraktkostnaderna för foderpotatis har beaktats vid värderingen av ej konsumtionsduglig potatis fr o m 1972 års skörd. Genomsnittspriset för konsumtionsduglig resp ej konsumtionsduglig matpotatis beräknades för riket med hjälp av en uppdelning av skörden på konsumtion (inkl utsäde), svinn och foder. För foderpotatis och vallhö beaktades vid värderingen fodervärde resp näringsvärde.

Självrisk. Utbetalning av ersättning

Enligt bestämmelserna skall företagaren själv svara för viss del av de förluster som uppstår vid skördeskada. Självriskens skall stå i direkt proportion till den normala skördevariationen för företaget. Denna framräknas med ledning av områdesvis bestämda skördevariationer samt brukningsenhetens arealfördelning. Härigenom blir självrisakens storlek beroende dels av odlingsinriktningen vid företaget, dels av geografiskt läge. Företag med ensidig växtodling får högre självrisk än enheter med mångsidig odling. Odlas grödor, som inte är odlings säkra i området, blir självrisken också högre än om för området säkra grödor odlas. Självriskens är så avvägd att den

i genomsnitt för samtliga företag i riket är 15,5 % av normskördevärdet.

Sedan underlaget för beräkningarna färdigställt och överfört till magnetband, utförs ersättningsberäkningar med dator för samtliga företagare. Detaljerade beräkningsresultat skrivs ut för varje företag.

Samtliga företagare får i slutet av mars eller så snart ersättningsberäkningarna är slutförda, ett besked från statens jordbruksnämnd om utfallet. Eventuell ersättning utbetalas genom postgiro.

Skördeskadeskyddets finansiering

För finansiering av skördeskadeskyddet har bildats en särskild skördeskadefond, vilken förvaltas av statens jordbruksnämnd. Av de 45 milj kronor som för budgetåret 1972/73 tillfördes denna fond svarade staten för 30 milj kronor och jordbrukarna för 15 milj kronor. De senares andel läggs på produktionen och tas ut i form av skördeskadavgifter. I följande tablå har för 1971/72 angetts avgifternas fördelning på olika produkter.

Produkt	Andel i procent av jordbrukarnas bidrag till skördeskadefonden
Brödsäd	28,7
Fabrikspotatis	3,3
Oljeväxter	20,3
Sockerbetor	9,1
Mjök och grädde	18,3
Slaktboskap	20,3
	100,0

Vid ingången av budgetåret 1972/73, dvs den 1 juli 1972 fanns i fonden totalt omkring 96,3 milj kronor.

Utöver det årliga tillskottet till fonden har staten lämnat en garanti om 75 milj kronor, avsedd att tillgripas om så stora skördeskador skulle uppstå, att fondmedlen blir otillräckliga.

Tabell 92 Resultat av ersättningsberäkningarna för 1972 års skörd

Results of the compensation calculations for the harvest in 1972

Avser brukningsenheter med minst 2 hektar åker

Figures refer to holdings of at least 2 hectares of arable land

Område	Skattad total försäkrad areal, hektar	Antal anmälningar ¹	Antal ersättningar	Summa ersättningsbelopp, kronor	Genomsnittlig(t) kronor per hektar				Ersättning ²	Genomsnittlig självrisk i procent av normskördevärdet
					Normskördevärde	Aktuellt skördevärde	Självrisk			
<i>Län</i>										
Stockholms	91 596	2 344	—	—	1 170	1 422	203	—	—	17,3
Uppsala	152 036	4 180	—	—	1 271	1 553	211	—	—	16,6
Södermanlands	137 598	3 150	—	—	1 211	1 430	208	—	—	17,2
Östergötlands	213 003	5 959	4	39 900	1 369	1 600	221	266	—	16,1
Jönköpings	99 466	8 311	—	—	1 122	1 301	151	—	—	13,5
Kronobergs	62 091	6 282	3	500	1 156	1 330	211	14	—	18,2
Kalmar	133 583	6 516	8	38 900	1 220	1 401	207	195	—	17,0
Gotlands	77 440	3 158	47	17 800	1 305	1 243	246	31	—	18,9
Blekinge	40 373	2 759	4	500	1 615	1 790	232	36	—	14,4
Kristianstads	181 016	8 664	—	—	1 687	1 927	235	—	—	13,9
Malmöhus	300 134	9 664	15	4 400	2 015	2 166	274	28	—	13,6
Hallands	121 988	6 767	96	126 000	1 508	1 629	241	98	—	16,0
Göteborgs o Bohus	67 501	5 480	564	769 600	1 128	1 082	195	95	—	17,2
Älvsborgs	158 017	11 360	424	695 300	1 112	1 212	166	92	—	15,0
Skaraborgs	276 629	10 701	—	—	1 310	1 521	205	—	—	15,6
Värmlands	113 958	8 088	564	222 600	917	1 125	162	46	—	17,6
Örebro	117 384	4 380	—	—	1 168	1 476	182	—	—	15,6
Västmanlands	126 887	3 341	—	—	1 216	1 540	183	—	—	15,0
Kopparbergs	63 471	4 786	96	15 100	950	1 091	170	31	—	17,9
Gävleborgs	75 118	5 534	14	1 500	926	965	130	10	—	14,1
Västernorrlands	60 640	6 855	—	—	925	946	118	—	—	12,8
Jämtlands	44 213	4 648	—	—	959	980	147	—	—	15,3
Västerbottens	89 879	8 927	349	98 600	884	882	143	19	—	16,1
Norrbottnens	45 941	4 673	183	26 500	902	866	146	12	—	16,1
<i>Hela riket</i>										
1972	2 849 962	146 527	2 371	2 057 200	1 307	1 478	203	66	—	15,5
1971	2 886 494	152 843	12 839	9 542 300	1 369	1 513	212	76	—	15,5
1970	2 901 788	158 143	13 708	15 008 100	1 372	1 405	213	71	—	15,5
1969	2 866 405	165 875	47 208	137 047 100	1 385	1 279	214	128	—	15,5
1968	2 907 644	176 552	15 124	9 632 800	1 380	1 560	214	87	—	15,5

¹ Antal anmälningar som beaktats för ersättningsberäkning. — ² För ersättningsberättigade brukningsenheter.

Resultat av ersättningsberäkningarna för 1972 års skörd

I *tab 92* ges i sammanfattning resultatet av ersättningsberäkningarna för 1972 års skörd. Av tabellen framgår att cirka 2 400 jordbrukare får totalt 2,1 milj kronor. Den procentuella fördelningen på län av antalet ersättningar och summa ersättning lämnas för åren 1968—1972 i *tab 93*.

Ändringar gjorda med anledning av framförla besvär är inte beaktade i någondera av tabellerna.

Övrig publicering

En mera ingående beskrivning av skörde-

skadeskyddets uppbyggnad och funktion återfinns dels i Statistiska meddelanden J 1973:12 och 13 där även resultaten av ersättningsberäkningarna 1972 redovisas, dels i "Skördeskadeskyddet, principer och metoder", utgiven i serien Promemorior från SCB nr 1972:2.

Beträffande metodiken m m i de objektiva skördeuppskattningarna, vilka ligger till grund för ersättningsberäkningarna i skördeskadeskyddet, hänvisas dels till den på s 121—127 i denna publikation lämnade redogörelsen, dels till Statistiska meddelanden J 1973:10.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 92 och 93 fr o m år 1961.

Tabell 93 Procentuell fördelning på län av antal ersättningar och ersättningsbelopp åren 1968-1972

Percentage distribution by counties of the number of compensations and the amount of compensation 1968-1972

[illegible]

8. Husdjursskötsel. Animalisk produktion

Livestock farming.
Animal production

8.1. Lantbrukets företagsregister

Arliga uppgifter om antalet husdjur av olika slag erhålls fr o m 1968 dels genom uppgiftsinsamlingen i juni till lantbruksregistret, dels vid jordbruksinventeringen i mars. Motsvarande uppgifter har tidigare inhämtats vid tre årliga jordbruksinventeringar.

Uppgifter om husdjursinnehavet insamlas varje år för brukningsenheter med mer än

2 hektar åker. Fr o m 1970 inhämtas dessutom uppgifter om antalet husdjur vid stora besättningar där åkerareal helt saknas eller uppgår till högst 2 hektar. Uppgiftsinsamlingen för de stora besättningarna i juni 1972 berörde de företag som den 26 juni eller någon gång tidigare under året omfattade minst 500 får (inkl lamm), 250 svin och/eller 1000 höns (inkl kycklingar).

De vid totalräkningen i juni insamlade uppgifterna redovisas som regel för naturliga jordbruksområden, län, produktionsområden och hela riket.

För närmare information om lantbruksstatistikens uppläggning hänvisas till avsnitt 2.1.

Resultat

I tab 94 redovisas antalet husdjur inom olika storleksgrupper. Uppgifter om antalet husdjur den 26 juni 1972 vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker redovisas i tab 95. Av tabellen framgår att antalet kor och kalvar

Tabell 94 Antal husdjur inom olika storleksgrupper den 26 juni 1972. Hela riket
Number of livestock in different size groups on June 26th, 1972. Whole of Sweden

Djurslag	Storleksgrupp, hektar åker							Summa
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
Kor	30 571	97 149	184 201	134 204	138 440	90 868	56 344	731 777
Kvigor, tjurar och stutar								
1 år och däröver	16 522	58 999	125 832	101 552	115 531	86 359	59 161	563 956
Kalvar under 1 år	18 549	60 926	121 012	92 984	105 598	79 779	54 000	532 848
Summa nötkreatur	65 642	217 074	431 045	328 740	359 569	257 006	169 505	1 828 581
Tackor och baggar födda								
1971 och tidigare	16 874	25 358	29 553	18 615	20 246	18 245	16 081	144 972
Lamm	19 487	31 232	38 641	25 250	28 052	24 290	20 550	187 502
Summa får	36 361	56 590	68 194	43 865	48 298	42 535	36 631	332 474
Suggor och galtar	5 005	21 765	67 189	57 137	60 832	36 500	17 366	265 794
Övriga svin	32 301	129 653	402 765	390 477	495 894	409 542	301 312	2 161 944
Summa svin	37 306	151 418	469 954	447 614	556 726	446 042	318 678	2 427 738
Höns, kläckta 1971 och tidigare	334 057	687 355	1 070 414	682 108	735 609	514 796	558 462	4 582 801
Kycklingar	381 117	426 939	764 035	446 061	381 617	674 255	619 938	3 693 962
Summa höns och kycklingar	715 174	1 114 294	1 834 449	1 128 169	1 117 226	1 189 051	1 178 400	8 276 763

Tabell 95 Antal husdjur¹ den 26 juni 1972
 Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Område	Hästar ²	Nötkreatur			Summa	Får Tackor och baggar
		Kor	Kvigor, tjurar och stutar 1 år och däröver	Kalvar under 1 år		
<i>Län³</i>						
Stockholms	1 852	14 053	10 243	9 845	34 141	4 060
Uppsala	1 211	27 204	18 160	16 959	62 323	2 849
Södermanlands	1 379	27 007	20 620	18 862	66 489	3 480
Östergötlands	1 863	43 144	38 138	34 330	115 612	8 392
Jönköpings	3 664	48 776	40 183	35 551	124 510	6 134
Kronobergs	3 054	29 765	25 085	21 876	76 726	3 961
Kalmar	2 485	47 111	40 116	35 648	122 875	11 310
Gotlands	1 225	16 595	17 701	15 210	49 506	35 918
Blekinge	1 248	13 158	11 202	9 839	34 199	1 570
Kristianstads	3 366	53 650	57 636	45 451	156 737	4 964
Malmöhus	4 409	47 014	52 628	39 941	139 583	2 585
Hallands	2 318	38 332	33 611	31 799	103 742	3 752
Göteborgs o Bohus	2 328	25 115	18 159	16 891	60 165	2 467
Älvsborgs	4 715	55 239	39 477	38 040	132 756	6 611
Skaraborgs	3 052	59 784	49 949	47 984	157 717	5 713
Värmlands	2 836	23 833	12 859	14 210	50 902	8 429
Örebro	1 354	20 867	14 372	14 593	49 832	3 631
Västmanlands	1 131	17 132	11 243	11 021	39 396	1 544
Kopparbergs	1 611	16 852	8 256	10 353	35 461	4 861
Gävleborgs	2 335	19 076	9 704	11 173	39 953	4 877
Västernorrlands	2 408	21 527	7 932	11 632	41 091	5 761
Jämtlands	2 057	18 920	8 654	11 482	39 056	4 832
Västerbottens	1 715	31 779	11 953	21 709	65 441	4 798
Norrbottnens	988	15 844	6 075	8 449	30 368	2 473
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	4 074	49 343	56 204	46 131	151 678	4 226
» mellanbygder	4 830	86 999	88 329	74 127	249 455	45 988
» norra slättbygder	4 342	84 089	68 259	66 543	218 891	9 297
Svealands slättbygder	6 728	105 203	74 697	71 092	250 992	16 088
Götalands skogsbygder	19 436	243 542	201 455	176 847	621 844	31 392
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 271	54 829	31 212	33 116	119 157	12 811
Nedre Norrland	6 726	56 190	24 412	32 456	113 058	16 050
Övre Norrland	3 197	51 582	19 388	32 536	103 506	9 120
<i>Hela riket</i>						
1972	..	731 777	563 956	532 848	1 828 581	144 972
1971	54 604	728 051	588 409	516 538	1 832 998	144 542
1970	..	757 749	606 652	561 567	1 925 968	145 475
1969	..	815 797	626 807	600 231	2 042 835	150 001
1968	..	838 343	621 114	602 174	2 061 631	144 778

¹ Mer detaljerade uppgifter redovisas på riksnivå i tab 102. — ² Uppgifterna om hästar härrör från lantbruksräkningen den 24 juni 1971. — ³ Ändrad länsindelning år 1971. I Jordbruksstatistisk årsbok 1972, bilaga 2, lämnades uppgifter för år 1970 enligt 1971 års länsindelning.

Number of livestock on June 26th, 1972

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Lamm	Summa	Svin		Summa	Höns och kycklingar		Summa
		Suggor och galtar	Övriga svin		Höns	Kycklingar	
5 321	9 381	2 062	27 069	29 131	155 722	49 002	204 724
3 627	6 476	8 744	46 154	54 898	177 917	68 631	246 548
5 036	8 516	6 116	44 374	50 490	157 556	56 703	214 259
11 168	19 560	7 649	59 534	67 183	252 287	238 170	490 457
8 205	14 339	5 935	35 701	41 636	120 583	86 067	206 650
5 225	9 186	6 326	43 270	49 596	138 001	106 400	244 401
14 362	25 672	12 806	96 517	109 323	211 972	161 085	373 057
48 728	84 646	7 132	46 206	53 338	120 996	262 125	383 121
1 931	3 501	4 428	77 570	81 998	158 051	194 299	352 350
5 824	10 788	46 267	428 699	474 966	359 916	680 813	1 040 729
2 921	5 506	55 919	448 894	504 813	327 650	533 501	861 151
4 573	8 325	38 441	301 296	339 737	715 062	382 781	1 097 843
3 281	5 748	4 041	31 971	36 012	200 430	106 154	306 584
8 858	15 469	12 243	86 864	99 107	236 207	96 443	332 650
7 173	12 886	27 775	210 788	238 563	586 303	387 331	973 634
10 349	18 778	3 044	34 449	37 493	83 439	23 720	107 159
4 549	8 180	3 840	35 331	39 171	119 032	73 119	192 151
2 019	3 563	5 597	46 773	52 370	137 277	78 301	215 578
6 355	11 216	1 248	9 244	10 492	79 809	33 647	113 456
6 116	10 993	1 132	9 860	10 992	41 724	9 824	51 548
7 890	13 651	1 203	9 253	10 456	100 176	18 551	118 727
5 995	10 827	389	3 535	3 924	21 268	18 046	39 314
5 748	10 546	3 131	25 081	28 212	50 960	24 968	75 928
2 248	4 721	326	3 511	3 837	30 463	4 281	34 744
4 807	9 033	74 791	694 777	769 568	804 447	916 205	1 720 652
61 103	107 091	53 271	487 142	540 413	494 474	750 637	1 245 111
12 167	21 464	35 900	279 099	314 999	796 696	581 609	1 378 305
21 304	37 392	27 561	213 644	241 205	756 336	313 811	1 070 147
41 292	72 684	64 048	400 826	464 874	1 280 574	956 169	2 236 743
15 662	28 473	4 015	34 196	38 211	192 329	88 298	280 627
21 153	37 203	2 724	23 403	26 127	174 836	57 567	232 403
10 014	19 134	3 484	28 857	32 341	83 109	29 666	112 775
187 502	332 474	265 794	2 161 944	2 427 738	4 582 801	3 693 962	8 276 763
185 854	330 396	267 140	2 013 690	2 280 830	4 590 459	3 765 232	8 355 691
189 141	334 616	233 623	1 839 936	2 073 559	4 622 845	3 213 547	7 836 392
192 404	342 405	223 330	1 841 795	2 065 125	4 882 383	3 570 002	8 452 385
182 008	326 786	222 256	1 864 197	2 086 453	5 051 238	4 846 521	9 897 759

Tabell 96 Antal brukningsenheter med nötkreatur den 26 juni 1972 fördelade efter antalet kor samt antal nötkreatur vid dessa besättningar

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Number of holdings with cattle distributed by number of cows and number of cattle on these holdings on June 26th, 1972

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal kor								Summa
	0	1-3	4-9	10-24	25-49	50-74	75-99	Över 99	
<i>Antal brukningsenheter</i>									
<i>Län</i>									
Stockholms	192	155	311	450	79	17	6	7	1 217
Uppsala	322	266	606	1 145	120	14	4	7	2 484
Södermanlands	299	202	390	819	202	30	9	19	1 970
Östergötlands	558	625	933	1 540	297	33	8	6	4 000
Jönköpings	770	1 830	2 544	1 685	159	17	—	2	7 007
Kronobergs	736	1 525	2 088	835	68	10	1	—	5 263
Kalmar	625	1 059	1 584	1 729	244	21	3	3	5 268
Gotlands	280	402	746	671	49	4	—	1	2 153
Blekinge	282	618	850	365	42	5	1	1	2 164
Kristianstads	945	1 337	2 323	1 834	213	17	9	13	6 691
Malmöhus	1 055	1 205	1 735	1 495	223	35	10	16	5 774
Hallands	743	1 056	1 631	1 338	170	13	4	4	4 959
Göteborgs o Bohus	409	1 311	1 616	757	56	4	—	—	4 153
Älvsborgs	1 029	2 330	2 906	1 909	170	9	3	1	8 357
Skaraborgs	861	1 679	1 410	2 157	384	29	5	8	6 533
Värmlands	427	1 665	1 371	499	90	22	2	6	4 082
Örebro	357	452	748	723	88	9	9	6	2 392
Västmanlands	293	212	381	669	79	13	3	6	1 656
Kopparbergs	247	754	893	487	66	7	4	1	2 459
Gävleborgs	344	575	1 296	586	40	7	1	2	2 851
Västernorrlands	399	1 348	1 876	452	43	6	2	—	4 126
Jämtlands	277	807	1 306	508	66	6	—	—	2 970
Västerbottens	494	1 959	2 773	715	41	5	2	—	5 989
Norrbottnens	223	759	1 041	374	83	4	1	—	2 485
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	1 361	1 269	1 754	1 525	250	31	11	23	6 224
» mellanbygder	1 270	1 704	3 095	3 111	427	44	13	11	9 675
» norra slättbygder	1 283	2 226	2 226	3 006	505	47	9	12	9 314
Svealands slättbygder	1 430	1 289	2 427	3 704	580	98	27	40	9 595
Götalands skogsbygder	4 217	9 306	12 801	8 280	799	65	8	8	35 484
Mellersta Sveriges skogsbygder	849	2 238	2 589	1 569	244	26	14	13	7 542
Nedre Norrland	976	2 953	4 259	1 404	140	16	2	2	9 752
Övre Norrland	781	3 146	4 207	1 143	127	10	3	—	9 417

Storleksgrupp, hektar åker

2,1 – 5,0	2 160	8 759	2 666	27	—	—	—	—	13 612
5,1 – 10,0	3 160	8 495	12 527	753	5	—	—	1	24 941
10,1 – 20,0	2 741	3 973	13 142	7 131	32	2	—	—	27 021
20,1 – 30,0	1 408	1 367	3 229	7 348	209	4	—	—	13 565
30,1 – 50,0	1 396	985	1 274	6 266	939	12	1	—	10 873
50,1 – 100,0	981	461	422	2 014	1 453	85	5	1	5 422
Över 100,0	321	91	98	203	434	234	81	107	1 569

Hela riket

1972	12 167	24 131	33 358	23 742	3 072	337	87	109	97 003
1971	12 758	25 495	36 869	23 349	2 624	293	97	99	101 584
1970	12 008	27 552	41 456	23 981	2 414	295	97	92	107 895
1969	11 727	29 688	47 622	25 436	2 328	289	96	104	117 290
1968	11 342	33 263	53 568	25 258	2 038	267	91	92	125 919

*Antal nötkreatur**Produktionsområden*

Götalands södra slättbygder	18 432	11 470	29 682	54 823	20 903	4 843	2 628	8 897	151 678
» mellanbygder	20 284	16 610	51 267	111 943	33 800	7 298	3 031	5 222	249 455
» norra slättbygder	23 368	21 342	31 590	93 271	35 625	6 731	2 112	4 852	218 891
Svealands slättbygder	25 459	10 898	33 013	107 952	40 480	13 759	5 603	13 828	250 992
Götalands skogsbygder	44 948	68 522	171 450	262 818	60 625	9 312	4 169		621 844
Mellersta Sveriges skogsbygder	9 161	11 213	28 120	43 833	16 406	3 450	2 928	4 046	119 157
Nedre Norrland	6 027	12 956	45 419	36 065	9 695	1 874	1 022		113 058
Övre Norrland	4 120	14 599	45 642	29 270	8 161	1 166	548	—	103 506

Hela riket

1972	151 799	167 610	436 183	739 975	225 695	48 433	18 772	40 114	1 828 581
1971	162 014	172 816	479 514	721 721	197 221	42 008	21 043	36 661	1 832 998
1970	159 258	187 077	546 298	745 429	185 077	44 738	22 501	35 590	1 925 968
1969	168 799	196 804	613 870	782 138	178 796	42 630	20 920	38 878	2 042 835
1968	159 710	212 773	677 352	760 730	155 132	40 683	21 576	33 675	2 061 631

Tabell 97 Antal brukningsenheter med svin den 26 juni 1972 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal svin vid dessa besättningar

Number of holdings with pigs distributed by size of the stocks and number of pigs on these holdings on June 26th, 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal svin						Summa
	1 - 2	3 - 9	10 - 24	25 - 99	100 - 499	Över 499	
<i>Antal brukningsenheter</i>							
<i>Län</i>							
Stockholms	151	78	48	78	33	14	402
Uppsala	481	369	304	348	117	8	1 627
Södermanlands	318	192	126	189	89	13	927
Östergötlands	565	359	236	255	147	22	1 584
Jönköpings	1 475	737	499	306	75	1	3 093
Kronobergs	957	719	440	335	95	5	2 551
Kalmar	1 257	741	385	417	236	36	3 072
Gotlands	411	543	448	366	112	7	1 887
Blekinge	601	291	204	179	97	43	1 415
Kristianstads	339	742	1 320	2 381	1 006	127	5 915
Malmöhus	144	593	1 344	2 844	1 220	99	6 244
Hallands	344	590	892	1 863	902	59	4 650
Göteborgs o Bohus	444	333	351	242	76	5	1 451
Älvsborgs	1 203	834	780	609	194	19	3 639
Skaraborgs	457	670	970	1 438	505	62	4 102
Värmlands	1 526	267	122	123	76	12	2 126
Örebro	361	181	111	139	72	18	882
Västmanlands	378	240	136	201	78	25	1 058
Kopparbergs	767	238	86	62	12	3	1 168
Gävleborgs	1 300	302	67	47	22	1	1 739
Västernorrlands	1 379	134	50	48	12	4	1 627
Jämtlands	721	91	32	19	7	—	870
Västerbottens	1 323	449	265	177	40	6	2 260
Norrbottnens	205	41	9	12	6	2	275
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	173	568	1 342	3 336	1 949	184	7 552
» mellanbygder	1 066	1 465	1 737	2 713	1 082	152	8 215
» norra slättbygder	684	946	1 240	1 765	660	86	5 381
Svealands slättbygder	1 542	1 054	747	1 001	441	81	4 866
Götalands skogsbygder	6 076	4 084	3 499	3 381	960	62	18 062
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 186	558	229	176	54	12	3 215
Nedre Norrland	3 675	556	156	117	37	6	4 547
Övre Norrland	1 705	503	275	189	46	8	2 726
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1 - 5,0	3 866	829	488	253	47	2	5 485
5,1 - 10,0	5 892	2 474	1 928	1 381	178	11	11 864
10,1 - 20,0	4 468	3 373	3 399	4 417	908	29	16 594
20,1 - 30,0	1 644	1 559	1 694	3 033	1 197	54	9 181
30,1 - 50,0	888	1 080	1 236	2 444	1 570	126	7 344
50,1 - 100,0	319	384	433	1 001	1 030	190	3 357
Över 100,0	30	35	47	149	299	179	739
<i>Hela riket</i>							
1972	17 107	9 734	9 225	12 678	5 229	591	54 564
1971	17 638	10 811	9 836	13 204	4 692	517	56 698
1970	18 778	11 112	10 353	12 709	4 064	457	57 473
1969	20 592	12 962	12 048	13 757	3 876	389	63 624
1968	24 276	15 391	13 459	14 701	3 734	376	71 937

Tabell 97 (forts) Antal brukningsenheter med svin den 26 juni 1972 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal svin vid dessa besättningar

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal svin						
	1-2	3-9	10-24	25-99	100-499	Över 499	Summa
<i>Antal svin</i>							
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	281	3 295	22 737	180 078	374 029	189 148	769 568
» mellanbygder	1 717	7 806	28 033	137 902	212 206	152 749	540 413
» norra slättbygder	1 079	5 043	19 840	87 336	122 889	78 812	314 999
Svealands slättbygder	2 523	5 185	11 463	51 106	85 376	85 552	241 205
Götalands skogsbygder	9 458	20 050	54 422	161 163	174 372	45 409	464 874
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 108	2 466	3 432	8 798	9 429	10 978	38 211
Nedre Norrland	4 981	2 435	2 348	5 901	6 776	3 686	26 127
Övre Norrland	2 407	2 401	4 046	8 727	8 381	6 379	32 341
<i>Hela riket</i>							
1972	25 554	48 681	146 321	641 011	993 458	572 713	2 427 738
1971	26 411	54 143	156 358	662 379	890 476	491 063	2 280 830
1970	27 551	55 997	163 984	624 236	761 964	439 827	2 073 559
1969	30 792	65 187	190 350	668 793	720 795	389 208	2 065 125
1968	36 662	76 570	212 353	704 951	684 521	371 396	2 086 453

åter ökat något mellan 1971 och 1972 efter att tidigare ha minskat varje år, medan summa nötkreatur visar en fortsatt minskning. Även antalet får och svin visar en liten ökning, medan antalet höns och kycklingar minskat.

Antalet svin, höns och kycklingar vid stora besättningar vid företag utan eller med högst 2 hektar åker den 26 juni 1972 framgår av nedanstående tablå liksom även antalet sådana besättningar.

Antal svin och höns vid företag med högst 2 hektar åker och minst 250 svin och/eller 1 000 höns (inkl kycklingar). Inom parentes redovisade värden anger

antal företag med djur av resp slag den 26 juni 1972 eller tidigare under året.

Produktionsområden	Suggor och galtar	Övriga svin	Summa svin	Höns	Kycklingar	Summa höns och kycklingar
Götalands södra slättbygder	750 (7)	23 676 (17)	24 426 (17)	309 408 (30)	505 271 (29)	814 679 (44)
Götalands mellanbygder	463 (5)	13 001 (14)	13 464 (14)	248 080 (29)	339 590 (30)	587 670 (45)
Götalands norra slättbygder	—	7 005 (6)	7 005 (6)	148 290 (28)	232 495 (11)	380 785 (31)
Svealands slättbygder	391 (..)	4 336 (..)	4 727 (..)	184 312 (28)	302 838 (26)	487 150 (38)
Götalands skogsbygder	1 078 (5)	29 460 (21)	30 538 (21)	417 253 (77)	557 660 (54)	974 913 (102)
Mellersta Sveriges skogsbygder	—	—	—	81 400 (10)	84 500 (7)	165 900 (11)
Nedre Norrland	—	—	—	24 650 (14)	63 400 (11)	88 050 (16)
Övre Norrland	52 (..)	850 (..)	902 (..)	92 350 (16)	40 800 (6)	133 150 (20)
Hela riket	2 734 (23)	78 328 (67)	81 062 (67)	1 505 743 (232)	2 126 554 (174)	3 632 297 (307)

Tabell 98 Antal brukningsenheter med får¹ den 26 juni 1972 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal tackor och baggar vid dessa besättningar
 Number of holdings with sheep distributed by size of the stocks and number of ewes and rams on these holdings on June 26th, 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal tackor och baggar						Summa
	1 – 9	10 – 24	25 – 49	50 – 99	100 – 199	Över 199	
<i>Antal brukningsenheter</i>							
<i>Län</i>							
Stockholms	63	45	34	12	8	1	163
Uppsala	91	28	12	11	6	—	148
Södermanlands	93	47	18	16	4	1	179
Östergötlands	204	98	55	21	13	4	395
Jönköpings	244	86	38	25	6	1	400
Kronobergs	194	80	20	9	5	1	309
Kalmar	215	92	53	33	15	5	413
Gotlands	193	284	209	120	52	24	882
Blekinge	90	24	13	5	1	—	133
Kristianstads	397	72	18	5	4	3	499
Malmöhus	382	36	7	5	3	—	433
Hallands	318	66	25	7	1	1	418
Göteborgs o Bohus	189	47	11	6	2	—	255
Älvsborgs	394	108	37	9	5	2	555
Skaraborgs	476	86	23	21	4	1	611
Värmlands	447	185	48	18	8	—	706
Örebro	118	54	22	9	5	1	209
Västmanlands	68	27	10	9	—	—	114
Kopparbergs	204	120	35	12	1	1	373
Gävleborgs	247	112	31	14	2	—	406
Västernorrlands	223	129	39	10	3	2	406
Jämtlands	193	101	36	14	3	—	347
Västerbottens	492	131	17	3	—	1	644
Norrbottens	187	61	10	4	1	—	263
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	478	57	18	7	5	1	566
» mellanbygder	565	363	241	143	64	30	1 406
» norra slättbygder	632	129	48	29	11	1	850
Svealands slättbygder	434	188	100	61	26	3	812
Götalands skogsbygder	1 521	492	185	83	28	9	2 318
Mellersta Sveriges skogsbygder	608	276	82	27	9	2	1 004
Nedre Norrland	668	365	111	39	8	2	1 193
Övre Norrland	816	249	36	9	1	1	1 112
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1 – 5,0	1 516	528	68	14	1	—	2 127
5,1 – 10,0	1 517	684	196	45	1	—	2 443
10,1 – 20,0	1 110	411	250	107	29	1	1 908
20,1 – 30,0	563	156	126	74	31	4	954
30,1 – 50,0	550	165	81	71	39	11	917
50,1 – 100,0	331	86	52	59	28	20	576
Över 100,0	135	89	48	28	23	13	336
<i>Hela riket</i>							
1972	5 722	2 119	821	398	152	49	9 261
1971	5 811	2 045	814	392	161	49	9 272
1970	5 901	1 995	829	402	149	51	9 327
1969	6 540	2 150	850	390	154	52	10 136
1968	6 936	2 203	826	371	139	41	10 516

¹ Avser får exkl lamm.

Tabell 98 (forts) Antal brukningsenheter med får¹ den 26 juni 1972 fördelade efter besättningsarnas storlek samt antal tackor och baggar vid dessa besättningar

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal tackor och baggar						
	1-9	10-24	25-49	50-99	100-199	Över 199	Summa
<i>Antal tackor och baggar</i>							
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	1 400	863	593	1 370			4 226
» mellanbygder	2 166	5 680	8 260	9 580	8 176	12 126	45 988
» norra slättbygder	2 188	1 811	1 647	2 031	1 620		9 297
Svealands slättbygder	1 917	2 822	3 436	3 916	3 375	622	16 088
Götalands skogsbygder	5 658	7 090	6 196	5 539	3 884	3 025	31 392
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 806	3 946	2 805	1 618	1 636		12 811
Nedre Norrland	3 094	5 172	3 695	2 588	1 501		16 050
Övre Norrland	3 239	3 638	1 173	1 070			9 120
<i>Hela riket</i>							
1972	22 468	31 022	27 805	26 365	19 661	17 651	144 972
1971	22 545	29 874	27 379	25 761	20 860	18 123	144 542
1970	22 776	29 787	28 146	26 365	19 268	19 133	145 475
1969	24 593	31 947	28 601	25 784	19 719	19 357	150 001
1968	25 701	32 436	27 480	25 133	17 649	16 379	144 778

¹ Avser får exkl lamm.

Tab 96—99 innehåller uppgifter om antalet brukningsenheter med nötkreatur, svin, får resp höns fördelade efter besättningsarnas storlek.

Dessa uppgifter redovisas för län, produktionsområden, samt storleksgrupperade efter åkerareal för hela riket. Dessutom redovisas antalet djur av respektive slag med fördelning efter besättningsstorleken för produktionsområden och hela riket.

Av tab 96 framgår att antalet besättningar med nötkreatur minskade med cirka 4 500 mellan 1971 och 1972.

Av tab 97 resp tab 99 framgår att antalet mindre besättningar fortsätter att minska för både svin och höns, medan antalet större besättningar ökar.

På basis av resultaten från lantbruksräkningen i juni 1971 har antalet *nötkreatursenheter* beräknats länsvis enligt de sedan länge

inom jordbruksstatistiken tillämpade grunderna¹, och redovisas i tab 100.

I tab 101 redovisas den genomsnittliga besättningsstorleken den 26 juni 1972 för län, produktionsområden och hela riket.

Övrig publicering

Uppgifter om antalet husdjur den 26 juni 1972 har redovisats i Statistiska meddelanden nr J 1973:17, medan uppgifter om husdjursbesättningsarnas storleksfördelning återfinns i nr J 1973:18.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande tab 95 fr o m år 1945.

¹ 1 nötkreatursenhet är lika med endera 1 fullvuxet nötkreatur, 2 ungnöt eller kalvar, 2/3 vuxen häst, 4/3 unghäst eller föl, 4 svin resp 10 får.

Tabell 99 Antal brukningsenheter med höns¹ den 26 juni 1972 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal höns vid dessa besättningar

Number of holdings with poultry distributed by size of the stocks and number of poultry on these holdings on June 26th, 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal höns (exkl kycklingar)					
	1 – 49	50 – 199	200 – 999	1000 – 4999	Över 4999	Summa
<i>Antal brukningsenheter</i>						
<i>Län</i>						
Stockholms	626	211	38	5	5	885
Uppsala	1 125	382	92	20	7	1 626
Södermanlands	993	299	71	11	3	1 377
Östergötlands	1 964	432	83	32	7	2 518
Jönköpings	4 120	242	25	6	2	4 395
Kronobergs	2 361	278	37	16	5	2 697
Kalmar	2 971	324	77	26	4	3 402
Gotlands	854	239	35	24	3	1 155
Blekinge	1 068	192	50	23	7	1 340
Kristianstads	2 620	724	118	32	9	3 503
Malmöhus	3 154	688	131	41	9	4 023
Hallands	1 529	1 095	388	111	18	3 141
Göteborgs o Bohus	2 088	469	64	17	5	2 643
Älvsborgs	4 156	603	90	24	4	4 877
Skaraborgs	2 786	1 031	215	68	19	4 119
Värmlands	1 719	269	52	5	1	2 046
Örebro	1 040	336	91	2	5	1 474
Västmanlands	680	281	82	20	3	1 066
Kopparbergs	475	147	34	15	2	673
Gävleborgs	458	101	35	4	1	599
Västernorrlands	760	69	33	6	5	873
Jämtlands	524	66	13	1	—	604
Västerbottens	432	93	40	8	1	574
Norrbottnens	49	9	8	7	1	74
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	3 055	1 177	378	102	26	4 738
» mellanbygder	4 194	925	169	72	13	5 373
» norra slättbygder	4 183	1 413	285	95	25	6 001
Svealands slättbygder	4 509	1 561	380	61	22	6 533
Götalands skogsbygder	17 478	2 677	456	145	27	20 783
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 875	472	107	21	4	3 479
Nedre Norrland	1 689	248	78	13	7	2 035
Övre Norrland	569	107	49	15	2	742
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1 – 5,0	6 347	806	126	35	6	7 320
5,1 – 10,0	10 527	1 716	291	75	12	12 621
10,1 – 20,0	10 937	2 622	548	122	19	14 248
20,1 – 30,0	5 178	1 437	323	76	13	7 027
30,1 – 50,0	3 802	1 291	365	117	22	5 597
50,1 – 100,0	1 526	592	210	80	19	2 427
Över 100,0	235	116	39	19	35	444
<i>Hela riket</i>						
1972	38 552	8 580	1 902	524	126	49 684
1971	41 865	9 757	2 121	560	105	54 408
1970	45 427	11 074	2 296	553	92	59 442
1969	51 402	13 732	2 711	530	70	68 445
1968	56 677	15 935	3 074	522	59	76 267

¹ Avser höns exkl kycklingar.

Tabell 99 (forts) Antal brukningsenheter med höns¹ den 26 juni 1972 fördelade efter besättningsnarnas storlek samt antal höns vid dessa besättningar

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal höns (exkl kycklingar)					
	1 - 49	50 - 199	200 - 999	1000 - 4999	Över 4999	Summa
<i>Antal höns¹</i>						
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	62 876	97 996	147 787	215 820	279 968	804 447
» mellanbygder	84 973	69 265	69 660	148 670	121 906	494 474
» norra slättbygder	94 605	113 879	110 361	210 815	267 036	796 696
Svealands slättbygder	99 345	123 792	137 744	106 100	289 355	756 336
Götalands skogsbygder	328 053	204 905	187 692	287 470	272 454	1 280 574
Mellersta Sveriges skogsbygder	51 494	37 810	41 450	32 425	29 150	192 329
Nedre Norrland	27 668	20 556	28 712		97 900	174 836
Övre Norrland	8 352	9 203	20 504		45 050	83 109
<i>Hela riket</i>						
1972	757 366	677 406	743 910	1 059 350	1 344 769	4 582 801
1971	830 173	772 379	821 725	1 070 859	1 095 323	4 590 459
1970	910 793	872 141	852 300	1 037 573	950 038	4 622 845
1969	1 044 280	1 089 218	985 866	991 925	771 094	4 882 383
1968	1 170 417	1 264 227	1 122 687	935 079	558 828	5 051 238

¹ Avser höns exkl kycklingar.

Tabell 100 Beräknat antal nötkreatursenheter¹ den 24 juni 1971

Number of units of cattle on June 24th, 1971

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings with more than 2 hectares of arable land

Område	Antal nötkreatursenheter	Område	Antal nötkreatursenheter
<i>Län</i>		Västernorrlands	39 350
Stockholms	35 160	Jämtlands	34 190
Uppsala	62 680	Västerbottens	60 120
Södermanlands	62 830	Norrbottnens	26 280
Östergötlands	104 810		
Jönköpings	106 520	<i>Produktionsområden</i>	
Kronobergs	74 020	Götalands södra slättbygder	302 760
Kalmar	120 850	» mellanbygder	326 240
Gotlands	59 810	» norra slättbygder	246 350
Blekinge	47 330	Svealands slättbygder	255 640
Kristianstads	233 710	Götalands skogsbygder	603 960
Malmöhus	229 950	Mellersta Sveriges skogsbygder	108 940
Hallands	160 330	Nedre Norrland	106 060
Göteborgs o Bohus	58 260	Övre Norrland	93 620
Älvsborgs	132 070		
Skaraborgs	179 270	<i>Hela riket</i>	
Värmlands	52 980	1971	2 043 570
Örebro	48 640	1968	2 170 160
Västmanlands	43 990	1967	2 200 130
Kopparbergs	32 840	1966	2 292 110
Gävleborgs	37 580	1965	2 343 220

¹ Definition se s 187.

Tabell 101 Genomsnittligt antal husdjur per brukningsenhet den 26 juni 1972
Average number of livestock per holding on June 26th, 1972

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker där husdjur av respektive slag förekom
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land where respectively kind of cattle occurred

Område	Nötkreatur		Får exkl lamm	Svin	Höns exkl kycklingar
	Kor	Samtliga nötkreatur			
<i>Län</i>					
Stockholms	13,7	28,1	24,9	72,5	176,0
Uppsala	12,6	25,1	19,3	33,7	109,4
Södermanlands	16,2	33,8	19,4	54,5	114,4
Östergötlands	12,5	28,9	21,2	42,4	100,2
Jönköpings	7,8	17,8	15,3	13,5	27,4
Kronobergs	6,6	14,6	12,8	19,4	51,2
Kalmar	10,1	23,3	27,4	35,6	62,3
Gotlands	8,9	23,0	40,7	28,3	104,8
Blekinge	7,0	15,8	11,8	57,9	117,9
Kristianstads	9,3	23,4	9,9	80,3	102,7
Malmöhus	10,0	24,2	6,0	80,8	81,4
Hallands	9,1	20,9	9,0	73,1	227,7
Göteborgs o Bohus	6,7	14,5	9,7	24,8	75,8
Älvsborgs	7,5	15,9	11,9	27,2	48,4
Skaraborgs	10,5	24,1	9,4	58,2	142,3
Värmlands	6,5	12,5	11,9	17,6	40,8
Örebro	10,3	20,8	17,4	44,4	80,8
Västmanlands	12,6	23,8	13,5	49,5	128,8
Kopparbergs	7,6	14,4	13,0	9,0	118,6
Gävleborgs	7,6	14,0	12,0	6,3	69,7
Västernorrlands	5,8	10,0	14,2	6,4	114,7
Jämtlands	7,0	13,2	13,9	4,5	35,2
Västerbottens	5,8	10,9	7,5	12,5	88,8
Norrbottnens	7,0	12,2	9,4	14,0	411,7
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	10,1	24,4	7,5	101,9	169,8
» mellanbygder	10,4	25,8	32,7	65,8	92,0
» norra slättbygder	10,5	23,5	10,9	58,5	132,8
Svealands slättbygder	12,9	26,2	19,8	49,6	115,8
Götalands skogsbygder	7,8	17,5	13,5	25,7	61,6
Mellersta Sveriges skogsbygder	8,2	15,8	12,8	11,9	55,3
Nedre Norrland	6,4	11,6	13,5	5,7	85,9
Övre Norrland	6,0	11,0	8,2	11,9	112,0
<i>Hela riket</i>					
1972	8,6	18,9	15,7	44,5	92,2
1971	8,2	18,0	15,6	40,2	84,4
1970	7,9	17,9	15,6	36,1	77,8
1969	7,7	17,4	14,8	32,5	71,3
1968	7,3	16,4	13,8	29,0	66,2

8.2. Jordbruksinventeringen

Genom jordbruksinventeringarna erhöles t o m 1968 tre gånger om året uppgifter om bla antalet husdjur av olika slag. I samband med övergången till det nya systemet för lantbruksstatistiken slopades 1969 inventeringarna i juni och oktober. Inventeringen i mars behölls men har fr o m 1970 en något modifierad uppläggning.

Jämfört med husdjursuppgifterna i lantbruksregistret (se s 179) är uppgifterna i inventeringen väsentligt mer specificerade på olika djurslag. I inventeringen ingår dessutom specialundersökningar med från år till år varierande innehåll. Vid 1972 års inventering har insamlats uppgifter om slakten av svin och kalvar under 1971.

Viss information om inventeringarna lämnas på s 63.

Undersökningens innehåll

I inventeringen i mars 1972 ingick dels ett urval brukningsenheter med mer än 2 hektar åker, dels vissa företag med stora svin- och hönsbesättningar utan eller med högst 2 hektar åker. För brukningsenheter med mer än 2 hektar tillämpades ett urvalsförfarande med stratifiering efter naturligt jordbruksområde, åkerarealens storlek samt antalet svin och höns. Sålunda uttogs samtliga brukningsenheter med minst 250 svin och/eller minst

1000 höns. För övriga brukningsenheter varierade urvalssannolikheten mellan 1 för brukningsenheter med mer än 200 hektar åker och omkring 1/50 för enheter i den minsta storleksgruppen. För företag med stora svin- och hönsbesättningar vilka saknar eller har högst 2 hektar åker omfattade uppgiftsskyldigheten i princip de företag som någon gång under 1971 hade minst 250 svin och/eller minst 1000 höns.

Totalt omfattade undersökningen 13 596 enheter, varav 357 företag med stora djurbesättningar utan eller med högst 2 hektar åker. Bortfallet utgjorde 1,5 procent av de uttagna enheterna.

Resultat

I tab 102 redovisas uppgifter om antalet husdjur av olika slag enligt inventeringarna i oktober 1968, samt mars 1969, 1970, 1971 och 1972. Vid en bedömning av totala antalet svin och höns i landet bör beaktas det betydande antal höns och kycklingar som finns vid företag utan eller med högst 2 hektar åker, vilket framgår av nedanstående tablå.

Övrig publicering

Resultaten från den årliga jordbruksinventeringen redovisas fortlöpande i Statistiska meddelanden. I nr J 1972:29 återfinns husdjursresultaten från marsinventeringen 1972.

Riksområde¹

Antal svin och höns vid företag med högst 2 hektar åker och minst 250 svin och/eller minst 1 000 höns (inkl kycklingar) den 1 mars 1972.

	Svin	Höns 1/2 år och äldre	Unghöns o kycklingar	
			Av värpras	Broiler
A	48 405	1 062 854	570 208	1 405 844
B	26 454	539 583	545 100	414 140
C		139 440	89 000	—
Hela riket	74 859	1 741 877	1 204 308	1 819 984

¹Se bilaga 1.

Tabell 102 Antal husdjur den 15 oktober 1968, 3 mars 1969, 2 mars 1970 och 1 mars 1971 och 1972. Hela riket**Number of livestock on October 15th, 1968, March 3rd, 1969, March 2nd, 1970, March 1st, 1971 and 1972. Whole of Sweden**

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Djurslag	Oktober 1968	Mars 1969	Mars 1970	Mars 1971	Mars 1972
Hästar födda 1969 och tidigare ¹	..	..	51 983	45 097	43 451
Därav kallblodiga	..	..	38 153	31 931	29 763
» övriga	..	..	13 830	13 166	13 688
Unghästar och föl födda 1970 och senare ¹	..	..	8 669	8 684	9 503
Summa hästar	..	..	60 652	53 781	52 954
Tjurar och stutar 1 år och däröver	151 964	177 090	174 362	158 046	150 289
Tjurar, tjurkalvar och stutar under 1 år	272 690	280 907	284 465	258 369	252 058
Kor	834 887	839 941	814 697	741 559	764 194
Därav kor som kalvat en gång	202 737	218 101	204 086	185 044	198 396
» övriga kor	632 150	621 840	610 611	556 515	565 798
Kvigor 1 år och däröver	398 446	380 673	366 660	348 834	353 463
Därav för pålägg	338 296	326 120	..	..	..
» » slakt	60 150	54 553	..	..	..
Kvigor och kvigkalvar under 1 år	353 404	362 281	364 370	333 058	340 832
Därav för pålägg	292 024	292 815	..	..	..
» » slakt	61 380	69 466	..	..	..
Summa nötkreatur	2 011 391	2 040 892	2 004 554	1 839 866	1 860 836
Galtar för avel 6 månader och däröver	10 059	10 541	11 513	11 169	11 476
Modersuggor	223 670	226 149	226 275	244 590	271 933
Därav första gången dräktiga	39 592	42 843	..	..	..
» övriga dräktiga	106 870	112 613	..	..	..
» digivande samt icke dräktiga	68 442	61 611	..	..	..
» utslagssuggor	8 766	9 082	..	..	..
Summa avelssvin	233 729	236 690	237 788	255 759	283 409
Övriga svin	1 828 893	1 707 785	1 852 488	1 899 144	2 153 493
Därav 6 månader och däröver	909 515	908 311	958 398	152 730	1 064 356
» 3—6 månader	919 378	799 474	894 090	860 980	1 089 137
» under 3 månader	..	..	..	..	..
Summa svin	2 062 622	1 944 475	2 090 276	2 154 903	2 436 902
Höns äldre än 1/2 år	..	..	5 279 150	5 070 003	5 211 330
Därav höns äldre än 1 1/2 år	..	..	2 155 418	1 843 765	1 920 929
» höns 1/2—1 1/2 år	..	..	3 123 732	3 226 238	3 290 401
Unghöns och kycklingar	..	..	2 299 301	1 947 113	2 559 780
Därav värpraser	..	..	874 306	1 026 519	1 106 965
» broiler	..	..	1 424 995	920 594	1 452 815
Summa höns och kycklingar	7 445 864	..	7 578 451	7 017 116	7 771 110

¹ Årtalen avser 1972 års uppgifter. För 1968—1971 gäller motsvarande åldersgränser.

Tabell 103 Antal betäckta suggor månadsvis och årsmedeltal för antalet tjänstbara galtar år 1972

Number of covered sows each month and average number of boars in 1972

Område	Betäckta suggor													Tjänst- bara galtar, medeltal per år
	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Summa	
Län														
Stockholms	370	304	355	294	382	366	313	317	266	291	386	414	4 058	111
Uppsala	1 487	1 258	1 165	1 234	1 404	1 311	1 133	1 053	1 007	1 116	1 207	1 443	14 818	378
Södermanlands	1 022	858	930	983	953	962	906	745	838	867	905	926	10 895	256
Östergötlands	1 281	1 175	1 179	1 088	1 237	1 096	1 102	918	976	1 058	1 280	1 280	13 670	384
Jönköpings	1 007	888	938	924	944	928	728	689	737	687	774	913	10 157	235
Kronobergs	1 077	1 015	1 071	948	1 024	944	842	802	811	835	1 000	1 017	11 386	252
Kalmar	2 179	2 078	2 039	2 051	1 997	1 934	1 757	1 746	1 802	1 938	1 946	2 063	23 530	510
Gotlands	1 006	923	945	946	1 161	1 114	1 117	1 066	1 094	1 036	1 053	1 138	12 599	237
Blekinge	830	785	678	695	689	724	595	538	564	583	655	730	8 066	197
Kristianstads	7 772	7 126	7 202	7 143	7 665	6 910	6 727	6 593	6 566	6 639	7 190	7 470	85 003	1 437
Malmöhus	8 696	8 222	8 232	8 032	8 742	8 435	7 501	7 698	7 327	7 321	8 219	8 536	96 961	2 384
Hallands	6 694	6 027	6 528	5 850	6 814	6 378	6 033	5 207	5 171	5 521	6 310	6 698	73 231	1 141
Göteborgs o Bohus	674	592	597	585	620	581	442	475	423	490	521	552	6 552	152
Älvsborgs	1 715	1 436	1 347	1 202	1 389	1 404	1 251	1 083	1 055	1 039	1 223	1 439	15 583	303
Skaraborgs	4 687	4 139	4 464	4 210	4 519	4 181	3 826	3 528	3 334	3 861	4 521	4 442	49 712	944
Värmlands	546	492	499	397	484	451	404	420	305	372	454	489	5 313	152
Örebro	718	627	609	623	731	647	569	535	465	500	690	638	7 352	192
Västmanlands	939	800	770	730	838	851	795	704	634	716	867	847	9 491	240
Kopparbergs	246	204	156	195	245	224	229	158	152	167	207	210	2 393	76
Gävleborgs	171	181	153	151	183	167	157	152	161	138	178	190	1 982	54
Västernorrlands	206	180	143	143	150	147	178	178	137	150	167	188	1 967	55
Jämtlands	64	45	43	29	72	38	37	53	27	36	64	60	568	22
Västerbottens	519	506	454	432	382	397	348	390	337	363	428	463	5 019	85
Norrbottnens	39	43	51	47	51	46	40	47	36	53	57	73	583	17
Hela riket														
1972	43 945	39 904	40 548	38 932	42 676	40 236	37 030	35 095	34 225	35 777	40 302	42 219	470 889	9 814
1971	41 646	37 575	38 003	36 499	39 601	39 126	39 902	38 911	36 613	38 639	41 993	44 243	472 751	9 143
1970	37 708	34 752	37 345	36 832	36 137	37 474	37 427	37 533	35 655	37 765	40 201	42 519	451 348	8 815
1969	38 193	33 953	34 909	35 674	36 172	36 137	36 293	34 923	32 570	34 878	36 715	37 240	427 657	8 770
1968	34 397	33 177	33 515	31 996	35 334	33 285	34 756	33 550	31 306	33 582	36 534	37 335	408 767	8 386

8.3. Antalet galtar och betäckta suggor

SCB redovisar för varje månad uppgifter om antalet galtar samt antalet under månaden betäckta suggor. Statistiken avser att ge underlag för beräkningar av fläskproduktionen. Uppgifterna insamlas med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 30 december 1953 (nr 758) med ändring den 25 maj 1967 (nr 394). Enligt författningen skall varje innehavare av galt, som utnyttjas för avelsändamål, föra journal med fortlöpande uppgifter om betäckningar samt om försäljning och inköp av galt. Vidare skall galthållaren första dagen efter varje kalendermånads utgång till vederbörande lantbruksnämnd insända kopia av de uppgifter som under månaden införts i betäckningsjournalen. Det åligger sedan varje lantbruksnämnd att kontrollera galthållarnas redovisning samt att upprätta sammandrag för länet och insända detta till SCB senast 10 dagar efter kalendermånadens utgång.

Resultat

Uppgifter om antalet betäckta suggor redovisas månadsvis för åren 1968—1972 i *tab 103*, för 1972 även med uppdelning på län. I samma tabell redovisas medelantalet tjänstbara galtar. Av tabellen framgår att antalet suggbetäckningar minskade med 0,4 % mellan 1971 och 1972. Minskningen hänförde sig helt till andra halvåret 1972 då en nedgång på 6,5 % noterades, medan det under första halvåret skedde en ökning med 5,9 %.

Övrig publicering

Uppgifter för län och hela riket redovisas månadsvis i Statistiska meddelanden, grupp J, omkring 14 dagar efter utgången av respektive rapportmånad. En sammanfattande redovisning ges dessutom i tabellavdelningen i Jordbruksekonomiska meddelanden.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades antalet tjänstbara galtar och betäckta suggor för om år 1945.

8.4. Mjölkboskapskontrollen

I samband med lantbruksnämndernas omorganisation överfördes den 1 juli 1967 ansvaret på riksplanet för kokontrollverksamheten från lantbruksstyrelsen till Svensk Husdjursskötsel, Hållsta. Lantbruksstyrelsen har dock, som framgår av Kungl Maj:ts kungörelse den 25 maj 1967 (nr 396), även där efter överinseende över kontrollverksamheten.

Kontrollens genomförande

För ledning av kontrollverksamheten har inom Svensk Husdjursskötsel tillsatts en särskild kontrollnämnd. Lokalt bedrivs kontrollen av kontrollföreningar (husdjursföreningar). Själva kontrollarbetet utförs av hos dessa föreningar anställda kontrollassistenter.

För att kontrollresultaten skall tillerkännas officiellt vitsord erfordras att kontrollföreningsmedlem elva till tolv gånger om året med regelbundna mellanrum ombesörjer mjölmängdsbestämning och uttagning av mjölkprov för fetthaltsundersökning samt att förlängd kontroll sker genom besök av kontrollassistent enligt särskilda regler. Verifiering av kontrollresultaten utförs dessutom genom jämförelse med den verkliga produktionen i form av avräkningsresultat från mejerier.

Vid sidan av den officiella kontrollen utförs en särskild kontroll. Denna skiljer sig från den förra därigenom att förlängd kontroll ej förekommer.

Bearbetningen av primäruppgifterna från mjölkboskapskontrollen sker centralt vid föreningen Svensk Husdjursskötsel (Lantbruksdata AB). Närmare föreskrifter om övervak-

**Tabell 104 Resultat från den officiella mjölkboskaps-
kontrollen år 1971/72**

Results of the milk recording 1971/72

Område	SRB ¹			SLB ²			SKB ³			SJB ⁴			SAB ⁵			RB ⁶			Samtliga kon- trollerade kor	
	Antal kor	Mjölk- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjölk- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjölk- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjölk- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjölk- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjölk- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent		
<i>Län</i>																				
Stockholms	8 153	5 315	4,1	233	5 416	3,9	3	3 339	4,1	23	3 742	5,7	11	5 884	4,0	21	5 574	4,1	5 315	4,1
Uppsala	10 413	5 268	4,1	252	5 472	4,0	1	4 729	4,1	38	4 096	5,6	2	4 358	4,1	37	5 022	4,2	5 276	4,1
Södermanlands	19 501	5 494	4,1	379	5 394	4,0	—	.	.	239	4 124	5,6	22	5 398	4,2	67	5 428	4,1	5 468	4,2
Östergötlands	24 560	5 282	4,2	1 605	5 598	4,1	—	.	.	471	3 784	5,9	3	5 435	4,2	106	5 376	4,2	5 278	4,2
Jönköpings	12 328	5 108	4,2	1 083	5 371	4,0	—	.	.	238	3 733	5,7	6	4 522	4,5	4	5 081	4,5	5 111	4,2
Kronobergs	7 023	5 296	4,1	476	5 621	3,9	—	.	.	28	3 862	5,5	110	5 438	4,2	20	5 108	4,2	5 296	4,1
Kalmar	19 128	5 347	4,1	1 371	5 463	4,1	—	.	.	424	4 039	5,8	50	5 737	4,3	905	5 398	4,2	5 336	4,2
Gotlands	3 407	5 048	4,2	940	5 367	4,1	6	4 459	4,7	172	3 727	6,0	2	4 298	4,2	2 818	5 272	4,2	5 132	4,2
Blekinge	2 602	5 178	4,1	220	5 659	3,9	—	.	.	6	2 991	6,1	35	4 977	4,1	14	5 200	4,2	5 221	4,1
Kristianstads	3 983	5 220	4,1	15 327	5 722	3,9	—	.	.	182	3 652	5,8	74	5 326	4,2	9	5 754	3,9	5 594	4,0
Malmöhus	1 086	5 289	4,1	20 272	5 834	4,0	—	.	.	19	3 846	5,1	83	5 070	4,3	22	6 177	4,0	5 799	4,0
Hallands	4 592	5 525	4,2	15 102	5 889	4,1	—	.	.	20	3 817	5,7	500	5 389	4,2	—	.	.	5 776	4,1
Göteborgs o Bohus	5 528	5 269	4,2	989	5 375	4,0	—	.	.	70	4 167	5,4	18	4 318	4,3	—	.	.	5 268	4,1
Älvsborgs	13 430	5 329	4,1	3 653	5 550	4,0	1	3 111	4,0	159	4 034	5,6	397	5 313	4,2	1	4 783	4,7	5 375	4,1
Skaraborgs	21 783	5 406	4,1	6 058	5 705	4,0	1	4 075	4,6	118	3 958	5,7	53	5 382	4,2	27	5 495	4,1	5 474	4,1
Värmlands	8 149	5 130	4,1	912	5 454	4,0	40	4 252	4,1	51	3 983	5,7	22	4 849	4,5	14	5 584	4,2	5 159	4,1
Örebro	10 872	5 353	4,1	558	5 400	3,9	—	.	.	170	3 882	6,0	1	6 747	4,8	2	4 289	5,1	5 338	4,2
Västmanlands	8 263	5 295	4,2	329	5 469	4,0	—	.	.	145	4 181	5,6	26	5 379	4,2	108	5 514	3,9	5 281	4,2
Kopparbergs	6 339	5 238	4,2	500	5 387	4,1	204	3 852	4,3	82	3 811	6,0	16	5 303	4,1	5	6 479	4,3	5 193	4,2
Gävleborgs	9 246	5 116	4,1	601	5 528	3,9	20	3 640	4,1	90	3 909	5,7	36	5 256	4,3	6	6 104	3,9	5 133	4,1
Västernorrlands	3 980	4 918	4,1	1 043	5 460	3,9	987	3 955	4,3	655	3 751	5,8	594	4 901	4,3	9	4 885	4,1	4 760	4,2
Jämtlands	2 429	4 810	4,1	1 481	5 406	3,9	2 787	3 824	4,3	1 101	3 594	5,6	525	4 680	4,3	4	4 610	4,1	4 421	4,3
Västerbottens	2 860	4 815	4,2	2 283	5 398	4,0	2 588	3 910	4,4	778	3 730	5,9	783	4 629	4,3	2	3 543	3,8	4 593	4,3
Norrbottens	3 787	5 058	4,2	1 314	5 429	4,1	597	4 032	4,3	70	3 852	5,7	415	4 948	4,3	38	5 869	4,1	5 028	4,2
<i>Hela riket</i>																				
1971/72	213 443	5 280	4,1	76 978	5 710	4,0	7 234	3 893	4,3	5 347	3 797	5,8	3 784	4 984	4,3	4 238	5 322	4,2	5 319	4,1
1970/71	211 738	5 127	4,1	71 998	5 589	4,0	8 678	3 843	4,4	5 422	3 732	5,8	3 414	4 856	4,3	4 248	5 242	4,2	5 165	4,1
1969/70	225 125	5 059	4,1	74 665	5 571	4,0	10 379	3 903	4,4	5 632	3 735	5,8	3 462	4 853	4,3	4 038	5 320	4,2	5 111	4,1
1968/69	243 223	5 032	4,2	77 409	5 604	4,0	12 543	3 847	4,4	5 798	3 723	5,8	3 380	4 872	4,4	3 702	5 246	4,2	5 088	4,2
1967/68	240 263	5 074	4,2	71 512	5 640	4,0	14 330	3 812	4,4	5 421	3 731	5,8	2 985	4 878	4,4	3 034	5 281	4,2	5 110	4,2

¹ SRB = Svensk röd och vit boskap. — ² SLB = Svensk låglandsboskap. — ³ SKB = Svensk kullig boskap. — ⁴ SJB = Svensk jerseyboskap. — ⁵ SAB = Svensk ayrshire-boskap. — ⁶ RB = Dansk röd boskap.

Tabell 105 Antal mjölkboskapsbesättningar och kor i officiell kontroll kontrollåret¹ 1971/72

Number of stocks and cows in the public milk recording 1971/72

Område	Officiell kontroll ²		
	Antal besättningar	Antal kor	Andel av samtliga kor ³ , procent
<i>Län</i>			
Stockholms	430	8 771	62
Uppsala	589	11 104	41
Södermanlands	1 000	21 743	81
Östergötlands	1 473	28 156	65
Jönköpings	978	14 499	30
Kronobergs	689	9 416	32
Kalmar	1 327	23 602	50
Gotlands	658	8 461	51
Blekinge	178	3 133	24
Kristianstads	1 300	20 060	37
Malmöhus	1 419	21 711	46
Hallands	1 362	21 534	56
Göteborgs o Bohus	469	6 906	27
Älvsborgs	1 436	20 787	38
Skaraborgs	1 548	29 607	50
Värmlands	542	9 805	41
Örebro	702	12 428	60
Västmanlands	540	10 328	60
Kopparbergs	560	7 838	47
Gävleborgs	926	10 734	56
Västernorrlands	821	8 654	40
Jämtlands	855	9 971	53
Västerbottens	1 028	10 324	32
Norrbottens	465	6 888	43
<i>Hela riket</i>			
1971/72	21 295	336 460	46
1970/71	22 214	327 825	45
1969/70	24 320	343 727	45
1968/69	26 515	365 044	45
1967/68	26 789	353 175	42

¹ Avser perioden oktober—september. — ² Avser besättningar som deltagit hela kontrollåret. — ³ Vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker i juni respektive kontrollår.

ningen av kontrollverksamheten återfinns i cirkulär 1968:2 från lantbruksstyrelsen. För kontrollens tekniska utförande finns bestämmelser i Svensk Husdjursskötsels Kontrollnämnds regler av den 1 juli 1967, den 29 augusti 1968, den 15 oktober 1969 och den 1 februari 1973.

Resultat

Tab 104 innehåller länsvis för kontrollåret 1971/72 samt för hela riket fr o m 1967/68 bl a upplysningar om antal kor av olika raser i den officiella kontrollen.

Vid bedömningen av resultaten bör beaktas att dessa ej ger genomsnittsvärden för det totala koantalet. Detta beror bl a på att de i kontrollen deltagande besättningarna ej kan anses vara representativa för den totala kostammen. Sålunda är exempelvis besättningar vid små brukningsenheter anslutna till kontrollen i väsentligt mindre utsträckning än besättningar vid de större. Vidare torde man kunna räkna med att medelavkastningen inom en och samma storleksgrupp av jordbruk är större vid de brukningsenheter som deltar i kontrollen än vid de som står utanför.

I tab 105 redovisas för kontrollåret 1971/72 länsvis samt för åren fr o m 1967/68 för hela riket uppgifter om verksamhetens totala omfattning. Det framgår bl a att cirka 336 500 kor omfattas av kontrollen under året, dvs 46 % av samtliga kor vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker (enligt lantbruksregistret 1972, se närmare tab 95).

Övrig publicering

Utförligare resultat från mjölkboskapskontrollen 1971/72 har redovisats i meddelande nr 59 i Svensk Husdjursskötsels publikationsserie.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 104 fr o m år 1944/45.

8.5. Mjolkproduktionen och dess användning

Efter framställning från statens jordbruksnämnd inhämtade SCB vid jordbruksinventeringen i mars 1971 uppgifter om mjölkproduktionen och dess användning under 1970. Undersökningar med samma syfte hade tidigare genomförts för åren 1937/38 och 1949 samt därefter vart tredje år.

Uppgifterna om mjölkproduktionen inhämtades genom tillägsfrågor på inventeringsblanketterna. I urvalet för inventeringen i mars 1971 ingick 12 825 brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Urvalsfraktionen har varierat mellan 1 för brukningsenheter med mer än 200 hektar åker och omkring 1/50 för enheter i den minsta storleksgruppen.

Tabell 106 Totala mjölkproduktionen och dess användning i miljö kilogram åren 1958–1970. Hela riket

Total production of milk and its uses 1958–1970. Whole of Sweden

År	Total produktion	Användning					
		Leveranser till mejeri	Försäljning till arbetare och övriga anställda	Övrig försälj- ning	Förbrukning i hushållet m m	Produktion av lantsmör och ost	Utfodring
1970	2 848	2 672	4	14	75	2	81
1967	3 235	2 978	5	26	106	2	118
1964	3 610	3 242	8	46	151	5	158
1961	3 717	3 289	16	55	187	9	161
1958	3 930	3 375	21	74	243	16	201

Tabell 107 Mjolkproduktionen och dess användning i miljö kilogram inom olika storleksgrupper år 1970. Hela riket

Production of milk and its uses in different size groups of holdings in 1970.

Whole of Sweden

Användning	Storleksgrupp, hektar åker							
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	Summa
Leveranser till mejeri	90,5	339,9	739,6	498,9	480,9	309,0	205,9	2 664,7
Försäljning till arbetare och övriga anställda	..	..	..	1,0	0,6	0,5	1,5	4,0
Övrig försäljning	..	2,6	3,5	2,2	2,1	1,5	0,9	13,6
Förbrukning i hushållet m m	9,6	18,0	22,3	11,4	8,1	3,9	1,1	74,4
Produktion av lantsmör och ost	..	..	..	..	..	..	..	2,5
Utfodring	5,4	14,8	24,4	14,2	11,3	6,0	3,5	79,6
Summa								
1970	106,9	376,2	791,0	527,8	503,0	321,0	212,9	2 838,8
1967	180,6	560,2	931,6	534,4	476,6	284,7	245,8	3 213,9
1964	253,9	741,9	1 090,9	553,8	436,0	263,1	239,4	3 579,0
1961	342,2	850,7	1 076,5	503,4	400,2	251,6	248,4	3 673,0

Tabell 108 Mjolkproduktionens storlek inom produktionsområden åren 1958–1970. Milj kilogram

Milk production by production areas 1958–1970. Millions of kilogrammes

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde	1958	1961	1964	1967	1970
Götalands södra slättbygder	401	377	327	277	218
» mellanbygder	399	399	379	376	335
» norra slättbygder	472	470	479	427	342
Svealands slättbygder	640	601	586	502	444
Götalands skogsbygder	1 151	1 073	1 056	1 004	914
Mellersta Sveriges skogsbygder	287	255	257	229	203
Nedre Norrland	256	248	248	194	197
Övre Norrland	244	250	247	205	186
Hela riket	3 850	3 673	3 579	3 214	2 839

Undersökningens innehåll

I uppgiftsblanketten skulle den under kalenderåret 1970 producerade mjölken särredovisas på följande poster.

Levererad till mejeri

Försåld till arbetare och övriga anställda vid brukningsenheten

Försåld till andra

Förbrukad i hushållet samt utlämnad som födoråd (undantag)

Använd till beredning av lantsmör och lantost

Använd till utfodring (ej skummjolk)

Resultat

Uppgifter om den totala mjolkproduktionens storlek samt om produktionens användning åren 1958–1970 redovisas i *tab 106*. För brukningsenheter med högst 2 hektar åker, vilka inte omfattades av undersökningen, gjordes uppskattningar på grundval av förhållandena i den närmast högre storleksgruppen (2–5 hektar åker).

Tab 107 innehåller uppgifter om mjolkproduktionens användning år 1970 inom olika storleksgrupper. Av *tab 108* framgår mjolkproduktionens storlek inom produktionsområden åren 1958–1970.

Enligt *tab 106* levererades till mejerierna under 1970 sammanlagt cirka 2 672 milj kilogram mjölk, vilket är omkring 80 milj kilogram mindre än den kvantitet som redovisats i mejeriorganisationens egen löpande statistik (se *tab 110*).

Övrig publicering

Resultaten av undersökningen för 1970 har redovisats i Jordbruksekonomiska meddelanden 1971:10.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 106* och 108 fr o m år 1949.

**8.6. Mejerihanteringen.
Producentpriset på mjölk**

Fortlöpande uppgifter om mejerinäringen ges i Svenska Mejeriernas Riksförenings (SMR) driftsstatistik. Atskilliga av dessa uppgifter ingår i statens jordbruksnämnds månatliga redovisning av produktion, priser m m beträffande jordbruksprodukter (se s 210).

Resultat

I *tab 109* lämnas för år 1972 uppgifter om antal mejerier och leverantörer till dessa, om kvantiteten mjölk, som vägts in vid mejerier och medelinvägning per leverantör inom olika föreningar m m. En uppräknings av vilka mejerier, som ingår i respektive verksamhetsområde, återfinns i SMRs driftsstatistik. Där lämnas också detaljerade uppgifter om produktionen vid varje mejeri.

Uppgifter för åren 1968—1972 och 1967/68—1971/72 om antal mejerier och leverantörer, vid mejerierna invägd mjölk, mjölkens

fetthalt, användning och pris lämnas i *tab 110*. Den närmare innebörden i redovisade uppgifter framgår av noter till tabellen. Enligt tabellen har antalet mejerier och leverantörer sedan föregående år minskat med 9 resp 6 %, medan ökningen i kvantiteten invägd mjölk varit knappt 5 %.

I *tab 111* återfinns för åren 1968—1972 och 1967/68—1971/72 uppgifter om mejeriproduktionen och produktionen av mjölkpulver. Av tabellen framgår att smörproduktionen åter har ökat efter att ha minskat kraftigt de senaste åren. Även produktionen av

Tabell 109 Antal mejerier och mejerileverantörer samt vid mejerier invägd mjölk och medelinvägning per leverantör inom olika föreningar m m år 1972
Number of dairies and suppliers, weight of delivered milk and average weight of delivered milk per supplier in different associations etc. in 1972

Förening m m	Antal mejerier ¹	Antal mjölkleverantörer ²	Invägd mjölk, ton	Medelinvägning per leverantör och dag, kg
Mjölkc centralen (MC) ³	34	16 961	932 156	150
Därav MC Gamla ⁴	17	7 963	534 509	183
» MC Skaraborg	5	2 484	161 742	178
» MC Jönköping	8	4 848	169 348	95
» MC Gotland	4	1 666	66 557	109
Lantbrukarnas Mjölkc central (LMC) ⁵	12	11 149	440 451	108
Sydöstmejerier (SÖM)	12	6 003	205 450	94
Därav Blekingedelen	3	1 680	53 025	86
» Kalmar delen	3	1 202	65 943	150
» Kronobergs delen	6	3 121	86 482	76
Örebro-Ortens mejeriförening	1	1 645	83 221	138
Skaraborgs län (exkl MC) ³	4	1 304	75 121	157
Västsvenska Mejeriernas Centralförbund (exkl LMC)	6	1 744	50 461	79
Kronobergs län (exkl SÖM)	2	839	26 178	85
Norra Kalmar län	3	654	33 278	139
Ölandsmejerier	3	936	48 355	141
Skåne mejerier ³	23	8 073	370 642	125
Värmlandsmejerier	4	3 188	87 659	75
Dalarnas mejeriförening	3	2 112	72 822	94
Gefleortens mejeriförening	2	1 129	49 689	120
Södra Hälsinglands mejeriförening	1	874	29 391	92
Nedre Norrlands producentförening	7	4 402	113 417	70
Ängermanlands mejeriförening	3	2 598	50 784	53
Norrmejerier	13	5 237	103 109	54
Norrbottens läns producentförening	4	2 138	59 631	76
Hela riket	137	70 986	2 831 815	109

¹ Avser antal mejerier den 31/12 1972. — ² Avser medeltal av antal leverantörer per månad. — ³ Uppgifter från mejerier ej anslutna till SMR ingår. — ⁴ Omfattar i huvudsak Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands och Västmanlands län. — ⁵ Omfattar Hallands, Göteborgs och Bohus samt Älvsborgs län.

Tabell 110 Antal mejerier och mejerileverantörer, vid mejerier invägd mjölk, mejerimjölkens medelfetthalt, användning av invägd mjölk samt pris på mejerimjölk åren¹ 1967/68–1971/72 och 1968–1972

Number of dairies and suppliers to dairies, weight of delivered milk, average fat content of dairy milk, uses of dairy milk and the price of dairy milk 1967/68–1971/72 and 1968–1972

År	Antal mejerier	Antal mejerileverantörer ³	Invägd mjölk, ton	Medelfetthalt, procent	Användning av invägd mjölk, ton			Pris för mejerimjölk ⁵ , öre per kilogram
					Till produktberedning	Till konsumtionsmjölk ⁴	Till grädde ⁴ samt svinn	
1972	137 ²	71 016	2 831 815	4,02	1 641 063	784 763	405 989	83,7
1971	151	75 767	2 706 026	3,99	1 482 397	815 869	407 761	75,6
1970	163	84 843	2 752 122	3,99	1 516 474	820 111	415 537	64,4
1969	184	95 917	2 970 941	4,01	1 757 656	805 355	407 930	61,2
1968	201	105 552	3 065 446	4,00	1 833 102	820 000	412 344	60,8
1971/72	..	73 119	2 792 105	4,01	1 586 065	800 100	405 941	82,1
1970/71	..	79 438	2 665 619	3,99	1 433 047	819 754	412 817	68,2
1969/70	..	90 012	2 845 463	3,99	1 616 037	817 045	412 380	61,5
1968/69	..	100 485	3 036 163	4,02	1 820 938	807 060	408 165	59,7
1967/68	..	110 120	3 067 050	3,99	1 841 858	813 223	411 969	60,9

¹ Regleringsåren avser perioden juli–juni. — ² Avser antalet mejerier den 31/12 1972. — ³ Uppgifterna avser medeltal av månadssiffror, vägda med mjölkinvägningen per leverantör och månad. — ⁴ Omräknad till helmjölk. — ⁵ Vägt medelavräkningspris till producent för 4,0 %-ig mjölk, fritt mejeri, vid ett skummjölksvärde av 8,0 öre/kg t o m 1971 därefter 12,0 öre/kg. Exkl efterlikvider.

Tabell 111 Mejeriproduktion och produktion av mjölkpulver åren¹ 1967/68–1971/72 och 1968–1972. Ton

Dairy production and production of milk powder 1967/68–1971/72 and 1968–1972. Tons

År	Mejeriproduktion				Produktion av mjölkpulver ³		
	Smör ²	Ost	Konsumtionsmjölk	Konsumtionsgrädde		Fett	Magert
				Tjock	Tunn		
1972	44 579	66 358	1 254 585	33 005	19 446	2 741	50 074
1971	42 851	66 245	1 238 442	32 773	19 955	2 440	41 830
1970	42 352	60 401	1 206 106	33 611	19 834	2 490	34 845
1969	62 884	57 654	1 119 483	33 188	19 529	2 930	41 165
1968	66 140	58 715	1 106 560	33 650	19 114	9 108	37 977
1971/72	45 534	66 884	1 250 618	32 916	19 680	2 156	48 791
1970/71	39 087	62 911	1 220 445	33 260	19 907	2 558	37 001
1969/70	52 101	57 777	1 175 659	33 291	19 865	2 890	35 853
1968/69	66 347	58 369	1 096 250	33 385	19 178	..	..
1967/68	65 590	59 324	1 090 651	33 482	18 831	10 163	35 931

¹ Regleringsåren avser perioden juli–juni. — ² Därutöver uppgår produktionen av smör till Bregott och av smörolja, omräknad till smör, till 300 ton 1969, 7 500 ton 1970, 3 400 ton 1971 och 10 950 ton 1972. — ³ Fr o m 1969 ingår endast vara baserad på mjölkfett.

ost och konsumtionsmjölk har ökat något.

I tabellerna ingår uppgifter från de 5 mejerier, som inte är anslutna till SMR.

Övrig publicering

Detaljuppgifter om mejerihanteringen meddelas av SMR i särskild tabellavdelning i dess årsredovisning och i Mejeristatistik (stencil). Rikssiffror över leveranser av mjölk, mejeriproduktion, priser m m lämnas varje månad i Jordbruksekonomiska meddelanden. I den senare publikationen införs dessutom separata årliga redogörelser för produktionen m m av olika jordbruksprodukter.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 110 fr o m år 1944/45.

8.7. Svinstamkontrollen

Svinstamkontrollen avser kontroll av avelsdjur genom prövning av avkommans beskaffenhet. Resultaten används som underlag för riksstambokföring av svin samt prövning av galt för betäckningsändamål och galtregistrering. Verksamheten är reglerad enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 25 maj 1967 (nr 396) och bedrivs under ledning och övervakning av lantbruksstyrelsen.

Kontrollens genomförande

Kontrollen skall äga rum vid av lantbruksstyrelsen godkänd kontrollstation. Anmälan om prövning i svinstamkontroll skall ske till lantbruksstyrelsen senast 24 dagar efter kullens födelse. Som allmänna villkor för uttagning till kontroll gäller vissa bestämmelser rörande bl a besättningsstorlek, härstamning, rastillhörighet och hälsotillstånd. Ur varje för kontroll godkänd kull uttages fyra grisar till prövning (två av vardera könet), varvid sär-

skilt skall tillses att de uttagna djuren har ungefär samma medelvikt som kullen i dess helhet.

Leverans till kontrollstationen sker då den uttagna gruppen uppnått en levande vikt av i genomsnitt 18 kilogram per djur.

På kontrollstationen utfodras grisarna enligt en för samtliga kontrollstationer gemensam foderplan.

Omedelbart efter kontrollgruppens ankomst till kontrollstationen vägs och märks samtliga grisar inom gruppen. Vägningen upprepas därefter med lämpliga mellanrum tills grisarna uppnått en medelvikt av 20 kilogram, då kontrollen tar sin början.

Under kontrolltiden vägs samtliga grisar vid stationen i bestämd ordningsföljd och på bestämda tidpunkter. Slakten av grisarna verkställs sedan efter hand som de uppnått härför fastställd levande vikt (omkring 90 kilogram).

Grisarnas foderförbrukning och levande vikt antecknas varje vecka. När samtliga grisar inom gruppen slaktats beräknas bl a grisarnas genomsnittliga viktökning och foderförbrukning under kontrolltiden.

Snarast möjligt efter slakten överförs slaktkropparna till kylrum, där de förvaras hängande under cirka 24 timmar, varefter bedömning av slaktegenskaperna sker. Vid bedömningen, vilken utförs av särskild bedömningsnämnd, mäts ryggsäckets och bukväggens tjocklek samt kroppens längd. Vidare sker poängsättning av bogpartiets storlek, bukens form och jämnhet samt skinkans form och storlek enligt en skala omfattande 9—15 poäng, där siffervärde 12 betecknar godkänd beskaffenhet och siffervärde 15 sällsynt god beskaffenhet. Med utgångspunkt från erhållna späckmått samt särskilda mätningar på fotografi av ett tvärsnitt av slaktkroppen poängsätts dessutom enligt samma skala fördelningen av ryggsäcket samt slaktkroppens köttfullhet. För närmare information om svinstamkontrollens utförande hänvisas till cirkulär 1968:4 från lantbruksstyrelsen.

Tabell 112 Svinstamkontrollens omfattning samt medeltal av uppnådda resultat kontrollåren¹ 1967/68–1971/72

Scope of the pig progeny testing and averages of the test results 1967/68–1971/72

Ras; år	Antal kontrolle- rade svin	Vikt vid slakt, kg	Tillväxt per djur och dag, gram	Förbrukat antal foder- enheter per kg tillväxt	Slaktresultat (medeltal)			
					Kropps- längd, cm	Rygg- späckets tjocklek, mm	Buk- väggens tjocklek, mm	Slakt- kroppens köttfullhet, poäng
Lantras								
1971/72	3 876	90,4	734	2,85	97,5	21,8	33	14,5
1970/71	3 560	90,3	737	2,83	97,3	21,9	33	14,4
1969/70	3 856	90,2	730	2,88	97,3	22,3	33	14,1
1968/69	3 564	90,1	726	2,91	97,1	23,2	34	13,6
1967/68	3 859	90,1	726	2,90	96,7	23,9	34	13,5
Yorkshireras								
1971/72	1 534	90,4	731	2,84	97,7	23,4	33	14,0
1970/71	1 431	90,4	730	2,86	97,5	23,4	33	14,1
1969/70	1 317	90,2	727	2,90	97,7	23,8	33	13,9
1968/69	1 198	90,1	732	2,89	97,3	24,7	33	13,6
1967/68	1 316	90,1	722	2,90	97,2	25,1	33	13,3

¹ Avser perioden 1 okt–30 sept.

Resultat

I tab 112 har för kontrollåren 1967/68–1971/72 sammanfattats uppgifter rörande kontrollverksamhetens omfattning. Vidare redovisas i tabellen vissa medelresultat för de kontrollerade djurens tillväxt och foderförbrukning samt för deras slaktegenskaper.

Under 1971/72 ingick 5 410 svin i kontrollen varav 72 % av lantras och resten av yorkshireras. Verksamheten var under året fördelad på sammanlagt sex kontrollstationer.

Övrig publicering

Uppgifter från svinstamkontrollen publiceras årligen i Meddelanden från Kungl Lantbruksstyrelsen, serie B. En utförlig redogörelse för verksamheten under 1971/72 finns införd i denna serie.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 112 fr o m år 1945.

8.8. Suggkontrollen

Den officiella suggkontrollen, vilken har pågått sedan 1928, lämnar informationer dels om avelssvinens identitet och härstamning, dels om suggornas mödraegenskaper.

Kontrollens genomförande

Officiell suggkontroll finns i två olika former dels fullständig, A-kontroll, dels begränsad, B-kontroll. Uppgifterna för samtliga besättningar i den fullständiga kontrollen samt för en del besättningar i den begränsade kontrollen databearbetas numera.

Den fullständiga kontrollformen omfattar, förutom identitets- och härstamningskontroll, av djurägaren utförd registrering av antalet levande och döda smågrisar per kull vid födseln samt av serviceassistent genomförd kontroll av antalet överlevande grisar tre veckor efter födseln samt dessas vikt. Identitetsmärkning sker vid samma tidpunkt. Kontroll får verkställas högst sju dagar före eller ef-

ter nämnda tidpunkt, varvid emellertid korrektion av smågrisarnas vikt måste företas.

I den begränsade suggkontrollen förekommer ej någon vägning av grisarna. Öronmärkning och kontroll av antalet grisar sker före avvänjningen och tidigast när grisarna uppnått två veckors ålder.

Verksamheten leds av föreningen Svensk Husdjursskötsel. Fältarbetet utföres av servicepersonal från lokala slakteri- eller kontrollföreningar och övervakas av lantbruksnämnderna i respektive område. Fr o m kontrollåret 1970/71 lämnas uppgifter föreningsområdesvis. Tidigare lämnades resultaten länsvis. Bestämmelser för verksamheten återfinns i Kungl Maj:ts kungörelse av den 25

maj 1967 (nr 396) och närmare föreskrifter i cirkulär 1972:2 från lantbruksstyrelsen. För suggkontrollens tekniska utförande finns bestämmelser i Svensk Husdjursskötsels Svinkontrollnämnds regler angående fullständig och begränsad suggkontroll av den 20 september 1971 och den 28 september 1972.

Resultat

I *tab 113* redovisas antalet besättningar i den officiella suggkontrollen uppdelad på A- och B-kontroll och det totala antalet suggor i kontroll.

I *tab 114* lämnas en redovisning av den databearbetade officiella suggkontrollens re-

Tabell 113 Antal besättningar i den officiella suggkontrollen kontrollåret¹ 1971/72

Number of herds in the sow litter recording 1971/72

Förening	Antal besättningar ²			Totalt antal suggor i kontroll
	A-kontroll ³	B-kontroll ³	Totalt	
	Samtliga	Därav galtproducerande		
Skanek	95	73	2 576	43 388
Kristianstad—Blekinge Slakteriförening	13	10	383	6 815
Kalmar läns Slakterier	10	8	181	4 298
Kronobergs läns Slakteriförening	4	4	167	2 233
Farmek, Visby	8	8	194	2 476
Farmek, Linköping	16	12	181	3 835
Mellersta Hallands Slakteriförening	8	7	307	6 339
Västra Sveriges Slakterier	1	1	52	851
Farmek, Norrköping	2	2	44	747
Farmek, Örebro	8	6	79	1 990
Värmlands Slakteriförening	1	—	81	1 295
Farmek, Västerås	5	5	62	1 608
Farmek, Stockholm	6	6	200	4 213
Farmek, Borlänge	6	2	20	444
Norrlands Slakteriförening	2	2	41	689
Södermanlands läns Kontrollförening	8	4	114	3 145
Skara Semin, västra delen	11	9	666	10 359
Skara Semin, östra delen	9	4	175	2 155
Södra Älvsborgs Husdjursskötsel	3	3	130	1 651
Västerbottens läns Kontrollförening	13	6	92	1 097
Dala-Gävleborgs Husdjurstjänst	2	1	12	305
Husdjurstjänst i Jämtlands län	1	—	17	241
Norrbottens Husdjursskötsel	5	—	1	204
Totalt	237	173	5 775	100 378

¹ Avser perioden 1 oktober—30 september. — ² Avser den 31 oktober 1972. — ³ Se texten.

**Tabell 114 Resultat från den databearbetade officiella
suggkontrollen kontrollåret¹ 1971/72**

Results of the sow litter recording 1971/72

Förening		Antal kullar		Medelantal grisar per kull				Ålder vid grisning	Grisningsintervall	Antal kontrollerade grisar per sugga och år	
		Samtliga	Därav i A-kontroll ²	Vid födseln		Vid kontroll				Samtliga	Därav i A-kontroll ²
				Samtliga	Därav i A-kontroll ²	Samtliga	Därav i A-kontroll ²				
Skanek	gyltor	2 837	1 510	9,7	9,8	8,1	8,2	366	.	.	.
	suggor	7 289	4 154	11,5	11,5	9,2	9,1	..	186	17,5	17,2
Kristianstad — Blekinge Slakteriförening	gyltor	928	142	9,7	10,1	8,3	8,7	364	.	.	.
	suggor	2 963	422	11,6	11,6	9,6	9,2	..	186	18,2	17,6
Kalmar läns Slakterier	gyltor	595	375	9,5	9,3	7,8	7,8	385	.	.	.
	suggor	1 406	774	11,4	11,1	9,0	8,9	..	193	16,3	16,1
Kronobergs läns Slakteriförening	gyltor	1 175	96	10,0	9,3	8,3	7,9	363	.	.	.
	suggor	2 876	223	12,1	11,4	9,8	9,1	..	184	18,7	16,9
Farmek, Visby	gyltor	73	73	9,6	9,6	7,8	7,8	393	.	.	.
	suggor	210	210	10,5	10,5	8,2	8,2	..	209	14,2	14,2
Farmek, Linköping	gyltor	2 101	251	9,7	9,7	7,9	7,9	374	.	.	.
	suggor	5 535	604	11,6	11,1	9,2	8,6	..	187	17,3	15,8
Mellersta Hallands Slakteriförening	gyltor	306	86	10,3	9,9	8,4	7,7	366	.	.	.
	suggor	864	295	11,8	11,6	9,7	9,7	..	192	17,8	17,0
Västra Sveriges Slakterier	gyltor	356	19	10,4	10,5	8,8	8,8	360	.	.	.
	suggor	987	68	12,1	12,2	9,9	9,8	..	185	18,9	19,1
Farmek, Norrköping	gyltor	415	27	9,9	9,9	7,9	8,4	378	.	.	.
	suggor	925	52	11,8	10,6	9,2	8,7	..	187	17,1	15,1
Farmek, Örebro	gyltor	140	128	10,0	9,9	7,8	7,8	395	.	.	.
	suggor	486	384	11,6	11,6	9,0	9,2	..	187	17,0	17,0
Värmlands Slakteriförening	gyltor	692	—	10,1	—	8,1	—	378	.	.	.
	suggor	2 004	—	11,9	—	9,3	—	..	183	17,9	—
Farmek, Västerås	gyltor	403	133	10,2	10,1	8,2	8,1	459	.	.	.
	suggor	672	347	11,7	11,4	8,9	8,8	..	180	17,6	17,6
Farmek, Stockholm	gyltor	92	92	10,1	10,1	8,2	8,2	377	.	.	.
	suggor	215	215	11,8	11,8	9,3	9,3	..	186	17,5	17,5
Farmek, Borlänge	gyltor	131	40	10,5	10,3	8,7	7,7	399	.	.	.
	suggor	253	142	12,1	12,3	9,6	9,5	..	195	17,3	17,2
Norrlands Slakteriförening	gyltor	344	32	10,0	10,7	8,1	8,5	385	.	.	.
	suggor	1 049	86	11,8	11,4	9,2	8,9	..	183	17,8	17,8

Södermanlands läns Kontrollförening	gyltor	1 617	470	9,9	9,3	8,0	7,4	380	.	.	.
	suggor	4 942	1 535	11,8	11,6	9,2	8,9	..	183	17,7	18,1
Skara Semin, västra delen	gyltor	5 220	289	9,9	10,0	8,1	7,8	371	.	.	.
	suggor	14 316	630	11,8	11,4	9,5	8,5	..	186	17,9	15,6
Skara Semin, östra delen	gyltor	1 040	118	9,8	9,9	7,9	8,3	361	.	.	.
	suggor	2 825	209	11,9	12,1	9,5	8,8	..	188	17,6	16,2
Södra Älvsborgs Husdjursskötsel	gyltor	653	39	9,8	9,6	8,2	7,9	366	.	.	.
	suggor	1 757	91	11,9	10,6	9,6	8,8	..	179	18,8	16,4
Västerbottens läns Kontrollförening	gyltor	311	259	9,9	9,9	8,2	8,2	383	.	.	.
	suggor	762	503	11,8	11,6	9,3	9,2	..	178	18,4	18,3
Dala — Gävleborgs Husdjurstjänst	gyltor	202	38	10,0	10,4	7,6	7,2	377	.	.	.
	suggor	589	61	11,7	11,7	8,5	6,8	..	182	16,6	13,6
Husdjurstjänst i Jämtlands län	gyltor	107	5	9,7	9,8	8,0	9,0	384	.	.	.
	suggor	199	9	11,1	9,8	8,8	8,2	..	197	15,8	11,3
Norrbottnens Husdjursskötsel	gyltor	94	87	9,7	9,7	7,8	8,0	377	.	.	.
	suggor	279	265	10,9	10,9	8,9	8,8	..	188	16,7	16,7
Totalt	gyltor	19 832	4 309	9,9	9,8	8,1	8,0	373	.	.	.
	suggor	53 403	11 279	11,7	11,5	9,4	9,0	..	186	17,7	16,9

¹ Avser perioden 1 oktober—30 september. — ² Se texten.

sultat inom olika föreningar. För en närmare beskrivning av föreningarnas geografiska utbredning hänvisas till föreningen Svensk Husdjursskötsel.

Övrig publicering

Resultaten för kontrollåret 1971/72 återfinns i meddelande nr 59 utgivet av Svensk Husdjursskötsel.

8.9. Svinslaktens omfattning

I samråd med statens jordbruksnämnd infordrade SCB vid jordbruksinventeringen i mars 1972 (se s 191) uppgifter om antalet under 1971 slaktade och till slakt försålda svin. Undersökningar av liknande slag har utförts sedan 1950 med två till fyra års mellanrum. I första hand avses dessa undersökningar ge en uppfattning om hems slaktens storlek. Dessutom lämnar undersökningarna uppgifter om den totala svinslaktens och dess fördelning på storleksgrupper av jordbruk och på olika produktionsområden.

Uppgifterna om svinslaktens inhämtades genom tillägsfrågor på inventeringsblanketterna. I urvalet för inventeringen i mars 1972 ingick 13 307 brukningsenheter. Av dessa utgjordes 68 av företag med stora svinbesättningar och högst 2 hektar åker. Som företag med stora svinbesättningar räknades i princip företag, som någon gång under första halvåret 1971 haft minst 250 svin. För 1,5 % av de uttagna företagen har uppgifter inte inkommit eller varit så ofullständiga att de inte kunnat bearbetas.

Undersökningens innehåll

Den totala slakten av svin under 1971 skulle av uppgiftslämnarna fördelas på "Levererade till föreningsslakteri eller annat slakteri", "Hemslaktade, ej veterinärbesiktigade" och "Hemslaktade, veterinärbesiktigade".

Resultat

I tab 115 har för åren 1965, 1968 och 1971 angivits den totala slaktens fördelning på marknadsförd slakt resp ej veterinärbesiktigad hemslakt. Som *marknadsförd slakt* har vid sammanställningen av tabelluppgifterna räknats dels svin levererade till slakteri, dels veterinärbesiktigad hemslakt.

Enligt tabellen uppgick den under 1971 marknadsförda slakten till 3 311 000 djur mot

Tabell 115 Totala antalet slaktade svin åren 1965–1971. Hela riket

Total number of slaughtered pigs in 1965–1971. Whole of Sweden

År	Marknadsförd slakt	Ej veterinärbesiktigad hemslakt	Total slakt
1971 ¹	3 311 110	71 017	3 382 127
1968 ²	3 216 957	50 571	3 267 528
1965 ²	2 964 518	88 229	3 052 747

¹ Avser slakt vid företag med mer än 2 hektar åker samt slakt hos stora djurhållare med högst 2,0 hektar åker. — ² Avser slakt vid företag med mer än 2 hektar åker samt särskilt beräknade uppgifter om slakt hos stora djurhållare och för företag med 0,26–2,0 hektar åker.

Tabell 116 Svinslaktens fördelning på olika storleksgrupper åren 1965–1971. Procent av totala svinslaktens respektive år

The distribution of the pig-slaughter on different size groups of holdings in 1965–1971. Per cent

Storleksgrupp, hektar åker	1965	1968	1971
Under 2,1	12 ¹	4 ²	4 ³
2,1 — 5,0	2	2	1
5,1 — 10,0	8	9	3
10,1 — 20,0	19	15	12
20,1 — 30,0	16	15	17
30,1 — 50,0	16	23	23
50,1 — 100,0	15	16	23
Över 100,0	12	16	17
Summa	100	100	100

¹ Inkl slakt hos stora djurhållare med mer än 2,0 hektar åker. — ² Inkl slakt hos stora djurhållare. —

³ Avser endast slakt hos stora djurhållare.

Tabell 117 Svinslaktens fördelning på produktionsområden åren 1965–1971. Procent av totala svinslaktens respektive år

The distribution of the pig-slaughter on production areas in 1965–1971. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde	1965	1968	1971
Götalands södra slättbygder	31	28	35
» mellanbygder	25	27	24
» norra slättbygder	12	12	11
Svealands slättbygder	9	9	10
Götalands skogsbygder	19	19	16
Mellersta Sveriges skogsbygder	2	3	2
Nedre Norrland	1	1	1
Övre Norrland	1	1	1
Hela riket	100	100	100

3 490 000 enligt den av jordbruksnämnden presenterade statistiken över veterinärbesiktigad slakt (se tab 120). Denna avvikelser kan till en del förklaras av att företag med mindre än 250 svin och högst 2,0 hektar åker inte ingått i jordbruksinventeringen.

Tab 116–117 innehåller för åren 1965, 1968 och 1971 uppgifter om svinslaktens fördelning på olika storleksgrupper resp produktionsområden.

Övrig publicering

Resultaten från den särskilda undersökningen rörande svinslaktens 1971 har publicerats i Statistiska meddelanden J 1973:9.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 återfinns uppgifter även för perioden 1950–1961.

8.10. Fårkontrollen

Fårkontrollen avser att ge fortlöpande information om djurens identitet och härstamning, förekomsten av ärftliga fel samt kvantiteten och kvaliteten hos djurens produktion.

Kontrollens genomförande

Fårkontrollverksamheten bedrivs av lantbruksnämnderna bland besättningar, som anmäls för deltagande i kontrollen. Drygt en tredjedel av landets tackor är anslutna till fårkontrollen.

Kontrollen, som avser uppgifter om samtliga under kontrollåret födda lamm, innebär en granskning av djurens identitetsbeteckningar och ägarens betäcknings-, seminerings- och lammingsanteckningar. Förekomsten av ärftliga fel kontrolleras genom besiktning av lammerna. Produktionskontrollen omfattar bestämning av lammens vikt, som korrigeras till vikten vid 120 dagars ålder och bedömning av lammens kroppsbyggnad, ullens kvalitet och kvantitet samt på lamm av pälssår fällens pälskinnskvalitet.

Bestämmelser för verksamheten återfinns i Kungl Maj:ts kungörelse av den 25 maj 1967 (nr 396) och närmare föreskrifter i cirkulären 1968:3 och 1971:1 från lantbruksstyrelsen.

Resultat

I tab 118 redovisas uppgifter för kontrollåret 1971/72 om antalet kontrollerade besättningar och tackor, antal födda och vägda lamm per tacka samt lammvikten (vid 120 dagar) per lamm och per tacka. Anslutningen till fårkontrollen har ökat både vad gäller antalet besättningar och tackor. En ökning av antalet vägda lamm per tacka med 0,02 och en höjning av lammvikten med 0,1 kg per lamm innebär en förbättrad avkastning per tacka med 0,7 kg jämfört med föregående års resultat.

Övrig publicering

Resultat från fårkontrollen publiceras årligen i stencil av lantbruksstyrelsen. Där redovisas kontrollresultaten på län för ett flertal raser och korsningar av dessa. Dessutom redovisar varje lantbruksnämnd i stencil besättningsmedeltal och resultat för enskilda baggar inom respektive län.

Tabell 118 Resultat från fårkontrollen kontrollåret¹ 1971/72
Results of the sheep breeding control 1971/72

Område	Antal		Antal lamm per tacka vid		Lammvikt vid 120 dagar, kg per	
	Besättningar	Tackor	Födelsen	Vägningen	Lamm	Tacka
<i>Län</i>						
Stockholms	83	3 518	1,65	1,49	29,3	43,7
Uppsala	34	1 314	1,73	1,54	29,8	45,9
Södermanlands	46	2 078	1,80	1,65	30,4	50,1
Östergötlands	49	2 313	1,70	1,58	32,4	51,1
Jönköpings	75	2 974	1,65	1,52	29,8	45,4
Kronobergs	80	2 342	1,63	1,56	30,0	46,7
Kalmar	132	5 889	1,61	1,51	30,4	46,0
Gotlands	186	12 996	1,63	1,45	28,0	40,7
Blekinge	21	553	1,59	1,52	29,8	45,6
Kristianstads	30	1 520	1,66	1,52	29,0	44,0
Malmöhus	14	386	1,75	1,60	29,0	46,4
Hallands	29	711	1,65	1,56	30,2	47,3
Göteborgs o Bohus	25	805	1,62	1,51	30,3	45,7
Älvsborgs	86	3 192	1,65	1,54	29,2	45,0
Skaraborgs	33	1 326	1,77	1,63	29,6	48,4
Värmlands	48	1 661	1,68	1,55	29,8	46,2
Örebro	19	1 080	1,74	1,53	26,3	40,1
Västmanlands	14	277	2,02	1,85	32,9	60,8
Kopparbergs	48	1 500	1,79	1,65	29,2	48,2
Gävleborgs	30	1 222	1,92	1,76	28,7	50,6
Västernorrlands	118	2 739	1,90	1,71	30,4	52,1
Jämtlands	67	1 944	1,82	1,62	30,0	48,5
Västerbottens	45	911	2,01	1,76	28,4	50,1
Norrbottens	36	678	1,72	1,57	29,9	46,8
<i>Hela riket</i>						
1971/72	1 348	53 929	1,69	1,55	29,4	45,5
1970/71	1 233	52 157	1,69	1,53	29,3	44,8
1969/70	1 240	52 360	1,70	1,51	29,2	44,1
1968/69	1 261	51 585	1,68	1,50	28,9	43,4
1967/68	1 299	48 156	1,68	1,55	30,0	46,5

¹ Avser perioden nov—okt.

8.11. Hästpremieringen

Den med statsmedel understödda hästpremieringen har till ändamål att "verka för åstadkommande av goda och för olika trakter och ändamål fullt lämpliga hästar". Premieringen, vilken står under överinseende av lantbruksstyrelsen, sker i två former, nämligen dels som hingstpremiering, dels som fölsto-premiering.

Närmare bestämmelser rörande hästpremieringen finns meddelade i Kungl Maj:ts kungörelse den 4 november 1966 (nr 560) med ändring den 25 maj 1967 (nr 391). Dessa bestämmelser innebär vissa inskränkningar i premieringens omfattning jämfört med tidigare år, då även premiering av unghästar förekom.

Premieringens utförande

Hästpremieringen äger rum vid särskilda premieringsförrättningar. Bedömningen av hästarna verkställs dels av hingstpremieringsnämnder, dels av särskilt utsedda premieringsförrättare.

För att en häst skall kunna komma under bedömning vid premieringsmöte krävs att den uppfyller vissa villkor i fråga om ras-tillhörighet och härstamning. Anmälan om

deltagande i premieringen skall av hästens ägare (eller ägarens representant) göras till respektive lantbruksnämnd.

Bedömningen omfattar dels hästens egen-skaper som individ, dels avkommans beska-fenhet. Den vid hästpremieringen förekom-mande belöningen är värdebokstav, i vissa fall kombinerad med penningpris. Värdebokstä-verna är numera A och B, av vilka A inne-bär den högsta belöningen.

Tabell 119 Antal premierade hästar, beslutade belöningar m m år 1972
Number of awarded horses, awards given etc. in 1972

Område	Antal premie- rade hästar	Hingstar			Penning- pris, kronor	Fölston		Penning- pris, kronor	Summa penning- pris, kronor
		Värdebokstav				Värdebokstav			
		A	AB	B		A	B		
<i>Län</i>									
Stockholms	47	—	1	17	—	5	24	2 275	2 275
Uppsala	21	—	—	3	—	1	17	1 300	1 300
Södermanlands	42	2	—	10	850	2	28	1 800	2 650
Östergötlands	48	1	—	9	750	1	37	2 875	3 625
Jönköpings	67	—	1	10	250	10	46	6 155	6 405
Kronobergs	103	4	—	10	1 000	19	70	6 825	7 825
Kalmar	118	—	—	4	250	17	97	2 875	3 125
Gotlands	142	—	1	12	—	25	104	3 875	3 875
Blekinge	38	—	—	—	—	4	34	4 950	4 950
Kristianstads	151	1	—	18	600	23	109	10 400	11 000
Malmöhus	193	—	—	25	500	25	143	19 350	19 850
Hallands	89	—	—	10	250	18	61	8 250	8 500
Göteborgs o Bohus	69	2	—	16	600	6	45	5 325	5 925
Älvsborgs	75	—	—	6	500	22	47	9 375	9 875
Skaraborgs	132	—	—	14	500	25	93	9 850	10 350
Värmlands	55	—	1	7	—	8	39	2 885	2 885
Örebro	32	1	—	8	—	5	18	2 025	2 025
Västmanlands	23	—	—	5	—	—	18	875	875
Kopparbergs	19	—	—	7	—	1	11	500	500
Gävleborgs	13	—	—	4	—	—	9	625	625
Västernorrlands	16	—	—	6	—	—	10	500	500
Jämtlands	33	—	—	15	750	4	14	1 400	2 150
Västerbottens	24	—	—	1	—	7	16	675	675
Norrbottens	5	—	—	—	—	1	4	125	125
<i>Hela riket</i>									
1972	1 555	11	4	217	6 800	229	1 094	105 090	111 890
1971	1 577	25	13	322	6 250	232	985	101 250	107 500
1970	1 286	20	1	151	7 650	249	865	99 670	107 320
1969	1 357	22	3	174	10 700	256	902	90 035	100 735
1968	1 498	15	11	184	10 600	336	952	117 075	127 675

Föreskrifter angående hästpremieringen återfinns i lantbruksstyrelsens kungörelse den 15 december 1966 (nr 16) med ändring den 13 juni 1967 (nr 3).

Resultat

Vissa huvudresultat från hästpremieringarna 1972 meddelas i *tab 119*.

Övrig publicering

En detaljerad redogörelse för premieringsverksamhetens omfattning och resultat publiceras årligen. Resultaten för 1972 återfinns i lantbruksstyrelsens meddelande nr 97 serie B.

8.12. Produktionen av kött och fläsk. Producentpriserna på slaktdjur

Grundläggande uppgifter om den marknadsförda slaktens storlek ges i statens livsmedelsverks besiktningsstatistik. Enligt Kungl Maj:ts

kungörelse den 20 mars 1959 (nr 99) skall i princip all slakt för avsalu underkastas besiktning.

På grundval av besiktningsstatistiken samt uppgifter om hems slaktens omfattning (se s 206) utför statens jordbruksnämnd månadsvis beräkningar av den totala produktionen av kött och fläsk. Vid dessa beräkningar utnyttjas uppgifter från Sveriges Slakteriförbund om medelslaktvikter för olika djurslag.

Statistiken över såväl antalet slaktdjursbesiktningar som produktionen av kött och fläsk ingår i jordbruksnämndens löpande månadsstatistik (se s 130). På basis av uppgifter från Slakteriförbundet redovisas vidare i den löpande statistiken olika prisdata rörande slaktdjur.

Resultat

Produktionsvolymens storlek åren 1968—1972 och 1967/68—1971/72 uttryckt dels i antal besiktigade slaktkroppar, dels i producerad mängd kött och fläsk redovisas i *tab 120—121*. Produktionsuppgifterna för kött och fläsk omfattar även hems slakten.

Tabell 120 Antal besiktigade slaktkroppar¹ åren² 1967/68—1971/72 och 1968—1972
Number of inspected carcasses 1967/68—1971/72 and 1968—1972

År	Storboskap	Större kalv (gödkalv och mellankalv)	Mindre kalv (spädkalv)	Svin (inkl spädgris)	Får och getter	Häst (inkl föl)
1972	504 618	73 288	24 804	3 765 367	186 379	8 221
1971	578 812	104 692	36 599	3 489 953	198 555	8 649
1970	655 054	129 470	40 293	3 226 129	210 427	10 865
1969	650 834	136 283	43 287	3 267 287	217 839	12 183
1968	606 588	140 223	37 996	3 344 051	181 832	14 275
1971/72	541 463	88 744	29 321	3 659 555	196 533	8 816
1970/71	612 795	117 516	37 870	3 329 775	209 018	9 701
1969/70	683 574	138 806	43 712	3 241 651	218 643	11 871
1968/69	612 420	130 154	37 938	3 280 121	182 840	12 989
1967/68	618 004	155 371	41 965	3 325 434	158 686	16 209

¹ Antal hela och till hela omräknade halva kroppar. — ² Regleringsåren avser perioden juli—juni.

Tabell 121 Produktion av kött och fläsk¹ åren² 1967/68–1971/72 och 1968–1972. Ton
Meat production 1967/68–1971/72 and 1968–1972. Tons

År	Storboskap	Större kalv (gödkalv och mellankalv)	Mindre kalv (spädkalv)	Svin (inkl spädgris)	Får och getter	Häst (inkl fö)
1972	122 287	6 899	531	267 465	3 028	2 707
1971	136 304	9 302	781	247 698	3 153	2 866
1970	151 718	11 232	870	228 987	3 377	3 641
1969	152 906	11 755	942	233 148	3 437	4 177
1968	143 713	12 034	831	239 215	3 008	5 002
1971/72	129 426	8 123	624	260 195	3 142	2 915
1970/71	142 264	10 372	816	236 597	3 334	3 218
1969/70	158 848	12 063	961	231 074	3 463	4 014
1968/69	145 870	11 321	838	235 250	3 019	4 522
1967/68	143 532	13 231	926	238 549	2 591	5 591

¹ Inkl hemslakt samt för storboskap och svin inkl export av levande slaktdjur, omräknad till slaktad vara med ben. — ² Regleringsåren avser perioden juli–juni.

Tabell 122 Priser på slaktdjur åren¹ 1967/68–1971/72 och 1968–1972. Kronor
Prices on carcasses 1967/68–1971/72 and 1968–1972. Swedish kronor

År	Storboskap	Gödkalv	Mindre kalv	Slaktsvin	Lamm	Häst
<i>Pris per kilogram²</i>						
1972	8,29	11,48	7,97	4,56	9,43	6,94
1971	7,39	10,46	7,21	4,63	8,00	6,21
1970	6,87	10,31	6,91	5,01	7,77	5,97
1969	6,74	10,52	8,63	4,72	7,63	5,29
1968	6,76	10,02	8,04	4,31	7,27	5,37
1971/72	7,95	11,19	7,69	4,68	8,87	6,59
1970/71	7,12	10,40	6,98	4,82	7,97	6,19
1969/70	6,73	10,52	7,69	4,86	7,95	5,53
1968/69	6,84	10,44	8,91	4,61	7,61	5,36
1967/68	6,66	9,83	7,66	4,19	7,66	5,44
<i>Pris per slaktkropp³</i>						
1972	2 008	752	164	309	133	2 283
1971	1 644	673	145	324	106	2 048
1970	1 587	676	144	377	107	2 007
1969	1 578	689	162	316	100	1 818
1968	1 601	661	162	256	103	1 894
1971/72	1 892	719	159	316	111	2 157
1970/71	1 750	682	152	313	109	2 072
1969/70	1 553	688	159	327	101	1 834
1968/69	1 629	684	165	275	103	1 866
1967/68	1 481	639	155	420	99	1 875

¹ Regleringsåren avser perioden juli–juni. — ² Avräkningspriser för slaktad vikt (efter avdrag för slaktdjursavgift, exkl efterlikvid). — ³ Se texten.

Utöver i tab 121 redovisad produktion insamlas även uppgifter om produktionen av fjäderfäkött, som år 1972 uppgick till 30 130 ton. Beräkningen är dock något osäker, eftersom grundmaterialet är ofullständigt.

I tab 122 redovisas de genomsnittliga producentpriserna på slaktdjur dels per kilogram, dels per slaktkropp. Kalenderårssiffrorna för kilopriset och priset per slaktkropp har räknats fram som vägda medeltal av respektive månadspriser.

Övrig publicering

Månadsdata rörande slaktdjursbesiktningar, produktion av kött och fläsk, priser på slaktdjur m m redovisas i Jordbruksekonomiska meddelanden. I särskilda artiklar i samma tidskrift ges dessutom årliga översikter över produktionen m m av olika jordbruksprodukter.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 120, 121 och 122 fr o m år 1944/45.

8.13. Äggproduktionen. Producentpriset på ägg

Statens jordbruksnämnd gör årligen beräkningar av den totala äggproduktionen. Som underlag för beräkningarna används resultaten av SCBs hushållsbudgetundersökning 1969 samt vissa kompletterande undersökningar. Tillsammans med uppgifter om utrikeshandeln med ägg och äggprodukter bildar dessa beräkningar underlag för skattningar av den totala inhemska produktionen av ägg.

Jordbruksnämndens löpande månadsstatistik — se s 130 — omfattar i fråga om ägg uppgifter om bl a partihandels invägning av svenska ägg samt om producentpriserna (avseende "svensk äggnotering", pris till producent i södra Sverige). De förra uppgifterna

insamlas av jordbruksnämnden direkt från partihandelsföretagen, medan den senare redovisningen bygger på Lantbrukarnas Riksförbunds (t o m 1970 Sveriges Lantbruksförbunds) statistik.

Resultat

Produktionen av ägg samt partihandels invägning åren 1968—1972 och 1967/68—1971/72 framgår av tab 123. I denna tabell redovisas även ovägda årsmedeltal av producentpriserna.

Tabell 123 Beräknad total produktion av ägg, partihandels invägning av svenska ägg samt producentpris på ägg åren¹ 1967/68—1971/72 och 1968—1972

Estimated production of eggs, wholesalers' purchases of eggs and producers' price on eggs 1967/68—1971/72 and 1968—1972

År	Total produktion ² , mili kg	Partihan- dels inväg- ning, mili kg	Producent- pris ³ , öre per kg
1972	105	57,4	280
1971	103	56,1	312
1970	99	51,4	331
1969	104	53,1	324
1968	104	54,4	299
1971/72	104	56,9	302
1970/71	102	54,2	319
1969/70	100	50,8	339
1968/69	105	55,2	295
1967/68	98	50,2	338

¹ Regleringsåren avser perioden juli—juni. — ² Reviderade uppgifter. — ³ Svensk äggnotering, pris till producent i södra Sverige.

Övrig publicering

Uppgifter rörande partihandels invägning av ägg samt prisnoteringar för ägg införs månadsvis i Jordbruksekonomiska meddelanden. Denna tidskrift innehåller dessutom årliga översikter över produktionen m m av jordbruksprodukter.

9. Konsumtion av födo- och njutningsämnen

Food consumption

Statens jordbruksnämnd utför årligen två beräkningar av den svenska konsumtionen av födo- och njutningsämnen. Dels görs i oktober en prognos för innevarande år, dels utförs i februari en preliminär beräkning för det föregående året samt en definitiv beräkning för året därefter. Beräkningarna avser värdet (för enskilda varuposter även kvantiteter) av de totala leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storhushåll samt producenternas hemmaförbrukning.

Beräkningsunderlag

De i beräkningarna använda kvantitetsuppgifterna hämtas dels från jordbruksnämndens löpande månadsstatistik, dels från SCBs industri- och utrikeshandelsstatistik. Vidare utnyttjas uppgifter från jordbruksnämndens årliga inventeringar av förråden av livsmedel m m. En för konsumtionsberäkningarna speciellt utförd preliminär uppgiftsinsamling förekommer beträffande ett antal varugrupper, varvid företag inom livsmedelsindustri och distribution är uppgiftslämnare.

Kvantitetsangivelserna skall i princip avse varornas nettovikter (exkl emballage) vid leveransen till den slutlige konsumenten.

Värderingen av konsumtionen sker i regel till detaljhandelspriser. Undantag utgör här producenternas egenförbrukning, där värderingen i princip sker till producentpriser plus mervärdeskatt (resp omsättningsskatt) samt utekonsumtion av vin och spritdrycker, som värderas i utskänkningspriser. För beräkningarna erforderliga prisuppgifter hämtas i åtskilliga fall från underlaget till SCBs konsumentprisindex men för flera stora poster, bl a kött och fläsk, från annan prisstatistik. För varugrupper med brett sortiment, tex konserver, ligger värdeuppgifter från främst industri- och utrikeshandelsstatistiken till grund för beräkningarna av konsumtionsvärdena.

Resultat

Uppgifter för olika varuslag om konsumtionens omfattning åren 1968—1972 redovisas i *tab 124*.

Övrig publicering

Resultaten från konsumtionsberäkningarna införs fortlöpande i Jordbruksekonomiska meddelanden. Förutom kvantitets- och värdeuppgifter redovisas där bl a uppgifter om kostens näringsvärde per person och dag.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 124* från år 1960.

**Tabell 124 Konsumtion av födo- och njutningsämnen
åren 1968–1972**

Food consumption 1968–1972

Varuslag	1968		1969		1970		1971 ¹		1972 ¹	
	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr
Bröd och spannmålsprodukter	.	3 146,7	.	3 302,3	.	3 559,7	.	4 005,5	.	4 423,5
Mjöl och gryn	145,3	238,5	135,4	232,7	140,5	256,5	144,9	297,2	146,1	321,0
Mjölprodukter, exkl bröd och konditori- varor	35,8	221,1	38,0	238,7	38,5	264,4	39,2	280,9	38,9	299,4
Knäckebröd	46,2	187,0	45,1	190,6	47,6	218,5	47,3	244,8	47,5	295,5
Mjukt matbröd ²	239,7	782,1	244,7	825,7	245,1	888,7	244,0	1 007,1	246,9	1 145,1
Kaffebröd ²	78,7	670,9	79,1	699,8	79,5	773,4	78,0	873,9	75,4	946,5
Konditorivaror ²	32,7	595,0	32,8	608,1	32,7	647,2	31,8	713,9	30,3	775,7
Skorpor, kex, rån m m	47,1	452,1	50,9	506,7	48,6	511,0	48,8	587,7	47,8	640,3
Kött och köttvaror	.	4 972,7	.	5 162,6	.	5 624,4	.	5 760,5	.	6 227,0
Kött och fläsk, färskt och djupfryst ^{2 3}	179,1	2 457,3	176,4	2 541,9	173,3	2 719,7	169,2	2 796,2	163,6	3 005,2
Fjäderfäkött, färskt och djupfryst ²	27,7	227,8	27,3	215,1	26,3	219,5	26,7	238,8	30,1	289,4
Charkuterivaror, oblandade ²	20,5	425,8	20,1	433,6	20,5	465,5	19,2	458,4	19,0	511,8
Charkuterivaror, blandade ²	141,7	1 513,5	146,6	1 609,2	152,7	1 826,6	146,7	1 892,9	145,6	2 023,6
Köttkonserver	28,9	298,0	31,6	315,1	31,9	347,6	29,0	316,6	29,1	332,9
Köttsoopor, även konserverade	8,6	50,3	8,5	47,7	7,4	45,5	8,0	57,6	8,7	64,1
Fisk, kräftdjur och blötdjur ⁴	.	1 101,3	.	1 231,9	.	1 362,0	.	1 446,2	.	1 567,1
Färsk och djupfryst fisk	69,9	330,7	66,5	353,2	60,8	339,6	57,3	329,8	64,3	402,5
Djupfryst filead fisk	15,8	115,2	17,3	121,0	19,2	151,1	20,5	198,7	20,8	229,7
Konserver och beredd fisk	45,3	484,6	45,9	540,5	51,2	620,0	52,1	695,2	52,2	705,7
Kräftdjur och blötdjur ⁴	.	170,8	.	217,2	.	251,3	.	222,5	.	229,2
Mjölk, grädde och ost	.	2 399,1	.	2 485,2	.	2 754,6	.	3 212,6	.	3 621,6
Direktförsäld och hemmaförbrukad mjölk ⁵	122,2	99,1	107,7	86,2	92,2	78,4	82,4	79,6	72,8	82,6
K-mjölk, filmjölk m m ⁵	1 059,7	1 101,9	1 036,9	1 085,4	1 038,3	1 159,4	1 023,4	1 365,6	980,4	1 522,0
Skummjölk, lättfil m m ⁵	85,0	61,3	141,7	119,7	192,9	196,3	234,8	289,7	291,5	425,0
Tunn grädde, gräddfil ⁵	19,1	98,4	19,5	104,0	19,9	109,9	20,0	121,1	19,5	129,9
Tjock grädde ⁵	29,5	304,4	29,0	304,8	29,5	315,6	28,9	334,1	29,2	357,1
Mjölkpulver	1,8	17,8	1,5	15,1	1,4	15,4	1,3	15,6	1,1	17,3
Hårdost	51,6	586,3	54,0	621,0	57,0	705,1	57,2	807,1	55,2	867,2
Annan ost	12,1	129,9	13,4	149,0	14,5	174,5	15,3	199,8	15,7	220,5
Ägg ²	87,7	475,7	88,2	509,0	89,0	541,6	89,6	570,9	89,7	564,3

Matfett och majonnäs ⁶ 7	168,0	979,8	164,7	1 002,5	166,9	1 088,3	165,4	1 197,9	164,4	1 250,6
Därav smör ⁸	57,7	452,2	52,1	438,7	46,8	422,7	42,2	422,2	39,3	413,7
» hushållsmargarin	107,6	502,6	109,8	530,3	117,4	633,9	120,3	738,8	122,3	798,3
Köksväxter, frukter och bär ⁴	.	2 641,6	.	2 800,6	.	2 973,5	.	3 368,3	.	3 561,5
Köksväxter, färska och djupfrysta ²	235,9	689,8	232,3	768,9	252,9	844,9	269,7	993,0	265,5	1 035,8
Fruktar och bär, färska och djupfrysta ²	464,8	1 007,1	433,5	987,3	459,7	1 050,8	468,4	1 179,2	471,3	1 243,0
Köksväxter, torkade ² , konserverade m m	.	234,2	.	244,4	.	254,8	.	296,6	.	331,5
Fruktar och bär, torkade, konserverade m m	.	286,7	.	325,3	.	314,6	.	321,9	.	345,4
Kastanjer, mandel och nötter	9,0	65,8	9,1	71,3	8,7	67,4	8,6	70,9	8,9	73,0
Soppor, även konserverade	12,4	94,4	11,3	95,9	11,9	102,5	10,9	97,6	10,7	98,8
Saft ² 5	86,9	263,6	104,6	307,5	105,0	338,5	116,9	409,1	117,1	434,0
Potatis och potatisprodukter ²	.	551,9	.	600,6	.	711,4	.	599,6	.	719,0
Potatis, färsk ² 9	579,0	409,0	561,0	428,9	553,0	507,4	564,0	399,8	563,0	508,8
Potatisprodukter	.	142,9	.	171,7	.	204,0	.	199,8	.	210,2
Socker och sirap	.	252,4	.	262,8	.	276,4	.	304,3	.	364,5
Därav socker	164,3	243,0	162,9	253,8	168,6	266,2	169,2	292,3	176,7	350,8
Kaffe, te och kakao	.	999,1	.	999,1	.	1 138,0	.	1 184,5	.	1 196,7
Därav kaffe, rostat	85,9	907,8	85,5	901,8	87,2	1 017,5	86,6	1 043,5	87,7	1 054,8
» te	1,9	43,7	1,8	43,2	1,9	48,0	2,0	53,2	2,0	56,8
Choklad- och konfektyrvaror	73,5	1 014,0	73,5	1 023,0	75,1	1 099,0	70,0	1 157,0	73,0	1 291,0
Glass ²	57,4	290,5	61,3	316,1	58,0	302,6	58,1	343,0	58,5	387,9
Andra livsmedel ² 10	.	180,2	.	186,9	.	204,2	.	232,8	.	237,7
Malt- och läskedrycker ⁵	655,0	1 641,4	730,3	1 907,3	730,5	2 067,2	735,2	2 252,1	737,8	2 439,0
Kolsyrade läskedrycker och mineralvatten ⁵	283,8	608,6	300,5	648,2	300,7	657,8	300,0	707,3	297,6	780,4
Svagdricka, lättöl och öl, typ A ⁵	129,8	240,3	119,0	220,7	115,5	229,2	120,8	257,3	127,5	297,7
Öl, typ B (mellanöl) ⁵	241,4	792,5	310,8	1 038,4	314,3	1 180,2	314,4	1 287,5	312,7	1 360,9
Summa livsmedel	.	20 646,4	.	21 789,9	.	23 702,9	.	25 635,2	.	27 851,4
Alkoholhaltiga drycker ⁵	.	3 214,5	.	3 323,4	.	3 538,2	.	3 810,0	.	4 063,9
Starköl ⁵	36,9	201,0	33,0	192,8	30,6	201,3	28,7	201,6	27,1	203,8
Vin ⁵	41,8	487,0	45,7	522,4	51,0	579,2	56,5	674,2	64,0	767,9
Spritdrycker ⁵	50,4	2 526,5	51,2	2 608,2	53,0	2 757,7	51,0	2 934,2	53,6	3 092,2
Tobak	.	2 406,0	.	2 507,2	.	2 645,8	.	2 723,9	.	3 054,2
Totalt	.	26 266,9	.	27 620,5	.	29 886,9	.	32 169,1	.	34 969,5

¹ Uppgifterna delvis preliminära. — ² Uppgifterna baseras på ett bristfälligt material och är därför osäkra. — ³ Inkl saltat (rått) kött och fläsk, inälvor samt färdiglagad mat innehållande kött. — ⁴ Inkl konserver och andra beredningar. — ⁵ Kvantitetsuppgifter i milj liter. — ⁶ T o m 1968 ingår feta såser. — ⁷ Exkl matolja, flott och kokosfett. — ⁸ Fr o m 1969 inkl konsumtionen av Bregott (80 % smör och 20 % vegetabiliskt fett). — ⁹ Inkl skalad potatis. — ¹⁰ Honung, kryddor, salt och såser med mindre än 20 % fett. Fr o m 1969 även feta såser exkl majonnäs.

10. Utrikeshandel

Foreign trade

På grundval av den officiella handelsstatistiken utarbetas årligen inom statens jordbruksnämnd en sammanställning över den svenska utrikeshandeln med livsmedel. Vissa delresultat härifrån avseende åren 1968—1971 jämte preliminära uppgifter för 1972 redovisas i föreliggande avsnitt. De senare baseras på beräkningar som utförts inom SCB.

Till kategorien livsmedel räknas i följande tabeller fr o m 1959, då den nu gällande indelningen av utrikeshandelsstatistiken (den s k Brysselnomenklaturen) började tillämpas, följande varugrupper.

Kap 1—4

Levande djur

Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar

Fisk och skaldjur

Mjölk och mejeriprodukter, ägg, honung

Kap 7—12

Köksväxter m m

Frukter m m

Kaffe, te och kryddor

Spannmål

Produkter från kvarnindustri, malt, stärkelse m m

Oljehaltiga fröer och frukter, vallväxtfröer, foderväxter m m

Kap 15—21

Animaliska och vegetabiliska fetter

och oljor m m

Varor av kött, fläsk, fisk och skaldjur

Socker och sockerkonfektyrer

Kakao och varor därav

Varor av spannmål, mjöl och stärkelse, bakverk

Varor av köksväxter och frukter m m

Diverse näringsmedel

Kap 23

Beredda fodermedel m m

Resultat

Uppgifter om den svenska utrikeshandeln med livsmedel åren 1968—1972 lämnas med fördelning på viktigare ursprungs- resp förbrukningsländer i *tab 125* och *tab 126*.

De fyra största leverantörländerna Danmark, Brasilien, Norge och Förenta Staterna svarade år 1972 för 42 procent av importen. De största köpländerna samma år var Danmark, Västtyskland och Storbritannien, vilkas sammanlagda köp uppgick till 41 procent av den svenska exporten.

I *tab 127* redovisas import och export av egentliga jordbruksprodukter åren 1968—1972. Det framgår att det sammanlagda importöverskottet minskade från 291 milj kronor 1971 till 60 milj kronor 1972.

Övrig publicering

En närmare redogörelse för den svenska utrikeshandeln med livsmedel 1971 återfinns i Jordbruksekonomiska meddelanden 1972: 10. I samma tidskrift lämnas månadsvis preliminära uppgifter om in- och utförsel av vissa viktigare livsmedel.

Den officiella utrikeshandelsstatistiken, avseende samtliga varugrupper, redovisas årligen av SCB i publikationen Utrikeshandel, del 1 och 2 (SOS). Härutöver sker en preliminär redovisning i Utrikeshandel, månadsstatistik och Utrikeshandel, kvartalsstatistik.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 125* och *126* fr o m år 1948/49.

Tabell 125 Importen av livsmedel åren 1968–1972. Milj kronor
Imports of foodstuffs 1968–1972. Millions of Swedish kronor

Land ¹	1968	1969	1970	1971	1972 ²
Norge	172	192	237	281	294
Danmark ³	420	464	563	585	584
Island	35	35	47	36	24
Finland	51	64	107	96	96
Sovjetunionen	39	28	35	27	20
Västtyskland	81	84	93	100	135
Polen	46	50	68	48	42
Nederländerna	144	163	201	165	169
Belgien, Luxemburg	14	17	19	18	19
Storbritannien	82	98	102	105	107
Irland	7	12	12	13	13
Frankrike	26	34	47	46	41
Spanien ⁴	119	107	123	119	127
Portugal	19	17	14	14	15
Italien	105	126	118	128	129
Schweiz	19	23	31	36	34
Österrike	10	15	20	19	19
Tjeckoslovakien	7	10	8	6	5
Ungern	22	24	27	26	29
Jugoslavien	9	10	9	4	4
Rumänien	10	14	16	15	16
Bulgarien	9	9	11	11	10
Turkiet	49	51	42	56	71
Syrien	1	2	8	2	1
Israel	47	54	57	62	66
Indien	11	11	13	19	9
Ceylon	18	16	17	18	25
Malaysia	4	4	7	12	15
Indonesien	12	13	8	9	8
Filippinerna	68	44	56	55	43
Kina, Folkrepubliken	13	13	18	19	22
Formosa	5	7	9	12	14
Japan	13	10	11	8	8
Canada	37	45	58	73	59
USA	216	236	302	307	283
Guatemala	18	12	26	27	17
Honduras	4	1	4	12	11
Costa Rica	27	21	30	31	41
Panama	1	5	10	25	24
Cuba	12	10	21	41	56
Brasilien	297	313	381	317	351
Argentina	77	63	63	57	41
Chile	12	13	13	15	8
Peru	13	14	12	9	8
Ecuador	26	22	25	23	23
Colombia	139	129	141	119	118
Australien	37	55	48	51	66
Nya Zeeland	5	8	10	8	14
Marocko	11	17	18	17	21
Ghana	19	20	21	16	17
Nigeria	8	12	11	7	4
Sydafrika	23	21	24	31	41
Tanzania	14	9	17	9	24
Kenya	26	30	50	46	44
Uganda	9	10	30	26	21
Etiopien	4	3	12	9	2
Övriga länder	47	41	68	46	56
Samtliga länder	2 769	2 931	3 549	3 492	3 564

¹ Land för vilket något av de senaste fem åren redovisats ett värde av minst 8 milj kronor. — ² Preliminära uppgifter. — ³ Inkl Färöarna. — ⁴ Inkl Kanarieöarna.

Tabell 126 Exporten¹ av livsmedel åren 1968–1972. Milj kronor
Exports of foodstuffs 1968–1972. Millions of Swedish kronor

Land ²	1968	1969	1970	1971	1972 ³
Norge	94	80	99	121	128
Danmark ⁴	135	143	151	196	167
Finland	31	43	51	55	72
Sovjetunionen	1	1	20	..	43
Östtyskland	23	31	16	49	27
Västtyskland	124	115	105	164	156
Polen	15	14	14	29	18
Nederländerna	20	27	17	41	40
Belgien, Luxemburg	8	9	6	5	7
Storbritannien	145	170	145	141	218
Frankrike	19	45	22	27	20
Spanien	2	4	3	5	40
Portugal	4	1	6	15	21
Italien	64	98	98	98	116
Schweiz	21	34	15	37	47
Österrike	8	7	8	10	19
Tjeckoslovakien	1	5	1	9	4
Ungern	2	10	6	2	8
Jugoslavien	..	..	..	2	13
Turkiet	..	7	2	16	2
Japan	5	4	4	5	18
USA	19	21	22	27	30
Chile	2	3	5	11	10
Förenade Arabrepubliken	4	7	17	6	9
Algeriet	7	2	13	15	33
Marocko	..	..	..	2	12
Övriga länder	31	38	41	47	39
Samtliga länder	785	919	887	1 135	1 317

¹ Direktlandningar av fisk i utländska hamnar ingår. — ² Land för vilket under något av de senaste fem åren redovisats ett värde av minst 8 miljoner kronor. — ³ Preliminära uppgifter. — ⁴ Inkl Färöarna.

Tabell 127 Utrikeshandeln med egentliga jordbruksprodukter åren 1968–1972. Milj kronor

Foreign trade in agricultural products 1968–1972. Millions of Swedish kronor

Varuslag	1968		1969		1970		1971		1972 ¹	
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export
<i>Levande djur och animaliska produkter (exkl fett och oljor)</i>										
Levande djur	12,3	4,1	13,6	7,9	8,9	4,8	5,0	5,7	6,6	9,1
Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar	165,2	190,3	196,5	260,5	224,6	224,5	204,9	235,1	234,9	322,1
Kött- och fläskkonserver m m	41,7	2,7	48,5	2,1	59,9	2,7	46,2	3,3	43,1	4,6
Tarmar	19,1	12,2	22,9	15,0	24,2	20,0	22,0	16,4	22,4	17,0
Mjolk, mejeriprodukter, ägg	46,1	58,2	52,4	51,3	80,0	32,1	107,7	46,7	62,4	111,6
Summa	284,4	267,5	333,9	336,8	397,6	284,1	385,8	307,2	369,4	464,4
<i>Vegetabiliska produkter (exkl fett och oljor)</i>										
Potatis	8,2	0,2	18,9	0,5	56,9	0,7	5,0	3,2	9,0	3,3
Vissa potatisprodukter	5,2	0,9	4,3	0,5	5,9	0,9	4,3	1,4	3,9	1,8
Brödsäd	29,3	86,7	19,3	83,9	17,2	92,2	9,0	73,9	8,7	91,1
Fodersäd	23,9	66,2	25,8	95,1	27,9	64,0	17,5	229,4	15,1	170,0
Vissa slag av mjöl och gryn	15,9	5,9	17,2	10,0	15,8	12,6	13,8	5,4	15,3	12,5
Maltextrakt, makaroner, majsflingor, bakverk m m	70,6	41,2	76,7	50,4	84,9	63,7	89,9	85,4	93,4	93,7
Sockerbetor (även torkade)	2,5	0,0	3,2	—	3,5	0,0	2,0	—	1,2	—
Socker av olika slag, sirap, melass m m	53,5	8,7	49,5	18,9	68,2	15,4	105,8	15,0	103,9	14,8
Hö, lusernmjöl m m	2,9	1,7	3,6	0,8	3,4	0,6	1,9	0,9	2,0	0,3
Torkade ätliga arter, bönor o d, malt, stärkelse	28,0	2,1	31,1	2,1	47,5	0,6	39,5	1,1	42,0	2,0
Djupfrysta arter	0,4	19,6	0,3	13,3	0,5	19,6	0,5	12,5	0,3	6,7
Kopra	56,2	—	37,8	—	43,8	—	53,8	0,0	35,0	—
Jordnötter, sojabönor m m	8,0	0,0	8,9	1,1	11,9	0,2	13,5	0,2	14,3	0,1
Linfrö	0,1	—	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	—
Raps-, rybs- och senapsfrö	1,0	27,0	1,0	49,8	1,3	35,2	1,3	40,2	1,8	60,6
Vallväxtfröer m m	12,4	4,4	12,8	4,6	17,5	6,2	22,2	6,7	20,7	8,5
Kli o d	7,2	—	2,8	0,4	3,7	—	1,7	0,3	1,2	0,8
Oljekraftfoder m m	186,2	1,7	167,6	0,9	198,3	1,0	190,0	1,6	206,0	4,9
Summa	511,5	266,3	481,0	332,3	608,4	312,9	571,9	477,2	574,0	471,1
<i>Fett, oljor och vax av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung</i>										
Rå linolja	8,4	0,0	7,2	0,0	8,3	0,0	5,7	0,0	4,4	0,0
Raps-, rov- och rybsolja	2,2	24,5	2,8	20,1	1,5	30,3	0,0	55,2	0,0	50,8
Övriga ²	103,7	37,3	114,9	35,2	173,7	38,6	205,9	39,2	188,4	90,1
Summa	114,3	61,8	124,9	55,3	183,5	68,9	211,6	94,4	192,8	140,9
Samtliga egentliga jordbruksprodukter	910,2	595,6	939,8	724,4	1 189,5	665,9	1 169,3	878,8	1 136,2	1 076,4

¹ Preliminära uppgifter. — ² Utom sjödjursoljor.

11. Jordbruksekonomiska uppgifter

Agricultural economics

11. 1. Jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter m m

Särskilda undersökningar rörande jordbrukarnas kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter på grundval av brukarnas självdeklARATIONER, s k deklarationsundersökningar, har utförts årligen sedan slutet av 1930-talet. Undersökningarna har hela tiden grundats på stickprovsmetodik. Fr o m 1953 har urvalet av undersökningsenheter skett slumpmässigt.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Deklarationsundersökningen 1971 berörde samma urval av brukningsenheter som jordbruksinventeringen i mars 1972. Detta urval härrör från en population som i princip omfattar landets samtliga företag med mer än 2 hektar åker. En närmare beskrivning av urvalsmetodiken m m vid jordbruksinventeringarna har tidigare lämnats (se s 191).

Undersökningen för inkomståret 1971, varifrån vissa huvudresultat redovisas i föreliggande avsnitt, omfattade sammanlagt 11 192 brukningsenheter.

Uttagningen av brukningsenheter sker efter stratifiering av populationen på områden och storleksgrupper. Någon särskild stratifiering efter brukarekategori förekommer inte. Redovisningen för arrendatorerna har därför genomgående kommit att baseras på mindre

stickprov än för de självägande, då de förra totalt sett utgör en mindre relativ andel av samtliga brukare än de senare.

Uppgifterna till undersökningen skall i princip avse de personer som under respektive inkomstår brukat de uttagna enheterna. I de fall en brukningsenhet brukats gemensamt av två eller flera personer har deras sammanlagda nettointäkter, tillgångar och skulder medtagits.

Primärmaterial

Undersökningsmaterialet utgörs av de utvalda jordbrukarnas självdeklARATIONER, vilka ställs till SCBs förfogande av länsstyrelserna. Från deklARATIONERNA överförs till särskilda bearbetningskartoliner uppgifter om kontanta inkomster och utgifter (enligt den s k jordbruksbilagan), nettointäkter från olika förvärvskällor (enligt huvudformulär 1 a) samt tillgångar och skulder (enligt förmögenhetsbilagan). Totalt överförs till kartolinerna ett 90-tal poster.

Innehåll

Undersökningen grundas på de belopp som enligt föreliggande beslut av taxeringsmyndigheterna bildat underlaget för taxering. I viss mindre utsträckning blir ändringar i taxeringen enligt beslut av prövningsnämnd eller annan besvärinstans icke beaktade eftersom undersökningen genomförs innan alla besvär slutbehandlats.

Det stora flertalet deklARATIONER avser kalenderår och bygger på redovisning för jordbruket enligt den s k kontantprincipen. Detta innebär att resultaten till största delen ej är korrigerade för årliga förändringar i lager och andra reelltillgångar samt löpande fordringar och skulder för driften. I regel periodiseras ej heller utgifter för exempelvis anläggningar på basis av värdeminskningsplan. Kontantprincipen karakteriseras vidare bl a av att nyinköp för anläggningar ej får avdras och att vissa inkomster vid realisation av djur ej är skattepliktiga.

I de fall deklarationerna upprättats enligt bokföringsmässiga grunder, vilket främst skett vid större jordbruk, ingår i SCBs bearbetning de poster som närmast har motsvarighet i deklarationerna enligt kontantprincipen. För samtliga slag av deklarationer gäller att inkomsterna i huvudsak redovisas brutto. År 1971 deklarerade 12,6 % av jordbruksföretagen enligt bokföringsmässiga grunder.

I fråga om utgifternas gruppering enligt deklarationsformuläret bör uppmärksammas att denna ej innebär en konsekvent uppdelning på exempelvis arbetslöner och material. En del arbetslöner kan sålunda ha förts som utgifter för byggnader och markanläggningar. Vidare förekommer samredovisning av arbetslöner och maskinkostnader. Beträffande deklarerade tillgångar i jordbruksfastighet såväl som annan fastighet gäller att dessa avser värden fastställda vid närmast föregående fastighetstaxering, medan taxeringsvärdena för levande och döda inventarier torde följa förändringarna i marknadsvärdena mer kontinuerligt.

För brukningsenheter vars omsättning väntas bli högst 10 000 kronor ingår från 1969 påsläppen för mervärdesskatt i inkomst- och utgiftsposterna.

Resultatberäkning

Skattning av totalbelopp sker med hjälp av dator genom uppräknig för varje bearbetad enhet med en faktor, som för varje stratum (storleksgrupp/ naturligt jordbruksområde) utgör kvoten mellan antalet brukningsenheter i populationen resp urvalet. Korrektion för bortfallet görs genom att de enskilda bortfallen i princip ersätts med medeltal för de bearbetade uppgifterna inom respektive stratum.

Vid bearbetningen uppdelas materialet på brukarekategorierna självägande brukare, arrendatorer samt en restkategori. Som *självägande brukare* räknas fysiska personer som ägt minst hälften av den åkerareal som redovisats för brukningsenheten och som *arren-*

datorer fysiska personer som arrenderat hela den åkerareal som ingått i enheten. Till restkategorien förs övriga brukare samt sådana fysiska personer, vilkas inkomster av andra förvärvskällor än jordbruksfastighet i storleksgrupperna 2—20 hektar åker överstigit dubbla genomsnittliga industriarbetarlönen för 1971 och i storleksgrupperna över 20 hektar fyrdubbla industriarbetarlönen. Skälen till att föra de båda senare grupperna till en särskild kategori har i första hand varit att enstaka brukare av detta slag med omfattande engagemang vid sidan om jordbruket i en urvalsundersökning avsevärt kan påverka slutresultaten inom enskilda redovisningsgrupper.

Avgångar och bortfall

Av totalantalet uttagna brukningsenheter 1971 ingick i bearbetningen 10 465 enheter (93,5 %). Resterande brukningsenheter utgjordes av 192 s k avgångar och 535 bortfall.

Som avgångar räknades brukningsenheter, som ingick i urvalet men visade sig inte tillhöra populationen 1971. I flertalet av dessa fall var brukningsenheten nedlagd eller sammanslagen med annan brukningsenhet.

Av det sammanlagda bortfallet om 4,8 % orsakades 0,8 % av att brukareskifte ägt rum (deklarationen avsåg ej helt år), 1,3 % av att deklarationen ej kunnat lösas från pågående taxeringsarbete, 2,0 % av att deklarationen innehållit ofullständiga utdrag ur vinst- och förlustkonto etc. Resterande 0,7 % berodde huvudsakligen på att brukaren ej avgivit självdeklaration.

Inkomststrukturen i jordbruket

SCB utförde på uppdrag av lantbruksekonomiska samarbetsnämnden en specialbearbetning av primärmaterialen från deklarationsundersökningarna för inkomståren 1967 och 1969. Speciellt eftersträvades att belysa förekomsten av brukningsenheter med begränsad verksamhet inom jordbruk och skogsbruk.

Tabell 128 Jordbrukarnas taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder i milj kronor åren 1970 och 1971. Hela riket
Holders' assessed incomes, expenditures, net receipts, assets and liabilities in millions of Swedish kronor in 1970 and 1971. Whole of Sweden

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker (samtliga brukarekategorier)
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land (all categories of holders)

Bearbetningspost	1970	1971	Bearbetningspost	1970	1971
Inkomster			Utgifter		
Försålda produkter			Inköp		
Spannmål, frövaror m m	1 385,0	1 667,7	Utsäde och fodermedel	1 587,6	1 562,8
Sockerbetor	159,2	169,9	Skummjölk	76,0	64,8
Potatis, trädgårdsprodukter	292,9	244,4	Gödselmedel	472,1	518,6
Hö, halm m m	49,2	42,6	Bränn- och smörjoljor	126,6	135,1
Summa vegetabiliska produkter	1 886,3	2 124,6	Elektrisk ström	146,0	150,4
			Därrav för privat förbrukning	47,4	49,0
Husdjur m m	2 690,1	2 549,7	Levande inventarier	715,1	663,4
Mjölk till mejeri	1 745,9	1 981,4	Döda inventarier	590,8	695,3
» » enskilda	12,4	9,3	Underhåll		
Fjäderfä och ägg	200,9	184,4	Döda inventarier	265,3	283,5
Summa animaliska produkter	4 649,3	4 724,8	Byggnader	372,3	367,9
			Vägar, diken	72,6	81,5
Summa inkomster av försålda jordbruksprodukter	6 535,6	6 849,4	Arrenden	249,2	271,4
			Räntor	532,1	543,3
Statsbidrag och skördeskade- ersättning m m	153,8	36,1	Arbetslöner	562,3	542,9
Inkomster av skogsbruket	813,8	843,2	Personbil	145,5	158,4
Uttag från skogskonto	31,6	37,8	Därrav för privat bruk	34,8	43,4
Arrenden och hyror	94,6	98,6	Diverse utgifter	760,2	802,7
Försäljning av redskap m m	43,2	59,9	Därrav blandade arbetslöne- och maskinkostnader m m	226,2	260,9
Körslor (icke pensionsgrundande) ¹	179,8	158,3	Summa kontanta utgifter	6 673,7	6 842,0
Körslor (pensionsgrundande)	37,7	31,6			
Annan pensionsgrundande ersätt- ning	4,9	2,5	Andra driftskostnader	214,3	227,5
Diverse inkomster	103,9	84,7	Därrav kost för anställd perso- nal	36,5	36,5
Summa kontanta inkomster	7 998,9	8 202,1	» värdeminskning för skog, mark och grus	30,8	45,1
			» värdeminskning för drift- byggnader	111,7	108,4
Naturaförmåner	519,0	523,7	» värdeminskning för fasta inventarier	13,7	15,5
Därrav bostad ¹	259,1	265,4	» värdeminskning för vägar, diken, stängsel o d	18,2	19,3
» i hushållet använda pro- dukter	149,5	138,4	Insättning på skogskonto	79,7	63,8
» elström	47,4	49,0	Summa kostnader	6 967,7	7 133,3
» bränsle	18,3	16,2			
» andra förmåner för per- sonligt bruk	8,3	9,5	Differens mellan summa brutto- intäkter och summa kostnader	1 550,2	1 592,5
Summa bruttointäkter	8 517,9	8 725,8	Icke avdragbara utgifter		
			Nyuppsättning av yttre inventarier	63,8	77,7
			Ny-, till- eller ombyggnad	107,9	110,0

¹ År 1970 ingick viss försäljning av sten, torv och grus. Detta ingår 1971 i posten diverse inkomster.

Tabell 128 (forts) Jordbrukarnas taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder i milj kronor åren 1970 och 1971. Hela riket

Bearbetningspost	1970	1971	Bearbetningspost	1970	1971
<i>Nettointäkter¹</i>			<i>Tillgångar¹</i>		
Av jordbruksfastighet	1 775,3	1 735,3	Jordbruksfastighet	15 023,0	14 233,5
» annan fastighet	15,6	10,5	Annan fastighet	1 128,7	962,7
» rörelse och handelsbolag	119,9	102,6	Levande inventarier	2 658,9	2 775,5
» tjänst	1 304,6	1 406,9	Döda inventarier	2 754,5	2 941,9
Därav pension	270,2	299,2	Bilar, båtar m m	485,5	505,4
» tillfällig förvärvsverksamhet	35,0	40,3	Inneliggande lager	718,9	792,0
» kapital	220,2	193,8	Medel inestående i banker	3 516,9	3 702,6
Summa nettointäkter	3 470,6	3 489,4	Andelar i jordbruksekonomiska föreningar	871,3	871,5
Underskott på förvärvskälla	172,7	176,8	Övriga fordringar och värdepapper	2 084,3	2 015,8
Därav jordbruksfastighet	138,1	144,7	Övriga tillgångar	523,5	559,7
Övriga allmänna avdrag	1 046,4	309,7	Summa tillgångar	29 765,5	29 360,6
Förlustavdrag	13,7	17,2			
			<i>Skulder¹</i>	9 619,8	9 895,2
<i>Att taxera till statlig inkomstskatt²</i>	2 304,8	3 029,1	<i>Nettoförmögenhet</i>	20 145,7	19 465,4

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make. — ² Inkl i enskilda fall uppkommande negativ rest.

Analysen baserades i huvudsak på en klassificering av brukningsenheter efter de taxerade intäkterna av lantbruksproduktionen (produktionsintäkter) och brukarens samt maka/makes samtliga nettointäkter (sammanräknad inkomst) i kombination.

I *produktionsintäkt* inräknades inkomster av försålda vegetabilie-, animalie- och skogsprodukter samt naturaförmåner av i hushållet använda produkter och bränsle. *Sammanräknad inkomst* innefattade summan av nettointäkter från förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse och handelsbolag, tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet samt kapital.

Särskilda beräkningar gjordes för brukare under 67 år resp för äldre brukare (pensionärer). I särskilda bearbetningar belystes vidare effekten på produktionsintäkter, sammanräknad inkomst, nettointäkt av jordbruksfastighet och antal brukningsenheter när jordbruk med liten åkerareal, låg produktionsintäkt resp pensionärer stegvis uteslöts ur totalpopulationen.

Resultat

Totalbelopp för jordbrukets inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder 1970, jämte motsvarande uppgifter för 1971 redovisas i *tab 128*.

Resultaten visar bl a att 58 % av de kontanta inkomsterna från jordbruket år 1971 härrör från animaliska produkter. Vidare svarar vegetabilie- resp skogsprodukter för 26 resp 11 % av inkomsterna.

De kontanta utgifterna för arbetskraft, döda inventarier och drivmedel utgjorde 24 % av samtliga kontanta utgifter. Utsäde och fodermedel samt levande inventarier, dvs i betydande utsträckning inköp av jordbrukets egen produktion, omfattade 33 % av utgifterna.

Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden utgjorde 48 % av tillgångarna år 1971.

Skilnaderna mellan storleksgrupper och områden i fråga om produktionsinriktning och produktionsmedelsanvändning framgår bl a av respektive medeltal per brukningsenhet. Sådana uppgifter redovisas i *tab 129*.

Tabell 129 Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m m inom produktionsområden, hela riket och storleksgrupper år 1971. Kronor per brukningsenhet

Holders' cash incomes and expenditures etc. in production areas, whole of Sweden and size groups in 1971. Swedish kronor per holding

Avser samtliga brukarekategorier
All categories of holders

Inkomst- resp utgiftslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
<i>Inkomster av försålda vegetabiliska produkter</i>								
Götalands södra slättbygder	4 064	12 716	18 493	37 003	66 921	128 005	411 495	52 998
» mellanbygder	1 645	4 423	9 661	20 450	37 764	83 568	271 248	23 995
» norra slättbygder	1 678	3 714	8 598	16 301	33 716	80 899	217 088	28 572
Svealands slättbygder	867	2 889	5 544	13 270	26 767	60 338	182 957	29 575
Götalands skogsbygder	680	1 128	2 152	5 478	15 083	34 334	133 889	3 576
Mellersta Sveriges skogsbygder	631	814	3 591	6 535	12 594	35 047	144 440	5 481
Nedre Norrland	175	456	1 858	2 167	6 422	6 507	..	1 045
Övre Norrland	170	209	1 364	1 275	5 841	..	..	747
Hela riket	681	1 796	5 647	14 022	31 155	71 512	225 457	14 716
<i>Inkomster av försålda animaliska produkter</i>								
Götalands södra slättbygder	5 327	20 508	49 698	68 197	82 334	130 550	272 089	67 214
» mellanbygder	6 909	20 397	43 747	59 787	83 080	127 631	422 007	57 259
» norra slättbygder	3 807	10 120	24 197	48 619	62 868	69 061	154 754	41 030
Svealands slättbygder	4 279	7 026	18 890	30 178	41 868	56 613	120 341	35 078
Götalands skogsbygder	6 980	16 383	36 054	62 409	89 983	125 777	196 556	29 659
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 878	7 393	16 467	34 338	56 549	79 574	215 679	19 631
Nedre Norrland	3 313	8 627	20 689	37 933	58 860	130 124	..	14 273
Övre Norrland	3 548	8 506	22 168	41 179	70 498	..	..	14 372
Hela riket	4 985	12 644	30 492	49 415	67 337	88 906	188 331	32 728
<i>Inkomster av skogsbruket¹</i>								
Götalands södra slättbygder	257	204	390	421	526	371	36 852	1 628
» mellanbygder	391	723	1 422	1 898	2 844	7 885	43 716	2 690
» norra slättbygder	437	786	1 168	2 128	4 300	6 317	29 158	3 354
Svealands slättbygder	2 172	1 459	3 890	5 867	6 619	10 768	50 999	8 282
Götalands skogsbygder	3 658	4 469	6 850	8 299	10 548	17 560	74 650	6 069
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 994	7 724	8 734	10 058	16 143	20 762	93 940	9 253
Nedre Norrland	2 785	6 659	12 609	15 459	26 855	14 269	..	7 971
Övre Norrland	4 291	4 024	6 956	10 968	13 355	..	..	5 497
Hela riket	3 205	4 270	5 371	5 841	6 999	9 471	46 597	5 841
<i>Övriga inkomster</i>								
Götalands södra slättbygder	807	2 523	1 973	3 195	6 189	12 729	54 370	5 806
» mellanbygder	649	1 317	2 104	3 189	3 952	10 635	34 036	3 450
» norra slättbygder	610	860	1 787	2 270	4 222	10 465	27 178	3 952
Svealands slättbygder	1 311	1 260	1 871	4 141	7 814	10 818	39 559	6 997
Götalands skogsbygder	726	1 340	2 385	4 191	7 036	12 049	34 520	2 338
Mellersta Sveriges skogsbygder	513	1 514	1 872	4 638	6 524	8 531	32 076	2 614
Nedre Norrland	884	1 097	1 654	3 798	4 371	20 950	..	1 597
Övre Norrland	508	785	1 431	3 637	3 573	..	..	1 127
Hela riket	712	1 253	1 998	3 608	5 962	11 090	37 525	3 267

¹ Exkl uttag från skogskonto.

Tabell 129 (forts) Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m m inom produktionsområden och storleksgrupper år 1971. Kronor per brukningsenhet

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
<i>Summa kontanta inkomster¹</i>								
Götalands södra slättbygder	10 455	35 951	70 554	108 816	155 970	271 655	774 806	127 645
» mellanbygder	9 593	26 861	56 934	85 324	127 639	229 719	771 006	87 393
» norra slättbygder	6 532	15 481	35 750	69 318	105 106	166 742	428 178	76 909
Svealands slättbygder	8 629	12 634	30 194	53 456	83 068	138 537	393 856	79 933
Götalands skogsbygder	12 044	23 320	47 441	80 378	122 650	189 721	439 614	41 643
Mellersta Sveriges skogsbygder	8 016	17 444	30 664	55 569	91 809	143 913	486 135	36 978
Nedre Norrland	7 156	16 840	36 810	59 357	96 509	171 850	..	24 887
Övre Norrland	8 517	13 523	31 919	57 059	93 268	..	..	21 744
Hela riket	9 583	19 963	43 508	72 886	111 452	180 978	497 910	56 553
<i>Naturaförändrer</i>								
Götalands södra slättbygder	2 425	2 790	3 716	4 484	5 040	5 655	6 954	4 171
» mellanbygder	2 349	2 822	3 706	4 495	4 946	6 234	7 452	3 983
» norra slättbygder	1 893	2 412	3 134	3 712	4 429	5 555	7 193	3 670
Svealands slättbygder	2 113	2 307	3 421	4 210	4 931	5 606	7 428	4 228
Götalands skogsbygder	2 759	3 117	4 007	4 395	5 096	5 930	7 494	3 543
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 276	2 873	3 524	4 370	5 369	5 915	6 585	3 386
Nedre Norrland	2 441	2 958	3 799	4 529	5 370	6 535	..	3 181
Övre Norrland	2 506	2 969	3 595	4 208	5 130	..	..	3 102
Hela riket	2 519	2 927	3 682	4 274	4 937	5 745	7 272	3 628
<i>Bruttointäkter¹</i>								
Götalands södra slättbygder	12 880	38 741	74 270	113 300	161 009	277 311	781 759	131 816
» mellanbygder	11 943	29 683	60 640	89 820	132 586	235 953	778 458	91 376
» norra slättbygder	8 425	17 893	38 884	73 029	109 535	172 297	435 371	80 578
Svealands slättbygder	10 742	14 941	33 616	57 665	87 999	144 143	401 283	84 161
Götalands skogsbygder	14 803	26 438	51 449	84 773	127 745	195 651	447 108	45 186
Mellersta Sveriges skogsbygder	10 291	20 317	34 187	59 939	97 179	149 828	492 720	40 364
Nedre Norrland	9 597	19 798	40 609	63 886	101 878	178 385	..	28 068
Övre Norrland	11 024	16 493	35 514	61 267	98 398	..	..	24 846
Hela riket	12 102	22 890	47 190	77 160	116 390	186 724	505 182	60 181
<i>Utgifter för inköp av förnödenheter²</i>								
Götalands södra slättbygder	4 645	11 696	24 123	36 320	46 254	79 904	215 042	39 203
» mellanbygder	4 121	9 925	19 949	30 390	43 711	74 915	262 662	30 208
» norra slättbygder	2 067	4 308	9 842	21 187	30 061	45 248	110 497	21 392
Svealands slättbygder	2 310	3 312	7 341	13 008	19 461	34 681	89 566	19 102
Götalands skogsbygder	3 039	6 454	14 430	23 502	36 645	53 735	107 026	12 003
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 291	2 849	6 679	11 279	21 765	37 475	123 519	8 088
Nedre Norrland	1 389	3 088	6 791	12 041	20 267	46 654	..	4 909
Övre Norrland	1 931	3 491	7 603	14 115	23 967	..	..	5 462
Hela riket	2 383	5 266	12 605	21 338	31 676	50 695	130 926	15 802

¹ Exkl uttag från skogskonto. — ² Avser utsäde och fodermedel, skummjölk, gödselmedel samt bränn- och smörjolja.

Tabell 129 (forts) Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m m inom produktionsområden och storleksgrupper år 1971. Kronor per brukningsenhet

Inkomst- resp utgiftslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
<i>Utgifter för inköp av levande inventarier</i>								
Götalands södra slättbygder	581	2 267	6 504	10 395	19 379	36 117	75 358	13 805
» mellanbygder	783	2 300	5 725	7 824	12 131	26 085	106 042	9 153
» norra slättbygder	298	1 313	2 438	6 800	10 218	13 865	31 269	6 480
Svealands slättbygder	732	596	1 746	1 952	3 584	7 463	18 704	3 840
Götalands skogsbygder	973	2 377	3 126	7 626	14 168	18 032	25 734	3 673
Mellersta Sveriges skogsbygder	456	946	1 554	2 869	5 243	9 198	35 933	2 125
Nedre Norrland	414	494	2 009	1 948	5 918	8 813	..	1 161
Övre Norrland	235	719	1 986	3 314	5 184	..	..	1 151
Hela riket	630	1 526	3 131	5 777	10 184	16 304	38 990	4 595
<i>Utgifter för inköp och underhåll av döda inventarier</i>								
Götalands södra slättbygder	494	3 051	6 273	11 437	19 246	30 950	79 578	13 620
» mellanbygder	667	1 857	4 942	8 730	14 394	27 297	69 807	8 803
» norra slättbygder	825	1 376	4 759	9 432	15 195	24 640	44 348	10 161
Svealands slättbygder	769	1 578	3 650	7 897	13 445	24 082	49 450	11 811
Götalands skogsbygder	782	2 144	5 367	9 081	16 937	27 124	46 695	4 665
Mellersta Sveriges skogsbygder	672	2 137	3 285	8 326	17 220	22 219	51 910	5 053
Nedre Norrland	692	1 648	3 925	8 423	12 781	29 469	..	2 889
Övre Norrland	512	1 304	3 474	6 894	11 363	..	..	2 239
Hela riket	694	1 886	4 681	8 909	15 463	25 817	54 321	6 780
<i>Utgifter för arrenden och kontanta undantagsförmåner</i>								
Götalands södra slättbygder	301	619	1 718	3 505	8 326	18 758	60 345	6 676
» mellanbygder	152	605	903	1 957	3 728	8 326	34 265	2 511
» norra slättbygder	116	424	631	1 895	3 477	9 047	28 193	3 203
Svealands slättbygder	64	203	579	1 228	2 776	6 802	24 395	3 438
Götalands skogsbygder	95	329	799	1 742	3 634	7 549	24 822	926
Mellersta Sveriges skogsbygder	57	147	326	908	1 685	4 432	27 091	766
Nedre Norrland	17	65	138	574	782	1 550	..	143
Övre Norrland	32	27	94	201	808	..	..	79
Hela riket	74	254	691	1 672	3 773	8 976	31 404	1 879
<i>Räntor</i>								
Götalands södra slättbygder	1 193	1 841	3 893	6 951	11 928	20 713	52 137	8 727
» mellanbygder	652	1 108	2 882	5 691	8 727	19 162	47 019	5 660
» norra slättbygder	528	833	1 762	3 544	7 435	14 256	32 697	5 305
Svealands slättbygder	1 240	588	1 594	2 933	6 061	9 877	28 081	5 442
Götalands skogsbygder	688	1 151	2 876	4 790	8 233	14 367	38 179	2 566
Mellersta Sveriges skogsbygder	577	1 151	2 011	3 635	6 510	12 344	31 322	2 576
Nedre Norrland	520	1 026	2 209	4 013	9 183	15 997	..	1 764
Övre Norrland	439	966	1 671	2 874	7 499	..	..	1 440
Hela riket	629	1 080	2 458	4 369	8 053	14 370	35 602	3 764
<i>Utgifter för arbetslöner</i>								
Götalands södra slättbygder	427	1 280	2 210	4 384	6 906	22 158	136 665	9 768
» mellanbygder	239	686	1 237	2 592	6 544	21 769	136 387	5 921
» norra slättbygder	118	659	954	1 294	3 281	10 268	64 311	4 685
Svealands slättbygder	36	317	904	1 751	4 129	9 740	75 960	7 450
Götalands skogsbygder	382	636	1 509	3 347	6 286	18 514	89 437	2 034
Mellersta Sveriges skogsbygder	334	798	929	2 703	4 332	12 588	92 771	2 450
Nedre Norrland	511	721	2 157	2 582	6 131	19 855	..	1 442
Övre Norrland	448	357	861	1 094	2 111	..	..	653
Hela riket	385	638	1 371	2 513	5 108	14 221	88 873	3 760

Tabell 129 (forts) Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m m inom produktionsområden och storleksgrupper år 1971. Kronor per brukningsenhet

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
<i>Övriga utgifter</i>								
Götalands södra slättbygder	3 876	7 838	12 632	17 257	23 130	38 879	136 726	20 896
» mellanbygder	2 951	5 576	9 409	14 357	20 732	35 505	107 908	14 270
» norra slättbygder	2 831	4 201	7 486	11 278	16 577	25 521	79 556	13 494
Svealands slättbygder	4 805	3 398	6 551	11 035	16 655	24 702	84 101	16 331
Götalands skogsbygder	3 768	5 050	8 791	13 081	19 042	30 608	86 945	7 935
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 714	5 227	6 981	11 346	17 345	25 608	93 220	8 178
Nedre Norrland	3 082	4 776	10 381	13 583	21 574	33 179	..	6 823
Övre Norrland	3 434	4 272	7 286	13 530	19 707	..	..	5 800
Hela riket	3 437	4 918	8 675	13 005	18 833	29 022	93 368	10 812
<i>Summa kontanta utgifter</i>								
Götalands södra slättbygder	11 517	28 593	57 353	90 248	135 169	247 477	755 851	112 696
» mellanbygder	9 566	22 057	45 046	71 542	109 967	213 060	764 090	76 527
» norra slättbygder	6 782	13 115	27 871	55 430	86 245	142 844	390 871	64 721
Svealands slättbygder	9 957	9 992	22 365	39 803	66 111	117 347	370 257	67 414
Götalands skogsbygder	9 727	18 141	36 898	63 169	104 945	169 929	418 837	33 801
Mellersta Sveriges skogsbygder	6 101	13 255	21 764	41 066	74 100	123 864	455 764	29 236
Nedre Norrland	6 625	11 817	27 610	43 164	76 636	155 517	..	19 130
Övre Norrland	7 031	11 136	22 976	42 021	70 640	..	..	16 824
Hela riket	8 232	15 566	33 612	57 583	93 091	159 404	473 484	47 393
<i>Andra driftkostnader än kontanta</i>								
Götalands södra slättbygder	505	979	1 545	2 509	3 562	5 238	15 335	2 763
» mellanbygder	377	774	1 155	1 881	2 626	5 240	10 113	1 809
» norra slättbygder	320	560	1 197	1 748	3 042	5 044	11 147	2 234
Svealands slättbygder	481	520	1 120	1 357	2 256	3 557	7 656	2 044
Götalands skogsbygder	554	738	1 277	1 967	2 517	3 636	10 098	1 121
Mellersta Sveriges skogsbygder	419	1 482	1 406	1 766	1 863	3 649	14 227	1 476
Nedre Norrland	302	916	1 405	3 154	10 170	7 580	..	1 344
Övre Norrland	307	409	1 603	1 626	5 547	..	..	890
Hela riket	428	782	1 311	1 910	3 025	4 479	10 353	1 576
<i>Summa kostnader¹</i>								
Götalands södra slättbygder	12 022	29 572	58 898	92 757	138 731	252 715	771 186	115 459
» mellanbygder	9 943	22 831	46 201	73 422	112 593	218 300	774 202	78 336
» norra slättbygder	7 102	13 675	29 068	57 178	89 287	147 887	402 018	66 955
Svealands slättbygder	10 438	10 513	23 485	41 160	68 367	120 903	377 913	69 458
Götalands skogsbygder	10 281	18 879	38 175	65 136	107 462	173 565	428 935	34 922
Mellersta Sveriges skogsbygder	6 520	14 738	23 170	42 833	75 963	127 512	469 991	30 712
Nedre Norrland	6 927	12 733	29 015	46 319	86 807	163 098	..	20 474
Övre Norrland	7 338	11 545	24 579	43 647	76 187	..	..	17 714
Hela riket	8 660	16 348	34 923	59 493	96 116	163 383	483 837	48 969

¹ Exkl insättning på skogskonto.

Tabell 130 Jordbrukarnas taxerade nettointäkter¹ m m i kronor per bruksenhet år 1971. Hela riket

Holders' assessed net receipts etc., Swedish kronor per holding in 1971. Whole of Sweden

Intäktslag; brukarekategori	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
<i>Nettointäkter av jordbruksfastighet</i>								
Självägande brukare	4 181	7 412	13 308	18 184	21 128	24 122	32 261	11 347
Arrendatorer	3 287	6 337	12 324	18 844	22 261	26 373	31 070	15 212
Samtliga brukarekategorier	4 072	7 030	12 839	18 034	21 068	24 508	32 488	12 020
<i>Nettointäkter av övriga förvärvskällor</i>								
Självägande brukare	16 207	12 896	9 412	8 186	7 303	8 958	18 641	11 673
Arrendatorer	16 536	15 189	10 278	7 947	7 930	9 122	16 414	11 292
Samtliga brukarekategorier	16 877	13 288	9 934	8 369	7 877	10 795	28 220	12 150
<i>Därav inkomster av tjänst</i>								
Självägande brukare	14 487	11 254	7 463	6 095	4 587	5 750	8 877	9 668
Arrendatorer	15 550	12 943	7 741	5 738	5 341	5 789	9 720	8 722
Samtliga brukarekategorier	15 143	11 517	7 736	6 188	4 976	6 458	13 441	9 745
<i>Summa taxerade nettointäkter</i>								
Självägande brukare	20 387	20 308	22 720	26 370	28 431	33 080	50 902	23 020
Arrendatorer	19 824	21 526	22 603	26 791	30 191	35 495	47 484	26 504
Samtliga brukarekategorier	20 949	20 318	22 773	26 402	28 945	35 302	60 708	24 171
<i>Att taxera till statlig inkomstskatt</i>								
Självägande brukare	18 541	18 194	20 030	22 768	24 221	26 908	37 748	20 233
Arrendatorer	18 262	19 290	19 575	23 199	26 130	29 786	36 371	22 874
Samtliga brukarekategorier	19 070	18 127	20 028	22 752	24 599	28 573	42 591	20 982

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make.

Tabell 131 Jordbrukarnas taxerade tillgångar och skulder samt nettoförmögenhet i 1 000-tal kronor per brukningsenhet¹ år 1971. Hela riket

Holders' assessed assets and liabilities, and net capital, thousands of Swedish kronor per holding in 1971. Whole of Sweden

Slag av tillgångar och skulder; brukarekategori	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20,1 – 30,0	30,1 – 50,0	50,1 – 100,0	Över 100,0	
<i>Taxeringsvärde för jordbruks- fastighet</i>								
Självägande brukare	46,2	67,1	99,4	145,8	218,9	362,3	947,9	110,7
Arrendatorer	0,8	1,9	4,6	6,9	12,1	22,2	62,5	9,7
Samtliga brukarekategorier	44,1	59,2	84,3	114,9	157,1	234,3	624,4	98,6
<i>Levande inventarier</i>								
Självägande brukare	3,7	8,4	18,6	28,2	38,9	47,5	85,9	16,8
Arrendatorer	3,9	9,7	20,4	30,7	41,4	49,0	85,5	27,6
Samtliga brukarekategorier	3,6	8,5	18,4	28,3	38,7	49,2	99,3	19,2
<i>Döda inventarier</i>								
Självägande brukare	2,7	6,3	15,6	27,9	44,8	73,1	139,9	17,1
Arrendatorer	2,8	7,1	17,1	27,6	48,2	71,6	131,5	31,4
Samtliga brukarekategorier	2,6	6,4	15,4	27,0	45,0	72,6	150,5	20,4
<i>Inneliggande lager</i>								
Självägande brukare	0,3	1,0	2,7	5,4	11,8	24,1	74,2	4,2
Arrendatorer	0,5	1,0	2,5	5,7	11,8	20,3	63,1	8,6
Samtliga brukarekategorier	0,3	1,0	2,6	5,3	11,3	22,4	85,5	5,5
<i>Fordringar och värdepapper</i>								
Självägande brukare	27,4	28,3	35,9	42,0	54,9	84,6	257,5	37,9
Arrendatorer	26,9	37,6	47,9	46,7	61,4	77,6	208,0	56,1
Samtliga brukarekategorier	27,9	29,1	37,2	42,2	63,2	86,3	401,8	45,6
<i>Övriga tillgångar</i>								
Självägande brukare	6,9	7,9	9,1	13,1	21,6	33,8	124,2	11,7
Arrendatorer	12,5	11,7	12,8	13,8	17,1	36,4	51,3	17,8
Samtliga brukarekategorier	7,9	8,9	9,8	13,3	21,6	35,1	115,8	14,0
<i>Summa tillgångar</i>								
Självägande brukare	87,2	119,1	181,4	262,5	390,9	625,4	1 629,6	198,3
Arrendatorer	47,3	69,0	105,4	131,3	192,1	277,0	601,8	151,2
Samtliga brukarekategorier	86,4	113,0	167,8	231,0	337,0	500,0	1 477,2	203,4
<i>Summa skulder</i>								
Självägande brukare	14,4	22,6	48,0	86,9	170,5	322,2	935,0	65,8
Arrendatorer	4,8	8,8	16,4	30,5	54,9	104,6	301,9	44,3
Samtliga brukarekategorier	14,0	22,1	42,6	73,0	136,1	244,8	768,2	68,5
<i>Nettoförmögenhet</i>								
Självägande brukare	72,8	96,5	133,4	175,6	220,4	303,2	694,6	132,5
Arrendatorer	42,6	60,2	88,9	100,7	137,2	172,4	299,9	106,9
Samtliga brukarekategorier	72,4	90,9	125,2	158,0	200,9	255,1	709,1	134,8

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make.

Tabell 132 Antal brukningsenheter fördelade efter produktionsintäkter och sammanräknad inkomst år 1969. Hela riket

Number of holdings distributed by production earnings and total income in 1969. Whole of Sweden

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsintäkt, kr per brukningsenhet; kategori	Sammanräknad inkomst, kr per brukningsenhet						Samtliga
	Under 5 000	5 000 – 9 999	10 000 – 14 999	15 000 – 19 999	20 000 – 29 999	Över 29 999	
<i>Under 2 500</i>							
Samtliga	1 216	3 676	2 946	1 933	2 418	1 602	13 792
» exkl pensionärer	645	1 380	1 767	1 696	2 313	1 540	9 341
<i>2 500–4 999</i>							
Samtliga	853	2 583	2 191	1 393	2 503	852	10 375
» exkl pensionärer	555	1 328	1 356	1 345	2 286	737	7 607
<i>5 000–9 999</i>							
Samtliga	2 526	4 611	4 167	2 313	3 872	1 582	19 071
» exkl pensionärer	1 943	3 291	2 365	2 054	3 754	1 500	14 906
<i>10 000–19 999</i>							
Samtliga	1 730	8 171	7 254	4 724	6 411	2 254	30 544
» exkl pensionärer	1 122	7 005	5 856	3 666	5 759	1 980	25 387
<i>20 000–29 999</i>							
Samtliga	706	3 427	5 997	4 445	3 769	1 577	19 920
» exkl pensionärer	597	3 189	5 480	4 009	3 424	1 483	18 182
<i>30 000–49 999</i>							
Samtliga	567	2 784	6 633	6 565	6 949	2 873	26 372
» exkl pensionärer	458	2 592	6 189	6 330	6 664	2 508	24 740
<i>50 000–99 999</i>							
Samtliga	788	1 325	3 109	5 181	9 842	7 212	27 457
» exkl pensionärer	683	1 233	2 908	5 021	9 637	6 708	26 189
<i>Över 99 999</i>							
Samtliga	494	345	724	1 439	3 732	8 815	15 549
» exkl pensionärer	318	308	696	1 414	3 556	8 412	14 704
<i>Totalt</i>							
Samtliga	8 881	26 922	33 021	27 994	39 496	26 767	163 080
» exkl pensionärer	6 321	20 325	26 618	25 535	37 392	24 866	141 057

Tabell 133 Genomsnittliga nettointäkter av jordbruksfastigheter och övriga förvärvskällor i kronor per brukningsenhet samt antal brukningsenheter fördelade efter produktionsintäkter och storleksgrupper år 1969

Average net income of agricultural real estates and other sources of income in Swedish kronor per holding and number of holdings distributed by production earnings in different size groups in 1969

Storleksgrupp, hektar åker; förvärvskälla	Produktionsintäkt, kr per brukningsenhet								Samtliga
	Under 2 500	2 500 – 4 999	5 000 – 9 999	10 000 – 19 999	20 000 – 29 999	30 000 – 49 999	50 000 – 99 999	Över 99 999	
<i>2,1–5,0</i>									
Antal brukningsenheter	9 314	6 217	9 143	8 093	1 698	874	221	99	35 660
Inkomst av jordbruksfastighet	1 129	1 813	3 232	6 493	10 779	12 567	23 592	17 541	3 930
» » övriga förvärvskällor	15 802	14 054	12 536	9 904	7 751	11 633	4 033	9 221	12 745
» » samtliga förvärvskällor	16 931	15 867	15 768	16 397	18 530	24 200	27 625	26 762	16 675
<i>5,1–10,0</i>									
Antal brukningsenheter	3 670	3 241	7 566	14 744	8 280	6 090	1 417	317	45 326
Inkomst av jordbruksfastighet	602	1 607	3 162	6 284	9 828	13 810	17 114	28 400	7 120
» » övriga förvärvskällor	14 190	14 395	11 638	9 072	6 828	5 331	7 035	4 202	9 285
» » samtliga förvärvskällor	14 792	16 002	14 800	15 356	16 656	19 141	24 149	32 602	16 405
<i>10,1–20,0</i>									
Antal brukningsenheter	767	807	2 110	6 525	7 724	11 957	8 849	1 380	40 120
Inkomst av jordbruksfastighet	1 529	2 028	2 410	5 870	9 403	13 638	18 922	28 723	12 188
» » övriga förvärvskällor	22 327	29 756	14 405	11 182	7 401	5 003	4 748	10 729	7 934
» » samtliga förvärvskällor	23 856	31 784	16 815	17 052	16 804	18 641	23 670	39 452	20 122
<i>20,1–30,0</i>									
Antal brukningsenheter	30	79	215	864	1 827	5 064	7 946	2 173	18 198
Inkomst av jordbruksfastighet	51	1 958	2 183	4 565	7 995	12 955	20 781	27 868	17 061
» » övriga förvärvskällor	17 697	19 219	22 497	14 372	6 999	6 831	3 883	4 278	5 871
» » samtliga förvärvskällor	17 748	21 177	24 680	18 937	14 994	19 786	24 664	32 146	22 932
<i>Över 30,0</i>									
Antal brukningsenheter	11	31	36	318	391	2 387	9 024	11 580	23 776
Inkomst av jordbruksfastighet	..	2 066	6 731	5 249	7 030	11 404	20 339	32 829	25 055
» » övriga förvärvskällor	..	25 433	8 910	16 555	10 475	9 598	7 189	12 918	10 426
» » samtliga förvärvskällor	13 185	27 499	15 641	21 804	17 505	21 002	27 528	45 747	35 481
<i>Totalt</i>									
Antal brukningsenheter	13 792	10 375	19 071	30 544	19 920	26 372	27 457	15 549	163 080
Inkomst av jordbruksfastighet	1 013	1 767	3 108	6 192	9 521	13 309	19 870	31 584	11 393
» » övriga förvärvskällor	15 733	15 455	12 492	9 971	7 216	6 065	5 412	11 314	9 494
» » samtliga förvärvskällor	16 746	17 222	15 600	16 163	16 737	19 374	25 282	42 898	20 887

Tabell 134 Genomsnittliga nettointäkter av jordbruksfastigheter och övriga förvärvskällor i kronor per brukningsenhet samt antal brukningsenheter fördelade efter sammanräknad inkomst och storleksgrupper år 1969

Average net income of agricultural real estates and other sources of income in Swedish kronor per holding and number of holdings distributed by total income in different size groups in 1969

Storleksgrupp, hektar åker; förvärvskälla	Sammanräknad inkomst, kr per brukningsenhet						Samtliga	Därav	
	Under 5 000	5 000 – 9 999	10 000 – 14 999	15 000 – 19 999	20 000 – 29 999	Över 29 999		Exkl pen- sionärer	Enbart pen- sionärer
2,1 – 5,0									
Antal brukningsenheter	3 057	7 967	8 073	5 016	8 183	3 364	35 660	27 044	8 616
Inkomst av jordbruksfastighet	2 248	2 384	4 248	4 503	4 250	6 723	3 930	4 227	2 997
» » övriga förvärvskällor	793	5 431	8 036	12 968	19 942	34 387	12 745	14 315	7 816
» » samtliga förvärvskällor	3 041	7 815	12 284	17 471	24 192	41 110	16 675	18 541	10 813
5,1 – 10,0									
Antal brukningsenheter	2 308	10 420	11 728	8 303	9 107	3 460	45 326	38 498	6 828
Inkomst av jordbruksfastighet	1 749	4 347	7 191	9 280	8 162	10 892	7 120	7 735	3 654
» » övriga förvärvskällor	1 155	3 373	5 188	8 047	15 978	31 750	9 285	9 251	9 479
» » samtliga förvärvskällor	2 904	7 720	12 379	17 327	24 140	42 642	16 405	16 986	13 133
10,1 – 20,0									
Antal brukningsenheter	1 873	5 492	7 875	8 496	10 826	5 558	40 120	36 138	3 982
Inkomst av jordbruksfastighet	1 701	5 425	9 359	12 568	15 840	18 719	12 188	12 680	7 722
» » övriga förvärvskällor	902	2 394	3 136	4 877	8 375	26 389	7 934	7 580	11 144
» » samtliga förvärvskällor	2 603	7 819	12 495	17 445	24 215	45 108	20 122	20 260	18 866
20,1 – 30,0									
Antal brukningsenheter	644	1 801	3 044	3 349	5 365	3 996	18 198	16 969	1 229
Inkomst av jordbruksfastighet	1 535	5 910	9 674	14 447	19 401	29 263	17 061	17 658	8 827
» » övriga förvärvskällor	792	2 056	2 899	3 149	4 934	14 213	5 871	5 398	12 409
» » samtliga förvärvskällor	2 327	7 966	12 573	17 596	24 335	43 476	22 932	23 056	21 236
Över 30,0									
Antal brukningsenheter	999	1 243	2 302	2 829	6 015	10 389	23 776	22 408	1 368
Inkomst av jordbruksfastighet	949	5 373	10 234	14 367	20 827	38 368	25 055	25 369	19 902
» » övriga förvärvskällor	596	2 294	2 358	3 048	4 135	19 782	10 426	9 559	24 626
» » samtliga förvärvskällor	1 545	7 667	12 592	17 415	24 962	58 150	35 481	34 928	44 528
Totalt									
Antal brukningsenheter	8 881	26 922	33 021	27 994	39 496	26 767	163 080	141 057	22 023
Inkomst av jordbruksfastighet	1 805	4 138	7 429	10 554	12 912	25 400	11 393	12 324	5 431
» » övriga förvärvskällor	888	3 644	4 986	6 875	11 411	23 705	9 494	9 379	10 234
» » samtliga förvärvskällor	2 693	7 782	12 415	17 429	24 323	49 105	20 887	21 703	15 665

Tab 130 innehåller uppgifter för respektive brukarekategorier om taxerade nettointäkter och tab 131 om tillgångar och skulder.

Nedanstående tablå är en bearbetning av tab 131 och visar skuldernas procentuella andel av tillgångarna, den s k skuldprocenten, för gruppen samtliga brukarekategorier år 1971.

Storleksgrupp, hektar åker	Skuldernas andel av tillgångarna, procent
2,1— 5,0	16,2
5,1— 10,0	19,6
10,1— 20,0	25,4
20,1— 30,0	31,6
30,1— 50,0	40,4
50,1—100,0	49,0
Över 100,0	52,0
Samtliga	33,7

Tab 132—134 innehåller resultat från specialbearbetningen av deklarationsundersökningen 1969. I tab 132 har antalet brukningsenheter i totalpopulationen samtidigt fördelats efter de båda variablerna produktionsintäkt och sammanräknad inkomst. Cirka en fjärdedel av brukningsenheterna återfinns i ett intervall avgränsat av produktionsintäkter från 10 000 till 50 000 kronor och av sammanräknad inkomst från 10 000 till 20 000 kronor.

I tab 133 och 134 redovisas uppgifter med fördelning efter endera produktionsintäkt eller sammanräknad inkomst inom olika storleksgrupper efter åker. Utöver antalet brukningsenheter i respektive inkomstklasser anges här klassmedeltal av sammanräknad inkomst med uppdelning på jordbruksfastighet resp övriga förvärvskällor.

Övrig publicering

I Statistiska meddelanden lämnas årligen en utförlig redogörelse för undersökningen rörande jordbrukarnas taxerade inkomster, ut-

gifter m m. Resultaten för 1971 återfinns i nr J 1972:60.

I Jordbruksekonomiska meddelanden 1973:3 presenteras dessutom vissa resultat från deklarationsundersökningarna 1969—1971 samt utvecklingen under 1960-talet.

Undersökningsresultat och viss analys av inkomststrukturen i jordbruket på basis av deklarationsundersökningen 1967 och 1969 redovisades för riksområden och olika storleksgrupper i Promemorior från SCB nr 1972:3.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 och 1972 redovisades en specialbearbetning av resultat avseende jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter åren 1953—1968 resp 1968—1970.

11.2. Den jordbruksekonomiska undersökningen

Den jordbruksekonomiska undersökningen, som årligen utförs av lantbruksstyrelsen, är grundad på bokföringsuppgifter från jordbrukare. Undersökningen är avsedd att belysa intäkter, kostnader och lönsamhetsförhållanden inom jordbruket. I detta avsnitt redogörs för undersökningens principiella uppläggning. Vidare lämnas vissa resultat avseende år 1970.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Genom Kungl Maj:ts beslut den 29 december 1967 har urvalet förändrats bl a så att en förskjutning skett från mindre till större gårdar. Totalt skall enligt den nya planen 1500 gårdar i storleksgrupper över 10 hektar åker medverka. I undersökningen ingår dock inte för slättbygdsområdena gårdar i den minsta storleksgruppen och för Norrland gårdar i de största storleksgrupperna.

Tabell 135 Intäkter och kostnader i jordbruket år 1970. Kronor per 10 hektar åker¹

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Intäkter			
	Växtpro- dukter	Djurpro- dukter	Övriga intäkter	Summa
<i>Götalands södra slättbygder</i>				
20,1— 30,0	9 776	25 808	4 103	39 687
30,1— 50,0	13 293	20 960	3 586	37 839
50,1—100,0	17 290	15 694	3 619	36 603
Över 100,0	17 108	8 384	2 158	27 650
<i>Götalands mellanbygder</i>				
20,1— 30,0	9 058	24 650	4 222	37 930
30,1— 50,0	10 349	24 041	3 605	37 995
50,1—100,0	9 702	15 809	3 171	28 682
Över 100,0	11 862	8 556	1 715	22 133
<i>Götalands norra slättbygder</i>				
20,1— 30,0	6 435	21 924	3 821	32 180
30,1— 50,0	7 950	17 640	3 457	29 047
50,1—100,0	10 217	12 915	3 225	26 357
Över 100,0	12 456	3 389	2 117	17 962
<i>Svealands slättbygder</i>				
20,1— 30,0	5 276	15 508	3 819	24 603
30,1— 50,0	5 768	13 373	3 108	22 249
50,1—100,0	7 601	11 118	2 977	21 696
Över 100,0	9 027	4 739	2 138	15 904
<i>Götalands skogsbygder</i>				
10,1— 20,0	2 190	31 334	4 565	38 089
20,1— 30,0	2 459	23 526	3 926	29 911
30,1— 50,0	4 192	17 766	3 225	25 183
50,1—100,0	2 982	14 119	3 007	20 108
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>				
10,1— 20,0	3 078	16 490	5 189	24 757
20,1— 30,0	3 669	20 961	5 172	29 802
30,1— 50,0	3 879	14 915	3 077	21 871
50,1—100,0	5 178	14 460	2 737	22 375
<i>Nedre Norrland</i>				
10,1—20,0	1 390	14 967	5 599	21 956
20,1—30,0	1 663	16 398	5 245	23 306
30,1—50,0	1 041	15 650	4 005	20 696
<i>Övre Norrland</i>				
10,1—20,0	1 945	17 194	4 640	23 779
20,1—30,0	2 345	15 872	3 677	21 894
30,1—50,0	2 349	15 295	3 030	20 674

¹ Avser åker inkl s k reducerad betesmark. — ² Inkl driftsledning som för samtliga produktionsområden och storleksgrupper skattats till 1 420 kronor. — ³ Beräknad ränta 6,8 %.

Receipt and costs per 10 hectares of arable land in 1970. Swedish kronor

Kostnader						Summa in- täkter mi- nus summa kostnader (=företa- garvinst)	Beräknad ränta plus företagar- vinst (=för- räntning)
Förnöden- heter	Anlägg- ningar	Manuellt arbete	Diverse kostnader ²	Beräknad ränta ³	Summa		
13 600	8 657	14 084	4 481	14 180	55 002	-15 315	-1 135
12 799	8 294	10 085	4 238	13 721	49 137	-11 298	2 423
11 391	8 109	7 782	3 861	13 625	44 768	-8 165	5 460
7 181	6 490	5 775	3 345	12 762	35 553	-7 903	4 859
13 472	8 200	15 655	4 864	8 926	51 117	-13 187	-4 261
15 083	7 050	11 883	4 477	8 405	46 898	-8 903	-498
10 302	6 409	7 779	3 598	7 955	36 043	-7 361	594
7 337	5 526	5 653	3 150	7 396	29 062	-6 929	467
10 650	7 193	11 719	4 011	8 504	42 077	-9 897	-1 393
9 838	6 560	8 725	3 714	8 397	37 234	-8 187	210
9 237	5 911	5 730	3 299	7 991	32 168	-5 811	2 180
5 082	5 057	3 822	2 812	7 552	24 325	-6 363	1 189
7 544	7 010	10 294	3 790	6 882	35 520	-10 917	-4 035
5 530	5 863	8 640	3 398	6 391	29 822	-7 573	-1 182
6 284	5 366	5 740	3 243	5 875	26 508	-4 812	1 063
3 342	4 229	4 956	2 668	5 135	20 330	-4 426	709
12 564	8 548	20 670	4 842	9 472	56 096	-18 007	-8 535
9 398	7 642	13 170	4 209	8 257	42 676	-12 765	-4 508
7 725	6 499	9 401	3 866	7 552	35 043	-9 860	-2 308
5 196	5 641	7 534	3 300	6 696	28 367	-8 259	-1 563
6 864	8 164	17 627	4 229	7 183	44 067	-19 310	-12 127
8 756	8 338	14 201	4 483	7 379	43 157	-13 355	-5 976
6 098	5 724	9 711	3 550	5 867	30 950	-9 079	-3 212
6 791	5 906	7 881	3 313	6 285	30 176	-7 801	-1 516
4 851	8 198	18 140	4 622	7 137	42 948	-20 992	-13 855
5 968	8 008	13 091	4 249	6 553	37 869	-14 563	-8 010
5 440	5 996	10 656	3 735	5 403	31 230	-10 534	-5 131
5 484	7 193	17 321	4 287	6 636	40 921	-17 142	-10 506
4 772	5 924	13 832	3 696	5 476	33 700	-11 806	-6 330
5 760	5 037	10 922	3 553	5 148	30 420	-9 746	-4 598

**Tabell 136 Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1970.
Kronor per bruksenhet**

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Tillgångar						
	Fastigheter ¹		Investe- ringar i ekono- miska för- eningar	Inven- tarier	Lager		
	Jord- bruk	Skogs- bruk			Husdjur	Produkter och förlödenheter	
						Jord- bruk	Skogs- bruk
<i>Götalands södra slättbygder</i>							
20,1 — 30,0	314 600	1 800	13 700	65 600	41 700	16 800	—
30,1 — 50,0	446 100	5 700	14 200	98 900	57 400	26 200	200
50,1 — 100,0	520 400	3 700	16 800	154 700	67 300	47 300	—
Över 100,0	1 418 600	4 600	22 600	253 100	105 500	119 100	100
<i>Götalands mellanbygder</i>							
20,1 — 30,0	170 600	15 400	13 900	66 100	49 000	18 200	300
30,1 — 50,0	229 200	29 900	18 200	91 300	68 600	26 300	400
50,1 — 100,0	345 300	36 400	21 600	123 200	86 300	32 700	800
Över 100,0	543 900	12 500	32 900	186 000	148 200	70 800	100
<i>Götalands norra slättbygder</i>							
20,1 — 30,0	154 800	33 000	13 300	65 900	35 100	18 600	300
30,1 — 50,0	212 500	25 800	14 000	97 400	50 100	26 800	300
50,1 — 100,0	366 900	75 000	17 800	134 300	63 500	45 000	1 000
Över 100,0	439 100	29 100	24 800	226 800	45 100	74 200	—
<i>Svealands slättbygder</i>							
20,1 — 30,0	108 400	47 700	11 000	62 300	25 500	12 900	200
30,1 — 50,0	159 200	48 000	15 200	87 300	41 200	21 800	500
50,1 — 100,0	240 300	62 200	18 700	130 300	61 600	46 800	1 100
Över 100,0	296 800	82 200	20 900	165 900	71 700	57 100	500
<i>Götalands skogsbygder</i>							
10,1 — 20,0	117 400	66 000	10 500	43 300	37 900	11 900	600
20,1 — 30,0	130 300	54 500	12 700	63 900	51 100	15 800	200
30,1 — 50,0	175 700	68 300	13 800	86 100	60 300	23 400	600
50,1 — 100,0	172 100	89 600	17 000	125 800	100 000	30 000	600
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>							
10,1 — 20,0	83 800	84 700	8 100	41 700	17 000	8 100	700
20,1 — 30,0	127 500	86 800	11 600	70 600	33 500	14 500	900
30,1 — 50,0	133 400	71 900	11 000	83 500	44 700	18 300	500
50,1 — 100,0	128 100	62 000	17 500	137 600	75 200	32 100	300
<i>Nedre Norrland</i>							
10,1 — 20,0	79 600	79 000	8 300	35 300	15 400	7 900	600
20,1 — 30,0	117 200	113 600	13 000	60 700	33 200	12 500	2 800
30,1 — 50,0	107 800	56 200	12 800	77 200	45 200	20 600	1 500
<i>Övre Norrland</i>							
10,1 — 20,0	85 900	37 600	9 900	34 700	17 400	9 600	2 700
20,1 — 30,0	100 600	29 000	8 600	43 100	26 800	15 700	1 400
30,1 — 50,0	136 900	47 100	9 900	56 400	39 300	20 500	1 500

¹ Fastighetsvärden för arrendegårdar ingår ej.

Holders' assets and liabilities, per holding in 1970. Swedish kronor

Kassa, bank, aktier, obligationer och kund- ford- ringar	Lån	Övriga till- gångar	Summa	Skulder			Summa	Summa tillgång- ar minus summa skulder
				Kort- fristiga	Lång- fristiga	Undan- tag		
55 000	6 800	2 200	518 200	19 700	89 800	—	109 500	408 700
50 600	10 200	7 500	717 000	32 100	183 800	—	215 900	501 100
57 100	8 300	7 300	882 900	40 400	185 100	—	225 500	657 400
159 300	34 300	10 400	2 127 600	86 300	599 100	2 000	687 400	1 440 200
49 900	2 600	1 300	387 300	28 200	71 300	400	99 900	287 400
35 900	3 300	3 900	507 000	39 400	125 900	900	166 200	340 800
40 400	2 700	11 100	700 500	43 700	206 700	400	250 800	449 700
71 900	21 900	3 400	1 091 600	116 400	381 500	—	497 900	593 700
27 600	4 200	4 600	357 400	10 400	82 600	1 300	94 300	263 100
29 500	3 200	1 800	461 400	33 000	103 600	1 200	137 800	323 600
54 600	8 700	92 600	859 400	59 300	320 800	1 600	381 700	477 700
75 000	2 300	2 200	918 600	52 100	314 900	—	367 000	551 600
29 300	1 100	3 200	301 600	11 700	54 700	800	67 200	234 400
27 600	4 200	3 400	408 400	16 000	82 100	1 300	99 400	309 000
36 400	14 100	6 900	618 400	51 300	177 300	2 600	231 200	387 200
38 000	43 800	24 600	801 500	39 700	241 500	2 300	283 500	518 000
25 500	7 900	800	321 800	9 000	61 800	800	71 600	250 200
29 600	1 700	5 900	365 700	20 800	77 100	1 000	98 900	266 800
23 000	3 800	100	455 100	23 400	129 900	300	153 600	301 500
25 900	10 200	2 600	573 800	31 800	147 600	300	179 700	394 100
24 500	1 700	1 700	272 000	10 700	37 600	4 600	52 900	219 100
30 800	600	5 100	381 900	12 700	78 500	4 100	95 300	286 600
18 700	2 900	4 200	389 100	21 100	101 400	1 700	124 200	264 900
48 200	13 300	10 600	524 900	45 600	167 000	1 700	214 300	310 600
24 800	1 900	3 900	256 700	7 300	55 600	6 800	69 700	187 000
38 900	1 200	800	393 900	13 700	95 100	6 000	114 800	279 100
23 000	400	1 300	346 000	22 900	107 300	2 300	132 500	213 500
29 900	2 000	3 400	233 100	7 400	43 900	3 600	54 900	178 200
20 600	1 000	1 700	248 500	10 400	57 100	600	68 100	180 400
31 100	1 800	6 100	350 600	15 800	97 600	1 600	115 000	235 600

**Tabell 137 Jordbrukarfamiljens inkomst år 1970. Kronor
per brukningsenhet**

Net income of farming families in 1970. Swedish kronor per holding

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Arbetsinkomst			Kapitalinkomst			Sten-, grus-, torv- och ler- försäljning	Barnbidrag	Summa inkomst			
	Summa	Därav inom		Summa ¹	Därav beräknad ränta för							
		Jordbruk	Eget skogs- bruk		Jordbruk	Skogsbruk						
<i>Götalands södra slättbygder</i>												
20,1 — 30,0	6 424	—4 156	—1	30 895	36 831	135	—	580	37 899			
30,1 — 50,0	3 940	—10 627	—190	39 684	55 213	414	—	574	44 198			
50,1 — 100,0	586	—18 633	—365	63 676	90 577	281	512	461	65 235			
Över 100,0	—58 391	—92 282	—109	125 757	186 699	325	—	47	67 413			
<i>Götalands mellanbygder</i>												
20,1 — 30,0	15 384	4 163	349	20 369	23 689	1 113	1	803	36 557			
30,1 — 50,0	14 673	1 431	597	27 142	35 978	2 182	137	906	42 858			
50,1 — 100,0	6 407	—11 504	1 752	37 410	55 954	2 693	580	648	45 045			
Över 100,0	—40 885	—70 758	—776	58 983	109 068	959	22	431	18 551			
<i>Götalands norra slättbygder</i>												
20,1 — 30,0	15 285	4 464	404	19 684	23 408	2 394	—	857	35 826			
30,1 — 50,0	13 561	—420	302	25 873	35 791	1 842	—	1 125	40 559			
50,1 — 100,0	9 236	—9 473	—844	44 292	59 735	5 365	1 070	808	55 406			
Över 100,0	—18 422	—56 470	—295	65 292	102 003	2 851	95	844	47 809			
<i>Svealands slättbygder</i>												
20,1 — 30,0	13 365	—1 986	2 571	17 433	17 997	3 445	83	502	31 383			
30,1 — 50,0	16 387	3 004	608	23 518	26 751	3 476	67	876	40 848			
50,1 — 100,0	18 336	—1 145	395	29 374	42 918	4 446	—	661	48 371			
Över 100,0	7 300	—29 718	5 924	43 788	71 674	5 809	61	819	51 968			
<i>Götalands skogsbygder</i>												
10,1 — 20,0	15 240	4 088	1 139	16 430	15 924	4 763	268	966	32 904			
20,1 — 30,0	12 806	—392	375	20 338	22 645	3 951	580	1 194	34 918			
30,1 — 50,0	8 043	—6 508	63	25 071	30 998	4 991	99	1 027	34 240			
50,1 — 100,0	1 672	—18 678	309	35 683	48 066	6 382	15	1 200	38 570			
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>												
10,1 — 20,0	9 917	—2 915	1 688	15 698	11 505	6 184	—	1 068	26 683			
20,1 — 30,0	15 866	124	1 940	20 356	18 515	6 348	—19	899	37 102			
30,1 — 50,0	18 073	242	2 618	20 015	23 822	5 221	—	789	38 877			
50,1 — 100,0	9 093	—10 135	—1 247	30 283	42 810	4 446	1 167	946	41 489			
<i>Nedre Norrland</i>												
10,1 — 20,0	10 367	—4 449	2 926	13 477	10 513	5 741	1 135	533	25 512			
20,1 — 30,0	11 276	—5 136	2 232	19 436	16 730	8 284	862	379	31 953			
30,1 — 50,0	16 358	—1 644	3 790	16 456	20 685	4 237	295	779	33 888			
<i>Övre Norrland</i>												
10,1 — 20,0	15 764	—330	3 291	11 488	10 889	2 972	113	637	28 002			
20,1 — 30,0	20 032	4 867	2 787	12 788	14 057	2 239	—	1 022	33 842			
30,1 — 50,0	24 504	3 717	5 095	16 345	19 356	3 610	143	900	41 892			

¹ Avdrag gjorda för undantag samt ränte- och arrendeutgifter.

Urval

Deltagandet i den jordbruksekonomiska undersökningen är frivilligt och en stor del av de uttagna gårdarna kvarstår år från år. Från år 1968 har uttagning av nya gårdar skett slumpmässigt för gårdar över 20,0 hektar åker. För den minsta storleksgruppen har inget slumpmässigt urval skett utan kompletteringar görs bland gårdar, som bedöms typiska för bestående lantbruk (jordbruk + skogsbruk) i denna storleksgrupp.

I urvalsplanen är antalet gårdar som skall ingå i undersökningen fastställt för varje kombination av storleksgrupp och produktionsområde. Inom varje sådan kombination har stratifiering skett efter naturligt jordbruksområde, varvid antalet gårdar fördelats direkt proportionellt till totala antalet gårdar i resp strata, dvs kombination av naturligt jordbruksområde och storleksgrupp.

Primärmaterial m m

Den för undersökningen erforderliga materialinsamlingen är mycket omfattande och kräver den enskilde lantbrukarens medverkan under hela det skördeår som undersökningen avser. Grundmaterialet för lantbruksstyrelsens bearbetningar utgörs av bokslut från varje i undersökningen deltagande gård. Boksluten upprättas av kontor hörande till Lantbrukarnas Riksförbunds driftsbyrå. Cirka 40 kontor fördelade över landet har medverkat.

De enskilda jordbrukarna för tre typer av *dagböcker*, ur vilka kopior utrivs och insänds till bokföringskontoren. Formulären till *dagböcker* avseende arbets- och dragkraft samt omsättning av produkter har fastställts av lantbruksstyrelsen medan kassarapporten, som är avpassad till driftsbyråns databokföring, utformats av driftsbyrån.

Då en gård första gången ingår i undersökningen upprättas en *inventarieförteckning* (avseende maskiner, redskap och övriga inventarier) av personal från bokföringskontoren. Värderingen av inventarierna, vilken görs efter återanskaffningsvärdet, sker på lantbruksstyrelsen.

Under det första undersökningsåret företas även en värdering av gårdens *byggnader*. Härvid används två (tidigare tre) formulärtyper som utarbetats av institutionen för lantbrukets byggnadsteknik. Inventeringen av byggnadsbeståndet utförs av lantbruksnämndernas byggnadskonsulenter, medan värderingen görs centralt inom lantbruksstyrelsen.

På gårdar med skog i sådan omfattning att ett verkligt skogsbruk kan sägas föreligga utförs under första året en särskild *skogsinventering*. Vid denna medverkar skogsvårdsstyrelserna i respektive län.

För varje i undersökningen medverkande gård förs en *inventariebok*, vari förändringarna i gårdens tillgångar och skulder fortlöpande kan följas.

Innan bokföringskontoren upprättar bokslut inhämtas kompletterande uppgifter rörande bl a djuromsättningen och förändringarna i inventariebeståndet under året. En inventering av lagren av olika växtprodukter, förnödenheter m m utförs samtidigt, varjämte uppgifter inhämtas om arealanvändning och skörd. De förra uppgifterna antecknas i särskild *inventeringslista*.

Gårdens affärsbokföring och dess bokslut bearbetas enligt driftsbyråns databokföring. Vid konteringen används en av lantbruksstyrelsen fastställd kontoplan. Affärsbokföringen inhämtas av lantbruksstyrelsen i form av dataframställda räkenskapssammandrag. Övriga kompletterande bokslutsuppgifter upprättas manuellt av bokföringskontoren. Därvid inhämtas på separata bokslutsblanketter värden av in- och utgående lager i jord- och skogsbruk, naturavtag och fördelade kostnader, specifikation av inventarier, byggnader, yttre ledningar samt täckdiken, arbets- och dragkraftsredovisning, specifikation av skogsbrukets intäkter med uppgift om avverkad kubikmassa, vissa tekniska data samt en redovisning av arealanvändning och skörd för olika grödor (jämte betesredovisning). Anvisningar för hur boksluten skall göras upp bl a med hänsyn till de priser som skall användas vid

värderingen av lager, meddelas varje år av lantbruksstyrelsen.

Granskning och komplettering

På bokföringskontoren sker en fortlöpande granskning av inkommande dagboksrapporter, bl a i form av rimlighetskontroller. En ingående kontroll av de från kontoren översända boksluten utförs sedan på lantbruksstyrelsen. I vissa fall är boksluten behäftade med sådana fel och/eller ofullständigheter att de måste återsändas till kontoren, i andra fall sker korrigerings efter telefonkontakt med dessa.

Resultatberäkning

Bearbetningen av materialet sker dels manuellt, dels maskinellt och avser i första hand medeltalsberäkningar per gård för primärgrupperna, dvs för de enskilda storleksgrupperna inom varje område. Härutöver redovisas för primärgrupperna vissa data i form av medeltal per arealenhet. För de olika storleksgrupperna uträknas dessutom i en del fall vägda medeltal för hela riket, varvid uppgifter från lantbrukets företagsregister utnyttjas som vägningstal.

Resultatens tillförlitlighet

Eftersom bokföringskontoren ofta biträder jordbrukarna vid upprättandet av deras självdeklarationer erhålls en indirekt kontroll över vissa av de data som innefattas i undersökningen (t ex kassaomsättningen). För åtskilliga variabler saknas dock denna kontrollmöjlighet.

Av betydelse för resultatens tillförlitlighet är även möjligheterna att bibehålla kontinuitet i undersökningarna i den meningen att samma gårdar ingår år från år. På denna punkt visar erfarenheten att omsättningen årligen varit drygt 10 % av totalantalet uttagna gårdar. Dock var på grund av det nya urvalet för 1968 års undersökning omsättningen mellan 1967 och 1968 års undersökningar betydligt högre.

Vissa svårigheter har förelegat att erhålla uppgifter från så många gårdar som enligt planen skall ingå i undersökningen. Bearbetningen av 1970 års material har omfattat 1 098 gårdar eller cirka 73 % av antalet enligt planen. Anslutningen har varit lägst, cirka 49 %, i gruppen över 100 hektar.

Resultaten är till en del osäkra på grund av att antalet undersökta brukningsenheter är ringa. Speciellt är detta fallet för storleksgruppen över 100 hektar.

Resultat

Sammanställningar över jordbrukets intäkter och kostnader 1970, angivna i kronor per 10 hektar åker (inkl reducerad betesmark), återfinns i *tab 135*. Med intäkter menas i princip värdet av samtliga inom företaget producerade varor och tjänster och med kostnader värdet av produktionsmedelsanvändningen.

På intäktssidan har värderingen av naturförmånerna skett efter framräknade genomsnittspriser, i princip på grundval av konsumentpriser. I fråga om växtprodukterna har värderingen däremot baserats på producentpriserna. Det bör observeras att den del av produktionen som återförbrukats inom jordbruket ej redovisas som intäkt i undersökningen. Hit hör bl a den betydande del av växtproduktionen som utnyttjats för utfodring och till utsäde. Även hästarnas och traktorernas dragkraftsproduktion har till den del den används inom jordbruket betraktats som återförbrukning.

På kostnadssidan utgörs den viktigaste komponenten av årets utgifter. Andra kostnadsposter av stor betydelse är familjens insats av kapital och arbete samt avskrivning av anläggningstillgångar.

I kostnadskalkylen har — som framgår av tabellen — upptagits ränta för redovisade kapitalinvesteringar (omfattande jordbruksfastighet, investeringar i ekonomiska föreningar, inventarier, husdjur och rörelsemedel).

Som räntesats har i 1970 års undersökning tillämpats 6,8 % på dessa kapitalinvesteringar.

I tab 135 redovisas även uppgifter om företagervinst och förräntning. Med företagervinst förstås i detta sammanhang skillnaden mellan samtliga intäkter och samtliga kostnader och med förräntning summan av företagervinsten och de räntekostnader som påförts jordbruket. Av tabellen framgår att företagervinsten i samtliga fall och förräntningen i flertalet fall antagit negativt värde. Detta betyder att kostnaderna över lag varit större än intäkterna och att någon ränta på kapitalinvesteringen i regel inte erhållits.

Tab 136 innehåller sammanfattande uppgifter om tillgångar och skulder per brukningsenhet, allt avseende förhållandena den 31 december 1970. Beträffande fastigheterna bör här observeras att dessa upptagits till marknadsvärde och ej till taxeringsvärde.

Data rörande jordbrukarfamiljens inkomst 1970 — angiven i kronor per brukningsenhet — finns redovisade i tab 137. I inkomsten innefattas erhållen arbetsinkomst, beräknad ränta på investerat kapital, allmänningsmedel, ränte- och arrendeinkomster (med avdrag för s k undantag samt ränte- och arrendeutgifter), inkomst av försäljning av sten, grus m m samt barnbidrag.

Företagervinsten inräknas i arbetsinkomsten och den senare ger då uttryck för familjens erhållna inkomst av eget arbete under förutsättning att full ersättning beräknats för investerat kapital.

Övrig publicering

Resultaten av de jordbruksekonomiska undersökningarna redovisas fortlöpande i Meddelanden från Kungl. Lantbruksstyrelsen. Redogörelsen för undersökningen avseende skördeåret 1970 återfinns i meddelande nr 96, serie B. Principerna för bokföringen m m finns behandlade i meddelande nr 27 i samma serie.

11.3. Inkomsterna av jordbruksfastighet samt inkomstfördelningen för inkomsttagare inom jordbruk m m

SCB sammanställer varje år statistik över årets taxeringar. I den officiella statistiken redovisas uppgifter om de totala taxerade inkomsterna och dessas fördelning på olika förvärvskällor samt uppgifter om inkomsttagarnas fördelning på olika inkomstklasser. Dessutom redovisas sammandrag av fastighets-taxeringarna. Beträffande jordbruksfastigheternas taxeringsvärden — se s 76. En särskild undersökning av jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter, den s k deklarationsundersökningen, redovisas i avsnitt 11.1.

I föreliggande avsnitt lämnas uppgifter om inkomster av jordbruksfastighet inkomståret 1971 (taxeringsåret 1972).

I samband med den skattereform som trädde i kraft den 1 januari 1971 och den därmed genomförda omläggningen av inkomststatistiken har en övergång till sammanräknad inkomst som huvudinkomstbegrepp ägt rum. Skillnaden mot det tidigare använda begreppet sammanräknad nettointkomst är att underskott i förvärvskälla ej dras ifrån inkomstsumman. Bland förändringarna i deklarations- och taxeringsförfarandet kan nämnas deklarationspliktsgränsens höjning från 2 400 till 4 500 kronor i bruttointäkter och i samband därmed en höjning av längdföringsgränsen vid den statliga taxeringen från 2 350 till 4 500 kronor i taxerad inkomst. Vid jämförelser med tidigare år bör höjningen av deklarationspliktsgränsen beaktas.

Undersökningens genomförande

Enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 17 november 1967 (nr 643) med ändring den 8 november 1968 (nr 534) skall respektive länsstyrelse till SCB senast den 31 juli taxeringsåret lämna för inkomststatistiken behövliga

uppgifter i fråga om fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse. Inkomststatistiken är grundad på totalräkning.

Primärmaterialet framställs maskinellt vid länsstyrelsernas datakontor och överlämnas till SCB i form av magnetband. I detta ingår då samtliga personer som avlämnat självdek-

laration eller som har skönstaxerats av taxeringsmyndigheterna. En begränsning är dock att registrering av inkomstbelopp vid den statliga taxeringen endast förekommit i de fall den taxerade inkomsten uppgått till 4 500 kronor för ensamstående eller för makar tillsammans. I inkomststatistiken bearbetas upp-

Tabell 138 Inkomst av jordbruksfastighet enligt taxeringen till statlig inkomstskatt år 1972. 1 000-tal kronor

Income of agricultural real estates according to the assessment in 1972. Thousands of Swedish kronor

Område	Fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser		Samtliga skattskyldiga	
	Inkomst av jordbruksfastighet	Sammanräknad nettoinkomst (samtliga förvärvskällor)	Inkomst av jordbruksfastighet	Sammanräknad nettoinkomst (samtliga förvärvskällor)
<i>Län</i>				
Stockholms ¹	54 600	26 397 475	59 909	28 614 016
Uppsala	75 627	2 983 829	78 655	3 026 572
Södermanlands	61 672	3 297 621	64 485	3 349 758
Östergötlands	116 937	5 035 828	123 960	5 153 866
Jönköpings	113 590	3 870 314	115 642	3 961 655
Kronobergs	82 084	2 063 730	82 842	2 120 381
Kalmar	111 361	2 857 724	112 997	2 896 781
Gotlands	41 934	597 040	42 103	601 209
Blekinge	36 057	1 878 915	36 340	1 905 664
Kristianstads	140 544	3 254 047	141 762	3 302 699
Malmöhus	194 132	10 318 965	195 649	10 606 724
Hallands	116 035	2 430 050	116 323	2 468 364
Göteborgs o Bohus	59 390	10 446 218	63 370	10 877 429
Älvsborgs	142 531	5 166 805	143 821	5 298 562
Skaraborgs	170 493	3 115 329	174 514	3 182 844
Värmlands	101 228	3 576 594	107 528	3 626 184
Örebro	70 810	3 719 485	74 762	3 776 607
Västmanlands	63 090	3 505 157	68 032	3 588 882
Kopparbergs	76 926	3 459 567	91 914	3 544 370
Gävleborgs	73 399	3 700 526	98 534	3 780 355
Västernorrlands	61 404	3 401 718	67 844	3 501 358
Jämtlands	42 381	1 461 545	42 939	1 476 838
Västerbottens	88 683	2 814 357	91 375	2 848 241
Norrbottnens	51 006	3 198 839	55 884	3 230 690
<i>Hela riket¹</i>				
1972	2 145 914	112 551 678	2 251 184	116 740 049
1971	2 108 426	103 969 885	2 279 898	109 266 132
1970	2 034 732	93 447 454	2 177 770	98 705 818
1969	2 041 501	86 365 692	2 149 920	91 207 833
1968	2 182 915	81 621 276	2 298 517	85 829 274

¹ Inkl det för riket gemensamma taxeringsdistriktet.

Tabell 139 Inkomsttagare inom jordbruk med binärningar fördelade efter yrkesställning år 1971**Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by employment status in 1971**

Avser samtliga inkomsttagare som avlämnat allmän självdeklaration eller skönstaxerats
Figures refer to every income-earner that has filed his income tax returns or whose income was estimated

Område	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske			Samtliga näringsgrenar		
	Rörelse- idkare	Anställda	Summa	Rörelse- idkare	Anställda	Summa
<i>Län</i>						
Stockholms	3 220	5 294	8 514	32 091	838 681	870 772
Uppsala	3 423	4 510	7 933	7 607	108 994	116 601
Södermanlands	3 299	4 822	8 121	8 317	121 113	129 430
Östergötlands	6 685	6 472	13 157	13 861	184 720	198 581
Jönköpings	8 253	3 412	11 665	17 317	148 357	165 674
Kronobergs	6 156	2 524	8 680	9 888	78 745	88 633
Kalmar	7 532	5 150	12 682	12 725	107 306	120 031
Gotlands	3 087	2 339	5 426	4 194	22 886	27 080
Blekinge	3 574	2 982	6 556	6 685	71 604	78 289
Kristianstads	8 734	9 080	17 814	15 549	119 800	135 349
Malmöhus	10 774	13 105	23 879	27 089	366 673	393 762
Hallands	7 270	5 072	12 342	12 970	88 307	101 277
Göteborgs o Bohus	5 243	4 910	10 153	22 149	368 455	390 604
Älvsborgs	10 873	4 707	15 580	21 048	198 112	219 160
Skaraborgs	11 163	6 025	17 188	17 347	114 650	131 997
Värmlands	7 576	8 078	15 654	14 187	133 418	147 605
Örebro	3 917	4 998	8 915	9 001	137 474	146 475
Västmanlands	3 511	3 092	6 603	7 455	128 478	135 933
Kopparbergs	3 663	7 518	11 181	9 732	132 525	142 257
Gävleborgs	3 647	6 109	9 756	9 526	142 730	152 256
Västernorrlands	4 235	4 997	9 232	10 115	126 296	136 411
Jämtlands	4 408	6 116	10 524	8 109	55 871	63 980
Västerbottens	5 355	6 975	12 330	10 242	108 507	118 749
Norrbottnens	3 244	6 941	10 185	9 040	117 823	126 863
Hela riket ¹	138 842	135 228	274 070	316 244	4 021 525	4 337 769

¹ Exkl icke mantalsskrivna personer.

gifterna för *inkomsttagarenheter*. Därmed avses såväl individer som gifta personer, där båda har taxerats.

För varje inkomsttagare finns på bandet ett 60-tal uppgifter bl a om länstillhörighet, ålder, kön, näringsgrenstillhörighet, yrkesställning och sammanräknad inkomst.

Uppgift om länstillhörighet erhålls med ledning av inkomsttagarens mantalsskrivningsadress. Klassificeringen av inkomsttagarna efter *näringsgren* och *yrkesställning* (rö-

relseidkare resp anställd) som numera handhas av den lokala skattemyndigheten, är dock i huvudsak begränsad till personer födda den 5, 15 eller 25 i någon av årets månader. Den del av inkomststatistiken är således grundad på ett stickprov. Klassificeringen efter näringsgren ansluter sig till ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities). Näringsgrenstillhörigheten bestäms i första hand av den verksamhet inkomsttagaren under inkomståret före-

trädesvis varit sysselsatt i. I andra hand beaktas yrke eller titel. Inkomsttagare som vid sidan av inkomst från förvärvsarbete även haft inkomst t ex av kapital skall, oavsett den senare inkomstens storlek, hänföras till den näringsgren inom vilken förvärvsarbete utövats. För personer, som under året varit verksamma inom mer än en näringsgren, skall den anges som lämnat största inkomsten. Som rörelseidkare räknas var och en som driver egen rörelse oberoende av om anställda funnits i rörelsen eller inte. Inkomstbegreppet är från inkomståret 1971 i huvudsak knutet till *sammanräknad inkomst* enligt huvuddeklarationsblankettens första sida.

Resultat

En sammanfattning av utfallet länsvis av 1972 års taxering vad gäller inkomst av jordbruksfastighet jämte motsvarande riksuppgifter för åren 1968—1972 lämnas i *tab 138*. Uppgifter redovisas i tabellen dels för kategorien fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (A-längden), dels för samtliga skattskyldiga. Av tabellen framgår bl a att av den sammanräknade nettoinkomsten (detta begrepp används fortfarande i denna del av statistiken) från samtliga förvärvskällor utgör inkomsten av jordbruksfastighet från 1968 till 1972 en minskande andel.

Tabell 140 Inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet fördelade efter kön och ålder år 1971

Income-earners with income of agricultural real estate distributed by sex and age in 1971

Avser endast inkomsttagare som taxerats och därvid registrerats med inkomst

Figures refer to income-earners who have been assessed and in this connection have been income registered

Kön; ålder	Inkomst av jordbruksfastighet			Sammanräknad inkomst	
	Antal inkomsttagare	Därav med inkomst huvudsakligen av jordbruksfastighet	Medelinkomst, 1 000-tal kr	Antal inkomsttagare	Medelinkomst, 1 000-tal kr
<i>Män</i>					
Under 20 år	1 136	605	6,1	110 940	12,5
20—34 »	15 711	7 847	11,2	818 861	27,5
35—49 »	46 514	26 044	13,1	681 181	36,7
50—66 »	89 277	48 786	10,6	800 650	31,8
Över 66 »	43 678	8 886	4,6	407 086	15,4
Samtliga	196 316	92 168	9,9	2 818 718	28,6
<i>Kvinnor</i>					
Under 20 år	676	389	5,6	81 347	10,9
20—34 »	3 705	1 348	4,7	634 028	16,2
35—49 »	7 556	3 313	4,9	541 274	17,1
50—66 »	13 685	5 324	4,5	637 341	14,7
Över 66 »	11 020	1 353	3,4	485 030	9,9
Samtliga	36 642	11 727	4,3	2 379 020	14,5
<i>Summa män och kvinnor</i>	232 958	103 895	9,0	5 197 738	22,2

Tabell 141 Inkomst av jordbruksfastighet med inkomsttagarna fördelade efter yrkesställning åren 1970 och 1971. Milj kronor

Income of agricultural real estate with income-earners distributed by employment status in 1970 and 1971. Millions of Swedish kronor

Avser endast inkomsttagare som taxerats och därvid registrerats med inkomst
Figures refer to income-earners who have been assessed and in this connection have been income registered

Näringsgren; yrkesställning	Inkomst av jordbruksfastighet		Sammanräknad inkomst	
	1970	1971	1970	1971
<i>Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske</i>				
Rörelseidkare	1 600,4	1 576,9	2 649,3	2 555,8
Anställda	156,2	165,6	2 402,7	2 479,8
Samtliga förvärvsarbetande	1 756,6	1 742,5	5 052,0	5 035,6
<i>Övriga näringsgrenar</i>				
Rörelseidkare	33,7	40,5	5 743,1	5 346,8
Anställda	161,1	170,3	85 136,5	92 918,7
Samtliga förvärvsarbetande	194,8	210,7	90 879,6	98 265,5
<i>Summa näringsgrenar</i>				
Rörelseidkare	1 634,1	1 617,4	8 392,4	7 902,6
Anställda	317,3	335,9	87 539,3	95 398,5
Samtliga förvärvsarbetande	1 951,4	1 953,3	95 931,7	103 301,1

I tab 139 redovisas inkomsttagarna inom jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske år 1971 (dvs på grundval av 1972 års taxering) med fördelning efter yrkesställning. Motsvarande uppgifter redovisas dessutom för alla näringsgrenar sammantagna. Av det totala antalet inkomsttagare inom jordbruk m m utgjordes ca 50 % av rörelseidkare och ca 50 % anställda. Motsvarande relativa andelar för alla näringsgrenar sammantagna var ungefär 7 resp 93 %.

I tab 140 redovisas inkomsttagarna med inkomst av jordbruksfastighet med fördelning efter kön och ålder år 1971. Av tabellen framgår att ca 45 % av samtliga personer med inkomst av jordbruksfastighet hade denna som huvudsaklig inkomstkälla.

Av tab 141 framgår hur inkomsterna av jordbruksfastighet fördelar sig efter yrkesställning dels inom näringsgrenen jordbruk, skogs-

bruk, jakt och fiske, dels inom övriga näringsgrenar. För företagarna i den förra näringsgrenen utgör inkomsten av jordbruksfastighet drygt 60 % av den sammanräknade inkomsten.

Av tab 142 framgår hur inkomsttagarna inom jordbruk m m resp samtliga näringsgrenar år 1971 var fördelade efter inkomstklass och yrkesställning.

Övrig publicering

I publikationerna Taxeringsutfallet 1972 (SOS) samt Inkomst och förmögenhet 1971 (SOS) redovisar SCB definitiva uppgifter rörande taxeringsutfallet 1972 resp inkomst- och förmögenhetsfördelningen 1971.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 138 fr o m år 1945.

**Tabell 142 Inkomsttagare inom jordbruk med binnärings
fördelade efter sammanräknad inkomst och yrkeställ-
ning år 1971**

Samtliga förvärvsarbetande inkomsttagare som avlämnat allmän
självdeklaration eller skönstaxerats ingår

Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by total
income and employment status in 1971

*All income-earners (excluding persons not in labour) who have filed
general income tax return or have been discretionary assessed are
included*

Kön; näringsgren; yrkeställning	Inkomstklass, kronor								Summa inkomst- tagare	Summa inkomster, milj kronor
	Inkomst ej registrerad	Under 10 000	10 000 – 19 999	20 000 – 29 999	30 000 – 39 999	40 000 – 59 999	60 000 – 99 999	Över 99 999		
Män										
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske										
Rörelseidkare	7 537	23 274	45 896	29 892	12 769	4 728	1 280	410	125 786	2 428,4
Anställda	8 880	18 695	29 537	31 685	16 133	5 131	1 172	158	111 391	2 282,2
Summa förvärvsarbetande	16 417	41 969	75 433	61 577	28 902	9 859	2 452	568	237 177	4 710,6
Samtliga näringsgrenar										
Rörelseidkare	14 897	34 054	76 089	64 250	37 901	25 348	10 698	4 925	268 162	7 174,5
Anställda	112 068	170 752	302 423	633 711	608 764	303 501	96 112	24 880	2 252 211	68 205,2
Summa förvärvsarbetande	126 965	204 806	378 512	697 961	646 665	328 849	106 810	29 805	2 520 373	75 379,8
Kvinnor										
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske										
Rörelseidkare	1 762	6 646	3 401	730	300	160	20	37	13 056	128,5
Anställda	2 443	14 175	4 367	2 003	621	210	10	8	23 837	200,7
Summa förvärvsarbetande	4 205	20 821	7 768	2 733	921	370	30	45	36 893	329,2
Samtliga näringsgrenar										
Rörelseidkare	4 663	17 573	14 595	6 035	2 321	1 862	751	282	48 082	731,8
Anställda	133 247	528 921	520 378	399 338	133 925	45 845	6 370	1 290	1 769 314	27 613,9
Summa förvärvsarbetande	137 910	546 494	534 973	405 373	136 246	47 707	7 121	1 572	1 817 396	28 345,8
Samtliga män och kvinnor¹										
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske										
Rörelseidkare	9 299	29 930	49 297	30 622	13 069	4 888	1 300	447	138 852	2 557,0
Anställda	11 603	33 840	34 364	33 938	16 794	5 341	1 192	166	137 238	2 502,8
Summa förvärvsarbetande	20 902	63 770	83 661	64 560	29 863	10 229	2 492	613	276 090	5 059,8
Samtliga näringsgrenar										
Rörelseidkare	19 570	51 677	90 714	70 285	40 242	27 210	11 449	5 209	316 356	7 908,3
Anställda	254 892	721 739	832 499	1 038 840	744 084	349 827	102 722	26 245	4 070 848	96 308,5
Summa förvärvsarbetande	274 462	773 416	923 213	1 109 125	784 326	377 037	114 171	31 454	4 387 204	104 216,8

¹ Inkl icke mantalsskrivna personer.

11.4. Jordbrukets prisindex

I enlighet med principer, som angivits av jordbruksstatistikkommittén (Jo 1968:9), låter lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp utarbeta månatliga prisindexserier på jordbrukets område. Indexsystemet skall möjliggöra en mätning av prisutvecklingen och dessutom kunna användas, med beaktande av indexsystemets konstruktion, vid jämförelser med prisutvecklingen inom olika handelsled och förädlingsnivåer samt inom andra samhällssektorer.

De nu beräknade indexserierna ersätter de serier, som tidigare publicerats av statens jordbruksnämnd. Med hänsyn till förekomsten av indexklausuler i arrendekontrakt m m knutna till det tidigare beräknade producentprisindexet utförs dock även i fortsättningen vissa beräkningar av detta index. Dessa kan erhållas hos statens jordbruksnämnd.

Beräkningsunderlag. Beräkningarnas utförande

Prisindex skall i princip avspegla prisutvecklingen utan påverkan av kvalitetsförändringar. Höjda priser till följd av förbättrad varukvalitet skall således ej påverka index.

Vikterna i indexserierna är i huvudsak fasta. De har fr o m 1 juli 1971 ändrats för vissa av serierna och baseras på normerade data för 1972/73 mot tidigare 1968/69. Serien med nya vikter har kedjats till den äldre serien. Viktbyte avses i fortsättningen ske vart tredje år.

Avräkningsprisindex avses registrera prisutvecklingen för jordbrukets varor i producentledet, dvs de priser jordbrukaren får för sina produkter vid gården. Det nu redovisade avräkningsprisindexet bygger beträffande varulista och prismaterial i huvudsak på Jord-

brukets utredningsinstituts tidigare utarbetade avräkningsprisindex.

Jordbrukets samtliga viktiga produkter har medtagits eftersom produkterna på intäktssidan är relativt få till antalet. Prisindexserier för olika produkter sammanvägs med vikter, som baseras på normerade kvantiteter för inhemsk produktion (exkl jordbrukets interna omsättning). De kvantiteter, som omsätts i intern handel inom jordbruket, förädlas i regel till avsaluprodukter i animalieproduktionen och beaktas därigenom.

Prisregleringsprisindex skall registrera prisutvecklingen för jordbrukets varor i de led där prisregleringen verkar, dvs huvudsakligen i partihandelsledet. Prisregleringsprisindex bygger på det av statens jordbruksnämnd tidigare uträknade producentprisindexet och skall i princip omfatta samtliga av prisregleringen berörda jordbruksprodukter. Som representantvaror i beräkningarna uttas inom de olika varugrupperna i allmänhet de sorter och kvaliteter, som har den största omsättningen. Vägningstalen är för huvudserien hämtade från normerade kvantiteter över totalkonsumtionen.

Därutöver beräknas en serie som skiljer sig från huvudserien endast beträffande viktsystemet. Vägningstalen utgör normerade kvantiteter av inom landet konsumerad inhemsk produktion. Inom serien utarbetas en delserie, som endast omfattar varor, som ingår i världsmarknadsprisindex.

De löpande prisuppgifter, som används i indexberäkningarna är i regel centrala noter.

Världsmarknadsprisindex skall omfatta samtliga de jordbruksprodukter, vilkas prisutveckling på världsmarknaden inverkar på den inhemska prisbildningen.

Som representantvaror inom de olika varugrupperna uttas för indexberäkningarna de sorter och kvaliteter som säljs mest på den svenska marknaden. Erforderliga prisuppgifter hämtas till övervägande delen från utländska facktidsskrifter.

Viktsystemet baseras huvudsakligen på normdata över inom landet konsumerad inhemsk produktion. Sedan 1970 är serien exkl ägg huvudserie.

I *produktionsmedelsprisindex* ingår i princip jordbrukets samtliga kostnader med undantag av arbetskostnader och ränta på eget kapital. En serie omfattande även dessa poster har framlagts och beräknats månadsvis fr o m juli 1971. Denna serie påverkas starkt av förändringar i lantarbetarlönen, eftersom arbetskostnaden utgör nära hälften av den totala kostnaden.

Från respektive varugrupp medtas i beräkningarna de varor som svarar för den största omsättningen. De i beräkningarna utnyttjade priserna utgörs till stor del av centrala noteringar. I andra fall används prisuppgifter från en viss ort (ibland från enstaka företag). Vidare utnyttjas vissa delposter i konsumentprisindex. Vid beräkningen av byggnadskostnadernas utveckling har jordbruksnämndens eget index fr o m juli 1971 ersatts med SCBs byggnadskostnadsindex för jordbrukets byggnader (se s 89). Köpfodermedelsposten registrerar nu faktiska priser i motsats till i tidigare kostnadsprisindex, där korrigeringar gjordes för importavgiftsändringar.

Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel, bygger på SCBs producentprisindex för livsmedelsindustrin. Den indexserie, som nu beräknas omfattar konsumtionsvaror. Ytterligare en delserie, som är under utarbetande, omfattar råvaror och halvfabrikat.

I avvaktan på resultat från SCBs input — outputundersökning för 1968 beräknades konsumtionsvaruserien preliminärt med vikter från konsumentprisindex för 1968. Sedan SCBs undersökning blivit tillgänglig har vikterna omräknats. I samband därmed har varuurlvalet, som omfattar varor ingående i både

producentprisindex för livsmedelsindustrin och i konsumentprisindex, utökats något. De nya vikterna och det utökade varuurlvalet har tillämpats på indextalen fr o m juli 1970.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel beräknas med fasta vikter. Serien skall främst användas för jämförelse med producentprisindex för livsmedelsindustrin. Viktsystemet och varuurlvalet är i princip det samma som för detta. Prisuppgifterna är identiska med de för konsumentprisindex.

Konsumentprisindex utarbetas månadsvis av SCB och skall mäta prisförändringar vid oförändrad levnadsnivå. Prisuppgifter insamlas för ett urval varor och tjänster (representantvaror) och skall avse de priser som konsumenterna faktiskt får betala (marknadspris). Varje representantvara tilldelas ett vägnings-tal, som anger motsvarande varugrups relativa andel av de totala utgifterna för privat konsumtion.

För de delindex av konsumentprisindex, som här redovisas är basen december 1966 och de beräknas enligt samma metoder som totala konsumentprisindex.

Vid jämförelser med konsumentprisindex bör observeras att mervärdeskatt (resp allmän omsättningsskatt) ingår i däri registrerade priser, vilket inte är fallet i övriga serier med undantag för produktionsmedelsprisindex, där omsättningsskatten — men ej mervärdes-katten — inräknats.

Resultat

Utvecklingen av de olika prisindexserierna åren 1967/68—1971/72 framgår av *tab 143*, som innehåller ovägda årsmedeltal av månadsberäkningarna.

Tabellen visar bl a att avräkningspriserna 1971/72 låg i genomsnitt 14 enheter högre än 1967/68, medan jordbrukets kostnader under samma tid ökade med 10 enheter. Detta kan jämföras med 1970/71 då avräknings-

priserna låg 4 enheter över nivån 1967/68, medan samtidigt kostnaderna stigit med 8 enheter.

Priset på världsmarknaden totalt exkl ägg har mellan 1967/68 och 1971/72 ökat med 27 enheter.

Övrig publicering

Resultaten av indexberäkningarna publiceras månadsvis dels i stencilform av lantbruks-ekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp, dels i Jordbruksekonomiska meddelanden.

Tabell 143 Jordbrukets prisindex åren¹ 1967/68–1971/72

Agricultural price indices 1967/68–1971/72

1966/67=100

Index	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
Avräkningsprisindex					
Vegetabilier	100,3	95,1	104,2	90,0	94,1
Animalier	100,6	101,0	103,5	108,5	120,5
Totalt	100,5	99,7	103,6	104,5	114,7
Prisregleringsprisindex					
Vegetabilier	94,8	95,7	110,7	104,7	113,5
Animalier	99,9	101,1	105,7	109,0	118,6
Totalt	98,9	99,9	106,8	108,1	117,5
Världsmarknadsprisindex					
Vegetabilier	89,9	90,5	95,0	114,3	117,2
Animalier	91,4	91,7	103,0	102,9	118,7
Totalt	91,2	91,5	102,0	104,4	118,6
Totalt inkl ägg	90,7	91,6	98,6	100,1	113,6
Produktionsmedelsprisindex					
Förnödenheter	103,3	104,6	106,1	108,3	109,5
Tjänster	104,7	105,2	108,3	115,0	123,3
Kapitalkostnader	102,8	101,8	106,7	113,4	113,7
Totalt	103,3	103,4	106,7	111,5	113,4
Totalt inkl arbetskostnader och ränta på eget kapital	..	..	..	..	133,9
Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel²					
Vegetabilier	101,6	102,0	108,9	111,9	122,6
Animalier	102,1	104,6	110,7	115,5	125,0
Totalt	102,0	103,7	110,1	114,4	124,2
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel²					
Vegetabilier	102,1	104,3	112,6	120,7	136,2
Animalier	101,9	104,1	109,6	118,3	130,8
Totalt ³	102,0	104,2	110,7	119,1	132,7
Konsumentprisindex					
Jordbruksreglerade livsmedel ³	102,4	104,3	110,0	119,5	133,0
Övriga livsmedel	101,5	102,9	110,9	119,1	126,4
Totalt exkl jordbruksreglerade livsmedel	103,8	105,8	110,7	119,0	125,7

¹ Avser perioden 1 juli–30 juni. — ² Nya vikter och utökat varuurlval fr o m juli 1970. — ³ Eftersom varuurlval och viktsystem ej är identiska överensstämmer ej indextalen helt.

11.5. Jordbrukets kreditmarknad

Utvecklingen på jordbrukets kreditmarknad belyses i statistik som sammanställs av Jordbrukets utredningsinstitut. Grundmaterialet för denna redovisning utgörs huvudsakligen av uppgifter, som Jordbrukets utredningsinstitut hämtat från kreditorganens verksamhetsberättelser (eller motsvarande) samt från den officiella statistiken. I fråga om de statliga krediterna erhålls uppgifter från berörda myndigheter.

Jordbrukets behov av främmande kapital täcks från ett stort antal källor. Dess kreditmarknad är därför förhållandevis svåröverskådlig och löpande statistiska uppgifter saknas för delar av densamma. Utanför utredningsinstitutets redovisning faller bland annat de sk leverantörskrediterna samt olika former av privat långivning.

Så långt möjligt har i statistiken endast krediter till enskilda jordbrukare (självägande och arrendatorer) medtagits. Det statistiska materialet tillåter dock ej alltid en sådan redovisning och vissa uppgifter innefattar därför krediter även till aktiebolag och samfälligheter samt till ägare av utarrenderade fastigheter.

Krediternas omfattning. Fördelning på olika kreditgivare

I nedanstående tablå lämnas vissa uppgifter om räntesatserna i procent vid årets slut för åren 1968—1972.

År	Riksbankens officiella diskonto	Affärsbankernas utlåningsränta ¹
1972	5,00	6,50— 9,75
1971	5,00	6,50— 9,75
1970	7,00	8,25—10,50
1969	7,00	7,25— 9,50
1968	5,00	6,00— 8,25

¹ Växeldiskonto, lägsta ränta.

Utvecklingen av den totala långivningen till jordbruket — med särredovisning på olika kreditgivare — åren 1968—1972 belyses i tab 144. I tab 145—147 lämnas mer detaljerade uppgifter om jordbrukskasserörelsens, sparbankernas resp statens utlåning. (Uppgifter om statliga kreditgarantier och statsbidrag till jordbruket lämnas i kapitel 12.)

Tabell 144 Kreditgivning till enskilda jordbrukare åren 1968—1972. Milj kronor
Credit extended to private holders 1968—1972. Millions of Swedish kronor

År	Hypoteks-föreningar	Jordbruks-kassor	Sparbanker ¹	Affärsbanker	Staten ²	Försäkrings-bolag	Summa krediter ¹
1972	2 996	3 400	..	568	80	5	..
1971	2 824	3 200	1 751	548	92	19	8 434
1970	2 616	3 150	1 713	547	107	5	8 138
1969	2 480	2 925	1 695	592	125	6	7 823
1968	2 310	2 888	1 621	597	142	6	7 564

¹ Avser endast lån mot inteckning i jordbruksfastighet samt statlig kreditgaranti. — ² Avser budgetåren 1967/68—1971/72.

Tabellerna återger de förhållanden som gällt vid slutet av respektive kalenderår (för de statliga krediterna slutet av respektive budgetår).

Landshypoteksinstitutionens långgivning till jordbruket består till övervägande delen av lån mot botteninteckning i jordbruksfastighet. *Jordbrukskasserörelsens* verksamhet omfattar dels reverslån, varav huvuddelen mot botteninteckning i jordbruksfastighet, dels växelkre-

diter och krediter i checkräkning. *Sparbankernas* utlåning till jordbruket består till övervägande delen av lån mot inteckning. *Affärsbankernas* kreditgivning till enskilda jordbrukare torde i flertalet fall utgå i form av borgenslån eller växelkrediter och *försäkringsbolagens* i form av lån mot inteckning i jordbruksfastighet. De *statliga* krediter som kommer jordbruket till godo kan indelas i egentliga jordbrukslån och allmänna lån. Till

Tabell 145 Jordbrukskasserörelsens utlåning¹ till enskilda jordbrukare åren 1968–1972. Milj kronor

Lending by agricultural credit societies to private holders 1968–1972. Millions of Swedish kronor

År	Lån mot			Växelkrediter	Krediter i checkräkning	Summa krediter
	botteninteckning i jordbruksfastighet	statlig kreditgaranti	andra säkerheter			
1972 ²	2 188	583	..	..	..	3 400
1971 ²	1 983	540	..	..	..	3 200
1970	1 743	512	..	..	..	3 150
1969	1 611	488	..	..	..	2 925
1968	1 325	439	809	152	163	2 888

¹ Delvis uppskattade värden. — ² 1971 och 1972 års uppgifter är p g a ny beräkningsmetod ej helt jämförbara med tidigare års uppgifter.

Tabell 146 Sparbankernas utlåning till enskilda jordbrukare åren 1968–1972. Milj kronor

Lending by savingsbanks to private holders 1968–1972. Millions of Swedish kronor

År	Lån mot			Summa ¹
	botteninteckning i jordbruksfastighet ²	högre inteckning i jordbruksfastighet	statlig kreditgaranti	
1972	1 543	..	163	..
1971	1 540	44	167	1 751
1970	1 491	51	171	1 713
1969	1 461	66	168	1 695
1968	1 368	88	165	1 621

¹ Uppgifter saknas om sparbankernas övriga jordbrukskrediter, huvudsakligen lån mot inteckning jämte borgen samt enbart borgen. — ² T o m 1968 lån inom 60 % av taxeringsvärdet eller särskilt utlåningsvärde, därefter inom 75 % av uppskattningsvärdet.

**Tabell 147 Statens lån till enskilda jordbrukare budgetåren 1967/68–1971/72.
Milj kronor**

Government loans to private holders 1967/68–1971/72. Millions of Swedish kronor

Inom parentes anges årtal för fondens inrättande alt period mellan fondens inrättande och avvecklande

Years in brackets state when the foundation was established and liquidated

Typ av kredit	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
Kronotorparnas inventarielånefond (1943)	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Skogsvägslån (1941)	1,0	0,9	1,0	1,1	1,1
Egnahemslån m m (1904–48)	45,2	41,2	37,1	33,8	30,7
Lantarbetsarbostadslån (1935–56)	5,8	4,6	3,6	2,8	2,2
Arbetsmåbruks- o arrendelån (1933–48 resp 1934–48)	13,2	12,1	9,1	6,9	4,6
Maskinlån (1938–67)	25,8	19,8	14,3	9,8	6,6
Hästavelslån (1914–59)	2,6	2,6	2,0	1,5	1,4
Sekundärlån (1935–51)	0,8	0,7	0,5	0,4	0,4
Avdikningslån (1926–59)	43,0	40,2	37,4	34,6	31,9
Stödlån	4,7	3,0	2,0	1,3	1,0
Supplementär jordbrukskredit (1956–59)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa krediter	142,4	125,3	107,2	92,3	80,0

de förra räknas krediter ur fonder, som är avsedda enbart eller nästan enbart för utlåning till jordbrukare eller för jordbruksändamål. De sistnämnda lånen är sådana statliga lån, som utlämnas för särskilda ändamål (andra än jordbruk) och där låntagarens yrke inte är avgörande. De allmänna lånen ingår inte i de i tab 147 redovisade uppgifterna.

Övrig publicering

Utvecklingen på jordbrukets kreditmarknad har utförligt beskrivits för åren 1950–1962 i meddelande nr 4–63 från Jordbrukets utredningsinstitut. Dessutom hänvisas till de enskilda kreditorganens årsredogörelser samt till den officiella statistiken publicerad i bl a Sparbankerna (SOS), utgiven av SCB, samt Enskilda försäkringsanstalter (SOS), utgiven av försäkringsinspektionen.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 144–147 fr o m år 1945.

11.6. Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Uppgifter om bl a försörjningsbalansen, bruttonationalprodukten fördelad på näringsgrenar samt nationalinkomsten och dess användning erhålls varje år genom SCBs redovisning av nationalräkenskaperna.

Vissa omläggningar och revideringar har skett de två senaste åren. Näringsgrensindelningen i nationalräkenskaperna för åren fr o m 1968 ansluter sig nu till SNI (Standard för svensk näringsgrensindelning). För att erhålla jämförbarhet med tidigare år redovisas år 1968 med både den äldre och den nya näringsgrensindelningen. För jordbrukets del innebär den nya indelningen att veterinärverksamheten och vissa offentliga myndigheters konsulttjänster i jordbrukssektorn överförs till annan näring.

I föreliggande avsnitt redovisas utvecklingen av jordbrukets sektorprodukt (bidrag till bruttonationalprodukten) i fasta och löpande

priser för perioden 1967—1971 samt sektor- resp bruttonationalproduktens komponenter i löpande priser för motsvarande år. Dessutom redovisas jordbrukets m m och skogsbrukets bidrag till bruttonationalprodukten åren 1950—1971 i löpande priser.

Beräkningsmetodik

I de löpande nationalräkenskaperna beräknas en näringsgrens bidrag till bruttonationalprodukt genom att näringsgrenens bruttoproduktionsvärde minskas med den förbrukning av

varor och tjänster (inklusive reparationer och underhåll), som krävs för produktionen. Det svenska nationalräkenskapssystemets (SNRs) definitioner överensstämmer numera praktiskt taget helt med de internationellt, enligt SNA (System of National Accounts), rekommenderade.

Näringsindelningen enligt SNI bygger på den indelning, som anges av 1968 års reviderade ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities).

Tabell 148 Sektorprodukten inom jordbruk m m samt bruttonationalprodukten med fördelning på faktorinsatser, indirekta skatter och subventioner åren 1967—1971. Milj kronor

Agricultural sector product and gross domestic product by factor incomes, indirect taxes and subsidies 1967—1971. Millions of Swedish kronor

Sektorprodukt resp bruttonationalprodukt; löpande resp 1968 års priser	1967	1968	1968 ¹	1969	1970	1971
<i>Löpande priser</i>						
Sektorprodukten inom jordbruk m m till marknadspris	3 327	3 453	3 370	2 986	3 129	3 504
Indirekta skatter (avdragspost)	19	24	24	31	31	61
Subventioner (tilläggspost)	383	333	333	355	271	335
Sektorprodukten inom jordbruk m m till produktions- kostnad	3 691	3 762	3 679	3 310	3 369	3 778
Därav löner	984	986	922	876	892	966
Därav driftsöverskott (inkl avskrivningar)	2 707	2 776	2 757	2 434	2 477	2 812
Totala bruttonationalprodukten till marknadspris	131 628	140 323	140 323	152 179	170 036	183 277
Indirekta skatter (avdragspost)	16 440	18 132	18 132	19 149	20 715	26 371
Subventioner (tilläggspost)	1 726	1 780	1 780	1 598	1 962	2 067
Totala bruttonationalprodukten till produktionskostnad	116 914	123 971	123 971	134 628	151 283	158 973
Därav löner	78 813	85 026	85 026	92 607	103 448	113 835
Därav driftsöverskott (inkl avskrivningar)	38 101	38 945	38 945	42 021	47 835	45 138
<i>1968 års priser</i>						
Sektorprodukten inom jordbruk m m till marknadspris	3 273	3 453	3 370	2 789	2 947	3 278
Totala bruttonationalprodukten till marknadspris	134 607	140 323	140 323	147 223	154 478	154 740

¹ Ny näringsgrensindelning, som tillämpas fr o m 1968, se texten.

Tabell 149 Jordbrukets m m och skogsbrukets bidrag till bruttonationalprodukten åren 1950–1971. Löpande priser
 Contribution to the gross domestic product by agriculture etc. and forestry 1950–1971.
 Current prices

År	Bidrag till bruttonationalprodukten, i marknadspris, från				Totala bruttonationalprodukten, i marknadspris, milj kronor
	Jordbruket m m		Skogsbruket		
	Milj kronor	Procent	Milj kronor	Procent	
1971	3 504	1,9	3 468	1,9	183 277
1970	3 129	1,8	3 051	1,8	170 036
1969	2 986	2,0	2 562	1,7	152 179
1968 ¹	3 370	2,4	2 453	1,7	140 323
1968	3 453	2,5	2 453	1,7	140 323
1967	3 327	2,5	2 841	2,2	131 628
1966	3 024	2,5	2 846	2,3	122 040
1965	3 123	2,8	2 856	2,6	111 747
1964	3 067	3,0	2 676	2,6	101 582
1963	2 639	2,9	2 298	2,5	91 509
1962	2 706	3,2	2 570	3,0	84 614
1961	2 572	3,3	2 619	3,4	78 153
1960	2 502	3,5	2 297	3,2	72 012
1959	2 413	3,6	1 842	2,8	66 288
1958	2 342	3,8	2 208	3,5	62 269
1957	2 336	4,0	2 263	3,8	58 877
1956	2 378	4,3	2 520	4,6	55 178
1955	2 068	4,1	2 368	4,7	50 699
1954	2 245	4,8	2 301	4,9	47 075
1953	2 385	5,4	1 951	4,4	44 338
1952	2 187	5,1	3 114	7,3	42 849
1951	2 004	5,1	2 026	5,1	39 603
1950	1 905	5,9	1 248	3,9	32 253

¹ Ny näringsgrensindelning, som tillämpas fr o m 1968, se texten.

Till jordbruk räknas ekonomisk aktivitet enligt SNI 11, dvs förutom egentligt jordbruk även trädgårdsodling, pälsdjursskötsel, hästavel, renskötsel, biodling samt jakt m m. Där emot ingår inte jordbrukarnas sidoinkomster av skogsbruk och fiske.

Beräkningarna av bruttoproduktionsvärdet av det egentliga jordbruket baseras på den vid statens jordbruksnämnd beräknade totalkalkylen över jordbrukarnas inkomster. En

översyn av totalkalkylen har genomförts av lantbruksekonomiska samarbetsnämndens sektorsgrupp och de reviderade uppgifterna för åren fr o m 1964 har inordnats i de nu redovisade nationalräkenskaperna.

För att erhålla jordbrukets produktionsvärde till marknadspris korrigeras totalkalkylens värde genom avdrag för bl a medel som anvisats till jordbrukets regleringskassor samt skördeskadebidrag och statligt stöd till mindre

jordbruk. Av totalkalkylens kostnadsposter medtages endast de, som innefattas i nationalräkenskapernas definitioner av löpande förbrukning av varor och tjänster.

För de övriga delarna av jordbrukssektorn, vilka är av mindre omfattning, görs speciella tilläggs kalkyler av SCB.

För beräkningarna i fasta priser (1968 års) används produktionsvolymberäkningar avseende det egentliga jordbruket utförda av statens jordbruksnämnd. Jordbruksnämnden prissätter vid volymberäkningarna respektive års producerade kvantiteter med de priser, som gällde 1968. Övriga delar av jordbrukssektorn deflateras på likartat sätt. Den löpande förbrukningen av varor och tjänster deflateras i huvudsak med tillämpliga prisserier ur partiprisindex.

Resultat

I *tab 148* redovisas jordbrukets m m sektorprodukt och den totala bruttonationalpro-

dukten i dels löpande, dels fasta priser (1968 års) åren 1967—1971. I löpande priser återfinns uppgifter i *tab 149* om jordbrukets m m och skogsbrukets bidrag till bruttonationalprodukten åren 1950—1971 i dels absoluta tal, dels procent av bruttonationalprodukten.

Övrig publicering

Resultat från nationalräkenskaperna avseende åren 1950—1971 återfinns i Statistiska meddelanden N 1972:93 med separata tabellbilagor. För en utförligare beskrivning av källor och metoder hänvisas till Statistiska meddelanden N 1971:11. Det svenska nationalräkenskapssystemets begrepp, definitioner och klassificeringar behandlas i SCB-serien Meddelanden i samordningsfrågor nr 1972:6.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 148* fr o m år 1950.

12. Statliga rationaliseringsinsatser

Government rationalization measures

Enligt Kungl Maj:ts instruktion den 25 maj 1967 (nr 425), med senare ändringar, åligger det lantbruksstyrelsen att samordna de statliga insatserna för lantbrukets rationalisering. Lantbruksstyrelsen skall även ange de närmare riktlinjerna för hur en på lång sikt ändamålsenlig uppdelning i brukningsenheter bör ske samt leda och övervaka statsunder-

stödda åtgärder. Det åligger sålunda lantbruksstyrelsen att bl a ha hand om det statliga kreditstödet åt jordbruket och trädgårdsnäringen. Genom generellt bemyndigande har lantbruksnämnderna också möjlighet att med anlitan av en särskild kapitalfond, den sk jordfonden, köpa och sälja fast egendom i rationaliseringssyfte. Möjligheten att köpa mark använder nämnderna i de fall då direkta köp mellan fastighetsägarna inte kan genomföras. Den av nämnderna inköpta marken skall i princip snarast överlåtas till jordbrukare som är i behov av tillskottsjord. Av olika skäl har det dock visat sig lämpligt att nämnderna genom markinköp skapar en viss rationaliseringsreserv och de inköpta fastigheterna stannar därför genomsnittligt kvar i nämndernas ägo drygt två år.

Tabell 150 Statligt stöd till inre och yttre rationalisering m m i 1000-tal kronor åren 1968–1972. Hela riket

Government support for internal rationalization and structural improvement etc. in thousands of Swedish kronor 1968–1972. Whole of Sweden

Stödform	1968	1969	1970	1971 ¹	1972 ²
<i>Statlig lånegaranti³</i>					
Inre rationalisering	63 743	55 626	43 360	50 684	75 120
Därav till dikning, vattenavledning och invallning	1 713	1 160	1 047	1 561	944
» » täckdikning	11 356	9 180	7 110	7 446	8 547
» » övriga markanläggningar	355	378	887	562	898
» » byggnadsändamål	50 319	44 908	34 316	41 115	64 731
Yttre rationalisering	59 517	47 874	36 777	35 214	41 719
Jordförvärvslån	34 804	22 169	20 934	22 021	22 153
Driftslån	38 011	33 897	29 164	38 771	45 385
Maskinlån	2 546	2 086	1 241	1 613	1 450
<i>Statsbidrag³</i>					
Inre rationalisering	14 364	12 473	12 030	16 073	24 887
Därav till dikning, vattenavledning och invallning	3 212	732	565	1 166	2 174
» » täckdikning	2 442	2 292	2 249	2 062	2 112
» » övriga markanläggningar	308	329	882	396	498
» » byggnadsändamål	8 402	9 120	8 334	12 449	20 103
Yttre rationalisering m m	9 090	6 987	7 305	8 439	9 167
Övergångsbidrag	10 509	12 562	11 456	6 663	5 264

¹ Fr o m 2:a halvåret ingår uppgifter om företag med begränsade utvecklingsmöjligheter, se texten. — ² Fr o m 2:a halvåret ingår uppgifter från vissa jordbruk med mjölkproduktion. — ³ Avser av lantbruksnämnderna beviljade lånegarantier resp statsbidrag.

**Tabell 151 Statligt stöd till inre och yttre rationalisering
m m år 1972. 1 000-tal kronor**

Government support for internal rationalization and structural improvement etc. in 1972. Thousands of Swedish kronor

Län	Inre rationalisering		Yttre rationalisering		Jordför- värvslån (statlig låne- garanti)	Driftslån (statlig låne- garanti)	Maskinlån (statlig låne- garanti)	Övergångs- bidrag	Avgångsvederlag	
	Statlig låne- garanti	Statsbidrag	Statlig låne- garanti	Statsbidrag					Antal	Beviljat belopp
<i>Län</i>										
Stockholms	2 573	36	156	58	—	1 101	—	14	—	—
Uppsala	4 802	462	701	159	798	1 940	—	40	3	14
Södermanlands	2 875	242	1 104	209	1 045	3 127	221	32	2	11
Östergötlands	3 891	358	1 608	210	3 297	7 537	96	114	2	10
Jönköpings	760	204	974	228	580	1 450	—	324	2	8
Kronobergs	1 661	379	1 868	182	495	771	19	266	3	12
Kalmar	2 001	182	1 003	159	1 189	3 270	23	177	3	11
Gotlands	2 281	153	1 114	100	787	1 189	57	137	3	14
Blekinge	291	209	1 056	112	640	645	10	130	2	8
Kristianstads	1 945	197	3 765	297	761	1 065	105	237	4	20
Malmöhus	3 412	94	6 832	209	2 650	1 265	225	179	2	6
Hallands	1 759	217	2 056	114	2 628	1 750	96	212	2	5
Göteborgs o Bohus	1 992	361	925	252	387	1 160	25	229	3	11
Älvsborgs	4 364	543	1 345	301	226	1 990	—	399	4	19
Skaraborgs	6 291	246	2 235	193	2 297	2 170	—	228	10	26
Värmlands	4 152	1 259	2 598	381	464	2 310	175	245	3	11
Örebro	1 658	2 131	993	320	290	510	100	101	1	2
Västmanlands	1 003	173	2 126	163	842	1 085	30	27	—	—
Kopparbergs	6 561	1 930	933	1 594	605	4 573	25	108	2	7
Gävleborgs	2 827	1 479	999	482	222	1 349	16	151	2	12
Västernorrlands	3 287	3 405	1 811	893	308	842	23	470	17	63
Jämtlands	4 164	2 986	1 800	360	175	1 469	36	381	13	46
Västerbottens	5 604	3 193	690	536	287	803	47	717	9	38
Norrbottens	4 966	4 448	3 027	1 655	1 180	2 014	121	346	12	36
Hela riket	75 120	24 887	41 719	9 167	22 153	45 385	1 450	5 264	104	390

Tabell 152 Statligt stöd till anläggningar m m i samband med särskild rationalisering (SR) år 1972

Government support for special rationalization measures on certain holdings in 1972

Område	Antal beviljade ärenden	Statlig lånegaranti, 1 000-tal kr					Statsbidrag, 1 000-tal kr					
		Dikning m m	Täckdikning	Övriga markanläggningar	Byggnader	Totalt	Dikning m m	Täckdikning	Övriga markanläggningar	Byggnader	Drifts-rationalisering	Totalt
Län												
Värmlands	11	—	198	—	521	719	—	133	—	314	31	478
Kopparbergs	24	42	—	16	1 021	1 079	28	4	12	760	89	893
Gävleborgs	18	—	31	—	552	583	7	55	—	408	64	534
Västernorrlands	66	—	15	—	1 020	1 035	—	74	134	1 242	422	1 872
Jämtlands	74	47	94	22	1 815	1 978	41	83	35	1 422	474	2 055
Västerbottens	50	—	87	30	897	1 014	—	99	157	789	168	1 213
Norrbottnens	114	—	62	—	3 338	3 400	—	380	77	2 595	964	4 016
Hela riket												
1972	357	89	487	68	9 164	9 808	76	828	415	7 530	2 212	11 061
1971	556	30	480	122	9 286	9 918	76	702	237	7 974	1 592	10 581
1970	686	80	499	109	6 169	6 857	86	789	635	5 502	1 621	8 633
1969	229	56	251	87	8 230	8 624	72	623	243	6 109	1 587	8 634
1968	161	4	400	62	6 695	7 161	35	875	173	5 429	..	..

Tabell 153 Antal storleksrationaliserade brukningsenheter i enskild ägo¹ inom olika storleksgrupper efter ägd areal före åtgärd samt rationaliseringens effekt år 1972

Number of rationalized holdings in private ownership in different size groups by owned acreage before support and the effect of the rationalization in 1972

Storleksgrupp, hektar ägd åker	Antal brukningsenheter	Tillskottsareal, hektar		Medelareal, hektar			
		Åker	Skog	Åker		Skog	
				Före åtgärd	Efter åtgärd	Före åtgärd	Efter åtgärd
Under 11	1 398	3 409	40 075	5	8	69	127
11— 20	928	5 267	16 210	15	21	78	95
21— 30	513	3 890	7 487	25	33	67	82
31— 50	375	2 795	3 939	39	47	68	78
51— 100	184	1 972	2 918	68	78	103	118
Över 100	67	1 399	1 516	163	184	300	323
<i>Hela riket</i>							
1972	3 465	18 732	72 145	21	26	77	98
1971	3 808	17 648	65 484	19	23	63	80
1970	3 497	18 649	73 354	20	25	71	92
1969	3 247	20 558	54 457	25	31	66	83
1968	3 259	21 728	52 891	24	31	61	78

¹ Brukningsenheter som ägs av fysiska personer och dödsbon. Vidare avses endast den storleksrationalisering, som bygger på beviljade jordförvärvstillstånd och lantbruksnämndernas försäljning av mark.

Inom lantbruksstyrelsen utarbetas statistik över de olika statliga insatserna i rationaliseringssyfte m m. Uppgiftslämnare till denna statistik är de enskilda lantbruksnämnderna, vilka inom respektive län är beslutande organ i frågor rörande statliga åtgärder för jordbrukets rationalisering. I föreliggande avsnitt redovisas uppgifter om det statliga stödets omfattning under 1972. För hela riket lämnas dessutom vissa uppgifter avseende åren fr o m 1968.

Allmänt om det statliga stödet till jordbrukets rationalisering

Enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 9 juni 1967 (nr 453) lämnas fr o m den 1 juli 1967 statligt stöd dels i form av lånegaranti, dels i form av bidrag. Finansieringsstödet är begränsat till åtgärder som bedöms vara önskvärda från allmän synpunkt, samhällsekonomiskt motiverade samt lönsamma ur företagsekonomisk synpunkt. Vidare beviljas stöd endast till brukningsenheter som antingen redan har eller inom en nära framtid väntas få förutsättningar för rationell drift. Undantag från ovan nämnda allmänna förutsättningar görs i fråga om lånegaranti för gödselvårdsanläggning m m som enligt den nya miljöskyddslagstiftningen är nödvändig för att undvika olägenheter på grund av vattenförorening. Dessutom undantas vissa företag i norra Sverige och vissa företag med mjölkproduktion från denna allmänna regel, se närmare nedan. Statligt stöd lämnas dock inte till åtgärder som bör kunna genomföras på skäliga villkor utan sådant stöd.

Olika slag av rationaliseringsåtgärder

Till *inre rationalisering* kan lånegaranti lämnas för hela kostnaden för investeringen minskad med ev bidrag. Med *inre rationalisering* avses då den effektivisering av ett företag

som kan uppnås genom investering i om- eller nybyggnad av ekonomibyggnader, vägar, täckdikning och igenläggning av öppna diken o d. Härunder faller även angelägna vattenvårdande åtgärder. Statsbidrag utgår i princip endast om den inre rationaliseringen genomförs i samband med en genomgripande och kapitalkrävande arealutvidgning av brukningsenheten med likviditetsproblem som följd. Fr o m 1 juli 1971 kan i norra Sverige beviljas bidrag i ökad omfattning även vid arealutökning genom arrende. Gäller det en byggnad eller annan fast anläggning krävs dessutom att brukningsenheten skall bestå som självständig enhet på lång sikt. Likaså krävs för lånegaranti till markanläggning att marken under överskådlig tid kommer att utnyttjas som jordbruksjord. Bidrag till inre rationalisering utgår med högst 25 % av investeringskostnaderna. Bidrag till byggnad är maximerat till 50 000 kronor, men om särskilda skäl föreligger kan bidrag utgå med högst 100 000 kronor.

Yttre rationalisering avser sådan ändring av brukningsenheternas areal eller ägoanordning att möjligheterna till ändamålsenligt jordbruk eller skogsbruk ökas. Till sådana förvärv beviljas lånegaranti för hela kostnaden, dvs för skälig köpeskilling inklusive utgift för lantmåteriförrättning o d. Bidrag till yttre rationalisering utgår vanligen i form av sk värdeutjämningsbidrag vilket motsvarar högst skillnaden mellan priset på en fastighet vid försäljning i öppna marknaden och dess värde som tillskottsmark till köparens redan ägda (ev arrenderade) fastighet. Sådan värdeskillnad kan uppstå, då byggnader eller andra anläggningar blir överflödiga vid sammanläggningen. Bidrag kan även lämnas till hela eller viss del av kostnaden för lantmåteriförrättning m m i samband med tillskottsförvärv och/eller ägoutbyten, för flyttning av ekonomibyggnad eller annan fast anläggning

Tabell 154 Lantbruksnämndernas fastighetsinnehav år 1972

Område	Under året förvärvade brukningsenheter eller delar därav				
	Antal	Åkerareal, hektar	Skogsmarksareal, hektar	Taxeringsvärde ¹ , 1 000-tal kr	Köpeskilling, 1 000-tal kr
<i>Län</i>					
Stockholms	16	146	270	848	1 509
Uppsala	55	444	591	2 391	4 221
Södermanlands	31	480	740	2 716	4 936
Östergötlands	23	313	565	2 208	4 002
Jönköpings	42	200	1 107	2 579	5 265
Kronobergs	41	164	1 246	2 918	5 628
Kalmar	22	101	859	1 648	3 276
Gotlands	22	178	167	700	1 044
Blekinge	8	34	135	381	729
Kristianstads	68	498	337	3 692	6 275
Malmöhus	53	621	49	5 947	10 711
Hallands	27	269	360	2 180	4 060
Göteborgs o Bohus	11	113	247	650	1 420
Älvsborgs	49	339	721	2 159	4 032
Skaraborgs	96	777	792	4 033	6 889
Värmlands	141	697	5 186	6 443	10 379
Örebro	38	428	536	2 591	5 180
Västmanlands	24	224	511	1 396	2 470
Kopparbergs	190	432	5 045	3 970	7 104
Gävleborgs	119	549	5 474	4 823	8 668
Västernorrlands	143	515	5 917	3 348	7 583
Jämtlands	67	232	3 273	1 242	2 649
Västerbottens	95	533	1 778	1 714	2 953
Norrbottens	171	503	4 793	2 534	5 555
<i>Hela riket</i>					
1972	1 552	8 790	40 699	63 111	116 538
1971	1 603	10 283	41 717	74 220	124 872
1970	1 541	10 114	44 785	62 761	115 696
1969	1 409	9 658	39 503	52 087	95 713
1968	1 212	8 174	34 499	39 896	69 580

¹ Där taxeringsvärde saknas har uppskattat värde angivits.

Real estate holding of county agricultural boards in 1972

Under året avyttrade brukningsenheter eller delar därav					Fastighetsinnehav vid årets utgång		
Antal	Åkerareal, hektar	Skogsmarksareal, hektar	Taxeringsvärde ¹ , 1 000-tal kr	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Åkerareal, hektar	Skogsmarksareal, hektar	Taxeringsvärde ¹ , 1 000-tal kr
32	116	327	804	1 346	711	1 339	3 454
129	783	1 187	3 984	6 416	531	1 126	2 429
67	516	745	2 458	4 658	799	1 573	4 094
42	231	440	1 563	3 845	963	1 242	6 846
69	255	1 384	3 122	5 395	233	1 351	2 620
73	203	1 571	3 579	6 164	102	507	1 284
46	136	1 327	2 525	4 397	59	295	690
42	233	331	1 460	1 551	184	207	651
18	50	414	898	1 413	82	354	749
132	680	464	5 288	7 604	493	277	3 347
62	608	11	6 319	10 582	318	18	3 081
47	232	320	1 963	3 352	444	570	2 620
16	174	239	681	1 151	224	621	1 249
85	450	732	2 137	3 783	1 212	2 199	5 322
135	890	796	4 842	7 948	950	1 004	4 280
232	744	4 649	6 406	10 896	1 033	7 289	8 704
92	539	751	3 189	4 988	927	543	3 623
93	654	1 124	3 530	5 728	1 801	3 407	9 444
197	250	3 311	2 405	4 725	1 446	22 722	14 550
165	478	4 716	4 255	7 568	1 418	14 556	8 808
247	590	7 106	4 457	9 132	947	17 057	8 032
109	344	4 825	1 726	3 628	691	13 070	3 754
193	582	2 513	1 966	3 651	1 125	5 680	2 858
300	667	7 825	3 447	7 864	1 575	13 840	4 491
2 623	10 405	47 108	73 004	127 785	18 268	110 847	106 980
2 500	9 054	46 450	68 911	111 204	20 023	120 172	118 613
2 298	9 168	49 917	58 462	106 495	19 495	127 383	115 833
2 171	9 698	37 567	52 307	89 951	19 144	132 000	106 458
1 778	8 536	30 020	42 543	66 738	19 345	127 920	106 499

som fordras för rationaliseringens genomförande. Är tillköpet av mark eller förbättringen av ägoanordningen av mera väsentlig omfattning eller mycket kapitalkrävande kan bidrag också lämnas för drifts- eller skogsbruksplan.

Jordförvärvslånen kommer i fråga för lantbrukare eller blivande lantbrukare som inte har tillräckligt med eget kapital för att förvärva bärkraftiga jordbruk. Dessa lånegarantier lämnas endast till sådana brukningsenheter, oavsett storleken, som har eller inom en nära framtid kan väntas få förutsättningar för rationell drift.

För inköp av djur, maskiner, gödselmedel m m kan garantier för *driftslån* beviljas vid nytillträde och därefter vid genomgripande produktionsomläggning. Fr o m 1 juli 1971 kan driftslån dessutom beviljas för avhjälpan av tillfälliga likviditetssvårigheter.

Statlig lånegaranti och statsbidrag lämnas fr o m 1 juli 1971 enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 18 juni 1971 (nr 420) till jordbruk med begränsade utvecklingsmöjligheter belägna i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län samt i landskapet Dalsland. Stödet lämnas under förutsättning att brukningsenheten inte inom överskådlig tid behövs som förstärkning till annat jordbruk, att huvuddelen av brukarens inkomst kommer från den egna brukningsenheten och att brukningsenheten ensam eller tillsammans med annan bestående förtjänstmöjlighet utgör tillfredsställande försörjningsunderlag för brukaren och dennes familj. Vidare skall den åtgärd som avses, förbättra försörjningsmöjligheterna för brukaren under den återstående yrkesverksamma tiden.

Fr o m 1 juli 1972 utgår dessutom statlig lånegaranti och statsbidrag för att underlätta fortsatt eller utvidgad mjölkproduktion hos jordbruksföretag med begränsade utvecklingsmöjligheter utanför de ovan beskrivna områdena, enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 2 juni 1972 (nr 247). Rationaliseringsstödet lämnas till företag, som efter investering beräknas kunna uppnå en årlig mjölkproduktion om minst 50 000 kilogram och med ovanstående begränsningar vad avser brukningsenheten och förtjänstmöjligheterna.

Statlig lånegaranti för *maskinlån* lämnas fr o m 1 juli 1967 enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 9 juni 1967 (nr 443) för lån till inköp av jordbruksmaskin med tillbehör, som skall användas gemensamt av flera jordbruksföretag. Garantierna beviljas för nyuppsättning eller utvidgning av befintligt maskinbestånd. Denna statliga kreditgivning har ersatt den statliga låne- och bidragsgivningen från jordbrukets maskinlånefond som upphörde med utgången av juni 1967.

Särskilt övergångsbidrag ersätter enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 9 juni 1967 (nr 422) tidigare former av stöd till mindre jordbruk, nämligen arealtillägg och leveranstillägg för mjölk. Bidraget kan endast utgå till den som före 1967 erhöll areal- eller leveranstillägg och som bidragsåret ägt eller arrenderat och under större delen av året brukat fastighet, som tillträtts före 1 januari 1967. Brukare får ej heller året före det år för vilket bidrag söks ha fyllt 67 år eller åtnjutit hel förtidspension.

Avgångsvederlag beviljas sedan 1 juli 1967 under vissa förutsättningar den som upphör med jordbruksdriften samt i övrigt fyller kraven för att erhålla särskilt övergångsbidrag.

Enligt särskilda bestämmelser utgår sedan budgetåret 1960/61 statligt stöd till *särskild rationalisering*, SR (tidigare benämnd koncentrerad rationalisering, KR) inom jordbruket i vissa län. Med särskild rationalisering förstås samtidig och i tiden koncentrerad yttre och inre rationalisering i förening med driftsrationalisering. Stöd för denna rationalisering lämnas endast till brukningsenheter inom den del av Älvsborgs län som motsvarar landskapet Dalsland samt Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Resultat

Omfattningen av det statliga stödet dels i form av lånegarantier, dels i form av bidrag under perioden 1968—1972 framgår av *tab 150*. Den länsvisa fördelningen av det av lantbruksnämnderna beviljade stödet för 1972 belyses i *tab 151*. I *tab 152* redovisas uppgifter om det statliga stödet till SR-gårdar i de aktuella länen 1972 jämte uppgifter för riket för åren 1968—1971. Det kan nämnas att inom de för SR-stöd intill den 1 juli 1972 godkända områdena ingår 489 brukningsenheter där utbyggnad med SR-stöd redan ägt rum eller planeras. I nedanstående tablå har sammanställts uppgifter om beviljade bidrag till olika åtgärder från dels anslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering m m (rationaliseringsanslaget), dels anslaget Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland m m (SR-anslaget). Fr o m 1 juli 1967 belastar dock bidragsgivningen till inre rationaliseringsåtgärder i samband med särskild rationalisering enbart SR-anslaget.

Åtgärder	Sedan starten den 1 juli 1960 intill den 1 juli 1972 beviljade bidrag, i kronor, ur	
	Rationaliseringsanslaget	SR-anslaget
Ekonomibyggnader	10 143 060	44 194 555
Dikning	2 639 968	4 407 641
Jordbruksvägar	467 905	940 895
Övriga inre rationaliseringsåtgärder	174 075	1 133 846
Jordbruksmaskiner	129 720	3 626 844
Skogsmaskiner	1 500	4 650
Djur	—	4 274 216
Övrig driftsrationalisering	—	3 499 744
Summa	13 556 228	62 082 391

Effekten av den storleksrationalisering som kommit till stånd med hjälp av beviljade jordförvärvstillstånd och lantbruksnämndernas försäljning av mark belyses i *tab 153*. Slutligen redovisas i *tab 154* omfattningen av lantbruksnämndernas köp och försäljning av jordbruksfastigheter.

Övrig publicering

Statistiken över lantbruksnämndernas verksamhet publiceras i stencilform några månader efter utgången av redogörelseperioden. I Meddelanden från Kungl lantbruksstyrelsen, serie C nr 16, lämnas kommentarer till och anvisningar för tillämpningen av rationaliseringskungörelsen (SFS 1967:453) och maskinlånepkungörelsen (SFS 1967:443), till vilken hänvisas för utförligare information.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 150* fr o m år 1949.

13. Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse

Farmers' co-operative associations

Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse bildar en av landets största organisationer. Dess syfte är bl a att handha marknadsförandet av olika produkter, samla utbudet samt dämpa säsong- och konjunkturbetingade variationer i avsättningspriserna.

Föreningsrörelsens organisation och verksamhetsformer

Det centrala topporganet för jordbrukets föreningsrörelse är från den 1 januari 1971 Lantbrukarnas Riksförbund förening up a (LRF), som bildats genom sammanslagning av den fackliga organisationen Riksförbundet Landsbygdens Folk (RLF) och den ekonomiska organisationen Sveriges Lantbruksförbund (SL). Till förbundet är för närvarande följande riksorganisationer anslutna:

- Sveriges Allmänna Hypoteksbank
- Sveriges Betodlares Centralförening
- Svenska Lantmännens Riksförbund
- Sveriges Bränneriödkareförening¹
- Sveriges Fröodlareförbund
- Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund
- Sveriges Stärkelseproducenters Förening
- Sveriges Jordbrukskassöförbund
- Svenska Mejeriernas Riksförening
- Svenska Ägghandelsförbundet
- Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund
- Sveriges Slakteriförbund
- Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening
- Svensk Husdjurskötsel

¹ Se not 3 till tab 155.

Till jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse räknas också Svenska Spannmålsföreningars Samorganisation.

Karaktéristiskt för de ekonomiska föreningarna inom jordbruket är att deras verksamhet mestadels är specialiserad på någon begränsad uppgift, såsom försäljning av mjölk (mejeriföreningar), försäljning av slaktdjur (slakteriföreningar) etc. Varje jordbrukare, som vill anlita föreningarna, måste därför som regel vara medlem i flera sådana.

Föreningarnas uppgifter varierar inom de olika branscherna. I fråga om oljeväxterna är uppgiften sålunda begränsad till träffandet av generella avtal om försäljningsvillkoren. Beträffande brödsäd omfattar verksamheten uppsamling, erforderlig lagring samt försäljning till kvarnar. I fråga om de viktigaste animaliska produkterna omfattar verksamheten samtliga stadier, dvs uppsamling från producenterna, industriell förädling vid egna anläggningar, lagring samt försäljning till parti- och detaljhandlare.

Medlemsantal och handelsomsättning

Inom Lantbrukarnas Riksförbund har utarbetats en sammanfattande statistik över avräkningsvärden, omsättning, antal anställda m m inom föreningsrörelsen. Underlaget för denna statistik utgörs av de enskilda föreningarnas årsredovisningar jämte kompletterande uppgifter inhämtade enligt särskilda formulär.

Vissa andra data, exempelvis rörande antalet medlemmar, insamlas av respektive branschorganisationer.

En översikt över föreningsrörelsens verksamhet åren 1967—1971 lämnas i tab 155 och tab 156, som för de olika riksorganisationerna innehåller uppgifter om antal medlemmar resp omsättningsvärden. Summa medlemsskap är cirka 873 000. Varje jordbrukare är oftast medlem i flera olika föreningar.

Tabell 155 Antal medlemmar m m inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1967–1971. 1 000-tal

Number of members etc. in agricultural economic associations 1967–1971. Thousands

Årtal inom parentes anger det år då riksorganisationen bildats

Year in brackets stands for the year when the national association was established

Organisation	1967	1968	1969	1970	1971 ¹
<i>Anslutna till Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)</i>					
Sveriges Betodlares Centralförening ² (1899)	15,4	14,7	14,6	13,7	12,8
Svenska Lantmännens Riksförbund (1905)	133,5	129,5	124,8	125,1	120,2
Sveriges Bränneriidkareförening ³ (1907)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5
Sveriges Fröodlareförbund (1914)	—	—	—	1,4	1,4
Sveriges Pälldjursuppfödarens Riksförbund (1926)	1,5	1,4	1,4	1,3	1,1
Sveriges Stärkelseproducenters Förening (1927)	3,0	3,0	2,9	2,9	2,7
Sveriges Jordbrukskasseförbund (1930)	180,5	186,1	194,6	202,7	213,4
Svenska Mejeriernas Riksförening (1932)	157,4	143,8	131,0	118,4	108,0
Svenska Ägghandelsförbundet (1932)	37,8	34,1	32,9	24,2	15,8
Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund (1932)	133,5	132,4	132,5	131,2	130,7
Sveriges Slakteriförbund (1933)	204,5	198,4	187,7	181,7	170,3
Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening (1943)	8,2	8,2	8,2	7,9	7,9
Svensk Husdjursskötsel (1961)	97,3	94,8	92,5	87,1	87,1
Summa medlemsskap ⁴	974,0	947,8	924,5	899,0	872,9
<i>Sveriges Allmänna Hypoteksbank⁵ (1861)</i>					
	89	90	91	93	94
<i>Ej ansluten till Lantbrukarnas Riksförbund</i>					
Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation (1931)	3,4	3,4	3,3	3,3	3,3

¹ Preliminär uppgift. — ² Ansluten fr o m 1970. — ³ Under 1971 har Sveriges Bränneriintressenter ekonomisk förening bildats. Sveriges Bränneriidkareförening är under avveckling. — ⁴ Uppgifter för Sveriges Betodlares Centralförening ingår. — ⁵ Antal lån.

Övrig publicering

Delar av statistiken över den ekonomiska föreningsrörelsen offentliggörs varje år genom riksorganisationernas årsredovisningar. Dessutom har sammanfattande uppgifter införts i

bl a Lantbrukarnas Riksförbunds årsredoviselse.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 155 och 156 fr o m perioden 1945/49.

Tabell 156 Omsättningsvärden¹ inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1967–1971. Milj kronor

Turnover values in agricultural economic associations 1967–1971. Millions of Swedish kronor

Organisation	1967	1968	1969	1970	1971 ²
<i>Affärsdrivande organisationer</i>					
Svenska Lantmännens Riksförbund (SLR)	2 691,4	2 831,2	2 845,7	2 987,0	3 426,2
Sveriges Bränneriidkareförening (SBI) ³ ⁴	23,4	22,3	12,4	15,0	18,2
Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund (SPR)	101,4	110,5	118,0	79,7	88,2
Sveriges Stärkelseproducenters Förening (SSF) ³	36,0	35,1	22,7	41,4	31,8
Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation	47,2	58,1	54,2	54,8	75,2
Svenska Mejeriernas Riksförening (SMR)	1 799,4	1 888,4	1 755,6	1 798,0	2 087,6
Svenska Ägghandelsförbundet (SÄ)	174,1	185,8	191,0	158,2	151,7
Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund (SSR)	795,5	634,3	732,8	968,6	1 126,7
Sveriges Slakteriförbund (SS)	1 995,4	1 981,1	2 154,7	2 271,7	2 120,5
Svensk Husdjursskötsel (SHS)	26,1	27,5	26,9	29,1	41,3
Summa	7 689,9	7 774,3	7 914,0	8 403,5	9 167,4
<i>Organisationer, som för odlarnas räkning träffat avtal om försäljning</i>					
Sveriges Betodlares Centralförening (SBC) ³	195,1	214,9	146,2	153,8	174,9
Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening (SOC) ³	223,6	220,9	158,4	163,8	223,1
Summa	418,7	435,8	304,6	317,6	398,0

¹ Avser endast jordbrukarnas affärer med respektive organisationer. Totalomsättningen uppgår sålunda till betydligt större belopp. — ² Preliminär uppgift. — ³ Avser verksamhetsår som börjar under respektive kalenderår. — ⁴ Se not 3 till tab 155.

SCB insamlar dessutom statistik över sökande, intagna och avgångna elever i gymnasieskolan.

14. Lantbruksundervisningen

Agricultural training

Fr o m den 1 juli 1971 har skolor med yrkesutbildning inom jordbruk, trädgårdsnäring och skogsbruk inordnats i gymnasieskolan med skolöverstyrelsen som central tillsynsmyndighet. Tidigare var lantbruksstyrelsen resp skogsstyrelsen tillsynsmyndigheter.

Statistiken över lantbruksundervisningen i gymnasieskolans linjer och specialkurser omfattar bl a redovisning av antal elever den 15 september varje år samt antal elever i kurser påbörjade mellan den 16 september detta år och 30 juni påföljande år. Dessa uppgifter insänds av varje skola till skolöverstyrelsen, som efter granskning lämnar uppgifterna till SCB för statistikbearbetning.

Utbildningens utformning

Den grundläggande jordbruksutbildningen erhålls vid gymnasieskolans tvååriga jordbrukslinje samt för elever med praktik i en- eller tvåtermins specialkurser. Utbildningen på jordbrukslinjen innehåller förutom fackämnen och färdighetsträning även undervisning i allmänna ämnen under nära en fjärdedel av tiden. För specialkurser t ex i husdjursskötsel, maskinlära, ekonomi samt arbets- och driftsledarkurser krävs viss yrkeserfarenhet.

Trädgårdsutbildningen är på likartat sätt uppdelad på en grundläggande tvåårig trädgårdskurs (specialkurs) samt för elever med praktik kurser på en eller två terminer. Som påbyggnad finns bl a en ettårig förmansutbildning.

Grundläggande skogsbruksutbildning erhålls vid gymnasieskolans tvååriga skogsbrukslinje. Efter yrkesverksamhet kan vidareutbildning erhållas i form av olika specialkurser, t ex maskinteknisk-, driftsekonomisk- eller förmanskurs.

Tabell 157 Antal närvarande och avgångna elever vid vissa högskolor åren 1970/71–1971/72

Number of attending and graduating pupils at certain university-level colleges 1970/71–1971/72

Undervisningsanstalter	Antal närvarande ¹				Antal avgångna med fullbordad utbildning ²			
	Samtliga		Därav kvinnor		Samtliga		Därav kvinnor	
	1970/71	1971/72	1970/71	1971/72	1970/71	1971/72	1970/71	1971/72
Lantbrukshögskolan	749	825	168	188	90	88	21	16
Veterinärhögskolan	343	326	83	90	37	46	5	11
Skogshögskolan	271	241	7	11	32	26	—	1

¹ Avser antalet närvarande under höstterminen respektive läsår. — ² Avser för högskolor antalet elever som avgått med agronom- eller hortonom-, veterinär- resp civiljägmästarexamen under läsåret 1970/71 resp 1971/72.

Tabell 158 Antal elever i gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinjer samt anknutna specialkurser läsåret¹ 1971/72

Number of students at the agricultural and forest lines and connected courses of the intergrated upper secondary school in 1971/72

Studieväg	Jord- eller skogsbrukslinje	Specialkurser ²	Samtliga	Därav kvinnor
Jordbruk	552	2 766	3 318	598
Skogsbruk	204	1 988	2 192	2

¹ Se texten. — ² Avser även grundläggande utbildning vid en- eller tvåtermins specialkurser.

Resultat

I *tab 157* lämnas uppgifter om antal närvarande och examinerade vid högskolor med anknytning till lantbruket läsåren 1970/71—1971/72.

Uppgifter om antalet elever i gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinjer samt därtill anknutna specialkurser läsåret 1971/72 redovisas i *tab 158*. Det bör observeras att elever i sådana specialkurser med jord- eller skogsbruksinriktning som saknar linjeanknytning inte medtagits i tabellen. Eftersom gymnasieskolan läsåret 1971/72 var under uppbyggnad fanns det vid jord- och skogsbrukslinjerna endast elever i årskurs ett. På grund av omorganisationen av utbildningen är de

här presenterade uppgifterna inte jämförbara med uppgifter för tidigare år.

Övrig publicering

Uppgifter rörande skoglig yrkesutbildning meddelas årligen i Skogsstatistisk årsbok (SOS), som ges ut av skogsstyrelsen. I fråga om antalet studerande och examinerade vid högskolorna hänvisas till SCBs redovisning i Statistiska meddelanden U 1972:30 och 39. Uppgifter om antalet elever i gymnasieskolan den 15 september 1971 publicerades i samma serie nr U 1972:25. För kurser påbörjade under tiden 16 september 1971 till 30 juni 1972 kommer uppgifter att publiceras under våren 1973.

15. Internationella uppgifter

International statistics

Jordbruksnäringens omfattning inom skilda länder belyses i statistik som årligen sammanställs och publiceras av FAO (Food and Agriculture Organization, FNs speciella organ för livsmedels- och jordbruksfrågor). Ifrågavaran- de statistik baseras på uppgifter som antingen erhållits genom direkt förfrågan hos respektive länder eller hämtats från olika publikationer, rapporter etc. I vissa fall har uppskattningar gjorts av FAO.

Resultat

I *tab 159—160* har för år 1970 eller senast tillgängliga år sammanfattats uppgifter om ägoslagsfördelning och åkeranvändning.

Totalskördens storlek i olika länder 1970 och preliminära uppgifter för 1971 redovisas i *tab 161*. I *tab 162* redogörs för antalet husdjur i olika länder 1969/70 och i *tab 163* för antalet inom jordbruk med binärningar för- värvsarbetande personer.

Övrig publicering

För en mer detaljerad redovisning hänvisas till den av FAO utgivna *Production Yearbook*, som är tillgänglig med preliminära uppgifter cirka tio månader efter redovisningsårets utgång.

**Tabell 159 Ägoviðdens fördelning på särskilda ägoslag inom olika länder.
1 000-tal hektar**

Areas of different types of land in different countries. Thousands of hectares

Land	År	Åker m m	Betesmark m m	Skog	Övrig mark	Total areal	Landareal
Sverige	1970	3 053	390	22 794	18 738	44 975	41 141
Danmark	1970	2 676	299	472	860	4 307	4 237
Finland	1970	2 722	88 ¹	19 452	11 439	33 701	30 540
Norge	1970	814	140	8 330	23 138	32 422	30 833
Belgien	1970	850	749	601	851	3 051	..
Bulgarien	1970	4 527	1 483	3 709	1 372	11 091	11 055
Frankrike	1969	19 265	13 908	13 930	7 600	54 703	..
Grekland	1966	3 631	5 239	2 608	1 716	13 194	12 931
Irland	1969	1 151	3 666	216	1 995	7 028	6 889
Italien	1970	14 930	5 250	6 162	3 781	30 123	29 404
Jugoslavien	1970	8 205	6 421	8 886	2 068	25 580	..
Luxemburg	1970	66	69	86	38	259	258
Nederländerna	1970	867	1 326	298	1 171	3 662	3 378
Polen	1970	15 326	4 217	8 546	3 179	31 268	30 378
Portugal	1969	4 370 ²	530 ²	2 500	1 486	8 886	8 842
Rumänien	1970	10 512	4 418	6 315	2 505	23 750	..
Schweiz	1965	404	1 774	981	970	4 129	3 993
Sovjetunionen	1970	232 809	374 000	910 009 ³	723 402	2 240 220	..
Spanien	1969	20 601	15 840	11 500	2 534	50 475	..
Storbritannien	1969	7 261	12 107	1 879	3 154	24 401	24 093
Tjeckoslovakien	1970	5 334	1 759	4 455	1 239	12 787	12 566
Ungern	1970	5 594	1 281	1 471	957	9 303	..
Västtyskland	1970	8 075	5 500	7 162	4 060	24 797	24 357
Österrike	1970	1 681	2 215	3 206	1 283	8 385	8 269
Östtyskland	1970	4 806	1 468	2 940	1 563	10 777	10 568
Algeriet	1968	6 787	37 416	2 424	191 547	238 174	..
Egyptiska Arabrepubliken	1970	2 843	—	2	97 300	100 145	..
Kenya	1960	1 670	3 944 ¹	2 267 ³	..	58 264	56 925
Marocko	1966	7 900	7 650	5 359	23 596	44 505	..
Nigeria	1961	21 795	25 800 ²	31 592 ³	13 190	92 377	..
Sydafrika ⁴	1960	12 058	90 390 ¹	4 105 ³	15 551	122 104	..
Tanzania	1966	11 702	44 754	31 074	6 440	93 970	88 622
Tunisien	1961	4 510	3 250	1 240	7 415	16 415	15 590
Canada	1966	43 404	20 957	443 094	490 159	997 614	922 081
Mexico	1960	23 817	79 092 ¹	43 679 ¹	50 667	197 255	197 234
USA	1964	176 440	259 173	296 135 ⁵	204 587	936 335	919 145
Argentina ⁶	1968	26 028	144 947	62 700	44 014	277 689	..
Brasilien	1960	29 760	107 274 ¹	517 936	..	851 197	845 651
Chile	1965	4 632	11 182 ¹	20 686 ³	..	75 695	..
Peru	1967	2 843	27 398	87 000 ³	11 281	128 522	..
Uruguay	1966	1 957	13 697 ¹	568 ¹	1 529	17 751	..
Indien ⁷	1968	164 610	13 880	62 320	85 999	326 809	..
Irak	1970	10 163	63	1 851	31 415	43 492	..
Iran	1967	16 560 ²	11 000 ⁸	18 000	119 240	164 800	163 600
Japan	1970	5 510	948	25 558	4 972	36 988	..
Kina (Folkrepubliken)	1967	110 300 ²	177 000 ²	76 600 ⁹	592 200	956 100	..
Pakistan ¹⁰	1967	28 358	..	4 185	..	94 672	..
Syrien	1970	5 899	5 434	440	6 745	18 518	18 493
Turkiet	1970	27 378	26 135	18 273	6 272	79 058	77 076
Australien	1969	44 610	450 078	34 858	239 135	768 681	..
Nya Zeeland	1970	774	12 810	6 280	7 003	26 867	26 589
Hela världen		1 432 000	3 059 000	4 028 000	4 872 000	13 391 000	..

¹ Endast på jordbruksföretag. — ² Inofficiell uppgift. — ³ Enl FAOs världsskogsinventering 1963. — ⁴ Exkl Walvis Bay. — ⁵ Exkl 12,2 milj hektar inom reservat m m. — ⁶ Endast fastlandet. — ⁷ Inkl Kashmir-Jammu. — ⁸ Inkl buskbevuxen mark. — ⁹ Enl FAOs världsskogsinventering 1958. — ¹⁰ Exkl Kashmir-Jammu.

Tabell 160 Åkerarealens användning inom olika länder år 1970. 1 000-tal hektar
Use of arable land in different countries in 1970. Thousands of hectares

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Hirs och sorghum	Ris	Potatis	Sockerbetsor ¹
Sverige	265	80	610	509	—	—	—	54	40
Danmark	114	44	1 352	184	—	—	—	37	52
Finland	176	66	404	524	—	—	—	60	13
Norge	4	2	184	68	—	—	—	34	—
Belgien	189 ²	21	170	73	2	—	—	54	90
Bulgarien	1 014 ²	22	403	71	635	6	17	31	59
Frankrike	3 760	142	2 929	799	1 491	52	22	414	401
Grekland	985	7	342	80	170	1 ³	16	58	22
Irland	95	—	214	68	—	—	—	57	25
Italien	4 138	35	180	303	1 026	5	173	286	291
Jugoslavien	1 833 ²	112	280	283	2 354	7	8	346 ³	95
Luxemburg	11	1	18	15	—	—	—	2	—
Nederländerna	142	57	104	55	1	—	—	158	103
Polen	1 985	3 413	924	1 530	5	22	—	2 732	410
Portugal	611 ³	233	105	192	438	—	42	120 ³	2
Rumänien	2 321	45	288	131	3 084	—	28	301	188
Schweiz	104 ²	11	41	9	9	—	—	31	9
Sovjetunionen	65 230	10 020	21 300	9 210	3 353	2 734 ³	350	8 064	3 384
Spanien	3 757 ²	313	2 220	467	529	49 ³	64	367	182
Storbritannien	1 010	5	2 245	378	—	—	—	273 ³	184
Tjeckoslovakien	1 078 ²	219 ⁴	801	375 ⁵	125	2	—	338	181
Ungern	1 277 ³	151 ³	285	47 ³	1 207 ³	5	23	175 ³	97
Västtyskland	1 493 ²	864	1 475	825	99	—	—	597	295
Österrike	275	136	290	102	124	1	—	110	47
Östtyskland	598	680	640	210	5	—	—	667	192
Algeriet	2 297	—	855	67	6	3 ³	1	35 ³	4
Egyptiska Arabrep	548	—	35	—	632	210	480	32	—
Kenya	150 ³	—	10 ³	5 ³	1 100 ³	..	5	55 ³	—
Marocko	1 892	2 ³	1 915	25	510	66 ³	8	28 ³	32
Nigeria	—	—	—	—	1 100 ³	7 400 ³	300	—	—
Sydafrika	1 300 ³	20 ³	40 ⁶	260 ³	5 200 ³	382 ³	..	46	—
Tanzania	49 ³	—	—	—	1 015	215 ³	151 ³	14 ³	—
Tunisien	800 ³	—	410 ⁶	..	—	12 ^{3 7}	—	3 ³	3 ³
Canada	5 052	411	4 064	2 893	484	—	—	131	32
Mexico	840	—	250	60	7 500	950	150	35	—
USA	17 863	605	3 897	7 496	23 157	5 557	734	575	623
Argentina	3 332	242	356	300	4 017	2 207	98	190	—
Brasilien	1 895	23	25	31	9 858	—	4 979	214	—
Chile	740	8	47	73	74	—	25	72	27
Peru	136	1	186	1	382	4	140	315	—
Uruguay	337	—	41	83	183	44	37	24	10
Indien	16 626	—	2 765	—	5 839	37 686	37 432	496	—
Irak	2 033	—	1 064	—	5	7	106	1 ³	2
Iran	5 327	—	1 385	—	25 ³	30 ³	380	30 ³	155
Japan	229	1 ³	226	29	12	9 ³	2 923	159	59
Pakistan	6 349	—	191	—	643	1 319	11 416	102	10 ³
Syrien	1 341	—	1 126	3	7	26	1	6	7
Turkiet	8 675 ²	650	2 590	320	648	38	66	155	103
Australien	6 434	37 ³	2 064	1 578	80	385 ³	40	43	—
Nya Zeeland	109	—	56	20	8	—	—	10	—
Hela världen	210 523	18 715	78 492	32 536	107 566	111 050	134 036	22 738	7 675

¹ Avser tiden mars 1969—febr 1970. — ² Inkl spältvete. — ³ Enl uppskattning av FAO. — ⁴ Inkl blandningar av råg och vete. — ⁵ Inkl blandningar av havre och korn. — ⁶ Inofficiell uppgift. — ⁷ Inkl majs.

Tabell 161 Totalskördens storlek inom olika länder åren 1970 och 1971¹.
1 000-tal ton

Land	Vete		Råg		Korn		Havre
	1970	1971	1970	1971	1970	1971	1970
Sverige	962	1 041	228	287	1 904	2 075	1 686
Danmark	512	586	133	150	4 813	5 474	631
Finland	409	443	131	132	933	1 054	1 330
Norge	12	10 ³	5	4 ³	581	614 ⁴	228
Belgien	735 ⁵	907 ⁵	65	88	527	588	196
Bulgarien	3 032 ⁵	3 100 ⁵	28	28 ³	1 167	1 200 ³	98
Frankrike	12 921	15 360	302	289	8 009	8 950	2 070
Grekland	1 930	2 000 ³	9	7 ³	718	750 ³	106
Irland	368 ⁴	390 ³	1 ³	1 ³	750 ⁴	850 ⁴	210 ⁴
Italien	9 689	10 070	69	55	315	367	486
Jugoslavien	3 792 ⁵	5 604 ⁵	127	134	402	463	309
Luxemburg	28	39	3	6	44	53	34
Nederländerna	640	703	172	203	350	377	201
Polen	4 608	5 000 ⁴	5 433	8 100 ⁴	2 149	2 400 ⁴	3 209
Portugal	556	852 ³	157	163	54	86	72
Rumänien	3 356	5 000 ⁴	43	50 ³	513	600 ⁴	117
Schweiz	348 ⁵	380 ³	46	40 ³	136	154 ⁴	30
Sovjetunionen	99 734	92 000 ³	12 972	12 000 ³	38 200	36 000 ³	14 200
Spanien	4 064 ⁵	5 387 ⁵	259	271	3 069	4 611 ⁴	395
Storbritannien	4 237	4 825 ³	13	19 ³	7 535	8 582 ³	1 222
Tjeckoslovakien	3 174	3 500 ³	454 ⁶	560 ³	2 280	2 550 ³	776 ⁷
Ungern	2 722	3 919 ³	157	183 ³	553	784 ³	61
Västtyskland	5 662 ⁵	7 142 ⁵	2 663	3 029	4 754	5 774	2 484
Österrike	810	974	363	448	913	1 016	272
Östtyskland	2 132	2 200 ⁴	1 483	1 500 ⁴	1 926	2 100 ³	558
Algeriet	1 435	1 600 ³	—	—	571	620 ³	42
Egyptiska Arabrepubliken	1 516	1 570 ⁴	—	—	83	100 ³	—
Kenya	205	210 ³	—	—	13 ⁴	13 ³	4 ³
Marocko	1 801	2 210	1	2 ³	1 955	2 210 ⁴	12
Nigeria	—	—	—	—	—	—	—
Sydafrika	1 396	1 570	7	6	33	35	122
Tanzania	61	62 ³	—	—	—	—	—
Tunisien	450	470 ³	—	—	150	170 ³	—
Canada	9 023	14 253	570	629	9 051	14 257	5 673
Mexico	2 436	1 900 ⁴	—	—	213	230 ³	63
USA	37 291	44 620	986	1 294	8 923	10 070	13 190
Argentina	4 250	5 200	121	250	367	525	360
Brasilien	1 844	2 056 ³	19	19 ³	26	26 ³	27
Chile	1 307	1 368	11	13	97	114	111
Peru	125	130 ³	1	1 ³	170	175 ³	1
Uruguay	388	460 ³	—	—	45	50 ³	78
Indien	20 093	23 247	—	—	2 716	2 865	—
Irak	1 059	814	—	—	691	509	—
Iran	3 800 ⁴	3 500 ³	—	—	880	850 ³	—
Japan	474	440	1 ³	1 ³	573	503	78
Pakistan	7 399	6 588	—	—	128	132 ⁴	—
Syrien	625	846	—	—	235	262	2
Turkiet	10 081 ⁵	12 600 ³	630	900 ⁴	3 250	4 000	415
Australien	7 988	8 380 ⁴	19 ³	19 ³	2 472	2 722	1 651
Nya Zeeland	287	324	—	—	174	227	58
Hela världen	317 969	343 111	27 722	30 919	139 011	152 413	55 494

¹ Preliminär uppgift. — ² Avser tiden mars—februari resp år. — ³ Enl uppskattning av FAO. — ⁴ Inofficiell uppgift. — ⁵ Inkl spältvete. — ⁶ Inkl blandningar av råg och vete. — ⁷ Inkl blandningar av havre och korn. — ⁸ Inkl majs.

Total harvest in different countries in 1970 and 1971. Thousands ton

1971	Majs		Hirs och sorghum		Ris		Potatis		Sockerbetor ²	
	1970	1971	1970	1971	1970	1971	1970	1971	1970	1971
1 938	—	—	—	—	—	—	1 490	1 292	1 471	1 560
704	—	—	—	—	—	—	1 033	750	2 008	1 897
1 424	—	—	—	—	—	—	1 136	803	337	431
275 ³	—	—	—	—	—	—	857	800 ³	—	—
260 ³	10	17 ³	—	—	—	—	1 597	1 560 ³	4 400	3 871
95 ⁴	2 375	2 650 ³	11	12 ³	66	66 ³	374	380 ³	1 675	1 754
2 539	7 431	8 782	167	234	101	79	8 904	9 333	17 928	17 435
110 ³	481	550 ³	1 ³	1 ³	81	100 ³	731	700 ³	1 050	1 344
200 ³	—	—	—	—	—	—	1 550 ³	1 450 ³	917	975 ⁴
501	4 754	4 469	16	10	819	892	3 668	3 268	10 571	9 518
312	6 928	7 179 ⁴	7	7 ³	32	35 ³	2 964 ³	3 036 ³	3 636	2 948
38	—	—	—	—	—	—	68	59	—	—
199	4 ³	4 ³	—	—	—	—	5 648	5 846	5 002	4 739
2 800 ⁴	12	13 ³	26	28 ³	—	—	50 301	50 300 ³	11 321	12 742
132	628	578 ³	—	—	195	164	1 285	1 240 ³	66	80 ³
150 ³	6 536	7 650 ³	—	—	65	70 ³	2 065	3 030 ³	3 783	3 175
29	55	73 ³	—	—	—	—	1 090	960 ³	392	379
15 000 ³	9 428	11 500 ³	2 152	3 052 ³	1 279	1 420	96 783	92 300	71 158	78 324
577	1 868	2 010 ⁴	195 ³	146 ^{3 4}	382	365 ³	4 937	4 750 ³	4 980	5 715
1 376 ³	—	—	—	—	—	—	7 539 ³	7 230 ³	6 034	6 412
825 ^{3 7}	513	570 ³	4 ³	3 ³	—	—	4 793	5 600 ³	5 809	6 644
91 ³	4 073	4 966 ³	7	7 ³	45	55	1 813	1 940 ³	3 301	2 174
3 037	507	594	—	—	—	—	16 247	15 174	13 391	13 458
284	612	721	3	3 ³	—	—	2 704	2 717	2 005	1 947
800 ⁴	14	14 ³	—	—	—	—	13 054	12 300 ³	4 856	6 135
45 ³	6	4 ³	3 ³	3 ³	2	5 ³	200 ⁴	230 ³	114	114 ³
—	2 393	2 635	874	897	2 605	2 628	522	520 ³	—	—
4 ³	1 500 ⁴	1 400 ³	..	..	26	28	200 ³	210 ³	—	—
12	320	400	53	66 ³	40	45 ³	300 ³	300 ³	899	1 114
—	1 220 ³	1 220 ³	6 300 ³	6 300 ³	550	550 ³	—	—	—	—
89	6 133	8 582	460 ³	665 ³	..	..	586	650 ³	—	—
—	650	650 ³	245	245 ³	182	185 ³	48	51 ³	—	—
..	—	—	4 ^{3 8}	4 ^{3 8}	—	—	64	70 ³	34	30
5 816	2 564	2 746	—	—	—	—	2 511	2 484	978	832
63 ³	9 000	9 500 ⁴	2 565	1 500 ³	383	383 ³	385	400 ³	—	—
12 712	104 135	140 733	17 689	22 739	3 758	3 820	14 773	14 451	25 162	23 766
450	9 360	9 930	4 193	4 967	407	288	2 336	1 958	—	—
27 ³	14 216	14 360 ³	—	—	7 553	6 600	1 583	1 585 ³	—	—
140	239	258	—	—	76	67	684	836	1 066	1 655
1 ³	615	650 ³	12	13 ³	587	600 ³	1 929	1 930 ³	—	—
80 ³	139	160	35	72	142	122	150	140 ³	298	405
—	7 413	7 000 ³	20 262	19 750 ³	63 672	66 500 ³	3 913	4 640	—	—
—	6	5 ³	8	5 ³	204	207	12 ³	12 ³	43	67
—	35 ³	35 ³	31 ³	31 ³	1 046	1 100 ³	225 ³	225 ³	3 430	3 800
60 ³	33	30 ³	14 ^{3 4}	16 ³	16 479	14 139	3 611	3 156	2 083	2 332
—	720	650 ³	691	690 ³	20 014	18 000 ³	1 043	1 000 ³	170 ³	130 ³
2 ³	8	8 ³	14	20 ³	1	—	65	65 ³	189	228
435	1 040	1 060	46	40	267	241	1 915	1 970 ³	3 356	4 254
1 361	192	249	574 ³	1 292 ³	247	300	762	686	—	—
49	59	65	—	—	—	—	250	325 ⁴	—	—
57 669	260 042	307 796	93 162	101 062	307 657	307 416	311 185	306 445	219 416	228 151

Tabell 162 Antal husdjur inom olika länder år 1969/70. 1 000-tal
Number of livestock in different countries in 1969/70. Thousands

Land	Hästar	Mulåsnor och åsnor	Nöt-kreatur	Får	Getter	Svin	Höns	Bufflar	Kameler
Sverige	61 ¹	—	1 926 ¹	335 ¹	14 ²	2 074 ¹	7 836	—	—
Danmark	45	—	2 842	70	5 ²	8 361	17 847	—	—
Finland	90	—	1 873	189	2 ²	1 002	8 553	—	—
Norge ⁴	35	—	943	1 753	84	642	5 930 ²	—	—
Island	34	—	53	780	—	3	140 ²	—	—
Belgien	73	1	2 887	158 ²	24 ²	3 722	42 022	—	—
Bulgarien	182	328	1 255	9 223	350	1 967	33 706 ³	77	—
Frankrike	697	67	21 719	10 037	925	10 463	180 000 ³	—	—
Grekland	255	559	997	7 680	4 054	383	22 494	18 ²	—
Irland	124	81 ²	5 966	4 082	35 ²	1 193	9 341	—	—
Italien	296	481	9 563	8 138	1 031	9 224	112 000 ³	49	—
Jugoslavien	1 076	140 ²	5 029	8 974	160 ²	5 544	36 566	46	—
Luxemburg	1	—	193	3	—	103	410	—	—
Nederländerna	99 ⁶	—	4 314 ⁴	575	13	5 533 ⁴	56 209	—	—
Polen	2 585	—	10 844	3 199	127	13 446	150 000 ²	—	—
Portugal ²	31	248	1 265 ⁷	5 791	536	1 451 ⁷	13 600 ⁸	—	—
Rumänien	686	17 ²	5 035 ⁹	13 836	565	5 972	53 894	76 ²	—
Schweiz	53	1 ²	1 907 ⁷	291	70 ²	1 753	6 361	—	—
Sovjetunionen	7 522	584	95 162	130 665	5 148	56 100	590 339 ³	461	244
Spanien	285	952	4 288	18 729	2 570	6 915	45 197 ⁸	—	—
Storbritannien	137 ²	5 ²	12 632 ²	26 190 ⁴	17 ²	8 095 ²	137 461 ²	—	—
Tjeckoslovakien	144	—	4 223	977	318	5 037	33 392 ⁸	—	—
Ungern	231	5 ²	1 933	3 024	80 ²	5 970	57 973	1 ²	—
Västtyskland	254 ⁶	—	14 286	841	60	19 323	96 314	—	—
Österrike	53	—	2 418	121	69	3 196	11 543	—	—
Östtyskland	148 ⁶	1 ²	5 217	1 696	158	9 198	38 900 ²	—	—
Algeriet	130	510	847	8 250	2 200	2 ⁷	12 500 ²	—	175
Egyptiska Arab-republiken	63 ²	1 317 ²	2 088	1 968	1 152	4	24 541	2 075	132
Kenya	22 ⁶	—	8 600 ⁷	3 700 ²	4 000 ²	72 ²	10 600 ²	—	315 ²
Marocko ²	390	1 360	3 600	17 000	8 800 ¹⁰	15	15 600 ³	—	230 ⁸
Nigeria ²	335	840	11 550	8 000	23 400	820	82 000 ³	—	19
Tanzania	—	160	13 206	2 823	4 456	21	20 405 ³	—	—
Tunisien ²	96 ¹¹	239 ¹¹	660	3 200	460 ¹¹	7	8 500 ³	—	280
Canada	328 ⁴	4 ²	11 836 ⁴	616	20 ²	6 460 ⁴	92 517 ⁴	—	—
Mexico	5 034	6 011	24 876	5 500	8 541	10 298	142 600	—	—
USA	7 700 ²	5 ²	112 330 ⁴	20 288 ⁴	2 572 ¹²	56 743 ⁴	433 640 ⁴	—	—
Argentina	3 620 ²	354 ²	48 440	44 000 ²	5 380 ²	4 250 ²	50 820 ²	—	—
Brasilien	9 116	7 810	95 008	24 333	14 744	65 734	275 880	117	—
Chile	450 ²	32 ²	2 911 ⁷	6 758 ⁷	900 ²	1 105 ⁷	16 500 ²	—	—
Peru	610 ²	690 ²	4 060	16 811	1 855	1 939	21 500 ²	—	—
Uruguay	430 ²	5 ²	8 548	19 799	14 ²	380 ⁷	4 640 ²	—	—
Indien ²	1 000	1 085	176 450	42 600	67 500	4 800	116 500 ³	54 200	1 120
Irak	124	622	1 830	13 831	2 412 ²	—	5 450 ²	288	220 ²
Iran	400 ²	2 237 ²	5 200 ⁷	35 000 ²	12 600 ²	45 ²	29 700 ²	275 ²	180 ²
Japan ⁴	137	—	3 593	21	171	6 335	169 277	—	—
Pakistan ²	490	967	43 700	15 000	18 800	96	38 700	12 000	900
Syrien	68	300	530	6 112	771 ¹¹	—	3 586	2	7 ²
Turkiet	1 110	2 229	13 189	36 351	20 267	18	32 306	1 178	39
Australien	456	5 ²	22 162	180 079	85 ²	2 398	22 900 ²	—	2 ²
Nya Zeeland	82 ²	—	8 777 ¹⁴	60 276	37 ²	578	5 300 ²	—	—
Hela världen	66 809	57 184	1 125 384	1 068 824	381 495	627 958	..	124 856	14 462

¹ Endast djur på brukningsenheter med mer än 2 hektar. — ² Enl uppskattning av FAO. — ³ Djur äldre än 6 månader. — ⁴ Endast djur vid jordbruksföretag. — ⁵ Inkl ankor, gäss och kalkoner. — ⁶ Endast hästar använda i jordbruket. — ⁷ Inofficiell uppgift. — ⁸ Endast vuxna djur. — ⁹ Inkl bufflar. — ¹⁰ Djur äldre än 1 år. — ¹¹ Djur registrerade för beskattning. — ¹² Endast Texas. — ¹³ Exkl Victoria. — ¹⁴ Endast djur på brukningsenheter med mer än 4 hektar.

Tabell 163 Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar samt dennas andel av den totala förvärvsarbetande befolkningen inom olika länder år 1970

Economically active population in agriculture and subsidiary enterprises and its proportion of the total economically active population, in different countries in 1970

Land	Förvärvs- arbetande befolkning inom jord- bruk med binärningar, 1 000-tal personer	Inom jord- bruk med binärningar förvärvs- arbetande befolkning i procent av den totala för- värvsarbe- tande be- folkningen	Land	Förvärvs- arbetande befolkning inom jord- bruk med binärningar, 1 000-tal personer	Inom jord- bruk med binärningar förvärvs- arbetande befolkning i procent av den totala för- värvsarbe- tande be- folkningen
Sverige	333	9	Mozambique	1 571	72
Danmark	274	12	Sydafrika	2 043	30
Finland	562	25	Tanzania	5 031	86
Island	16	17	Tunisien	614	46
Norge	208	13			
			Canada	642	8
Belgien	179	5	Cuba	897	33
Bulgarien	1 913	42	Honduras	519	67
Frankrike	3 113	14	Jamaica	176	27
Grekland	1 836	46	Mexico	6 665	47
Irland	303	27	USA	3 253	4
Italien	4 276	21	Argentina	1 351	15
Jugoslavien	4 083	53	Bolivia	962	58
Nederländerna	316	6	Brasilien	12 606	44
Polen	6 245	38	Chile	776	25
Portugal	1 227	37	Colombia	2 749	45
Rumänien	5 890	52	Ecuador	992	54
Schweiz	209	7	Paraguay	398	53
Sovjetunionen	39 296	32	Uruguay	181	17
Spanien	4 099	34	Venezuela	867	26
Storbritannien	695	3			
Tjeckoslovakien	1 088	16	Indien	149 616	68
Ungern	1 303	24	Indonesien	27 926	70
Västtyskland	2 564	10	Irak	1 123	47
Österrike	532	16	Iran	3 648	46
Östtyskland	977	12	Israel	110	10
			Japan	10 760	21
Algeriet	1 837	56	Kina (Folkrepubliken)	263 480	67
Angola	1 040	63	Pakistan	27 556	70
Egyptiska Arabrepubliken	4 942	55	Syrien	756	49
Etiopien	9 668	85	Thailand	13 453	76
Ghana	1 873	55	Turkiet	10 940	69
Kenya	3 472	80			
Marocko	2 489	61	Australien	431	8
			Nya Zeeland	125	12

Områdesindelningen i lantbruksstatistiken

Geographical divisions for agricultural statistics

3 Riksområden

8 Produktionsområden

18 Produktionsområden¹

62 Naturliga jordbruksområden

1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder

1 Götalands södra slättbygder (Gss)

01 Skåne-Hallands slättbygd

19 Kristianstads län, slättbygden

22 Malmöhus län, slättbygden

23 Hallands län, slättbygden

2 Götalands mellanbygder (Gmb)

02 Sydsvenska mellanbygden

10 Kalmar län, Kalmarslätten

16 Blekinge län, slättbygden

18 Kristianstads län, mellanbygden

21 Malmöhus län, mellanbygden

03 Öland och Gotland

13 Kalmar län, Öland

14 Gotlands län

3 Götalands norra slättbygder (Gns)

04 Östgötaslätten

05 Östergötlands län, Östgötaslätten

05 Vänerslätten, del av

27 Älvsborgs län, slättbygden

31 Skaraborgs län, slättbygden, Götalandsdelen

32 Skaraborgs län, falbygden

4 Svealands slättbygder (Ss)

05 Vänerslätten, del av

35 Värmlands län, slättbygden

62 Skaraborgs län, slättbygden, Svealandsdelen

06 Mälar- och Hjälmabygden

01 Stockholms län

02 Uppsala län

03 Södermanlands län

40 Örebro län, slättbygden

43 Västmanlands län, slättbygden

2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder

5 Götalands skogsbygder (Gsk)

07 Sydsvenska höglandet

06 Östergötlands län, södra skogsbygden

08 Jönköpings län

09 Kronobergs län

12 Kalmar län, skogsbygden

15 Blekinge län, skogsbygden

17 Kristianstads län, skogsbygden

20 Malmöhus län, skogsbygden

24 Hallands län, skogsbygden

30 Älvsborgs län, södra höglandet

34 Skaraborgs län, sydöstra höglandet

61 Göteborgs och Bohus län, södra höglandet

¹Se kap 1.

- 08 Östsvenska dalbygden
 - 07 Östergötlands län, södra kustlandet
 - 11 Kalmar län, norra kustlandet
- 09 Västsvenska dalbygden
 - 25 Hallands län, norra Halland
 - 26 Göteborgs och Bohus län, länet utom södra höglandet
 - 28 Älvsborgs län, dalbygderna
- 6 *Mellersta Sveriges skogsbygder (Ssk)*
 - 10 Södra Bergslagen
 - 04 Östergötlands län, norra skogsbygden
 - 33 Skaraborgs län, nordöstra höglandet
 - 39 Örebro län, södra skogsbygden
 - 11 Västsvenska dalsjöområdet
 - 29 Älvsborgs län, Dalslands bergsbygd
 - 36 Värmlands län, centrala och västra Värmland
 - 12 Norra Bergslagen
 - 37 Värmlands län, Bergslagen
 - 41 Örebro län, Bergslagen
 - 42 Västmanlands län, Bergslagen
 - 44 Kopparbergs län, Bergslagen
 - 13 Östra Dalarna-Gästrikland
 - 45 Kopparbergs län, östra Dalarna
 - 48 Gävleborgs län, Gästrikland

3. Norra Sverige

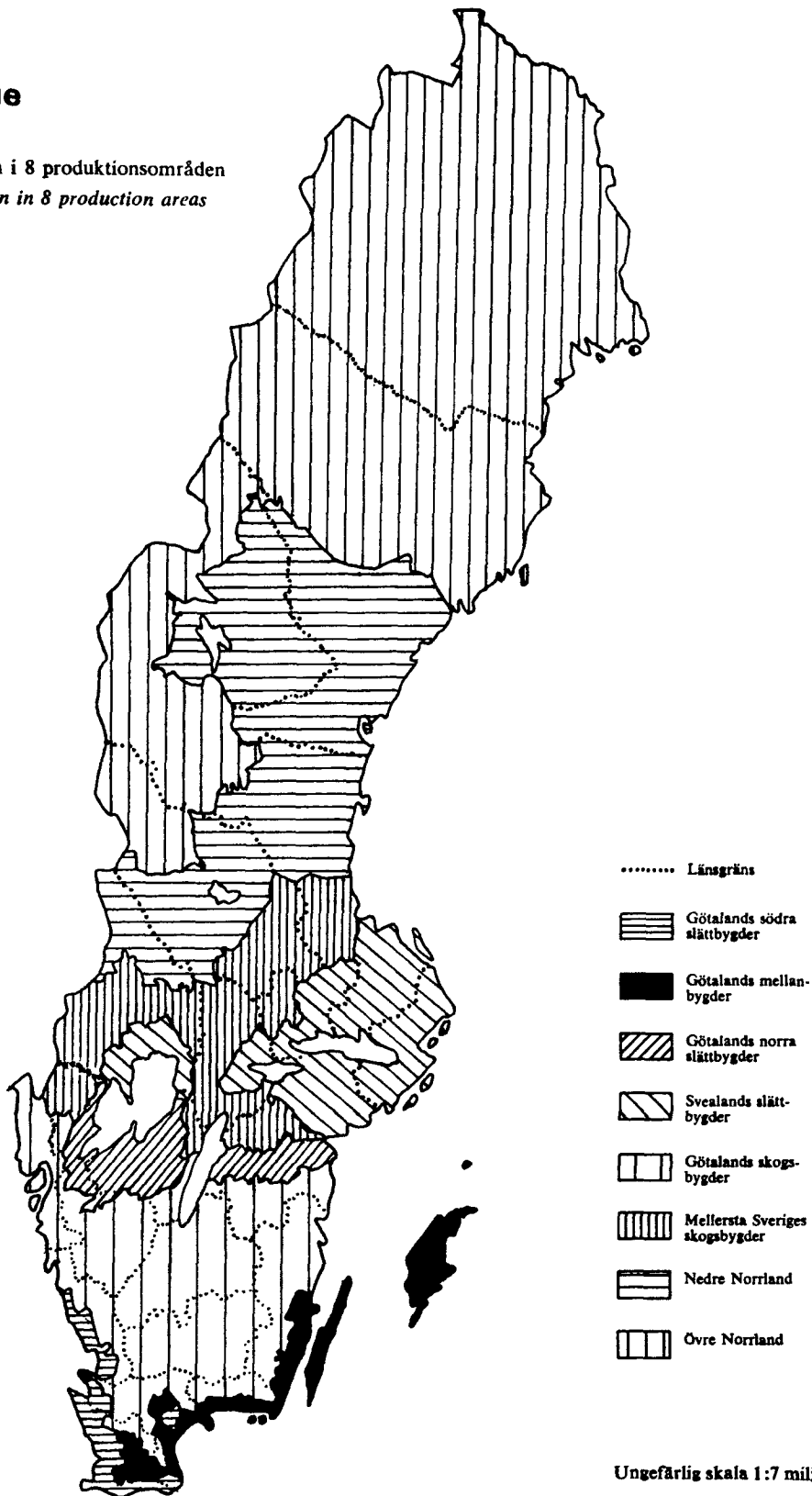
- 7 *Nedre Norrland (Nn)*
 - 14 Kustlandet i nedre Norrland
 - 49 Gävleborgs län, Hälsinglands kustland
 - 51 Västernorrlands län, kustlandet
 - 16 Nordsvenska mellanbygden
 - 38 Värmlands län, norra Värmland
 - 46 Kopparbergs län, mellanbygden
 - 50 Gävleborgs län, inlandet
 - 52 Västernorrlands län, inlandet
 - 55 Jämtlands län, mellanbygden
 - 17 Jämtländska siluområdet
 - 53 Västernorrlands län, siluområdet
 - 54 Jämtlands län, siluområdet
- 8 *Övre Norrland (Nö)*
 - 15 Kustlandet i övre Norrland
 - 57 Västerbottens län, kustlandet
 - 59 Norrbottens län, kustlandet
 - 18 Fjäll- och moränbygden
 - 47 Kopparbergs län, fjällbygden
 - 56 Jämtlands län, fjällbygden
 - 58 Västerbottens län, inlandet
 - 60 Norrbottens län, inlandet

Sverige

Sweden

Indelningen i 8 produktionsområden

The division in 8 production areas

Ungefärlig skala 1:7 milj

Sakregister

Hänvisning till tidigare årgångar av Jordbruksstatistisk årsbok (JA) lämnas för vissa äldre undersökningar.

Administrativa områden 35
Affärsbankernas kreditgivning 250
Animaliska produkter
 priser 200, 211—212
 produktion 179—212
Anläggningar 91—92
Annan gräsbärande mark
 areal 41
 definition 50
Anställda (inom jordbruk),
 se Arbetskraft
Arbetsinkomst 238
Arbetsinsats 71—75
Arbetskraft
 arbete utanför bruknings-
 enheten 71—75
 brukare jämte familje-
 medlemmar 64—65
 fast anställda JA 1972 58
 förvärvsarbete inom jord-
 bruk m m 59, 275
 lantarbetarlöner 66—70
 lejd arbetskraft 64—65, 70
 lejda arbetstimmar 63
 sysselsättning i enskilt skogs-
 bruk 70—71
 sysselsättningsförhållanden
 JA 1972 68
 tillfälligt anställda JA 1972 58
 åldersfördelning 61—62, 73
Arbetstimmar (antal lejd) 63
Areal
 arrenderad 41
 fördelning efter brukare-
 kategori 45
 fördelning efter storleks-
 grupper 43, 46, 49

internationella uppgifter
 270—271
kultiverad betesmark 41
olika grödor 110—113,
 138—139, 144, 271
skog 41, 48—49, 53—54, 270
åker 41, 110, 270—271
ägd 41
övrig mark 41
Arrenderad åker 41
Arrenderade bruknings-
 enheter 40
Adelssvin, se Svin
Avgångsvederlag 257, 262
Avkastning per hektar, se
 Hektarskörd
Baggar, se Får
Baljväxter
 odlad areal 110—113
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 statsplomberat utsäde 142
Befolkning
 folkmängdens fördelning på
 glesbygd och tätort 58
 folkmängdens fördelning på
 städer och landsbygd 55
 folkmängdens fördelning på
 större åldersgrupper 56—57
 förvärvsarbete inom jord-
 bruk m m 59, 275
 jordbrukarnas åldersfördel-
 ning 61—62, 73
Besiktning av slakt 206, 210
Besådd areal
 oljeväxter 134—135
 potatis, slätterrädd, spannmål
 128—129
Besättningsstorlek
 får 186—187
 höns 188—189
 kor 62, 182—183
 nötkreatur 182—183
 svin 184—185
Bete, se även Betesmark och
 Betesvall
Betesmark
 areal 41, 110—112, 270
 definition 50

Betesvall
 antal brukningsenheter 114
 odlad areal 110—112
 odlingarnas storlek 115
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
Betodling, se Sockerbetor
Betäckta sugor 193
Biologisk skörd 124, 156, 164,
 170—171, 173
Blandsäd
 antal brukningsenheter 114
 hektarskörd 124—125,
 170—171, 173
 odlad areal 110—112
 odlingarnas storlek 115
 skördesätt 150—151
 skördetidpunkt 167
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 sättdpunkt 166
 totalskörd 129
 utsädesmängd 143
 växtperiodens längd 168—169
Blommor, se Trädgårdsväxter
Broiler 191—192
Brukningsenhet(er)
 antal arrenderade 40
 antal ägda 40
 definition 50
 fördelning efter besättnings-
 storlek 182—188
 fördelning efter brukare-
 kategori 44—45
 fördelning på storleksgrupper
 efter skogsmarksareal 48, 53
 fördelning på storleksgrupper
 efter åkerareal 42—43, 46, 53
 inkomster och utgifter
 224—227
 med husdjur av olika slag
 182—188
 med maskininnehav 92
 med odling av olika grödor
 114
 med trädgårdssodling 137—139
Bruttonationalprodukt 253—254
Brödsäd
 kvalitet 152—153
 odlad areal 112—113

- Byggnadskostnadsindex 90
 Byggnadsverksamhet
 kostnader 89
 nyuppförda byggnader 88
 nyuppförda kreatursplatser 88
 nyuppförda rumsenheter
 JA 1970 85
 Bär, se Trädgårdsväxter
 Bärgad skörd (per hektar) 125
 Bärningsförluster på slätter-
 vall 126
- Dagsverken, utförda inom enskilt
 skogsbruk 70
 Dragbilar 95
 Driftslån 256—257
 Drivmedel
 antal maskiner efter olika
 drivmedelsslag 95
 förbrukning 96
- Elever 267—268
 Ensilageväxter (och grönfoder),
 areal 111—112
 Ersättningsberäkningar 175
 Ersättningsområden, se Skörde-
 områden 36—37
 Export (av livsmedel) 218—219
- Fabrikspotatis, se Potatis
 Faktorinsatser 253
 Falltal 152—153
 Fastighetspriser 80—87
 Fastighetstaxering 76—80
 Fetthalt i mjölk 195, 200
 Fjäderfä, se även Höns
 produktion 212
 Fläskproduktion 211
 Foderblandningar, produktion
 105
 Fodermedelsförbrukning 104
 Foderrotfrukter, odlad areal
 JA 1970 114—127
 Fodersäd, odlad areal 112—113
 Foderväxter, odlad areal 113
 Foderärter och vicker
 odlad areal 110—112
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
- Folk- och bostadsräkningen
 55—58
 Folkmängd, se Befolkning
 Frukt, se Trädgårdsväxter
 Frövall 110—112, 154
 Får och getter
 produktion 211
 slaktdjursbesiktningar 210
 Får och lamm
 antal 179—181, 187
 antal brukningsenheter 186
 besättningsstorlek 186—187,
 190
 fårkontroll 207—208
 priser 211
 Födoämnen, konsumtion av
 213—215
 Föl, se Hästar
 Förbrukning (inköp) av
 driv- och smörjmedel 96
 fodermedel 104
 födo- och njutningsämnen
 213—215
 handels gödselmedel 99,
 101—103
 insektsmedel 106—107
 maskiner och redskap 97
 ogräsmedel 106—107
 oljekraftfoder 104
 rengörings- och desinfektions-
 medel 106
 växtnäringsämnen 101—103
 växtskyddsmedel 106—107
 Förbränningsmotorer,
 stationära 95
 Föreningsrörelse, ekon
 264—266
 Företag, se Brukningen
 Företagarvinst 235, 241
 Företagsregister, se Lantbrukets
 företagsregister
 Förmalning 130—131
 Förmögenheter i jordbruket,
 netto
 per brukningsenhet 229
 totala 223
 Förnödenheter 99—107
 Förräntning 235
 Försäkringsbolagens kredit-
 givning 250
- Förvärvsarbete, se Arbets-
 kraft
- Galtar, se Svin
 Getter, se Får och getter
 Glesbygd, befolkning 56—58
 Grisar, se Svin
 Grädd, produktion 200
 Grönfoder- och ensilageväxter,
 areal 111—112
 Grönsaker, se Trädgårdsväxter
 Gårdsindex 90
 Gödselmedel 99—103
- Handels gödsel
 förbrukning 99
 priser 100
 Havre
 antal brukningsenheter 114
 förmalning 131
 hektarskörd 124—125,
 170—171, 173
 kvalitet 153
 odlad areal 110—112
 odlingarnas storlek 115
 priser 132
 skördesätt 151
 skördetidpunkt 167
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 sorter 149
 sätidpunkt 166
 totalskörd 129
 utsädesmängd 143
 växtperiodens längd 168—169
 Hektarskörd
 efter potatisodlingens
 storlek 164
 efter storleksgrupp 173
 efter sätidpunkt 170—171
 efter vallålder 156
 höstvet, vårvete, höstråg,
 korn, havre, blandsäd,
 slättervall, matpotatis, fabriks-
 potatis 124—125
 raps, rybs, vitsenap 134—135
 sockerbeter 136
 Hektarvärde
 skog 79
 åker 79
 Hektoliter 153

- Helträda, areal 111—112
 Hirs och sorghum 271—273
 Husdjur, antal 179—181, 192, 274
 Hypoteksinstitutionens kreditgivning 250
 Hästar
 antal 180, 192
 köttproduktion 211
 premiering 208—210
 priser 211
 slaktdjursbesiktningar 210
 Hö, se även Slåttervall
 botanisk sammansättning 157
 bärgningsmetoder 159
 fodervärde 158
 kvalitet 120
 priser 132
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 Höns
 antal 179—181, 185, 189, 191—192
 antal brukningsenheter 185, 188
 besättningsstorlek 188—190
 Höstoljeväxter, kvalitet 120
 Höstraps, se Oljeväxter
 Höstrybs, se Oljeväxter
 Höstråg, se Råg
 Höstsädd areal 144
 Höstsäd, kvalitet 120
 Höstvet, se Vete
 Hötork 92
 Import (av livsmedel) 217, 219
 Index
 avräkningsprisindex 247, 249
 byggnadskostnadsindex 90
 gårdsindex 90
 konsumentprisindex 248—249
 prisregleringsprisindex 247, 249
 producentprisindex 247—249
 produktionsmedelsprisindex 248—249
 världsmarknadsprisindex 247—249
 totalindex (för byggnadskostnader) 90
 Indirekta skatter 253
 Inkomst av jordbruksfastighet 242, 245
 Inkomster i jordbruket, se Intäkter i jordbruket
 Inkomststrukturen i jordbruket 221—223, 230—232
 Inkomsttagare inom jordbruk med binärningar efter inkomstklass 246 efter yrkesställning 243, 245—246
 Inköp (förbrukning) av, se Förbrukning av
 Inre rationalisering 256—257, 259
 Insektsmedel, förbrukning 106—107
 Internationella uppgifter förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk 275
 husdjursskötsel 274
 totalskörd 272—273
 åkerarealens användning 271
 ägoslagsfördelning 270
 Intäkter i jordbruket
 per brukningsenhet 224—227
 per 10 hektar åker 234—235
 totala 222—223
 Inventarier, inköp och underhåll 222, 226
 Jeepar 95, 97
 Jordbrukarfamiljens inkomst 238
 Jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter 222—223
 Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse 264—266
 Jordbruksbefolkning, se Befolkning
 Jordbruksekonomi 220—255
 Jordbruksfastighet
 priser 80—87
 taxeringsvärden 76—80
 ägarekategori 78
 Jordbruksinventeringen
 arbetskraft 63—65
 husdjursskötsel 191—192
 svinslakt 206—207
 Jordbrukskasserörelsens kreditgivning 250—251
 Jordbruksräkningar, se Lantbrukets företagsregister
 Jordbruksvärde 76—77, 79, 81—86
 Jordförvärvslån 256—257
 Kalvar, se även Nötkreatur
 gödkalv, priser 211
 mindre kalv
 köttproduktion 210—211
 priser 211
 Kapitalinkomst 238
 Klöver 154, 157
 Kokärter
 odlad areal 110—111
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 Konsumentprisindex 248—249
 Konsumtion av livsmedel 213—215
 Kor, se Nötkreatur
 Korn
 antal brukningsenheter 114
 hektarskörd 124—125, 170—171, 173
 kvalitet 153
 odlad areal 110—112
 odlingarnas storlek 115
 priser 132
 skördesätt 151
 skördetidpunkt 167
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 sorter 148—149
 sätetidpunkt 166
 totalskörd 128
 utsädesmängd 143
 växtperiodens längd 168—169
 Kostnader i jordbruket
 per brukningsenhet 224—227
 per 10 hektar åker 234—235
 totala 222—223
 KR (= koncentrerad rationalisering), se SR
 Kreditgivning till enskilda jordbrukare 250—252

- Kultiverad betesmark
areal 41
definition 50
Kvigor och kvigkalvar, se
Nötkreatur
Kycklingar, se Höns
Köksväxter, se Trädgårdsväxter
Köpeskillingskoefficient 80—86
Kött- och fläskproduktion
210—212
- Ladugårdar (antal nyuppförda)
88
Lamm, se Får
Lantarbetare, se Arbetskraft
Lantarbetarlöner
timförtjänster 66—69
årsförtjänster 67—69
Lantbrukarnas Riksförbund
264—265
Lantbrukets företagsregister
allmänt 38—51
arbetskraft 60—62
arealer 40—49, 53—54,
110—115
husdjurskötsel 179—190
maskiner och anläggningar
91—94
växtodling 108—113
Lantbruksnämndernas verk-
samhet
fastighetsinnehav 260—261
statliga bidrag och låne-
garantier 256—263
Lantbruksräkning, se Lantbrukets
företagsregister
Lin, se Spånadsväxter
Livsmedel
export 218—219
import 217, 219
konsumtion 214—215
Logar och lador (antal nyupp-
förda) 88
Lån, se Kreditgivning till en-
skilda jordbrukare eller Skulder
Löner, se Lantarbetarlöner
- Majs 271—273
Marknadsförd slakt
kalv JA 1970 257
svin 206—207
Maskiner och anläggningar
antal 93
antal brukningsenheter 92
driv- och smörjmedels-
förbrukning 96
fördelning efter drivmedels-
slag 94
inköp av maskiner och redskap
97
Maskinlån 252, 256—257
Matpotatis, se Potatis
Mejerier, antal 199—200
Mejerihantering 198—201
Mejerileverantörer, antal
199—200
Mjölk
avkastning per ko 195
fetthalt 195, 200
invägd mjölk 199—200
konsumtionsmjölk 200
mjölkpulverproduktion 200
pris 200
Mjölkboskapskontroll
antal kor och besättningar 195
medelavkastning 195
Mjölkproduktion
användning 197
fördelning efter storleks-
grupper 197
Mjölkpulverproduktion 200
Modersuggor, se Svin
- Nationalräkenskaper 252—255
Naturligt jordbruksområde
35—37, 277—278
Njutningsämnen, konsumtion av
214—215
Normskördevärde 175, 177
Nötkreatur
antal 179—183, 192
antal brukningsenheter
182—183
besättningsstorlek 182—183,
190
brukarnas ålder 62
mjölkboskapskontroll 194—
196
priser 211
rasfördelning JA 1970 244—
245
slakt 210—211
Nötkreatursenhet 189
- Objektiv skördeuppskattning
121—127
Obrukad åker, areal 111—112
Obärgad areal 126—127
Ogräsmedel, förbrukning
106—107
Oljeväxter
antal brukningsenheter 114
hektarskörd 134—135
kvalitet 120
odlad areal 110—113
odlingarnas storlek 115
skördeutfall 119
skördeutsikter 118
statsplomberat utsäde 142
totalskörd 134—135
upplöjd höstsädd 116
övernitrering 117
- Områdesindelning
administrativa områden
35—37
naturliga jordbruksområden
35—37, 277—278
produktionsområden 35—37,
277—279
riksområden 35—37, 277—
278
skördeområden 36—37
Ost, produktion 200
- Plantskolealster, se Trädgårds-
växter
Plomberat utsäde 141—142
Potatis
antal brukningsenheter 114
arealens fördelning 163
bärgningsmetoder 160
hektarskörd 124—125, 164,
170—171, 173
kvalitet 120
matpotatissorter 162
odlad areal 111—113
odlingarnas storlek 115
priser 132
skördetidpunkt 167

- skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 spill (vid skörd) 126
 sättningstidpunkt 166
 totalskörd 129
Premiering av hästar 208—210
Priser
 handelsgödsel 100
 jordbruksfastigheter 80—87
 mejerimjolk 200
 slaktdjur 211
 traktorer 98
 vete, råg, havre, korn, vallhö,
 matpotatis, fabrikspotatis,
 sockerbetor 132
 ägg 212
Prisindex, se Index
Producentpriser, se Priser
Produktion av
 byggnader 87—89
 foderblandningar 105
 kreatursplatser 88
 kött och fläsk 211
 mjölk 197, 199—200
 oljeväxter 134—135
 sockerbetor 136
 spannmål (leveranser) 131
 spannmål, slättervall och
 potatis (skörd) 128—129
 spånadsväxter JA 1970 184
 trädgårdsväxter 138—139
 ägg 212
Produktionsområden 35—37,
 277—279
Proteinhalt 153, 158
- Raps, se Oljeväxter**
Rationalisering 256—263
Redskap, inköp av 97
Riksområden 35—37, 277—278
Rybs, se Oljeväxter
Råg
 antal brukningsenheter 114
 förmalning, lager 131
 hektarskörd 124—125, 173
 kvalitet 152—153
 odlad areal 110—112
 odlingarnas storlek 115
 priser 132
- skördesätt 150—151
 skördetidpunkt 167
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 sorter 147
 såtidpunkt 166
 totalskörd 128
 upplöjd höstsädd 116
 utsädesmängd 143
 övervintring 117
- Silo** 88, 92
Självrisk vid skördeskada
 176—177
Skogar, se Skogsmark
Skogsbruksvärde 76—77, 79
Skogsmark
 antal företag 48—49, 53
 areal 49, 53—54
 definition 50
 fördelning på företagare-
 kategorier 54
 fördelning på storleksgrupper
 49, 53
Skogsmarksvärde 77, 79
Skogsvärde 76
Skolor
 gymnasieskolor 268
 högstskolor 267
Skulder (och tillgångar)
 per brukningsenhet 229,
 236—237
 totala 223
Skuldprocent 233, JA 1970 304
Skörd
 biologisk skörd per hektar
 124, 156, 164, 170—171, 173
 bärgad skörd per hektar 125
 kvalitet 120, 152—153
 skördesätt 150—151, 159—160
 skördetidpunkt 167
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 totalskörd 128—129, 134—
 135, 136, 138—139
Skördeområden 36—37
Skördeskadeskydd
 allmänt 174—178
 finansiering 176
- försäkrad areal, antal anmäl-
 ningar och ersättningar,
 ersättningsbelopp, normskörd,
 aktuell skörd, självrisk 177
Skördesätt för
 potatis 160
 slättervall 159
 spannmål 150—151
Skördetidpunkt 167
Skördetröska 92—93
Skördeutfall, medelomdomen
 119
Skördeutsikter, medelomdomen
 118
Skördevärde, aktuellt 177
Slakt
 besiktigade slaktkroppar 210
 kalvslakt JA 1970 257
 marknadsförd slakt 206
 priser 211
 produktion av kött och fläsk
 211
 slaktdjurspriser 211
 svinslakt 206—207
Slaktdjursbesiktningar 210
Slättervall
 antal brukningsenheter 114
 arealens åldersfördelning 155
 botanisk sammansättning 157
 bärgningsförluster 126
 bärgningsmetod 159
 hektarskörd 124—125, 156,
 173
 kvalitet 120, 158
 odlad areal 111—112
 odlingarnas storlek 115
 priser 132
 skördetidpunkt 167
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 tillväxt 126
 totalskörd 129
 upplöjd areal 116
 återväxt 126
 övervintring 117
Smör, produktion 200
Sockerbetor
 antal brukningsenheter 114
 hektarskörd 136
 odlad areal 111—112

- odlingarnas storlek 115
 priser 132
 skördad areal 136
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 totalskörd 136
- Spannmål**
 förmalning, lager 131
 jordbrukarnas leveranser 131
 odlad areal 110—113
 priser 132
 skördesätt 150—151
 skördetidpunkt 167
 sortfördelning 146—149
 spill (vid skörd) 123
 sätidpunkt 166
 totalskörd 128—129
 utsädesmängd 143
- Spannmålstork** 88, 92
- Sparbankernas kreditgivning** 250—251
- Spill (vid skörd)**
 potatis 126
 spannmål 123
- Spånadsväxter**
 odlad areal JÅ 1970 184
 statsplomberat utsäde 142
- SR (= särskild rationalisering)** 258, 263
- Statlig lånegaranti** 256—258
- Statlig rationaliseringsverksamhet** 256—263
- Statliga lån (till enskilda jordbrukare)** 250—252
- Statsbidrag (till jordbruket)** 256—258
- Statsplomberat utsäde** 141—142
- Struktur- och befolkningsutredningarna** JÅ 1972 67—70
- Stråsäd, statsplomberat utsäde** 142
- Stutar, se Nötkreatur**
- Subventioner** 253
- Suggkontroll, se Svin**
- Suggor, se Svin**
- Summary** 30—34
- Svensk Husdjursskötsel** 264—266
- Svenska Lantmännens Riksförbund** 264—266
- Svenska Mejeriernas Riksförening** 264—266
- Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation** 264—265
- Svenska Ägghandelsförbundet** 264—266
- Sveriges Allmänna Hypoteksbank** 264—265
- Sveriges Betodlares Centralförening** 264—266
- Sveriges Bränneriidkareförening** 264—266
- Sveriges Bränneriintressenter ekonomisk förening** 264—266
- Sveriges Fröodlareförbund** 264—265
- Sveriges Jordbrukskasseförbund** 264—265
- Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening** 264—266
- Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund** 264—266
- Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund** 264—266
- Sveriges Slakteriförbund** 264—266
- Sveriges Stärkelseproducenters förening** 264—266
- Svin**
 antal 179—181, 185, 191—192
 antal brukningsenheter 184—185
 besättningsstorlek 184, 190
 betäckta suggor 193
 fläskproduktion 211
 priser 211
 slakt 210—211
 suggkontroll 202—206
 svinstamkontroll 201—202
 tjänstbara galtar 193
 Svinstamkontroll, se Svin
 Symboler använda i tabellerna 19
 Sysselsättning, se Arbetskraft
 Sätidpunkt 166
- Tackor, se Får**
- Taxerade inkomster, utgifter m m** 222—229
- Taxeringsenheter** 52—53, JÅ 1969 41—45
- Taxeringsvärden (för jordbruksfastigheter)** 77—79
- Tillgångar (och skulder) per brukningsenhet** 229, JÅ 1970 304
- totala** 223
- Tillväxt för slåttervall** 126
- Timförtjänster** 66—69
- Tjurar och tjurkalvar, se Nötkreatur**
- Tjänstbara galtar** 193
- Tomt- och industrivärde** 76
- Totalskörd**
 hampa, spånadslin JÅ 1970 184
 höstvet, vårvete, höstråg, korn, havre, blandsäd, slåttervall, potatis 128—129
 raps, rybs, vitsenap 134—135
 sockerbetor 136
- Traktor** 92—98
- Trädgårdsodling** 136—141
- Trädgårdsväxter**
 antal företag 137—139
 odlad areal 137—139
 skörd 138—139
- Ungnöt, se Nötkreatur**
- Upplöjd (utvintrad) areal** 116
- Utbildning** 267—268
- Utgifter i jordbruket per brukningsenhet** 224—227
- totala** 222—223
- Utrikeshandel**
 egentliga jordbruksprodukter 219
 livsmedel 217—218
- Utsäde, statsplomberat** 141—142
- Utsädesmängd för spannmål** 143
- Utvintrad (upplöjd) areal** 116
- Vall, se Slåttervall (Betesvall)**
- Vall till fröskörd** 111—112, 154
- Vallhö, priser** 132

- Vallväxter, statsplomberat utsäde 142
- Vegetabilisk produktion 108—178
- Vete
 antal bruksenheter 114
 förmalning, lager 131
 hektarskörd 124—125, 170—171, 173
 kvalitet 152—153
 odlad areal 110—112
 odlingarnas storlek 115
 priser 132
 skördesätt 150
 skördetidpunkt 167
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
 sorter 146—147
 såtidpunkt 166
 totalskörd 128
 upplöjd höstsädd 116
 utsädesmängd 143
 växtperiodens längd 168—169
 övervintring 117
- Vicker (och foderärter)
 odlad areal 110—112
 skördeutfall 119
 skördeutsikter 118
- Vitsenap, se Oljeväxter
- Våroljeväxter, kvalitet 120
- Vårrops, se Oljeväxter
- Vårrys, se Oljeväxter
- Vårråg, se Råg
- Vårsäd, kvalitet 120
- Vårvete, se Vete
- Världsmarknadsprisindex 247—249
- Växtperiod 168—169
- Växtskyddsmedel, inköp 106—107
- Yttre rationalisering 256—259
- Aker
 arealens användning 110—113
 definition 50
 fördelning på brukarekategorier 45
 fördelning på storleksgrupper 43, 46
 fördelning på ägarekategorier JA 1970 52
 total areal 111
 ägd resp arrenderad areal 41
- Åkervärde 77, 79
- Åldersfördelning 56—57, 61—62, 73, 155, 244
- Årsförtjänster 67—69
- Årsväxtrapportering 116—121
- Återväxt på slättervall 126
- Ägarekategorier inom jordbruket 78, JA 1970 52
- Ägd åker 41
- Ägda bruksenheter 40
- Ägg
 partihandels invägning 212
 priser 212
 produktion 212
- Ägoslag
 annan gräsbärande mark 41
 kultiverad betesmark 41
 skog 41, 53
 åker 41, 53
 övrig mark 41
- Ärter, se Kokärter
- Övergångsbidrag 256—257, 262
- Övervintring, medelomdömen 117
- Övrig mark
 areal 41
 definition 50